Druk nr 1758

Warszawa, 2 października 2025 r.

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-0610-174-25

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o szczególnych rozwiązaniach w zakresie rozpoznawania spraw dotyczących zawartych z konsumentami umów kredytu denominowanego lub indeksowanego do franka szwajcarskiego.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Sprawiedliwości.

Z poważaniem

Donald Tusk

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Projekt

U S T A W A

z dnia

o szczególnych rozwiązaniach w zakresie rozpoznawania spraw dotyczących zawartych z konsumentami umów kredytu denominowanego lub indeksowanego do franka szwajcarskiego[1)]

Art. 1. 1. Przepisy niniejszej ustawy stosuje się do rozpoznawanych w sądowym postępowaniu cywilnym w trybie procesowym spraw o roszczenia związane z zawartą z konsumentem:

1) umową kredytu denominowanego lub indeksowanego do franka szwajcarskiego (CHF) lub
2) umową pożyczki hipotecznej denominowanej lub indeksowanej do franka szwajcarskiego (CHF)

– o ile konsument ten jest stroną postępowania.

2. Przepisy niniejszej ustawy stosuje się również do spraw z udziałem:

1) spadkobiercy konsumenta, z którym została zawarta umowa, o której mowa w ust. 1,
2) konsumenta, który przystąpił do długu wynikającego z tej umowy lub poręczył za ten dług, lub
3) osoby, która ponosi odpowiedzialność rzeczową za jego spłatę.

3. Ilekroć w przepisach niniejszej ustawy jest mowa o „umowie kredytu", rozumie się przez to zawartą przez konsumenta umowę kredytu denominowanego lub indeksowanego do franka szwajcarskiego (CHF) lub umowę pożyczki hipotecznej denominowanej lub indeksowanej do franka szwajcarskiego (CHF).

4. Ilekroć w przepisach niniejszej ustawy jest mowa o konsumencie, rozumie się przez to konsumenta, o którym mowa w ust. 1, oraz osoby wymienione w ust. 2.

Art. 2. 1. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej ustawie stosuje się przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1568 i 1841 oraz z 2025 r. poz. 620, 1172 i 1302), zwanej dalej „Kodeksem postępowania cywilnego".

[1)] Niniejszą ustawą zmienia się ustawę z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw.

2. Ustawy nie stosuje się do spraw o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego stwierdzającego obowiązek spełnienia świadczeń z umowy kredytu oraz o uzgodnienie z rzeczywistym stanem prawnym treści księgi wieczystej prowadzonej dla nieruchomości, na której zostały zabezpieczone wierzytelności o spełnienie świadczeń z takiej umowy.

3. Ustawy nie stosuje się do roszczeń dochodzonych w postępowaniu grupowym, upadłościowym oraz restrukturyzacyjnym.

Art. 3. 1. Z chwilą doręczenia pozwanemu pozwu wniesionego przez konsumenta albo z chwilą doręczenia powodowi pozwu wzajemnego wniesionego przez konsumenta obowiązek spełniania przez konsumenta świadczeń wynikających z umowy kredytu ulega wstrzymaniu z mocy prawa do czasu prawomocnego zakończenia postępowania.

2. Wstrzymanie się przez konsumenta ze spełnianiem świadczeń, o których mowa w ust. 1, nie może być uznane za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy kredytu.

3. Z powodu niespełnienia przez konsumenta świadczeń, o których mowa w ust. 1, pozwany nie może podejmować czynności związanych z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem umowy, w szczególności rozwiązać umowy ani zgłosić lub udostępnić informacji o niespełnieniu tych świadczeń:

1) instytucjom, o których mowa w art. 105 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 1646, z późn. zm.[2)]);
2) instytucjom finansowym będącym podmiotami zależnymi od banków;
3) biurom informacji gospodarczej działającym na podstawie ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (Dz. U. z 2025 r. poz. 85);
4) instytucjom pożyczkowym oraz podmiotom, o których mowa w art. 59d ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2024 r. poz. 1497 oraz z 2025 r. poz. 146).

4. W przypadku zgłoszenia lub udostępnienia informacji o niespełnieniu świadczeń wynikających z umowy kredytu, przed doręczeniem pozwu albo pozwu wzajemnego, kredytodawca ma obowiązek powiadomić instytucje lub biura, o których mowa w ust. 3, że nastąpił skutek przewidziany w ust. 1, w terminie miesiąca od dnia doręczenia pozwu albo pozwu wzajemnego. Instytucje lub biura są obowiązane wykreślić dane ze zbioru, w którym są

[2)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 1685 i 1863 oraz z 2025 r. poz. 146, 222, 525, 769, 820, 1069, 1170, 1191 i 1216.

one przetwarzane, w terminie nie dłuższym niż miesiąc od dnia otrzymania powiadomienia. Powiadomienie może zostać przekazane w drodze teletransmisji.

5. Wniosek o udzielenie zabezpieczenia roszczenia przez wstrzymanie obowiązku spełniania przez konsumenta świadczeń wynikających z umowy kredytu lub zakazanie pozwanemu dokonywania czynności, o których mowa w ust. 3, a także w inny sposób prowadzący do osiągnięcia skutków określonych w ust. 1, 3 i 4 przewodniczący pozostawia w aktach sprawy bez żadnych dalszych czynności.

6. Mimo zajścia skutku określonego w ust. 1 kredytodawca nie może odmówić przyjęcia świadczenia, jeżeli łączna wysokość świadczeń spełnionych już w wykonaniu umowy kredytu jest niższa od kwoty kredytu udostępnionej kredytobiorcy.

Art. 4. 1. Sąd pierwszej instancji może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym również w przypadku, w którym strona złożyła wniosek o wysłuchanie na rozprawie.

2. Jeżeli strona złożyła wniosek o wysłuchanie na rozprawie, przewodniczący, kierując sprawę do rozpoznania na posiedzeniu niejawnym, informuje o tym strony, wskazując zasadnicze powody uzasadniające rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym, i wyznacza co najmniej dwutygodniowy termin do złożenia pism procesowych.

Art. 5. 1. Zarzut potrącenia może zostać podniesiony aż do zamknięcia rozprawy przed sądem drugiej instancji.

2. Jeżeli sprawa podlega rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, zarzut potrącenia może zostać zgłoszony do wydania wyroku przez sąd drugiej instancji.

3. Przepisów art. 203^1 § 1 i 2 Kodeksu postępowania cywilnego nie stosuje się.

4. Do pisma obejmującego zarzut potrącenia stosuje się art. 132 Kodeksu postępowania cywilnego.

5. Jeżeli kredytodawca złożył oświadczenie o potrąceniu po wytoczeniu powództwa, a konsument nie zakwestionował zasadności potrącenia, kredytodawca ponosi koszty procesu w części, w jakiej powództwo zostało oddalone wskutek uwzględnienia potrącenia, niezależnie od wyniku sprawy.

6. Przepis ust. 5 stosuje się odpowiednio do rozstrzygnięcia o kosztach procesu w przypadku umorzenia postępowania na skutek cofnięcia pozwu przez konsumenta wynikającego ze złożonego przez kredytodawcę oświadczenia o potrąceniu.

Art. 6. Sąd może przesłuchać świadka poza salą sądową w ramach posiedzenia zdalnego mimo złożenia sprzeciwu, o którym mowa w art. 263^1 Kodeksu postępowania cywilnego.

Art. 7. Strona może być przesłuchana przez złożenie zeznań na piśmie, jeżeli nie zachodzi potrzeba odebrania przyrzeczenia i sąd tak postanowi. W takim przypadku sąd doręcza stronie listę pytań wraz z pouczeniem, że może zostać wezwana na rozprawę. Przepis art. 165 § 2 Kodeksu postępowania cywilnego stosuje się odpowiednio.

Art. 8. 1. Powództwo wzajemne można wytoczyć aż do zamknięcia rozprawy przed sądem pierwszej instancji, a jeżeli sprawa podlega rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, aż do wydania wyroku przez sąd pierwszej instancji.

2. Sąd może wyłączyć powództwo wzajemne do oddzielnego rozpoznania oraz rozstrzygnięcia, jeżeli jego rozpatrzenie łącznie z powództwem głównym mogłoby doprowadzić do nadmiernej zwłoki w postępowaniu.

3. Sąd właściwy do rozpoznania powództwa głównego jest również właściwy do rozpoznania powództwa wzajemnego bez względu na wartość przedmiotu sporu.

Art. 9. W razie cofnięcia pozwu ze skutkiem prawnym przed wydaniem wyroku postanowienie o umorzeniu postępowania oraz o kosztach procesu może wydać referendarz sądowy.

Art. 10. 1. Sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w składzie jednego sędziego, z zastrzeżeniem art. 367^1 § 3 Kodeksu postępowania cywilnego.

2. Sąd pierwszej oraz drugiej instancji rozpoznaje zażalenie w składzie jednego sędziego.

Art. 11. Sąd drugiej instancji może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, mimo złożenia przez stronę wniosku o przeprowadzenie rozprawy.

Art. 12. Do postępowania przed sądem drugiej instancji stosuje się odpowiednio przepisy art. 6 i art. 7.

Art. 13. W razie cofnięcia apelacji postanowienie o umorzeniu postępowania apelacyjnego oraz o jego kosztach może wydać referendarz sądowy.

Art. 14. W ustawie z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 614) w art. 18 w ust. 1 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Jeżeli powód nie ma miejsca zamieszkania w Polsce, powództwo wytacza się według ostatniego miejsca zamieszkania powoda w Polsce.”.

Art. 15. 1. Sąd z urzędu zwraca powodowi połowę uiszczonej opłaty od pozwu cofniętego także po rozpoczęciu posiedzenia, na które sprawa została skierowana, jeżeli cofnięcie to nastąpiło nie później niż 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Sąd z urzędu zwraca stronie połowę uiszczonej opłaty od apelacji cofniętej także po rozpoczęciu posiedzenia, na które sprawa została skierowana, jeżeli cofnięcie to nastąpiło nie później niż 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

3. Sąd z urzędu zwraca stronie połowę uiszczonej opłaty od skargi kasacyjnej cofniętej także po jej przyjęciu do rozpoznania, jeżeli cofnięcie to nastąpiło nie później niż 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 16. 1. Przepisy niniejszej ustawy stosuje się także do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem jej wejścia w życie. Jeżeli jednak na podstawie przepisów dotychczasowych wyznaczono do rozpoznania sprawy skład trzech sędziów, sąd rozpoznaje ją w takim składzie.

2. Jeżeli w sprawie, o której mowa w art. 1 ust. 1 lub 2, doręczenie pozwu konsumenta albo pozwu wzajemnego konsumenta nastąpiło przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, skutki określone w art. 3 ust. 1 i 3 następują z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy. Przepis art. 3 ust. 6 stosuje się odpowiednio.

3. Postępowania w przedmiocie:

1) wniosku o udzielenie zabezpieczenia roszczenia przez wstrzymanie obowiązku spełniania przez konsumenta świadczeń wynikających z umowy kredytu lub zakazanie pozwanemu dokonywania czynności, o których mowa w art. 3 ust. 3, a także w inny sposób prowadzącego do osiągnięcia skutków określonych w art. 3 ust. 1, 3 i 4,
2) zażalenia na postanowienie o udzieleniu lub odmowie udzielenia zabezpieczenia w sposób, o którym mowa w pkt 1

– wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, podlegają umorzeniu z mocy prawa bez konieczności wydawania postanowienia w tym przedmiocie.

4. Zażalenie na postanowienie o udzieleniu lub odmowie udzielenia zabezpieczenia w sposób, o którym mowa w ust. 3 pkt 1, wniesione po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, pozostawia się w aktach sprawy bez rozpoznania.

Art. 17. 1. W terminie 2 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy kredytodawca jest obowiązany powiadomić o wstrzymaniu obowiązku spełnienia świadczeń z umowy kredytu:

1) instytucje, o których mowa w art. 105 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe,
2) instytucje finansowe będące podmiotami zależnymi od banków,
3) biura informacji gospodarczej działające na podstawie ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych,
4) instytucje pożyczkowe oraz podmioty, o których mowa w art. 59d ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim

– które otrzymały dane konsumenta o niespełnianiu świadczeń z umowy kredytu, z której roszczenia są dochodzone przez konsumenta, w sprawach, o których mowa w art. 1 ust. 1 lub 2, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Jeżeli pozew nie został doręczony przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, termin, o którym mowa w ust. 1, biegnie od dnia doręczenia pozwu.

3. Instytucje lub biura, o których mowa w ust. 1, są obowiązane wykreślić dane określone w ust. 1 ze zbioru, w którym są one przetwarzane, w terminie nie dłuższym niż miesiąc od dnia otrzymania powiadomienia.

4. Powiadomienie o wstrzymaniu obowiązku spełniania świadczeń z umowy kredytu przez konsumenta może zostać przekazane w drodze teletransmisji.

Art. 18. 1. Jeżeli w sprawach, o których mowa w art. 1 ust. 1 lub 2, przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy upłynął dla strony termin przewidziany w art. 203^1 § 2 Kodeksu postępowania cywilnego, podniesienie zarzutu potrącenia jest dopuszczalne aż do zamknięcia rozprawy przed sądem drugiej instancji. Jeżeli sprawa podlega rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, zarzut może zostać zgłoszony do wydania wyroku przez sąd drugiej instancji.

2. Jeżeli w sprawach, o których mowa w art. 1 ust. 1 lub 2, przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy kredytodawca złożył oświadczenie o potrąceniu po wytoczeniu powództwa, a konsument nie zakwestionował zasadności potrącenia albo odstąpił od jego kwestionowania, kredytodawca ponosi koszty procesu w części, w jakiej powództwo zostało oddalone wskutek uwzględnienia potrącenia, niezależnie od wyniku sprawy.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio do rozstrzygnięcia o kosztach procesu w przypadku umorzenia postępowania na skutek cofnięcia pozwu przez konsumenta wynikającego ze złożonego przez kredytodawcę oświadczenia o potrąceniu.

Art. 19. 1. W sprawach, o których mowa w art. 1 ust. 1 lub 2, w których przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy przyjęto do rozpoznania skargę kasacyjną kredytodawcy,

Sąd Najwyższy zmienia postanowienie o przyjęciu do rozpoznania skargi kasacyjnej i odmawia przyjęcia jej do rozpoznania, jeżeli w sprawie nie występuje już zagadnienie prawne lub nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, a zarazem nie zachodzą okoliczności określone w art. 398^9 § 1 pkt 3 lub 4 Kodeksu postępowania cywilnego.

2. Postanowienie, o którym mowa w ust. 1, Sąd Najwyższy wydaje na posiedzeniu niejawnym w składzie jednego sędziego.

3. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, przepisu art. 79 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1228) nie stosuje się.

Art. 20. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Cel ustawy

Masowy napływ do sądów spraw dotyczących umów kredytu i pożyczek hipotecznych denominowanych lub indeksowanych do franka szwajcarskiego zawartych z konsumentami (dalej: „kredyty frankowe”) w istotny sposób przedłużył oczekiwanie na rozpoznanie nie tylko tych, ale także innych spraw przez sądy okręgowe, sądy apelacyjne oraz Sąd Najwyższy.

Projektowana ustawa stanowi reakcję na tę sytuację. Według danych statystycznych gromadzonych przez Ministerstwo Sprawiedliwości, od początku 2017 r. do końca I kwartału 2025 r. do sądów powszechnych wpłynęło 487 251 spraw tego typu, oznaczonych symbolem 049cf, a załatwiono ich 291 508.

Wykres 1

Dane statystyczne dotyczące wpływu i załatwiania spraw o symbolu 049cf w sądach powszechnych między 2017 r. i I kwartałem 2025 r.

Wpływ, załatwienia i pozostałości spraw o symbolu 049cf w sądach powszechnych od 2017 r. do I kwartału 2025 r.

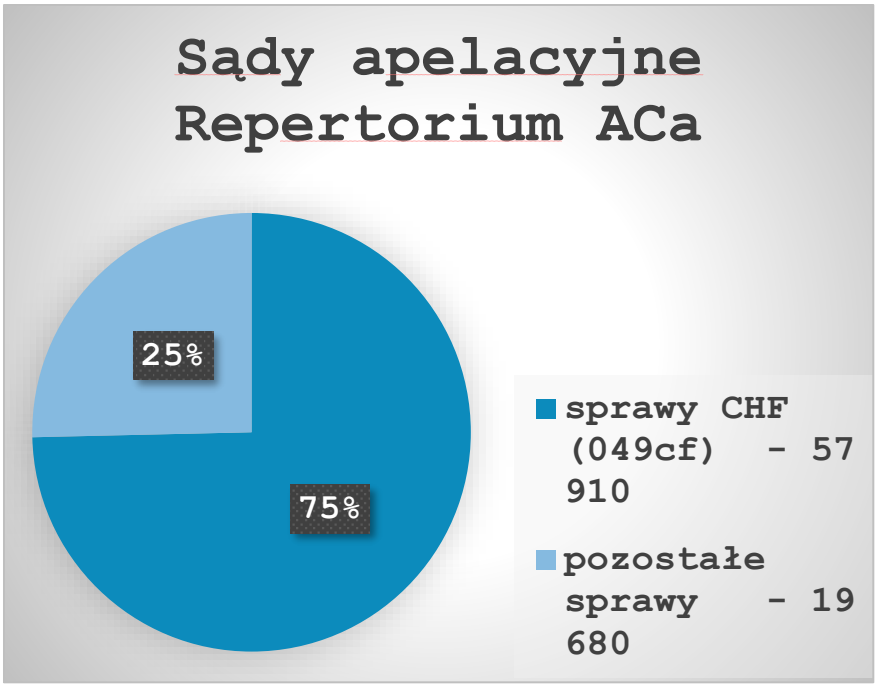
Rok	Wpłynęło	Załatwiono	Pozostało na okres następny
2017	2581	497	2084
2018	8652	2985	7751
2019	13 005	4369	16 388
2020	38 656	10 695	44 352
2021	67 666	23 677	88 342
2022	84 011	42 041	130 316
2023	124 069	75 372	179 029
2024	123 219	98 186	204 066
I kwartał 2025 r.	25 392	33 686	195 770

Nadzwyczajnie wysoki wpływ spraw frankowych powoduje nadzwyczajne wydłużenie rozpoznania wszystkich spraw w sądach okręgowych i apelacyjnych – bez względu na

przedmiot. Sprawy frankowe stanowią bowiem znaczny odsetek spraw w referatach sędziów sądów okręgowych i apelacyjnych. Na koniec I kwartału 2025 r. w sądach apelacyjnych pozostawało do rozpoznania 57 910 spraw frankowych o symbolu 049cf na łączną liczbę 77 590 pozostałych do rozpoznania spraw w repertorium ACa. W sądach apelacyjnych w repertoriach ACa rejestruje się sprawy cywilne przedstawione z apelacjami od orzeczeń sądów okręgowych, a także sprawy cywilne dotyczące skarg o uchylenie wyroku sądu polubownego. W repertorium ACa na koniec I kwartału 2025 r. sprawy frankowe stanowiły 75 % łącznej liczby zarejestrowanych spraw.

Wykres 2

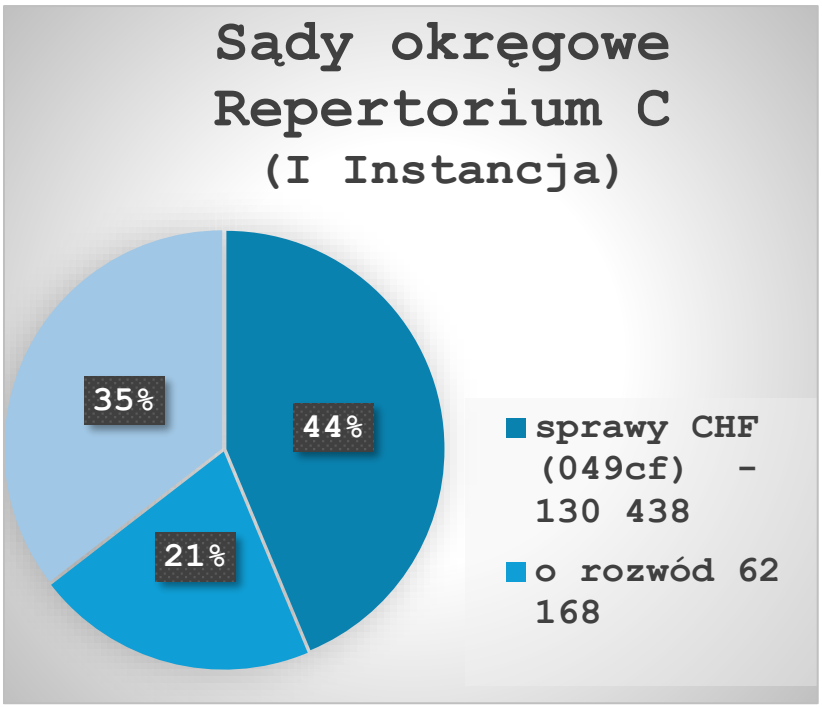
Rozkład spraw w repertorium ACa w sądach apelacyjnych pozostałych do rozpoznania na koniec I kwartału 2025 r.

W sprawach toczących się w I instancji przed sądami okręgowymi, na koniec I kwartału 2025 r. spraw cywilnych procesowych (rejestrowanych w repertorium C) pozostałych do rozpoznania było 298 458, z czego sprawy frankowe (symbol 049cf) stanowiły 130 438, czyli 44 %. Liczba pozostałych do rozpoznania spraw frankowych była ponad dwukrotnie wyższa od kolejnej grupy spraw, tj. spraw o rozwód, których na koniec I kwartału 2025 r. pozostawało do rozpoznania 62 168 (21 %). W repertorium C w sądach okręgowych rejestruje się sprawy cywilne podlegające rozpoznaniu w procesie wszczęte na skutek pozwu, a także podlegające rozpoznaniu w europejskim postępowaniu w sprawie drobnych roszczeń.

Wykres 3

Rozkład spraw w sądach okręgowych I instancji w repertorium C pozostałych do rozpoznania na koniec I kwartału 2025 r.

Ministerstwo Sprawiedliwości we współpracy z prezesami sądów podejmuje intensywne działania, różnej natury, których celem jest ograniczenie negatywnych skutków kumulacji wpływu licznych spraw frankowych.

Podejmując działania organizacyjne, w Sądzie Okręgowym w Poznaniu utworzono z dniem 1 grudnia 2024 r. sekcję rozpoznającą te sprawy, zaś w Sądzie Apelacyjnym w Warszawie z dniem 1 stycznia 2025 r. Wydział Frankowy. Prowadzone są też działania służące – w miarę istniejących możliwości – wzmocnieniu kadrowemu najbardziej obciążonych sądów. W 2024 r. do Sądu Apelacyjnego w Warszawie przydzielono 17 dodatkowych etatów asystenta sędziego z przeznaczeniem do wydziałów rozpoznających sprawy frankowe, zaś do Sądu Okręgowego w Warszawie przydzielono 43,75 etatów asystenta sędziego, w tym 11 z uwagi na wysokie obciążenia i 32,75 z przeznaczeniem do Wydziału XXVIII Sądu Okręgowego, to jest Wydziału Frankowego. W 2025 r. w ustawie budżetowej zostały zabezpieczone wydatki na 1659 dodatkowych etatów niezbędnych do realizacji zadań nakładanych na sądownictwo powszechne: 100 etatów referendarzy sądowych, 1159 etatów asystenckich oraz 400 etatów urzędniczych. Etaty asystenckie zostały rozdzielone tak, aby na każdego sędziego przypadało 0,5 etatu asystenckiego w skali kraju, a dodatkowo 50 etatów zostało rozdzielonych pośród sądów zaangażowanych w projekty pilotażowe, których celem jest usprawnianie postępowań

sądowych. Należy jednak podkreślić, że możliwości w tym zakresie – ograniczone ze względu na skutki kryzysu ustrojowego w wymiarze sprawiedliwości – wyczerpują się.

Ministerstwo Sprawiedliwości, we współpracy z sądami, podejmuje ponadto działania mające na celu usprawnienie prowadzenia postępowań w sprawach frankowych przez jego digitalizację oraz wykorzystanie nowoczesnych technologii, w ramach projektu pilotażowego Digitalny Asystent Sędziego. Projekt zakłada (1) digitalizację i wykonanie OCR pism procesowych, stworzenie: (2) kalkulatora, umożliwiającego automatyczne rozliczanie świadczeń stron po stwierdzeniu nieważności umowy, (3) bazy danych tezowanego orzecznictwa TSUE oraz (4) algorytmu umożliwiającego przygotowanie projektu orzeczenia. Aby wszystkie te działania przyniosły efekty w jak najszybszym czasie, konieczne jest jednak przyjęcie ustawy, która wprowadzi rozwiązania procesowe, umożliwiające usprawnienie (a tym samym – przyspieszenie) postępowań w sprawach frankowych.

Projekt wprowadza kilka grup szczególnych uregulowań o charakterze procesowym, które łącznie umożliwiają usprawnienie i przyspieszenie rozpoznawania spraw frankowych, a także ograniczenie wpływu nowych spraw tego rodzaju. Projekt ustawy nie ingeruje jednak w sposób rozstrzygania w sprawach frankowych: nie wprowadza żadnych zmian o charakterze materialnoprawnym.

Wprowadzenie ustawy jest proporcjonalną i zgodną z prawem unijnym odpowiedzią na wydłużenie czasu oczekiwania na rozstrzygnięcia sądów okręgowych i apelacyjnych, nie tylko w sprawach frankowych, ale i we wszystkich innych sprawach. Skrócenie czasu rozpatrywania spraw w sądach jest niezbędne, aby zapewnić możliwość realizacji konstytucyjnego prawa obywateli do rozpoznania sprawy sądowej w rozsądnym terminie. Przedstawiony projekt realizuje w ten sposób cel ogólnospołeczny, to jest umożliwia skrócenie czasu postępowania i zapewnienie obywatelom prawidłowo realizowanego prawa do sądu we wszystkich sprawach.

Projekt ustawy realizuje ponadto cel szczególny: umożliwia efektywną – szybką i skuteczną – realizację praw obywateli działających jako konsumenci, którzy dochodzą roszczeń w związku z abuzywnością klauzul zawartych w umowach frankowych. Założeniem projektu ustawy jest, że podstawową wartością dla obywateli, w tym konsumentów, jest sprawność postępowania sądowego i szybkość realizacji uprawnień, które im przysługują.

Efektem skrócenia długości postępowań będzie zmniejszenie wysokości odsetek przyznawanych za czas trwania postępowania. Projekt ustawy wprowadza jedynie rozwiązania o charakterze procesowym, mające na celu usprawnienie postępowania; natomiast odsetki

regulowane są przepisami o charakterze materialnoprawnym. Odsetki za opóźnienie są rekompensatą za odłożenie w czasie zasądzenia roszczenia; jeżeli roszczenie będzie więc zasądzane szybciej, odpada ich podstawa. Obecnie, ze względu na wysoki poziom stóp procentowych, zasądzane odsetki są wysokie i wynoszą 10,75 %, co stanowi pokusę do promowania zachowań niesprzyjających szybkości postępowania sądowego.

Wykres 4

Wysokość odsetek ustawowych w latach 2016–2025

Odsetki ustawowe za opóźnienie			
Od	**Do**	**Oprocentowanie**	**Podstawa**
2016-01-01	**2020-03-17**	**7,00%**	**M.P.2016.47**
2020-03-18	**2020-04-08**	**6,50%**	**M.P.2020.627**
2020-04-09	**2020-05-28**	**6,00%**	**M.P.2020.627**
2020-05-29	**2021-10-06**	**5,60%**	**M.P.2020.627**
2021-10-07	**2021-11-03**	**6,00%**	**M.P.2021.953**
2021-11-04	**2021-12-08**	**6,75%**	**M.P.2021.1097**
2021-12-09	**2022-01-04**	**7,25%**	**M.P.2021.1202**
2022-01-05	**2022-02-08**	**7,75%**	**M.P.2022.109**
2022-02-09	**2022-03-08**	**8,25%**	**M.P.2022.285**
2022-03-09	**2022-04-06**	**9,00%**	**M.P.2022.375**
2022-04-07	**2022-05-05**	**10,00%**	**M.P.2022.482**
2022-05-06	**2022-06-08**	**10,75%**	**M.P.2022.586**
2022-06-09	**2022-07-07**	**11,50%**	**M.P.2022.673**
2022-07-08	**2022-09-07**	**12,00%**	**M.P.2022.710**
2022-09-08	**2023-09-06**	**12,25%**	**M.P.2022.943**

2023-09-07	**2023-10-04**	**11,50%**	**M.P.2023.1061**
2023-10-05	**2025-05-07**	**11,25%**	**M.P.2023.1123**
2025-05-08	**2025-06-30**	**10,75%**	**M.P.2025.540**

Projekt ustawy nie wprowadza nowych ani odmiennych zasad naliczania odsetek, w porównaniu do ukształtowanych w Kodeksie cywilnym oraz tych, które wynikną bądź wynikną z odpowiedzi na pytania prejudycjalne, kierowane w tym zakresie przez sądy. Obecnie na rozstrzygnięcie oczekują m.in. pytania dotyczące tych kwestii w sprawach C-699/24 i C-903/24.

Projekt ustawy wyposaża sądy w instrumenty prawa procesowego, które pozwolą na usprawnienie postępowania i rozładowanie zatorów wynikających z intensywnego napływu w krótkim czasie ogromnej liczby spraw frankowych. Wprowadzane uregulowania o charakterze szczególnym umożliwiają sprawniejsze rozpoznawanie spraw frankowych i służą zapewnieniu skutecznej ochrony praw konsumentów. Możliwość wprowadzenia nadzwyczajnych rozwiązań wynika z faktu, że przeważająca większość występujących w tych sprawach zagadnień prawnych została wyjaśniona w orzecznictwie – przede wszystkim Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, jak również Sądu Najwyższego. Co więcej sprawy frankowe charakteryzują się niezwykle powtarzalnym stanem faktycznym. Orzecznictwo na ich tle jest obecnie niemal całkowicie jednolite. Według danych gromadzonych przez Ministerstwo Sprawiedliwości, spośród spraw frankowych rozpoznawanych w sądach okręgowych I instancji w postępowaniu procesowym – w I kwartale 2025 r. wyroki oddalające powództwo zapadły w tylko 3 % spraw zakończonych w tym okresie statystycznym (na łączną liczbę 20 928 załatwionych spraw oddalono 659 powództw).

Taki stan faktyczny i prawny w odniesieniu do spraw frankowych umożliwia i uzasadnia wprowadzenie pewnych odstępstw od ogólnych regulacji postępowania cywilnego, które pozwolą na sprawniejsze rozpoznawanie tych spraw. Projekt przewiduje także zachęty do cofania środków zaskarżenia, w szczególności w zakresie zwrotu części opłaty.

Obecnie jeden kredyt frankowy staje się zazwyczaj podstawą dwóch postępowań sądowych – jednego z powództwa konsumenta i jednego z powództwa banku. Założeniem ustawy jest, że rozczłonkowanie postępowań jest niekorzystne dla konsumentów, ponieważ uniemożliwia pełną realizację standardu ochrony wynikającego z orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej: „TSUE”).

Projekt został przygotowany w oparciu o propozycje zgłoszone przez sądy, w tym sędziów, którzy brali udział w pracach zespołu problemowego Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego, przygotowującego projekt ustawy, przy pełnym poszanowaniu standardu orzeczniczego TSUE.

Ograniczenie zakresu ustawy wyłącznie do spraw dotyczących kredytów frankowych znajduje uzasadnienie w skali problemu, jaki stanowią one dla wymiaru sprawiedliwości. To kredyty frankowe generują bowiem masowy napływ spraw sądowych. W odróżnieniu od kredytów frankowych umowy waloryzowane do innych walut obcych występują w znacznie mniejszej skali i nie powodują analogicznych zatorów w sądach. Według statystyk gromadzonych przez Ministerstwo Sprawiedliwości, na koniec I kwartału 2025 r. toczyło się 195 770 spraw cywilnych dot. roszczeń z umów bankowych denominowanych/indeksowanych do franka szwajcarskiego (sprawy o symbolu 049cf). W I kwartale 2025 r. do sądów pierwszej instancji wpłynęło 12 606 spraw z zakresu roszczeń z umów bankowych denominowanych/indeksowanych do franka szwajcarskiego, zaś do sądów drugiej instancji wpłynęło 12 786 tych spraw. Oznacza to, iż łącznie w I kwartale 2025 r. wpłynęło 25 392 tych spraw. Łącznie w I kwartale 2025 r. załatwiono 33 686 spraw frankowych (o symbolu 049cf), z czego 22 581 przez sądy I instancji, zaś 11 105 przez sądy II instancji. Spraw z umów kredytowych waloryzowanych/indeksowanych do waluty innej niż CHF (tj. spraw cywilnych dot. roszczeń z umów bankowych denominowanych/indeksowanych do waluty innej niż waluta polska z wyłączeniem denominowanych/indeksowanych do franka szwajcarskiego – o symbolu 049c) na koniec I kwartału 2025 r. pozostało do rozpoznania łącznie 4791, z czego w sądach apelacyjnych 357 spraw, zaś w sądach okręgowych I instancji 4285 spraw.

W związku ze zdecydowanie mniejszą skalą problemu brak potrzeby oraz uzasadnionych podstaw do wprowadzania wobec takich spraw rozwiązań szczególnych, które wiązałyby się z istotnymi odstępstwami od ogólnych regulacji procesowych. Jednocześnie – ze względu na charakter odstępstw od zasad ogólnych, które wprowadza ustawa – powinna być ona stosowana wyłącznie w tym zakresie, w którym standard orzeczniczy jest całkowicie ustabilizowany.

Zakres zastosowania i struktura projektu ustawy

Ze względu na szczególny charakter rozwiązań zmierzających do sprawniejszego rozpoznawania spraw frankowych (a co za tym idzie – przyspieszenia rozpoznawania wszystkich spraw przez sądy okręgowe i apelacyjne) nie zostały one wprowadzone do Kodeksu postępowania cywilnego, lecz zawarte w odrębnej ustawie. Zgodnie z art. 2 ust. 1 projektu w sprawach nieuregulowanych w projekcie ustawy będą miały zastosowanie przepisy ustawy z

dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1568 i 1841 oraz z 2025 r. poz. 620, 1172 i 1302). Ze względu na to, że nie można w sposób precyzyjny przewidzieć, jak szybko proponowane regulacje przyniosą zakładane efekty, nie określono z góry okresu obowiązywania ustawy. Przyjmuje się, że ustawa zostanie uchylona wtedy, kiedy zostanie zrealizowany cel, dla którego została uchwalona.

Artykuły 1 i 2 projektu określają zakres obowiązywania ustawy. W konsekwencji dalsze przepisy będą miały co do zasady (z zastrzeżeniem nowelizacji innych ustaw) zastosowanie jedynie w zdefiniowanych w art. 1 sprawach o roszczenia związane z zawartą z konsumentem umową kredytu lub pożyczki hipotecznej, denominowanych lub indeksowanych do franka szwajcarskiego (CHF).

Zdecydowana większość przepisów zawartych w projektowanej ustawie – pozwalających na uproszczenie i usprawnienie postępowania sądowego – ma charakter fakultatywny (np. rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym, odebranie zeznań strony na piśmie, możliwość podejmowania określonych czynności przez referendarza sądowego). Rozwiązania te nie powinny mieć zastosowania, jeżeli sprawa zdefiniowana w art. 1 ma wyjątkowo charakter nietypowy. Decyzje co do zastosowania wprowadzonych przez projekt szczególnych uregulowań będzie podejmował każdorazowo przewodniczący składu rozpoznającego daną sprawę.

Rozwiązania szczegółowe

1. Artykuł 1 ust. 1 ogranicza zakres zastosowania ustawy do rozpoznawanych w sądowym postępowaniu cywilnym w trybie procesowym spraw o roszczenia związane z zawartą z konsumentem:

1) umową kredytu denominowanego lub indeksowanego do franka szwajcarskiego (CHF) lub

2) umową pożyczki hipotecznej denominowanej lub indeksowanej do franka szwajcarskiego (CHF)

– o ile konsument ten jest stroną postępowania. Oznacza to, że projekt nie obejmuje spraw odnoszących się do umów zawartych – jako kredytobiorców – przez osoby prawne i jednostki organizacyjne mające zdolność prawną, jak również umów zawartych przez osoby fizyczne działające jako przedsiębiorcy w ramach prowadzonej działalności gospodarczej. Roszczenia tych podmiotów nie odwołują się do przepisów o ochronie konsumenckiej, zakładającej asymetrię pozycji stron umowy. Do zastosowania ustawy będzie konieczne, aby

konsument, który zawarł umowę (z zastrzeżeniem art. 1 ust. 2), był stroną postępowania sądowego. Projekt ustawy nie obejmuje zatem postępowań z udziałem podmiotów, które nabyły wierzytelności od konsumenta, który był stroną umowy kredytu denominowanego lub indeksowanego do franka szwajcarskiego. Zapobiega to wykorzystaniu proponowanych rozwiązań jako narzędzia dla podmiotów komercyjnych, które skupowałyby wierzytelności konsumenckie w celu osiągnięcia zysku.

Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawa ma zastosowanie wyłącznie do spraw rozpoznawanych w trybie procesowym.

Przepis art. 1 ust. 2 rozszerza zakres zastosowania ustawy na sprawy z udziałem:

1) spadkobiercy konsumenta, z którym została zawarta umowa, o której mowa w art. 1 ust. 1,

2) konsumenta, który przystąpił do długu wynikającego z tej umowy lub poręczył za ten dług, lub

3) osoby, która ponosi odpowiedzialność rzeczową za jego spłatę.

Takie rozszerzenie motywuje fakt, że sytuacja procesowa spadkobierców konsumenta oraz osoby przystępującej do umowy kredytu jest analogiczna do sytuacji konsumenta zawierającego umowę kredytu, co uzasadnia stosowanie wobec nich identycznych zasad. W obydwu przypadkach strony znajdują się w podobnej pozycji prawnej względem banku i ponoszą lub mogą ponosić ciężar związany z wykonaniem umowy kredytu. Odpowiedzialność poręczyciela i dłużnika rzeczowego jest akcesoryjna i uzależniona od ważności umowy kredytu, co również przemawia za stosowaniem projektowanych regulacji do tej kategorii podmiotów.

Należy podkreślić, że ustawa będzie miała również zastosowanie do sytuacji, w której umowa kredytu lub hipotecznej pożyczki została ukształtowana jako umowa waloryzowana do franka szwajcarskiego w wyniku aneksowania pierwotnej umowy, która nie miała takiego charakteru. Oznacza to, że szczególne regulacje przewidziane w projekcie obejmą także przypadki, gdzie konsument zawarł początkowo umowę kredytu w złotych polskich, a następnie w drodze aneksu została ona przekształcona w umowę denominowaną lub indeksowaną do franka szwajcarskiego.

Artykuł 1 ust. 3 zawiera definicję legalną, zgodnie z którą ilekroć w przepisach niniejszej ustawy jest mowa o „umowie kredytu”, rozumie się przez to zawartą przez konsumenta umowę

kredytu denominowanego lub indeksowanego do franka szwajcarskiego (CHF) lub umowę pożyczki hipotecznej denominowanej lub indeksowanej do franka szwajcarskiego (CHF). Taki zabieg legislacyjny pozwala uprościć dalsze przepisy.

Zgodnie z art. 1 ust. 4 ilekroć w przepisach ustawy jest mowa o konsumencie, rozumie się przez to konsumenta, o którym mowa w art. 1 ust. 1, oraz osoby wymienione w art. 1 ust. 2 projektu ustawy.

Z art. 1 ust. 1 i 3 wynika, że ustawa będzie miała zastosowanie jedynie do roszczeń związanych z umową kredytu denominowanego lub indeksowanego (czyli generalnie – waloryzowanego) do franka szwajcarskiego (CHF) lub umową pożyczki hipotecznej denominowanej lub indeksowanej do franka szwajcarskiego (CHF). Z przyczyn wskazanych w pkt 1 niniejszego uzasadnienia szczególne uregulowania przewidziane w projekcie nie obejmują spraw dotyczących innych kredytów, w szczególności waloryzowanych do walut innych niż frank szwajcarski, udzielonych bezpośrednio we franku szwajcarskim (kredytów innych niż denominowane i indeksowane), ani kredytów udzielonych w walucie polskiej (WIBOR + marża).

Ze względu na to, że w sprawach dotyczących kredytów frankowych roszczenia formułowane są w różnorodny sposób (powodowie domagają się nie tylko zasądzenia, ale i ustalenia nieważności, ewentualnie również unieważnienia umowy kredytu oraz roszczeń związanych z nieważnością umowy), w art. 1 ust. 1 użyto szerokiego określenia „sprawy związane z zawartą z konsumentem umową kredytu denominowanego lub indeksowanego do franka szwajcarskiego (CHF) lub umową pożyczki hipotecznej denominowanej lub indeksowanej do franka szwajcarskiego (CHF)”. W rezultacie ustawa będzie miała zastosowanie do wszystkich takich spraw, bez względu na sformułowanie żądania pozwu, jak również bez względu na to, która strona (kredytobiorca czy kredytodawca) występuje po stronie powodowej. Zastosowania ustawy nie wyłącza użycie w pozwie konstrukcji roszczeń ewentualnych.

Wyłączenia stosowania ustawy w odniesieniu do spraw zdefiniowanych w art. 1 ust. 1 i 2 wynikają z art. 2 ust. 2 i 3 projektu. Ustawa nie będzie mieć więc zastosowania do spraw o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego stwierdzającego obowiązek spełnienia świadczeń z umowy kredytu oraz o uzgodnienie z rzeczywistym stanem prawnym treści księgi wieczystej prowadzonej dla nieruchomości, na której zostały zabezpieczone wierzytelności o spełnienie świadczeń z takiej umowy – nawet jeżeli sprawy takie są związane z zawartą z konsumentem umową kredytu denominowanego lub indeksowanego do franka

szwajcarskiego. Postępowania te nie wymagają bowiem stosowania szczególnych mechanizmów przewidzianych w ustawie.

Wyłączenie roszczeń dochodzonych w postępowaniu grupowym, upadłościowym i restrukturyzacyjnym (art. 2 ust. 3) jest uzasadnione specyfiką tych postępowań, które są już objęte odrębnymi regulacjami przewidującymi szczególne zasady ich prowadzenia (ustawa z dnia 17 grudnia 2009 r. o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym, ustawa z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe, ustawa z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne).

2. W sprawach, do których ustawa znajdzie zastosowanie, masowo składane są wnioski o zabezpieczenie roszczenia przez: 1) wstrzymanie obowiązku spełniania przez konsumenta świadczeń z umowy kredytowej, 2) zakazanie pozwanemu rozwiązania umowy kredytu oraz 3) zakazanie pozwanemu zgłaszania faktu niespełniania świadczeń do instytucji, o których mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1–4. Rozpatrywanie tych wniosków oraz zażaleń na postanowienie w przedmiocie zabezpieczenia roszczenia zdecydowanie hamuje rozpatrywanie innych spraw przez sądy.

W praktyce sądy udzielają zabezpieczenia roszczenia przynajmniej przez wstrzymanie obowiązku spełniania przez konsumenta świadczeń z umowy kredytowej, wychodzą bowiem z założenia, że kierunek orzecznictwa w sprawach, o których mowa w art. 1, ukształtowany zgodnie ze standardem wynikającym z orzeczenia TSUE z dnia 15 czerwca 2023 r. w sprawie C-287/22 Getin Noble Bank S.A., jest na tyle ugruntowany na korzyść konsumenta, że umowa zostanie uznana za nieważną, a zatem dalsze wykonywanie umowy kredytu przez konsumenta do czasu rozstrzygnięcia sprawy byłoby bezcelowe. Konieczność rozpatrywania zażaleń w sprawach o zabezpieczenia w sprawach frankowych, które według szacunków dokonywanych przez sądy mogą stanowić nawet 90 % wszystkich zażaleń, jest niezwykle obciążająca dla tych sądów. Trzeba zaś mieć na względzie, że wniesienie zażalenia przez kredytobiorcę nie wstrzymuje skuteczności udzielonego konsumentowi przez sąd pierwszej instancji zabezpieczenia. Aby zmniejszyć obciążenie sądów, uwzględniając obecny korzystny dla konsumentów kierunek orzecznictwa, wynikający ze standardu orzeczniczego TSUE, zasadne jest wprowadzenie rozwiązania, które z mocy prawa zrealizuje skutek osiągany przez konsumentów w wyniku niezwykle pracochłonnych z punktu widzenia sądów orzeczeń w przedmiocie zabezpieczenia.

Aby osiągnąć pozytywny skutek odciążenia sądów, konieczne jest wprowadzenie rozwiązania o charakterze automatycznym, tj. takiego, które nie wymaga podejmowania

czynności przez sąd – wydawania orzeczeń ani zarządzeń. Z tego względu art. 3 ust. 1 przewiduje, że obowiązek spełniania przez konsumenta świadczeń wynikających z umowy kredytu ulega wstrzymaniu *ex lege* (z mocy prawa) do czasu prawomocnego zakończenia postępowania. Skutek ten będzie następował z chwilą doręczenia odpisu pozwu albo pozwu wzajemnego bankowi. Takie rozwiązanie ma zapewnić, że bank będzie świadomy tego, że w odniesieniu do konkretnej umowy nastąpiło wstrzymanie obowiązku spełniania świadczeń. Konsument (jego pełnomocnik) może natomiast informację o momencie doręczenia odpisu pozwu, a w konsekwencji o wstrzymaniu obowiązku spełniania świadczeńza pośrednictwem Portalu Informacyjnego, o którym mowa w art. 53e § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 334, z późn. zm.). Wydanie zarządzenia o doręczeniu odpisu pozwu i wykonanie tego zarządzenia wymaga zdecydowanie mniejszego nakładu pracy i może zostać wykonane dużo szybciej niż rozpatrzenie wniosku o udzielenie zabezpieczenia, które obejmuje analizę przesłanek zabezpieczenia, wydanie stosownego postanowienia oraz zapewnienie jego doręczenia stronom. Takie rozwiązanie zabezpiecza więc interesy obu stron – konsument nie musi składać wniosku o udzielenie zabezpieczenia, a uzyskuje skutek równoważny z jego udzieleniem, bank natomiast ma pewność, jeśli chodzi o chwilę, od której następuje wstrzymanie obowiązku spełniania przez konsumenta świadczeń z umowy kredytowej. Jednocześnie automatyzm rozwiązania powoduje znaczące odciążenie sądów, które mogą skoncentrować się na rozstrzyganiu spraw głównych, to jest wyrokowaniu.

Ustęp 2 art. 3 projektu ustawy doprecyzowuje treść ust. 1 tego artykułu. Przepis wyjaśnia, że wstrzymanie przez konsumenta spełniania świadczeń wynikających z umowy kredytu, na skutek doręczenia pozwanemu pozwu wniesionego przez konsumenta, nie może być kwalifikowane jako niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy kredytu. Treść ust. 2 wynika bezpośrednio z ust. 1, który wprowadza z mocy prawa wstrzymanie obowiązku spełniania przez konsumenta świadczeń wynikających z umowy kredytu. Jednakże, mając na uwadze konieczność jednoznacznego wyeliminowania wątpliwości interpretacyjnych, ust. 2 wskazuje dodatkowo, że takie działanie konsumenta nie może stanowić podstawy do przypisania mu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania umownego. Zabieg ten służy zapewnieniu pewności prawnej dla konsumenta, dochodzącego roszczeń przed sądem. Jednocześnie ust. 3 wskazuje przykładowe sytuacje, w których niespełnianie świadczeń z umowy kredytu przez konsumenta nie może prowadzić do negatywnych konsekwencji dla niego. Wprowadzenie ust. 2 i 3 stanowi zatem rozwinięcie oraz uzupełnienie postanowień ust. 1, wpisując się w cel projektu ustawy, jakim jest zapewnienie konsumentom skutecznej

ochrony prawnej w relacjach z instytucjami kredytowymi oraz ograniczenie ryzyka nieuzasadnionych działań podejmowanych przez te instytucje w trakcie trwania sporu sądowego. Podjęcie przez kredytodawcę czynności wbrew przepisom art. 3 projektu będzie skutkowało nieważnością czynności podjętych w celu rozwiązania umowy – na przykład wypowiedzenia umowy kredytu – i umożliwi konsumentom dochodzenie roszczeń na drodze sądowej w przypadku bezprawnego udostępnienia informacji o niespełnieniu świadczenia oraz może się wiązać z konsekwencjami publicznoprawnymi, realizowanymi w ramach uprawnień Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w zakresie ochrony zbiorowych interesów konsumentów.

Artykuł 3 ust. 4 uzupełnia art. 3 ust. 2, stanowiąc, że w przypadku zgłoszenia lub udostępnienia informacji o niespełnieniu świadczeń wynikających z umowy kredytu przed doręczeniem pozwu albo pozwu wzajemnego kredytodawca ma obowiązek powiadomić instytucje lub biura, o których mowa w ust. 3, że nastąpił skutek przewidziany w ust. 1, w terminie miesiąca od dnia doręczenia pozwu albo pozwu wzajemnego. Instytucje lub biura są obowiązane wykreślić dane ze zbioru, w którym są one przetwarzane, w terminie nie dłuższym niż miesiąc od dnia otrzymania powiadomienia. Powiadomienie może zostać przekazane w drodze teletransmisji.

Artykuł 3 ust. 5 z wstrzymaniem obowiązku spełniania świadczeń wiąże spotykane w obrocie sposoby zabezpieczenia, aby zapewnić bezprzedmiotowość jak najszerszej grupy wniosków o zabezpieczenie roszczenia w sprawach dotyczących kredytów frankowych – a w konsekwencji zwolnić sądy z obowiązku ich rozpatrywania. Nie byłoby bowiem uzasadnione, żeby mimo wstrzymania obowiązku spełniania świadczenia przez konsumenta z mocy prawa dalej istniała konieczność rozpatrywania wniosków o zabezpieczenie roszczenia. Artykuł 3 ust. 5, stanowiący regulację o charakterze procesowym, wprost przewiduje brak konieczności rozpoznania wniosków o zabezpieczenie roszczenia w przypadku, gdy ich przedmiotem jest wstrzymanie obowiązku spełniania przez konsumenta świadczeń z umowy, o której mowa w art. 1, zakazanie pozwanemu rozwiązania umowy oraz zakazanie pozwanemu zgłaszania lub udostępnienia informacji o niespełnianiu świadczeń do określonych instytucji. Przepis ten obejmuje swoim zakresem wszystkie wnioski, które zmierzają do osiągnięcia skutku tożsamego z określonym w przepisie, niezależnie od formy i sformułowań użytych przez wnioskodawcę. Oznacza to, że przepis ma charakter funkcjonalny i jego zastosowanie nie jest uzależnione wyłącznie od dosłownego powołania się na sformułowania przewidziane w projekcie ustawy. Celem tego przepisu jest zapewnienie jednolitego traktowania wniosków, które, mimo różnic

w treści lub sposobie ich sformułowania, prowadzą w istocie do osiągnięcia tych samych skutków prawnych. Sąd powinien zatem dokonywać oceny wniosków nie tylko w oparciu o ich brzmienie, ale także o ich rzeczywisty charakter i cel. Przepis odnosi się zarówno do wniosków złożonych przed wszczęciem postępowania, jak i w pozwie czy też w toku postępowania.

Pozostawienie wniosków bez rozpoznania oznacza, że sąd nie będzie wydawał postanowień w przedmiocie zabezpieczenia, co w konsekwencji wyłączy możliwość wniesienia zażaleń na takie postanowienia.

W celu określenia statusu wniosków o zabezpieczenie użyto sformułowania „przewodniczący pozostawia w aktach sprawy bez żadnych dalszych czynności", co oznacza, że wobec wniosku nie są wykonywane żadne czynności, w szczególności nie wydaje się postanowień o umorzeniu postępowania. W przypadku gdy wniosek o zabezpieczenie roszczenia będzie miał szerszy zakres niż wskazane w przepisie sposoby zabezpieczenia, skutek pozostawienia w aktach nie będzie miał zastosowania do pozostałej części wniosku lub zażalenia, która będzie podlegać rozpoznaniu, co oznacza, że sąd wyda w tej części żądania wniosku postanowienie.

Przepis ust. 6 w art 3. ma na celu zabezpieczenie interesu kredytobiorcy w przypadku, gdy łączna wartość spełnionych świadczeń jest niższa od faktycznie otrzymanej kwoty kredytu. Regulacja ta zapobiega sytuacji, w której kredytodawca mógłby wykorzystać wstrzymanie spłat (przewidziane w ust. 1) do odmowy przyjęcia dalszych płatności od konsumenta, który w trakcie postępowania dobrowolnie – mimo regulacji art. 3 ust. 1 – decyduje się na dokonywanie płatności (aż łączna ich wysokość osiągnie równowartość otrzymanej kwoty kapitału). Odmowa przyjęcia płatności przez kredytodawcę mogłaby prowadzić do nieuzasadnionego zwiększenia zobowiązania konsumenta.

Skutki wejścia w życie ustawy dla postępowań dotyczących zabezpieczenia roszczeń konsumenta w sprawach frankowych wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy określa art. 16 ust. 2 i 3 projektu. W art. 16 ust. 2 i 3 zawierają uregulowanie intertemporalne, zgodnie z którym, jeżeli doręczenie pozwu albo pozwu wzajemnego konsumenta nastąpiło przed dniem wejścia w życie ustawy, skutki dotyczące wstrzymania obowiązku spełniania świadczeń (określone w art. 3 ust. 1 i 3) następują z dniem wejścia w życie ustawy. Zastosowanie będzie miał także art. 3 ust. 6, zgodnie z którym mimo wstrzymania obowiązku spełniania świadczeń z umowy kredytu przez konsumenta kredytodawca nie może odmówić przyjęcia świadczenia, jeżeli łączna wysokość świadczeń

spełnionych już w wykonaniu umowy kredytu jest niższa od kwoty kredytu udostępnionej kredytobiorcy.

Wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie ustawy postępowania w przedmiocie wniosku o udzielenie zabezpieczenia roszczenia – polegające na wstrzymaniu obowiązku spełniania przez konsumenta świadczeń wynikających z umowy kredytu, zakazaniu pozwanemu dokonywania określonych czynności (art. 3 ust. 3) lub prowadzące w inny sposób do osiągnięcia skutków określonych w art. 3 ust. 1, 3 i 4 oraz zażalenia na postanowienia o udzieleniu lub odmowie udzielenia zabezpieczenia w opisany sposób – podlegają umorzeniu z mocy prawa.

Jeśli wnioski konsumentów o udzielenie zabezpieczenia, złożone przed dniem wejścia w życie ustawy, nie zostały rozpoznane, sąd nie będzie musiał wydawać postanowień o umorzeniu tych postępowań. Postępowania w przedmiocie zabezpieczenia roszczeń ulegną umorzeniu z mocy prawa, a skutki przewidziane w art. 3 ustawy nastąpią z chwilą wejścia w życie ustawy, jeśli doręczenie pozwu nastąpiło przed tą datą, a w pozostałych przypadkach z chwilą doręczenia odpisu pozwu (art. 3 projektu). Postępowania w przedmiocie wniesionych i nierozpoznanych w chwili wejścia życie ustawy zażaleń na postanowienia o udzieleniu lub odmowie udzielenia zabezpieczenia zostaną umorzone z mocy prawa na takich samych zasadach. Jeżeli zażalenia zostały przekazane do sądów odwoławczych, akta sprawy zostaną zwrócone do sądu pierwszej instancji, aby umożliwić sprawne dalsze procedowanie sprawy.

Artykuł 16 ust. 4 uzupełnia powyższą regulację, stanowiąc, że zażalenie na postanowienie o udzieleniu lub odmowie udzielenia zabezpieczenia w sposób opisany w ust. 3 pkt 1, wniesione po dniu wejścia w życie ustawy, pozostawia się w aktach sprawy bez rozpoznania. Unormowanie to dotyczy sytuacji, w której przed wejściem w życie ustawy zostanie wydane postanowienie o udzieleniu lub odmowie zabezpieczenia, natomiast zażalenie na to postanowienie zostanie wniesione po wejściu w życie nowych przepisów.

Ze względu na niezakończenie postępowania zażaleniowego w obrocie pozostaną postanowienia w przedmiocie zabezpieczenia zgodne lub niezgodne co do skutków z art. 16 projektu ustawy. Nie stanowi to jednak istotnego problemu w praktyce, ponieważ proponowane rozwiązanie *ex lege* będzie miało pierwszeństwo przed skutkami orzeczeń sądowych. Oznacza to, że uregulowanie art. 3 projektowanej ustawy będzie – zabezpieczając interesy konsumenta przez w szczególności wstrzymanie obowiązku spłaty kredytu – miało zastosowanie także w sytuacji, w której jego wniosek o zabezpieczenie został oddalony (zarówno prawomocnie, jak i nieprawomocnie). Uregulowanie art. 3 znajdzie zastosowanie także wówczas, gdy konsument

wcześniej uzyskał prawomocne postanowienie o zabezpieczeniu w sposób określony w tym przepisie – w takiej sytuacji *ex lege* znajdą zastosowanie skutki wynikające z art. 3, a prawomocne postanowienie o zabezpieczenie (w zakresie, w jakim jego sposób jest skutkami wynikającymi z art. 3) stanie się bezprzedmiotowe. Rzecz jasna, jeżeli zakres zabezpieczenia uzyskanego przez konsumenta wykracza poza regulację art. 3, w tym zakresie prawomocne postanowienie o zabezpieczeniu będzie obowiązywać.

Zaproponowane rozwiązania powinny znacząco skrócić czas oczekiwania na rozstrzygnięcia w trwających już sprawach frankowych, przyczyniając się do usprawnienia postępowań sądowych w tych sprawach. Jednocześnie odciążą one znacząco sądy, zwłaszcza apelacyjne, co doprowadzi do przyspieszenia rozpoznawania wszystkich innych spraw.

3. Stosownie do projektowanego art. 4 ust. 1 sprawę dotyczącą kredytu frankowego sąd pierwszej instancji będzie mógł rozpoznać na posiedzeniu niejawnym również, jeśli strona złożyła wniosek o wysłuchanie na rozprawie. Ma to sprzyjać usprawnieniu postępowania. Jeśli strona przed skierowaniem sprawy na posiedzenie niejawne (np. w pozwie lub w odpowiedzi na pozew) złoży wniosek o wysłuchanie na rozprawie (art. 4 ust. 2 projektu), przewodniczący, kierując sprawę do rozpoznania na posiedzeniu niejawnym, będzie zobowiązany do poinformowania o tym stron i wskazania zasadniczych powodów uzasadniających rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym. Dodatkowo strony uzyskają co najmniej dwutygodniowy termin na zajęcie ostatecznego stanowiska w sprawie w piśmie procesowym, przed wydaniem przez sąd wyroku. Taka konstrukcja projektowanego przepisu ma charakter gwarancyjny – wprowadza zabezpieczenia procesowe, które zapewniają stronom informację o motywach decyzji sądu o skierowaniu sprawy na posiedzenie niejawne oraz gwarantują im możliwość zajęcia stanowiska w sprawie przed wydaniem przez sąd orzeczenia. Przedstawione obowiązki nie będą dotyczyć sytuacji, w której przewodniczący zdecyduje się na rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym, a żadna ze stron nie złożyła wniosku o wysłuchanie na rozprawie.

Jeszcze szersze możliwości w zakresie rozpoznania sprawy na posiedzeniu niejawnym przewidziano w postępowaniu drugoinstancyjnym. Artykuł 11 pozwala rozpoznać sprawę w drugiej instancji na posiedzeniu niejawnym mimo złożenia przewidzianego w art. 374 zd. 2 k.p.c. wniosku o przeprowadzenie rozprawy. W postępowaniu apelacyjnym zasadniczo nie dochodzi do ponownego ustalania stanu faktycznego sprawy, lecz do weryfikacji prawidłowości ustalenia faktów i zastosowania prawa przez sąd pierwszej instancji. Postępowania apelacyjne w sprawach frankowych charakteryzują się natomiast wysokim

stopniem powtarzalności zagadnień prawnych i faktycznych. Zasada jawności postępowania, także w ujęciu konstytucyjnym, nie ma charakteru absolutnego. Mimo że w Konstytucji nie ma wyraźnego przyzwolenia na wyłączenie jawności wewnętrznej, ograniczenie prawa do jawnego rozpoznania sprawy jest dopuszczalne. W ograniczonym zakresie przewiduje go obowiązujący art. 374 k.p.c. Konieczność uwzględnienia interesu publicznego w postaci zapewnienia sprawnego działania wymiaru sprawiedliwości wymaga wprowadzenia ograniczenia jawności rozpoznawania spraw frankowych przez sądy drugiej instancji. Pozwoli to na efektywne rozpoznawanie masowych sporów o charakterze powtarzalnym. Przeciążenie sądów sprawami frankowymi powoduje, że inne podmioty oczekujące na rozpoznanie swoich spraw doświadczają nieuzasadnionych opóźnień, co narusza ich konstytucyjne prawo do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie. Przepisy ogólne gwarantują stronie skarżącej możliwość przedstawienia zarzutów przeciwko rozstrzygnięciu sądu pierwszej instancji w apelacji. Zajęcie stanowiska w sprawie pozostałym stronom zapewnia możliwość wniesienia odpowiedzi na apelację (art. 373^1 k.p.c.).

Artykuły 4 i 11 mają charakter fakultatywny. Przewodniczący albo sąd, uznając to za uzasadnione, będzie mógł skierować sprawę do rozpoznania na rozprawie.

4. Jednym z celów projektu jest zapewnienie stronom instrumentów procesowych, które umożliwią sprawne rozliczenie wzajemnych należności w jednym postępowaniu. W ramach rozwiązań wprowadzanych w tym zakresie przewidziane jest ułatwienie korzystania z zarzutu potrącenia, czemu służy kompleksowa regulacja wprowadzona w art. 5. Należy jednak ponownie podkreślić, że ustawa nie ingeruje w przepisy materialnoprawne regulujące sytuację prawną konsumentów i kredytodawców.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 i 2 zarzut potrącenia będzie można zgłaszać do zamknięcia rozprawy przed sądem drugiej instancji, a jeżeli sprawa podlega rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, zarzut może zostać zgłoszony do wydania wyroku przez sąd drugiej instancji, a nie – jak dotychczas – wyłącznie nie później niż przy wdaniu się w spór co do istoty sprawy albo w terminie dwóch tygodni od dnia, gdy wierzytelność stała się wymagalna. Co istotne, zgodnie z normą intertemporalną zawartą w art. 18 ust. 1 ustawy, wydłużenie terminu do zgłoszenia zarzutu potrącenia również przed sądem drugiej instancji ma zastosowanie do spraw będących w toku, co pozwoli na kompleksowe rozliczenie wzajemnych roszczeń w zawisłych już sprawach, w których termin wynikający z art. 203^1 § 1 i 2 k.p.c. już upłynął.

Możliwość zgłoszenia – zarówno przez kredytodawcę, jak i kredytobiorcę – zarzutu potrącenia aż do zakończenia postępowania w drugiej instancji ma zapewnić konsumentowi

ochronę w sposób kompleksowy w jednym postępowaniu bez narażania na dodatkowe niedogodności w związku z kolejnym postępowaniem. Te rozwiązania eliminują stan niepewności konsumenta co do własnej sytuacji prawnej z uwagi na kolejny toczący się proces albo możliwość takiego procesu. Rozwiązanie to w pełni realizuje standard ochrony wynikający z orzeczenia TSUE w sprawie C-396/24 Lubreczlik, w którym TSUE wskazał, iż niezgodne z dyrektywą 93/13/EWG jest żądanie od konsumenta zwrotu całej nominalnej kwoty udzielonego kredytu, niezależnie od dokonanych przez niego spłat i niezależnie od kwoty pozostałej do spłaty. Zakres zastosowania art. 5 będzie zależny od tego, w jakim zakresie sądy polskie w swoim orzecznictwie będą uwzględniały stanowisko TSUE wyrażone w wyroku w sprawie C-396/24 Lubreczlik. Im będą to czynić szerzej, tym potrzeba korzystania z zarzutu potrącenia będzie mniejsza.

Artykuł 5 ust. 3 wyłącza w sprawach frankowych ograniczenia dotyczące korzystania z zarzutu potrącenia w procesie, wynikające z art. 203^1 § 1 i 2 k.p.c., czyli zarówno ograniczenia przedmiotowe, jak i temporalne. Pełnomocnicy – zarówno kredytobiorców, jak i kredytodawców – sygnalizowali, że ograniczenia te powodują, że w sprawach dotyczących kredytów frankowych strona pozwana obawia się zgłosić zarzut potrącenia, w związku z czym swojej wierzytelności wzajemnej dochodzi w odrębnym procesie.

Trzeba zaznaczyć, że nie wyłączono w sprawach dotyczących kredytów frankowych zastosowania art. 203^1 § 3 k.p.c., przewidującego, że zarzut potrącenia może zostać podniesiony tylko w piśmie procesowym. Do pisma tego stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące pozwu, z wyjątkiem przepisów dotyczących opłat. Konieczność zapewnienia sprawnego obiegu dokumentów w sprawach frankowych uzasadnia rozszerzenie obowiązku wzajemnego doręczania pism w toku sprawy przez zawodowych pełnomocników również w zakresie pism obejmujących zarzut potrącenia roszczenia, co uregulowano w ust. 4 art. 5. Stąd też ustawa wyraźnie wskazuje, że pismo zawierające zarzut potrącenia roszczenia podlega bezpośrednim doręczeniom między pełnomocnikami profesjonalnymi, chyba że zarzut potrącenia zostanie podniesiony w pismach wymienionych w art. 132 § 1^1 k.p.c.

Wprowadzane ułatwienia korzystania z zarzutu potrącenia powinny przyczynić się do zmniejszenia liczby nowych spraw frankowych. Pozwany będzie mógł swoją wierzytelność potrącić, w sposób niebudzący wątpliwości, zamiast wytaczać o nią odrębne powództwo.

Przepis ust. 5 art. 5 wprowadza gwarancje dla konsumentów, gdy chodzi o skutki rozszerzenia możliwości korzystania w sprawach frankowych z zarzutu potrącenia.

Rozszerzenie możliwości zgłaszania zarzutu potrącenia stwarza ryzyko, że konsumenci zostaną obciążeni kosztami procesu wskutek uwzględnienia zarzutu potrącenia. Ustęp 5 wyraźnie reguluje zasady ponoszenia kosztów postępowania w przypadku złożenia oświadczenia o potrąceniu przez kredytodawcę w trakcie postępowania. Przeciwdziała on obciążeniu konsumenta kosztami procesu w przypadku skutecznego skorzystania z wprowadzonej instytucji potrącenia przez bank, przy czym dotyczy to sytuacji, gdy konsument nie kwestionuje potrącenia co do zasady. Celem wprowadzenia tego rozwiązania jest umożliwienie kompleksowego rozliczenia roszczeń w ramach jednego procesu, ale z zachowaniem dbałości o ekonomiczne interesy konsumenta, w zakresie części kosztów procesu odpowiadającej zakresowi skutecznego potrącenia. Przyjęte rozwiązanie przewiduje możliwość kwestionowania przez konsumenta potrącenia co do wysokości bez wpływu na zasadę ponoszenia kosztów postępowania przez bank określoną w art. 5 ust. 5.

Regulacja motywuje więc kredytodawców do wcześniejszego zgłaszania swoich roszczeń wzajemnych. Jednocześnie przepis chroni konsumentów przed ponoszeniem tej części kosztów postępowania, która mogłaby zostać na nich przeniesiona na skutek uwzględnienia zarzutu potrącenia zgłoszonego przez kredytobiorcę. Przepis art. 5 ust. 6 w art. 5 projektu znajduje odpowiednie zastosowanie do rozstrzygnięcia o kosztach procesu w przypadku umorzenia postępowania na skutek cofnięcia pozwu przez konsumenta wynikającego ze złożonego przez kredytodawcę oświadczenia o potrąceniu. Analogiczne rozwiązanie dotyczące spraw w toku przewidziano w art. 18 ust. 2 i 3.

5. W myśl art. 6 w sprawach określonych w art. 1 sąd będzie mógł przesłuchać świadka poza salą sądową w ramach posiedzenia zdalnego mimo złożenia sprzeciwu, o którym mowa w art. 263^1 k.p.c. Podkreślenia wymaga, iż wiążący charakter sprzeciwu strony co do zdalnego przesłuchania, o którym mowa w art. 263^1 k.p.c., uzasadniony jest ograniczeniem możliwości oceny wiarygodności zeznań. Zazwyczaj wiąże się to z charakterem i rodzajem sporu podlegającego rozstrzygnięciu, co znane jest stronie postępowania, stąd przyznane jej przez przepis art. 263^1 k.p.c. prawo zgłoszenia sprzeciwu. W przeważającej większości spraw frankowych problem ten nie występuje, ponieważ nie istnieją tu szczególne uwarunkowania, które potencjalnie mogłyby powodować tego typu problemy (szczególnie ze względu na osoby słuchane w charakterze świadka). Stąd też zasadne jest odstąpienie od wiążącego charakteru sprzeciwu, co nie ogranicza jednak w żaden sposób sądu orzekającego co do wyboru formy przesłuchania i pozostawia to swobodnej ocenie. Jednocześnie przeciwdziała to sytuacjom, gdy z innych przyczyn niż obawa o wiarygodność dowodu, sprzeciw jest przez strony składany.

6. W art. 7 wprowadza się wyraźne uregulowanie, że w sprawach dotyczących kredytów frankowych sąd będzie mógł przesłuchać strony na piśmie. Obecnie taką możliwość przewidziano jedynie w europejskim postępowaniu w sprawach drobnych roszczeń (art. 505^{25} § 2 k.p.c.).

Odbieranie zeznań na piśmie nie tylko od świadków (ale i od stron) ma na celu uproszczenie postępowania i ułatwienie uzyskania przez sąd materiału dowodowego bez konieczności oczekiwania na dostępność sali rozpraw w sytuacji, gdy dowód na piśmie jest wystarczający.

Zważywszy na schematyczny i jednolity co do zasady charakter spraw frankowych, przepis ten powinien mieć zastosowanie w przeważającej liczbie rozpoznawanych spraw. Wyjątkowo tylko może zachodzić konieczność bezpośredniego przesłuchania stron na rozprawie po odebraniu przyrzeczenia, stąd wyłączenie zawarte w art. 7 zdaniu pierwszym *in fine*. Za wyłączeniem sytuacji, gdy zachodzi konieczność przesłuchania stron po odebraniu przyrzeczenia, przemawia charakter i cel tej instytucji, jak również dość wąskie jej zastosowanie w praktyce. Ma to zastosowanie wyłącznie wówczas, gdy przesłuchanie bez przyrzeczenia nie naświetliło dostatecznie faktów istotnych dla rozstrzygnięcia (zeznania są niewyczerpujące, z uwzględnieniem tego przyczyny) lub jeśli niezbędna jest ocena wiarygodności materiału dowodowego (zachodzi niespójność lub sprzeczność).

Zgodnie z art. 12 przepisy art. 6–7 mają mieć odpowiednie zastosowanie w postępowaniu drugoinstancyjnym, w którym również – w miarę potrzeby – będzie można uzupełnić materiał dowodowy w analogiczny sposób jak przed sądem I instancji.

7. Artykuł 8 projektu ma na celu zmniejszenie liczby postępowań sądowych w sprawach dotyczących kredytów frankowych, przez częściową eliminację problemów związanych z wzajemną zależnością roszczeń konsumenta i kredytodawcy wynikających z rozliczenia należności dotyczących tej samej umowy kredytowej. Jego celem jest więc stworzenie także mechanizmów procesowych, które umożliwią stronom kompleksowe rozliczenie wzajemnych roszczeń w ramach jednego postępowania.

Artykuł 8 przedłuża termin na wytoczenie powództwa wzajemnego do zakończenia postępowania w pierwszej instancji.

W projekcie przyjęto założenie, że powództwo wzajemne znajdzie zastosowanie, gdy skorzystanie z potrącenia wzajemnych należności może okazać się niewystarczające. Dotyczy to sytuacji, gdy w ocenie pozwanego przysługuje mu roszczenie wyższe niż wierzytelność

dochodzona przez powoda. W takich przypadkach pozwany nie może na skutek potrącenia doprowadzić do ostatecznego rozliczenia i zamiast wytaczać odrębne powództwo będzie mógł dochodzić nadwyżki swojego roszczenia w drodze powództwa wzajemnego. Skutkować to będzie kompleksowym rozliczeniem stron.

Projektowany art. 8 ust. 1 przedłuża termin przewidziany w art. 204 § 1 k.p.c., zgodnie z którym powództwo wzajemne można wytoczyć nie później niż w odpowiedzi na pozew, a jeżeli jej nie złożono – w sprzeciwie od wyroku zaocznego albo przy rozpoczęciu pierwszego posiedzenia, o którym zawiadomiono albo na które wezwano pozwanego. Projektowany w ustawie przepis umożliwia wniesienie powództwa wzajemnego aż do zamknięcia rozprawy przed sądem pierwszej instancji, a w przypadku rozpoznawania sprawy na posiedzeniu niejawnym – aż do wydania wyroku przez sąd pierwszej instancji. Art. 8 ust. 2 przyznaje sądom możliwość wyłączenia powództwa wzajemnego do oddzielnego rozpoznania i rozstrzygnięcia, jeżeli jego rozpatrzenie łącznie z powództwem głównym mogłoby doprowadzić do nadmiernej zwłoki w postępowaniu. Przepis ten zabezpiecza przed sytuacjami, w których powództwo wzajemne może tamować rozpoznanie powództwa głównego, w szczególności, gdy nie ma możliwości rozpatrzenia obu powództw na wyznaczonym już terminie rozprawy z uwagi na moment złożenia powództwa wzajemnego czy precedensowy charakter sprawy objętej tym powództwem. Stąd też konieczność wyposażenia sądów w narzędzie do zarządzania przebiegiem postępowania z uwzględnieniem konkretnych okoliczności sprawy. Biorąc jednak pod uwagę jednolitą sytuację prawną konsumentów w sprawach frankowych, okoliczności takie występować mogą w incydentalnych sprawach.

Ustęp 3 w art. 8 projektu ustala właściwość sądu dla powództwa wzajemnego, wiążąc ją z właściwością sądu dla powództwa głównego, niezależnie od wartości przedmiotu sporu. Takie unormowanie służy koncentracji postępowania przed jednym sądem.

8. W razie cofnięcia pozwu ze skutkiem prawnym przed wydaniem wyroku postanowienie o umorzeniu postępowania oraz o kosztach procesu będzie mógł wydać referendarz sądowy (art. 9). Podobne uprawnienia przyznaje się referendarzowi w razie cofnięcia apelacji (art. 13). Uregulowania te mają na celu usprawnienie i przyspieszenie formalnego kończenia spraw dotyczących kredytów frankowych, w których doszło do cofnięcia – odpowiednio – pozwu albo apelacji. W tych wypadkach wydawanie postanowień o umorzeniu postępowania nie stanowi wymiaru sprawiedliwości, a zatem może zostać powierzone referendarzom sądowym. Referendarzom nie nadaje się natomiast uprawnienia do wydania orzeczenia uchylającego wyrok sądu. W konsekwencji referendarze sądowi będą mogli na podstawie art. 9 umorzyć

postępowanie jedynie do czasu wydania przez sąd wyroku w pierwszej instancji. W przypadku cofnięcia pozwu po wydaniu przez sąd pierwszej instancji wyroku (art. 332 § 2 k.p.c. i art. 386 § 3 k.p.c.) czynności w przedmiocie cofnięcia pozwu pozostają zastrzeżone dla sądu.

9. Zgodnie z art. 10 w sprawach dotyczących kredytów frankowych sąd drugiej instancji będzie orzekał w postępowaniu apelacyjnym w składzie jednego sędziego. W myśl jednak art. 367^1 § 3 k.p.c. w sprawach nietypowych prezes sądu będzie mógł zarządzić rozpoznanie sprawy w składzie trzech sędziów, jeżeli uzna to za wskazane ze względu na szczególną zawiłość lub precedensowy charakter sprawy.

Także w składzie jednego sędziego będą w sprawach określonych w art. 1 rozpoznawane zażalenia – zarówno poziome, jak i dewolutywne.

Uregulowania te mają na celu usprawnienie i przyspieszenie postępowań w sprawach dotyczących kredytów frankowych oraz efektywniejsze wykorzystanie zasobów kadrowych. Projekt ustawy nie traci z pola widzenia zasady kolegialności, która – jako jedna z naczelnych zasad wymiaru sprawiedliwości, ma na celu zapewnienie wyższej jakości orzeczeń przez wieloosobową analizę i rozpoznanie spraw. Należy podkreślić, iż w sprawach objętych zakresem przedmiotowym ustawy stan prawny i sytuacja prawna konsumentów zostały ustandaryzowane przez TSUE i zasadniczo są one jednolite. Zawsze jednak – w sprawach nietypowych – pozostaje możliwość zarządzenia rozpoznania sprawy w składzie kolegialnym.

Rozwiązania zawarte w art. 11–13 zostały omówione w punktach czwartym (art. 11), szóstym (art. 12) i ósmym (art. 13) uzasadnienia projektu.

10. Artykuł 15 przewiduje zachęty w zakresie opłat do cofania pozwów oraz środków zaskarżenia.

Zgodnie z ogólnymi regulacjami ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, jeżeli do cofnięcia pozwu albo środka zaskarżenia dochodzi po określonej fazie postępowania – rozpoczęciu posiedzenia w pierwszej bądź drugiej instancji albo przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania – nie przysługuje zwrot opłaty (choćby w części).

W myśl proponowanego art. 15, jeżeli strona cofnie pozew albo środek zaskarżenia w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, będzie jej przysługiwał zwrot połowy opłaty – chociaż według zasad ogólnych nie przysługiwałby, bo cofnięcie nastąpiło po określonym etapie postępowania. Polubowne załatwienie sprawy, które najczęściej skutkuje cofnięciem pozwu lub środka zaskarżenia, uzasadnia wprowadzenie preferencyjnego mechanizmu częściowego zwrotu opłat sądowych w okresie pierwszych sześciu miesięcy od

daty wejścia w życie niniejszej ustawy. Analogiczne uprzywilejowanie powinno obejmować również cofnięcie środków zaskarżenia wynikające z ponownej oceny stron co do prawdopodobieństwa uwzględnienia zarzutów. Skorzystanie przez strony z możliwości szczególnych rozwiązań, o których mowa w art. 5 projektu ustawy, również powinno być związane ze zwrotem części opłat sądowych. Proponuje się zwrot połowy opłat od cofniętego pozwu w okresie pierwszych sześciu miesięcy od daty wejścia w życie niniejszej ustawy. Możliwość skorzystania przez strony z zarzutu potrącenia będzie skutkować tym, że część postępowań, które obecnie toczą się niezależnie, stanie się bezprzedmiotowa wobec wprowadzonej możliwości rozliczenia wzajemnych należności w jednym postępowaniu. Zaproponowany sześciomiesięczny okres jest wystarczający, ponieważ ma na celu zachęcenie stron do kompleksowego rozliczenia umowy i całościowego uregulowania sytuacji prawnej w sprawach wszczętych jeszcze przed wejściem w życie projektowanej ustawy, a w których na obecnym etapie postępowania taka możliwość nie występuje. Dodatkowo proponowany przepis wspiera realizację standardów orzeczniczych wypracowanych przez TSUE w sprawie C-396/24 Lubreczlik w obecnie toczących się postępowaniach. Przyjęte rozwiązanie przyczyni się do odciążenia sądów przez redukcję liczby spraw podlegających rozpoznaniu merytorycznemu.

11. Art. 14 przewiduje dodanie zdania drugiego do art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 614) i ma na celu usunięcie luki prawnej. Obowiązujący przepis przewiduje właściwość wyłączną sądu w sprawach dotyczących kredytów frankowych wytaczanych przez konsumenta według miejsca zamieszkania powoda, jednak nie reguluje sytuacji, w której konsument w dacie wytaczania powództwa nie posiada miejsca zamieszkania w Polsce. Projektowane rozwiązanie wprowadza zasadę, że w takich przypadkach właściwy jest sąd według ostatniego miejsca zamieszkania powoda w Polsce. Przyjęte rozwiązanie ma również na celu ograniczenie konieczności rozstrzygania przez Sąd Najwyższy zagadnień związanych z ustaleniem właściwości miejscowej (art. 45 k.p.c.).

12. Podstawową regułą intertemporalną nowelizacji jest bezpośrednie zastosowanie przepisów nowych do spraw trwających w dniu jej wejścia w życie (art. 16 ust. 1). Wyjątek dotyczy składu sądu w postępowaniu drugoinstancyjnym i polega na tym, że jeżeli na podstawie przepisów dotychczasowych wyznaczono do rozpoznania sprawy skład trzech sędziów, sąd rozpoznaje ją w takim składzie (chociaż w art. 10 projektu przewidziano orzekanie w drugiej instancji w składzie jednego sędziego).

Cel wprowadzenia szczególnych regulacji intertemporalnych art. 16 ust. 2–4 i art. 18 omówiono wcześniej.

13. Projektowany art. 17 nakłada na kredytodawców obowiązek, aby poinformowali instytucje utworzone na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, instytucje finansowe będące podmiotami zależnymi od banków, biura informacji gospodarczej działające na podstawie ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych oraz instytucje pożyczkowe i podmioty wymienione w art. 59d ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim o wstrzymaniu obowiązku spełniania świadczeń. Obowiązek ten dotyczy wyłącznie tych podmiotów, które otrzymały dane konsumenta o niespełnianiu świadczeń z umowy kredytu, z której roszczenia są dochodzone przez konsumenta. Jest to szczególnie istotne w sprawach wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy, w których wcześniej kredytodawca przekazał informacje o niespełnianiu tych świadczeń. Dzięki temu rozwiązaniu dane konsumentów zostaną wykreślone, co zapobiega negatywnym skutkom oceny ich zdolności kredytowej, wynikającym z niezgodnych z aktualnym stanem prawnym informacji. Reguluje się także terminy, w których kredytodawca oraz wymienione podmioty przetwarzające dane konsumenta muszą wykonać nałożone obowiązki. Kredytodawca będzie miał dwa miesiące od dnia wejścia w życie ustawy albo od dnia doręczenia pozwu (jeśli pozwu konsumenta nie doręczono przed dniem wejścia w życie ustawy) na poinformowanie odpowiednich podmiotów o wstrzymaniu obowiązku spełniania świadczeń przez konsumenta, natomiast powiadomione instytucje i biura będą miały miesiąc od dnia otrzymania powiadomienia na wykreślenie danych ze zbiorów, w których są one przetwarzane. Dopuszczenie możliwości przekazywania powiadomień w drodze teletransmisji dodatkowo usprawni proces aktualizacji danych i minimalizuje ryzyko opóźnień.

14. W art. 19 przewidziano powtórzenie w Sądzie Najwyższym tzw. przedsądów w sprawach frankowych, w których skarga kasacyjna została złożona przez kredytodawcę (bank). Ma to uzasadnienie w fakcie, że w wielu takich sprawach – już po przyjęciu skarg kasacyjnych – zdezaktualizowały się wskazane w nich zagadnienia prawne oraz rozbieżności w orzecznictwie, czyli określone w art. 398^9 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Biorąc pod uwagę publiczny cel skargi kasacyjnej (rozstrzyganie wątpliwości prawnych i ujednolicanie orzecznictwa), nie ma już uzasadnienia do rozpoznawania takich skarg kasacyjnych przez Sąd Najwyższy.

W związku z tym proponuje się, aby Sąd Najwyższy w ramach powtórnego przedsądu mógł zmienić postanowienie o przyjęciu do rozpoznania skargi kasacyjnej i odmówić przyjęcia jej do rozpoznania, jeżeli w sprawie nie występuje już zagadnienie prawne lub nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. W celu zagwarantowania praw stron wprowadzone zostanie zastrzeżenie, że w ramach powtórnego przedsądu nie będzie można odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, jeżeli zachodzą okoliczności określone w art. 398^9 § 1 pkt 3 lub 4 k.p.c.

Z art. 19 ust. 2 wynika, że postanowienie, o którym mowa w ust. 1, Sąd Najwyższy wydaje na posiedzeniu niejawnym w składzie jednego sędziego.

Przepis art. 19 ust. 3 przewiduje, że w razie odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w ramach powtórnego przedsądu skarżącemu nie przysługuje zwrot opłaty na podstawie art. 79 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Nie pogarsza to jego sytuacji, ponieważ w razie oddalenia skargi kasacyjnej zwrot opłaty także by nie przysługiwał. Należy dodać, że skarżący może odzyskać zwrot części opłaty, jeżeli – nie czekając na powtórny przedsąd – w ciągu 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy cofnie skargę kasacyjną (por. art. 14 ust. 3).

15. Przewiduje się, że ustawa wejdzie w życie po czternastodniowej *vacatio legis* (art. 21).

16. Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej i nie podlega przedstawieniu właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, o których mowa w § 27 ust. 4 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806, z późn. zm.).

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.) projektowana ustawa nie podlega notyfikacji Komisji Europejskiej.

Projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji, w zakładce „Rządowy Proces Legislacyjny”, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów oraz stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677). W trybie art. 7

ww. ustawy nie wpłynęły zgłoszenia zainteresowania pracami nad projektem przedmiotowej ustawy.

W celu spełnienia wymogów, o których mowa w § 42 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów, projekt ustawy zostanie skierowany do koordynatora OSR.

Projekt nie dotyczy warunków określonych w uchwale nr 20 Rady Ministrów z dnia 18 lutego 2014 r. w sprawie zaleceń ujednolicenia terminów wejścia w życie niektórych aktów normatywnych (M.P. poz. 205).

Nazwa projektu
Projekt ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie rozpoznawania spraw dotyczących zawartych z konsumentami umów kredytu denominowanego lub indeksowanego do franka szwajcarskiego

Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące
Ministerstwo Sprawiedliwości

Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu
pod względem legislacyjnym
Arkadiusz Myrcha, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości

Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu
pod względem legislacyjnym
Łukasz Paszka, Zastępca Dyrektora Departamentu Legislacyjnego
tel.: 22 52-12-764; e-mail: sekretariat.dl@ms.gov.pl

Mateusz Pietrzyk, główny specjalista – sędzia, Departament Legislacyjny
tel.: 22 52-12-437; e-mail: mateusz.pietrzyk@ms.gov.pl

Data sporządzenia
11.09.2025 r.

Źródło

Nr w Wykazie prac RM:
UD184

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Masowy napływ do sądów spraw dotyczących umów kredytu i pożyczek hipotecznych denominowanych lub indeksowanych do franka szwajcarskiego zawartych z konsumentami (dalej: „kredyty frankowe") w istotny sposób przedłużył oczekiwanie na rozpoznanie nie tylko tych, ale także innych spraw przez sądy okręgowe, sądy apelacyjne oraz Sąd Najwyższy.

Projektowana ustawa stanowi reakcję na tę sytuację. Według danych statystycznych gromadzonych przez Ministerstwo Sprawiedliwości, od początku 2017 r. do końca I kwartału 2025 r. do sądów powszechnych wpłynęło 487 251 spraw tego typu, oznaczonych symbolem

049cf, a załatwiono ich 291 508.

Wpływ spraw

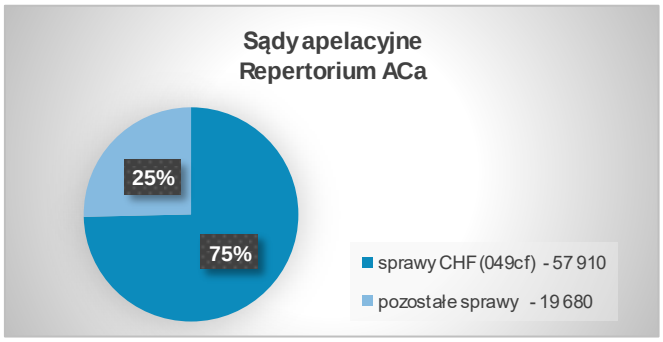
Tab. 1 Dane statystyczne dotyczące wpływu i załatwiania spraw o symbolu 049cf w sądach powszechnych między 2017 r. i I kwartałem 2025 r.

Wpływ, załatwienia i pozostałości spraw o symbolu 049cf w sądach powszechnych od 2017 r. do I kwartału 2025 r.			
Rok	Wpłynęło	Załatwiono	Pozostało na okres następny
2017	2581	497	2084
2018	8652	2985	7751
2019	13 005	4369	16 388
2020	38 656	10 695	44 352
2021	67 666	23 677	88 342
2022	84 011	42 041	130 316
2023	124 069	75 372	179 029
2024	123 219	98 186	204 066
I kwartał 2025 r.	25 392	33 686	195 770

Nadzwyczajna liczba spraw frankowych wywiera istotny wpływ na funkcjonowanie sądów okręgowych i apelacyjnych, skutkując znacznym wydłużeniem postępowań w każdej kategorii spraw. Sprawy frankowe stanowią bowiem znaczny odsetek spraw w referatach sędziów sądów okręgowych i apelacyjnych. Na koniec I kwartału 2025 r. w sądach apelacyjnych pozostawało do rozpoznania 57 910 spraw frankowych o symbolu 049cf na łączną liczbę 77 590 pozostałych do rozpoznania spraw w repertorium ACa. W sądach apelacyjnych w repertoriach ACa rejestruje się sprawy cywilne przedstawione z apelacjami od orzeczeń sądów okręgowych, a także sprawy cywilne dotyczące skarg o uchylenie wyroku

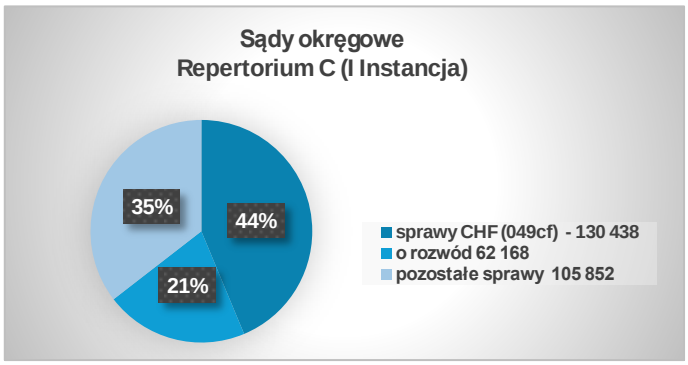
sądu polubownego. W repertorium ACa na koniec I kwartału 2025 r. sprawy frankowe stanowiły 75% łącznej liczby zarejestrowanych spraw.

Wykres 1. Rozkład spraw w repertorium ACa w sądach apelacyjnych pozostałych do rozpoznania na koniec I kwartału 2025 r.

W sprawach toczących się w I instancji przed sądami okręgowymi, na koniec I kwartału 2025 r. spraw cywilnych procesowych (rejestrowanych w repertorium C) pozostałych do rozpoznania było 298 458, z czego sprawy frankowe (symbol 049cf) stanowiły 130 438, czyli 44%. Liczba pozostałych do rozpoznania spraw frankowych była ponad dwukrotnie wyższa od kolejnej grupy spraw, tj. spraw o rozwód, których na koniec I kwartału 2025 r. pozostawało do rozpoznania 62 168 (21%). W repertorium C w sądach okręgowych rejestruje się sprawy cywilne podlegające rozpoznaniu w procesie wszczęte na skutek pozwu, a także podlegające rozpoznaniu w europejskim postępowaniu w sprawie drobnych roszczeń.

Wykres 2. Rozkład spraw w sądach okręgowych I instancji w repertorium C pozostałych do rozpoznania na koniec I kwartału 2025 r.

W pierwszych trzech kwartałach 2024 r. odnotowano również wpływ do sądów rejonowych 311 spraw zakwalifikowanych jako sprawy z bezpodstawnego wzbogacenia z uwagi na nieważność umowy bankowej denominowanej/indeksowanej do franka szwajcarskiego (symbol 057cf) oraz wpływ 3033 tak zakwalifikowanych spraw do sądów okręgowych działających jako sądy pierwszej instancji. W sądach drugiej instancji odnotowano wpływ tak ujętych spraw – w przypadku sądów okręgowych – 19, zaś w przypadku sądów apelacyjnych – 911.

Ze względu na brak szczegółowych danych dotyczących długości postępowań sądowych w sprawach cywilnych dot. roszczeń z umów bankowych denominowanych/indeksowanych do franka szwajcarskiego (CHF) tabele poniżej przedstawiają **średni czas trwania ogółu postępowań sądowych w sprawach przed sądem II instancji (łącznie z czasem trwania mediacji) – od dnia wpływu sprawy do II instancji do dnia wydania orzeczenia w II instancji** oraz **informację o odsetku załatwionych spraw dotyczących spraw frankowych (o symbolu 049cf).**

Tab. 3 Sądy apelacyjne – sprawy apelacyjne cywilne (ACa)

Wyszczególnienie	Razem	do 3 miesięcy	powyżej 3 do 6 miesięcy	powyżej 6 do 12 miesięcy	powyżej 12 miesięcy do 2 lat	powyżej 2 do 3 lat	powyżej 3 do 5 lat	powyżej 5 do 8 lat	ponad 8 lat	Średni czas trwania postęp. sądowego – wszystkich spraw z rep. ACa (w miesiącach)	Załatwienie ogółem – wszystkich spraw z rep. ACa	**w tym** załatwienie spraw o symbolu **049cf**	**Odsetek załatwień spraw o symbolu 049cf do wszystkich spraw z rep. ACa**
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2023 r.	20 479	1357	2923	8066	7513	402	150	64	4	12,093	22 730	12 665	55,7
I półrocze 2024 r.	11 737	683	926	3251	6378	415	51	29	4	14,211	12 211	7493	61,4
III kwartały 2024 r.	17 164	1019	1364	4535	9279	837	78	44	8	14,481	17 820	11 086	62,2

Tab. 4 Sądy okręgowe – sprawy apelacyjne cywilne (Ca)

Wyszczególnienie	Razem	do 3 miesięcy	powyżej 3 do 6 miesięcy	powyżej 6 do 12 miesięcy	powyżej 12 miesięcy do 2 lat	powyżej 2 do 3 lat	powyżej 3 do 5 lat	powyżej 5 do 8 lat	ponad 8 lat	Średni czas trwania postęp. sądowego – wszystkich spraw z rep. Ca(w miesiącu)	Załatwienie ogółem – wszystkich spraw z rep. Ca	**w tym** załatwienie spraw o symbolu **049cf**	**Odsetek załatwień spraw o symbolu 049cf do wszystkich spraw z rep. Ca**
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2023 r.	70 530	21 349	17 948	18 957	10 739	962	456	106	13	7,613	71 656	1813	2,5
I półrocze 2024 r.	37 163	10 438	8688	10 250	6938	654	134	50	11	8,150	37 696	886	2,4
III kwartały 2024 r.	52 860	14 506	12 723	14 149	10 305	923	175	67	12	8,216	53 630	1250	2,3

Ministerstwo Sprawiedliwości we współpracy z prezesami sądów podejmuje intensywne działania, różnej natury, których celem jest ograniczenie negatywnych skutków kumulacji wpływu licznych spraw frankowych.

Podejmując działania organizacyjne, w Sądzie Okręgowym w Poznaniu utworzono z dniem 1 grudnia 2024 r. sekcję rozpoznającą te sprawy, zaś w Sądzie Apelacyjnym w Warszawie z dniem 1 stycznia 2025 r. Wydział Frankowy. Prowadzone są też działania służące – w miarę istniejących możliwości – wzmocnieniu kadrowemu najbardziej obciążonych sądów. W 2024 r. do Sądu Apelacyjnego w Warszawie przydzielono 17 dodatkowych etatów asystenta sędziego z przeznaczeniem do wydziałów rozpoznających sprawy frankowe, zaś do Sądu Okręgowego w Warszawie przydzielono 43,75 etatów asystenta sędziego, w tym 11 z uwagi na wysokie obciążenia i 32,75 z przeznaczeniem do Wydziału XXVIII Sądu Okręgowego, to jest Wydziału Frankowego. W 2025 r. w ustawie budżetowej zostały zabezpieczone wydatki na 1659 dodatkowych etatów niezbędnych do realizacji zadań nakładanych na sądownictwo powszechne: 100 etatów referendarzy sądowych, 1159 etatów asystenckich oraz 400 etatów urzędniczych. Etaty asystenckie zostały rozdzielone tak, aby na każdego sędziego przypadało 0,5 etatu asystenckiego w skali kraju, a dodatkowo 50 etatów zostało rozdzielonych pośród sądów zaangażowanych w projekty pilotażowe, których celem jest usprawnianie postępowań sądowych. Należy jednak podkreślić, że możliwości w tym zakresie – ograniczone ze względu na skutki kryzysu ustrojowego w wymiarze sprawiedliwości – wyczerpują się.

Ministerstwo Sprawiedliwości, we współpracy z sądami, podejmuje ponadto działania mające na celu usprawnienie prowadzenia postępowań w sprawach frankowych przez jego digitalizację oraz wykorzystanie nowoczesnych technologii,

w ramach projektu pilotażowego Digitalny Asystent Sędziego. Projekt zakłada (1) digitalizację i wykonanie OCR pism procesowych, stworzenie: (2) kalkulatora, umożliwiającego automatyczne rozliczanie świadczeń stron po stwierdzeniu nieważności umowy, (3) bazy danych tezowanego orzecznictwa TSUE oraz (4) algorytmu umożliwiającego przygotowanie projektu orzeczenia. Aby wszystkie te działania przyniosły efekty w jak najszybszym czasie, konieczne jest jednak przyjęcie ustawy, która wprowadzi rozwiązania procesowe, umożliwiające usprawnienie (a tym samym – przyspieszenie) postępowań w sprawach frankowych.

Projekt ustawy wprowadza kilka grup szczególnych uregulowań o charakterze procesowym, które łącznie umożliwiają usprawnienie i przyspieszenie rozpoznawania spraw frankowych, a także ograniczenie wpływu nowych spraw tego rodzaju. Projekt ustawy nie ingeruje jednak w sposób rozstrzygania w sprawach frankowych: nie wprowadza żadnych zmian o charakterze materialnoprawnym.

Wprowadzenie ustawy jest proporcjonalną i zgodną z prawem unijnym odpowiedzią na wydłużenie czasu oczekiwania na rozstrzygnięcia sądów okręgowych i apelacyjnych, nie tylko w sprawach frankowych, ale i we wszystkich innych sprawach. Skrócenie czasu rozpatrywania spraw w sądach jest niezbędne, aby zapewnić możliwość realizacji konstytucyjnego prawa obywateli do rozpoznania sprawy sądowej w rozsądnym terminie. Przedstawiony projekt realizuje w ten sposób cel ogólnospołeczny, to jest umożliwia skrócenie czasu postępowania i zapewnienie obywatelom prawidłowo realizowanego prawa do sądu we wszystkich sprawach.

Projekt ustawy realizuje ponadto cel szczególny: umożliwia efektywną – szybką i skuteczną – realizację praw obywateli działających jako konsumenci, którzy dochodzą roszczeń w związku z abuzywnością klauzul zawartych w umowach frankowych. Założeniem projektu ustawy jest, że podstawową wartością dla obywateli, w tym konsumentów, jest sprawność postępowania sądowego i szybkość realizacji uprawnień, które im przysługują.

Efektem skrócenia długości postępowań będzie zmniejszenie wysokości odsetek przyznawanych za czas trwania postępowania. Projekt ustawy wprowadza jedynie rozwiązania o charakterze procesowym, mające na celu usprawnienie postępowania; natomiast odsetki regulowane są przepisami o charakterze materialnoprawnym. Odsetki za opóźnienie są rekompensatą za odłożenie w czasie zasądzenia roszczenia; jeżeli roszczenie będzie więc zasądzane szybciej, odpada ich podstawa. Obecnie, ze względu na wysoki poziom stóp procentowych, zasądzane odsetki są wysokie i wynoszą 10,75%, co stanowi pokusę do promowania zachowań niesprzyjających szybkości postępowania sądowego.

Tab. 5 Wysokość odsetek ustawowych w latach 2016–2025

Odsetki ustawowe za opóźnienie			
Od	Do	Oprocentowanie	Podstawa
2016-01-01	2020-03-17	7,00%	M.P.2016.47
2020-03-18	2020-04-08	6,50%	M.P.2020.627
2020-04-09	2020-05-28	6,00%	M.P.2020.627
2020-05-29	2021-10-06	5,60%	M.P.2020.627
2021-10-07	2021-11-03	6,00%	M.P.2021.953
2021-11-04	2021-12-08	6,75%	M.P.2021.1097
2021-12-09	2022-01-04	7,25%	M.P.2021.1202
2022-01-05	2022-02-08	7,75%	M.P.2022.109
2022-02-09	2022-03-08	8,25%	M.P.2022.285
2022-03-09	2022-04-06	9,00%	M.P.2022.375
2022-04-07	2022-05-05	10,00%	M.P.2022.482
2022-05-06	2022-06-08	10,75%	M.P.2022.586
2022-06-09	2022-07-07	11,50%	M.P.2022.673
2022-07-08	2022-09-07	12,00%	M.P.2022.710
2022-09-08	2023-09-06	12,25%	M.P.2022.943
2023-09-07	2023-10-04	11,50%	M.P.2023.1061
2023-10-05	2025-05-07	11,25%	M.P.2023.1123
2025-05-08	2025-06-30	10,75%	M.P.2025.540

Projekt ustawy nie wprowadza nowych ani odmiennych zasad naliczania odsetek, w porównaniu do ukształtowanych w Kodeksie cywilnym oraz tych, które wynikną bądź wynikną z odpowiedzi na pytania prejudycjalne, kierowane w tym zakresie przez sądy. Obecnie na rozstrzygnięcie oczekują m.in. pytania dotyczące tych kwestii w sprawach C-699/24 i C-903/24.

Projekt ustawy wyposaża sądy w instrumenty prawa procesowego, które pozwolą na usprawnienie postępowania i rozładowanie zatorów wynikających z intensywnego napływu w krótkim czasie ogromnej liczby spraw frankowych. Wprowadzane uregulowania o charakterze szczególnym umożliwiają sprawniejsze rozpoznawanie spraw frankowych i służą zapewnieniu skutecznej ochrony praw konsumentów. Możliwość wprowadzenia nadzwyczajnych rozwiązań wynika z faktu, że przeważająca większość występujących w tych sprawach zagadnień prawnych została wyjaśniona w orzecznictwie – przede wszystkim Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, jak również Sądu Najwyższego. Co więcej sprawy frankowe charakteryzują się niezwykle powtarzalnym stanem faktycznym. Orzecznictwo na ich tle jest obecnie niemal całkowicie jednolite. Według danych gromadzonych przez Ministerstwo Sprawiedliwości, spośród spraw frankowych rozpoznawanych w sądach okręgowych I instancji w postępowaniu procesowym – w I kwartale 2025 r. wyroki oddalające powództwo zapadły w tylko 3% spraw zakończonych w tym okresie statystycznym (na łączną liczbę 20 928 załatwionych spraw oddalono 659 powództw).

Taki stan faktyczny i prawny w odniesieniu do spraw frankowych umożliwia i uzasadnia wprowadzenie pewnych odstępstw od ogólnych regulacji postępowania cywilnego, które pozwolą na sprawniejsze rozpoznawanie tych spraw. Projekt przewiduje także zachęty do zakończenia prowadzenia sporu przed sądem, w szczególności zachęty do cofania środków zaskarżenia, w szczególności w zakresie zwrotu części opłaty.

Obecnie jeden kredyt frankowy staje się zazwyczaj podstawą dwóch postępowań sądowych – jednego z powództwa konsumenta i jednego z powództwa banku. Założeniem ustawy jest, że rozczłonkowanie postępowań jest niekorzystne dla konsumentów, ponieważ uniemożliwia pełną realizację standardu ochrony wynikającego z orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej: „TSUE").

Projekt został przygotowany w oparciu o propozycje zgłoszone przez sądy, w tym sędziów, którzy brali udział w pracach zespołu problemowego Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego, przygotowującego projekt ustawy, przy pełnym poszanowaniu standardu orzeczniczego TSUE.

Ograniczenie zakresu ustawy wyłącznie do spraw dotyczących kredytów frankowych znajduje uzasadnienie w skali problemu, jaki stanowią one dla wymiaru sprawiedliwości. To kredyty frankowe generują bowiem masowy napływ spraw sądowych. W odróżnieniu od kredytów frankowych umowy waloryzowane do innych walut obcych występują w znacznie mniejszej skali i nie powodują analogicznych zatorów w sądach. Według statystyk gromadzonych przez Ministerstwo Sprawiedliwości, na koniec I kwartału 2025 r. toczyło się 195 770 spraw cywilnych dot. roszczeń z umów bankowych denominowanych/indeksowanych do franka szwajcarskiego (sprawy o symbolu 049cf). W I kwartale 2025 r. do sądów pierwszej instancji wpłynęło 12 606 spraw z zakresu roszczeń z umów bankowych denominowanych/indeksowanych do franka szwajcarskiego, zaś do sądów drugiej instancji wpłynęło 12 786 tych spraw. Oznacza to, iż łącznie w I kwartale 2025 r. wpłynęło 25 392 tych spraw. Łącznie w I kwartale 2025 r. załatwiono 33 686 spraw frankowych (o symbolu 049cf), z czego 22 581 przez sądy I instancji, zaś 11 105 przez sądy II instancji. Spraw z umów kredytowych waloryzowanych/indeksowanych do waluty innej niż CHF (tj. spraw cywilnych dot. roszczeń z umów bankowych denominowanych/indeksowanych do waluty innej niż waluta polska z wyłączeniem denominowanych/indeksowanych do franka szwajcarskiego – o symbolu 049c) na koniec I kwartału 2025 r. pozostało do rozpoznania łącznie 4791, z czego w sądach apelacyjnych 357 spraw, zaś w sądach okręgowych I instancji 4285 spraw.

W związku ze zdecydowanie mniejszą skalą problemu brak potrzeby oraz uzasadnionych podstaw do wprowadzania wobec takich spraw rozwiązań szczególnych, które wiązałyby się z istotnymi odstępstwami od ogólnych regulacji procesowych. Jednocześnie – ze względu na charakter odstępstw od zasad ogólnych, które wprowadza ustawa – powinna być ona stosowana wyłącznie w tym zakresie, w którym standard orzeczniczy jest całkowicie ustabilizowany.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Ze względu na szczególny charakter rozwiązań zmierzających do sprawniejszego rozpoznawania spraw frankowych (a co za tym idzie – przyspieszenia rozpoznawania wszystkich spraw przez sądy okręgowe i apelacyjne) nie zostały one wprowadzone do Kodeksu postępowania cywilnego, lecz zawarte w odrębnej ustawie. W sprawach nieuregulowanych w projekcie ustawy będą miały zastosowanie przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego[1)] (dalej: „k.p.c.").

Nie określono okresu obowiązywania ustawy, gdyż nie można w sposób precyzyjny przewidzieć, jak szybko proponowane regulacje przyniosą zakładane efekty. Zakłada się jednak, że ustawa zostanie uchylona wtedy, kiedy zostanie zrealizowany cel, dla którego została uchwalona.

Zdecydowana większość przepisów zawartych w projektowanej ustawie – pozwalających na uproszczenie i usprawnienie postępowania sądowego – ma charakter fakultatywny (np. rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym, odebranie zeznań strony na piśmie, możliwość podejmowania określonych czynności przez referendarza sądowego) i nie powinna mieć zastosowania w sprawach o nietypowym charakterze. Decyzje co do zastosowania wprowadzonych przez projekt szczególnych uregulowań będzie podejmował każdorazowo przewodniczący składu rozpoznającego daną sprawę.

1) (Dz. U. z 2024 r. poz. 1568 i 1841 oraz z 2025 r. poz. 620, 1172 i 1302).

Zakres stosowania ustawy

Zgodnie z art. 1 ust. 1 projektowane regulacje ograniczono do rozpoznawanych w sądowym postępowaniu cywilnym w trybie procesowym spraw o roszczenia związane z zawartą z konsumentem:

— umową kredytu denominowanego lub indeksowanego do franka szwajcarskiego (CHF) lub
— umową pożyczki hipotecznej denominowanej lub indeksowanej do franka szwajcarskiego (CHF),

o ile konsument ten jest stroną postępowania.

Ze względu na to, że w sprawach dotyczących kredytów frankowych roszczenia formułowane są w różnorodny sposób (powodowie domagają się nie tylko zasądzenia, ale i ustalenia nieważności, ewentualnie również unieważnienia umowy kredytu oraz roszczeń związanych z nieważnością umowy) – użyto szerokiego określenia „sprawy związane z zawartą z konsumentem umową ...". W rezultacie ustawa będzie miała zastosowanie do wszystkich takich spraw, bez względu na sformułowanie żądania pozwu, jak również bez względu na to, która strona (kredytobiorca czy kredytodawca) występuje po stronie powodowej.

Pojęcie konsumenta na gruncie niniejszego projektu ustawy nawiązuje do definicji zawartej w art. 22^1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny[2)], który jest wyrazem implementacji do polskiego porządku prawnego dyrektyw Unii Europejskiej, dyrektywy Rady 93/13/EWG z 05.04.1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich. Przy interpretacji tego pojęcia konieczne jest respektowanie zasady nadrzędności i efektywności prawa unijnego i towarzyszącej im dyrektywy prounijnej wykładni prawa krajowego. Oznacza to konieczność uwzględniania orzecznictwa TSUE, w tym wyroku TS z 8.06.2023 r., C-570/21, I.S. I K.S. PRZECIWKO YYY. S.A., LEX nr 3566605.

Przepis art. 1 ust. 2 rozszerza zakres zastosowania ustawy na sprawy z udziałem spadkobiercy konsumenta, z którym została zawarta umowa frankowa, konsumenta, który przystąpił do długu wynikającego z tej umowy lub poręczył za ten dług, lub osoby, która ponosi odpowiedzialność rzeczową za jego spłatę.

Należy podkreślić, że ustawa będzie miała również zastosowanie do sytuacji, w której umowa kredytu lub hipotecznej pożyczki została ukształtowana jako umowa waloryzowana do franka szwajcarskiego w wyniku aneksowania pierwotnej umowy, która nie miała takiego charakteru[3)].

Wyłączenia stosowania ustawy

Projektowany art. 2 stanowi, że ustawa nie będzie mieć zastosowania do spraw o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego stwierdzającego obowiązek spełnienia świadczeń z umowy kredytu oraz o uzgodnienie z rzeczywistym stanem prawnym treści księgi wieczystej prowadzonej dla nieruchomości, na której zostały zabezpieczone wierzytelności o spełnienie świadczeń z takiej umowy – nawet, jeżeli sprawy takie są związane z zawartą z konsumentem umową kredytu denominowanego lub indeksowanego do franka szwajcarskiego.

Ustawy nie stosuje się również do roszczeń dochodzonych w postępowaniu grupowym, upadłościowym i restrukturyzacyjnym (art. 2 ust. 3). Uzasadnione jest to specyfiką tych postępowań, które są już objęte odrębnymi regulacjami przewidującymi szczególne zasady ich prowadzenia (ustawa z dnia 17 grudnia 2009 r. o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym[4)], ustawa z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe[5)], ustawa z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne[6)]).

Dodatkowo należy wskazać, że szczególne uregulowania przewidziane w projekcie nie obejmują spraw dotyczących innych kredytów, w szczególności waloryzowanych do walut innych niż frank szwajcarski, udzielonych bezpośrednio we franku szwajcarskim (kredytów innych niż denominowane i indeksowane), ani kredytów udzielonych w walucie polskiej.

Ustawa ma zastosowanie wyłącznie do spraw rozpoznawanych w trybie procesowym, co oznacza, że nie będzie miała zastosowania do roszczeń dochodzonych w trybie nieprocesowym.

Projekt ustawy dotyczy spraw wynikających z umów kredytu denominowanego lub indeksowanego do franka szwajcarskiego zawartych z konsumentem. Wyłącza to sprawy odnoszące się do umów zawartych – jako kredytobiorców – przez osoby prawne i jednostki organizacyjne mające zdolność prawną, jak również umów zawartych przez osoby fizyczne działające jako przedsiębiorcy w ramach prowadzonej działalności gospodarczej. Projekt ustawy nie obejmuje również postępowań z udziałem podmiotów, które nabyły wierzytelności od konsumenta, który był stroną umowy kredytu denominowanego lub indeksowanego do franka szwajcarskiego. Mimo że przelew wierzytelności nie wpływa na zmianę

2) (Dz. U. z 2025 r. poz. 1071, z późn. zm.).

3) Dotyczy przypadków, w których konsument zawarł początkowo umowę kredytu w złotych polskich, a następnie w drodze aneksu została ona przekształcona w umowę denominowaną lub indeksowaną do franka szwajcarskiego.

4) (Dz. U. z 2024 r. poz. 1485).

5) (Dz. U. z 2025 r. poz. 614, z późn. zm.).

6) (Dz. U. z 2024 r. poz. 1428, z późn. zm.).

jej charakteru, to proponowane rozwiązanie zapobiega wykorzystaniu proponowanych rozwiązań jako narzędzia dla podmiotów komercyjnych, które skupowałyby wierzytelności konsumenckie w celu osiągnięcia zysku.

Rozpoznawanie wniosków o udzielenie zabezpieczenia roszczenia

W sprawach frankowych masowo składane są wnioski o zabezpieczenie roszczenia przez:

- wstrzymanie obowiązku spełniania przez konsumenta świadczeń z umowy kredytowej,
- zakazanie pozwanemu rozwiązania umowy kredytu,
- zakazanie pozwanemu zgłaszania faktu niespełniania świadczeń do instytucji (art. 3 ust. 3 pkt 1–4).

W praktyce sądy udzielają zabezpieczenia roszczenia przynajmniej przez wstrzymanie obowiązku spełniania przez konsumenta świadczeń z umowy kredytowej. Wychodzą bowiem z założenia, że kierunek orzecznictwa w tych sprawach jest na tyle ugruntowany na korzyść konsumenta[7)], że umowa zostanie uznana za nieważną, a zatem dalsze wykonywanie umowy kredytu przez konsumenta do czasu rozstrzygnięcia sprawy byłoby bezcelowe.

Mając powyższe na uwadze, w celu zmniejszenia obciążenia sądów, zasadne jest wprowadzenie rozwiązania, które z mocy prawa zrealizuje skutek osiągany przez konsumentów w wyniku niezwykle pracochłonnych z punktu widzenia sądów orzeczeń w przedmiocie zabezpieczenia.

Dla osiągnięcia pozytywnego skutku odciążenia sądów konieczne jest wprowadzenie rozwiązania o charakterze automatycznym, tj. takiego, które nie wymaga podejmowania czynności przez sąd (wydawania orzeczeń ani zarządzeń). Z tego względu projekt przewiduje, że obowiązek spełniania przez konsumenta świadczeń wynikających z umowy kredytu będzie ulegał wstrzymaniu *ex lege* do czasu prawomocnego zakończenia postępowania. Skutek ten będzie następował z chwilą doręczenia odpisu pozwu albo pozwu wzajemnego bankowi, co ma zapewnić, że będzie on świadomy tego, że w odniesieniu do konkretnej umowy nastąpiło wstrzymanie obowiązku spełniania świadczeń (art. 3 ust. 1).

Wstrzymanie przez konsumenta spełniania świadczeń wynikających z umowy kredytu, na skutek doręczenia pozwanemu pozwu wniesionego przez konsumenta, nie może być kwalifikowane jako niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy kredytu. Zabieg ten służy zapewnieniu pewności prawnej dla konsumenta dochodzącego roszczeń przed sądem (art. 3 ust. 2).

Projekt przewiduje brak konieczności rozpoznania wniosków o zabezpieczenie roszczenia w przypadku, gdy ich przedmiotem jest wstrzymanie obowiązku spełniania przez konsumenta świadczeń z umowy kredytowej, zakazanie pozwanemu rozwiązania umowy oraz zakazanie pozwanemu zgłaszania lub udostępnienia informacji o niespełnianiu świadczeń do określonych instytucji (art. 3 ust. 3).

Pozostawienie wniosków bez rozpoznania oznacza, że sąd nie będzie wydawał postanowień w przedmiocie zabezpieczenia, co w konsekwencji wyłączy możliwość wniesienia zażaleń na takie postanowienia (art. 3 ust. 5).

Zarzut potrącenia w procesie

Projekt ustawy nie ingeruje w przepisy materialnoprawne regulujące sytuację prawną konsumentów i kredytobiorców. Jednym z celów projektu jest zapewnienie stronom instrumentów procesowych, które umożliwią sprawne rozliczenie wzajemnych należności w jednym postępowaniu. W ramach rozwiązań wprowadzanych w tym zakresie przewidziane jest ułatwienie korzystania z zarzutu potrącenia, czemu służy kompleksowa regulacja wprowadzona w art. 5.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 i 2 zarzut potrącenia będzie można zgłaszać do zamknięcia rozprawy przed sądem drugiej instancji, a jeżeli sprawa podlega rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, zarzut może zostać zgłoszony do wydania wyroku przez sąd drugiej instancji.

Możliwość zgłoszenia – zarówno przez kredytodawcę, jak i kredytobiorcę – zarzutu potrącenia aż do zakończenia postępowania w drugiej instancji ma zapewnić konsumentowi ochronę w sposób kompleksowy w jednym postępowaniu bez narażania na dodatkowe niedogodności w związku z kolejnym postępowaniem. Te rozwiązania eliminują stan niepewności konsumenta co do własnej sytuacji prawnej z uwagi na kolejny toczący się proces albo możliwość takiego procesu.

Artykuł 5 ust. 3 wyłącza w sprawach frankowych ograniczenia dotyczące korzystania z zarzutu potrącenia w procesie – wynikające z art. 203^1 § 1 i 2 k.p.c., czyli zarówno ograniczenia przedmiotowe, jak i temporalne. Ograniczenia te powodują, że w sprawach dotyczących kredytów frankowych strona pozwana obawia się zgłosić zarzut potrącenia, w związku z czym swojej wierzytelności wzajemnej dochodzi w odrębnym procesie.

Przepis ust. 5 art. 5 wprowadza gwarancje dla konsumentów, jeżeli chodzi o skutki rozszerzenia możliwości korzystania w sprawach frankowych z zarzutu potrącenia. Rozszerzenie możliwości zgłaszania zarzutu potrącenia stwarza ryzyko, że konsumenci zostaną obciążeni kosztami procesu wskutek uwzględnienia zarzutu potrącenia. Regulacja wprowadzona w

[7)] ukształtowany zgodnie ze standardem wynikającym z orzeczenia TSUE z dnia 15 czerwca 2023 r. w sprawie C-287/22 Getin Noble Bank S.A.

ust. 5 ma na celu wyraźne uregulowanie zasad podziału kosztów postępowania w przypadku złożenia świadczenia o potrąceniu przez kredytodawcę w trakcie postępowania.

Przeciwdziała on obciążeniu konsumenta kosztami procesu w przypadku skutecznego skorzystania z wprowadzonej instytucji potrącenia przez bank, przy czym dotyczy to sytuacji, gdy konsument nie kwestionuje potrącenia co do zasady. Celem wprowadzenia tego rozwiązania jest umożliwienie kompleksowego rozliczenia roszczeń w ramach jednego procesu, ale z zachowaniem dbałości o ekonomiczne interesy konsumenta, w zakresie części kosztów procesu odpowiadającej zakresowi skutecznego potrącenia. Przyjęte rozwiązanie przewiduje możliwość kwestionowania przez konsumenta potrącenia co do wysokości bez wpływu na zasadę ponoszenia kosztów postępowania przez bank określoną w art. 5 ust. 5.

Wprowadzane ułatwienia korzystania z zarzutu potrącenia powinny przyczynić się do zmniejszenia liczby nowych spraw frankowych. Pozwany będzie mógł swoją wierzytelność potrącić, w sposób niebudzący wątpliwości, zamiast wytaczać o nią odrębne powództwo.

Taka regulacja motywuje kredytodawców do wcześniejszego zgłaszania swoich roszczeń wzajemnych. Jednocześnie przepis chroni konsumentów przed ponoszeniem tej części kosztów postępowania, która mogłaby zostać na nich przeniesiona na skutek uwzględnienia zarzutu potrącenia zgłoszonego przez kredytobiorcę.

Przepis art. 5 ust. 6 projektu znajduje odpowiednie zastosowanie do rozstrzygnięcia o kosztach procesu w przypadku umorzenia postępowania na skutek cofnięcia pozwu przez konsumenta wynikającego ze złożonego przez kredytodawcę oświadczenia o potrąceniu. Analogiczne rozwiązanie dotyczące spraw w toku przewidziano w art. 18 ust. 2 i 3.

Powództwo wzajemne

Przedłuża się termin na wytoczenie powództwa wzajemnego do zakończenia postępowania w pierwszej instancji, a w przypadku rozpoznawania sprawy na posiedzeniu niejawnym – aż do wydania wyroku przez sąd pierwszej instancji (art. 8 ust. 1).

Zgodnie z projektem sądy będą miały możliwość wyłączenia powództwa wzajemnego do oddzielnego rozpoznania i rozstrzygnięcia, jeżeli jego rozpatrzenie łącznie z powództwem głównym mogłoby doprowadzić do nadmiernej zwłoki w postępowaniu. Przepis ten zabezpiecza przed sytuacjami, w których powództwo wzajemne może tamować rozpoznanie powództwa głównego, w szczególności, gdy nie ma możliwości rozpatrzenia obu powództw na wyznaczonym już terminie rozprawy z uwagi na moment złożenia powództwa wzajemnego czy precedensowy charakter sprawy objętej tym powództwem. Sąd otrzymuje tym samym narzędzie do zarządzania przebiegiem postępowania z uwzględnieniem konkretnych okoliczności sprawy. Biorąc jednak pod uwagę jednolitą sytuację prawną konsumentów w sprawach frankowych, okoliczności takie występować mogą w incydentalnych sprawach (art. 8 ust. 2).

Ustala się właściwość sądu dla powództwa wzajemnego, wiążąc ją z właściwością sądu dla powództwa głównego niezależnie od wartości przedmiotu sporu. Takie unormowanie służy koncentracji postępowania przed jednym sądem. (art. 8 ust. 3).

Przewiduje się, że instytucja powództwa wzajemnego znajdzie zastosowanie, gdy skorzystanie z potrącenia wzajemnych należności może okazać się niewystarczające. Dotyczy to sytuacji, gdy w ocenie pozwanego przysługuje mu roszczenie wyższe niż wierzytelność dochodzona przez powoda. W takich przypadkach pozwany nie może na skutek potrącenia doprowadzić do ostatecznego rozliczenia i zamiast wytaczać odrębne powództwo będzie mógł dochodzić nadwyżki swojego roszczenia w drodze powództwa wzajemnego. Skutkować to będzie kompleksowym rozliczeniem stron.

Wprowadzenie powództwa wzajemnego ma na celu zmniejszenie liczby postępowań sądowych w sprawach dotyczących kredytów frankowych, przez częściową eliminację problemów związanych z wzajemną zależnością roszczeń konsumenta i kredytodawcy wynikających z rozliczenia należności dotyczących tej samej umowy kredytowej. Jego celem jest więc stworzenie także mechanizmów procesowych, które umożliwią stronom kompleksowe rozliczenie wzajemnych roszczeń w ramach jednego postępowania.

Zachęty do cofania pozwów oraz środków zaskarżenia

Zgodnie z ogólnymi regulacjami ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, jeżeli do cofnięcia pozwu albo środka zaskarżenia dochodzi po określonej fazie postępowania – rozpoczęciu posiedzenia w pierwszej bądź drugiej instancji albo przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania – nie przysługuje zwrot opłaty (choćby w części).

Projekt przewiduje, że jeżeli strona cofnie pozew albo środek zaskarżenia w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, będzie jej przysługiwał zwrot połowy opłaty – chociaż według zasad ogólnych nie przysługiwałby, bo cofnięcie nastąpiło po określonym etapie postępowania (art. 15).

Polubowne załatwienie sprawy, które najczęściej skutkuje cofnięciem pozwu lub środka zaskarżenia, uzasadnia wprowadzenie preferencyjnego mechanizmu częściowego zwrotu opłat sądowych w okresie pierwszych sześciu miesięcy od daty wejścia w życie projektowanej ustawy. Analogiczne uprzywilejowanie powinno obejmować również cofnięcie środków zaskarżenia wynikające z ponownej oceny stron co do prawdopodobieństwa uwzględnienia zarzutów. Skorzystanie przez strony z możliwości szczególnych rozwiązań, o których mowa w art. 5 projektu ustawy, również powinno być związane ze zwrotem części opłat sądowych. Proponuje się zwrot połowy opłat od cofniętego pozwu w

okresie pierwszych sześciu miesięcy od daty wejścia w życie niniejszej ustawy. Możliwość skorzystania przez strony z zarzutu potrącenia będzie skutkować tym, że część postępowań, które obecnie toczą się niezależnie, stanie się bezprzedmiotowa wobec wprowadzonej możliwości rozliczenia wzajemnych należności w jednym postępowaniu. Zaproponowany sześciomiesięczny okres jest wystarczający, ponieważ ma na celu zachęcenie stron do kompleksowego rozliczenia umowy i całościowego uregulowania sytuacji prawnej w sprawach wszczętych jeszcze przed wejściem w życie projektowanej ustawy, a w których na obecnym etapie postępowania taka możliwość nie występuje. Dodatkowo proponowany przepis wspiera realizację standardów orzeczniczych wypracowanych przez TSUE w sprawie C-396/24 Lubreczlik w obecnie toczących się postępowaniach.

Przyjęte rozwiązanie przyczyni się do odciążenia sądów przez redukcję liczby spraw podlegających rozpoznaniu merytorycznemu.

Odmowa przyjęcia skargi kasacyjnej

W art. 19 przewidziano powtórzenie w Sądzie Najwyższym tzw. przedsądów w sprawach frankowych, w których skarga kasacyjna została złożona przez kredytodawcę. Ma to uzasadnienie w fakcie, że w wielu takich sprawach – już po przyjęciu skarg kasacyjnych – zdezaktualizowały się wskazane w nich zagadnienia prawne oraz rozbieżności w orzecznictwie. Biorąc pod uwagę publiczny cel skargi kasacyjnej (rozstrzyganie wątpliwości prawnych i ujednolicanie orzecznictwa), nie ma już uzasadnienia do rozpoznawania takich skarg kasacyjnych przez Sąd Najwyższy.

W związku z tym proponuje się, aby Sąd Najwyższy w ramach powtórnego przedsądu mógł zmienić postanowienie o przyjęciu do rozpoznania skargi kasacyjnej i odmówić przyjęcia jej do rozpoznania, jeżeli w sprawie nie występuje już zagadnienie prawne lub nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Postanowienie to wydaje Sąd Najwyższy na posiedzeniu niejawnym w składzie jednego sędziego. W celu zagwarantowania praw stron zostanie wprowadzone zastrzeżenie, że w ramach powtórnego przedsądu nie będzie można odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, jeżeli zachodzą okoliczności określone w art. 398^9 § 1 pkt 3 lub 4 k.p.c.

Projekt przewiduje, że w razie odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w ramach powtórnego przedsądu skarżącemu nie przysługuje zwrot opłaty na podstawie art. 79 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Nie pogarsza to jego sytuacji, ponieważ w razie oddalenia skargi kasacyjnej zwrot opłaty także by nie przysługiwał. Należy dodać, że skarżący może odzyskać zwrot części opłaty, jeżeli – nie czekając na powtórny przedsąd – w ciągu 6 miesięcy od dnia wejścia ustawy w życie cofnie skargę kasacyjną (por. art. 15).

Obowiązek informowania o wstrzymaniu obowiązku spełniania świadczeń z umowy kredytu

Projektowany art. 3 ust. 3 i 4 oraz art. 17 zakazuje kredytodawcom z chwilą doręczenia odpisu pozwu albo pozwu wzajemnego złożonego przez konsumenta zgłaszania lub udostępniania informacji o niespełnieniu świadczeń w związku z wstrzymaniem obowiązku ich realizacji na podstawie art. 3 ust. 1 lub nakłada na kredytodawców obowiązek poinformowania o wstrzymaniu obowiązku spełniania świadczeń z umowy kredytu następujących podmiotów:

- instytucji utworzonych na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe[8)],
- instytucji finansowych będących podmiotami zależnymi od banków,
- biur informacji gospodarczej działających na podstawie ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych[9)],
- instytucji pożyczkowych i podmiotów wymienionych w art. 59d ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim[10)].

Obowiązek przekazania informacji dotyczy wyłącznie tych podmiotów, które otrzymały dane konsumenta o niespełnianiu świadczeń z umowy kredytu, z której roszczenia są dochodzone przez konsumenta. Jest to szczególnie istotne w sprawach wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy, w których wcześniej kredytodawca przekazał informacje o niespełnianiu tych świadczeń. Dzięki temu rozwiązaniu dane konsumentów zostaną wykreślone, co zapobiega negatywnym skutkom oceny ich zdolności kredytowej, wynikającym z niezgodnych z aktualnym stanem prawnym informacji.

Reguluje się także terminy, w których kredytodawca oraz wymienione podmioty przetwarzające dane konsumenta muszą wykonać nałożone obowiązki, w tym wykreślenie danych o konsumencie ze zbioru danych.

Projekt zakłada, że powiadomienia o wstrzymaniu obowiązku spełniania świadczeń z umowy kredytu przez konsumenta mogą zostać przekazane w drodze teletransmisji. Rozwiązanie takie dodatkowo usprawni proces aktualizacji danych i minimalizuje ryzyko opóźnień.

Nowe uprawnienia referendarza sądowego

8) (Dz. U. z 2024 r. poz. 1646, z późn. zm.).
9) (Dz. U. z 2025 r. poz. 85).
10) (Dz. U. z 2024 r. poz. 1497, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 9 w razie cofnięcia pozwu ze skutkiem prawnym przed wydaniem wyroku postanowienie o umorzeniu postępowania oraz o kosztach procesu będzie mógł wydać referendarz sądowy. W konsekwencji referendarze sądowi będą mogli umorzyć postępowanie jedynie do czasu wydania przez sąd wyroku w pierwszej instancji. W tych wypadkach wydawanie postanowień o umorzeniu postępowania nie stanowi wymiaru sprawiedliwości, a zatem może zostać powierzone referendarzom sądowym. Natomiast w przypadku cofnięcia pozwu po wydaniu przez sąd pierwszej instancji wyroku czynności w przedmiocie cofnięcia pozwu pozostają zastrzeżone dla sądu – referendarzom nie nadaje się bowiem uprawnienia do wydania orzeczenia uchylającego wyrok sądu.

Podobne uprawnienia przyznaje się referendarzowi w razie cofnięcia apelacji (art. 13).

Uregulowania te mają na celu usprawnienie i przyspieszenie formalnego kończenia spraw dotyczących kredytów frankowych, w których doszło do cofnięcia pozwu albo apelacji.

Przebieg rozprawy:

- Rozpoznawanie spraw na posiedzeniu niejawnym

Zgodnie z treścią art. 4 sprawę dotyczącą kredytu frankowego sąd pierwszej instancji będzie mógł rozpoznać na posiedzeniu niejawnym również, jeśli strona złożyła wniosek o wysłuchanie na rozprawie. Jeśli strona przed skierowaniem sprawy na posiedzenie niejawne (np. w pozwie lub w odpowiedzi na pozew) złoży wniosek o wysłuchanie na rozprawie, przewodniczący, kierując sprawę do rozpoznania na posiedzeniu niejawnym, będzie zobowiązany do poinformowania o tym stron i wskazania zasadniczych powodów uzasadniających rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym. Dodatkowo strony uzyskają co najmniej dwutygodniowy termin na zajęcie ostatecznego stanowiska w sprawie w piśmie procesowym, przed wydaniem przez sąd wyroku.

Przedstawione obowiązki nie będą natomiast dotyczyć sytuacji, w której przewodniczący zdecyduje się na rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym, a żadna ze stron nie złożyła wniosku o wysłuchanie na rozprawie.

Jeszcze szersze możliwości w zakresie rozpoznania sprawy na posiedzeniu niejawnym przewidziano w postępowaniu drugoinstancyjnym. Sąd może rozpoznać sprawę w drugiej instancji na posiedzeniu niejawnym mimo złożenia wniosku o przeprowadzenie rozprawy (art. 11). W postępowaniu apelacyjnym zasadniczo nie dochodzi do ponownego ustalania stanu faktycznego sprawy, lecz do weryfikacji prawidłowości ustalenia faktów i zastosowania prawa przez sąd pierwszej instancji. Postępowania apelacyjne w sprawach frankowych charakteryzują się natomiast wysokim stopniem powtarzalności zagadnień prawnych i faktycznych. Zasada jawności postępowania, także w ujęciu konstytucyjnym, nie ma charakteru absolutnego. Mimo że w Konstytucji nie ma wyraźnego przyzwolenia na wyłączenie jawności wewnętrznej, ograniczenie prawa do jawnego rozpoznania sprawy jest dopuszczalne. W ograniczonym zakresie przewiduje go obowiązujący art. 374 k.p.c. Konieczność uwzględnienia interesu publicznego w postaci zapewnienia sprawnego działania wymiaru sprawiedliwości wymaga wprowadzenia ograniczenia jawności rozpoznawania spraw frankowych przez sądy drugiej instancji. Pozwoli to na efektywne rozpoznawanie masowych sporów o charakterze powtarzalnym. Przeciążenie sądów sprawami frankowymi powoduje, że inne podmioty oczekujące na rozpoznanie swoich spraw doświadczają nieuzasadnionych opóźnień, co narusza ich konstytucyjne prawo do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie. Przepisy ogólne gwarantują stronie skarżącej możliwość przedstawienia zarzutów przeciwko rozstrzygnięciu sądu pierwszej instancji w apelacji. Zajęcie stanowiska w sprawie pozostałym stronom zapewnia możliwość wniesienia odpowiedzi na apelację (art. 373^1 k.p.c.).

Powyższe uregulowania mają charakter fakultatywny. Przewodniczący albo sąd, uznając to za uzasadnione, będzie mógł skierować sprawę do rozpoznania na rozprawie.

- Przesłuchanie świadka i strony

Projektowany art. 6 stanowi, że w sprawach frankowych sąd będzie mógł przesłuchać świadka poza salą sądową w ramach posiedzenia zdalnego mimo złożenia sprzeciwu, o którym mowa w art. 263^1 k.p.c. Podkreślenia wymaga, iż wiążący charakter sprzeciwu strony co do zdalnego przesłuchania uzasadniony jest ograniczeniem możliwości oceny wiarygodności zeznań. W przeważającej większości spraw frankowych problem ten nie występuje, ponieważ nie istnieją tu szczególne uwarunkowania, które potencjalnie mogłyby powodować tego typu problemy (szczególnie ze względu na osoby słuchane w charakterze świadka). Stąd też zasadne jest odstąpienie od wiążącego charakteru sprzeciwu, co nie ogranicza jednak w żaden sposób sądu orzekającego co do wyboru formy przesłuchania i pozostawia to swobodnej ocenie.

Ponadto zaproponowano wyraźne uregulowanie, że w sprawach dotyczących kredytów frankowych sąd będzie mógł przesłuchać strony na piśmie (art. 7). Odbieranie zeznań na piśmie nie tylko od świadków, ale i od stron, ma na celu uproszczenie postępowania i ułatwienie uzyskania przez sąd materiału dowodowego bez konieczności oczekiwania na dostępność sali rozpraw w sytuacji, gdy dowód na piśmie jest wystarczający.

Zważywszy na schematyczny i jednolity co do zasady charakter spraw frankowych, przepis ten powinien mieć zastosowanie w przeważającej liczbie rozpoznawanych spraw. Wyjątkowo tylko może zachodzić konieczność bezpośredniego przesłuchania stron na rozprawie po odebraniu przyrzeczenia. Za wyłączeniem sytuacji, gdy zachodzi konieczność przesłuchania stron po odebraniu przyrzeczenia, przemawia charakter i cel tej instytucji, jak również dość wąskie jej zastosowanie w praktyce. Ma to zastosowanie wyłącznie wówczas, gdy przesłuchanie bez przyrzeczenia nie

naświetliło dostatecznie faktów istotnych dla rozstrzygnięcia lub jeśli niezbędna jest ocena wiarygodności materiału dowodowego.

Powyższe uregulowania mają mieć odpowiednie zastosowanie w postępowaniu drugoinstancyjnym, w którym również – w miarę potrzeby – będzie można uzupełnić materiał dowodowy w analogiczny sposób jak przed sądem I instancji (art. 12).

❖ Jednoosobowy skład sędziowski

Art. 10 stanowi, że w sprawach dotyczących kredytów frankowych sąd drugiej instancji będzie orzekał w postępowaniu apelacyjnym w składzie jednego sędziego. Jednakże w sprawach nietypowych prezes sądu będzie mógł zarządzić rozpoznanie sprawy w składzie trzech sędziów, jeżeli uzna to za wskazane ze względu na szczególną zawiłość lub precedensowy charakter sprawy. W składzie jednego sędziego będą również rozpoznawane zażalenia – zarówno poziome, jak i dewolutywne.

Uregulowania te mają na celu usprawnienie i przyspieszenie postępowań w sprawach dotyczących kredytów frankowych oraz efektywniejsze wykorzystanie zasobów kadrowych. Należy podkreślić, iż w sprawach objętych zakresem przedmiotowym ustawy stan prawny i sytuacja prawna konsumentów zostały ustandaryzowane przez TSUE i zasadniczo są one jednolite.

Zmiana w ustawie z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw[11)]

W celu usunięcia luki prawnej proponuje się w art. 18 ust. 1 ww. ustawy dodanie zdania drugiego. Obowiązujący przepis przewiduje właściwość wyłączną sądu w sprawach dotyczących kredytów frankowych wytaczanych przez konsumenta według miejsca zamieszkania powoda, jednak nie reguluje sytuacji, w której konsument w dacie wytaczania powództwa nie posiada miejsca zamieszkania w Polsce. Projektowane rozwiązanie wprowadza zasadę, że w takich przypadkach właściwy jest sąd według ostatniego miejsca zamieszkania powoda w Polsce (projektowany art. 14).

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Projektowane rozwiązania ze względu na ich polską specyfikę nie były poddawane analizie prawnoporównawczej.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Potencjalni powodowie (konsumenci związani umową kredytu denominowanego lub indeksowanego do franka szwajcarskiego)	**899 tys.**[12)] liczba osób posiadających kredyt we frankach (CHF)	Biuro Informacji Kredytowej według danych w 2022 r.	– szybsze rozpoznawanie spraw dotyczących kredytów frankowych – skrócenie terminów rozpoznawania spraw przez sądy okręgowe i apelacyjne, – wstrzymanie z mocy prawa obowiązku spełniania przez konsumenta świadczeń wynikających z umowy kredytu do czasu prawomocnego zakończenia postępowania, – zachęty do cofania pozwów oraz środków zaskarżenia polegające na zwrocie połowy opłaty od pozwu/apelacji/skargi kasacyjnej w sytuacji jej wycofania, – wykreślenie ze zbiorów instytucji dysponujących danymi pozwalającymi na ocenę zdolności kredytowej informacji o niespełnieniu świadczeń z umowy kredytu określonych podmiotów,

11) (Dz. U. poz. 614).

12) W liczbie tej znajdują się również osoby, które prowadziły postępowanie w sprawach frankowych z bankiem i zostało ono zakończone prawomocnym wyrokiem sądu bądź zawartą z bankiem ugodą. Nie jest tu natomiast zawarta liczba osób, które spłaciły kredyt przed wskazaną datą gromadzenia danych – źródło: https://businessinsider.com.pl/poradnik-finansowy/kredyty/frankowicze-kim-sa-jaka-byla-ich-historia-i-o-co-chodzi-z-wyrokiem-w-sprawie-kredytow/zvswfet

			– możliwość zgłoszenia zarzutu potrącenia, – możliwość złożenia powództwa wzajemnego.
Banki	**ok. 15**	Informacja ogólnodostępna[13)]	– szybsze rozpoznawanie spraw dotyczących kredytów frankowych – skrócenie terminów rozpoznawania spraw przez sądy okręgowe i apelacyjne, – wstrzymanie z mocy prawa obowiązku spełniania przez konsumenta świadczeń wynikających z umowy kredytu do czasu prawomocnego zakończenia postępowania, – zachęty do cofania pozwów oraz środków zaskarżenia polegające na zwrocie połowy opłaty od pozwu/apelacji/skargi kasacyjnej w sytuacji jej wycofania, – możliwość zgłoszenia zarzutu potrącenia, – możliwość złożenia pozwów wzajemnych, – możliwość zakończenia postępowań ze skargi kasacyjnej na wstępnym etapie.
Sądy powszechne	**377** w tym: 319 – sądy rejonowe, 47 – sądy okręgowe, 11 – sądy apelacyjne	Informacja ogólnodostępna	– wprowadzenie regulacji usprawniających rozpoznawanie spraw dotyczących kredytów frankowych, w szczególności możliwości rozpatrywania spraw na posiedzeniu niejawnym, przesłuchiwania stron i świadków na piśmie, – odciążenie sądów przez redukcję liczby spraw frankowych podlegających rozpoznaniu merytorycznemu, – rozszerzenie zakresu czynności referendarzy sądowych.
Sąd Najwyższy	**1**	Informacja ogólnodostępna	– możliwość zmiany postanowienia o przyjęciu do rozpoznania skargi kasacyjnej i odmowa przyjęcia jej do rozpoznania, jeżeli w sprawie nie występuje już zagadnienie prawne lub nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych.
Referendarze sądowi	**2955** liczba etatów referendarskich	Ministerstwo Sprawiedliwości (dane za I półrocze 2025 r.)	– uprawnienie do wydawania postanowień o umorzeniu postępowania oraz o kosztach procesu, w razie cofnięcia pozwu/apelacji ze

[13)] https://www.bankier.pl/wiadomosc/Sporne-kredyty-frankowe-w-gieldowych-bankach-to-juz-37-mld-zl-Wskazniki-srubuja-rekordy-8709197.html; https://www.nik.gov.pl/plik/id,17566,vp,20139.pdf

			skutkiem prawnym przed wydaniem wyroku.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji, w zakładce „Rządowy Proces Legislacyjny", zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806, z późn. zm.) oraz stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677). W trybie art. 7 ww. ustawy nie wpłynęły zgłoszenia zainteresowania pracami nad projektem przedmiotowej ustawy.

W ramach opiniowania projekt zostanie przekazany następującym podmiotom:

1. Związek Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce
2. Fundacja na Rzecz Bezpiecznego Obrotu Prawnego
3. Instytut Gospodarki Nieruchomościami
4. Stowarzyszenie Krzewienia Edukacji Finansowej
5. Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych LEX IUSTA
6. Stowarzyszenie Sędziów „Themis"
7. Związek Banków Polskich
8. Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia"
9. Stowarzyszenie Sędziów Upadłościowych i Restrukturyzacyjnych
10. Stowarzyszenie Mediatorów Cywilnych
11. Stowarzyszenie Absolwentów i Aplikantów KSSiP „VOTUM"
12. Ars Legis – Stowarzyszenie im. Św. Ivo Helory – Patrona Prawników
13. Elbląskie Centrum Mediacji i Aktywizacji Społecznej
14. Fundacja „Mediacja i Prawo"
15. Fundacja Consensius Europejskie Centrum Mediacji
16. Fundacja Gildia Mediacyjna
17. Fundacja Hominium Et Lex
18. Fundacja Instytut Badań ADR „Prawo i Gospodarka"
19. Fundacja Rozwoju Mediacji
20. Fundacja Unia Regionalnych Centrów Mediacji
21. Krajowe Stowarzyszenie Mediatorów
22. Podkarpackie Centrum Mediacji
23. Polskie Centrum Mediacji
24. Stowarzyszenie #wartomediować
25. Stowarzyszenie „Mediatorzy Polscy"
26. Stowarzyszenie Mediatorów Cywilnych
27. Wrocławskie Centrum Mediacji
28. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych
29. Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych Rzeczpospolitej Polskie
30. Centralny Instytut Analiz Polityczno-Prawnych
31. Federacja Konsumentów
32. Fundacja Hominium Et Lex
33. Fundacja Konsumentów
34. Krakowskie Forum Organizacji Społecznych KraFOS
35. Polskie Stowarzyszenie Marketingu SMB
36. Stowarzyszenie Doradców Prawnych
37. Stowarzyszenie Rzeczników Konsumentów
38. Towarzystwo Wiedzy Powszechnej
39. Związek Pracodawców Business Centre Club
40. Centralny Instytut Analiz Polityczno-Prawnych
41. Krajowa Izba Radców Prawnych
42. Naczelna Rada Adwokacka
43. Sąd Najwyższy i sądy powszechne wszystkich szczebli
44. Stowarzyszenie Stop Bankowemu Bezprawiu
45. Europejskie Stowarzyszenie Sędziów na rzecz mediacji GEMME
46. Stowarzyszenie na rzecz obrony praw konsumenta i obywatela „PRO FUTURIS".

Czas trwania opiniowania i konsultacji publicznych – 30 dni.
Wyniki konsultacji i opiniowania zostały przedstawione.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2025 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	*Łącznie (0–10)*
Dochody ogółem	**-96,25**	**-96,25**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-192,5**
budżet państwa	-96,25	-96,25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**-192,5**
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	**-96,25**	**-96,25**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-192,5**
budżet państwa	-96,25	-96,25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**-192,5**
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródła finansowania	Projektowana regulacja będzie mieć wpływ na sektor finansów publicznych w cz. 15 – Sądy powszechne. Szacuje się, że w wyniku wejścia w życie projektowanych regulacji dochody budżetu państwa mogą zostać zmniejszone o 192 513 271 zł (po 96 256 636 zł w roku 2025 oraz 2026). Zakłada się, że ustawa wejdzie w życie w 2025 r., a skutki finansowe będą odnosiły się do okresu 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. Dodatkowo należy wskazać, że ewentualne skutki finansowe wejścia w życie projektowanych przepisów zostaną sfinansowane w ramach limitu wydatków zaplanowanych dla właściwych części budżetowych, bez konieczności jego dodatkowego zwiększania.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projekt ustawy nie ingeruje w sposób rozstrzygania w sprawach dotyczących kredytów frankowych, a wprowadza jedynie uregulowania ułatwiające ich szybsze rozpoznawanie, a także ograniczenie liczby nowych spraw. Projektowane regulacje zmierzają do osiągnięcia tego celu m.in. przez zachęty w zakresie zwrotów części opłat sądowych w związku z wycofywaniem pozwów czy środków zaskarżenia. Do oszacowania skutków finansowych przyjętych w projekcie rozwiązań przyjęto następujące założenia: **Wartość przedmiotu sporu i wartość przedmiotu zaskarżenia (WPS/WPZ)** Do określenia wysokości opłaty stosunkowej konieczne jest wskazanie WPS/WPZ. Na potrzeby niniejszej analizy przyjęto założenie, że wartości te w sprawach frankowych są na poziomie **300 tys. zł.** Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych[14)], w sprawach o prawa majątkowe przy wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia ponad 20 tys. zł pobiera się od pisma opłatę stosunkową wynoszącą 5% tej wartości, nie więcej jednak niż 200 tys. zł. Biorąc pod uwagę przyjętą WPS/WPZ na poziomie 300 tys. zł, wysokość wnoszonej przez bank **opłaty stosunkowej to 15 tys. zł**. Zgodnie z art. 13a ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w sprawach o roszczenia wynikające z czynności bankowych od strony będącej konsumentem lub osobą fizyczną prowadzącą gospodarstwo rodzinne przy wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia wynoszącej ponad 20 000 złotych pobiera się opłatę stałą w kwocie 1000 złotych. **<u>Opłata za złożenie skargi kasacyjnej do Sądu Najwyższego (banki)</u>**

[14)] (Dz. U. z 2024 r. poz. 959 i 1237, z późn. zm.).

W przypadku roszczeń majątkowych, dla możliwości złożenia skargi kasacyjnej, wartość przedmiotu zaskarżenia musi przekraczać próg minimalny 50 tys. zł. Opierając się na przyjętych założeniach, można stwierdzić, że warunek ten w zdecydowanej większości przypadków będzie spełniony – zakładając, że wartość przedmiotu zaskarżenia wynosi 300 tys. zł, opłata za skargę kasacyjną stanowi **15 tys. zł** (5% wartości przedmiotu zaskarżenia).

Opłaty za złożenie pozwu/apelacji/skargi kasacyjnej

Konsumenci (stawki stałe)

Opłata za złożenie pozwu do SR/SO (I instancja) wynosi 1 tys. zł.
Opłata za złożenie apelacji do SO/SA (II instancja) wynosi 1 tys. zł.
Opłata za złożenie skargi kasacyjnej – 1 tys. zł.

Banki (stawki stosunkowe – 5% WPS/WPZ)

Opłata za złożenie pozwu do SR/SO (I instancja) wynosi 15 tys. zł.
Opłata za złożenie apelacji do SO/SA (II instancja) wynosi 15 tys. zł.
Opłata za złożenie skargi kasacyjnej – 15 tys.

Informacje ogólne – statystyki:

Tab. 1 Wpływ spraw cywilnych dotyczących roszczeń z umów bankowych denominowanych/indeksowanych do franka szwajcarskiego (o symbolu 049cf) do sądów powszechnych oraz sposób załatwienia w latach 2022–2024

Lata	WPŁYNĘŁO	ZAŁATWIONO	
		razem	w tym:
	I instancja (SR+SO)		uwzględniono w całości lub części
2022	66 325	35 906	23 135
2023	90 207	60 894	38 109
2024	82 788	79 739	46 955
	II instancja (SO+SA)		zmieniono w całości lub części
2022	17 686	6 135	2493
2023	33 862	14 478	4708
2024	40 431	18 447	4196

Źródło: Ministerstwo Sprawiedliwości

Dane statystyczne Ministerstwa Sprawiedliwości wskazują, że w 2024 r. do sądów I instancji łącznie wpłynęło ok. 82,8 tys. spraw frankowych, tj. ok. 8,2% mniej niż w roku poprzednim, co może wskazywać, że liczba kredytobiorców, którzy potencjalnie mogą być zainteresowani dochodzeniem swoich roszczeń, zaczyna się zmniejszać. Znaczna większość pozwów w postępowaniu I-instancyjnym składana jest do sądów okręgowych, jedynie ok. 3–8% ogółu wpływu spraw frankowych trafia do sądów rejonowych, co wskazuje na dominujący udział spraw o wyższej wartości przedmiotu sporu (pow. 100 tys. zł).

Warto zwrócić uwagę na fakt, że z roku na rok rośnie zarówno liczba, jak również udział spraw załatwianych do liczby spraw wpływających do sądów I instancji. W roku 2022 załatwianych było 54,1% spraw, natomiast w 2023 r. oraz w 2024 r. udział ten kształtował się na poziomie – odpowiednio 67,5% oraz 96,3%. Przyczyną takiego stanu może być już znacznie ugruntowana linia orzecznicza, a co za tym idzie zwiększenie sprawności postępowania w tego typu sprawach.

Analiza wpływu spraw do sądów II instancji wskazuje, że w roku 2024 wpłynęło łącznie ponad 40,4 tys. spraw (19,4% więcej niż w 2023 r. i 128,6% więcej niż w 2022 r.). Jeżeli chodzi o odsetek spraw załatwionych w odniesieniu do ogólnego wpływu spraw frankowych, to w analizowanym okresie kształtował się on na zbliżonym poziomie – ok. 34,7% w 2022 r. do 45,6% w 2024 r.

Z powyższych danych wynika, że w 2024 r. uwzględniono w całości lub w części 46 955 pozwów, co stanowi ok. 56,7% ogółu spraw frankowych, które w tym okresie wpłynęły do sądów I instancji (w poprzednich latach udział ten kształtował się następująco: 35% w roku 2022 oraz 42% w roku 2023).

Regulacje, które mogą wywołać skutki finansowe

Projekt zakłada wprowadzenie szeregu regulacji mających przyspieszyć postępowanie sądowe w sprawach frankowych, a także ograniczyć wpływ nowych spraw. Poniżej przedstawiono rozwiązania, które będą generowały skutki finansowe, zarówno dla stron postępowań sądowych

(zmniejszenie wydatków w związku z częściowym zwrotem opłaty sądowej), ale również dla budżetu państwa – zmniejszenie dochodów.

- **Pozwy/apelacje/skargi kasacyjne – zwrot 50% opłaty**

W projekcie przewiduje się rozwiązania zachęcające do cofania pozwów oraz środków zaskarżenia, polegające na zwrocie połowy opłaty od pozwu/apelacji/skargi kasacyjnej w sytuacji jej wycofania.

Zgodnie z ogólnymi regulacjami ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, jeżeli do cofnięcia pozwu albo środka zaskarżenia dochodzi po określonej fazie postępowania – rozpoczęciu posiedzenia w pierwszej bądź drugiej instancji albo przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania – nie przysługuje zwrot opłaty (choćby w części).

Projektowana regulacja zakłada, że jeżeli strona cofnie pozew albo środek zaskarżenia w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, będzie jej przysługiwał zwrot połowy opłaty – chociaż według zasad ogólnych nie przysługiwałby, bo cofnięcie nastąpiło po określonym etapie postępowania (art. 15). Analogiczna sytuacja jest także w przypadku skargi kasacyjnej cofniętej po jej przyjęciu do rozpoznania (nie czekając na powtórny przedsąd).

Projekt zakłada, że wprowadzanie nowych możliwości procesowych oraz zachęt finansowych zwiększy liczbę cofniętych pozwów i środków zaskarżenia.

Tab. 2 Wpływ spraw cywilnych dotyczących roszczeń z umów bankowych denominowanych/indeksowanych do franka szwajcarskiego (o symbolu 049cf) do sądów powszechnych oraz sposób załatwienia w latach 2022–2024

Lata	WPŁYNĘŁO	ZAŁATWIONO		
		razem	w tym umorzono w wyniku:	
			ugody	cofnięcia
	I instancja (SR+SO)			
2022	66 325	35 906	679	1019
2023	90 207	60 894	1363	2974
2024	82 788	79 739	4433	12 738
	II instancja (SO+SA)			
2022	17 686	6135	27	3
2023	33 862	14 478	51	95
2024	40 431	18 447	160	103

Źródło: Ministerstwo Sprawiedliwości

W powyższej tabeli zostały przedstawione dane dotyczące umorzenia spraw w wyniku ugody zawartej przed sądem lub cofnięcia pozwu. Odnosząc się do spraw załatwionych w wyniku umorzenia (ugoda lub cofnięcie), należy stwierdzić, że w postępowaniu I-instancyjnym odsetek spraw zakończonych w ten sposób kształtował się na poziomie od 4,7% w 2022 r. do 7,1% w 2023 r. – do ogółu spraw załatwionych. Trochę inaczej wygląda sytuacja w roku 2024, gdzie udział spraw umorzonych w odniesieniu do spraw załatwionych ogółem był na poziomie 21,5%, natomiast sam udział spraw zakończonych w wyniku cofnięcia pozwu był na poziomie ok. 16% w odniesieniu do spraw załatwionych ogółem.

W odniesieniu do postępowania II-instancyjnego odsetek spraw załatwionych w wyniku umorzenia (ugoda lub cofnięcie) jest na marginalnym poziomie – ok. 0,5%–1,4% w odniesieniu do spraw załatwionych ogółem.

Tab. 3 Wpływ spraw cywilnych dotyczących roszczeń z umów bankowych denominowanych/indeksowanych do franka szwajcarskiego (o symbolu 049cf) do sądów powszechnych oraz załatwienia w latach 2017–2024

LATA	WPŁYNĘŁO	ZAŁATWIONO	WPŁYNĘŁO	ZAŁATWIONO
	I instancja		II instancja	
2017	2568	496	13	1
2018	8280	2938	372	47
2019	12 370	4019	635	350
2020	37 669	10 206	987	489
2021	63 177	22 643	4489	1034
2022	66 325	35 906	17 686	6135
2023	90 207	60 894	33 862	14 478
2024	82 788	79 739	40 431	18 447

Razem	**363 384**	**216 841**	**98 475**	**40 981**

Źródło: Ministerstwo Sprawiedliwości

Z danych przedstawionych w powyższej tabeli wynika, że w latach 2017–2024 do sądów I instancji wpłynęło łącznie prawie 363,4 tys. spraw frankowych, z czego ok. 70% może być wniesionych z powództwa konsumenta, a w pozostałych 30% powodem jest bank. W tym samym okresie zostało załatwionych ponad 216,8 tys. spraw (59,7%), co oznacza, że do rozpoznania w dalszym ciągu pozostaje ok. 146,5 tys. spraw.

Analizując postępowania w sprawach frankowych na etapie II instancji, należy zauważyć, że w okresie 2017–2024 łącznie do sądów okręgowych i apelacyjnych wpłynęło prawie 98,5 tys. spraw, natomiast rozpoznano prawie 41 tys., co stanowi 41,6% wpływu spraw ogółem. Wynika z tego, że do rozpoznania pozostaje nadal ok. 57,5 tys. spraw.

Biorąc pod uwagę projektowaną regulację, która zakłada zwrot połowy opłaty od pozwu/apelacji/skargi kasacyjnej w sytuacji jej wycofania, istotne z punktu widzenia skutków finansowych będzie oszacowanie liczby spraw załatwionych w wyniku cofnięcia pozwu/apelacji/skargi kasacyjnej.

Na potrzeby obliczeń zakłada się, że:

- Obecnie obserwuje się wzrost liczby ugód zawieranych poza sądem, co w konsekwencji skutkuje umorzeniem postępowania sądowego w wyniku wycofania pozwu przez kredytobiorcę. Z danych Ministerstwa Sprawiedliwości wynika, że w 2024 r. w wyniku cofnięcia pozwu załatwiono 12 738 spraw, tj. 15,4% spraw frankowych wpływających w tym okresie do sądów I instancji (w liczbie tej zawierają się zarówno pozwy złożone przez bank, jak również przez konsumenta). Biorąc pod uwagę powyższe dane, zakłada się, że odsetek spraw załatwionych w wyniku cofnięcia pozwu będzie kształtował się na poziomie 15% ogółu spraw wpływających do sądów I instancji.
- Zakłada się, że pozwy o unieważnienie umowy złoży jeszcze ok. 80 tys. kredytobiorców.
- Zgodnie z projektem sąd z urzędu zwraca stronie połowę uiszczonej opłaty od apelacji cofniętych po rozpoczęciu posiedzenia, na które sprawa została skierowana, jeżeli cofnięcie to nastąpiło nie później niż 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Na potrzeby niniejszej OSR zakłada się, że we wskazanym wyżej okresie wycofanych zostanie ok. 30% spraw, które pozostają jeszcze do rozpoznania, a stroną zainteresowaną wycofaniem apelacji będzie bank. Nie zakłada się wycofywania apelacji, które wpłyną po wejściu w życie projektowanych przepisów.
- W odniesieniu do skarg kasacyjnych zakłada się, że ok. połowa złożonych już skarg może zostać wycofana, w wyniku nowej regulacji.
- Wysokość kwoty zwrotu 50% opłaty od pozwu/apelacji/skargi kasacyjnej wynosi:
  - dla konsumenta – 500 zł,
  - dla banku – 7500 zł.

POZWY		
Liczba potencjalnych kredytobiorców	80 000	100%
Wycofane pozwy	12 000	15% (przyszłych)
Skutek finansowy (konsumenci)	**6 000 000**	**500 zł**
Pozwy już złożone	146 543	100%
Wycofane pozwy	21 981	15% (już złożonych)
Wycofania przez bank	6594	30%
Skutek finansowy (banki)	**49 458 263**	**7500 zł**
Wycofania przez konsumenta	15 387	70%
Skutek finansowy (konsumenci)	**7 693 508**	**500 zł**
APELACJE		
Apelacje już złożone	57 494	100%
Wycofane apelacje	17 248	30% (już złożonych)
Skutek finansowy (banki)	**129 361 500**	**7500 zł**

SKARGI KASACYJNE		
Skargi kasacyjne już złożone	brak danych	100%
Wycofane skargi kasacyjne	brak danych	50% (już złożonych)
Skutek finansowy (razem), w tym:	**192 513 271**	**6 miesięcy**
Bank	178 819 763	**6 miesięcy**
Konsument	13 693 508	**6 miesięcy**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Narodowego Banku Polskiego i Ministerstwa Sprawiedliwości

Zmniejszone dochody budżetu państwa – 192 513 271 zł

Zmniejszone wydatki – 192 513 271 zł, w tym:

- bank – 178 819 763 zł,
- konsument – 13 693 508 zł.

Ze względu na brak danych statystycznych dotyczących liczby złożonych skarg kasacyjnych w sprawach frankowych do Sądu Najwyższego, a także liczby postępowań, w których cofnięto skargę kasacyjną, brak możliwości oszacowania skutków finansowych wynikających ze zwrotu 50% opłaty od skargi kasacyjnej, w sytuacji jej wycofania.

- **<u>Skargi kasacyjne – brak zwrotu 75% opłaty</u>**

Biorąc pod uwagę publiczny cel skargi kasacyjnej, nie ma już uzasadnienia do rozpoznawania przez Sąd Najwyższy skarg kasacyjnych w sprawach frankowych. Jeżeli w sprawie nie występuje już zagadnienie prawne lub nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, Sąd Najwyższy odmawia przyjęcia do rozpoznania skarg kasacyjnych.
Projekt zakłada, że w razie odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w ramach powtórnego przedsądu skarżącemu nie przysługuje zwrot opłaty w wysokości 75% uiszczonej opłaty od skargi kasacyjnej[15)]. Rozwiązanie to ma zachęcić strony do wycofywania skarg kasacyjnych w sytuacji, w której, w związku z ukształtowaną już linią orzeczniczą, oczywiste będzie, że Sąd Najwyższy odmówi przyjęcia skargi do rozpoznania, w szczególności w przypadku skarg kasacyjnych kredytodawców, których dotyczy „ponowny przedsąd" przewidziany w art. 19 projektu.
Wysokość kwoty ewentualnego zwrotu:

- dla konsumenta – 750 zł,
- dla banku – 11 250 zł.

Możliwość oszacowania skutków finansowych wynikających z braku zwrotu 75% opłaty uiszczonej od skargi kasacyjnej, w sytuacji odmowy jej przyjęcia do rozpoznania, jest uzależniona od dostępności danych statystycznych w zakresie liczby złożonych skarg kasacyjnych w sprawach frankowych do Sądu Najwyższego, a także liczby odmów przyjęcia skargi kasacyjnej.

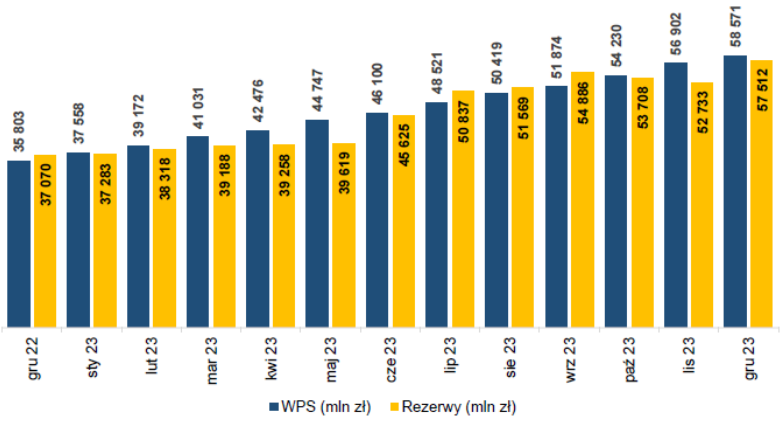
Ze względu na brak dostępności danych w powyższym zakresie oraz braku podstaw do przyjęcia racjonalnych założeń w przedmiotowej OSR nie przedstawiono skutków finansowych wynikających z wprowadzenia w życie tej regulacji.

Przedmiotowe wyliczenia stanowią wyłącznie szacunki, które zostały opracowane na podstawie przyjętych założeń i dostępnych danych. Rzeczywiste skutki finansowe będą zależeć m.in. od faktycznej liczby cofniętych pozwów, apelacji oraz skarg kasacyjnych, a także strony, która dokonała wycofania (konsument, bank).

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	*Łącznie (0–10)*
	duże przedsiębiorstwa (banki)	89,41	89,41	0	0	0	0	**178,82**

[15)] Na podstawie art. 79 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2025 r.)	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe (konsumenci)	6,85	6,85	2,0	2,0	0	0	**13,7**
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Wobec ugruntowanej linii orzeczniczej, która jest aktualnie korzystna dla konsumentów, banki mogą stanąć przed koniecznością wypłaty znacznych kwot na rzecz konsumentów w krótszym czasie, co będzie stanowić dla nich obciążenie finansowe. Bez wprowadzenia proponowanych rozwiązań obciążenie to wedle wszelkiego prawdopodobieństwa też by wystąpiło, ale byłoby bardziej rozłożone w czasie. Należy jednak zwrócić uwagę, że banki zawiązały już rezerwy na ryzyko związane z rozstrzygnięciem spraw frankowych. Należy zauważyć, że Urząd Komisji Nadzoru Finansowego prowadzi ciągły monitoring wpływu ryzyka prawnego na sytuację poszczególnych banków m.in. przez badanie pozasprawozdawcze dot. ryzyka prawnego portfela walutowych kredytów i pożyczek mieszkaniowych[16)]. Wykres poniżej przedstawia wartość przedmiotu sporu (WPS) i rezerw – razem. Wartość rezerw w 2023 r. wzrosła o 20,4 mld zł (+55,1% w stosunku do stanu na koniec 2022 r.) do poziomu 57,5 mld zł wg stanu na koniec 2023 r. Łączna kwota rezerw, które były dotychczas zawiązane przez banki na pokrycie ryzyka prawnego, była wyższa od stanu na koniec 2023 r. i przekroczyła 70 mld zł. Banki pokrywały straty ponoszone w związku z wyrokami sądowymi, jak i zawieranymi ugodami w ciężar zawiązanych rezerw.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Przedmiotowy projekt nie określa zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej, w związku z czym odstąpiono od analiz i oceny przewidywanych skutków społeczno-gospodarczych, wskazanych w art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236, z późn. zm.).							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Projektowana regulacja ma na celu zagwarantowanie realizacji konstytucyjnego prawa do rozpoznania sprawy sądowej w rozsądnym terminie.						
Niemierzalne	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe, w szczególności osoby niepełnosprawne i starsze	Projekt wpłynie na przyspieszenie dochodzenia roszczeń w sprawach dotyczących kredytów frankowych, co może przyczynić się do stabilizacji materialnej rodzin, które są związane umową kredytu denominowanego lub indeksowanego do franka szwajcarskiego (CHF). Nowelizowane przepisy mogą wpłynąć pozytywnie na podejmowanie decyzji co do ugodowego rozwiązywania sporów, co w konsekwencji pozwoli uniknąć						

16) Informacja na temat sytuacji sektora bankowego w 2023 roku, UKNF, 2024.

		długiego procesu sądowego, którego rozstrzygnięcie może być wątpliwe i zawsze jest obarczone pewnym ryzykiem. Szybsze rozwiązanie problemu frankowego może przyczynić się do uwolnienia nieruchomości obecnie obciążonych hipotekami. Dzięki temu właściciele (konsumenci) będą mieli większą swobodę w dysponowaniu swoimi nieruchomościami, co może prowadzić do zwiększenia obrotu na rynku nieruchomości. Z perspektywy finansów konsumentów i gospodarstw domowych rozpoznanie spraw, przy założeniu utrzymania się obecnej korzystnej dla nich linii orzeczniczej, może znacząco poprawić ich sytuację finansową. Zwrócone lub zachowane przez konsumentów środki (dotychczas przeznaczane na spłatę rat kredytowych) gospodarstwa domowe będą mogły przeznaczyć na konsumpcję, inwestycje lub oszczędności.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Zmniejszenie niepewności prawnej dotyczącej sporów frankowych pozytywnie wpłynie na ocenę stabilności sektora bankowego przez inwestorów i uspokoi rynki finansowe. Postępowania frankowe są niekiedy podnoszone przez międzynarodowe instytucje jako czynnik ryzyka dla polskiej gospodarki. Usunięcie tego ryzyka powinno poprawić klimat inwestycyjny w Polsce i ocenę polskiej gospodarki przez inwestorów zagranicznych. Szybsze rozwiązanie sporów może pozwolić bankom na rozwiązywanie rezerw na ryzyko prawne związane z potencjalnie przegranymi sprawami frankowymi. **Stabilność systemu finansowego** Poziom ryzyka kredytowego jest zróżnicowany między poszczególnymi kategoriami kredytów. Największe straty kredytowe generują kredyty konsumpcyjne oraz dla przedsiębiorców indywidualnych, mimo relatywnie mniejszego udziału w portfelu kredytów dla sektora niefinansowego. Wynika to z profilu ryzyka tych kredytobiorców, jednak straty kredytowe są kompensowane przez wysokie marże uzyskiwane na tych kredytach. Natomiast kredyty mieszkaniowe, kategoria o największym udziale w portfelu kredytów dla sektora niefinansowego, mają niewielki wkład do wartości kredytów ze stwierdzoną utratą wartości, jak również do salda strat kredytowych. Analizując strukturę portfela kredytów wg stanu na koniec czerwca 2024 r., udział kredytów mieszkaniowych był na poziomie 39%. Szybki spadek wartości kredytów walutowych powoduje, że ich wpływ na straty kredytowe i wartości kredytów opóźnionych w spłacie całego portfela kredytów mieszkaniowych był niewielki. Spadek wartości portfela był głównie rezultatem praktyki odpisywania kosztów ryzyka prawnego od wartości bilansowej brutto tych kredytów. W przypadku kredytów z bilansu (w trakcie spłaty) prawie wszystkie banki odpisują koszty ryzyka prawnego od tzw. wartości bilansowej brutto, zmniejszając tym samym podstawę dla odpisu na ryzyko kredytowe. W mniejszym stopniu wpłynęły na to także takie czynniki jak: • spłaty rat, • przewalutowania kredytów w związku z zawarciem ugód z klientami, • wykreślenie z bilansu w następstwie prawomocnych unieważnień kredytów. Udział kredytów w CHF w kredytach mieszkaniowych na koniec sierpnia 2024 r., mierzony wartością bilansową brutto, spadł do 3,1%, a udział kredytów we wszystkich walutach obcych – do 6,2%. Ryzyko prawne związane z portfelem walutowych kredytów mieszkaniowych nadal stanowi istotnie źródło obciążeń dla banków, choć skala ta będzie się stopniowo zmniejszać. Kwestionowanie przez kredytobiorców na ogromną skalę zapisów w umowach kredytowych na podstawie przepisów z zakresu praw konsumenta spowodowało bardzo wysokie koszty dla banków. Jednakże skala dotychczas zawiązanych rezerw sprawia, że banki są dziś znacznie lepiej przygotowane do pokrycia tego ryzyka niż kilka lat temu, gdy zapadały pierwsze wyroki w tych sprawach. Liczba wnoszonych do sądów przez kredytobiorców pozwów dotyczących zapisów umów o walutowe kredyty mieszkaniowe nie maleje w sposób istotny (szczegółowe dane znajdują się w pkt 2 OSR). Banki odnotowują również wzrost zainteresowania zaskarżaniem zapisów umów dotyczących kredytów, które zostały już spłacone. Jednocześnie z inicjatywy banków przebiega proces zawierania ugód z kredytobiorcami. Takie rozwiązanie znacznie skraca czas rozwiązania problemu, jest opcją szybciej dostępną i bardziej przewidywalną aniżeli przewlekłe procesy

sądowe. Do połowy 2024 r. banki i kredytobiorcy podpisali około 110 tys. ugód dotyczących walutowych kredytów mieszkaniowych.

W ciągu ostatnich lat banki utworzyły znaczne rezerwy na ryzyko prawne walutowych kredytów mieszkaniowych. Łączna wartość odpisów na rezerwy do czerwca 2024 r. wynosiła ok. 80–85 mld zł, z czego ok. 25 mld zł zostało już wykorzystanych na pokrycie kosztów prawomocnych wyroków sądowych oraz zawieranych z kredytobiorcami ugód. Banki jednak nadal ponoszą koszty związane z tworzeniem nowych odpisów na rezerwy. Przewiduje się stopniowe zwiększanie wykorzystania tych rezerw w najbliższych latach w związku z uprawomocnianiem się kolejnych wyroków oraz zawieraniem ugód.

Proces tworzenia odpisów w najbliższym czasie powinien spowolnić ze względu na stosunkowo wysoką skalę dotychczas poniesionych kosztów przez banki. Nadal jednak ok. 80 tys.[17)] kredytobiorców, którzy zaciągnęli kredyt we frankach szwajcarskich, nie podjęło dotąd działań zmierzających do redukcji zadłużenia w wyniku ugody z bankiem bądź unieważnienia umowy na drodze sądowej. Kredyty te stanowią ok. 1/3 wartości kredytów pozostałych do spłaty. **Część tego zadłużenia powinna być już jednak pokryta rezerwami utworzonym przez banki. Stopień pokrycia zależy jednak od przyjętych przez poszczególne banki założeń co do dalszych decyzji podejmowanych przez kredytobiorców.**

Zgodnie z szacunkami NBP przy założeniu, że obecna linia orzecznicza sądów zostanie utrzymana, wartość nowych odpisów potrzebnych na pokrycie ryzyka aktywnych kredytów we frankach szwajcarskich można ocenić na ok. 10–15 mld zł. Jednakże przy utrzymaniu się obecnych warunków wysokich przychodów odsetkowych sektor bankowy może udźwignąć szacowaną kwotę nawet w krótkim czasie. Dodatkowego pokrycia rezerwami mogą wymagać koszty z tytułu pozwów składanych przez kredytobiorców, którzy zaciągnęli kredyt w innej walucie (głównie w euro) lub spłacili już kredyt. Koszty te mogą być dwukrotnie wyższe niż wspomniane wyżej brakujące odpisy z tytułu umów o kredyt we franku szwajcarskim. Niemniej jednak sektor bankowy przygotowuje się również na ten scenariusz, stopniowo zwiększając odpisy na kredyty spłacone oraz na kredyty nominowane w euro (łącznie ok. 8 mld zł).[18)]

Rezerwy a CIT

Z danych NBP wynika, że w rachunku zysków i strat pozycja „podatek" wynosiła ok. 6,1 mld zł za okres styczeń – czerwiec 2024 r. przy zysku brutto wynoszącym 26,2 mld zł. Efektywna stopa podatkowa (podatek w relacji do zysku brutto) wynosiła 23,2%. W pierwszej połowie roku 2023 zysk brutto był niższy – 22,3 mld zł, za to podatek wyższy – 6,5 mld zł. Wyższa była też efektywna stopa podatkowa – 29,2%. W analogicznym okresie 2022 r. efektywna stopa podatkowa była na poziomie ponad 32%.

Podkreślenia wymaga fakt, że projekt ustawy nie ma na celu stworzenie nowych możliwości zakończenia sprawy względem rozwiązań istniejących, a jedynie wprowadza rozwiązania proceduralne mające usprawnić rozpatrzenie istniejących spraw. Nie zmieni więc on istoty rozstrzygnięć, a jedynie może je przyspieszyć. Tym samym nie zmieni on *per saldo* kwot uwzględnianych przez banki w związku z istniejącymi sprawami, a co najwyżej spowoduje uwzględnienie ich we wcześniejszych latach podatkowych (z wyjątkiem nowych spraw).

Rezerwy a podatek – przykłady niektórych banków[19)]

BNP Paribas BP podaje, że na 30 czerwca 2024 r. utworzył dodatkowe źródło aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w kwocie 135,5 mln zł. Dokonał również korekty deklaracji CIT za rok 2023 (w maju 2024 r.) na kwotę w wysokości 19 mln zł w związku z rozliczeniem unieważnienia kredytów frankowych za ten rok.[20)]

W Banku Millenium źródło aktywów z tytułu przyszłych unieważnień kredytów frankowych wynosiło 171 mln zł w II kwartale 2024 r. i 222,5 mln zł w I połowie tego samego roku. W odpowiednich okresach 2023 r. te pozycje wynosiły 0.

Takie odpisy podatkowe są wciąż niewielką częścią kosztów ponoszonych przez banki z tytułu unieważnień umów kredytowych CHF. Dla przykładu w PKO BP rezerwy na kredyty frankowe

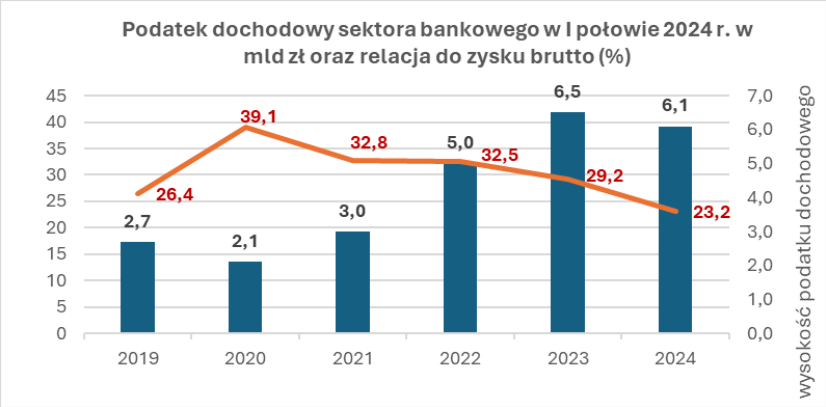
17) Narodowy Bank Polski, Raport o stabilności systemu finansowego, Grudzień 2024 r. s. 46.

18) Narodowy Bank Polski, Raport o stabilności systemu finansowego, Grudzień 2024 r.

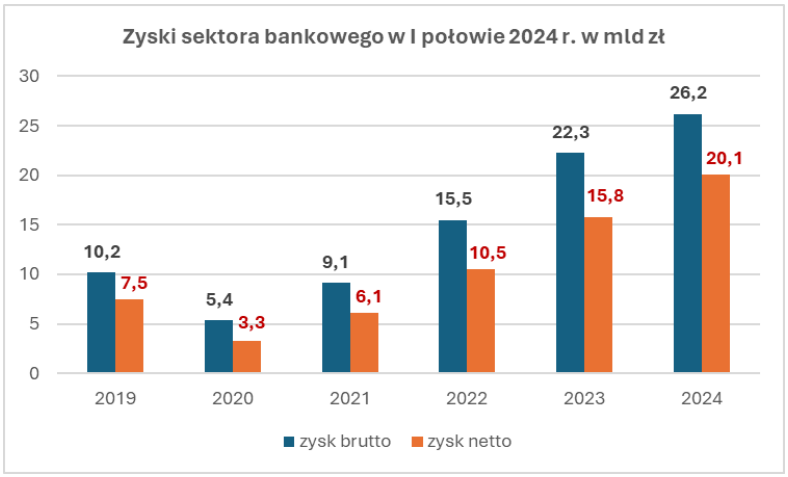
19) Dziennik Rzeczpospolita (z 27.08.2024 r.).

20) Skonsolidowany raport półroczny za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2024 r., Grupa Kapitałowa BNP Paribas Bank Polska S.A., str. 82
https://www.bnpparibas.pl/_fileserver/item/1545848

na koniec czerwca 2024 r. wynosiły ok. 12,2 mld zł, w mBanku – 8,4 mld zł, a w Millenium – 7,5 mld zł. Gdyby całość tych strat można było traktować jako koszt uzyskania przychodu, miałoby to znaczący wpływ na wysokość podatku.

Źródło: Dziennik Rzeczpospolita (27.08.2024 r).

Źródło: Dziennik Rzeczpospolita (27.08.2024 r).

Stabilność sektora bankowego

Zgodnie z raportem NBP z 30 czerwca 2025 r.[21] „Banki skutecznie zarządziły ryzykiem prawnym związanym z portfelem walutowych kredytów mieszkaniowych i są obecnie dobrze przygotowane na ewentualną dalszą jego materializację. Nie zmienia to faktu, że ryzyko to pozostaje najważniejszym obciążeniem dla banków z uwagi na wysoki poziom utworzonych rezerw i koszty zawieranych ugód.

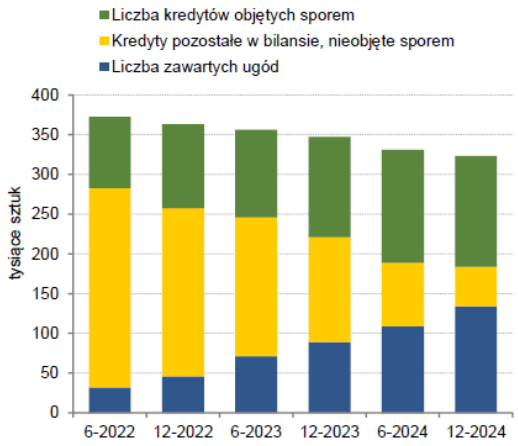
Ukształtowana korzystnie dla klientów banków linia orzecznicza sądów sprawia, że zainteresowanie kredytobiorców zaskarżaniem umów o walutowe kredyty mieszkaniowe jest wysokie.

W rosnącym zakresie dotyczyć również kredytów spłaconych oraz kredytów nominowanych w euro. W sądach toczy się obecnie ok. 160 tys. spraw dotyczących walutowych kredytów mieszkaniowych, z czego niemal 1/3 to powództwa wniesione w 2024 r. Mimo pewnego przyśpieszenia rozpatrywania wniosków, dotychczas stosunkowo niewielka część spraw zakończyła się prawomocnym wyrokiem (ok. 36 tys. spraw) lub sądową ugodą między bankiem a kredytobiorcą (ok. 22 tys. spraw).

Stały napływ nowych powództw, choć w 2024 r. w nieco mniejszym tempie niż rok wcześniej, powoduje wzrost liczby nierozstrzygniętych spraw i zatory w sądach. Projekt ustawy przygotowany w Ministerstwie Sprawiedliwości ma na celu usprawnienie procesu procedowania. Nie ingeruje on jednak w samą materię rozstrzygania sądów w kwestii walutowych kredytów mieszkaniowych, toteż nie wpłynie on w znaczący sposób na ostateczny poziom kosztów ponoszonych przez banki.

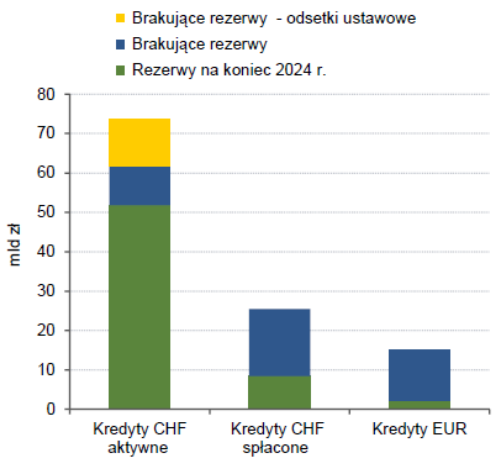
[21] https://nbp.pl/system-finansowy/raporty-o-stabilnosci-systemu-finansowego/

Wykres 2.28. Liczba kredytów w CHF na koniec poszczególnych kwartałów

Źródło: NBP na podstawie badań pozasprawozdawczych UKNF.

Wykres 2.29. Szacowany koszt ryzyka prawnego przy założeniu zakwestionowania wszystkich umów

Uwagi: symulacja została przeprowadzona przy kursie franka szwajcarskiego i euro z 31 grudnia 2024 r. Szacunki brakujących rezerw nie obejmują kosztów prowadzenia spraw sądowych i ewentualnych kosztów przedawnienia roszczeń. Szacowana kwota odsetek ustawowych, dla uproszczenia, została w całości przyporządkowana do aktywnych kredytów w CHF. Liczby przedstawione na wykresie nie obejmują kosztów już zawartych ugód i zakończonych spraw sądowych.

Źródło: szacunki NBP na podstawie badań pozasprawozdawczych UKNF.

Równolegle, z inicjatywy banków, przebiega proces zawierania ugód z kredytobiorcami. W porównaniu z przewlekłymi procesami sądowymi zawarcie ugody znacznie skraca czas rozwiązania sporu. Do końca 2024 r. banki i kredytobiorcy podpisali ok. 134 tys. ugód dotyczących walutowych kredytów mieszkaniowych.

W ciągu kilku lat banki utworzyły znaczne rezerwy na ryzyko prawne walutowych kredytów mieszkaniowych.

Do grudnia 2024 r. łączna wartość odpisów na rezerwy wyniosła ok. 90 mld zł. Dotychczas około 1/3 z tej kwoty została już wykorzystana na pokrycie kosztów prawomocnych wyroków sądowych oraz ugód zawartych z kredytobiorcami. Banki nadal tworzyły odpisy na rezerwy, dostosowując modele odpisów do aktualnej sytuacji i przewidywań m.in. odnośnie do liczby spornych spraw, średnich strat na kredycie itd. Liczba umów kredytowych nieobjętych sporem obecnie wynosi ok. 50 tys. (w porównaniu z ponad 200 tys. na koniec 2022 r.). Banki sukcesywnie pokrywają rezerwami portfelowymi również te kredyty w stopniu zależnym od przyjętych przez nie założeń. Dodatkowo, banki w większym stopniu uwzględniają koszty z tytułu odsetek ustawowych naliczanych za opóźnienie w uznaniu roszczeń klientów.”.

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☐ nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☒ zmniejszenie liczby procedur ☒ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
Komentarz:	

Projekt zakłada wprowadzenie rozwiązań pozwalających na uproszczenie i usprawnienie postępowania sądowego w sprawach frankowych, a także efektywniejsze wykorzystanie zasobów kadrowych. Są to m.in.:

- rozpoznawanie spraw na posiedzeniu niejawnym,
- przesłuchanie świadka poza salą sądową w ramach posiedzenia zdalnego,
- przesłuchanie strony na piśmie,
- możliwość orzekania w jednoosobowym składzie sędziowskim,
- możliwość podejmowania określonych czynności przez referendarza sądowego.

Rozpoznawanie wniosków o udzielenie zabezpieczenia roszczenia. Proponuje się wprowadzenie rozwiązań, które z mocy prawa realizują skutek osiągany przez konsumentów – wstrzymanie obowiązku spełniania przez konsumenta świadczeń z umowy kredytowej, w wyniku niezwykle pracochłonnych z punktu widzenia sądów orzeczeń w przedmiocie zabezpieczenia. Regulacje te mają na celu zmniejszenie obciążenia sądów.

Ułatwienia w korzystaniu z zarzutu potrącenia. Możliwość zgłoszenia zarzutu potrącenia aż do zakończenia postępowania w drugiej instancji. Pozwany będzie mógł swoją wierzytelność potrącić, w ramach jednego postępowania, zamiast wytaczać o nią odrębne powództwo. Regulacja ta powinna przyczynić się do zmniejszenia liczby nowych spraw frankowych. Ponadto eliminuje stan niepewności konsumenta co do własnej sytuacji prawnej z uwagi na kolejny toczący się proces albo możliwość takiego procesu.

Wprowadzenie powództwa wzajemnego. Stworzenie mechanizmów procesowych, które umożliwią stronom kompleksowe rozliczenie wzajemnych roszczeń w ramach jednego postępowania. Rozwiązanie to przyczyni się do zmniejszenia liczby postępowań sądowych w sprawach frankowych, przez częściową eliminację problemów związanych z wzajemną zależnością roszczeń konsumenta i kredytodawcy wynikających z rozliczenia należności dotyczących tej samej umowy kredytowej.

Zachęty do cofania pozwów oraz środków zaskarżenia. Zwrot połowy opłaty w sytuacji cofnięcia pozwu/apelacji/skargi kasacyjnej powinien zachęcić strony do wycofywania spraw. Rozwiązanie to przyczyni się do odciążenia sądów przez redukcję liczby spraw podlegających rozpoznaniu merytorycznemu.

Odmowa przyjęcia skargi kasacyjnej. Sąd Najwyższy w ramach powtórnego przedsądu będzie mógł zmienić postanowienie o przyjęciu do rozpoznania skargi kasacyjnej i odmówić przyjęcia jej do rozpoznania, jeżeli w sprawie nie występuje już zagadnienie prawne lub nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Rozwiązanie może zmniejszyć liczbę skarg kasacyjnych do rozpoznania.

Obowiązek informowania o wstrzymaniu obowiązku spełniania świadczeń z umowy kredytu. Na kredytodawców nałożono obowiązek poinformowania o wstrzymaniu obowiązku spełniania świadczeń z umowy kredytu określonych podmiotów (m.in. instytucji bankowych czy finansowych). Powiadomienia o wstrzymaniu ww. obowiązku mogą zostać przekazane w drodze teletransmisji, co dodatkowo usprawni proces aktualizacji danych i minimalizuje ryzyko opóźnień.

Nowe uprawnienia referendarza sądowego. Możliwość wydawania postanowień o umorzeniu postępowania oraz o kosztach procesu, w razie cofnięcia pozwu/apelacji ze skutkiem prawnym, przed wydaniem wyroku. Uregulowania te mają na celu usprawnienie i przyspieszenie formalnego kończenia spraw dotyczących kredytów frankowych, w których doszło do cofnięcia pozwu albo apelacji.

9. Wpływ na rynek pracy

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☒ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☒ inne: sektor bankowy	☐ informatyzacja ☐ zdrowie

Omówienie wpływu	Projektowana regulacja wpłynie na sądy powszechne przez: – wprowadzenie regulacji usprawniających rozpoznawanie spraw dotyczących kredytów frankowych, w szczególności możliwości rozpatrywania spraw na posiedzeniu niejawnym, przesłuchiwania stron i świadków na piśmie; – odciążenie sądów przez redukcję liczby spraw frankowych podlegających rozpoznaniu merytorycznemu, – rozszerzenie zakresu czynności referendarzy sądowych. Projektowana regulacja wpłynie także na sektor bankowy przez: – szybsze rozpoznawanie spraw dotyczących kredytów frankowych – skrócenie terminów rozpoznawania spraw przez sądy okręgowe i apelacyjne,

	– wstrzymanie z mocy prawa obowiązku spełniania przez konsumenta świadczeń wynikających z umowy kredytu do czasu prawomocnego zakończenia postępowania, – zachęty do cofania pozwów oraz środków zaskarżenia polegające na zwrocie połowy opłaty od pozwu/apelacji/skargi kasacyjnej w sytuacji jej wycofania, – możliwość zgłoszenia zarzutu potrącenia, – możliwość złożenia pozwów wzajemnych, – możliwość zakończenia postępowań ze skargi kasacyjnej na wstępnym etapie.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Planuje się, że ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ustawa może zostać poddana ewaluacji po upływie pełnych 3 lat od daty wejścia w życie, w oparciu o następujące mierniki:

– liczbę wpływu spraw frankowych,
– liczbę spraw załatwionych, z uwzględnieniem spraw umorzonych,
– liczbę spraw wycofywanych (pozwy, apelacje i skargi kasacyjne).

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

1. Narodowy Bank Polski, Raport o stabilności systemu finansowego, Grudzień 2024.

Raport z konsultacji publicznych i opiniowania projektu ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie rozpoznawania spraw dotyczących zawartych z konsumentami umów kredytu denominowanego lub indeksowanego do franka szwajcarskiego (UD184)

W dniu 6 lutego 2025 r. projekt ustawy został skierowany do opiniowania (30 dni) i konsultacji publicznych (30 dni). W związku z tym, że termin upływał w sobotę (8 marca 2025 r.) koniec terminu na zgłaszanie uwag minął z dniem 10 marca 2025 r. (poniedziałek), tj. po upływie 32 dni.

Projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny https://legislacja.gov.pl/projekt/12394303.

Projekt został przedstawiony do zaopiniowania przez następujące podmioty:

1. Sąd Najwyższy;
2. Naczelny Sąd Administracyjny;
3. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów;
4. Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych;
5. Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej;
6. Komisja Nadzoru Finansowego;
7. Krajowa Rada Sądownictwa;
8. Krajowa Rada Prokuratorów;
9. Krajowa Izba Radców Prawnych;
10. Krajowa Rada Komornicza;
11. Krajowa Rada Notarialna;
12. Naczelna Rada Adwokacka;
13. Rzecznik Praw Obywatelskich;
14. Sądy apelacyjne (sądy okręgowe i sądy rejonowe);
15. Prokuratury regionalne (prokuratury okręgowe, prokuratury rejonowe);
16. Biuro Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców.

W ramach opiniowania stanowisko do projektu przedstawili:

1. Krajowa Izba Radców Prawnych OBSiL;
2. Krajowa Rada Komornicza;
3. Krajowa Rada Sądownictwa;
4. Naczelna Rada Adwokacka;
5. Naczelny Sąd Administracyjny (bez uwag);
6. Prezes UOKiK;
7. Prokuratura Regionalna w Białymstoku (bez uwag);
8. Prokuratura Regionalna w Gdańsku;
9. Prokuratura Regionalna w Katowicach (bez uwag);
10. Prokuratura Regionalna w Szczecinie (bez uwag);
11. Prokuratura Regionalna w Warszawie (bez uwag);
12. Rzecznik Finansowy;
13. Rzecznik Praw Obywatelskich;

14. Sąd Apelacyjny w Gdańsku (opinia SSO H. Kaflak-Januszko);
15. Sąd Apelacyjny w Gdańsku;
16. Sąd Apelacyjny w Katowicach (uwagi SO w Częstochowie);
17. Sąd Apelacyjny w Łodzi;
18. Urząd Komisji Nadzoru Finansowego;
19. Urząd Ochrony Danych Osobowych.

Ponadto projekt został udostępniony do konsultacji publicznych następującym podmiotom:

1. Związek Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce;
2. Fundacja na Rzecz Bezpiecznego Obrotu Prawnego;
3. Instytut Gospodarki Nieruchomościami;
4. Stowarzyszenie Krzewienia Edukacji Finansowej;
5. Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych LEX IUSTA;
6. Stowarzyszenie Sędziów „Themis”;
7. Związek Banków Polskich;
8. Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”;
9. Stowarzyszenie Sędziów Upadłościowych i Restrukturyzacyjnych;
10. Stowarzyszenie Mediatorów Cywilnych;
11. Stowarzyszenie Absolwentów i Aplikantów KSSiP „VOTUM”;
12. Ars Legis – Stowarzyszenie im. Św. Ivo Helory – Patrona Prawników;
13. Elbląskie Centrum Mediacji i Aktywizacji Społecznej;
14. Fundacja „Mediacja i Prawo”;
15. Fundacja Consensius Europejskie Centrum Mediacji;
16. Fundacja Gildia Mediacyjna;
17. Fundacja Hominium Et Lex;
18. Fundacja Instytut Badań ADR "Prawo i Gospodarka";
19. Fundacja Rozwoju Mediacji;
20. Fundacja Unia Regionalnych Centrów Mediacji;
21. Krajowe Stowarzyszenie Mediatorów;
22. Podkarpackie Centrum Mediacji;
23. Polskie Centrum Mediacji;
24. Stowarzyszenie #wartomediować;
25. Stowarzyszenie „Mediatorzy Polscy”;
26. Stowarzyszenie Mediatorów Cywilnych;
27. Wrocławskie Centrum Mediacji;
28. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych;
29. Centralny Instytut Analiz Polityczno-Prawnych;
30. Federacja Konsumentów;
31. Fundacja Hominium Et Lex;
32. Fundacja Konsumentów;
33. Krakowskie Forum Organizacji Społecznych KraFOS;
34. Polskie Stowarzyszenie Marketingu SMB;
35. Stowarzyszenie Doradców Prawnych;
36. Stowarzyszenie Fidei Defensor;
37. Stowarzyszenie Rzeczników Konsumentów;
38. Towarzystwo Wiedzy Powszechnej;

39. Związek Pracodawców Business Centre Club;
40. Centralny Instytut Analiz Polityczno-Prawnych;
41. Stowarzyszenie Stop Bankowemu Bezprawiu;
42. Europejskiego Stowarzyszenia Sędziów na rzecz mediacji GEMME;
43. Stowarzyszenie na rzecz obrony praw konsumenta i obywatela „PRO FUTURIS".

W ramach konsultacji publicznych stanowisko do projektu przedstawili:
1. Ars Legis Stowarzyszenie im. Św. Ivo Helory Patrona Prawników (bez uwag);
2. Centralny Instytut Analiz Polityczno-Prawnych;
3. Fundacja na rzecz ochrony konsumentów. Życie bez kredytu;
4. Konfederacja Lewiatan;
5. Krajowy Związek Banków Spółdzielczych;
6. Ogólnopolskie Zrzeszenie Sędziów Aequitas;
7. Polska Izba Doradców i Pośredników Odszkodowawczych;
8. PRO-FUTURIS;
9. Stop Bankowemu Bezprawiu;
10. Stowarzyszenie Adwokackie Defensor Iuris;
11. Związek Banków Polskich.

Ponadto, swoje uwagi do projektu zgłosiło aż 205 Obywateli, co świadczy o społecznym charakterze projektu. Tak znacząca liczba zgłoszonych uwag i opinii potwierdza, że problem kredytów frankowych dotyka szerokiej grupy społecznej i wywołuje szerokie zainteresowanie wśród poszkodowanych konsumentów. Aktywność obywateli w procesie konsultacji publicznych dowodzi również, że społeczeństwo oczekuje sprawiedliwego i kompleksowego rozwiązania tej kwestii.

Szczegółowe przytoczenie uwag, jak i odniesienie się do nich zaprezentowano w załączonych tabelach. W tabeli nie uwzględniono stanowisk obywateli, które nie stanowiły uwag do projektu, a jedynie opinię o nim.

Jednocześnie, żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem o szczególnych rozwiązaniach w zakresie rozpoznawania spraw dotyczących zawartych z konsumentami umów kredytu denominowanego lub indeksowanego do franka szwajcarskiego (UD184) w trybie przepisów o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa.

W związku z tym, że przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej, nie został on przedstawiony żadnym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, o których mowa w § 27 ust. 4 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806).

Załącznik:
Tabela uwag z konsultacji,
Tabela uwag z uzgodnień i opiniowania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
Uwagi do projektu ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie rozpoznawania spraw dotyczących zawartych z konsumentami umów kredytu denominowanego lub indeksowanego do franka szwajcarskiego (UD184) (projekt z dnia 30.01.2025 r.)				
Uwagi ogólne				
1.	Obywatel 44	Uwaga ogólna	Nadto zaproponowany proces ugody jest iluzoryczny już w samym projekcie jak już to widać w warszawskim Sądzie Okręgowym - można spotkać się z zarzutem że nakazuje sie negocjacje gdy np kredytobiorca nie jest zainteresowany w ogóle ugodą, a tu się go straszy jeszcze dodatkowymi kosztami sądowymi jeśli w takiej negocjacji nie weźmie udziału. Szok by coś narzucać by nie powiedzieć, kazać. Jesli chodzi o udrożnienie sądów- dlaczego wciąż ciągną sie sprawy z pozwem z lat 2017, 2018 ? Przecież umowa zawiera kilka kartek, i nie trzeba jej analizować latami,. To sędziowie są skorumpowani i ociągają się z wydaniem wyroku w takiej prostej sprawie. To u sędziów oczekujmy sprawniejszego działania , mają wszystko w kc i kpc już dawno zapisane, a wyroki TSUE ich tylko w tym wspomogą. Dlaczego w projekcie zakłada się sądową kradzież odsetek kredytobiorcy od czasu kiedy złożył pozew?	**Uwaga niezasadna.** Projekt nie przewiduje obowiązku prowadzenia negocjacji z bankiem w sprawie zawarcia ugody ani zawarcia ugody, a jedynie mechanizmy sprzyjające polubownemu załatwieniu sprawy dla osób zainteresowanych takim zakończeniem sporu.
	Obywatel 204	Uwaga ogólna	Projekt ustawy, chociaż oficjalnie ma na celu przyspieszenie rozpoznawania spraw frankowych,w rzeczywistości zawiera szereg rozwiązań korzystnych dla banków, które – **należy z całą stanowczością podkreślić** – **są odpowiedzialne za wprowadzenie do umów**	**Uwaga niezasadna.** Cele ustawy zostały jednoznacznie przedstawione w uzasadnieniu projektu ustawy.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			postanowień abuzywnych. **Klauzule te skutkowały nieuczciwym obciążeniem konsumentów/kredytobiorców ryzykiem kursowym oraz nadmiernymi kosztami obsługi zobowiązań.** Jak stwierdził Sąd Najwyższy w uchwale 7 sędziów z dnia 20 listopada 2015 r. (sygn. akt III CZP 17/15), należy właściwie wyważyć dwie fundamentalne wartości: „skuteczność ochrony konsumentów przed abuzywnymi klauzulami oraz prawo do sprawiedliwego procesu". Proponowany projekt nie realizuje właściwie tego wyważenia, faworyzując kredytodawców kosztem konsumentów.	
	Obywatel 80	Uwaga ogólna	Obcięcie odsetek od całej dochodzonej kwoty zamiast skrócić postępowania sądowe to je wydłuży bo banki właśnie ze względu na wysokie koszty odsetkowe obecnie nie składają apelacji. Projekt wchodzi w przestrzeń przedawnienia bankowego kapitału i staje na drodze temu co orzekło TSUE i SN w dużej uchwale z 2024r.	**Uwaga niezasadna.** Projekt nie przewiduje pozbawienia odsetek od dochodzonej kwoty. Zrezygnowano z rozwiązania zawartego w art. 7 projektu ustawy.
	Obywatel 73	Uwaga ogólna	Skutki proponowanej ustawy: 1. Większe obciążenie sądów – zamiast szybkiego unieważnienia umowy, konieczność obliczania wzajemnych roszczeń w wyroku. 2. Preferencyjne traktowanie banków – uzyskają one specjalne uprawnienia, np. możliwość zgłaszania zarzutu potrącenia na późnym etapie postępowania, co dla innych podmiotów jest ograniczone.	**Uwaga częściowo uwzględniona.** Zrezygnowano z art. 7. Powództwa banków nie mają charakteru powództw SLAPP. Takie powództwa dotyczą tłumienia debaty publicznej.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			3. Brak realnych rozwiązań przyspieszających sprawy – nie ogranicza się postępowania dowodowego do treści umowy i dokumentów. 4. Wydłużenie spraw i ograniczenie praw konsumenta – sądowe rozliczenia mogą zmniejszyć należne konsumentom odsetki i uniemożliwić odzyskanie kosztów procesu. 5. Zmniejszenie ryzyka dla banków – brak obowiązku płacenia odsetek i kosztów procesu, mimo orzeczeń TSUE nakazujących ich zwrot konsumentom. 6. Legalizacja agresywnych pozwów banków (SLAPP) – umożliwienie im zgłaszania warunkowych roszczeń, co przeczy podstawowym zasadom prawa procesowego. 7. Ograniczenie praw konsumentów przed Sądem Najwyższym – możliwość nieuwzględnienia ich skarg kasacyjnych i trudniejszy zwrot opłat sądowych	
	Obywatel 45 Obywatel 50 Obywatel 51 Obywatel 24 Obywatel 21 Obywatel 32 Obywatel 38	Uwaga ogólna	Ani słowa o kodeksowym przedawnieniu roszczeń banków po zakwestionowaniu ważności umowy? A co z przypadkami sądowego wezwania do zawarcia ugody np w 2017 roku gdzie bank otrzymał z sądu wezwanie, ale je zignorował? Przecież to jaskrawe działanie unikowe i celowe skalkulowane działanie banku mające na celu przekonanie że umowa jest ważna. Sąd winien z urzędu lub na wniosek stron rozstrzygać zarzut przedawnienia roszczenia stron. Zablokowanie konsumentom możliwości walki o przedawnienie roszczeń banków jest jawnym działaniem na szkodę konsumentów. Gdzie tu odstraszający	**Uwaga niezasadna.** Projekt nie wprowadza żadnych zmian w kwestii przedawnienia należności stron. Kwestia ta jest regulowana w przepisach materialnoprawnych, w które projekt nie ingeruje.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			efekt dla działań nieuczciwych przedsiębiorców, o którym mówi prawo Unii Europejskiej. Zdecydowanie zalecam przemyślenie tego projektu. Uważam że projekt znacząco zmienia na niekorzyść sytuację zwykłych kredytobiorców. Jestem zawiedziona, bo ich pozycja w konfrontacji z bankiem i tak jest nie najlepsza, jak zresztą zawsze w przypadku starcia ze znacznie silniejszym przeciwnikiem. Konkretnie, oburza mnie pomysł na obejście przedawnienia roszczeń banku. Jeśli ustawa pozwoli na ignorowanie przedawnienia, to będzie to absurdalny wyjątek od reguły. Dlaczego nie ma mowy w tym projekcie o przedawnieniu roszczeń banków po upływie kodeksowych terminów. Czemu w tym projekcie nie ma żadnych informacji o okolicznościach kiedy roszczenie banku jest już przedawnione?	
	Obywatel 43	Uwaga ogólna	Dlaczego projekt nie zakłada przedawnienia roszczenia banku w pozwach SLAPP?	**Uwaga niezasadna.** Projekt nie wprowadza żadnych zmian w kwestii przedawnienia należności stron. Kwestia ta jest regulowana w przepisach ogólnych.
	Obywatel 193	Uwaga ogólna	Sądy powinny automatycznie badać czy banki kiedy powzięły wiedzę o wadliwości umowy jaką zawierały z klientami podjęły jakiekolwiek kroki w celu jej naprawienia. Jeżeli nie miało to miejsca a zapisy z umowy były wpisane do rejestru klauzul niedozwolonych lub zapadły wyroki korzystne dla kredytobiorców związane z danymi zapisami umowy to bieg przedawnienia winien biec od momentu wpisania takiej klauzuli do rejestru klauzul niedozwolonych lub od wyroków o których mowa powyżej.	**Uwaga niezasadna.** Projekt nie wprowadza żadnych zmian w kwestii przedawnienia należności stron. Kwestia ta jest regulowana w przepisach ogólnych.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Nie może być tak że ten kto oszukuje jest w jakikolwiek sposób chroniony. Bank jako instytucja zaufania publicznego winna była podjąć próby naprawiania umów a jednak czekał świadomie aż kredytobiorca sam zorientuje się że umowa zawiera wady. Banki liczyły i wciąż liczą na to że wielu kredytobiorców nie pójdzie do sądu - brak wiedzy, brał środków na założenie sprawy, lęk przed sądem itd. itp. Reasumując bieg przedawnienia powinien być ustalony na dzień wpisania zapisu z umowy do rejestru klauzul niedozwolonych lub prawomocnego wyroku jego dotyczącego. Prawnicy banków niezwłocznie o tym wiedzieli a banki nic nie robiły. Sąd powinien to ustalić automatycznie - skończyły by się też pozwy o zwrot kapitału które narażają klientów na dodatkowe koszty prowadzenia odrębnych spraw.	
	Obywatel 29	Uwaga ogólna	W ustawie powinien być następujące art.: 1.Jeżeli konsument po zawarciu umowy denominowanej/indeksowanej w walucie obcej zakwestionował ważność umowy kredytowej wskazując jej wady prawne a kredytobiorca udzielił na reklamację odpowiedzi iż reklamacja jest niezasadna i reklamację tą odrzucił, z datą udzielenia tej odpowiedzi rozpoczyna bieg 3 letni okres przedawnienia ewentualnego roszczenia kondykcyjnego banku. 2.okres przedawnienia roszczenia banku rozpoczyna bieg z chwilą złożenia przez konsumenta oświadczenia o działaniu pod wpływem błędu.	**Uwaga niezasadna.** Projekt nie wprowadza żadnych zmian w kwestii przedawnienia należności stron. Kwestia ta jest regulowana w przepisach ogólnych.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			3.przedawnienie roszczenia banku w przypadkach o których mowa w pkt 1 i pkt 2 sąd bada z urzędu albo na wniosek strony	
	Obywatel 17 Obywatel 20	Uwaga ogólna	Nie może też być tak że sąd nie bada z urzędu statusu konsumenta oraz przedawnienia roszczeń banku. Są to podstawowe Prawa konsumenta, które wyraźnie powinno być wskazane w ustawie, by wyroki później nie były podważane a tym samym nie było spraw kasacyjnych, czy też cofania ponownego do I instancji, a tym samym nie zniweczyć celów ustawy- czyli zminimalizowania ogółu spraw sądowych i odkorkowania sądów	**Uwaga niezasadna.** Projekt nie dotyczy poruszonych w uwadze kwestii.
	Krajowy Związek Banków Spółdzielczych	Uwaga ogólna	Opublikowany projekt ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie rozpoznawania spraw dotyczących zawartych z konsumentami umów kredytu denominowanego lub indeksowanego do franka szwajcarskiego budzi poważne wątpliwości natury prawnej. Projekt znacząco ingeruje w istniejący system prawny, co w efekcie może być podstawą do kwestionowania jego zgodności z Konstytucją, a co za tym idzie negatywnie wpływać na stabilność orzecznictwa. W szczególności wątpliwości prawne budzą dwa rozwiązania przewidziane w ustawie: 1) wstrzymanie *ex lege* obowiązku spełniania przez konsumenta świadczeń wynikających z umowy kredytu od momentu doręczenia pozwu pozwanemu do czasu prawomocnego zakończenia postępowania (art. 2 projektu);	**Uwaga niezasadna.** Projektowana ustawa nie narusza podstawowych zasad konstytucyjnych, lecz stanowi specjalne rozwiązanie proceduralne dostosowane do wyjątkowej sytuacji, jaką jest masowy charakter spraw frankowych obciążających wymiar sprawiedliwości. Wprowadzenie uregulowań szczególnych wobec określonej kategorii spraw jest dopuszczalne w ramach swobody regulacyjnej ustawodawcy, o ile służy to realizacji istotnych wartości konstytucyjnych, takich jak prawo do rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. Rozwiązania zawarte w projekcie odpowiadają realnym potrzebom wymiaru sprawiedliwości i

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			2) natychmiastowa wykonalność wyroku sądu pierwszej instancji zasądzającego świadczenie pieniężne w sprawie frankowej na rzecz konsumenta (art. 9 projektu). Wyżej wskazane rozwiązania przewidziane w projekcie nie tylko budzą wątpliwości w związku z daleko posuniętą ingerencją ustawodawcy w proces cywilny i kompetencje sędziów w tym procesie, ale również stanowić mogą źródło nadużyć, a tym samym służyć celom sprzecznym z założeniami projektu ustawy.	konsumentów oczekujących na rozstrzygnięcie ich spraw.
	Obywatel 102	Uwaga ogólna	Zauważę, że sporna jest kwestia wartość przedmiotu sporu w tego typu sprawach. Najczęściej chyba kumuluje się wartość z roszczenia o ustalenie i roszczenia o zapłatę. Ze swej strony uważam, że skoro ustalenie ma charakter prejudycjalny, zakres badania sprawy jest tożsamy, nie powinno być kumulacji, lecz wartość przedmiotu sporu to wysokość wyższego roszczenia (wartość kapitału udzielonego kredytu w zakresie roszczenia o ustalenia lub wartość roszczenia o zapłatę, jeśli jest wyższa). Wyjaśnienie tej kwestii jest ważne dla ustalenia także właściwości rzeczowej sądu (stąd też koncepcja roszczenia wyższego). Moje uwagi można podsumować – czy akceptować systemowe nierespektowanie wciąż obowiązującego prawa, brak realizowania faktycznych powinności przez poszczególne podmioty wymiaru sprawiedliwości, czy poszukiwać kolejnych środków zaradczych wpisujących się	**Uwaga niezasadna.** Kwestia obliczania wartości przedmiotu sporu jest regulowana w KPC i kwestia ta nie jest sporna w praktyce sądów.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			w ten poziom, które zarazem nie uzdrowią funkcjonowania systemu prawa, a nawet nie zanosi się, by pomogły. I raz jeszcze przypomnę swój argument z dyskusji nad problemem, którego dotyczy projekt – nie ma (oficjalnie) zmonitorowanej praktyki i orzecznictwa w tych sprawach, by wychwycić trendy i omówić je w sposób dozwolony w aspekcie standardu niezawisłości orzekania.	
	Obywatel 50	Uwaga ogólna	W przedmiocie mediacji-w SO Warszawa- nachalne nagabywanie przez prywatnego negocjatora, koszt 1000 zł-spotkanie online informacyjne jest przez nich traktowane jako odbycie negocjacji co wiąże się z pokryciem kosztów owej negocjacji	**Uwaga niezasadna.** Projekt nie wprowadza obligatoryjnej mediacji.
	Obywatel 155	Uwaga ogólna	Wprowadzenie zasady, że przedawnienie roszczeń banku wobec kredytobiorcy jako konsumenta zaczyna się co najmniej od chwili wpisania do rejestru klauzul niedozwolonych ostatniej z klauzul przeliczeniowych tj. 29 listopada 2016	**Uwaga niezasadna.** Projekt nie wprowadza żadnych zmian w kwestii przedawnienia należności stron. Kwestia ta jest regulowana w przepisach ogólnych.
	Obywatel 65	Uwaga Ogólna	Dlaczego w tym projekcie nie ma zabezpieczenia konsumentów przed ewentualnym dochodzeniem roszczenia przedawnionego? Dlaczego dążenie do ugody?	**Uwaga niezasadna.** Projekt nie wprowadza żadnych zmian w kwestii przedawnienia należności stron. Kwestia ta jest regulowana w przepisach ogólnych. Przepisy Kodeksu cywilnego zawierają regulację odnoszącą się do skutków zgłoszenia roszczenia przedawnionego w sporze z konsumentem.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 27	Uwaga ogólna	jeśli chodzi o korzyści dla konsumentów, przywoływany w uzasadnieniu projektu główny cel ustawy, czyli udrożnienie sądów i przyspieszenie procesów, wcale nie jest w interesie konsumentów. Przy prawie 100% rozstrzygnięciach sądowych, stwierdzających nieważność umów kredytowych, konsumentom już się tak nie śpieszy i mogą cierpliwie czekać na wyrok, oby zgodny z prawem	**Uwaga niezasadna.** Projekt został stworzony dla dobra wszystkich obywateli.
	Obywatel 68	Uwaga ogólna	Udrożnienie sądów nie może odbywać się ze szkodą dla konsumentów	**Uwaga niezasadna.** Projekt nie zawiera propozycji, które miałyby wyrządzać szkodę konsumentom.
	Obywatel 69	Uwaga ogólna	Ja się stanowczo sprzeciwiam próbie ustawowej wyeliminowania i zepsucia kodeksowego przedawnienia. Bardzo mnie to niepokoi że w projekcie ustawy nie ma zabezpieczenia interesów konsumentów poprzez jasne i klarowne zapisy kiedy roszczenia kondykcyjne stron ulegają przedawnieniu.	**Uwaga niezasadna.** Projekt nie wprowadza żadnych zmian w kwestii przedawnienia należności stron. Kwestia ta jest regulowana w przepisach ogólnych.
	Obywatel 108 Obywatel 110 Obywatel 112 Obywatel 113 Obywatel 114 Obywatel 119	Uwaga ogólna	Należy wskazać, iż aktualna sytuacja kredytobiorców oraz duża liczba postępowań sądowych wynika z faktu zaplanowanego działania części banków. Mimo ostrzeżeń przedstawicieli sektora bankowego (Związku Banków Polskich) część banków zdecydowała się na masowe oferowanie kredytów obarczonych ryzykiem walutowym. Lobbyści bankowi przestrzegali przed ryzykiem ekonomicznym związanym z narażeniem klientów na ryzyko walutowe, które z przypadku Australii i	**Uwaga częściowo zasadna.** Wycofano się z rozwiązania zawartego w art. 7 projektu. Wprowadzono szczególną regulację dotyczącą rozliczenia kosztów procesu przy uwzględnieniu zarzutu potrącenia.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 124 Obywatel 132 Obywatel 133 Obywatel 135 Obywatel 136 Obywatel 137 Obywatel 140 Obywatel 143 Obywatel 147 Obywatel 148 Obywatel 150 Obywatel 152 Obywatel 153		Włoch zmaterializowało się w latach poprzednich i było znacznym problemem dla sektora bankowego ale przede wszystkim kredytobiorców. Banki udzieliły blisko miliona kredytów i pożyczek obarczonych ryzykiem walutowym. We frankach szwajcarskich, jenach, euro i dolarach. Jednocześnie, mając świadomość niebezpieczeństwa, zabezpieczały się umowami typu CIRS/FX SWAP z podmiotami zagranicznymi prowadzącymi spekulacje walutowe, przerzucając całe ryzyko na konsumentów. Produkty, które banki oferowały konsumentom, były ryzykowne nie tylko pod względem ekonomicznym. Miały też wady prawne. Podstawowa to przeliczanie wypłaty kredytu i jego spłaty wg kursu walut ustalonego dowolnie przez bank. Wady prawne umów kredytowych potwierdziły wyroki Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumenta już w 2010 i 2011r. Niestety, polskie państwo nie zareagowało na to w systemowy sposób. To pozwoliło bankom proponować i egzekwować od klientów nieuczciwe umowy z potwierdzonymi przez sąd wadami prawnymi. Ten stan trwał kilkanaście lat i trwa do dziś.	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Strona społeczna, w tym Stowarzyszenie Stop Bankowemu Bezprawiu, przez wiele lat apelowała o systemowe rozwiązanie problemu nieuczciwych umów. Niestety, wszystkie inicjatywy, także ustawodawcze, zostały oprotestowane przez sektor bankowy i ich lobbystów Co zadziwiające - także przez Komisję Nadzoru Finansowego. Wobec braku reakcji państwa klientom banków pozostała tylko walka na drodze sądowej. Właśnie to doprowadziło do skrajnego obciążenia wymiaru sprawiedliwości, a konsumentów skazało na wieloletnie, czasem nawet ponad 10-letnie, sądowe batalie. Banki miały wyraźny cel. Robiły wszystko, by maksymalnie wydłużać postępowania. Jeden z pełnomocników Getin Noble Banku, p. Roman Giertych, mówił tak: *"No, postaramy się pomiędzy 7 a 10 lat, ale przez 5 to na pewno nie będzie. To mogę zagwarantować"*[1]. Przewlekłość dotyczy przede wszystkim postępowań grupowych. Niektóre z nich trwają już ponad 10 lat.	

[1] https://polskieradio24.pl/artykul/2220578,pani-umrze-i-nie-zobaczy-ani-zlotowki-czarnecki-o-giertychu-na-tasmach

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Nie tylko banki, także niektórzy sędziowie (SSN Roman Trzaskowski, Mirosław Bączyk, Pawlak) wprowadzali nowe koncepcje prawne nie znane do tej pory w Unii Europejskiej. Na przykład dzielenie klauzuli abuzywnej, pozwy o wynagrodzenie za korzystanie z kapitału czy bezskuteczność zawieszona. W tych sprawach potrzebne były wyroki Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Dopiero one wyjaśniły te kwestie. Sprawiły, że zaczęto naliczać odsetki w prawidłowy sposób (od dnia wezwania), a banki zostały zmobilizowane do ugód na szerszą skalę. Podkreślając znaczenie proponowanej ustawy pozytywnie należy ocenić zwłaszcza zmiany w zakresie: ● Zawieszenia spłaty kredytu ● Możliwość rozpatrywania spraw na posiedzeniach niejawnych ● Uproszczenia postępowania dowodowego (np. zeznania na piśmie, przesłuchania online) ● Wykonalności wyroków I instancji ● Zmniejszenia składów sędziowskich. Ustawą nie objęto kilku zagadnień, które są istotne, a które należy doprecyzować w ostatecznym kształcie ustawy.	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			1. Usprawnienie postępowań grupowych. Powinno to wpłynąć na zmniejszenie liczby postępowań. Sprawy dotyczące kredytów opartych o ryzyko walutowe są powtarzalne. Dotyczą podobnych zagadnień i są oparte na niewielkiej liczbie wzorów umów. Można by je zamknąć nie w 200 tysiącach postępowań przed sądami a w kilkudziesięciu. 2. Jako pozytywne należy wskazać dążenie do rozstrzygania spraw w jednym postępowaniu. Jest to rozwiązanie korzystne dla konsumenta, ale przede wszystkim zgodne z wykładnią Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Mając jednak na uwadze, iż projektowana ustawa ma dotyczyć także spraw będących w toku, odrębnego omówienia wymaga kwestia pozwów wzajemnych (art. 7) oraz potrąceń (art. 4). Wprowadzenie do obecnie toczących się postępowań nowych terminów umożliwiających wystąpienie z pozwem wzajemnym oraz potrąceniem może w sposób istotny utrudnić zakończenie obecnie toczących się postępowań, a także wprowadzić wątpliwości interpretacyjne.	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Banki prowadzą postępowania w różnorodny sposób. To oznacza różne stany faktyczne. W ramach obrony przed pozwami banków kredytobiorcy przyjmowali strategię w oparciu o aktualny stan prawny. Przywrócenie ustawą możliwości złożenia potrącenia przez bank w ramach postępowania wytoczonego przez kredytobiorcę zrodzi wątpliwości dotyczące postępowań banku o zwrot kapitału. 3. Wątpliwości interpretacyjne budzi przede wszystkim opcja złożenia przez bank potrącenia kwoty kapitału pod koniec wieloletniego procesu. Chodzi o koszty postępowania i sposób naliczania odsetek. Możliwa jest sytuacja, w której sąd oddali roszczenia o zapłatę (z powodu potrącenia), a kredytobiorcę obciąży kosztami procesu. Przede wszystkim jednak należy zwrócić uwagę, iż w przypadku złożenia potrącenia przez bank kwoty kapitału pod koniec wieloletniego procesu wzbudzi wątpliwości interpretacyjne co do kosztów postępowania i sposobu naliczania odsetek. Może to doprowadzić do sytuacji, w której sąd oddali roszczenia o zapłatę (z powodu potrącenia) a kredytobiorcę obciąży kosztami procesu. Łatwo wyobrazić sobie sytuację, w której sąd w sprawie z powództwa klienta uzna zarzut potrącenia, a sąd rozpatrujący powództwo banku zasądzi zwrot kapitału. To możliwe wtedy, gdy w tym samym czasie sąd wyda wyrok, a bank złoży wniosek o potrącenie. W skrajnym przypadku	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			mogą zostać wydane dwa wyroki zasądzające zwrot kapitału na rzecz banku. Mając na uwadze powyższe apeluję o wprowadzenie art. 4 i art. 7 dla nowych postępowań. Pozwoli to na ustalenia obu stronom strategii procesowej wg. zasad znanych przed złożeniem pozwu.	
	Obywatel 27	Uwaga ogólna	WNIOSKI I PROPOZYCJE: 1. Objąć projektem ustawy kredyty w USD, EURO, JENACH i innych walutach, nie tylko w CHF 2.Usunąć z projektu ustawy artykuły nr 7, 9, 14 i 19. 3. Wpisać do projektu ustawy, że początek biegu terminu przedawnienia zaczyna się od dnia, w którym konsument poinformował bank, że kwestionuje zapisu umowy kredytowej. 4. Zobowiązać sąd do uwzględnienia odsetek ustawowych za opóźnienie przy wydawaniu każdego wyroku.	**Uwaga niezasadna.** Projekt nie wprowadza żadnych zmian w kwestii przedawnienia należności stron. Kwestia ta jest regulowana w przepisach ogólnych. Przyczyny nie objęcia projektem sporów na kanwie umów waloryzowanych do innych walut niż CHF przedstawiono w uzasadnieniu projektu.
	Obywatel 118	Uwaga ogólna	W mojej opinii wejscie w życie ustawy w zaproponowanych dotychczas kształcie nie poprawi sytuacji sadów krajowych w zakresie czasu rozpoznawania spraw kredytów powiązanych z frankiem szwajcarskim oraz doprowadzi co całkowicie nieuzasadnionego poprawienia pozycji procesowej banków uzyskujących liczne przywileje, które skutkować będą biernością banków w zakresie podejmowania działań zmierzających do	**Uwaga niezasadna.** Projekt nie wprowadza żadnych zmian w kwestii przedawnienia należności stron. Kwestia ta jest regulowana w przepisach ogólnych. Projekt zawiera zachęty, w tym finansowe, które mają skłonić strony do polubownego zakończenia sporu, co będzie skutkować odciążeniem wymiaru sprawiedliwości.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			uniknięcia przedawnienia ich roszczeń wobec kredytobiorców. Projekt zakłada szczuplenie dochodów Skarbu Państwa mniejszenie obciążeń finansowych banków w ramach prowadzonych postępowań Co istotne projekt w swej treści pomija orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i wykładni Dyrektywy Rady EWG/93/13 z dnia 5 kwietnia 1993 roku. Pominięcie kredytobiorców nie będących konsumentami oraz tych, który zawarli umowy kredytów powiązanych z walutami obcymi innymi niż frank szwajcarski doprowadzi do chaosu wśród składów sędziowskich rozpoznających powództwa składane przez kredytobiorców i banki a także doprowadzi do słusznego poczucia dyskryminacji kredytobiorców, których ustawa w proponowanym kształcie pomija.	
	Obywatel 70	Uwaga ogólna	początek biegu przedawnienia roszczenia banku wobec kredytobiorcy powinien rozpoczynać się już w chwili gdy konsument zakwestionował ważność tej umowy składając reklamację lub wystąpił z wnioskiem o zawarcie ugody przed sądem. Jeżeli ma być ustawa, to bez określenia w niej zasad przedawnienia roszczeń i początku biegu okresu przedawnienia roszczenia banku , ustawa taka niewiele wniesie w podwyższeniu poziomu ochrony konsumenta na rynku wspólnotowym.	**Uwaga niezasadna.** Projekt nie wprowadza żadnych zmian w kwestii przedawnienia należności stron. Kwestia ta jest regulowana w przepisach ogólnych.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 71	Uwaga ogólna	Mamy wyroki TSUE sady dobrze by sobie radziły gdyby nie pozwy Slap. Za takie praktyki ustawa powinna nakładać kary dla banków lub takie pozwy z automatu sad powinien odrzucać	**Uwaga niezasadna.** Pozwy banków nie mają charakteru powództw SLAPP. Powództwa SLAPP dotyczą tłumienia debaty publicznej.
	Obywatel 93	Uwaga ogólna	W projekcie ustawy brakuje realnych sankcji dla nieuczciwego przedsiębiorcy oraz zadośćuczynienia dla konsumenta faktu iż zupełnie bezzasadnie i niezgodnie z prawem odrzuca on masowo zasadne reklamacje klientów w sprawie sprzedanego produktu. Sankcje te powinny motywować nieuczciwego przedsiębiorcę do rozstrzygnięcia reklamacji zgodnie z prawem i najlepszą wiedzą tego przedsiębiorcy. Teraz wiedza jest taka, że każda z reklamacji zakończy się po kilku latach wyrokiem korzystnym dla konsumenta a mimo to nieuczciwi przedsiębiorcy uważają, że dla nich korzystniej jest, aby sprawy sądowe się toczyły. W interesie konsumentów jest to, aby nieuczciwe czy niezgodne z prawem umowy po prostu nie wiązały ich, a nie to, aby latami musieli o to walczyć w sądach ponosząc znaczne koszty.	**Uwaga niezasadna.** Wypracowane w orzecznictwie sądów powszechnych oraz SN skutki zawarcia w umowach frankowych niedozwolonych klauzul umownych w sposób dostateczny zniechęcają do podobnych praktyk w przyszłości.
	Stowarzyszenie Stop Bankowemu Bezprawiu	Uwaga ogólna	Należy wskazać, iż aktualna sytuacja kredytobiorców oraz duża liczba postępowań sądowych wynika z faktu zaplanowanego działania części banków. Mimo ostrzeżeń przedstawicieli sektora bankowego (Związku Banków Polskich) część banków zdecydowała	**Uwaga częściowo zasadna.** Wycofano się z rozwiązania zawartego w art. 7 projektu. W przypadku zgłoszenia zarzutu potrącenia

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			się na masowe oferowanie kredytów obarczonych ryzykiem walutowym. Lobbyści bankowi przestrzegali przed ryzykiem ekonomicznym związanym z narażeniem klientów na ryzyko walutowe, które z przypadku Australii i Włoch zmaterializowało się w latach poprzednich i było znacznym problemem dla sektora bankowego ale przede wszystkim kredytobiorców. Banki udzieliły blisko miliona kredytów i pożyczek obarczonych ryzykiem walutowym. We frankach szwajcarskich, jenach, euro i dolarach. Jednocześnie, mając świadomość niebezpieczeństwa, zabezpieczały się umowami typu CIRS/FX SWAP z podmiotami zagranicznymi prowadzącymi spekulacje walutowe, przerzucając całe ryzyko na konsumentów. Produkty, które banki oferowały konsumentom, były ryzykowne nie tylko pod względem ekonomicznym. Miały też wady prawne. Podstawowa to przeliczanie wypłaty kredytu i jego spłaty wg kursu walut ustalonego dowolnie przez bank. Wady prawne umów kredytowych potwierdziły wyroki Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumenta już w 2010 i 2011r. Niestety, polskie państwo nie zareagowało na to w systemowy sposób. To pozwoliło bankom proponować i egzekwować od klientów nieuczciwe umowy z potwierdzonymi przez sąd wadami prawnymi. Ten stan trwał kilkanaście lat i trwa do dziś.	wprowadzono regulację dotyczącą rozliczenia kosztów procesu.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Strona społeczna, w tym Stowarzyszenie Stop Bankowemu Bezprawiu, przez wiele lat apelowała o systemowe rozwiązanie problemu nieuczciwych umów. Niestety, wszystkie inicjatywy, także ustawodawcze, zostały oprotestowane przez sektor bankowy i ich lobbystów Co zadziwiające - także przez Komisję Nadzoru Finansowego. Wobec braku reakcji państwa klientom banków pozostała tylko walka na drodze sądowej. Właśnie to doprowadziło do skrajnego obciążenia wymiaru sprawiedliwości, a konsumentów skazało na wieloletnie, czasem nawet ponad 10-letnie, sądowe batalie. Banki miały wyraźny cel. Robiły wszystko, by maksymalnie wydłużać postępowania. Jeden z pełnomocników Getin Noble Banku, p. Roman Giertych, mówił tak: *"No, postaramy się pomiędzy 7 a 10 lat, ale przez 5 to na pewno nie będzie. To mogę zagwarantować"*[2]. Przewlekłość dotyczy przede wszystkim postępowań grupowych. Niektóre z nich trwają już ponad 10 lat. Nie tylko banki, także niektórzy sędziowie (SSN Roman Trzaskowski, Mirosław Bączyk, Pawlak) wprowadzali nowe koncepcje prawne nie znane do tej pory w Unii Europejskiej. Na przykład dzielenie klauzuli abuzywnej,	

[2] https://polskieradio24.pl/artykul/2220578,pani-umrze-i-nie-zobaczy-ani-zlotowki-czarnecki-o-giertychu-na-tasmach

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			pozwy o wynagrodzenie za korzystanie z kapitału czy bezskuteczność zawieszona. W tych sprawach potrzebne były wyroki Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Dopiero one wyjaśniły te kwestie. Sprawiły, że zaczęto naliczać odsetki w prawidłowy sposób (od dnia wezwania), a banki zostały zmobilizowane do ugód na szerszą skalę. Podkreślając znaczenie proponowanej ustawy pozytywnie należy ocenić zwłaszcza zmiany w zakresie: ● Zawieszenia spłaty kredytu ● Możliwość rozpatrywania spraw na posiedzeniach niejawnych ● Uproszczenia postępowania dowodowego (np. zeznania na piśmie, przesłuchania online) ● Wykonalności wyroków I instancji ● Zmniejszenia składów sędziowskich. Ustawą nie objęto kilku zagadnień, które w ocenie SBB są istotne, a które należy doprecyzować w ostatecznym kształcie ustawy. 1. Usprawnienie postępowań grupowych. Powinno to wpłynąć na zmniejszenie liczby postępowań. Sprawy dotyczące kredytów opartych o ryzyko walutowe są powtarzalne. Dotyczą podobnych zagadnień i są oparte na niewielkiej liczbie wzorów umów. Można by je zamknąć	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			nie w 200 tysiącach postępowań przed sądami a w kilkudziesięciu. 2. Jako pozytywne należy wskazać dążenie do rozstrzygania spraw w jednym postępowaniu. Jest to rozwiązanie korzystne dla konsumenta, ale przede wszystkim zgodne z wykładnią Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Mając jednak na uwadze, iż projektowana ustawa ma dotyczyć także spraw będących w toku, odrębnego omówienia wymaga kwestia pozwów wzajemnych (art. 7) oraz potrąceń (art. 4). Wprowadzenie do obecnie toczących się postępowań nowych terminów umożliwiających wystąpienie z pozwem wzajemnym oraz potrąceniem może w sposób istotny utrudnić zakończenie obecnie toczących się postępowań, a także wprowadzić wątpliwości interpretacyjne. Banki prowadzą postępowania w różnorodny sposób. To oznacza różne stany faktyczne. W ramach obrony przed pozwami banków kredytobiorcy przyjmowali strategię w oparciu o aktualny stan prawny. Przywrócenie ustawą możliwości złożenia potrącenia przez bank w ramach postępowania wytoczonego przez kredytobiorcę zrodzi wątpliwości dotyczące postępowań banku o zwrot kapitału. 3. Wątpliwości interpretacyjne budzi przede wszystkim opcja złożenia przez bank potrącenia kwoty kapitału pod koniec wieloletniego procesu. Chodzi o koszty	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			postępowania i sposób naliczania odsetek. Możliwa jest sytuacja, w której sąd oddali roszczenia o zapłatę (z powodu potrącenia), a kredytobiorcę obciąży kosztami procesu. Przede wszystkim jednak należy zwrócić uwagę, iż w przypadku złożenia potrącenia przez bank kwoty kapitału pod koniec wieloletniego procesu wzbudzi wątpliwości interpretacyjne co do kosztów postępowania i sposobu naliczania odsetek. Może to doprowadzić do sytuacji, w której sąd oddali roszczenia o zapłatę (z powodu potrącenia) a kredytobiorcę obciąży kosztami procesu. Łatwo wyobrazić sobie sytuację, w której sąd w sprawie z powództwa klienta uzna zarzut potrącenia, a sąd rozpatrujący powództwo banku zasądzi zwrot kapitału. To możliwe wtedy, gdy w tym samym czasie sąd wyda wyrok, a bank złoży wniosek o potrącenie. W skrajnym przypadku mogą zostać wydane dwa wyroki zasądzające zwrot kapitału na rzecz banku. Mając na uwadze powyższe apelujemy o wprowadzenie art. 4 i art. 7 dla nowych postępowań. Pozwoli to na ustalenia obu stronom strategii procesowej wg. zasad znanych przed złożeniem pozwu.	
	Stowarzyszenie Stop Bankowemu Bezprawiu	Uwaga ogólna	Wnioskujemy o rozszerzenie ustawy o pożyczki hipoteczne, a także kredyty odnoszące się do innych walut (Jeny, USD, EURO).	**Uwaga częściowo zasadna.** Objęto projektem pożyczki waloryzowane do CHF. Projekt dotyczy umów pierwotnie stanowiących kredyty złotówkowe, a następnie w wyniku zmiany umowy

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Należy doprecyzować, iż ustawa dotyczy także konsumentów (tj. osoby prowadzące działalność gospodarczą) rozumianych w myśl wyroku TSUE C-570/21 „1) Artykuł 2 lit. b) dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich należy interpretować w ten sposób, że: pojęcie „konsumenta" w rozumieniu tego przepisu obejmuje osobę, która zawarła umowę kredytu do użytku częściowo związanego z jej działalnością gospodarczą lub zawodową, a w części niezwiązanego z tą działalnością, wspólnie z innym kredytobiorcą, który nie działał w ramach swojej działalności gospodarczej lub zawodowej, jeżeli cel działalności gospodarczej lub zawodowej jest tak ograniczony, że nie jest on dominujący w ogólnym kontekście tej umowy. 2) Artykuł 2 lit. b) dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, że: w celu ustalenia, czy dana osoba jest objęta zakresem pojęcia „konsumenta" w rozumieniu tego przepisu, a w szczególności, czy gospodarczy cel umowy kredytu zawartej przez tę osobę jest tak ograniczony, że nie jest on dominujący w ogólnym kontekście tej umowy, sąd odsyłający jest zobowiązany uwzględnić wszystkie istotne okoliczności towarzyszące tej umowie, zarówno ilościowe, jak i jakościowe, takie jak w szczególności podział wykorzystania pożyczonego kapitału na działalność zawodową i pozazawodową, a w przypadku większej liczby kredytobiorców okoliczność, że tylko jeden z nich realizuje cel gospodarczy lub że kredytodawca uzależnił udzielenie kredytu przeznaczonego na cele konsumenckie od	zmienione na umowy frankowe. Przyczyny nie objęcia projektem sporów na kanwie umów waloryzowanych do innych walut niż CHF przedstawiono w uzasadnieniu projektu. Nie zamyka to możliwości dochodzenia przez tych kredytobiorców roszczeń na zasadach ogólnych.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			częściowego przeznaczenia pożyczonej kwoty na spłatę długów związanych z działalnością gospodarczą lub zawodową. Ustawa powinna dotyczyć także aneksów do umów zmieniających kredyt PLN na kredyt odnoszący się do walut obcych. Uzasadnienie: Sprawy toczące się w sądach dotyczą również pożyczek, a także kredytów i pożyczek odnoszących się do innych walut. Problemem prawnym nie jest odniesienie się do jednej waluty (franka szwajcarskiego), ale odnoszenie się do kursu kształtowanego w sposób dowolny przez bank.	
	Obywatel 94 Obywatel 134	Uwaga ogólna	Dlaczego pod pozorem przyspieszenia rozpatrywania spraw sądowych i ograniczenia napływu nowych pozwów projekt ustawy przewiduje tak wielką pomoc bankom, które spowodowały w latach 2017-2024 napływ do sądów I instancji 357.860 pozwów, a do sądów II instancji 100.692 apelacji (dane z Oceny Skutków Regulacji projektu niniejszej ustawy)? Nadmieniam, że zgodnie z OSR sądy I instancji bardzo dobrze sobie radzą z rozpatrywaniem spraw (ponad 209.620 załatwionych) i nie ma sensu hamować tego nową ustawą. Należy jedynie wspomóc sądy apelacyjne poprzez utworzenie wyspecjalizowanych wydziałów „frankowych” w największych polskich miastach (analogicznie jak w sądach okręgowych w Warszawie i Poznaniu), poprzez przesunięcia kadrowe sędziów i asystentów z innych	**Uwaga niezasadna.** Projekt nie przewiduje „pomocy bankom”, lecz zachęty w celu polubownego zakończenia postępowania. Działania organizacyjne dotyczące sądów są podejmowane niezależnie od propozycji legislacyjnych zawartych w projekcie.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			wydziałów i usprawnić procedurę procesową (więcej miejsc do przeprowadzenia rozpraw) oraz zwiększyć wymagania do szybszego procedowania spraw przez sędziów. Ustawa przewiduje minimalne korzyści dla konsumentów, którzy są ofiarami „afery frankowej", a ogromne korzyści finansowe dla banków, które są jej sprawcami. Przykład z OSR: tylko na możliwości składania przez banki wniosków o roszczenie wzajemne, przy założeniu, że obejmą jedynie 11.088 spraw, (z 80.000 pozwów, które dopiero zostaną złożone w ciągu następnych 3 lat) banki zyskają kosztem Skarbu Państwa 79 mln zł, a konsumenci 277 tys. Zł!!! Nie wiadomo dlaczego, w OSR nie ujęto będących w toku ponad 148 tys. Spraw w I instancji i 61.710 w II instancji oraz resztę z przewidywanych 80 000 pozwów z w ciągu najbliższych lat? Przecież zgodnie z projektem banki mogą zgłaszać wnioski o roszczenie wzajemne nawet tuż przed wydaniem prawomocnego wyroku, a to w sumie może być prawie 290 000 wniosków, czyli ponad 26 razy więcej, niż w OSR, czyli zysk dla banków, a strata dla SP to kwota ponad 2 mld zł. Do tego dochodzą inne „zyski" dla banków, a straty dla konsumentów i SP w postaci nieuwzględnienia przedawnienia roszczeń banków i możliwej utraty odsetek za opóźnienie w przypadku rozliczenia wzajemnych roszczeń na zasadzie teorii salda. Zwolnienie banków lub zwrot opłat sadowych od wycofania pozwów, apelacji czy skarg kasacyjnych to kolejne miliardy zł. Dlaczego nikt tego nie policzył dokładnie i tak łatwo daje „nagrodę: dla	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			banków a miliardowe straty dla konsumentów i Skarbu Państwa? Dlatego proszę o przeliczanie raz jeszcze skutków finansowych dla konsumentów, banków i Skarbu Państwa w wersji skrajnie niekorzystnej dla konsumentów i SP.	
	Obywatel 30	Uwaga ogólna	Co z pozwami banków o zwrot kapitału który w wielu przypadkach jest już spłacony? Ten bankowy projekt tylko zagmatwa sprawy. Tyle lat frankowicze uczyli sędziów jaki jest i powinno być orzecznictwo ba europejskim poziomie a tym projektem cofniemy się znowu do tyłu. Jestem przeciwna tej ustawie.	**Uwaga niezasadna.** Projekt nie zawiera propozycji sprzecznych z orzecznictwem TSUE.
	Obywatel 31	Uwaga ogólna	Jako kredytobiorca wnoszę o naniesienie poprawek: przedawnienie z urzędu, koszty zastępstwa za bankowe pozwy dlapp 5xstawka.	**Uwaga niezasadna.** Projekt nie zawiera zmian w zakresie rozliczenia kosztów procesu. Sądy mają możliwość podwyższenia wynagrodzenia pełnomocnika w oznaczonych w przepisach przypadkach. Projekt nie wprowadza żadnych zmian w kwestii przedawnienia należności stron. Kwestia ta jest regulowana w przepisach ogólnych.
	Obywatel 58	Uwaga ogólna	Usunięcie wpisów o kredycie z ksiąg wieczystych i z BIK-u – dzięki temu konsument uzyska prawo do dysponowania własnym mieszkaniem i odzyska zdolność kredytową	**Uwaga niezasadna.** Projekt ustawy częściowo zawiera odpowiedź na zgłoszone postulaty – art. 17 projektu.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 193	Uwaga ogólna	Nie przewidziano realnych narzędzi przyspieszających sprawy, a zmiany w postępowaniu dowodowym są kosmetyczne	**Uwaga niezasadna.** Postępowanie dowodowe w sprawach frankowych nie należy do skomplikowanych przy obecnie wypracowanych w orzecznictwie poglądach dotyczących skutków zawarcia niedozwolonych klauzul umownych w umowach kredytu czy pożyczki waloryzowanych do CHF.
	Obywatel 118	Uwaga Ogólna	W pierwszej kolejności wskazać należy, iż linia orzecznicza dotycząca kredytów powiązanych z walutą obca jest wspólna zarówno dla kredytów powiązanych z frankiem szwajcarskim jak i każdą inną walutą obcą znajdującą się w ofercie banków W zakresie udzielanych kredytów indeksowanych/denominowanych. Nie sposób podzielić poglądu wyrażonego uzasadnieniu projektu, iż orzecznictwo jest ukształtowane w zakresie jedynie kredytów powiązanych z frankiem szwajcarskim. Tożsame argumenty mogą zostać także użyte w kontekście pożyczek powiązanych z waluta obca. W ich zakresie istnieje wykształcona linia orzecznicza jednoznacznie wskazująca na wadliwy charakter Zawartych ich W tresc1 klauzul indeksacyjnych/denominacyjnych. Postępowania sadowe ich dotyczące również obciążają XXVIII Wydział Cywilny Sądu Okręgowego w Warszawie jak inne wydziały cywilne w całym kraju jak i wydziały odwoławcze. Niezrozumiale jest także pominięcie zakresie obowiązywania ustawy kredytobiorców nieposiadających statusu konsumentów.	**Uwaga niezasadna.** Przyczyny nie objęcia projektem sporów na kanwie umów waloryzowanych do innych walut niż CHF przedstawiono w uzasadnieniu projektu. Nie zamyka to możliwości dochodzenia przez tych kredytobiorców roszczeń na zasadach ogólnych. Orzecznictwo dotyczące klauzul niedozwolonych w umowach waloryzowanych do CHF dotyczy konsumentów. Inne zasady są przyjmowane w orzeczeniach, gdy stroną umowy jest przedsiębiorca.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 33	Uwaga ogólna	Chcieliśmy zwrócić uwagę na naruszanie interesów konsumentów przez kancelarie prawne reprezentujące ich w sprawach frankowych i zaproponować rozwiązanie w tym zakresie. Z zaskoczeniem przyjęliśmy informacje, że projekt ustawy nie zawiera rozwiązań zmierzających do wyeliminowania patologicznych rozwiązań rynkowych naruszających interesy konsumentów przy obsłudze prawnej ich spraw. Sytuacja dotyczy następujących problemów: 1. W wielu umowach pomiędzy pokrzywdzonymi konsumentami a kancelariami prawnymi, znajdują się zapisy zgodnie z którymi, odsetki za zwłokę zasądzane od banków, przypadają w całości lub w części (np. 50%) kancelarii prawnej, a nie konsumentowi, którego interesy taka kancelaria reprezentuje. Rozwiązanie takie jest zaprzeczeniem idei „success fee" ponieważ zachęca kancelarie do jak najdłuższego prowadzenia sprawy, co jest sprzeczne z interesem konsumenta oraz banków. 2. W wielu umowach kancelarie żądają od konsumentów wynagrodzenia określanego jako „success fee" w wysokości 10%, 15% brutto (z vat) kwoty spornego kredytu. 3. Umowy z kancelariami przewidują konieczność wypłacenia powyższych elementów wynagrodzenia także w sytuacji zawarcia ugody z bankiem, nawet gdy kancelaria nie uczestniczy w negocjacjach ugodowych pomiędzy	**Uwaga niezasadna.** Umowy zawarte między konsumentem a podmiotem zapewniającym obsługę prawną mogą być przedmiotem oddzielnego procesu. Projekt nie przewiduje regulacji dotyczących umów między konsumentem a jego pełnomocnikiem.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			bankiem a konsumentem, a nawet odradza konsumentowi zawarcie takiej ugody. 4. Konsumenci, którzy zawarli ugody z bankami są zastraszani przez kancelarie pozwami sądowymi o wypłatę wynagrodzenia kancelariom, które mogłoby być wypłacone gdyby doszło nie do ugody lecz do wyroku sadowego (rzekomo wyższe kwoty). 5. Powyższe działania zniechęcają konsumentów do zawierania ugód. Dziwi brak działań podejmowanych przez Urząd w wyżej wymienionych sprawach, jak i brak propozycji rozwiązań prawnych eliminujących w/w patologie. W związku z trwającymi konsultacjami nad projektem ustawy przedstawiamy projekt zapisów ustawy eliminujących w/w sytuacje naruszenia interesów konsumentów. Proponowane ograniczenia nie dotyczą stałych kosztów kancelarii płaconych przez konsumentów i nie powinny myć uznawane jako naruszające swobodę zawierania umów. Propozycja treści przepisu: Rozdział: Ograniczenie obciążenia konsumentów nadmiernymi kosztami obsługi prawnej spraw frankowych. § 1 Maksymalne wynagrodzenie kancelarii pobierane od konsumenta w sprawach frankowych, uzależnione od wyniku prowadzonej sprawy („success fee”, premia za wynik postepowania) nie może przekroczyć 10% brutto (z	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			vat) kalkulowanej od kwoty nominalnej początkowej kwestionowanego przez konsumenta kredytu walutowego § 2 W przypadku gdy w trakcie trwania postępowania sądowego, dochodzi do zawarcia (z udziałem kancelarii prawnej) ugody pomiędzy konsumentem a bankiem, wynagrodzenie kancelarii uzależnione od wyniku sprawy o którym mowa powyżej, nie może przekroczyć 75% kwoty ustalonej w §1, wynikającej z ugody. § 3 Limity procentowe określone w § 1 oraz § 2 stosuje się także do określania maksymalnej kwoty odsetek za opóźnienie zasądzonych przez sąd na rzecz konsumenta od banku, lub uzgodnionych w zawartej ugodzie, których cześć, zgodnie z zapisami umowy pomiędzy konsumentem a kancelarią, ma przypadać kancelarii. § 4 Powyższe ograniczenia dotyczą wszystkich sporów sądowych pomiędzy konsumentem a bankami, które zostają rozstrzygnięte prawomocnie przez sąd lub zamknięte w formie ugody, po dniu wejście w życie ustawy.	
	Obywatel 36	Uwaga ogólna	Banki powinny natychmiast wycofać pozwy - w wielu przypadkach prokuratura wstąpiła do tych pozwów wskazując że te pozwy są próbą przerwania przedawnienia. Prokuratura wskazuje na przedawnienie roszczeń banków i przedwczesność tych pozwów.	**Uwaga niezasadna.** Projekt nie wprowadza żadnych zmian w kwestii przedawnienia należności stron. Kwestia ta jest regulowana w przepisach ogólnych.
	Obywatel 158	Uwaga ogólna	Ustawa powinna uwzględnić kredytobiorców Getin Noble Banku obecnie pozbawionych swoich praw.	**Uwaga niezasadna.** Konsumenci mogą dochodzić roszczeń przeciwko temu bankowi we właściwych

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
				postępowaniach. Projekt nie ingeruje w przebieg tych postępowań.
	Obywatel 88	Uwaga ogólna	Przejrzyste zasady rozliczeń i kosztów Niezwykle ważne jest wyjaśnienie kwestii, co dzieje się w razie przegranej kredytobiorcy oraz jak rozstrzygane będą wzajemne naliczenia odsetek lub koszty procesowe. Niedopuszczalne byłoby tworzenie sytuacji, w której konsument – skuszony możliwością automatycznego zawieszenia rat – w razie niepowodzenia musi nagle spłacić całe zaległości jednorazowo wraz z wysokimi odsetkami	**Uwaga niezasadna.** Zasady rozliczenia kosztów procesu są wyraźnie uregulowane w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego. Projekt wprowadza jedynie regulację dotyczącą rozliczenia kosztów procesu w przypadku złożenia oświadczenia o potrąceniu wierzytelności przez bank w trakcie postępowania.
	Obywatel 118	Uwaga ogólna	Projekt stawy traktuje o uprawnieniach stron postepowań sądowych związanych z kredytami powiązanymi z frankiem szwajcarskim przy teoretycznym zrównaniu pozycji procesowej banku i konsumenta. Paradoksalnie jednak obecna propozycja treści projektu ustawy stawia bank w niezwykle uprzywilejowanej pozycji względem kredytobiorcy będącego konsumentem. Projekt ten jednoznacznie wprowadza teorię salda powszechnie ju2 odrzuconą przez Sady polskie za wpływem orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Co więcej. poddaje w wątpliwość możliwość przedawnienia roszczeń banków o zwrot kapitału udzielonego kredytu Obecna treść projektu zachęca banki do bierności dając możliwość swobodnego zgłaszania zarzutów potracenia do wydania wyroku I instancji, swobodnego składania wniosku o rozliczenie świadczeń stron zgodnie de facto teoria dwóch kondykcji. W omawianym projekcie ustawy próżno szukać regulacji dyscyplinujących banki a wręcz przeciwnie,	**Uwaga niezasadna.** Projekt nie zawiera zmian w zakresie rozliczenia kosztów procesu, które byłby niekorzystne dla konsumentów.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			można znaleźć szereg wymienionych propozycji stawiających banki w komfortowej sytuacji procesowej przenoszących ryzyko prowadzenia poru z bankiem na kredytobiorcę będącym konsumentem.	
	Obywatel 40	Uwaga ogólna	Protestuję wobec ustawy która nie nakłada żadnych konsekwencji wobec baku udzielających tych niezgodnych z prawem umów. Kapitał banku jest przedawniony z chwilą pierwszego wezwania do zapłaty jakie bank otrzymał od kredytobiorcy. Okres 3 lat od zakwestionowania umowy przez klienta i zgodnie z kc ewentualne roszczenie banku jest ustawowo przedawnione . I przedawnienie to nie oznacza ze zobowiązania nie ma- ono kest ale bank może dochodzić go inną drogą. Wreszcie to do kredytobiorcy należy czy rozliczy ię czy nie rozliczy z tego przedawnionego kapitału więc nie jest tak że coś znika	**Uwaga niezasadna.** Projekt nie wprowadza żadnych zmian w kwestii przedawnienia należności stron. Kwestia ta jest regulowana w przepisach ogólnych.
	Obywatel 118	Uwaga ogólna	Wskazać należy, iż koncepcja automatyzmu w zakresie udzielania kredytobiorcom zabezpieczeń jest słuszna jednak nie pozbawiona wad. Jak już wyżej wspomniałam problemy organizacyjne i kadrowe sądów znacznie wydłużają okres oczekiwania na doręczenie odpisu pozwu stronie pozwanej. Brak zmian w tym zakresie doprowadzi do sytuacji, w której paradoksalnie często kredytobiorcy oczekujący na udzielenie zabezpieczenie uzyskaliby je szybciej w obecnej procedurze omawianego projektu. Po wejściu W Życie wprowadzenia rzeczywistych zmian w zakresie liczby etatów w najbardziej obłożonych sprawami	**Uwaga niezasadna.** Ocenia się, że rozpoznanie wniosku o zabezpieczenie jest czynnością bardziej pracochłonną niż zarządzenie doręczenia odpisu pozwu i wykonanie tego zarządzenia.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			„frankotymi" sądach i zatrudnienia większej liczby pracowników administracyjnych proponowane zmiany nie odniosą zamierzonego skutku.	
	Obywatel 4	Uwaga ogólna	Dlaczego tylko kredyty indeksowane i denominowane do CHF. Jeżeli jedynym kryterium jest liczba spraw to pojawia się kwestia równego traktowania podmiotów znajdujących się w identycznej sytuacji prawnej. Wadliwość kredytów denominowanych czy indeksowanych do waluty obcej jest identyczna (abuzywność klauzul przeliczeniowych) bez względu na rodzaj waluty	**Uwaga niezasadna.** Przyczyny nieobjęcia projektem sporów na kanwie umów waloryzowanych do innych walut niż CHF przedstawiono w uzasadnieniu projektu. Nie zamyka to możliwości dochodzenia przez tych kredytobiorców roszczeń na zasadach ogólnych.
	Obywatel 123 Obywatel 139 Obywatel 168 Obywatel 195 Obywatel 196	Uwaga ogólna	PROPOZYCJEE DODANIA ARTYKUŁU: Przedawnienie roszczenia banku – powinno być badane przez sąd w momencie zgłoszenia zarzutu potrącenia przez bank. Z uwagi na zasadę czystych rąk nie powinny być brane pod uwagę mgliście określone w art. 117 '1 k.c. względy słuszności. Termin biegu przedawnienia roszczeń banków powinien być jasno zdefiniowany dla wszystkich sądów a zasada względów słuszności nie powinna być stosowana w sposób dowolny a jedynie ściśle zdefiniowany – tak by konsument mógł przewidzieć czy roszczenie jest przedawnione czy nie.	**Uwaga niezasadna.** Projekt nie wprowadza żadnych zmian w kwestii przedawnienia należności stron i zasądzenia odsetek, zasad ponoszenia kosztów procesu (za wyjątkiem dotyczącym regulacji dotyczącej złożenia przez bank oświadczenia o potrąceniu w trakcie procesu). Kwestie te są regulowane w przepisach ogólnych. Nie jest możliwe ani nie przewiduje się terminów rozpoznania spraw w określonym, narzuconym przez projektodawcę terminie.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Bankowi nie są należne żadne odsetki za opóźnienie od roszczenia warunkowego – w szczególności gdy bank nie twierdzi, że umowa jest nieważna. Koszty zastępstwa procesowego w sprawach o zwrot kapitału są przyznawane na rzecz konsumenta – z uwagi na nieważność umowy kredytowej i konsument nie może ponosić żadych kosztów zgodnie z C-224/19 W sprawach, gdzie stroną jest syndyk banku, koszty zastępstwa procesowego powinny być zabezpieczone na rzecz konsumenta poprzez ich zdeponowanie na depozycie sądowym przez syndyka z chwilą wdania się w spór z konsumentem – w wysokości 6cio krotności stawki – z uwagi na ryzyko wytaczania powództw typu SLAPP przeciwko konsumentom jakie się obecnie realizuje w sprawach z udziałem syndyka Getin Noble Banku w upadłości. Konsument musi mieć prawo do pokrycia kosztów swojej obrony przed nękającym i bezzasadnym pozwem syndyka. Konsument ma ograniczony czas – z uwagi na to, że żyje raz nie jest bankiem. Stąd czas postępowania sądowego powinien być ograniczony ustawowo by sprawy nie mogły toczyć się przewlekle. Należy wprowadzić ograniczenie długości trwania I instancji do 12 mcy od złożenia pozwu	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			oraz II instancji do 6 mcy od złożenia apelacji przez konsumenta.	
	Obywatel 123 Obywatel 139 Obywatel 155 Obywatel 159 Obywatel 168 Obywatel 195	Uwaga ogólna	W celach projektu ustawy zapomniano przede wszystkim, że to nie jest wina konsumenta poszkodowanego wadliwą umową, że sądy są niewydolne a banki bezkarnie multiplikują powództwa – często bezkarnie uprawiając pieniactwo sądowe. Stąd bezzwłocznie jest potrzeba uruchomienia narzędzia ochrony konsumenta – jakim jest instytucja przedawnienia roszczeń bankowych i badanie przedawnienia z urzędu przez sądy bez możliwości subiektywnej oceny sądu. Przedawnienie powinno być stwierdzane na obiektywnych zasadach. Art. 117'1 k.c. nie pozwala na sprawiedliwy werdykt.	**Uwaga niezasadna.** Projekt nie wprowadza żadnych zmian w kwestii przedawnienia należności stron. Kwestia ta jest regulowana w przepisach ogólnych.
	Obywatel 116	Uwaga ogólna	1. Jeżeli nadrzędnym celem ustawy jest usprawnienie procedowania i odciążenie wymiaru sprawiedliwości, to należy z art. 7 ust. 2 projektowanej ustawy usunąć sformułowanie „*Do wniosku stosuje się odpowiednio przepisy o pozwie*". Nie wiem czemu służy to sformułowanie ale jego praktyczny skutek spowoduje przewłokę postępowań zamiast ich usprawnienie. Pozew jest niesamowicie sformalizowanym pismem procesowym i nim ukształtuje się orzecznictwo co do tego jak właściwe należy owe przepisy o pozwie stosować (opłaty, koszty, doręczenia, odpisy, formułowanie żądań, braki formalne itp.), to minie dodatkowe 5 lat i będzie potrzeba przynajmniej 3 uchwał SN w tym zakresie. Ewentualnie przepis	1) **Uwaga bezprzedmiotowa** wobec wycofania się z rozwiązania z art. 7. 2) **Uwaga niezasadna.** Rozwiązanie z art. 7 zastąpiono możliwością wniesienia powództwa wzajemnego. Możliwość łącznia już toczących się spraw w różnych sądach mogłaby powodować dezorganizację postępowania sądowego. 3) **Uwaga niezasadna.** Sądy mają możliwość zasądzenia kosztów procesu w wyższej wysokości - § 16 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1964

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			stanie się martwą regulacją. Niezrozumiałe jest wprowadzenie tej instytucji z jednoczesnym obowiązkiem stosowania do niej przepisów o pozwie. W takim przypadku należałoby po prostu wskazać, że w sprawach tzw. frankowych pozew wzajemny można złożyć do dnia zakończenia sprawy w 1 instancji. Tutaj przynajmniej jest już ukształtowane orzecznictwo co do pozwu wzajemnego. Jeżeli zaś instytucja ta ma przyspieszyć postępowania, to należy ją maksymalnie odformalizować, czyli najlepiej wykreślić ten problematyczny zapis. 2. Jeżeli nadrzędnym celem ustawy jest usprawnienie procedowania i odciążenie wymiaru sprawiedliwości, to należy dążyć do wprowadzenia w praktyce teorii salda, bowiem obowiązująca teoria dwóch kondycji powoduje dublowanie sporów. Osiągnąć to można poprzez wprowadzenie obowiązku połączenia spraw do ich wspólnego rozpoznania przez sąd właściwy dla siedziby konsumenta. Banki pozywają konsumentów przed sądy ich miejsca zamieszkania, które są znacznie mniej obciążone, niż sąd stołeczny. Wystarczy wprowadzić obowiązek, że na wniosek którejkolwiek ze stron sąd właściwy dla miejsca zamieszkania konsumenta wspólnie rozpoznaje obie sprawy i stosuje instytucję wzajemnego rozliczenia. W takim przypadku sąd właściwy dla konsumenta zawiadamia sąd stołeczny o wniosku	z późn. zm.) i rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1935 z późn. zm.).

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			strony i obowiązku przekazania akt a sąd stołeczny z satysfakcją te akta przekazuje. Sąd właściwy dla konsumenta wspólnie rozpoznaje obie sprawy pod jedną sygnaturą (jak sprawę z powództwem wzajemnym) i jednym wyrokiem rozlicza oba żądania. Odciąży to sąd stołeczny i zmniejszy liczbę spraw o połowę. 3. Jeżeli nadrzędnym celem ustawy jest usprawnienie procedowania i odciążenie wymiaru sprawiedliwości, to należy wprowadzić obligatoryjne obciążanie obowiązkiem ponoszenia całości kosztów w podwójnej wysokości stronę, która wnosi pozew o zapłatę już zaspokojonego roszczenia. Nagminną praktyką banków jest ignorowanie dokonanych potraceń (nawet własnych) i wnoszenie przeciwko konsumentom pozwów o roszczenia, które już zostały potrącone poza procesem. Z niezrozumiałych przyczyn taka praktyka, która jest ewidentnym nadużywaniem prawa, nie spotyka teraz się z żadną reakcją sądów, które nie korzystają z dyspozytywnych instytucji z art. 226 (2) i art. 458 (16) k.p.c.	
	Obywatel 109	Uwaga ogólna	Projekt ustawy (UD184) w brzmieniu z dnia 30.01.2025 doprowadzi do paraliżu sądów i znacznego wydłużenia spraw konsumentów. Większość proponowanych zmian jest niespójna z aktualna linią orzeczniczą polskich sądów oraz wyrokami TSUE, a także łamie fundamentalne prawo	**Uwaga niezasadna.** Opinia pozostaje w sprzeczności z celami projektu. Projekt nie ingeruje w zasady wypracowane w orzecznictwie TSUE.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			do sądu. Te okoliczności spowodują również odejście od zawirania porozumień i ugód, bowiem jeśli banki zauważą szansę na wykorzystanie noweilzacji ustawy do pogorszenia wycofywane z sądów, gdyż konsumencie nie będą zgadzać się na ustępstwa, które będą znacznie odbiegały od aktualnego orzecznictwa, w szczególności w kontekście odsetek ustawowych, kosztów procesu czy potencjalnego przedawnienia roszczeń banków, co wynika z uchwał całej Izby Cywilnej SN lub składów 7-osobowych SN. Zapadające obecnie prawomocne wyroki są oparte na wypracowanym przez judykaturę 10-letnim orzecznictwie. Zmiany zaoferowane w projekcie ustawy przez ustawodawcę zniweczą cały dorobek polskiej judykatury poprzez niejasne sformułowania oraz brak ostrości niemal wszystkich porpozycji zmian, a także całkowicie oderwanie ich od założeń wynikających z Dyrektywy Rady 93/13/EWG. Będą one polem do rozbieżnych interpretacji prawników zarówno konsumentów, jak i banków. Zacietrzewienie branży prawniczej co do swoich racji w odniesieniu do interpretacji poszczególnych zmian spowoduje na nowo eskalację konfliktu między stronami, tak jak to miało miejsce przed 2019 rokiem, czyli zanim pojawiło się orzecznictwo TSUE w sprawach frankowych. W dobie zwiększenia znaczenia ugód pozasądowych w rozwiązywani problemów konsumentów w związku ze stosowaniem przez banki praktyk rażąco naruszających zasady współżycia społecznego, wprowadzenie niejasnych i nieprecyzyjnych przepisów, które spowodują zamieszanie prawne, jest najgorszym z możliwych rozwiązań.	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 88	Uwaga ogólna	: Z perspektywy kredytobiorców – nie tylko frankowych, lecz również posiadaczy innych kredytów walutowych – projektowane zmiany mogą stanowić krok w stronę sprawiedliwszego i szybszego rozwiązywania sporów. Warunkiem sukcesu jest jednak wprowadzenie jasnych reguł rozliczeń, równych praw dla wszystkich klientów dotkniętych klauzulami abuzywnymi oraz realne ułatwienia w postępowaniach grupowych. Uzupełnienie i rozszerzenie ustawy w tych obszarach zagwarantowałoby, że prawo będzie narzędziem faktycznej ochrony konsumenta, a nie tylko reakcyjną „specustawą" skierowaną wyłącznie do jednej, choć najliczniejszej grupy kredytobiorców	**Uwaga niezasadna.** Przewiduje się proponowane określone reguły szczególne dla licznej kategorii spraw, które stanowią obciążenie wymiaru sprawiedliwości. Nie stanowi to przeszkody w dochodzeniu roszczeń przez konsumentów na zasadach ogólnych.
	Obywatel 167	Uwaga ogólna	Celem projektu jest odciążenie sądów od spraw, które wpłynęły w związku z umowami kredytów indeksowanych/denominowanych do waluty CHF. Obowiązkiem państwa jest zorganizowanie wymiaru sprawiedliwości w sposób, który umożliwia obywatelom oraz innym podmiotom dostęp do sądu i sprawnego procedowania spraw. Pojawienie się zatoru z uwagi na jeden rodzaj spraw nie może być podstawą do wprowadzania procedur tylko dla części z nich - to jest tylko kredytów z pominięciem pożyczek i tylko do waluty CHF. Już sam cel i zawężenie ustawy wskazują, że ustawodawca chce wprowadzić rozwiązania prowadzące do nieuzasadnionego naruszenia równości obywateli. Próba zaradzenia problemom organizacyjnym sądownictwa nie może być bowiem podstawą dla takich rozwiązań. Nie można bowiem osiągnąć ochrony szeroko rozumianego	**Uwaga niezasadna.** Projekt nie wprowadza żadnych zmian w kwestii przedawnienia i wymagalności należności stron. Kwestia ta jest regulowana w przepisach ogólnych.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			prawa do sądu części obywateli, poprzez ograniczenie tego samego prawa innym obywatelom na tle jednej kategorii spraw kierowanych do rozpatrzenia przez sądy. Proponowane w ustawie rozwiązania nie prowadzą w rzeczywistości jednocześnie do uzyskania celu, jakim jest odblokowanie sądów. Odblokowanie, a właściwie przeciwdziałanie powstaniu zablokowaniu, powinno być dokonywane w pierwszej kolejności poprzez takie stosowanie prawa już obowiązującego, zarówno procesowego jak i materialnego, aby nie dochodziło do powstania zatorów. Wymaga to jednak w pierwszej kolejności prawidłowego zidentyfikowania problemu, który leży u podstaw powstania zatorów. Przyczyną skierowania dużej ilości spraw do sądów jest stosowanie przez przedsiębiorców nieuczciwych postanowień umownych, a w razie podniesienia zarzutów przez konsumenta na tym tle, odrzucanie jego roszczeń. O ile na etapie sądowym nie można już wyeliminować wprowadzenia do obrotu umów z nieuczciwymi postanowieniami, o tyle może wyeliminować niezasadne odrzucanie roszczeń bądź korzystanie z prawa do obrony swojego stanowiska w sposób, który de facto prowadzi do naruszenia zasad współżycia społecznego i stanowi nadużycie prawa. Sam fakt negowania roszczeń należy uznać za prawo przedsiębiorcy. Jednakże, korzystanie z tego prawa winno wiązać się z konsekwencjami, które z tak przyjętej taktyki procesowej będą wynikać. Konsekwencją, która wynika z negowania istnienia roszczeń w związku z nieważnością/bezskutecznością umowy kredytu, winna być	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			niemożność skutecznej ochrony swojego roszczenia z powyższego, którego istnienie wszak się przecież neguje. Innymi słowy - póki przedsiębiorca twierdzi, że umowa kredytu jest ważna, póty nie może skutecznie postawić swojej wierzytelności wynikającej z nieważności w stan wymagalności ani przerwać biegu terminu przedawnienia tego roszczenia. Konsekwencja ta wynika wprost z logiki, zasad współżycia społecznego oraz przepisów prawa. Tymczasem, obecnie w judykaturze dopuszcza się, aby banki - w celu ochrony swoich roszczeń -występowały z pozwami opartymi o nieważność umowy, wraz z wnioskiem o zawieszenie tej sprawy, mimo iż twierdzą, że umowa kredytu jest ważna. Stwarza to sytuację, w której banki nie ponoszą konsekwencji obranej ścieżki procesowej, polegającej na negowaniu żądań konsumenta oraz przedłużaniu postępowania sądowego. Wprowadzanie rozwiązań, które mają na celu umożliwienie bankom zabezpieczenie swoich roszczeń przy jednoczesnym kontynuowaniu procesów z konsumentem, nie rozwiązuje powyższego problemu. Brak takiego rozwiązania zaś prowadzi do tego, że proponowane rozwiązania są nieprzydatne dla osiągnięcia celu stawianego ustawie. Obecnie obowiązujące przepisy pozwalają zaś na wyeliminowanie postawy banków, poprzez bezwzględne egzekwowanie konsekwencji w postaci przedawnienia roszczenia banku, jeśli w terminie 3 lat od dnia podniesienia przez konsumenta zarzutów dot. nieuczciwych warunków umowy, nie zajmie on jednoznacznego stanowiska (zarówno w znaczeniu materialnym, jak i formalnym), co	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			do istnienia jego własnego roszczenia, w celu ochrony go przed przedawnieniem. Rozwiązanie zatorów w sądach istnieje w prawie, jednak wymaga odwagi w jego stosowaniu przez sądy, wbrew naciskom banków. Proponowana ustawa wprowadza zaś szereg rozwiązań, które nie tylko ułatwiają bankom kontynuowanie praktyki odrzucania roszczeń powszechnie uznawanych za zasadne wedle utrwalone linii orzeczniczej, ale także wprowadzają instytucję, która może w praktyce prowadzić do całkowitego zniesienia przedawnienia roszczeń banków, mimo iż przez wiele lat stoją one na stanowisku, że umowa kredytu jest ważna. Proponowane rozwiązania nie niosą przy tym żadnych zabezpieczeń dla sytuacji konsumenta i nabytych przez niego już praw np. do odsetek za opóźnienie. Proponowane rozwiązanie, działając na korzyść banków poprzez zniesienie funkcji odstraszającej, są niezgodne z art. 7 Dyrektywy 93/13. Wątpliwe jest aby w ocenie TSUE, proponowane rozwiązania zostały uznane za zgodne z Dyrektywą i realizujące jej cel. Z całą pewnością zaś, znajdą się sądy, które skierują pytania prejudycjalne w przedmiocie proponowanych przepisów, o ile wejdą one w życie. To zaś doprowadzi do wydłużenia procesów oraz dalszego obciążania sądów. Problemy spostrzegania sytuacji przez zagranicznych inwestorów nie może być sprowadzony do poszukiwania rozwiązań sprzyjających jedynie inwestorom. Polska jako członek Unii Europejskiej zobowiązana jest do	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			przestrzegania jej prawa, do którego zalicza się ochrona konsumenta oraz uczciwej konkurencji. Trudno zatem zgodzić się, aby z punku widzenia prawa unijnego oraz pozycji Polskie w UE oraz jej wizerunku w niej, pożądane były rozwiązania prawne, które mają uczynić polski rynek atrakcyjnym na skutek nieprzestrzegania prawa unijnego. Tworzenie zaś incydentalnych rozwiązań prawnych na potrzeby rozwiązania jednego problemu, także poprzez ograniczenie praw podmiotów działających na terenie Polski, nie sprzyja uznania systemu prawnego w Polsce za stabilny i pewny.	
	Obywatel 204	Uwaga ogólna	Zgodnie z art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13/EWG: *„państwa członkowskie zapewniają, że w interesie konsumentów i konkurentów istnieją stosowne i skuteczne środki mające na celu zapobieganie stałemu stosowaniu nieuczciwych warunków w umowach zawieranych przez sprzedawców lub dostawców z konsumentami”*. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów podkreśla, że: *„Klauzule, które zostały uznane za abuzywne prawomocnym wyrokiem Sądu, są wpisywane do Rejestru Klauzul Niedozwolonych (dostępnego na stronie internetowej Urzędu) i od tego momentu nie mogą być stosowane w relacjach z konsumentami. Stosowanie takich klauzul może zostać uznane za naruszenie zbiorowych interesów konsumentów i może skutkować nałożeniem kary w wysokości do 10 % przychodów przedsiębiorcy”*.	**Uwaga niezasadna.** Projekt nie faworyzuje instytucji bankowych. Autor uwagi nie wskazał, które z proponowanych przepisów kwestionuje.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Trybunał Sprawiedliwości UE w wyroku z dnia 21 września 2023 r. w sprawie C-139/22 mBank wyraźnie podkreślił, że jego jurysdykcja obejmuje interpretację pojęcia „nieuczciwego warunku" użytego w art. 3(1) dyrektywy oraz kryteriów, które sąd krajowy musi stosować badając warunek umowny. Projektowane rozwiązania są sprzeczne z tą wykładnią, gdyż zmierzają do złagodzenia skutków stosowania nieuczciwych klauzul przez banki. Trybunał Sprawiedliwości UE w swoim utrwalonym orzecznictwie podkreśla, że: *„Sądy krajowe są zobowiązane wyłącznie do zaniechania stosowania nieuczciwego warunku umownego, aby nie wywierał on obligatoryjnych skutków wobec konsumenta, przy czym nie są one uprawnione do zmiany jego treści. W tych warunkach Sądy nie mają uprawnienia do modyfikacji postanowień umownych tak aby nie było one już nieuczciwe."* **Podsumowując,** w świetle uchwały 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2021 r. (sygn. akt III CZP 6/21) oraz orzecznictwa TSUE, w tym wyroków w sprawach C-287/22 Getin Noble Bank, C-520/21 i C-139/22 mBank, projekt w obecnym kształcie jest sprzeczny z konstytucyjnymi zasadami równości wobec prawa (art. 32 Konstytucji RP) i prawa do sądu (art. 45 Konstytucji RP), a także z przepisami dyrektywy 93/13/EWG i orzecznictwem TSUE. Istotne jest także, że w projektowanej ustawie nie zapewniono skutecznej ochrony konsumentów przed	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			klauzulami niedozwolonymi, a projektowane przepisy nie wskazują mechanizmu, który eliminowałby nieuczciwe klauzule w sposób automatyczny i bez konieczności prowadzenia długotrwałych procesów sądowych, co stoi w sprzeczności z art. 76 Konstytucji RP, art. 6 i 7 dyrektywy 93/13/EWG oraz zasadami wynikającymi z orzecznictwa TSUE. Zatem projekt nie realizuje w sposób należyty konstytucyjnej zasady ochrony konsumenta, faworyzując instytucje finansowe**.** Rekomenduję rewizję projektowanych zmian w taki sposób, aby w pełni uwzględniały one prawo polskie wraz z orzecznictwem sądów polskich, wyroki TSUE oraz zasady ochrony konsumentów wynikające z dyrektywy 93/13/EWG.	
	Obywatel 91 Obywatel 151 Obywatel 158 Obywatel 166	Uwaga ogólna	W pełni podzielam stanowisko W. B., adwokata i partnera zarządzającego w kancelarii (…) i Wspólnicy, wyrażone na stronie „Prawo.pl" w artykule z dnia 16.02.2024r., pt.: „Przedawnienie roszczeń banków, czyli TSUE kontra SN", **Czytaj więcej na Prawo.pl:** https://www.prawo.pl/biznes/przedawnienie-roszczen-bankow-czyli-tsue-kontra-sn,525340.html w kwestii rozpoczęcia biegu terminu przedawnienia roszczeń banku, cyt.: „Skoro więc orzeczenia TSUE mają moc równą z zasadami prawnymi SN, to w razie konfliktu pomiędzy wykładnią zaprezentowaną w uchwale mającej moc zasady prawnej, a orzeczeniem TSUE, które zostało wydane później, pierwszeństwo będzie miała wykładnia zaprezentowana	**Uwaga niezasadna.** Projekt nie wprowadza żadnych zmian w kwestii przedawnienia należności stron. Kwestia ta jest regulowana w przepisach ogólnych.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			przez TSUE. Efekt tego jest taki, że choć Sąd Najwyższy w uchwale z 25 kwietnia br. (III CZP 25/22) przyjął, że termin przedawnienia roszczeń banku biegnie od dnia zakwestionowania przez konsumenta związania postanowieniami umownymi, to termin ten powinien rozpocząć się znacznie wcześniej. W mojej ocenie powinien być to moment, w którym orzecznictwo potwierdzające niedozwolony charakter postanowień umów kredytów powiązanych z walutami obcymi stało się utrwalone. Koncepcja ta wydaje się być przy tym zgodna z wytycznymi płynącymi z ostatnich orzeczeń TSUE, w sprawach C-35/22 i C-810/21 do C-813/21. W obu tych przypadkach TSUE stanął na stanowisku, że jeżeli nieuczciwy charakter warunków umownych został stwierdzony w utrwalonym orzecznictwie, od instytucji bankowych trzeba oczekiwać, że będą miały o tym wiedzę i podejmą odpowiednie działania w celu uchylenia skutków tych warunków. Momentem, z którym orzecznictwo powinno zostać uznane za utrwalone, jest według mnie chwila wpisania do rejestru klauzul niedozwolonych ostatniej z klauzul przeliczeniowych, tj. 29 listopada 2016 r." – koniec cytatu. Ponadto dodam od siebie, w kwestii terminu biegu przedawnienia roszczeń banków wobec kredytobiorców, iż w ostatnim czasie nawet niektóre sądy krajowe jak też frankowicze, sięgają również do artykułu z dnia 12 grudnia 2024r. na stronie „FrankNews", pt. **„Sąd ujawnia: Banki**	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			świadomie wprowadzały Frankowiczów w błąd. Kulisy skandalu z Białej księgi". Cytuję jedynie fragmenty tego bardzo interesującego artykułu, otóż: Cytuję: „Kiedy banki dowiedziały się, że stosowane przez nie w umowach kredytów pseudowalutowych klauzule przeliczeniowe mają abuzywny charakter? Czy wiedzę tę poznały dopiero po kolejnych wyrokach TSUE? A może coś im „świtało" wcześniej, np. wówczas gdy UOKiK wpisywał kolejne postanowienia umowne na listę klauzul niedozwolonych i nakładał na banki finansowe kary? Niestety, wiele wskazuje na to, że przedstawiciele sektora wiedzieli o nieuczciwości postanowień przeliczeniowych dużo wcześniej – a konkretniej już w momencie, w którym… oferowali pseudowalutowe umowy swoim klientom. I żeby się o tym przekonać, nie trzeba wcale przeprowadzać wielowątkowego, skomplikowanego śledztwa, gdyż banki same dostarczają nam dowodów na to, że, wchodząc w proceder frankowy, wiedziały o ryzyku. Dziś opowiemy Ci o „Białej księdze" ZBP i o tym, dlaczego dopiero teraz sądy zaczynają interesować się jej zawartością. „Biała księga kredytów w CHF" opracowana przez Związek Banków Polskich to dokument stworzony w 2015 roku, szczegółowo opisujący historię udzielania tych kredytów polskim obywatelom. Celem jej powstania miało być m.in. wyciągnięcie mądrych wniosków na przyszłość, także we wdrażaniu praktyk bankowych	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Z dzisiejszej perspektywy dokument ten stanowi kalendarium procederu frankowego i jak na dłoni pokazuje, w którym momencie banki zaczęły zdawać sobie sprawę z tego, że te produkty mogą być niebezpieczne dla polskiego klienta… i dla samego sektora Po niemal 10 latach od opublikowania „Białej księgi" zaczyna ona być obiektem zainteresowania sędziów wydziałów cywilnych, którzy rozpoznają tysiące spraw o ustalenie nieważności hipotek frankowych Pytanie, jakie powstaje brzmi: czy, skoro banki od początku wiedziały o ryzykach, w które pakują swoich klientów, to należy uznać, że bieg terminu przedawnienia roszczeń dotyczących zwrotu kapitału rozpoczął się w momencie wypłaty kredytu?" – koniec cytatu. Mając powyższe na uwadze, należałoby ustawowo uregulować w projekcie Ustawy frankowej przepisy prawne dotyczące biegu terminu przedawnienia roszczeń bankowych być może od listopada 2005 roku, może 2006 roku, ale najpóźniej od momentu jej opublikowania w 2015 roku, bo w innym przypadku można ją będzie nazwać Ustawą bankową. Skutkiem tego prawie wszystkie kredyty frankowe uległyby przedawnieniu w zakresie roszczeń banków o zwroty kapitału. W związku z tym, ponieważ „Biała księga …" była dotychczas bardzo skrzętnie skrywana przed opinią publiczną, **frankowiczami, sądami powszechnymi, ale też przed TSUE**, należałoby jej treść upowszechnić wszystkim zainteresowanym, tym przede wszystkim frankowiczom,	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			kancelariom prawnym, stowarzyszeniom, w tym SSBB, które może przedstawić to TSUE, skutkiem tego może zafunkcjonować w praktyce orzeczniczej sądów krajowych i TSUE W załączeniu zamieszczam link do „Białej księgi kredytów CHF", autorstwa Związku Banków Polskich skupiającego wszystkie banki w Polsce, które udzielały swoim klientom kredytów frankowych, ten link to: https://zbp.pl/getmedia/cbe82b36-9309-4287-9df8-275810bbbedc/BIAA_OST_2_4_marca_2015_small__1 Mam nadzieję na uwzględnienie moich propozycji w projekcie tzw. Ustawy Frankowej.	
	Obywatel 173	Uwaga ogólna	Szanowni państwo, w mojej ocenie jako radcy prawnego w ustawie brak następujących rzeczy: 1. Zwięzłego na max. 4 strony uzasadnienia wyroku w sprawie frankowej określającego najistotniejsze kwestie w sprawie: roszczenie, status konsumenta, indywidualne negocjacje, typ. Uzasadnienia w chwili obecnej to podstawowy spowalniacz tych spraw. 2. Maksymalnych terminów w toku których musi nastąpić: a. doręczenie pozwu – 3 mc, pierwsza rozprawa – max. 1, 5 roku i wydanie wyroku w I instancji – 2 lata	**Uwaga niezasadna.** Obszerność uzasadnienia powinna odpowiadać skali problemów prawnych i faktycznych występujących w sprawie.
	Obywatel 91 Obywatel 151	Uwaga ogólna	Sugestia do projektu ustawy: Wprowadzenie zasady, że przedawnienia roszczeń banku wobec kredytobiorcy jako konsumenta zaczyna się co najmniej od chwili wpisania do	**Uwaga niezasadna.** Projekt nie wprowadza żadnych zmian w kwestii przedawnienia

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 166		rejestru klauzul niedozwolonych ostatniej z klauzul przeliczeniowych, tj. 29 listopada 2016 r.	należności stron. Kwestia ta jest regulowana w przepisach ogólnych.
	Obywatel 158	Uwaga ogólna	Ujednolicenie przepisów, że przedawnienia roszczeń banku wobec kredytobiorcy jako konsumenta zaczyna się najpóźniej od chwili wpisania do rejestru klauzul niedozwolonych ostatniej z klauzul przeliczeniowych, tj. 29 listopada 2016 r. i powinno być realnie badanie z urzędu przez sądy, bez możliwości zastosowania prawa łaski(Art. 117'1 k.c.), które uprzywilejowuje nieuczciwego przedsiębiorcę. Koncepcja ta wydaje się być zgodna z wytycznymi płynącymi z ostatnich orzeczeń TSUE, w sprawach C-35/22 i C-810/21 do C-813/21. W obu tych przypadkach TSUE stanął na stanowisku, że jeżeli nieuczciwy charakter warunków umownych został stwierdzony w utrwalonym orzecznictwie, od instytucji bankowych trzeba oczekiwać, że będą miały o tym wiedzę i podejmą odpowiednie działania w celu uchylenia skutków tych warunków. Chwila wpisania do rejestru klauzul niedozwolonych ostatniej z klauzul przeliczeniowych, tj. 29 listopada 2016 r. jest momentem, od którego banki mają tą pewność, a na pewno mają pewność odkąd sądy w ponad 90% zaczęły orzekać nieważność umowy i nie można udawać ze co do identycznych wzorców umów, bank dowiaduje się dopiero w pozwie czy reklamacji od konsumenta. Konsument może się dowiedzieć i ma 6 lat, a banki, które mają setki identyczn umów w sądach , udają ze się dowiedziały później niż	**Uwaga niezasadna.** Projekt nie wprowadza żadnych zmian w kwestii przedawnienia należności stron. Kwestia ta jest regulowana w przepisach ogólnych.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			konsument, mimo ze są profesjonalistami i od lat toczą sprawy w sądach, gdzie te umowy masowo upadają.	
	Obywatel 109	Uwaga ogólna	Projekt wymaga dodatkowych poprawek, aby zapewnić pełną ochronę konsumentów i wyeliminować luki mogące być wykorzystane przez banki. Może prowadzić to do ograniczenia praw konsumentów do należnych im odsetek ustawowych i kosztów procesu. Z drugiej strony, projekt zupełnie nie skupia się na ochronie przez pozwami banków w sytacji, kiedy bank utrzymuje stanowisko co do ważności umowy. Ustawa powinna zakładać, że jest niedopuszczalny pozew banku przeciwko konsumentowi, jeżeli bank został pozwany twierdzi, że umowa jest ważna. Taka zmiana doprowadziłaby do zwiększenia atrakcyjności ugód pozasądowych, co z resztą w przypadku niektórych banków ma już miejsce. Banki mają obecnie możliwość bronienia się przed przedawnieniem swoich roszczeń np. mogą uznać powództwo i dokonać potrącenia lub podpisać porozumienie kompensacyjne, a dopiero jeżeli konsument otrzyma zwrot swojej kondykcji i nie będzie chciał skorzystać z możliwości zawarcia porozumienia, wówczas bank może dochodzić swoich roszczeń restytucyjnych sądowo, a konsument może bronić się przed nimi zgodnie z przysługującym prawem	**Uwaga niezasadna.** Projekt nie wprowadza żadnych zmian w kwestii przedawnienia należności stron. Kwestia ta jest regulowana w przepisach ogólnych. Zrezygnowano z rozwiązania zawartego w art. 7 projektu.
	Obywatel 109	Uwaga ogólna	Projekt ustawy budzi poważne wątpliwości co do jego zgodności z prawem UE i wpływu na sytuacje konsumentów, a także ich oprawa wynikające z Konstytucji RP. Konieczne jest przeprowadzenie szczegółowej analizy	**Uwaga niezasadna.** Zakładane cele projektu pozostają w sprzeczności z treścią uwagi. Proponowane rozwiązania mają służyć

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			skutków regulacji, uwzględniającej wszystkie potencjalne konsekwencje i ryzyka proponowanych zmian. Projekt ustawy może prowadzić do wydłużenia postępowań sądowych, ograniczenia praw konsumentów do należnych odsetek ustawowych i kosztów procesu, a także do pogorszenia sytuacji konsumentów w relacji do aktualnej linii orzeczniczej. Projekt ustawy może również przyczynić się do zmniejszenia liczby ugód pozasądowych, co może być niekorzystne zarówno dla konsumentów, banków, jak i sądów. To z kolei może skutkować paraliżem sądów i znacznym wydłużeniem spraw, a także zwiększeniem liczby apelacji. Projekt ustawy może wprowadzić zamieszanie prawne, a także zniechęcić inwestorów do inwestowania w polski rynek finansowy z uwagi na oddalający się moment rozwiązania setek tysięcy sporów sądowych w całym kraju. Projekt ustawy może również negatywnie wpłynąć na konsumpcje i inwestycje w kraju, co może spowolnić wzrost gospodarczy Polski, bowiem przedłużające się spory zmniejszają możliwości finansowe polskich gospodarstw domowych	przyspieszeniu postępowań sądowych w sprawach frankowych i zmniejszeniem ich ilości przez zachęty do polubownego rozwiązania sporu.
	Obywatel 105 Obywatel 106 Obywatel 125 Obywatel 127	Uwaga ogólna	Po zapoznaniu się z projektem tzw. „Ustawy Frankowej” pragnę wyrazić głębokie rozczarowanie i żal wynikający z tego, iż w miejsce szumnie zapowiadanego narzędzia: • przywracającego równowagę pomiędzy poszkodowanym konsumentem a instytucją, która wykorzystując dominującą pozycję dopuszcza się nieuczciwych praktyk,	**Uwaga niezasadna.** W uwadze nie określono, które rozwiązania projektu są kwestionowane i jakoby roztaczają „parasol ochronny nad nieuczciwymi bankami”.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 128 Obywatel 129 Obywatel 130 Obywatel 131 Obywatel 141 Obywatel 142 Obywatel 146		• zrównującego lichą ochronę prawną konsumenta w Polsce z ochroną, która obowiązuje na terenie UE, • odblokowującego nieudolnie działające po-wolne sądy, • do wyeliminowania czynnika losowości w kwestii wyroków wydawanych w zależności od składu sędziowskiego, Otrzymaliśmy nieudolnie zakamuflowaną próbę przeforsowania przepisów, które zamiast realizować powyższe cele, zdejmą z przedsiębiorców (głównie zagranicznych banków) ciężar konsekwencji wynikający ze stosowania nieuczciwych praktyk. Jeżeli roztoczą Państwo parasol ochronny nad nieuczciwymi bankami nie spodziewajmy się, że w przyszłości jakikolwiek biznes działający na polskim rynku zastanowi się, czy „zbrodnia popłaca". Biznes prowadzony w sposób etyczny nie jest w stanie konkurować z biznesem, który nie przejawia skrupułów. Ustawa w tej postaci prosi się o dochodzenie i powołanie dedykowanej komisji śledczej. W związku z czym, jako kredytobiorca i uczestnik toczącego się pozwu mam szczerą nadzieję, że nie poważą się Państwo uchwalić ustawy w proponowanym kształcie.	
	Ogólnopolskie Zrzeszenie Sędziów „Aequitas" z siedzibą w Łodzi	Uwaga ogólna	Projektodawca pozostał wierny swoim zapowiedziom i nie zdecydował się na radykalne rozwiązanie problemu związanego z kredytami denominowanymi i indeksowanymi do waluty obcej które to postąpienie z uwagi na aktualny kierunek orzecznictwa i poglądy doktryny prawniczej, byłoby rozwiązaniem najlepszym i	**Uwaga niezasadna.** Uwaga nie zawiera propozycji konkretnych rozwiązań, a jedynie ogólne spostrzeżenie o możliwości rozwiązania problemu związanego z tzw. sprawami frankowymi przez

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			najwłaściwszym. Jest to o tyle błędne, że sam projektodawca w uzasadnieniu projektu ustawy wskazuje, że zdecydowana większość zagadnień prawnych występujących w tych sprawach (sprawach dotyczących kredytów frankowych) została już wyjaśniona w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz Sądu Najwyższego zaś 0rzecznictwo w sprawach dotyczących kredytów frankowych jest obecnie niemal całkowicie jednolite. Dodatkowo zaś w uzasadnieniu rozwiązań przewidzianych w art. 2 projektu wskazuje, iż „w praktyce sądy udzielają zabezpieczenia roszczenia przynajmniej przez wstrzymanie obowiązku spełniania przez konsumenta świadczeń z umowy kredytowej, wychodzą bowiem z założenia, że kierunek orzecznictwa w sprawach, o których mowa w art. 1, ukształtowany zgodnie ze standardem wynikającym z orzeczenia TSUE z dnia 15 czerwca 2023 r. w sprawie C-287/22 Getin Noble Bank S.A., jest na tyle ugruntowany na korzyść konsumenta, że umowa zostanie uznana za nieważną, a zatem dalsze wykonywanie umowy kredytu przez konsumenta do czasu rozstrzygnięcia sprawy byłoby bezcelowe.” Argumenty przywołane przez projektodawcę w uzasadnieniu projektu pro-wadzą do wniosku, że projektodawca sam opowiedział się za stanowiskiem, iż tego rodzaju umowy nie mogą się ostać w obrocie prawnym, albowiem są dotknięte wadami skutkującymi ich nieważnością. Dodatkowo sam projektodawca uznał te sprawy za niebudzące istotnych wątpliwości	wprowadzenie regulacji materialnoprawnej o niewiadomej treści.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			merytorycznych ani procesowych, skoro przewiduje ich rozpoznawanie na posiedzeniu niejawnym w trybie art. 1481 § 1 k.p.c., co wynika z art. 3 projektu. W tym zaś stanie rzeczy rezygnację z radykalnego rozwiązania problemu związanego z kredytami denominowanymi czy indeksowanymi do waluty obcej przez wprowadzenie regulacji materialnoprawnych - należy ocenić jednoznacznie negatywnie. Wprowadzenie takiej regulacji z uwagi na jednolite stanowisko orzecznictwa i doktryny co do wadliwości tych umów oraz masowy charakter tego rodzaju spraw - byłoby w pełni zasadne i skutkowałoby całkowitym rozwiązaniem problemu opisywanego obszernie w uzasadnieniu projektu, a sprowadzającego się do zalewania sądów sprawami, których rozstrzygnięcie jest znane już na etapie składania pozwu. W tych okolicznościach trudno podzielić stanowisko projektodawcy, że czas ustawy frankowej regulującej kwestie materialnoprawne już minął, albowiem obecna jednolitość orzecznictwa i stanowiska doktryny w tego rodzaju sprawach, wręcz sprzyja wprowadzeniu takich rozwiązań prawnych i przeniesieniu rozwiązań wypracowanych i stosowanych w orzecznictwie i doktrynie na poziom regulacji ustawowej. Wprowadzenie zasady unieważnienia umów i zobowiązania do przeprowadzenia wzajemnych rozliczeń inicjowanych wnioskiem konsumenta, przy jednoczesnej regulacji mechanizmów tych rozliczeń, skutkowałoby radykalnym rozwiązaniem problemu i zakończyłoby lawinowy wpływ tego rodzaju	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			spraw do sądów, co pozwoliłoby na osiągnięcie rezultatu zakładanego przez projektodawcę. Niestety jak już wskazano wcześniej projektodawca nie zdecydował się na takie rozwiązanie problemu, wprowadził natomiast regulacje mające w założeniu usprawnić postępowanie, co ze względu na zachowawczość znacznej liczby orzeczników i niedostatki kadrowe, nie przyniesie pozytywnych skutków. Żadne z tych rozwiązań nie spowoduje bowiem zdecydowanego zmniejszenia wpływu spraw do sądu i rozładowania zatorów, albowiem tego rodzaju rozwiązania jak przewidziane w projekcie (posiedzenia niejawne, mediacja, ugody, zwrot opłat sądowych) od dawna funkcjonują w k.p.c. i w ustawie z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz.U.2024.959), ale ich zastosowanie na gruncie tzw. spraw frankowych jest niewielkie, co zresztą przyznaje sam projektodawca w odniesieniu do mediacji, zaś sam projekt wbrew pozorom nie wprowadza żadnych rewolucyjnych zmian. Żadne rozwiązania proceduralne nie spowodują natomiast zmniejszenia liczby spraw, które już wpłynęły do sądów jak i spraw, które dopiero mają wpłynąć, których liczba jest znaczna, albowiem jak wynika z uzasadnienia projektu liczba czynnych kredytów frankowych wynosi ok. 89 tys. Każda zaś z tych spraw będzie wymagała rozstrzygnięcia polegającego za-zwyczaj na wydaniu wyroku zaś następnie sporządzenia uzasadnienia, a to z kolei z uwagę na liczbę tego rodzaju spraw, generuje ogromne obciążenie sędziego, asystentów i pracowników. Sens takiego obciążenia jawi się jako wątpliwy i w istocie	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			rzeczy zbędny jeżeli zapadłe orzeczenia sądów I instancji są następnie uchy-lane na etapie postępowania apelacyjnego z uwagi na działania podejmowane przez strony przez sądem II instancji, a polegające na cofaniu pozwów, zawieraniu ugód, cofaniu apelacji zaś ostatnio również na składaniu skutecznych oświadczeń o potrąceniu. Przewidziane w projekcie dodatkowe zachęty fiskalne nie po-wstrzymają czy zdecydowanie nie zmniejszą wpływu spraw; raczej natomiast utrwalą opisywaną praktykę.	
	Obywatel 158	Uwaga ogólna	Propozycja dodania Art. Koszty zastępstwa procesowego w sprawach o zwrot kapitału są przyznawane na rzecz konsumenta – z uwagi na nieważność umowy kredytowej. Zgodnie z C-224/19 że konsumentowi należy się zwrot kosztów procesu bez względu na dokonane potrącenie czy obrachunek wzajemnych roszczeń stron, jeżeli jego roszczenie o niezwiązanie klauzulami umownymi zostanie uznane za zasadne co do zasady – przesądzenie tej zasady pozwoli oszacować bankom koszty procesu i może zachęcić ich do uznawania roszczeń konsumentów przedsądowo; rozwiązanie to będzie implementacją dyrektywy 93/13 i orzecznictwa TSUE.	**Uwaga niezasadna.** Projekt nie zawiera zmian w zakresie rozliczenia kosztów procesu (za wyjątkiem korzystnej dla konsumentów regulacji dotyczącej rozliczenia kosztów przy uwzględnieniu zarzutu potrącenia złożonego przez kredytodawcę). Te wynikają z Kodeksu postępowania cywilnego, który zawiera w tym zakresie elastyczne rozwiązania, pozwalające na dostosowanie rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów procesu do okoliczności konkretnej sprawy.
	Obywatel 168 Obywatel 195 Obywatel 196	Uwaga ogólna	Propozycja dodania artykułu: Ustawa powinna dotyczyć również kredytobiorców prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą, która w dużej mierze jest jedynie formą zatrudnienia	**Uwaga niezasadna.** Projektowane przepisy znajdują zastosowanie do osób prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą, o ile umowa frankowa miała charakter konsumencki,

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			preferowaną przez zleceniodawcę. Konsument prowadzący JDG ciągle jest konsumentem i powinien korzystać z pełni praw konsumenckich.	czyli została zawarta bez bezpośredniego związku z ich działalnością gospodarczą lub zawodową.
	Obywatel 158 Obywatel 168 Obywatel 195 Obywatel 196	Uwaga ogólna	Propozycja dodania Art. Bankowi nie są należne żadne odsetki za opóźnienie od roszczenia warunkowego – w szczególności gdy bank nie twierdzi, że umowa jest nieważna.	**Uwaga niezasadna.** Projekt nie wprowadza żadnych zmian w kwestii wymagalności należności stron i sposobu naliczenia odsetek. Kwestia ta jest regulowana w przepisach ogólnych.
	Obywatel 14	Uwaga ogólna	Dlaczego nikt ze środowiska tzw. „frankowiczów" nie uczestniczył w opracowywaniu zapisów tego projektu? Czy byli tam przedstawiciele np.: Stowarzyszenia Stop Bankowemu Bezprawiu? Czy byli adwokaci pracujący przy największych pozwach zbiorowych dotyczących spraw kredytowych CHF? Przecież to oni powinni być NAJBARDZIEJ zainteresowani w usprawnieniu przebiegu procesów sądowych. Prośba także o wyjaśnienie kto pracował, kto współpracował przy zapisach aktualnego projektu? A także czy przedstawiciele wymienionych wyżej grup będę zaproszeni do dalszych prac nad projektem? Czy też nie? Jest absolutnie jasne, że nikt ze strony pokrzywdzonych w ostatnich latach nie zabiegał o żadną ustawę. Nikt - ponieważ zostaliśmy pozostawieni przez Państwo polskie na ścieżce sądowej. I my tą ścieżkę już sobie wypracowaliśmy. Chcemy sprawnie toczących się	**Uwaga niezasadna.** Projektodawca zapewnił możliwość zgłaszania uwag do projektu. Projekt w pierwotnej wersji został przygotowany przez Komisję Kodyfikacyjną Prawa Cywilnego działającą przy Ministrze Sprawiedliwości. Skład KKPC został przedstawiony na stronie: https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/komisja-kodyfikacyjna-prawa-cywilnego2 Projekt zmierza do usprawnienia postępowań sądowych w sprawach frankowych.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			procesów - ale chcemy przede wszystkim uczciwych procesów. Podsumowując: a) Nie potrzebujemy łamania zasady lex retro non agit. b) Nie chcemy aktów prawnych sprzecznych z orzeczeniami TSUE.	
	Obywatel 55 Obywatel 56 Obywatel 57 Obywatel 58 Obywatel 59 Obywatel 60 Obywatel 61 Obywatel 62 Obywatel 63 Obywatel 64 Obywatel 74 Obywatel 75 Obywatel 78 Obywatel 79 Obywatel 82 Obywatel 83 Obywatel 84		Projekt ustawy wprowadza rozwiązania sprzeczne z dyrektywą UE 93/13 i sprzeczne z orzecznictwem TSUE, w szczególności z wyrokami: C-35/22, C-224/19 - C-259/19, C-385/20. Wprowadzenie ustawy, która odbiega od dotychczasowych rozwiązań proceduralnych wprowadzi tylko kolejną rozbieżność orzecznictwa i zwiększy ilość apelacji, zamiast je ukrócić.	**Uwaga niezasadna.** Projekt nie wprowadza rozwiązań sprzecznych z przedstawionymi orzeczeniami. Z projektu usunięto dotychczasowe rozwiązanie przewidziane w art. 7.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 85 Obywatel 87 Obywatel 89 Obywatel 90 Obywatel 91 Obywatel 92 Obywatel 96 Obywatel 97 Obywatel 98 Obywatel 99 Obywatel 100 Obywatel 101 Obywatel 105 Obywatel 106 Obywatel 107 Obywatel 108 Obywatel 110 Obywatel 112 Obywatel 113 Obywatel 114			

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 119 Obywatel 120 Obywatel 121 Obywatel 122 Obywatel 124 Obywatel 125 Obywatel 127 Obywatel 128 Obywatel 129 Obywatel 130 Obywatel 131 Obywatel 132 Obywatel 133 Obywatel 134 Obywatel 135 Obywatel 136 Obywatel 137 Obywatel 138 Obywatel 140 Obywatel 141			

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 142 Obywatel 143 Obywatel 144 Obywatel 145 Obywatel 146 Obywatel 147 Obywatel 148 Obywatel 149 Obywatel 150 Obywatel 151 Obywatel 152 Obywatel 153 Obywatel 154 Obywatel 156 Obywatel 157 Obywatel 158 Obywatel 161 Obywatel 162 Obywatel 163 Obywatel 165			

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 166 Obywatel 169 Obywatel 180 Obywatel 181 Obywatel 182 Obywatel 183 Obywatel 18 Obywatel 192 Obywatel 194 Obywatel 203 Obywatel 205			

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 55 Obywatel 56 Obywatel 57 Obywatel 58 Obywatel 59 Obywatel 60 Obywatel 61 Obywatel 63 Obywatel 64 Obywatel 72 Obywatel 74 Obywatel 77 Obywatel 78 Obywatel 79		Projekt ustawy nie wprowadza w rejestrach typu BIK usprawnień dla konsumentów w postaci konieczności wpisu, że wierzytelność bankowa jest sporna lub innego narzędzia, które pozwoliłoby na odblokowanie zdolności kredytowej pokrzywdzonych kredytobiorców; proponowane zapisy ustawy w zakresie rejestrów nie wprowadzają żadnych nowości w stosunku do istniejącego stanu faktycznego, ani nie poprawiają realnie sytuacji konsumenta; SUGESTIE DO PROJEKTU USTAWY 1. Wprowadzenie możliwości ograniczenia postępowania dowodowego do dowodów z dokumentów (pomaga tu zasada rozszerzonej prawomocności wyroków SOKIK) – to byłoby najsprawniejsze przyśpieszenie dla sądów, które niejednokrotnie nawet za banki szukają świadków czy też przesłuchują miesiącami świadków na piśmie, nawet tych, którzy w danym banku nie pracowali, poza tym sądy zbędnie przesłuchują kredytobiorców, podczas gdy	**Uwaga częściowo zasadna.** Doprecyzowano przepis art. 2 (obecnie 3) oraz art. 21 (obecnie 17) projektu. 1) Potrzeba skorzystania z określonego środka dowodowego powinna być dostosowana do realiów konkretnej sprawy. Na podstawie przepisów ogólnych sąd jest uprawniony do pominięcia dowodu z przesłuchania określonych świadków; 2) Projekt nie ingeruje w zasady rozliczenia kosztów procesu. Kodeks postępowania cywilnego zawiera elastyczne reguły dotyczące tej kwestii; 3) Projekt nie wprowadza żadnych zmian w kwestii wymagalności należności stron i sposobu naliczenia odsetek. Kwestia ta jest regulowana w przepisach ogólnych; 4) **Uwaga uwzględniona;**

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 83 Obywatel 84 Obywatel 85 Obywatel 86 Obywatel 87 Obywatel 90 Obywatel 91 Obywatel 92 Obywatel 96 Obywatel 97 Obywatel 98 Obywatel 99 Obywatel 100 Obywatel 101 Obywatel 103 Obywatel 105 Obywatel 106 Obywatel 107 Obywatel 108 Obywatel 110		faktycznie nie ustalają w ten sposób żadnych nowych faktów, na których następnie opierają uzasadnienie wyroku – w sprawach klasycznie konsumenckich dowody osobowe powinny zostać uznane za zbędne i jeżeli tego orzecznictwo do tej pory nie wypracowało, ustawodawca jak najbardziej może zastosować na wzór innych sformalizowanych procedur; 2. Przesądzenie zasady, że konsumentowi należy się zwrot kosztów procesu bez względu na dokonane potrącenie czy obrachunek wzajemnych roszczeń stron, jeżeli jego roszczenie o niezwiązanie klauzulami umownymi zostanie uznane za zasadne co do zasady – przesądzenie tej zasady pozwoli oszacować bankom koszty procesu i może zachęcić ich do uznawania roszczeń konsumentów przedsądowo; rozwiązanie to będzie implementacją dyrektywy 93/13 i orzecznictwa TSUE. 3. Przesądzenie zasady, że konsumentowi należne są odsetki, pomimo warunkowych żądań banków czy pomimo dokonanego przez konsumenta potrącenia, za czas do potrącenia - przesądzenie tej zasady pozwoli oszacować bankom odsetki i realnie odwiedzie banki od spraw sądowych; jeżeli ustawodawca dopuści zniesienie odsetek po warunkowych wnioskach banku będzie to oznaczało ingerencję na korzyść przedsiębiorcy nieuczciwego w zasady prawa materialnego i procesowego, które dla wszystkich podmiotów winny być równe. Każdy podmiot, a zwłaszcza przedsiębiorca nieuczciwy powinien ponosić ryzyko procesu do prawomocnego jego zakończenia.	5) **Uwaga częściowo zasadna.** Rozwiązanie dotyczące wniosku o wzajemne rozliczenie świadczeń, zastąpiono możliwością zgłoszenia powództwa wzajemnego; 6) Uwaga niezasadna. Możliwość potrącenia należności wynika z przepisów prawa cywilnego. Dotyczy stron bez względu na ich status. Ocena skuteczności potrącenia należy przy tym do sądu rozpoznającego sprawę. 7) Uwaga niezasadna. Projekt nie zawiera zmian w zakresie rozliczenia kosztów procesu. Te wynikają z Kodeksu postępowania cywilnego, który zawiera w tym zakresie elastyczne rozwiązania, pozwalające na dostosowanie rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów procesu do okoliczności konkretnej sprawy; 8) Dla odciążenia sądów i przyspieszenia postępowania konieczne jest wprowadzenie art. 20 ust. 3 projektu (obecnie 16 ust. 3). Kwestia ewentualnych kosztów przysługujących stronom w tym zakresie ma znaczenie drugorzędne. 9) Uwaga niezasadna. Możliwość złożenia zarzutu potrącenia umożliwi rozliczenie wzajemnych żądań stron w jednym

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 112 Obywatel 113 Obywatel 114 Obywatel 119 Obywatel 120 Obywatel 122 Obywatel 124 Obywatel 125 Obywatel 127 Obywatel 128 Obywatel 129 Obywatel 130 Obywatel 131 Obywatel 132 Obywatel 133 Obywatel 134 Obywatel 135 Obywatel 136 Obywatel 137 Obywatel 138		4. Ograniczenie rewizji skarg kasacyjnych do skarg kasacyjnych banków; 5. Usunięcie warunkowego wniosku o rozliczenie świadczeń, a wprowadzenie w to miejsce zasady, że jeżeli pozew banku będzie zawierał wniosek o zawieszenie do czasu rozpoznania powództwa kredytobiorcy (czyli będzie warunkowy), to taka sprawa ulega zawieszeniu, bez doręczania pozwu do konsumentów. Pozwoli to na odciążenie sądów, ponieważ po prawomocnym wyroku w sprawie z powództwa kredytobiorcy, strony powinny się rozliczyć pozasądowo, co dzieje się wielokrotnie w praktyce. Po wzajemnych rozliczeniach banki cofają pozwy, co wynika z praktyki i powinno być przez ustawodawcę dostrzeżone. Sądowe rozliczanie wzajemnych świadczeń tylko obciąży, a nie odciąży sądy; Usunięcie zasady, że końcowe rozliczenie następuje w wyroku I instancji, gdyż jest to oczywiście sprzeczne z zasadą uwzględniania stanu rzeczy na datę orzekania. Nielogiczne jest również, aby w sytuacji, w której bank nadal kwestionuje ważność umowy, rozliczenie tej umowy nastąpiło z datą wyroku I instancji, podczas gdy nie jest on prawomocny. To ukazuje, że cała instytucja wniosku warunkowego o rozliczenie (art. 7) jest nielogiczna i sprzeczna z dotychczasowymi zasadami procesowymi. Usunięcie warunkowego wniosku o rozliczenie świadczeń, a wprowadzenie w to miejsce zasady, że jeżeli pozew banku będzie zawierał wniosek o zawieszenie do czasu	postępowaniu bez względu na przyjętą teorię dotyczącą rozliczeń; 10) Proponowany art. 2 znajduje zastosowanie bez względu czy doszło do spłacenia kapitału przez konsumenta.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 140 Obywatel 141 Obywatel 142 Obywatel 143 Obywatel 144 Obywatel 145 Obywatel 146 Obywatel 147 Obywatel 148 Obywatel 149 Obywatel 150 Obywatel 151 Obywatel 152 Obywatel 153 Obywatel 154 Obywatel 155 Obywatel 156 Obywatel 157 Obywatel 158 Obywatel 159		rozpoznania powództwa kredytobiorcy (czyli będzie warunkowy), to taka sprawa ulega zawieszeniu, bez doręczania pozwu do konsumentów. Pozwoli to na odciążenie sądów, ponieważ po prawomocnym wyroku w sprawie z powództwa kredytobiorcy, strony powinny się rozliczyć pozasądowo, co dzieje się wielokrotnie w praktyce. Po wzajemnych rozliczeniach banki cofają pozwy, co wynika z praktyki i powinno być przez ustawodawcę dostrzeżone. Sądowe rozliczanie wzajemnych świadczeń tylko obciąży, a nie odciąży sądy; Usunięcie zasady, że końcowe rozliczenie następuje w wyroku I instancji, gdyż jest to oczywiście sprzeczne z zasadą uwzględniania stanu na datę orzekania. Nielogiczne jest również, aby w sytuacji, w której bank nadal kwestionuje ważność umowy, rozliczenie tej umowy nastąpiło z datą wyroku I instancji, podczas gdy nie jest on prawomocny. To ukazuje, że cała instytucja wniosku warunkowego o rozliczenie (art. 7) jest nielogiczna i sprzeczna z dotychczasowymi zasadami procesowymi i nie może być tworzona ad hoc, bo polepsza tylko i wyłącznie pozycję banku. Natychmiastowa wykonalność wyroku w części pieniężnej nie poprawia sytuacji konsumenta, gdyż może być on nie zainteresowany wcześniejszą realizacją wyroku. Pojawią się też dodatkowe wnioski restytucyjne banków i konieczność ich rozpatrzenia. 6. Usunięcie rozszerzenia możliwości podniesienia zarzutu potrącenia przez bank, pozostawienia go tylko dla	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 161 Obywatel 162 Obywatel 163 Obywatel 165 Obywatel 166 Obywatel 169 Obywatel 173 Obywatel 180 Obywatel 187 Obywatel 192 Obywatel 194 Obywatel 203 Obywatel 205		konsumenta, co pozwoli na szybsze zakończenie spraw z powództwa banków; wprowadzenie możliwości podniesienia we wszystkich już aktualnych sprawach zarzutu potrącenia przez bank, może wydłużyć postępowania apelacyjne i doprowadzi do tego, że roszczenia banku będą rozpoznawane tylko w jednej instancji; nadto będzie to kolejne naruszenie konstytucyjnej równości stron 7. Potwierdzenie zasady, że pozwy kierowane przez banki, przy jednoczesnym zaprzeczeniu nieważności podlegają pod art. 458(16) kpc i z zasady powinno skutkować obciążeniem podwójnymi kosztami proces, to realnie udrożni sądy – banki będą wiedziały, że tylko do 3 lat mogą kwestionować żądania konsumentów, a potem, jeżeli chcą przerwać przedawnienie warunkowo, ponoszą tego koszty; - powyższe może usprawnić postępowania i przyczynić się do chęci banków do szybszego dogadywania się z kredytobiorcami 8. Odejście od zasady pozostawiania dotychczasowych zażaleń bez rozpoznania, ponieważ za te zażalenia konsumentom winny przypaść koszty procesu, które w sposób masowy będą teraz anulowane, co daje ogromne korzyści dla banków; aktualna regulacja jest znów instrumentem korzystnym dla banków, gdyż masowo zwalnia się banki z obowiązku poniesienia kosztów postępowania zażaleniowego, co narusza dyrektywę 93/13 ponieważ konsument nie uzyskuje pełnej kompensacji kosztów procesu;	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			9. Zrezygnowanie z zasady wprowadzenia zmian w trakcie postępowań, przynajmniej w zakresie tej instancji, w której sprawa się toczy, zdecydowanie usunięcie zasady, że bank może złożyć zarzut potrącenia już w toczących się postępowaniach nawet przez II instancją; 10. Wprowadzenie zasady, że zabezpieczenie udzielane jest na wniosek konsumenta i nie ma znaczenia fakt, czy kapitał kredytu został przez niego spłacony – pozbędziemy się w ten sposób dużej ilości kolejnych zażaleń konsumentów.	
	Stowarzyszenia PRO-FUTURIS	Uwaga ogólna	Zasadniczym zarzutem jest fakt, że odnosi się on stricte do problemów umów bankowych związanych z kursem franka szwajcarskiego. Niezrozumiałe jest dlaczego tylko franka szwajcarskiego, a pomija się euro, jeny czy dolary. Te umowy są tak samo wadliwe jak i odnoszące się do indeksu CHF. Niezrozumiałym jest dlaczego projekt odnosi się tylko do tak wąskiego aspektu ochrony konsumenta, a nie dotyczy to innych podmiotów obrotu gospodarczego z konsumentami, np. SKOKÓW, parabanków, ubezpieczycieli, dilerów samochodowych, sprzedawców energii, itd. Za moment pojawi się problem WIBOR-u i co ? Ponownie sejm będzie procedował ? To, że te umowy są tak samo wadliwe jak i odnoszące się do walut obcych, nie jest już odkrywcze. Pragniemy zasygnalizować, że jako konsumenci Unii Europejskiej mamy najgorzej i najdrożej oferowane produkty bankowe i to nie tylko chodzi o hipoteczne umowy kredytowe. Niestety nie mamy wyboru i musimy korzystać z tego rodzaju nieuczciwych usług.	**Uwaga niezasadna.** Projekt odnosi się do konkretnego, istniejącego problemu skutkującego nadzwyczajnym obciążeniem instytucji wymiaru sprawiedliwości. Obowiązujące przepisy zapewniają ochronę konsumentom. Częściowo uwaga niezrozumiała, nieodnosząca się bezpośrednio do projektowanych rozwiązań.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Mocno chcemy podkreślić, że nie jest już także tajemnicą dla konsumentów, że banki oferując kredyty kreują pusty pieniądz do systemu finansowego kraju, a konsument jest niezbędnym narzędziem dla banku aby takiego kredytu udzielić. Zatem bank nie ma żadnych pieniędzy, a jedynie pośredniczy w zaciągnięciu długu przez konsumenta w systemie finansowym. Oznacza to, że konsument jest źródłem przychodu, a każdy procent ponad zero jest czystym zyskiem banku. Dlatego system prawa Unii Europejskiej tak dba o prawa konsumenta i chce go zabezpieczyć w możliwie w najwyższym stopniu. Niestety o tym oczywistym fakcie nie mają pojęcia orzekające składy, które niejednokrotnie wskazują na oszczędności jako źródło kredytowania. Dlatego w tym zakresie widzimy pole ustawodawcze i uchwalenie definicji legalnej kredytu bankowego. Te same przepisy przed akcesją Polski do UE były implementowane do krajowego porządku prawnego. Wystarczyło i nadal wystarcza stosować je w takim celu do jakiego zostały ustanowione. Zatem nie prawo jest niedoskonałe tylko ludzie, a konkretnie sędziowie którzy jest stosują. I tu widzimy pole do działania władzy ustawodawczej. Najwyraźniej niezawisłość sędziowska jest źle postrzegana i utożsamiana z niezależnością od nikogo i niczego, w tym także prawa. Przypominamy także, że orzeczenia TSUE są źródłem prawa co wynika z porządku konstytucyjnego i traktatu akcesyjnego. Wobec czego wskazując na art. 2 projektu ustawy wskazujemy dniu 15 czerwca 2023 r., Trybunał	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydał wyrok w sprawie C-287/22. Wskazując, że udzielenie takiego zabezpieczenia jest koniecznością. Przypomnijmy więc : Artykuł 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich należy interpretować w ten sposób, że: *stoją one na przeszkodzie orzecznictwu krajowemu, zgodnie z którym sąd krajowy może oddalić złożony przez konsumenta wniosek o zastosowanie środków tymczasowych mających na celu zawieszenie, w oczekiwaniu na ostateczne rozstrzygnięcie w przedmiocie unieważnienia zawartej przez tego konsumenta umowy kredytu ze względu na to, że owa umowa kredytu zawiera nieuczciwe warunki, spłaty rat miesięcznych należnych na podstawie wspomnianej umowy kredytu, w sytuacji gdy zastosowanie takich środków tymczasowych jest konieczne dla zapewnienia pełnej skuteczności tego orzeczenia.* Tym samym TSUE w roku 2023 po raz kolejny potwierdził że Dyrektywa która obowiązuje w Unii od 1993 r. a w Polsce od 2004 roku wciąż obowiązuje i nic w tym zakresie się nie zmieniło. Mamy poważne wątpliwości natury konstytucyjnej oraz na bazie podpisanych przez Polskę Traktatów (umów międzynarodowych) czy ustawodawca polski może wprowadzić skutecznie prawne (w formalnie nowej ustawie) obowiązujące już dawno w polsce zasady prawne. Proponowane rzekome zmiany, w sporej części nie są zmianami, bo co do skutku normatywnego już obowiązują skutecznie prawnie od wielu lat, ponieważ dublują się	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			treścią przepisów wprowadzonych wiele lat temu w innych ustawach polskich lub aktach UE, a prawdziwym problemem jest to, że są uporczywie nie stosowane przez sądy RP, pomimo wielu lat ich obowiązywania w polsce, potwierdzonego przez Trybunały UE. Wielokrotne „wprowadzanie" tych samych przepisów to brak szacunku wobec porządku prawnego oraz obywateli Polski. W ocenie Stowarzyszenia PRO-FUTURIS, projekt niniejszej ustawy w zaproponowanym jej brzmieniu literalnym stwarza poważne ryzyko związane z Prawami Konsumenta i kształtowanym przez Polskie Sądy orzecznictwem oraz stoi w znacznej sprzeczności z dotychczasową linią orzeczniczą TSUE. Przedmiotowa ustawa nie może w żadnym jej zapisie wywoływać wstecznych skutków prawnych i nie będąc zgodna z przepisami stanowionymi na dzień zawarcia umowy kredytowej, działać na szkodę konsumenta. Szczególną uwagę należy zwrócić na niebezpieczeństwo dotyczące próby zalegalizowania przez autorów projektu zrzeczenia się prawa konsumenta do czynienia skutków prawnych z okresów przedawnienia wzajemnych roszczeń finansowych i odszkodowawczych. Prawa te na dzień dzisiejszy określają precyzyjnie dotychczasowe przepisy, odwołując się do zakresu ich obowiązywania, do potrzeb procesowych na dzień podpisania umowy kredytowej. Należy przypomnieć, iż z kolejnych orzeczeń i postanowień TSUE, wynika że Sąd lokalny (czytaj-KRAJOWY) na terenie UE, na pierwszym etapie sprawy, winien zbadać wzorzec umowy kredytowej na okoliczność	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			istnienia zapisów abuzywnych . Po ustaleniu przez Sąd zapisów niedozwolonych, Sąd już na tym etapie winien „STWIERDZIĆ NIEWAZNOŚC UMOWY" , co powinno skutkować uważaniem jej z nie istniejącą i nigdy nie zawartą. Na drugim etapie sprawy, Sąd winien ustalić z konsumentem wysokość, rodzaj i formę rozliczenia,może być opcjonalnie wzajemnego. Na trzecim etapie sprawy, Sąd winien ustalić z konsumentem ewentualne odszkodowanie. Stowarzyszenie PRO-FUTURIS jako organizacja stojąca na straży Praw Konsumenta, związana Statutem w tym zakresie, wnioskuje do autorów przedmiotowego Projektu Ustawy o przeprowadzenie kolejnego etapu konsultacji społecznych na zasadzie wyznaczonego spotkania zapowiedzianego z 30-sto dniowym wyprzedzeniem, dla umożliwienia zainteresowanym stronom niniejszym zagadnieniem, przeprowadzenia uzasadnienia swoich tez, popartych orzeczeniami instytucji międzynarodowych. W przypadku nie uwzględnienia naszych propozycji zmian, lub nie przychylenia się do wniosku o kolejne formy konsultacji jako spotkań bezpośrednich, zapowiadamy skarżenie niniejszych działań i powstałych w ich wyniku tworów legislacyjnych jako nie zgodnych z obowiązującym prawem UE, do międzynarodowych instytucji pro konsumenckich, oraz związanych z Prawami Człowieka.	
	Obywatel 164	Uwaga ogólna	Projekt ustawy nie spełni swojego *ratio legis* w postaci przyspieszenia postępowań w tzw. sprawach frankowych. Jeśli Ministerstwo Sprawiedliwości rzeczywiście chce	**Uwaga niezasadna.** Proponowane rozwiązanie dotyczące „konsumenckiego nakazu zapłaty" w

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			przyspieszyć te postępowania, to zamiast dawać bankom możliwość zgłaszania zarzutu potrącenia nawet na rozprawie apelacyjnej (co z całą pewnością miałoby miejsce i brzmi jak pomysł lobby bankowego), powinno zaproponować nowy tryb postępowania – konsumenckie postępowanie nakazowe. Postępowanie to wzorowałbym na postępowaniu nakazowym, tzn. wydany w sprawie **konsumencki nakaz zapłaty i zaprzestania naruszeń prawa** (dalej jako *nakaz konsumencki*) stanowiłby od chwili jego wydania tytuł zabezpieczenia. Ponadto, oprócz polecenia zapłaty, zawierałby: 1. nakaz wstrzymania płatności rat, 2. nakaz usunięcia informacji o kredycie z BIK, 3. inne formy zabezpieczenia roszczeń niepieniężnych, uznane przez sąd za stosowne. Wniesienie zarzutów od nakazu konsumenckiego wiązałoby się z koniecznością uiszczenia opłaty sądowej wynoszącej 10% wartości przedmiotu sporu. W przypadku utrzymania przez sąd nakazu w mocy miałby on możliwość stwierdzenia oczywistej bezzasadności zarzutów i w takim przypadku **z urzędu zasądzałby na rzecz konsumenta zwrot sześciokrotności poniesionych przez niego kosztów procesu**, z uwagi na nadużycie przez bank prawa procesowego. Stanowiłoby to wystarczającą zachętę ekonomiczną dla banków do unikania obstrukcji procesowej i składania zarzutów jedynie w tych sprawach, w których rzeczywiście miałoby to prawne uzasadnienie – w szczególności w sytuacjach, gdy dane zagadnienie	ocenie projektodawcy stanowi środek za daleko idący, ingerujący w ogólne zasady postępowania cywilnego, choć niektóre proponowane skutki jak np. wstrzymanie obowiązku spełniania świadczeń są przewidziane w projekcie (art. 2). Nie wpłynąłby on również bieg postępowań, które już w dużej liczbie toczą się przed sądami.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			prawne nie zostało jeszcze wyjaśnione przez TSUE lub SN uchwałą zasadniczą. Termin na wniesienie zarzutów nie powinien być dłuższy niż **14 dni**, gdyż przedsiębiorcy, jako profesjonaliści, muszą zapewnić sobie służby prawne do obsługi takich postępowań. Nagminne wydłużanie przez sądy terminów na wniesienie odpowiedzi na pozew dla banku – nawet do dwóch miesięcy – jest nieakceptowalne. W konsumenckim postępowaniu nakazowym należałoby wyłączyć możliwość wniesienia pozwu wzajemnego, a możliwość skorzystania z zarzutu zatrzymania powinna być wyraźnie ograniczona jedynie do roszczeń różnorodzajowych. Zarzut potrącenia mógłby zostać podniesiony wyłącznie w zarzutach od nakazu konsumenckiego i tylko w sposób bezwarunkowy. Po wniesieniu zarzutów sąd pierwszej instancji decydowałby, czy ich charakter wymaga przeprowadzenia rozprawy. Jeśli nie dostrzegłby takiej potrzeby, mógłby wydać wyrok na podstawie dokumentów na posiedzeniu niejawnym. Początkowo nakaz konsumencki należałoby zastrzec dla wszystkich spraw dotyczących umów o kredyty waloryzowane (bez względu na ich walutę), jednak jego konstrukcja mogłaby zostać łatwo rozwinięta na dalsze kategorie spraw dotyczących klauzul abuzywnych lub naruszenia praw konsumenta, a w przyszłości – być może nawet na wszystkie sprawy o charakterze konsumenckim. Jest to tym bardziej uzasadnione, że polskie banki nagminnie i masowo w ostatnich dekadach wprowadzały produkty finansowe naruszające prawa konsumentów oraz	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			zasady swobody umów i równości stron. Postępowaniem tym można by niezwłocznie objąć chociażby sprawy dotyczące **sankcji kredytu darmowego**, które niebawem staną się problemem dla wydolności wymiaru sprawiedliwości – **porównywalnym, jeśli nie większym**, od tego, jaki wiąże się ze sprawami frankowymi. Również sprawy dotyczące **missellingu** powinny niezwłocznie zostać objęte tym postępowaniem. Pozwoliłoby to przynajmniej części pokrzywdzonych odzyskać swoje pieniądze, zanim *misseller* ogłosiłby upadłość lub przeszedł restrukturyzację. Takie postępowanie mogłoby również zachęcić sądy do wszechstronnego badania zarzutów konsumentów wobec **zmiennego oprocentowania** czy **stawki referencyjnej WIBOR**, gdyż obecnie nie sposób oprzeć się wrażeniu, że w tej kategorii spraw troska sądów o ograniczenie wpływu spraw wygrywa z prawem konsumenta do podważenia nieuczciwej umowy kredytowej. Ostatecznie rozszerzenie tego rodzaju postępowania na wszystkie sprawy o charakterze konsumenckim ułatwiłoby np. **dochodzenie roszczeń przeciwko ubezpieczycielom, roszczeń dotyczących szkody na osobie, roszczeń z tytułu wad rzeczy i innych**, co jednoznacznie wzmocniłoby ochronę konsumentów – będącą jednym z filarów europejskiego prawa cywilnego. Rozwiązanie takie wymaga oczywiście od Ministerstwa Sprawiedliwości **odwagi** i **wyrzucenia do śmieci projektu zmian, który jest obecnie konsultowany**, jednak w krótkim czasie doprowadziłoby, po pierwsze, do **odciążenia sądów**, a po drugie – do **wzmocnienia ochrony**	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			konsumentów w nierównej walce z przedsiębiorcami, którzy niestety systemowo nadużywają swojej pozycji, zdając sobie sprawę z ograniczeń dostępu do sądu po stronie konsumenta, wynikających m.in. z kosztów procesu oraz długiego czasu trwania postępowań. Opcjonalnie można rozważyć umożliwienie konsumentom – na poziomie przepisów przejściowych – złożenia wniosku o wydanie nakazu konsumenckiego w terminie 14 dni od wejścia w życie ustawy w tzw. sprawach frankowych, które były już w toku przed jej wejściem w życie. W takim przypadku sąd mógłby wydać nakaz, jeśli nie sprzeciwiałby się temu stan sprawy, w szczególności jeśli w sprawie nie zapadł jeszcze wyrok. Gdyby Ministerstwo Sprawiedliwości było zainteresowane tym rozwiązaniem, chętnie prześlę projekt przepisów o **konsumenckim postępowaniu nakazowym**, który opracowałem.	
	Obywatel 192	Uwaga ogólna	Sąd będzie obciążony obliczaniem wzajemnych roszczeń (art. 4 i 7), co dotychczas rozwiązywano poza sądem. Brak podstawy prawnej do ustalenia kursu waluty obcej oraz odsetek może powodować apelacje. Rozliczenie w wyroku nieprawomocnym ogranicza prawa konsumenta	**Uwaga częściowo zasadna.** Zrezygnowano z rozwiązania z art. 7 projektu.
	Obywatel 59 Obywatel 108 Obywatel 110 Obywatel 112	Uwaga ogólna	Regulacje prawne zawarte w ustawie powinny ulec obostrzeniu dla banków, tak aby zachęcić banki do uznawania roszczeń konsumentów przedsądowo, bo przecież tylko to realnie odciąży sądy. Natomiast w sprawach już toczących się w sądach, regulacje prawne powinny przyspieszyć, ale nie kosztem	**Uwaga częściowo zasadna.** Zrezygnowano z rozwiązania z art. 7 projektu.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 113 Obywatel 114 Obywatel 119 Obywatel 124 Obywatel 131 Obywatel 136 Obywatel 137 Obywatel 140 Obywatel 141 Obywatel 142 Obywatel 143 Obywatel 146 Obywatel 147 Obywatel 148 Obywatel 150 Obywatel 152 Obywatel 153		utraty przez konsumentów praw lub tworzenia specjalnych instytucji dla banków.	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 174	Uwaga ogólna	Niedopuszczalne jest aby wstrzymywać płatność bez wniosku o zabezpieczenie. kto weźmie odpowiedzialność jeżeli klient na końcu przegra? co z tymi rata? w jaki sposób miałby być zapłacone na rzecz banku niedopuszczalne winno być rozliczanie do etapu II instancji zwłaszcza spraw w toku, klient straci odsetki. godzi to w konstytucyjne prawo równości wobec prawa. nie może być tak, iż klienci którzy dostali już odsetki będą w sytuacji korzystniejszej niż Ci którzy procesują się już często przez wiele lat (i to nie z własnej winy a niewydolnego wymiaru sprawiedliwości). mediacja nie może być przymusem. w 99 % spraw w których dochodzi do ugody pełnomocnicy sami potrafią wypracować ugodę. te banki które nie proponują uczciwych ugód nadal tego robić nie będą. a przymusowa mediacja tylko wydłuży proces	**Uwaga niezasadna.** Powód bierze odpowiedzialność za ryzyka związane z wytoczeniem powództw i zaprzestaniem płatności rat. Projektowane przepisy nie przewidują obligatoryjnej mediacji.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 175	Uwaga ogólna	Propozycja unieważnienia umowy po pierwszej rozparawie.	**Uwaga niezasadna.** Projekt nie narzuca terminu rozpoznania sprawy. Zasadniczo zasada rozpoznania sprawy na pierwszej rozprawie wynika z przepisów ogólnych.
	Obywatel 182	Uwaga ogólna	Ustawa obciąży sądy obliczaniem wzajemnych roszczeń w wyroku. Do tej pory sprawy wyliczenia wzajemnych roszczeń udawało się w dużej mierze zamknąć poza sądem i wystarczyło stwierdzenie nieważności umowy. Teraz to, że sąd będzie musiał obliczać należności może spowodować wydłużenie spraw, a ma na celu obcięcie dla konsumenta odsetek które się jemu należą oraz zabranie mu prawa do pokrycia przez bank kosztów procesu. Ustawa chroni i pozycjonuje banki, nie ludzi.	**Uwaga zasadna.** Wycofano się z rozwiązania przewidzianego w dotychczasowym art. 7 projektu.
	Obywatel 177	Uwaga ogólna	Proszę o uwzględnienie w ustawie kredytobiorców frankowych Getin Noble Banku, którzy obecnie są pozbawieniu swoich praw i nie mają aktualnie żadnej ochrony prawnej.	**Uwaga niezasadna.** Konsumenci mogą dochodzić roszczeń przeciwko temu bankowi we właściwych postępowaniach. Projekt nie ingeruje w przebieg tych postępowań.
	Obywatel 179	Uwaga ogólna	Przedawnienie powinno być stwierdzane na postawie obiektywnych przepisów. Art. 117’1 k.c. nie pozwala na sprawiedliwy werdykt i nie powinien mieć zastosowania	**Uwaga niezasadna.** Projekt nie wprowadza żadnych zmian w kwestii przedawnienia należności stron. Kwestia ta jest regulowana w przepisach ogólnych.
	Związek Banków Polskich	Uwaga ogólna	Proponowane przepisy mają charakter epizodyczny i mają na celu rozwiązanie bardzo konkretnego problemu, jakim	**Uwaga niezasadna.** Przepisy ustawy zostaną uchylone wraz z zakończeniem się postępowań

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			jest zmniejszenie obciążenia sądów, poprzez wprowadzenie rozwiązań, które mają na celu szybsze rozpoznawanie spraw dot. kredytów frankowych. Przepisy te nie powinny więc obowiązywać bezterminowo i nie powinny dawać możliwości ich stosowania - ani teraz, ani w przyszłości - w innych sprawach, np. sprawach EURO, WIBOR, czy SKD. Poddajemy więc pod rozwagę, aby przepisy te obowiązywały np. przez 5 lat od daty wejścia w życie ustawy.	dotyczących tzw. spraw frankowych. Aktualnie nie jest możliwe przewidzenie w jakim terminie sądy zakończą prowadzenie tych spraw. Utrata mocy przepisów mogłaby negatywnie wpłynąć na tok trwających procesów.
	Wiktor Budzewski Fundacja na rzecz ochrony konsumentów Życie Bez Kredytu oraz Kurpiejewski Budzewski i wspólnicy sp.p. adwokatów	Uwaga ogólna	W tej ustawie powinien znaleźć się przepis w zakresie kosztów postępowania dotyczących konsumenta. W przypadku przegranej sprawy wytoczonej przez konsumenta lub z powództwa konsumenta, konsument jest zobowiązany do zwrotu kosztów procesu w wysokości nie przekraczającej opłaty do pozwu wskazanej w art. 13a ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.	**Uwaga niezasadna.** Projekt nie ingeruje w zasady rozliczenia kosztów procesu. Kodeks postępowania cywilnego zawiera elastyczne reguły dotyczące tej kwestii (wyjątkiem jest regulująca dotycząca rozliczenia kosztów w przypadku uwzględnienia zarzutu potrącenia złożonego przez bank w oparciu o oświadczenie o potrąceniu złożonego w trakcie procesu).
	Wiktor Budzewski Fundacja na rzecz ochrony konsumentów Życie Bez Kredytu oraz Kurpiejewski	Uwaga ogólna	Ewentualnie w przypadku spełnienia świadczenia przez konsumenta w trakcie procesu nie jest on traktowany jako strona przegrywająca i zniesiony zostaje obowiązek zwrotu kosztów między stronami. Przedsiębiorca w takim przypadku może żądać zwrotu połowy opłaty od pozwu.	**Uwaga niezasadna.** Projekt nie ingeruje w zasady rozliczenia kosztów procesu. Kodeks postępowania cywilnego zawiera elastyczne reguły dotyczące tej kwestii (wyjątkiem jest regulująca dotycząca rozliczenia kosztów w przypadku

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Budzewski i wspólnicy sp.p. adwokatów			uwzględnienia zarzutu potrącenia złożonego przez bank w oparciu o oświadczenie o potrąceniu złożonego w trakcie procesu).
	Wiktor Budzewski Fundacja na rzecz ochrony konsumentów Życie Bez Kredytu oraz Kurpiejewski Budzewski i wspólnicy sp.p. adwokatów	Uwaga ogólna	W zakresie odsetek ustawowych za opóźnienie żądanych przez banki proponuje się doprecyzowanie regulacji art. 481 k.c. W sporach o roszczenia między konsumentem a przedsiębiorcą, konsument może pozostawać w zwłoce dopiero z chwilą uznania przez przedsiębiorcę, że umowa jest nieważna.	**Uwaga niezasadna.** Projekt nie ingeruje w zasady oznaczania wymagalności świadczeń, które wynikają z przepisów Kodeksu cywilnego.
Uwagi do projektu ustawy				
	Obywatel 134 Obywatel 138 Obywatel 145 Obywatel 205	Tytuł ustawy	Usunąć wyrazy „…franka szwajcarskiego”, wpisać „…walut obcych”	**Uwaga niezasadna.** Przyczyny nie objęcia projektem sporów na kanwie umów waloryzowanych do innych walut niż CHF przedstawiono w uzasadnieniu projektu.
	Konfederacja Lewiatan	Art. 1	Z założeń do Projektu wynika, że ustawa ma mieć charakter epizodyczny i ma mieć zastosowanie w sporach z konsumentem o roszczenia związane z zawartą z konsumentem umową kredytu denominowanego lub indeksowanego do franka szwajcarskiego, o ile konsument	**Uwaga częściowo zasadna.** Usunięto z uzasadnienia wzmiankę o epizodycznym charakterze ustawy. Projekt ustawy odnosi się do spraw, które w największym stopniu obciążają

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			ten jest stroną postępowania. Uzasadnienie Projektu przewiduje, że ze względu na szczególny charakter rozwiązań zmierzających do szybszego rozpoznawania spraw dotyczących kredytów frankowych (a co za tym idzie – przyspieszenia rozpoznawania wszystkich spraw przez sądy okręgowe i apelacyjne), co do zasady nie zostały one wprowadzone do kodeksu postępowania cywilnego, lecz zawarte w odrębnej ustawie, która z założenia ma charakter epizodyczny. Zgodnie z Rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów w sprawie „Zasad Techniki Prawodawczej" z dnia 20 czerwca 2002 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 283, dalej jako rozporządzenie w sprawie „Zasad Techniki Prawodawczej") przepisy epizodyczne zostały uregulowane w § 29 a i § 29 b oraz § 29 c tego aktu prawnego. Jak wynika z § 29b ust. 2 rozporządzenia w sprawie „Zasad Techniki Prawodawczej" „*W przepisach epizodycznych początku i końca obowiązywania regulacji nie uzależnia się od wystąpienia zdarzenia przyszłego, chyba że jest to konieczne ze względu na zakres regulacji ustawy albo jej poszczególnych przepisów, a termin wystąpienia zdarzenia przyszłego można ustalić w sposób niebudzący wątpliwości i zostanie on urzędowo podany do wiadomości publicznej"*. Przenosząc powyższe na grunt projektowanej ustawy, nie ulega wątpliwości, że ustawodawca nie określił czasu obowiązywania ustawy. I jak wynika z uzasadnienia projektu jest to zabieg celowy, ponieważ: *„Ze względu jednak na to, że nie można w sposób precyzyjny przewidzieć, jak szybko proponowane regulacje przyniosą zakładane efekty, nie określono z góry okresu*	wymiar sprawiedliwości. Nie wyklucza możliwości dochodzenia roszczeń przez innych kredytobiorców na podstawie ogólnych przepisów. W przypadku ustalenia w trakcie procesu, że powód nie jest konsumentem sprawa powinna zostać rozpoznana z pominięciem projektowanych przepisów. Powtórzenie czynności w postępowaniu będzie uzależnione od ewentualnego naruszenia praw do obrony w przypadku zastosowania regulacji wyjątkowych wynikających z ustawy. W sytuacji, gdy w toku postępowania sądowego zostanie ustalone, że strona umowy nie jest konsumentem (wbrew twierdzeniom zawartym w pozwie), sąd będzie zmuszony ocenić, czy zastosowanie przepisów ustawy wpłynęło na możliwość realizacji przez strony ich praw procesowych, w szczególności prawa do obrony. Jeżeli szczególne regulacje ustawy nie spowodowały ograniczenia możliwości przedstawienia stanowiska i dowodów przez stronę, która błędnie została uznana za konsumenta, powtarzanie czynności procesowych nie będzie konieczne. Natomiast w przypadku, gdy specyficzne rozwiązania ustawowe istotnie wpłynęły na zakres uprawnień procesowych stron, konieczne będzie powtórzenie tych czynności, które naruszały prawa do obrony.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			obowiązywania ustawy. Zakłada się, że ustawa zostanie uchylona wtedy, kiedy przestanie być potrzebna”. Powyższe nie jest prawidłowe, a więcej, może prowadzić do wniosku, że proponowane rozwiązanie stanie się rozwiązaniem trwałym, jeżeli zważyć na ilość zawartych umów kredytów indeksowanych/denominowanych frankiem szwajcarskim, w tym spłaconych, także lata temu, a które mogą być podważane bez żadnych ograniczeń czasowych. Ustawa dotyczy wąskiej grupy sporów przedsiębiorców z konsumentami na tle kredytów denominowanych i indeksowanych do franka szwajcarskiego. *A contrario* poza regulacją pozostają pozostałe spory na linii przedsiębiorca – konsument, w tym spory z umów denominowanych i indeksowanych do innej waluty niż frank szwajcarski. Oznacza to, że regulacja kreowana jest na konkretne potrzeby wąskiego grona kredytobiorców tzw. „frankowych”, nie ma charakteru uniwersalnego. Wbrew założeniom – poddać należy w wątpliwość, że cel – przyspieszenie postępowania – zostanie osiągnięty, a proponowane uregulowania raczej naruszają prawa stron do rzetelnego procesu oraz naruszają zasady prawidłowej legislacji. Krytycznie ocenić należy, że ustawa nie przewiduje, na jakich zasadach sąd ma procedować, jeżeli w toku postępowania okaże się, że spór nie dotyczy konsumenta, albo nie dotyczy umowy, która wprawdzie jest związana z frankiem szwajcarskim, ale nie jest umową indeksowaną czy denominowaną. Art. 1 wyraźnie wskazuje na zacieśnienie stosowania przepisów ustawy do sporów	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			stricte z konsumentem. **Art. 1 Projektu nie przewiduje jednak sytuacji, w której pozwany skutecznie zakwestionował w postępowaniu sądowym status konsumenta po stronie powoda - kredytobiorcy. Nie jest jasnym, w którym momencie sąd rozpoznający sprawę powinien stwierdzić, że powodowi nie przysługuje status konsumenta, a tym samym dalsze procedowanie sprawy powinno odbywać się z pominięciem przepisów ustawy**. Brak wprowadzenia tego typu rozwiązania doprowadzi do sytuacji, w której pozwany zarzucając w apelacji brak statusu konsumenta po stronie pozwanego będzie jednocześnie formułował wniosek o nieważności postępowania przed sądem I instancji oparty o przesłankę pozbawienia możności obrony swych praw wskazanej w art. 379 pkt 5 k.p.c., bowiem skoro powód w sprawie nie miał statusu konsumenta, to brak tego statusu konsumenta istniał już w chwili wniesienia pozwu, a tym samym postępowanie przed sądem I instancji było prowadzone według niewłaściwych przepisów prawa, co naruszało prawo pozwanego do kontradyktoryjnego procesu na zasadach przewidzianych przez kodeks postępowania cywilnego.	
	Obywatel 2	Art. 1	Problem z formalną definicją kredytu „denominowanego" albo „indeksowanego", ustawa może odwoływać się do art. 69 pr. bank. - jednak w chwili zawarcia większości umów definicja ta nie występowała w pr. bank . Ponadto taki sposób formułowania użytego w ustawie stwarza problem, czy ustawa ma zastosowania do kredytów „pseudowalutowych" tj. takich gdzie hipotetycznie była możliwość wypłaty kredytu w CHF/innej walucie -	**Uwaga niezasadna.** Odróżnienie kredytu denominowanego lub indeksowanego od innych rodzajów umów kredytowych (walutowych) nie powinno nastręczać trudności na wstępnym etapie postępowania, nawet przy rozbieżnych stanowiskach stron. Kwalifikacja danej umowy jest możliwa na podstawie jej treści, bez potrzeby

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			praktyka jednak pokazuje, że możliwość wypłaty w CHF była pozorna, ponieważ konsument potrzebował od samego początku kredytu wypłacanego w PLN a bank narzucił jednostronnie takie rozwiązanie. Projekt powinien więc ujednolicić definicję kredytu indeksowanego i denominowanego, w szczególności odnośnie waluty i kwoty kredytu, która została rzeczywiście konsumentowi wypłacona.	wprowadzania dodatkowej definicji ustawowej. Warto podkreślić, że sama ustawa Prawo bankowe w art. 69 posługuje się pojęciami kredytu denominowanego i indeksowanego bez definiowania tych terminów, co potwierdza, że są to pojęcia o ustalonej treści w praktyce bankowej i orzeczniczej. Sąd rozpoznający sprawę jest w stanie dokonać prawidłowej oceny charakteru umowy bez dodatkowych definicji, opierając się na istniejącym dorobku orzeczniczym.
	Obywatel 174	Art. 1	Ustawa winna uwzględniać sytuację nie tylko frankowiczów ale również kredytów indeksowanych i denominowanych do innych walut.	**Uwaga niezasadna.** Przyczyny nie objęcia projektem sporów na kanwie umów waloryzowanych do innych walut niż CHF przedstawiono w uzasadnieniu projektu.
	Stowarzyszenie adwokackie „Defensor Iuris”	Art.. 1	zgodnie projektem, przepisy specustawy frankowej stosuje się tylko do kredytów indeksowanych i denominowanych do franka szwajcarskiego. Brak jest uzasadnienia dla ograniczania tych rozwiązań procesowych wyłącznie do kredytów frankowych, podczas gdy na rynku bankowym w tym samym czasie zawierane były kredyty waloryzowane innych walut obcych, takich jak dolar lub euro. Mechanizmy waloryzacyjne tego rodzaju w umowach były jednak takie same i to niezależnie od waluty waloryzacji. Kwestia wzrostu ryzyka kursowego w przypadku franka szwajcarskiego nie stanowi *per se* przyczyny upadku umów kredytu, albowiem umowę bada się na moment jej zawarcia (*vide*.uchwała SN ws. III CZP 29/17). Dalej, projekt ustawy zdaje się ograniczać jej rozwiązania w sposób przedmiotowy wyłącznie do umów kredytu,	**Uwaga częściowo zasadna.** Uwzględniono uwagę w części dotyczącej pominięcia umów pożyczek waloryzowanych do CHF. Przyczyny nie objęcia projektem sporów na kanwie umów waloryzowanych do innych walut niż CHF przedstawiono w uzasadnieniu projektu.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			podczas gdy na rynku równie często zawierano pożyczki hipoteczne powiązane z walutą obcą. Mechanizm funkcjonowania waloryzacji w tego rodzaju umowach był tożsamy z tym, który występował w kredytach frankowych. Ustawodawca powinien zatem wprowadzić chociażby taki zapis, zgodnie z którym przez „kredyt" rozumie się również „pożyczkę hipoteczną" lub inny podobny.	
	Obywatel 118	Art. 1	Biorąc pod uwage zasadę sprawiedliwości społecznej oraz tożsamość mechanizmów _indeksacyjnych/denominacyjnych stosowanych przez banki w umowach powiązanych z waluta frank szwajcarski z umowami powiązanym Z innymi walutami obcymi zasadne jest rozszerzenie zakresu walut objętych regulacją konsultowanej ustawy na wszystkie waluty obce, w których banki udzielały kredytobiorcom kredytów powiązanych walutami obcymi. Odsetek umów powiązanych z innymi walutami obcymi takimi jak miedzy innymi Jen japoński, Euro, Dolar amerykański nie jest znaczny w stosunku do tożsamych kredytów powiązanych z frankiem szwajcarskim jednak celem kompleksowego rozwiązania problemu kredytów powiązanych z walutami obcymi zasadne jest traktowanie ich jednakowo bez selektywnego wyodrębniania kredytów tożsamych pozostałymi a różniącymi się jedynie walutą zastosowaną w treści umowy Takie rozszerzenie zakresu stosowania ustawy ułatwi także praktyczne stosowanie ustawy sędziom rozpoznającym sprawy z powództwa kredytobiorców i banków, stron takich postepowań oraz ich pełnomocników. Ponadto z tożsamych powodów rozważyć należy	**Uwaga częściowo zasadna.** Przyczyny nie objęcia projektem sporów na kanwie umów waloryzowanych do innych walut niż CHF przedstawiono w uzasadnieniu projektu. Uwzględniono uwagę w części dotyczącej objęcia projektem umów pożyczek waloryzowanych do CHF. Z uwagi na inną sytuację prawną kredytobiorców, którzy nie posiadają statusu konsumenta nie objęto ich projektowaną regulacją.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			rozszerzenie zakresu obowiązywania ustawy względem kredytobiorców nie posiadających statusu konsumenta oraz o umowy pożyczek powiązanych z walutami obcymi.	
	Ogólnopolskie Zrzeszenie Sędziów „Aequitas z siedzibą w Łodzi	Art. 1	Budzi wątpliwości ograniczenie zakresu przedmiotowego ustawy tylko do kredytów indeksowanych czy denominowanych do franka szwajcarskiego. Z uzasadnienia projektu ustawy jednoznacznie wynika, że decyzja o ograniczeniu zakresu przedmiotowego ustawy tylko do kredytów indeksowanych czy denominowanych do waluty obcej wynika przede wszystkim z liczby spraw, których przedmiotem są roszczenia wynikające z umów kredytów denominowanych czy indeksowanych do franka szwajcarskiego. Wskazuje na to powołanie się przez projektodawcę na liczbę spraw oznaczonych symbolami „049 cf" oraz „057 cf", które wpłynęły do sądów okręgowych oraz sądów apelacyjnych. Projektodawca w dalszej części uzasadnienia wskazuje, że dodatkowym argumentem jest ujednolicone orzecznictwo w sprawach dotyczących tej kategorii kredytów, co pozwala na przyjęcie, że umowa zostanie uznana za nieważną (identyczny argument projektodawca przedstawia również w zakresie regulacji dotyczącej zabezpieczenia cyt. „W praktyce sądy udzielają zabezpieczenia roszczenia przynajmniej przez wstrzymanie obowiązku spełniania przez konsumenta świadczeń z umowy kredytowej, wychodzą bowiem z założenia, że kierunek orzecznictwa w sprawach, o których mowa w art. 1, ukształtowany zgodnie ze standardem wynikającym z orzeczenia TSUE z dnia 15 czerwca 2023 r. w sprawie C-287/22 Getin Noble Bank	**Uwaga częściowo zasadna.** Przyczyny nie objęcia projektem sporów na kanwie umów waloryzowanych do innych walut niż CHF przedstawiono w uzasadnieniu projektu. Ugruntowane orzecznictwo w sprawach frankowych nie jest jedynym wyróżnikiem tych spraw. Należy zauważyć, że ilość umów kredytów i pożyczek waloryzowanych do CHF dominowała na rynku finansowych. Obecnie przekłada się to na ilość spraw obciążających wymiar sprawiedliwości. Ilość spraw na kanwie innego typu umów nie stanowi istotnego obciążenia wymiaru sprawiedliwości i nie uzasadnienia rozpoznania tych spraw na zasadach szczególnych. Sytuacja prawna osób, które nie posiadają statusu konsumenta jest odmienna. Nie znajdują zastosowania przepisy dotyczące klauzul abuzywnych.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			S.A., jest na tyle ugruntowany na korzyść konsumenta, że umowa zostanie uznana za nieważną, a zatem dalsze wykonywanie umowy kredytu przez konsumenta do czasu rozstrzygnięcia sprawy byłoby bezcelowe".) i wyjaśnienie zdecydowanej większości zagadnień prawnych występujących w sprawach dotyczących kredytów frankowych w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz Sądu Najwyższego. Jak wskazuje projektodawca w dalszej części uzasadnienia „Orzecznictwo w tych sprawach jest obecnie niemal całkowicie jednolite, co umożliwia i uzasadnia wprowadzenie pewnych odstępstw od ogólnych regulacji postępowania cywilnego, które pozwolą na szybsze rozpoznawanie spraw. Należy jednak zaznaczyć, że kryterium tego nie spełniają sprawy dotyczące kredytów walutowych innych niż kredyty denominowane i indeksowane, kredyty waloryzowane do innych walut obcych, sprawy dotyczące kredytów w PLN (WIBOR + marża), ani sprawy dotyczące sankcji kredytu darmowego – dlatego nie zostały objęte niniejszym projektem. O ile można się zgodzić, że sprawy dotyczące kredytów w PLN (WIBOR + marża) oraz sprawy dotyczące sankcji kredytu darmowego, nie są jednolicie rozstrzygane w orzecznictwie, o tyle nie można podzielić tego stanowiska w odniesieniu do kredytów indeksowanych czy denominowanych do innych walut obcych. Orzecznictwo TSUE i SN istotnie w zdecydowanej większości dotyczy tylko kredytów frankowych niemniej jednak nie sposób nie zauważyć, że wprost znajduje zastosowanie również do kredytów indeksowanych czy denominowanych do innych	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			walut obcych, albowiem mechanizmy przeliczania świadczeń spełnianych przez kredytodawcę na rzecz kredytobiorców jak i świadczeń spełnianych przez kredytobiorców na rzecz kredytodawcy - w wykonaniu umów kredytu indeksowanego czy denominowanego - są identyczne - bez względu na walutę indeksacji czy denominacji. Postanowienia umów regulujące zasady tych przeliczeń mają identyczną treści i to niezależnie od tego czy kredyt był indeksowany do franka szwajcarskiego czy innej waluty. Wadliwość tych umów jest identyczna i jest nią abuzywność postanowień umowy określających zasady przeliczania świadczeń, co naraża konsumenta na nieograniczone ryzyko wzrostu wysokości jego zadłużenia i rażąco narusza jego interes. Błędne jest zatem twierdzenie, że również i na gruncie kredytów indeksowanych i denominowanych do waluty obcej innej niż frank szwajcarski nie ma jasnego i ugruntowanego stanowiska orzecznictwa; takie bo-wiem istnieje i zostało wypracowane na gruncie kredytów frankowych, przy czym ma to walor ogólny, albowiem te wadliwości dotyczą kredytów denominowanych i indeksowanych do każdej waluty obcej. Każdy bowiem taki kredyt bez względu na rodzaj waluty indeksacji czy denominacji zawiera w sobie tę samą wadliwość i takie samo zagrożenie dla interesów konsumenta, które szczególnie uwypukliły się na gruncie kredytów indeksowanych czy denominowanych do franka szwajcarskiego ze względu na wzrost wartości tej waluty. Identyczny mechanizm i identyczne zagrożenie dla interesów konsumenta jest również zawarte w umowach	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			kredytów indeksowanych czy denominowanych do innych walut obcych. Dodać należy, że nie ma tutaj znaczenia, iż na gruncie kredytów denominowanych czy indeksowanych do waluty obcej innej niż frank szwajcarski, takie zagrożenie nie zmaterializowało się tak dobitnie i jaskrawo jak w przypadku kredytów frankowych. W ślad za wyrokiem TSUE z 27 stycznia 2021 r. C-229/19 wskazać bowiem należy, że przepisy dyrektywy 93/13 w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich należy interpretować w ten sposób, że warunek znajdujący się w obarczonej ryzykiem umowie zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem, takiej jak umowa leasingu akcji, należy uznać za nieuczciwy, jeżeli w świetle okoliczności towarzyszących zawarciu umowy i występujących w chwili jej zawarcia warunek ten może spowodować znaczącą nierównowagę wynikających z tej umowy praw i obowiązków stron w trakcie wykonywania tej umowy, i to nawet wówczas, gdy wspomniana nierównowaga może wystąpić tylko wtedy, gdy zachodzą pewne okoliczności lub też gdy, w innych okolicznościach, wspomniany warunek mógłby przynieść korzyść konsumentowi.” Ściśle i lapidarnie wadliwość kredytów denominowanych lub indeksowanych do waluty obcej TSUE ujął w postanowieniu z dnia 24 marca 2022 r. C-288/20, w którym stwierdził, co następuje : „Art. 3 ust. 1 dyrektywy 93/13 w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich należy interpretować w ten sposób, że warunki umowy kredytu, które przewidują, że waluta obca jest walutą rozliczeniową, a euro jest walutą	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			płatniczą, co powoduje przeniesie-nie ryzyka walutowego - bez określenia jego górnej granicy - na kredytobiorcę, mogą powodować znaczącą nierównowagę wynikających z tej umowy praw i obowiązków stron na niekorzyść konsumenta, ponieważ przedsiębiorca nie mógł racjonalnie oczekiwać, dochowawszy wymogu przejrzystości wobec konsumenta, że ten ostatni zaakceptuje nieproporcjonalne ryzyko walutowe wynikające z tych warunków." Takie rozwiązanie jak przyjęte w projekcie godzi w zasadę równego traktowania podmiotów znajdujących się w identycznej sytuacji prawnej i może budzić wątpliwości co do zgodności z regulacją konstytucyjną. Z projektu i uzasadnienia projektu wynika, że regulacja ma dotyczyć tylko osób fizycznych legitymujących się statusem konsumenta. Projektodawca w uzasadnieniu nie wskazał żadnych argumentów uzasadniających wyłączenie z zakresu regulacji osób fizycznych, które nie legitymują się takim statusem tudzież podmiotów innych niż osoby fizyczne. Objęcie zakresem działania tej ustawy również i takich podmiotów byłoby w pełni wskazane chociażby z uwagi na treść uchwały SN z 28 kwietnia 2022r. w sprawie o sygn. akt III CZP 40/22. W przywołanym orzeczeniu Sąd Najwyższy stwierdził, co następuje: „Sprzeczne z naturą stosunku prawnego kredytu indeksowanego do waluty obcej są postanowienia, w których kredytodawca jest upoważniony do jednostronnego oznaczenia kursu waluty właściwej do wyliczenia wysokości zobowiązania kredytobiorcy oraz ustalenia wysokości rat kredytu, jeżeli z treści stosunku prawnego nie wynikają obiektywne i	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			weryfikowalne kryteria oznaczenia tego kursu. Postanowienia takie, jeśli spełniają kryteria uznania ich za niedozwolone postanowienia umowne, nie są nieważne, lecz nie wiążą konsumenta w rozumieniu art. 385 (1) k.c.” Z tezy przywołanej uchwały jak i szerokich rozważań prawnych zawartych w jej uzasadnieniu jednoznacznie wynika, że umowy kredytów indeksowanych czy denominowanych do waluty obcej są wadliwe z uwagi na sprzeczność z naturą stosunku zobowiązaniowego, przy czym jeżeli stroną tej umowy jest konsument, to ze względu na zasadę ochrony konsumenta pierwszeństwo znajduje sankcja przewidziana w art. 385 (1) k.p.c. Z kolei w relacjach z innymi podmiotami pierwszeństwo znajduje sankcja bez-względnej nieważności, albowiem skutkiem przekroczenia granic swobody umów jest niezgodność całości lub części czynności prawnej z ustawą w rozumieniu art. 58 § 1 lub k.c. (ewentualnie - choć ta kwestia pozostaje sporna - z zasadami współżycia społecznego w rozumieniu art. 58 § 2 k.c.) Jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z 31 października 2024 r. w sprawie I CSK 2546/23 Art. 385^1 i n.k.c. wprowadzają instrument wzmocnionej względem zasad ogólnych, w tym wynikających z art. 353^1 k.c., kontroli postanowień narzuconych przez przedsiębiorcę. Oznacza to, że w sytuacji, gdy postanowienia umowy są sprzeczne z ustawą lub zasadami współżycia społecznego, a przez to wykraczają poza granice swobody umów, a jednocześnie postanowienia te mają walor niedozwolonych w rozumieniu art. 385^1 § 1 k.c., to zastosowanie powinien znaleźć art. 385^1 § 2 k.c. przewidujący sankcję braku	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			dalszego związania postanowieniem przy jednoczesnym związaniu umową w pozostałym zakresie, a nie art. 58 § 1 lub 2 k.c. W tym zaś stanie rzeczy wyłączenie tej kategorii podmiotów spod regulacji zawartej w projekcie nie wydaje się trafne i zasadne. Przedmiotowe umowy bezsprzecznie są wadliwe ze względu na naruszenie art. 353^1 k.c. i nie ma tutaj znaczenia czy kredytobiorcą jest osoba fizyczna legitymująca się statusem konsumenta czy też podmiot pozbawiony takiego statusu. W takim też kierunku wypowiedział się SN w orzeczeniu z 15 listo-pada 2024 r. w sprawie I CSK 1792/23 wskazując co następuje : „Wprawdzie okoliczność, iż określonemu postanowieniu umownemu przyznaje się w obrocie konsumenckim abuzywny charakter nie ma bezpośredniego przełożenia na ocenę jego skutków w relacjach pozbawionych konsumenckiego charakteru, nie wyłącza to jednak możliwości uznania tego postanowienia - z racji jego cech - poza obrotem konsumenckim za godzące w zasady współżycia społecznego (art. 58 § 2 k.c.) lub kolidujące z naturą stosunku prawnego (art.353(^{1}) k.c.).	
	Polska Izba Doradców i Pośredników Odszkodowawczych	Art. 1	Zakres ustawy powinien obejmować zarówno umowy kredytu, jak i pożyczki indeksowanej i denominowanej do waluty obcej w tym CHF, USD, EUR itp. Kwestionowaniu podlega mechanizm przeliczeniowy, a nie rodzaj waluty, z jaką kredyt/ pożyczka została powiązania. Dodatkowo, warto uregulować, jak należy traktować kredyty udzielone w PLN+Wibor zmienione aneksem na umowę indeksowaną/ denominowaną. Obecnie ustawa wyłącza ze	**Uwaga niezasadna.** Przyczyny nie objęcia projektem sporów na kanwie umów waloryzowanych do innych walut niż CHF przedstawiono w uzasadnieniu projektu.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			swojej regulacji pożyczki oraz kredyty denominowane i indeksowane powiązane z inną walutą, niż frank szwajcarski. W tym aspekcie warto rozszerzyć zakres jej stosowania, aby regulacją przyspieszającą prowadzenie sprawy i przebieg procesu objąć jak największą liczbę spraw o tożsamym charakterze prawnym.	
	Obywatel 87	Art. 1	1. Równe traktowanie różnych kredytów „walutowych” Z punktu widzenia konsumentów istotny jest nie tylko mechanizm „frankowy”, ale wszelkie umowy obarczone podobnym ryzykiem kursowym. Banki często używały niemal identycznych wzorców, zmieniając tylko walutę. Choć celem ustawy jest rozwiązanie problemu masowego napływu spraw frankowych, warto umożliwić korzystanie z przyspieszonej procedury także innym kredytobiorcom poszkodowanym przez niedozwolone klauzule walutowe.	**Uwaga niezasadna.** Przyczyny nie objęcia projektem sporów na kanwie umów waloryzowanych do innych walut niż CHF przedstawiono w uzasadnieniu projektu.
	Obywatel 154	Art 1	Projekt dotyczy tylko CHF a nie dotyczy dolarów czy jenów	**Uwaga niezasadna.** Przyczyny nie objęcia projektem sporów na kanwie umów waloryzowanych do innych walut niż CHF przedstawiono w uzasadnieniu projektu.
	Centralny Instytut Analiz Polityczno-Prawnych	Art.1 ust. 1	Propozycja treści: „Przepisy niniejszej ustawy stosuje się do postępowań cywilnych prowadzonych przed sądami powszechnymi w sprawach o roszczenia mające podstawę w umowach kredytu denominowanego lub indeksowanego do franka szwajcarskiego (CHF), zawartych pomiędzy konsumentem a kredytodawcą. Ustawa znajduje zastosowanie wyłącznie w sytuacji, gdy konsument jest stroną postępowania sądowego, niezależnie od jego pozycji procesowej. Obejmuje ona zarówno powództwa wytoczone	**Uwaga niezasadna.** Z przepisów wynika jasno, że projektowane przepisy dotyczą powództw kredytobiorców i kredytodawców w określonych kategorii spraw. Wynika to jednoznacznie z przepisów i uzasadnienia projektu ustawy.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			przez kredytobiorców przeciwko bankom, jak i powództwa kredytodawców skierowane przeciwko konsumentom. Ustawa nie obejmuje spraw, w których stroną postępowania jest inny podmiot niż konsument, w tym przedsiębiorcy oraz instytucje finansowe nabywające wierzytelności wynikające z tych umów.”. Uzasadnienie. Oryginalne sformułowanie wskazuje, że przepisy ustawy stosuje się do „spraw o roszczenia związane z zawartą z konsumentem umową kredytu”. Jednak nie precyzuje, czy dotyczy to wyłącznie powództw wytaczanych przez kredytobiorców (konsumentów), czy również tych, które inicjują banki. W praktyce może to rodzić wątpliwości interpretacyjne. Wprowadzenie jednoznacznego określenia, że ustawa ma zastosowanie do wszystkich postępowań, w których stroną jest konsument – niezależnie od tego, czy działa jako powód czy pozwany – pozwala uniknąć rozbieżności w interpretacji przepisów. W sporach dotyczących kredytów denominowanych lub indeksowanych do CHF występują różne konfiguracje stron. W praktyce banki również inicjują postępowania, np. w celu dochodzenia należności wynikających z nieważnych umów lub kwestionowania roszczeń kredytobiorców. Ustawa powinna obejmować nie tylko powództwa konsumentów przeciwko bankom, ale także sprawy, w których kredytodawca pozywa konsumenta. Stąd wprowadzenie sformułowania „niezależnie od tego, czy jest powodem, czy pozwanym”. Wprowadzenie dodatkowego zapisu wykluczającego zastosowanie ustawy do postępowań, w których stroną nie jest konsument, jest istotne dla zachowania spójności regulacji. Kredyty frankowe mogły być przedmiotem cesji	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			na inne podmioty (np. fundusze sekurytyzacyjne lub firmy windykacyjne), a w niektórych przypadkach roszczenia mogą być dochodzone przez przedsiębiorców, którzy nabyli wierzytelności. W takich sytuacjach stosowanie ustawy mogłoby być nieuzasadnione, ponieważ jej celem jest ochrona konsumentów, a nie innych podmiotów rynku finansowego. Niektóre umowy kredytowe zawierają mechanizmy indeksacji do innych walut (np. EUR, USD, JPY) lub są kredytami udzielonymi w złotych polskich z oprocentowaniem opartym na wskaźniku WIBOR. Aby uniknąć rozszerzającej interpretacji, doprecyzowano, że ustawa odnosi się wyłącznie do umów denominowanych lub indeksowanych do franka szwajcarskiego. Zaproponowane zmiany zwiększają precyzję regulacji, co jest kluczowe z punktu widzenia jej stosowania przez sądy i uczestników postępowań. Przepisy proceduralne powinny być sformułowane w sposób jednoznaczny, aby uniknąć rozbieżności interpretacyjnych prowadzących do niejednolitego stosowania prawa.	
	Obywatel 123 Obywatel 139 Obywatel 158 Obywatel 168 Obywatel 195	Art.1 ust 1	Należy rozszerzyć o umowy kredytowe oraz **pożyczki** powiązane z innymi dostępnymi walutami **(USD, EUR, YPD**)	**Uwaga niezasadna.** Przyczyny nie objęcia projektem sporów na kanwie umów waloryzowanych do innych walut niż CHF przedstawiono w uzasadnieniu projektu.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 134 Obywatel 138 Obywatel 145 Obywatel 205	Art. 1 ust 1	Usunąć wyrazy „…franka szwajcarskiego (CHF)”, wpisać „…walut obcych”	**Uwaga niezasadna.** Przyczyny nie objęcia projektem sporów na kanwie umów waloryzowanych do innych walut niż CHF przedstawiono w uzasadnieniu projektu.
	Wiktor Budzewski Fundacja na rzecz ochrony konsumentów Życie Bez Kredytu oraz Kurpiejewski Budzewski i wspólnicy sp.p. adwokatów	Art. 1 ust. 1 i 2	Projektodawca w sposób nieuzasadniony zawęża zakres przedmiotowy ustawy do umów kredytu denominowanego i indeksowanego do franka szwajcarskiego. Projektodawca powinien w sposób konsekwentny zgodny z obowiązującymi przepisami wprowadzać zakres obowiązywania przedmiotowego. Zgodnie z ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustawa art. 18 wprowadził szerszy katalog postępowań dotyczących sporów wynikających z umów związanych z inną niż polska walutą. Również Sąd Najwyższy w przywoływanych w uzasadnieniu do projektu ustawy orzeczeniach, w tym w uchwale III CZP 25/22 przyjął rozwiązania zgodnie, z którym „w razie uznania, że postanowienie umowy kredytu indeksowanego lub denominowanego odnoszące się do sposobu określania kursu waluty obcej”. Sąd Najwyższy bardzo wyraźnie podkreślił zatem, że uchwała dotyczy wszystkich kredytów denominowanych i indeksowanych. Skoro zatem sprawy te są sprawami tego samego rodzaju, które są rozpoznawane przez ten sam Sąd, w specjalnie do tego powołanym wydziale, nieuzasadnione jest zawężanie definicji do kredytów powiązanych wyłącznie z jedną	**Uwaga niezasadna.** Przyczyny nie objęcia projektem sporów na kanwie umów waloryzowanych do innych walut niż CHF przedstawiono w uzasadnieniu projektu.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			walutą. **Proponowana jest** więc zmiana definicji zawartej w art. 1 ust. 2 na „umowę kredytu i pożyczki waloryzowanej denominowanej i indeksowanej do waluty innej niż polska". Zasadnym jest również rozszerzenie katalogu stosunków prawnych objętych ustawą o umowy pożyczki, w szczególności pożyczki hipotecznej zawierających tożsame postanowienia jak umowy kredytu.	
	Centralny Instytut Analiz Polityczno-Prawnych	Art. 1 ust. 3	Propozycja treści: „Przepisów niniejszej ustawy nie stosuje się do postępowań dotyczących pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego stwierdzającego obowiązek spełnienia świadczeń wynikających z umowy kredytu, w szczególności w sprawach opartych na podstawie art. 840 Kodeksu postępowania cywilnego, oraz do postępowań o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym nieruchomości, na której ustanowiono zabezpieczenie wierzytelności wynikających z tej umowy.	**Uwaga niezasadna.** Projekt zawiera jednoznacznie wyłącznie spraw z powództw o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Wyłączenie to obejmuje w szczególności sprawy, w których dłużnik podnosi zarzuty przeciwko egzekucji prowadzonej na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego lub prawomocnego orzeczenia sądu, a także postępowania, w których dochodzi do zmiany wpisów w księdze wieczystej dotyczących hipoteki ustanowionej na rzecz banku lub innego wierzyciela.”. Uzasadnienie: Projektowana ustawa nie znajduje zastosowania do spraw dotyczących pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego stwierdzającego obowiązek spełnienia świadczeń z umowy kredytu oraz do spraw o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym nieruchomości, na której ustanowiono zabezpieczenie wierzytelności wynikających z tej umowy. Wyłączenie to znajduje uzasadnienie w odmiennym charakterze tych postępowań, ich specyfice oraz celu, jaki przyświeca projektowanym regulacjom. Sprawy o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, w szczególności te oparte na podstawie art. 840 Kodeksu postępowania cywilnego, dotyczą kontroli zasadności i legalności egzekucji prowadzonej przeciwko dłużnikowi. Powództwa przeciwegzekucyjne stanowią odrębny instrument ochrony dłużnika przed niezasadnym postępowaniem egzekucyjnym i wymagają odrębnej oceny sądowej, niezależnie od oceny ważności samej umowy kredytu. W związku z tym sprawy te nie powinny podlegać przyspieszonemu trybowi procedowania przewidzianemu w niniejszej ustawie, której celem jest usprawnienie i ujednolicenie rozpoznawania spraw bezpośrednio związanych z dochodzeniem roszczeń wynikających z	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			umów kredytowych. Podobnie, sprawy o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym nieruchomości dotyczą wpisów hipotecznych i ich zgodności z rzeczywistością prawną, co również nie jest przedmiotem podstawowego zakresu niniejszej ustawy. Postępowania te mogą dotyczyć zarówno ustalenia nieistnienia hipoteki, błędnego wpisu wierzyciela hipotecznego, jak i zmian w zakresie obciążenia nieruchomości wynikających z różnych zdarzeń prawnych, takich jak unieważnienie umowy kredytu, spłata zobowiązania czy przeniesienie wierzytelności. Są to sprawy o charakterze rejestrowym, wymagające szczególnej procedury i niepodlegające uproszczeniom procesowym właściwym dla dochodzenia roszczeń kredytowych. Dodatkowo, w sprawach przeciwegzekucyjnych oraz postępowaniach wieczystoksięgowych występuje inny model ochrony prawnej i inne przesłanki orzecznicze niż w sprawach związanych z bezpośrednim dochodzeniem roszczeń kredytobiorców wobec banków. Stosowanie mechanizmów przewidzianych w niniejszej ustawie do tych postępowań mogłoby prowadzić do naruszenia zasad skutecznej ochrony praw dłużników oraz nieuzasadnionego zróżnicowania postępowań sądowych.	
	Obywatel 102	art. 1	Sygnalizuję sytuację, gdy jest sporna kwestia, czy strona jest konsumentem, gdyż bywa, że dana kancelaria w każdej sprawie podważa ten status w sytuacjach tak typowych jak tylko posłużenie się miejscem zamieszkania jako adresem działalności gospodarczej (np. pielęgniarka zatrudniona na umowę zlecenia, a nie o pracę). Nie rozwijam tego	**Uwaga ogólna.** Problem był dostrzegany przy konstruowaniu przepisów.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			zagadnienia co do skutków, bo praktyk znający te sprawy, zdaje sobie sprawę z czym to się wiąże.	
	Obywatel 2 Obywatel 25 Obywatel 30 Obywatel 43 Obywatel 44 Obywatel 66	Art. 1	Ustawa powinna zostać rozszerzona również na umowy powiązane z walutą obcą inna niż CHF - brak jest podstaw do ograniczania ustawy wyłącznie do jednej waluty, ze względu na tożsamą wadliwość umów zawartych w takich umowach. Po pierwsze dlaczego ustawa ogranicza się tylko do CHF a nie do innych walut (kredyty były denominowane do EUR, JPN, USD). Po drugie dlaczego ustawa jest wybitnie probankowa. W obecnej linii orzeczniczej bank musi oddać odsetki od kapitału klienta. Ustawa chce pozbawić odsetki konsumentów, którzy mają gigantyczne nadpłaty, a banki celowo przeciągają procesy. W obecnej postaci dostają na przeciąganie zielone światło. Po trzecie nie widzę żadnych sankcji przewidzianych na banki. Obecnie strategie banków polegają na SLAPP: czyli np Bank Millennium złożył kilka tysięcy pozwów by zablokować sądy i uniemożliwić konsumentom dochodzenia swoich praw na drodze sądowej, ze względu na wysoki koszt obsługi prawnej. Za to powinna być ustawowa kara wyrażona w procencie obrotów. Czemu tylko ustawa dotyczy metody oszustwa na franka? Przecież banki zawierały takie niezgodne z prawem w innych walutach. To świadczy o nierównym traktowaniu ofiar toksycznej bankowości. chciałabym wskazać że to niekonstytucyjne dzielenie obywateli i dzielenie ich praw w zależności od wybranej i	**Uwaga niezasadna.** Przyczyny nie objęcia projektem sporów na kanwie umów waloryzowanych do innych walut niż CHF przedstawiono w uzasadnieniu projektu.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			zaproponowanie waluty w umowach indeksowanych/denominowanych. . A co z innymi walutami?	
	Obywatel 50	Art. 1	Zapis w projekcie : Art. 1. 1. Przepisy niniejszej ustawy stosuje się do rozpoznawanych w sądowym postępowaniu cywilnym spraw o roszczenia związane z zawartą z konsumentem umową kredytu denominowanego lub indeksowanego do franka szwajcarskiego (CHF), o ile konsument ten jest stroną postępowania. Musi być zmieniony w ten sposób że ustawa dotyczy wyłącznie nowych , wnoszonych do sądu pozwów. Nie można cofać prawa i zmieniac zasad orzecznictwa wobec już wszczętych postępowań (w toku)	**Uwaga niezasadna.** W przypadku przepisów procesowych obowiązuje zasada aktualności, oznaczająca że zmiany zasadniczo dotyczą również postępowań w toku.
	Obywatel 201	Art. 1	Mankamentem jego jest jednak to, że przynajmniej to wynika ze strony Ministerstwa - https://www.gov.pl/web/premier/projekt-ustawy-o-szczegolnych-rozwiazaniach-w-zakresie-rozpoznawania-spraw-dotyczacych-zawartych-z-konsumentami-umow-kredytu-denominowanego-lub-indeksowanego-do-franka-szwajcarskiego, ogranicza się on do kredytów związanych z frankami szwajcarskimi. Poza tą grupą konsumentów, jest postawiona w podobnej sytuacji grupa osób mająca zaciągnięte kredyty w euro, którzy wygrywają spory z bankami analogicznie jak frankowicze. Jest to grupa mniej liczna, ale też istotna. Wydaje się, że powinniśmy być tak samo traktowanie wobec prawa. Jak zaciągnęliśmy kredyt to mieliśmy kurs euro 3,50. Obecnie jest 4,4. Stosowane są te same mechanizmy klauzul abuzowanych. Czemu jesteśmy z nowych rozwiązań wyłączeni?	**Uwaga niezasadna.** Przyczyny nie objęcia projektem sporów na kanwie umów waloryzowanych do innych walut niż CHF przedstawiono w uzasadnieniu projektu.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 202	Art. 1	Przedstawione przez Ministerstwo Sprawiedliwości założenia Projektu ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie rozpoznawania spraw dotyczących zawartych z konsumentami umów kredytu denominowanego lub indeksowanego do franka szwajcarskiego wstępnie wskazują, że znajduje się z nim **niekonstytucyjne pominięcie.** Mimo, że orzecznictwo Sądu Najwyższego dotyczy „postanowienia umowy kredytu indeksowanego lub denominowanego odnoszące się do sposobu określania kursu waluty obcej" (uchwała pełnego składu Izby Cywilnej SN z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22) w tym dotyczy też sporej grupy konsmentów, którzy mają umowy indeksowane do waluty EUR, to projektowana ustawa dokonuje **nieuprawnionego zróżnicowania konsumentów**, którzy mają kredyty we frankach szwajcarskich wobec tych, którzy mają je w innych walutach obcych (w tym EUR, USD). Pominięto tym samym szereg konsumentów, którzy będąc w takiej samej sytuacji prawnej (kredyt w walucie obcej) nie mogą korzystać z rozwiązań bo ich umowa nie jest w walucie franka szwajcarskiego. Takie zróżnicowanie ochrony prawnej trudno uznać za uzasadnione konstytucyjnie. Uważam, że jest to prawdopodobnie (tj. tak wynika z opisu	**Uwaga niezasadna.** Przyczyny nie objęcia projektem sporów na kanwie umów waloryzowanych do innych walut niż CHF przedstawiono w uzasadnieniu projektu. Inni konsumenci mogą dochodzić roszczeń na zasadach ogólnych, które umożliwiają osiągnięcie tożsamych skutków przy zastosowaniu innych środków.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			na stronie Ministerstwa) poważny mankament, który powinien zostać usunięty na etapie projektowania tej ustawy.	
	Obywatel 104 Obywatel 108 Obywatel 110 Obywatel 112 Obywatel 113 Obywatel 114 Obywatel 119 Obywatel 124 Obywatel 132 Obywatel 133 Obywatel 135 Obywatel 136 Obywatel 137 Obywatel 140 Obywatel 143 Obywatel 147 Obywatel 148 Obywatel 150	Art. 1	Wnioskuję o rozszerzenie ustawy o pożyczki hipoteczne, a także kredyty odnoszące się do innych walut (Jeny, USD, EURO)	**Uwaga częściowo zasadna.** Objęto projektem pożyczki waloryzowane do CHF. Przyczyny nie objęcia projektem sporów na kanwie umów waloryzowanych do innych walut niż CHF przedstawiono w uzasadnieniu projektu.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 152 Obywatel 153			
	Obywatel 115 Obywatel 117 Obywatel 125 Obywatel 126 Obywatel 155 Obywatel 159 Obywatel 160 Obywatel 186 Obywatel 188 Obywatel 189 Obywatel 190	Art. 1 ust. 1	Ustawa powinna mieć zastosowanie do umów kredytowych i umów pożyczek obciążających ryzykiem walutowym konsumentów, niezależnie od waluty obcej wskazanej w umowie. Wykluczenie konsumentów „nabitych” na EUR, USD, JPY, GBP, NOR, SEK itp., przy jednoczesnym „faworyzowaniu” CHF jest niedopuszczalne.	**Uwaga częściowo zasadna.** Objęto projektem pożyczki waloryzowane do CHF. Przyczyny nie objęcia projektem sporów na kanwie umów waloryzowanych do innych walut niż CHF przedstawiono w uzasadnieniu projektu. Projektowane zmiany nie zmierzają do faworyzowania, którejkolwiek z grup kredytobiorców, a jedynie do zapewnienia sprawnego działania sądów.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 191			
	Związek Banków Polskich	Art. 1 ust. 1	**Aktualne brzmienie projektowanej ustawy pozostawia wątpliwości co do tego czy spod jej zakresu wyłączone są kredyty złotowe, przewalutowane następnie na CHF na podstawie aneksu** zawartego przez strony w toku wykonywania umowy. W ocenie sektora ustawa nie powinna mieć zastosowania do tego rodzaju umów, tym bardziej że w świetle aktualnego orzecznictwa w zdecydowanej większości przypadków nie są one unieważniane w całości, lecz jedynie w części, tj. w zakresie Aneksu na przewalutowanie i następnie wykonywane jako kredyty złotowe, oprocentowane stawką referencyjną WIBOR.	**Uwaga częściowo zasadna.** 1) W ocenie projektodawców nie budzi to wątpliwości. Projektem objęte są umowy określone w art. 1 projektu ustawy bez względu na to czy do zawarcia tych umów doszło wskutek zmiany wcześniejszej umowy, czy też pierwotnie stanowiły one umowy o tym charakterze. 2) Objęto projektem pożyczki waloryzowane do CHF. 3) Projekt nie ingeruje w kwestie związania sądów orzeczeniem wydanym w stosunku do jednego z kredytobiorców. Kwestię tą należy badać na podstawie przepisów ogólnych (art. 365 § 1 kpc). Kwestia ta jest również pośrednio przedmiotem wypowiedzi SN w uchwale SN z 26.10.2023 r., III CZP 156/22, OSNC 2024, nr 4, poz. 39.
	Związek Banków Polskich	Art. 1 ust. 2	W obecnym brzmieniu brakuje wskazania, że tak samo powinny być traktowane pożyczki. Proponujemy zmianę przez zastąpienie dotychczasowego ust. 2 następującym brzmieniem: „*Ilekroć w przepisach niniejszej ustawy mowa jest o „umowie kredytu”, rozumie się przez to zawartą przez konsumenta umowę kredytu denominowanego lub indeksowanego do franka szwajcarskiego (CHF) lub*	**Uwaga częściowo zasadna.** Wyjaśnienie – odpowiedź na uwagę wyżej.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			zabezpieczonej hipotecznie pożyczki denominowanej lub indeksowanej do franka szwajcarskiego (CHF)." Dodatkowo występują sytuacje, gdy powodem jest tylko jeden z kilku kredytobiorców. Ustawa powinna przewidywać, że ustalenie nieważności umowy dotyczy wszystkich kredytobiorców będących stroną danej umowy. W aktualnym brzmieniu skutki rozciągają się wyłącznie na współkredytobiorce, który występuje w procesie. Propozycja dodania ust. 4 [rozszerzenie zakresu ustawy na wszystkich kredytobiorców będących stroną umowy. *„Ustalenie nieważności umowy kredytu w postępowaniu z powództwa jednego z kredytobiorców wiąże pozostałych kredytobiorców.”.*	
	Obywatel 115 Obywatel 117 Obywatel 125 Obywatel 126 Obywatel 155 Obywatel 159 Obywatel 160 Obywatel 186 Obywatel 188	Art. 1 ust. 2	Ustawa ma mieć zastosowanie zarówno do: - umów kredytowych, jak i - umów pożyczek, których stronami są bank i konsument (konsumenci).	**Uwaga zasadna.** Objęto projektem pożyczki waloryzowane do CHF.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 189 Obywatel 190 Obywatel 191			
	Krajowy Związek Banków Spółdzielczych	Art. 2	Uzasadnieniem wprowadzenia rozwiązania polegającego na automatycznym zawieszeniu obowiązku spełniania świadczeń objętych umową kredytową ma być zabezpieczenie konsumentów przed koniecznością dalszego ponoszenia wysokich kosztów obsługi kredytów w sytuacji, gdy istnieją poważne wątpliwości co do legalności zapisów zawartych w umowach kredytu frankowego, a w konsekwencji jej ważności. Wskazać jednak należy, że nie w każdej sprawie frankowej racja leży po stronie konsumenta; część tych spraw podlega oddaleniu przez sąd (widać to chociażby w statystykach przedstawionych w OSR do projektu ustawy). Tymczasem proponowane rozwiązanie wprowadza domniemanie, że każdy pozew w sprawie frankowej jest zasadny, pozbawiając de facto sędziego możliwości oceny zasadności zgłaszanych roszczeń i potrzeby ich zabezpieczenia na czas trwania procesu. Budzi to nie tylko wątpliwości odnośnie do zgodności z Konstytucją (w szczególności z prawem do sądu), ale także może być podstawą do instrumentalnego wykorzystywania przez osoby, które wiedząc, że ich roszczenie nie jest zasadne, wykorzystają tę instytucję do zawieszenia spłat kredytów. Faktycznie może to spowodować wzrost liczny spraw frankowych i bezrefleksyjne wnoszenie pozwów przez	**Uwaga niezasadna.** Statystyki wskazują jednoznacznie, że sądy uwzględniają powództwa konsumentów w sprawach frankowych w przeważającej większości przypadków, a konieczność rozpoznania wniosków o zabezpieczenie i zażaleń od tych postanowień stanowi nadmierne obciążenie wymiaru sprawiedliwości. Powód w sprawie frankowej będzie ponosił ryzyko porażki w sprawie frankowej związane z oddaleniem powództwa w tym z koniecznością uiszczenia zaległych, nieuiszczonych rat wraz z odsetkami.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			konsumentów, w celu przejściowego wyłączenia obciążeń kredytowych. Dodatkowo rozwiązanie polegające na automatycznym zawieszeniu spłaty świadczeń wynikających z umowy kredytowej nie zawsze jest korzystne dla konsumenta. Jest ono korzystne jedynie dla tych konsumentów, którzy spłacili co najmniej wartość kapitału kredytu. Zatem także sami konsumenci pozbawieni będą możliwości decydowania o tym, czy chcą zawiesić spłatę zobowiązań na rzecz banku, czy też, wiedząc, że wysokość ich zobowiązań wobec banku jest wyższa niż banku wobec nich chcą nadal w trakcie trwania procesu spłacać swoje zobowiązania zgodnie z harmonogramem.	
	Stowarzyszenie adwokackie „Defensor Iuris”	Art. 2	Nie da się również wprost pozytywnie ocenić projektu w zakresie „zabezpieczenia ex lege”, tj. wstrzymania płatności rat kredytowych od momentu doręczenia pozwu bankowi. Na pierwszy rzut oka takie rozwiązanie wydaje się korzystne, bowiem przy jego przyjęciu kredytobiorcy nie musieliby już formułować wniosków o zabezpieczenie oraz oczekiwać na postanowienie sądu, jednak problem jest o wiele bardziej złożony. Otóż, nie wszyscy kredytobiorcy spłacili na moment wytoczenia powództwa kapitał kredytu w całości, co oznacza, że w przypadku nieważności umowy kredytu pozostają jeszcze dłużnikami banku w zakresie pozostałej do spłaty różnicy. Wstrzymanie spłat może okazać się dla nich niekorzystne w tym sensie, że w ostatecznym rozrachunku będą musieli wpłacić na rzecz banku różnicę między kapitałem wypłaconym a spłaconym jednorazowo, czego można byłoby uniknąć, bądź znacznie	**Uwaga niezasadna.** Skoro powód twierdzi, że umowa kredytu frankowego jest nieważna, nie jest obowiązany z tego tytułu do spłaty rat. Nie wyklucza to uiszczania kwot na poczet niespłaconego kapitału (zob. art. 3 ust. 6 projektu) Statystyki wskazują jednoznacznie, że sądy uwzględniają powództwa konsumentów w sprawach frankowych w przeważającej większości przypadków, a konieczność rozpoznania wniosków o zabezpieczenie i zażaleń od tych postanowień stanowi nadmierne obciążenie wymiaru sprawiedliwości. Zakłada się, że powód w sprawie frankowej będzie ponosił ryzyko porażki w sprawie frankowej związane z oddaleniem powództwa w tym z koniecznością

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			ograniczyć, gdyby przez czas trwania procesu spłacali nadal raty, pomniejszając swoje zadłużenie względem banku. Co więcej, mimo ugruntowanej linii orzeczniczej w sprawach frankowych, zdarzają się jednak pojedyncze postępowania, w których kredytobiorcy nie mają racji, a ich roszczenia nie są uprawdopodobnione. Wówczas, w przypadku przegranej przed sądem, musieliby oni automatycznie uzupełnić wstrzymane spłaty rat kredytowych, zaś w takich przypadkach oddalenie wniosku o zabezpieczenie przez sąd, pełniłoby w pewnym sensie funkcję ochronną dla konsumentów, których roszczenie może zostać oddalone.	uiszczenia zaległych, nieuiszczonych rat wraz z odsetkami.
	Polska Izba Doradców i Pośredników Odszkodowawczych	Art. 2	W proponowanym rozwiązaniu można sformułować automatyzm w udzieleniu zabezpieczenia, jeżeli klient faktycznie złoży wniosek o zabezpieczenie powództwa skutkującego zawieszeniem płatności rat na czas trwania sporu wraz z zabezpieczeniem w postaci braku możliwości wypowiedzenia umowy oraz wpisania kredytobiorcy do rejestrów prowadzonych przez banki lub podobne instytucje. Brak takiego wniosku będzie równoznaczny z brakiem chęci skorzystania z zabezpieczenia przez kredytobiorcę lub będzie dotyczył kredytów np. spłaconych, gdzie nie występuje już spłata rat kredytu.	**Uwaga niezasadna.** Skoro powód twierdzi, że umowa kredytu frankowego jest nieważna, nie jest obowiązany z tego tytułu do spłaty rat. Nie wyklucza to uiszczania kwot na poczet niespłaconego kapitału (art. 3 ust. 6 projektu).
	Stowarzyszenie Stop Bankowemu Bezprawiu	Art. 2	Zasadnym jest, aby automatyzm zabezpieczenia wynikał z wniosku złożonego wraz z pozwem lub jako odrębny wniosek kredytobiorcy. Są sytuacje, gdy kredytobiorcy nie spłacili jeszcze kapitału i nie występują o zabezpieczenie z powodu braku środków na spłatę brakującej kwoty kapitału. Doprecyzowania lub zmiany wymaga kwestia ustalania zabezpieczenia (wstrzymania spłaty rat z mocy prawa) z	**Uwaga niezasadna.** Skoro powód twierdzi, że umowa kredytu frankowego jest nieważna, nie jest obowiązany z tego tytułu do spłaty rat. Nie wyklucza to uiszczania kwot na poczet niespłaconego kapitału (art. 3 ust. 6 projektu). W związku z wprowadzeniem przedmiotowej regulacji i zwolnieniem sądów z obowiązku

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			chwilą doręczenia pozwu pozwanemu. Znane są przypadki, gdy doręczenia pozwu trwa miesiącami, a nawet latami. Zasadnym jest wskazanie, iż zabezpieczenie będzie prawnie skuteczne od dnia poinformowania banku przez kredytobiorcę o złożeniu pozwu przeciw bankowi (wskazówką może tu być rozwiązanie przyjęte art. 132 § 1 Kodeksu Postępowania Cywilnego). Zasadnym jest również rozwiązania sposobu spłaty rat objętych zabezpieczeniem poprzez rozłożenie ich na raty w myśl art. 320 Kodeksu Postępowania Cywilnego. Mimo ugruntowanej linii orzeczniczej ciągle zdarzają się wyroki sprzeczne z wykładnią Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, w tym także wyroki Sądu Najwyższego (choćby ostatnie 3 wyroki w sprawie BPH).	rozpoznawania wniosków o zabezpieczenie nie będzie dochodziło do opóźnień w nadawaniu biegu sprawie przez sąd, który jest obowiązany podejmować czynności bez zbędnej zwłoki. Konsumentowi przysługują środki wynikające z ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1725). Chwila doręczenia pozwu bankowi jest możliwa do ustalenia w Portalu Informacyjnym ewentualnie na podstawie akt sprawy. Zakłada się, że powód w sprawie frankowej będzie ponosił ryzyko porażki w sprawie frankowej związane z oddaleniem powództwa w tym z koniecznością uiszczenia zaległych, nieuiszczonych rat wraz z odsetkami.
	Ogólnopolskie Zrzeszenie Sędziów „Aequitas” z siedzibą w Łodzi	Art. 2 i 20	Rozwiązanie proponowane w art. 2 projektu i w przepisach intertemporalnych - art. 20 - należy ocenić pozytywnie z zastrzeżeniem, że należałoby sprecyzować czy wstrzymanie obowiązku spełniania przez konsumenta świadczeń wynikających umowy kredytu następuje w każdym przypadku doręczenia pozwanemu pozwu wniesionego przez konsumenta czy tylko w przypadku gdy pozew zawiera wniosek o zabezpieczenie. Zasadnym byłoby ograniczenie wstrzymania obowiązku spełniania świadczeń tylko do przypadków gdy pozew zawiera wniosek o udzielenie zabezpieczenia, al-bowiem wówczas wstrzymanie obowiązku spełniania świadczeń przez	**Uwaga niezasadna.** Skoro powód twierdzi, że umowa kredytu frankowego jest nieważna, trudno aby jednocześnie z tego tytułu do spłaty rat. Nie wyklucza to uiszczania kwot na poczet niespłaconego kapitału (art. 3 ust. 6 projektu).

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			konsumenta jest zgodne z jego stanowiskiem. Nie ma żadnej racjonalnej potrzeby, aby rozwiązanie przewidziane w art. 2 projektu, dotyczyło również stron, które nie są zainteresowane uzyskaniem zabezpieczenia. Słusznym byłoby również rozciągnięcie projektowanej regulacji zawartej w art. 2 również na sytuacje w gdy strona nie zawiera wniosku o udzielenie zabezpieczenia w pozwie lecz składa odrębne pismo procesowe zawierające wniosek o udzielenie zabezpieczenia, co wszak może nastąpić na późniejszym etapie postępowania i skutek polegający na wstrzymaniu obowiązku spełniania świadczeń przez konsumenta powiązać również z doręczeniem pisma procesowego zawierającego wniosek o udzielenie zabezpieczenia pozwanemu lub jego pełnomocnika, o ile jest reprezentowany przez pełno-mocnika. Wydaje się, że taka intencja projektodawcy wynika z art. 2 ust. 4 projektu, wskazuje na to również treść uzasadnienia, niemniej jednak zasadnym byłoby doprecyzowanie treści projektowanych przepisów w wskazanym powyżej kierunku, aby zawczasu usunąć niejasności i zapobiec przyszłym rozbieżnościom.	
	Konfederacja Lewiatan	Art. 2	Artykuł 2 ustawy nie wskazuje, czy wprowadzana na mocy art. 2 instytucja „*wstrzymania z mocy prawa obowiązku spełnienia przez konsumenta świadczeń wynikających z umowy kredytu*” jest całkowicie nową instytucją prawa czy też jest to nowa forma zabezpieczenia do której stosuje się odpowiednio przepisy art. 730 – art. 746 k.p.c. Jeżeli instytucja z art. 2 ustawy jest formą zabezpieczenia, to w	**Uwaga niezasadna.** Art. 2 (obecnie art. 3 projektu) stanowi regulację materialnoprawną i zastępuje konieczność udzielenia zabezpieczenia. Nie ma charakteru zabezpieczenia z mocy prawa, a z przepisu wyraźnie wynika, że na jej mocy dochodzi do wstrzymaniu z mocy prawa obowiązku spełnienia przez konsumenta świadczeń

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			ustawie powinien znaleźć się zapis wprost wskazujący na to, że w sprawach nieuregulowanych w ustawie *do wstrzymania z mocy prawa obowiązku spełnienia przez konsumenta świadczeń wynikających z umowy kredytu i obowiązków pozwanego w tym zakresie stosuje się odpowiednio przepisy art. 730 – art. 746 k.p.c.* O ile instytucja z art. 2 ustawy jest całkowicie odrębną instytucją prawa, która nie jest formą zabezpieczenia w rozumieniu art. 730 i następne k.p.c., to również taka informacja powinna znaleźć się w treści ustawy celem rozwiania w tym zakresie wszelkich wątpliwości. Ponadto, jeżeli ustawa wprowadza jednak nową postać zabezpieczenia - zabezpieczenia z mocy samego prawa bez odesłania do odpowiedniego stosowania przepisów k.p.c. w tym względzie i jak należy rozumieć owo zabezpieczenie ma polegać na: • wstrzymaniu z mocy prawa obowiązku spełniania przez konsumenta świadczeń wynikających z umowy kredytu; • zakazie rozwiązywania przez kredytodawcę umowy kredytu z uwagi na wstrzymanie *ex lege* obowiązku spełniania przez konsumenta świadczeń wynikających z umowy kredytu; • zakazie udostępniania informacji o niespełnieniu świadczeń, których spełnienie zostało wstrzymane z mocy prawa,	wynikających z umowy kredytu. Przepis nie narusza zasad rzetelnej legislacji, albowiem otwarty katalog z art. 3 ust. 3 projektu stanowi rozwinięcie zasad płynących z art. 3 ust. 2 i 3. Nadto przepis nie ma charakteru „zabezpieczenia ustawowego”.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			to powyższa regulacja dotyczy każdej sprawy o roszczenia związane z zawartą z konsumentem umową kredytu denominowanego lub indeksowanego do franka szwajcarskiego, o ile konsument ten jest stroną postępowania, zarówno gdy konsument formułuje wyłącznie żądanie o zapłatę, jak i wówczas, gdy formułuje żądanie tylko ustalenia, czy też oba te żądania łącznie. Oznacza, to że ustawodawca tylko w sporach frankowych przełamuje dotychczasowy model zabezpieczenia przewidziany polską procedurą cywilną, który uzależniony jest co do sposobu udzielenia zabezpieczenia od rodzaju żądania, to jest pieniężnego (art. 747 k.p.c.) i niepieniężnego (art. 755 k.p.c.). Powoduje to dekompozycję dotychczasowego systemu zabezpieczeń. Co więcej, ustawodawca w ust. 3 wskazuje, że pozwany „nie może w szczególności". Oznacza to, że wprowadzony zostaje katalog otwarty, a wyliczenie w ust. 3 ma charakter przykładowy. Uznać to należy za naruszenie reguły rzetelnej legislacji. Trybunał Konstytucyjny wyroku z 21 marca 2001 r., sygn. K 24/00 uznał, że: „*Odnośnie nakazu respektowania przez ustawodawcę zasad przyzwoitej legislacji, stanowiących element zasady demokratycznego państwa prawnego, Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że zasady te obejmują między innymi „wymaganie określoności przepisów, które muszą być formułowane w sposób poprawny, precyzyjny i jasny", a "standard ten wymagany jest zwłaszcza, gdy chodzi o ochronę praw i wolności" (wyrok z 11 stycznia 2000 r., sygn. K. 7/99, OTK ZU Nr 1/2000, poz. 2). Z tak ujętej zasady określoności wynika, że każdy przepis prawny winien być skonstruowany*	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			poprawnie z punktu widzenia językowego i logicznego – dopiero spełnienie tego warunku podstawowego pozwala na jego ocenę w aspekcie pozostałych kryteriów. Wymóg jasności oznacza nakaz tworzenia przepisów klarownych i zrozumiałych dla ich adresatów, którzy od racjonalnego ustawodawcy oczekiwać mogą stanowienia norm prawnych niebudzących wątpliwości co do treści nakładanych obowiązków i przyznawanych praw. Związana z jasnością precyzja przepisu winna przejawiać się w konkretności nakładanych obowiązków i przyznawanych praw tak, by ich treść była oczywista i pozwalała na wyegzekwowanie.”. Wskazany ust. 3 temu nie odpowiada. Jeżeli bowiem zabezpieczenie ustawowe ma być wykonalne, to obowiązany, nie może domyślać się, jakich działań innych niż wymienione w ustawie, nie może podjąć aż do czasu prawomocnego rozpoznania sprawy. Obecnie z art. 2 ust. 3 ustawy wynika, że pozwany nie może podejmować tylko tych działań, które zostały wyrażone wprost. Ponadto, tego rodzaju zabezpieczenie wprowadzane jest ustawą epizodyczną. Ustawodawca nie doprecyzował jednak momentu upadku ustawowego zabezpieczenia. Zauważyć należy, że na gruncie k.p.c. zabezpieczenie udzielane jest na czas trwania postępowania. Chwila uprawomocnienia się rozstrzygnięcia niekoniecznie wiąże się z jego automatycznym upadkiem. Owszem, zabezpieczenie upada w razie prawomocnego zwrotu albo odrzucenia pozwu lub wniosku, oddalenia powództwa lub wniosku albo umorzenia postępowania (art. 744 § 1 k.p.c.), jednakże na gruncie k.p.c. - w przypadku zabezpieczenia roszczeń pieniężnych - jeżeli przepis szczególny nie	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			stanowi inaczej albo jeżeli sąd inaczej nie postanowi, zabezpieczenie udzielone według przepisów niniejszego tytułu upada po upływie dwóch miesięcy od uprawomocnienia się orzeczenia uwzględniającego roszczenie, które podlegało zabezpieczeniu, albo od uprawomocnienia się postanowienia o odrzuceniu apelacji lub innego środka zaskarżenia wniesionego przez obowiązanego od orzeczenia uwzględniającego roszczenie, które podlegało zabezpieczeniu, chyba że uprawniony wniósł o dokonanie czynności egzekucyjnych (art. 7541 § 4 k.p.c.), w przypadku zaś zabezpieczenia roszczeń niepieniężnych – jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej albo sąd inaczej nie postanowi, zabezpieczenie udzielone według przepisów niniejszego tytułu upada po upływie dwóch miesięcy od uprawomocnienia się orzeczenia uwzględniającego roszczenie, które podlegało zabezpieczeniu, albo od uprawomocnienia się postanowienia o odrzuceniu apelacji lub innego środka zaskarżenia wniesionego przez obowiązanego od orzeczenia uwzględniającego roszczenie, które podlegało zabezpieczeniu (art. 757 k.p.c.). W przypadku zabezpieczenia wskazać należy, że ze swej natury ma ono tymczasowy charakter. Z chwilą prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy odpadają przyczyny, dla których dokonano zabezpieczenia. Z powyższych przyczyn, jeżeli tego rodzaju zabezpieczenie ma pozostać, to: • przepisy powinny zostać doprecyzowane, czy zabezpieczenie to obejmuje świadczenia, które zapadły w dacie doręczenia odpisu pozwu i później, czy też te, które	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			stały się wymagalne wcześniej i uprawniały bank do wypowiedzenia umowy, albo cała umowa stała się wymagalna zanim odpis pozwu doręczono, a także, jaki ma wpływ doręczenia odpisu pozwu na bieg okresu wypowiedzenia umowy, jeśli wypowiedzenie nastąpiło wcześniej, ale okres wypowiedzenia upływałby po doręczeniu odpisu pozwu. W chwili obecnej • ust. 1 projektu) zakłada w ocenie Banku tzw. retroakcję niewłaściwą, rozumianą jako objęcie nią stosunków (stanów) zaistniałych wcześniej, ale nadal trwających (por. wyroki z: 31 stycznia 1996 r., sygn. K. 9/95, OTK ZU nr 1/1996, poz. 2; 31 marca 1998 r. sygn. K. 24/97, OTK ZU nr 2/1998, poz. 13); • powinien zostać dookreślony moment upadku ustawowego zabezpieczenia, w tym także w sytuacji, gdy okaże się, że sprawa nie powinna być rozpoznawana w oparciu o przepisu ustawy oraz konsekwencje upadku zabezpieczenia; • powinien zostać uwzględniony fakt, że zabezpieczenie nie wpływa na bieg przedawnienia świadczeń, które już stały się albo staną się wymagalne w toku postępowania, a Bank nie będzie mógł podejmować czynności co do nich, wszak nie będzie to uznawane za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy kredytu. Jeżeli zatem dojdzie do prawomocnego oddalenia powództwa czy innego prawomocnego negatywnego rozstrzygnięcia pozwu kredytobiorcy, może się okazać, że poszczególne świadczenia (raty) kredytu ulegną w tym czasie przedawnieniu;	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			• powinna zostać wprowadzona regulacja na wypadek negatywnego rozstrzygnięcia powództwa konsumenta, który w okresie trwania postępowania korzystał z prawa przewidzianego w art. 2 ust. 1 ustawy np. regulacji zbliżonej do rozwiązania z 746 k.p.c.	
	Obywatel 115 Obywatel 126 Obywatel 117 Obywatel 125 Obywatel 155 Obywatel 159 Obywatel 160 Obywatel 186 Obywatel 188 Obywatel 189 Obywatel 190 Obywatel 191	Art. 2	**Jedynie na wniosek konsumenta, sąd udziela mu zabezpieczenia** w postaci zwolnienia z obowiązku spełniania świadczeń wynikających z umowy, z jednoczesnym zobowiązaniem banku do przekazania instytucjom o których mowa w art. 105 ust. 4 Prawa bankowego o tym wierzytelność banku ma charakter sporny w terminie 7 dni od otrzymania postanowienia sądowego, a w przypadku niewykonania nałożyć na bank karę pieniężną w wysokości 10.000 zł. Bankowi nie przysługuje prawo do zaskarżenia postanowienia sądu o udzieleniu ww. zabezpieczenia.	**Uwaga niezasadna.** Regulacja ma charakter materialnoprawny i nie nawiązuje do zabezpieczenia roszczeń. Projektowany przepis zastępuje konieczność udzielenia zabezpieczenia. Konsument otrzymuje możliwość dokonywania spłat w granicach określonych przez art. 3 ust. 6 projektu.
	Wiktor Budzewski Fundacja na rzecz ochrony konsumentów Życie Bez Kredytu	Art. 2 ust. 1	Zamysłem projektodawcy w cytowanym przepisie jest wprowadzenie ustawowej formy zabezpieczenia roszczenia konsumenta poprzez wstrzymania obowiązku spełniania dalszych świadczeń. Błędne jest uzależnianie skutku od doręczenia pozwu. Nierzadko sądy doręczają pozwanemu	**Uwaga niezasadna.** Zarządzenie doręczenia odpisu pozwu i jego wykonanie jest czynnością mniej pracochłonną aniżeli rozpoznanie wniosku o zabezpieczenie roszczenia.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	oraz Kurpiejewski Budzewski i wspólnicy sp.p. adwokatów Kredytu		pozew dopiero po 2 do 3 latach. To powoduje, że różnicuje się pozycje ochrony danego konsumenta od czynnika w postaci sędziego danego sądu. Przepis w proponowanym kształcie w premiuje pozwany bank, który może przesyłkę awizować. Zasada sprawiedliwego procesu polega na wprowadzeniu równego traktowania podmiotów znajdujących się w tej samej sytuacji prawnej w szczególności w kwestii ochrony ich praw. Wyraźnego podkreślenia wymaga, że obowiązujący art. 737 kpc wymaga rozpoznania wniosku o udzielenie zabezpieczenia bezzwłocznie, nie później jednak niż w terminie tygodnia od dnia jego wpływu do sądu. Zabezpieczenie jest także skuteczne z chwilą jego wydania. Przyjęcie zmiany w proponowanym kształcie może zatem pozycję konsumentów pogorszyć. **Proponowane jest więc rozwiązanie uzależniające skutek zabezpieczenia do dnia złożenia pozwu przez konsumenta.**	
	Związek Banków Polskich	Art. 2 ust. 1	Nie kwestionujemy samej zasady automatycznego wstrzymania obowiązku spełniania świadczeń, jednak pewne aspekty tego mechanizmu wymagają wyjaśnień czy doprecyzowania, np. co w sytuacji gdy istnieją uzasadnione wątpliwości co do statusu konsumenta albo czy przedmiotowe wstrzymanie dotyczy także obowiązku zapłaty składek ubezpieczeniowych.	**Uwaga niezasadna.** Przepis wyraźnie stanowi, że wstrzymaniu obowiązku spełniania świadczeń dotyczy wyłącznie świadczeń z umowy kredytu.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Propozycje poprawek legislacyjnych: doprecyzowanie w zakresie braku wstrzymania płatności składek ubezpieczeniowych. **dodanie zdanie 2 w ust. 1 o treści:** *„Nie ulega wstrzymaniu obowiązek spełnienia przez konsumenta świadczeń polegających na zapłacie składki ubezpieczeniowej lub innej opłaty z tytułu ubezpieczenia nawet jeśli obowiązek zapłaty składki lub opłaty wynika z umowy kredytu.”*	
	Wiktor Budzewski Fundacja na rzecz ochrony konsumentów Życie Bez Kredytu oraz Kurpiejewski Budzewski i wspólnicy sp.p. adwokatów	Art. 2 ust. 1	Z uwagi na specyficzną sytuację banku Getin Noble Bank w upadłości, którego majątkiem zarządza syndyk masy upadłości, który kwestionuje wszystkie czynności podejmowane przez konsumentów zmierzające do zakończenia postępowania ustalającego, że ich umowy są nieważne, należałoby wyraźnie wskazać, że ustawowe zabezpieczenie roszczenia dotyczy także spraw przeciwko podmiotowi w upadłości, nawet jeżeli roszczenie pieniężne zostało zgłoszone do masy upadłości, a samo postępowanie przed sądem powszechnym zostało zawieszone.	**Uwaga niezasadna.** Przepis dotyczy wszystkich kredytodawców przeciwko którym zostanie złożony pozew i doręczony odpis pozwu, który mieści się w zakresie spraw ujętych w art. 1 ust. 1 projektu (przepis nie dotyczy wyłącznie pozwów o zapłatę).
	Obywatel 123 Obywatel 139 Obywatel 158 Obywatel 168 Obywatel 195	Art. 2 ust 1	Należy dodać – tylko na wyraźny wniosek konsumenta	**Uwaga niezasadna.** Regulacja ma charakter materialnoprawny i nie nawiązuje do zabezpieczenia roszczeń. Projektowany przepis zastępuje konieczność udzielenia zabezpieczenia. Konsument otrzymuje możliwość dokonywania spłat w granicach określonych przez art. 3 ust. 6 projektu.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 123 Obywatel 139 Obywatel 168 Obywatel 195	Art. 2 ust 2	Należy usunąć możliwość wpisywania roszczeń z nieważnej umowy ex lege ex tunc do BIK nawet gdy umowa nie jest prawomocnie nieważna	**Uwaga częściowo zasadna.** Przeredagowano przepis.
	Obywatel 158	Art. 2 ust 2	Należy usunąć możliwość wpisywania roszczeń z nieważnej umowy ex lege ex tunc do BIK nawet gdy umowa nie jest prawomocnie nieważna. Wpis do bik blokuje zdolność kredytową i narusza interesy pokrzywdzonych konsumentów, a w przyszłości grozi napływem pozwów o odszkodowania z tego tytułu.	**Uwaga częściowo zasadna.** Przeredagowano przepis.
	Obywatel 104 Obywatel 108 Obywatel 110 Obywatel 112 Obywatel 113 Obywatel 114 Obywatel 119 Obywatel 124 Obywatel 132 Obywatel 133 Obywatel 135	Art. 2	Należy doprecyzować, iż ustawa dotyczy także konsumentów (tj. osoby prowadzące działalność gospodarczą) rozumianych w myśl wyroku TSUE C-570/21 “1)	**Uwaga niezasadna.** Pojęcie konsumenta powinno być wykładane w zgodzie z orzecznictwem TSUE.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 136 Obywatel 137 Obywatel 140 Obywatel 143 Obywatel 147 Obywatel 148 Obywatel 150 Obywatel 152 Obywatel 153 Obywatel 170			
	Obywatel 118	Art. 2 ust. 1	Dyspozycja proponowanego przepisu nie odniesie oczekiwanego skutku w sytuacji, w której na doręczenie odpisu pozwu stronie pozwanej napotykać będzie trudności w zakresie czynności administracyjnych związanych z faktycznym fizycznym doręczeniem korespondencji z odpisem pozwu do strony pozwanej. Standardem są dziś	**Uwaga niezasadna.** Zarządzenie doręczenia odpisu pozwu i wykonanie tego zarządzenia jest czynnością mniej pracochłonną niż rozpoznania wniosku o zabezpieczenie.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			sytuacje. w których odpis pozwu doręczany jest stronie pozwanej po kilku czy kilkunastu miesiącach od jego doręczenia do sądu bądź dłużej. Aby regulacja określona w paragrafie 2 ust. 1 projektu ustawy mogła mieć pozytywny skutek zgodny z zamiarem ustawodawcy należy wprowadzić maksymalny termin w jakim sąd winien fizycznie dokonać doręczenia pozwu od dnia złożenia pozwu przez powoda, po upływie którego powód mógłby poprzez złożenie stosownego oświadczenia pozwanemu bankowi wraz z potwierdzeniem złożenia pozwu poinformować go przyznanym zabezpieczeniu roszczenia kredytobiorcy	
	Obywatel 196	Art. 2 ust 1	Art. 2 ust. 1 Należy dodać – tylko na wyraźny wniosek konsumenta	**Uwaga niezasadna.** Regulacja ma charakter materialnoprawny i nie nawiązuje do zabezpieczenia roszczeń. Projektowany przepis zastępuje konieczność udzielenia zabezpieczenia. Konsument otrzymuje możliwość dokonywania spłat w granicach określonych przez art. 3 ust. 6 projektu.
	Stowarzyszenia PRO-FUTURIS	Art. 2 ust 1	Przepis ten powinien uzyskać brzminie: „Art.2.1. Z chwilą wytoczenia pozwu przez stronę z udziałem banku, na wniosek konsumenta o zwolnienie z świadczeń wynikających z umowy kredytu, obowiązek spełnienia przez niego tych zapisów ulega wstrzymaniu z mocy niniejszej ustawy do czasu prawomocnego zakończenia postępowania.”.	**Uwaga niezasadna.** Kredytodawca musi uzyskać wiedzę o wytoczeni powództwa i związanych z nim skutkach.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 196	Art. 2 ust 2	Art. 2 ust. 2 Należy usunąć możliwość wpisywania roszczeń z nieważnej umowy ex lege ex tunc do BIK nawet gdy umowa nie jest prawomocnie nieważna	**Uwaga częściowo zasadna.** Przeredagowano przepis.
	Obywatel 104 Obywatel 108 Obywatel 110 Obywatel 112 Obywatel 113 Obywatel 114 Obywatel 119 Obywatel 124 Obywatel 132 Obywatel 133 Obywatel 135 Obywatel 136 Obywatel 137 Obywatel 140 Obywatel 143 Obywatel 147 Obywatel 148 Obywatel 150	Art. 2	"1) Artykuł 2 lit. b) Dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich należy interpretować w ten sposób, że: pojęcie „konsumenta" w rozumieniu tego przepisu obejmuje osobę, która zawarła umowę kredytu do użytku częściowo związanego z jej działalnością gospodarczą lub zawodową, a w części niezwiązanego z tą działalnością, wspólnie z innym kredytobiorcą, który nie działał w ramach swojej działalności gospodarczej lub zawodowej, jeżeli cel działalności gospodarczej lub zawodowej jest tak ograniczony, że nie jest on dominujący w ogólnym kontekście tej umowy. 2) Artykuł 2 lit. b) dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, że: w celu ustalenia, czy dana osoba jest objęta zakresem pojęcia „konsumenta" w rozumieniu tego przepisu, a w szczególności, czy gospodarczy cel umowy kredytu zawartej przez tę osobę jest tak ograniczony, że nie jest on dominujący w ogólnym kontekście tej umowy, sąd odsyłający jest zobowiązany uwzględnić wszystkie istotne okoliczności towarzyszące tej umowie, zarówno ilościowe, jak i jakościowe, takie jak w szczególności podział wykorzystania pożyczonego kapitału na działalność zawodową i pozazawodową, a w przypadku większej liczby kredytobiorców okoliczność, że tylko jeden z nich realizuje cel gospodarczy lub że kredytodawca uzależnił udzielenie kredytu przeznaczonego na cele konsumenckie od	**Uwaga niezasadna.** Pojęcie konsumenta powinno być wykładane w zgodzie z orzecznictwem TSUE. Przyczyny nieobjęcia projektem spraw innych niż frankowe przedstawiono w uzasadnieniu projektu.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 152 Obywatel 153 Obywatel 170		częściowego przeznaczenia pożyczonej kwoty na spłatę długów związanych z działalnością gospodarczą lub zawodową. Ustawa powinna dotyczyć także aneksów do umów zmieniających kredyt PLN na kredyt odnoszący się do walut obcych. Uzasadnienie: Sprawy toczące się w sądach dotyczą również pożyczek, a także kredytów i pożyczek odnoszących się do innych walut. Problemem prawnym nie jest odniesienie się do jednej waluty (franka szwajcarskiego), ale odnoszenie się do kursu kształtowanego w sposób dowolny przez bank.	
	Obywatel 102	Art. 2	Rozumiem trudności w podjęciu czynności jaką jest wydanie postanowienia o zabezpieczeniu przy natężeniu spraw w sprawach CHF. Wskazuję jednak, że racjonalizację można osiągnąć poprzez przygotowanie w e-repertorium formularza postanowienia, który można uruchamiać jednym kliknięciem o drukowaniu. Skoro orzeczenie TSUE tłumaczy się tak, że samo wniesienie sprawy, gdzie strona kwestionuje postanowienia umowy jako abuzywne, prowadzi do uwzględnienia wniosku o zabezpieczenie, to zgłębianie pozwu, by wydać takie postanowienie przez „drukowanie” - jest zbędne (inna rzecz, że uważam, że odpowiedź TSUE jest tak zredagowana, że nie zwalnia z przesłanek, które są i w naszym kpc i co było uwzględnione	**Uwaga niezasadna.** Przepis nie wprowadza konieczności ani możliwości wydawania zaświadczeń. Wprowadzenie „formularzy dla postanowienia o zabezpieczeniu” również generowałoby czynności sądu, w tym możliwość zaskarżenia postanowienia, co obciąża wymiar sprawiedliwości i przedłuża sprawy frankowe.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			w koncepcji sądów warszawskich, gdy zaczęły uwzględniać wnioski o zabezpieczenie). Przy tym formularz może ograniczyć się tylko do sentencji, gdyż pozwy są tak przygotowane, że uzasadnienia można pominąć, powołując się na art. 375 § 6 kpc (dla zainteresowanych uzasadnienie w tych sprawach jest tak stypizowane, że nie ma przeszkód, by stanowiły element formularza). Przy tym w zarządzeniu oprócz doręczenia należy dopisać zarządzenie o doręczeniu pozwu i inne związane ze wstępnym nadawaniem sprawie biegu. Podaję opis innego rozwiązania, gdyż wydanie postanowienia prowadzi do powstania pewnej sytuacji, w tym wiadomo już bez dodatkowych zaświadczeń, z jaką datą zaistniały skutki, a proponowana sytuacja może generować dalsze czynności i zamęt (poszukiwanie zaświadczeń). Jako ciekawostkę dodam, że tak szeroki zakres zabezpieczenia jak projektowany nie przyjął się powszechnie orzeczniczo i choć sama go stosuję w chaosie systemu prawa, to uważam, że samo sądowe wstrzymanie płatności już powinno wskazywać, że umowy nie można wypowiedzieć itd. Proponowana regulacja wpisuje się zatem w stały kierunek psucia prawa i nieklarowności obrotu prawnego.	
	Obywatel 34	Art. 2	Dlaczego w projekt koncentruje się na udzieleniu zabezpieczenia gdzie już powszechnie sądy takiego zabezpieczenia udzielają na wniosek w pozwie? Może lepiej zaakcentować kwestie związane z przedawnieniem	**Uwaga niezasadna.** Projekt nie koncentruje się na zabezpieczeniu roszczeń, lecz odciąża wymiar sprawiedliwości z konieczności rozpoznania

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			się roszczeń banków w niektórych okolicznościach a nie pchać parę w zabezpieczenia które nic nie wnoszą w takim projekcie?	wniosków o zabezpieczenie, co powinno pozytywnie odbić się na sprawności postępowania.
	Związek Banków Polskich	Art. 2 ust. 3	Zwracamy uwagę, iż wprowadzenie zakazu przekazywania informacji o niespełnianiu świadczenia do instytucji, takich jak Biuro Informacji Kredytowej (BIK) wymaga doprecyzowania. W art. 21 przewidziano bowiem obowiązek informacji w sprawach, o których mowa w art. 1 ust. 1, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, w których doszło do udostępnienia danych konsumenta o niespełnianiu świadczeń z umowy kredytu instytucjom utworzonym na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe lub biurom informacji gospodarczej, o których mowa w art. 105 ust. 4a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe. Brak jest natomiast obowiązku przekazania informacji o sprawach nowych, o których jeszcze nie przekazywano informacji instytucjom utworzonym na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe, czyli de facto informacji o tym, że wstrzymywane jest naliczanie opóźnień, tzw. stop klatka. To należałoby zatem doprecyzować. Obowiązek aktualizacji danych w instytucjach utworzonych na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2020 r. poz.	**Uwaga częściowo zasadna.** Przeformułowano przepisy.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			1896 ze zm.), tj. w BIK, został nałożony na banki przez przepis art. 105 ust. 4i Prawa bankowego.	
	Stowarzyszenia PRO-FUTURIS	Art. 2 ust 3	Po wyrazie „Pozwany” należy dodać wyraz „Bank”.	**Uwaga niezasadna.** Przepis jest jasny.
	Stowarzyszenia PRO-FUTURIS	Art. 2 ust 4	Po wyrazie „pozwanemu” należy dodać „konsumentowi”.	**Uwaga niezasadna.** Przepis jest jasny.
	Obywatel 54	Art. 2 ust. 4	Ustawa jest z gruntu wątpliwa prawnie w zakresie swej kolizyjności z trójpodziałem władzy - otóż ingeruje ona wielokrotnie i wielopłaszczyznowo w swobodę działania sądu, który ocenia przedłożoną mu sprawę do rozpoznania - np. Art.2 pkt. 4, który nakazuje przewodniczącemu prowadzącemu postępowanie, uwzględniać coś, co mu kodeksowo (tj. w KPC) przysługuje autonomicznie.	**Uwaga niezasadna.** Przepis ma charakter materialnoprawny, lecz wpływa na postępowanie sądowe. Z tej perspektywy nie narusza on swobody decyzyjne sądu, albowiem przepis zastępuje potrzebę rozpatrzenia wniosku o zabezpieczenie.
	Obywatel 53 Obywatel 48	Art. 2	Proszę o uwzględnienie w art. 2 tego projektu, aby również powództwo wzajemne wytoczone przez konsumenta względem banku powodowało zawieszenie obowiązku płatności rat, o ile już wcześniej nie doszło do takiego zawieszenia na mocy innego postępowania. Czasem to bank pierwszy wytacza powództwo o zwrot kwoty kredytu zapłaconej na podstawie nieważnej Umowy Kredytu, wobec czego konsument zmuszony jest podjąć obronę i przy okazji dochodzić własnego roszczenia. Dlatego dobrze byłoby uwzględnić takie sprawy w ustawie, aby też przy powództwie wzajemnym dochodziło do zawieszenia obowiązku spłaty rat wraz z momentem doręczenia bankowi odpowiedzi na pozew zawierającej powództwo wzajemne.	**Uwaga zasadna.**

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 108 Obywatel 110 Obywatel 112 Obywatel 113 Obywatel 114 Obywatel 119 Obywatel 124 Obywatel 132 Obywatel 133 Obywatel 135 Obywatel 136 Obywatel 137 Obywatel 140 Obywatel 143 Obywatel 147 Obywatel 148 Obywatel 150 Obywatel 152 Obywatel 153 Obywatel 170	Art. 2	Zasadnym jest, aby automatyzm zabezpieczenia wynikał z wniosku złożonego wraz z pozwem lub jako odrębny wniosek kredytobiorcy. Są sytuacje, gdy kredytobiorcy nie spłacili jeszcze kapitału i nie występują o zabezpieczenie z powodu braku środków na spłatę brakującej kwoty kapitału. Doprecyzowania lub zmiany wymaga kwestia ustalania zabezpieczenia (wstrzymania spłaty rat z mocy prawa) z chwilą doręczenia pozwu pozwanemu. Znane są przypadki, gdy doręczenia pozwu trwa miesiącami, a nawet latami. Zasadnym jest wskazanie, iż zabezpieczenie będzie prawnie skuteczne od dnia poinformowania banku przez kredytobiorcę o złożeniu pozwu przeciw bankowi (wskazówką może tu być rozwiązanie przyjęte art. 132 § 1 Kodeksu Postępowania Cywilnego). Zasadnym jest również rozwiązania sposobu spłaty rat objętych zabezpieczeniem poprzez rozłożenie ich na raty w myśl art. 320 Kodeksu Postępowania Cywilnego. Mimo ugruntowanej linii orzeczniczej ciągle zdarzają się wyroki sprzeczne z wykładnią Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, w tym także wyroki Sądu Najwyższego (choćby ostatnie 3 wyroki w sprawie BPH).	**Uwaga częściowo zasadna.** Do projektu wprowadzono art. 3 ust. 6, stanowiący odpowiedź na postulaty wynikające z uwagi.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 108 Obywatel 110 Obywatel 112 Obywatel 113 Obywatel 114 Obywatel 119 Obywatel 124 Obywatel 132 Obywatel 133 Obywatel 135 Obywatel 136 Obywatel 137 Obywatel 140	Art. 3	Sprawy mogą być rozstrzygane przez e-Sąd w Lublinie. Kredytobiorca wraz z pozwem powinien składać oświadczenia o zgodzie na skutki nieważności umowy oraz o statusie konsumenta. W przypadku złożenia sprzeciwu przez bank, odsetki należne kredytobiorcy powinny być naliczane w **4-krotnej wartości odsetek ustawowych od dnia wezwania do zapłaty**. A Sąd powinien mieć prawo do zastosowania podwyższonych stawek kosztów zastępstwa procesowego. **Uzasadnienie** Wzmocnienie sankcji finansowych nałożonych na banki, może je zniechęcić do składania kolejnych pozwów i uznawania powództwa klienta po wezwaniu do zapłaty. Należy zaznaczyć, iż e-Sąd rozstrzyga rocznie ponad 1,6 mln spraw to zwiększenie liczby postępowań w tym sądzie nie wpłynie w sposób istotny na jego obciążenie a odciąży sądy powszechne.	**Uwaga niezasadna.** Proponowane rozwiązanie dotyczące „konsumenckiego nakazu zapłaty" w ocenie projektodawcy stanowi środek za daleko idący, ingerujący w ogólne zasady postępowania cywilnego. Nie wpłynąłby on również bieg postępowań, które już w dużej liczbie toczą się przed sądami. Proponowane sankcje dotyczące podwyższenia należnych konsumentowi odsetek w przypadku złożenia przez bank sprzeciwu przypuszczalnie należałoby uznać za niezgodne Konstytucją RP.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 143 Obywatel 147 Obywatel 148 Obywatel 150 Obywatel 152 Obywatel 153 Obywatel 170			
	Polska Izba Doradców i Pośredników Odszkodowawczych	Art. 3	Zaproponowana zmiana nie powinna mieć fakultatywnego charakteru, który wprowadzi niejednolite podejście w prowadzeniu sprawy w zależności od sądu, w jakim będzie rozpoznawana sprawa. W celu uproszczania procedury oraz większej przewidywalności prowadzenia postępowania, sąd powinien kierować sprawę na posiedzenie niejawne. Jedynie w wyjątkowych okolicznościach sprawy, które budzą wątpliwości sądu, co do stanu faktycznego,	**Uwaga niezasadna.** Uznano, że zasadne jest pozostawienie decyzji co do charakteru posiedzenia, na którym zostanie rozpoznana sprawa sądom.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			przedstawionych dowodów, sąd może mieć uprawnienie do przeprowadzenia wysłuchania na rozprawie.	
	Ogólnopolskie Zrzeszenie Sędziów „Aequitas” z siedzibą w Łodzi	Art. 3 ust. 1	Regulacja zawarta w art. 3 ust.1 projektu jest o tyle zasadna, że usuwa wątpliwości co do możliwości wydania orzeczenia na posiedzeniu niejawnym w sytuacji gdy strona nie będąca osobą fizyczną składa wniosek o wysłuchanie na rozprawie i w przypadku podmiotów instytucjonalnych reprezentowanych przez wieloosobowy zarząd, nie wskazuje osób, które za tę stronę mają zostać wysłuchane jak i nie wykonuje zobowiązania sądu do wskazania tych osób względnie wnosi o wysłuchanie strony przez pełnomocnika. Zbędna i zupełnie niepotrzebna jest natomiast regulacja zawarta w art. 3 ust. 2 projektu. Art. 3 projektu jak wynika z treści art. 3 ust. 1 odnosi się do regulacji zawartej w art. 148 1 § 1 i § 3 k.p.c., albowiem art. 148^1 § 3 k.p.c. posługuje się pojęciem wysłuchania strony i określa przesłanki wyłączające stosowanie art. 148^1 § 1 k.p.c., a mianowicie złożenie przez stronę w pierwszym piśmie procesowym wniosku o jej wysłuchanie na rozprawie. Z treści art. 148^1 § 1 k.p.c. wynika, że rozpoznanie sprawy w tym trybie dotyczy spraw niebudzących istotnych wątpliwości merytorycznych ani procesowych lub wręcz bezspornych (uznanie powództwa), albowiem tylko przy spełnieniu tego rodzaju przesłanek możliwe jest uznanie, że nie ma potrzeby przeprowadzenia rozprawy. Przyjąć należy, że art. 3 ust. 1 projektu jest przepisem szczególnym wobec art. 148^1 § 3 k.p.c., albowiem w sprawach dotyczący	**Uwaga częściowo zasadna.** Z uwagi na wymogi konwencyjne konieczne jest zachowanie art. 3 ust. 2 projektu ustawy. Konieczność przedstawienia uzasadnienia skierowania sprawy na posiedzenie niejawne dotyczy wyłącznie przypadku, w którym strona złoży wniosek o wysłuchanie na rozprawie, a sąd nie uwzględni tego wniosku. Zrezygnowano z konieczności wydania postanowienia w tym przedmiocie.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			kredytów frankowych (jak wynika z uzasadnienia projektu) wyłącza stosowanie tego przepisu. Nadal natomiast znajduje zastosowanie art. 148^1 § 1 k.p.c. i przewidziane w nim przesłanki rozpoznania sprawy na posiedzeniu niejawnym. W takiej zaś sytuacji wydanie postanowienia, o którym mowa w art. 3 ust. 2 projektu (postanowienie zawierające zasadnicze powody uzasadniające rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym) jest całkowicie zbędne, albowiem powody uzasadniające rozpoznanie sprawy w tym trybie zostały już wskazane w art. 148^1 § 1 k.p.c. Nie ma przeto żadnej potrzeby, aby wydawać tej treści postanowienie, albowiem jest to postanowienie całkowicie zbędne; nadto zaś należy zauważyć, że może podlegać kontroli instancyjnej w trybie art. 380 k.p.c. Zbędne również jest wyznaczanie stronom dodatkowego co najmniej dwutygodniowego terminu do zajęcia stanowisk w sprawie. Z praktyki wynika, że akta tych spraw i tak już są obszerne, bo strony składają potężne pisma i dołączają ogromną liczbę załączników. W kolejnych pismach nie podnoszą absolutnie niczego nowego, nie przedstawiają żadnych nowych argumentów; jest to po prostu powtórzenie pozwu i odpowiedzi na pozew. Regulacja przewidywana w art. 3 ust. 2 projektu nie usprawni i nie przyśpieszy postępowania; nałoży natomiast na sędziów, asystentów, a przede wszystkim pracowników, dodatkowe obowiązki związane z wysyłką postanowień i wykonywaniem zarządzeń wydanych w trybie art. 3 ust. 2 projektu. Trudno również zrozumieć dlaczego w sprawach prostych i nieskomplikowanych merytorycznie, albo-wiem sprawy frankowe za takie uznaje sam projektodawca, czego	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			dowodzi uzasadnienie projektu, przewiduje jednocześnie konieczność, nie zaś możliwość wymiany dalszych pism procesowych i przedstawienia stanowisk w sprawie. W konsekwencji stanowisko projektodawcy należy uznać za wewnętrznie sprzeczne, niespójne i w istocie rzeczy nieprzemyślane.	
	Stowarzyszenie Stop Bankowemu Bezprawiu	Art. 3	Sprawy mogą być rozstrzygane przez e-Sąd w Lublinie. Kredytobiorca wraz z pozwem powinien składać oświadczenia o zgodzie na skutki nieważności umowy oraz o statusie konsumenta. W przypadku złożenia sprzeciwu przez bank, odsetki należne kredytobiorcy powinny być naliczane w **4-krotnej wartości odsetek ustawowych od dnia wezwania do zapłaty**. A Sąd powinien mieć prawo do zastosowania podwyższonych stawek kosztów zastępstwa procesowego. **Uzasadnienie** Wzmocnienie sankcji finansowych nałożonych na banki, może je zniechęcić do składania kolejnych pozwów i uznawania powództwa klienta po wezwaniu do zapłaty. Należy zaznaczyć, iż e-Sąd rozstrzyga rocznie ponad 1,6 mln spraw to zwiększenie liczby postępowań w tym sądzie nie wpłynie w sposób istotny na jego obciążenie a odciąży sądy powszechne.	**Uwaga niezasadna.** Proponowane rozwiązanie dotyczące „konsumenckiego nakazu zapłaty" w ocenie projektodawcy stanowi środek za daleko idący, ingerujący w ogólne zasady postępowania cywilnego. Nie wpłynąłby on również bieg postępowań, które już w dużej liczbie toczą się przed sądami. Proponowane sankcje dotyczące podwyższenia należnych konsumentowi odsetek w przypadku złożenia przez bank sprzeciwu przypuszczalnie należałoby uznać za niezgodne Konstytucją RP.
	Obywatel 115 Obywatel 117	Art. 3	Proponuję usunięcie w całości, gdyż obecne regulacje wymuszają jednoznaczne zajęcie stanowiska procesowego i utrudniają późniejsze	**Uwaga niezasadna.** Przepis nie wprowadza obligatoryjności korzystania z niego przez sąd.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 125 Obywatel 126 Obywatel 155 Obywatel 159 Obywatel 160 Obywatel 186 Obywatel 188 Obywatel 189 Obywatel 190 Obywatel 191		komplikowanie procesu	Sądy będą mogły skorzystać z tego rozwiązania, kiedy uznają to za zasadne.
	Konfederacja Lewiatan	Art. 3 i 11	Wprowadzenie projektowanego art. 3 oraz art. 11 jest uzasadnione wyłącznie celem, którym jest przyspieszenia postępowania naruszna natomiast inne podstawowe zasady procesu, jak i państwa prawa. Podnieść zatem należy, że w postanowieniu z dnia 7 maja 2023 r., III CZP 346/22 Sąd Najwyższy przyjął, iż: *„**Prawo do sądu, statuowane w art. 45 ust. 1 Konstytucji RP oraz w art. 6 EKPC obejmuje między innymi prawo do ukształtowania procedury sądowej zgodnie z postulatami sprawiedliwości i jawności**. Ujmowane jest także jako prawo do rzetelnego procesu. Prawo do osobistego udziału w czynnościach procesowych jest istotnym elementem sprawiedliwej procedury sądowej (art. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 11 czerwca 2002 r., SK 5/02, OTK-A 2002, nr 4, poz. 41). Pozostaje ono w związku z*	**Uwaga niezasadna.** Przepisy konwencyjne i Konstytucji RP nie wykluczają możliwości orzekania w posiedzeniu niejawnym w określonych sytuacjach. Przepis nie narzuca konieczności orzekania na posiedzeniu niejawnym w każdej sprawie frankowej. Decyzja w tym przedmiocie należy do sądu prowadzącego sprawę. Wprowadzono również zabezpieczenie interesów stron przez konieczność wskazania motywów stojących za rozpoznaniem sprawy na posiedzeniu niejawnym, jeśli strona wnosiła o wysłuchanie na rozprawie oraz wymóg poprzedzenia wydania orzeczenia wymianą pism między stronami.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			nieodłącznym elementem rzetelnego procesu, jakim jest prawo do bycia wysłuchanym (zob. art. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 16 stycznia 2019 r., P 19/17, OTK-A 2019, poz. 9). ***Należy podkreślić, że prawo do bycia wysłuchanym to przede wszystkim prawo do przedstawienia swoich racji, możliwość powołania argumentów i dowodów oraz wypowiedzenia się co do argumentów i dowodów drugiej strony, a także ustosunkowanie się do decyzji procesowych sądu****”.* Powyższe jest gwarantowane zresztą przez prawo unijne i uznaje się to za ogólną zasadę prawa unijnego wywodzoną z reguły skutecznej ochrony prawnej – zasadę gwarantującą możliwość skutecznego przedstawienia stanowiska przed wydaniem rozstrzygnięcia, która mogłaby negatywnie wpłynąć na interesy zainteresowanego podmiotu. Inaczej rzecz ujmując, zasada jawności zabezpiecza prawo strony do rzetelnego rozpoznania sprawy. Artykuł art. 3 i art. 11 w proponowanym kształcie stanowi naruszenie art. 2 i art. 45 ust. 1 Konstytucji RP oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności oraz art. 47 Karty Praw Podstawowych, ponieważ tworzy całkowicie dowolne uprawnienie sądu do **skierowania sprawy do rozpoznania na posiedzeniu niejawnym – dowolne, albowiem bez żadnych przesłanek je reglamentujących i poza kontrolą instancyjną oraz samych zainteresowanych stron. Narusza zasady jawności (art. 9 k.p.c.), ustności postepowania (art. 210 k.p.c.), zasady bezpośredniości. Zwrócić należy uwagę, że wobec automatyzmu rozpoznawania spraw dotyczących zawartych z**	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			konsumentami umów kredytu denominowanego lub indeksowanego do franka szwajcarskiego, rozprawa to jedyny moment procesu sądowego, który umożliwia pełnomocnikowi zwrócenie uwagi sądu na odrębności danej sprawy. Nadto, rozszerzenie możliwości orzekania na posiedzeniu niejawnym doprowadzi prawdopodobnie do zwiększenia ilości apelacji składanych w tzw. „sprawach frankowych" w porównaniu do ilości apelacji obecnie składanych. Art. 3 ustawy w obecnym brzmieniu będzie prowadził do znacznego zmniejszenia ilości spraw, w których dojdzie do przesłuchania powoda, które to przesłuchanie może mieć wpływ na ocenę pozostałego materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy, w szczególności dokumentów przedłożonych przez pozwanego. Rozwiązanie proponowane w art. 3 ustawy doprowadzi do sytuacji, w której w apelacji strona apelująca będzie zarzucać, iż brak przesłuchania powoda na rozprawie doprowadził do niepełnego zgromadzenia materiału dowodowego w sprawie, co w tym przypadku doprowadziło do pozbawienia możności obrony swych praw, a więc przesłanki nieważności postępowania wskazanej w art. 379 pkt 5 k.p.c.	
	Obywatel 204	Art. 3, 5, 11	Projektowana ustawa zawiera rozwiązania ograniczające prawo do sądu gwarantowane przez art. 45 Konstytucji RP, poprzez: · umożliwienie rozpoznania sprawy na posiedzeniu niejawnym mimo złożenia przez stronę wniosku o wysłuchanie na rozprawie (art. 3 projektu);	**Uwaga niezasadna.** Przepisy konwencyjne i Konstytucji RP nie wykluczają możliwości orzekania w posiedzeniu niejawnym w określonych sytuacjach i kategoriach spraw. Przepis nie narzuca konieczności orzekania na posiedzeniu niejawnym w każdej sprawie

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			· dopuszczenie przesłuchania świadka poza salą sądową pomimo złożenia sprzeciwu (art. 5 projektu); · pozwolenie sądowi drugiej instancji na rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym mimo złożenia przez stronę wniosku o przeprowadzenie rozprawy (art. 11 projektu). Sąd Najwyższy w uchwale 7 sędziów z dnia 20 listopada 2015 r. (sygn. akt III CZP 17/15) podkreślił znaczenie prawa do sądu jako fundamentalnego prawa każdego obywatela, wskazując na jego umocowanie zarówno w art. 45 Konstytucji RP, art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, jak i art. 47 ust. 2 Karty Praw Podstawowych UE. Zaroponowane ograniczenia mogą naruszać prawo do sądu poprzez pozbawienie strony możliwości bezpośredniego przedstawienia swoich racji przed sądem.	frankowej. Decyzja w tym przedmiocie należy do sądu prowadzącego sprawę. Wprowadzono również zabezpieczenie interesów stron przez konieczność wskazania motywów stojących za rozpoznaniem sprawy na posiedzeniu niejawnym, jeśli strona wnosiła o wysłuchanie na rozprawie oraz wymóg poprzedzenia wydania orzeczenia wymianą pism między stronami. Sąd drugiej instancji ma jedynie możliwość orzekania na posiedzeniu niejawnym. Projekt nie wprowadza w tym zakresie obligatoryjności. W przeważającej większości przypadków sprawach frankowych stan faktyczny nie jest sporny, sporne pozostają jedynie kwestie prawne (w większości przypadków powtarzalne).
	Obywatel 4	Art. 3 ust. 2	Jaki jest cel regulacji przewidzianej w art. 3 ust. 2 projektu? Konieczność wydawania postanowienia przed skierowaniem sprawy do rozpoznania na posiedzeniu niejawnym spowoduje, że to rozwiązanie nie będzie stosowane. Już teraz są wielkie opory przed stosowaniem art. 148(1) k.p.c. przy rozpoznawaniu tego rodzaju spraw a wykładnia tego przepisu idzie w kierunku sprzecznym z intencją ustawodawcy wynikającą z noweli lipcowej. To postanowienie zapewne nie będzie zaskarżalne zażaleniem, ale jest przecież art. 380 k.p.c. Już teraz pojawiają się głosy, że rozpoznanie sprawy w trybie art. 148 (1) k.p.c. należy	**Uwaga niezasadna.** Z uwagi na wymogi konwencyjne konieczne jest zachowanie art. 3 ust. 2 projektu ustawy. Konieczność wydania postanowienia dotyczy wyłącznie przypadku, w którym strona złoży wniosek o wysłuchanie na rozprawie, a sąd nie uwzględni tego wniosku.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			kwalifikować jako pozbawienie strony możności obrony jej praw. Należy się spodziewać, że i na tle tej regulacji takie stanowisko również bedzie prezentowane. Najlepiej zostawić w projekcie tylko art. 3 ust. 1 , bez konieczności wydawania postanowienia i w istocie rzeczy jego uzasadniania. Rozpoznawanie tak przewidywalnych spraw na posiedzeniu niejawnym powinno być regułą, nie wyjątkiem	
	Obywatel 54	Art. 3	nie można ustalać, determinować działania sądu z poziomu Ustawy - jest to niedopuszczalny prawnie delikt; jeśli ustawodawca ma poczucie tego, że należy coś zmienić w prawie cywilnym, to należy to zrobić z poziomu kodeksu, inaczej mamy kolizję z podstawową zasadą niezawisłości sędziowskiej opartej na KC i KPC.	**Uwaga niezasadna.** Przedmiotowy przepis nie determinuje działania sądu. Ma charakter fakultatywny. Jego zastosowanie zależy od decyzji sądu.
	Konfederacja Lewiatan	Art. 4	Aby uprościć postępowanie ustawodawca winien przyjąć jednolite zasady doręczania pism obejmujących zarzut potrącenia. Należy negatywnie ocenić rozróżnianie zasad doręczenia w zależności od tego czy strona jest reprezentowana przez tzw. profesjonalnego pełnomocnika bądź też od pisma w ramach, którego zarzut jest zgłaszany (np. apelacja, zażalenie). Wystarczające byłoby też uproszczenie art. 4 np. poprzez zapis - W sprawach o których mowa w art. 1 ust. 1, nie stosuje się art. 203^1 ustawy z 17 listopada 1964 r. (Dz.U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm).	**Uwaga niezasadna.** Obowiązek wzajemnego doręczenia pisma zawierającego zarzut potrącenia sprzyja sprawności postępowania.
	Związek Banków Polskich	Art. 4	Obecne brzmienie przepisu nie eliminuje wątpliwości dotyczących tego, kiedy potrącenie jest skuteczne w sensie materialnoprawnym.	**Uwaga niezasadna.** Przedmiotowa kwestia została rozstrzygnięta w orzecznictwie - uchwała SN z 2.07.2024 r., III CZP 2/24, OSNC 2025, nr 3, poz. 27. Wyraźne uregulowanie tej kwestii, nie tylko na

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Proponujemy dodać ust. 5 w brzmieniu [unormowanie skuteczności potrącenia w sensie materialnoprawnym]: „*Zarzut potrącenia podniesiony w piśmie procesowym wywołuje materialnoprawne skutki potrącenia z chwilą doręczenia tego pisma stronie przeciwnej, a jeśli jest reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, to z chwilą doręczenia temu pełnomocnikowi*."	potrzeby spraw frankowych, planuje się w odrębnym projekcie ustawy.
	Stowarzyszenie Stop Bankowemu Bezprawiu	Art. 4	Wnioskujemy o wprowadzenie tych przepisów dla postępowań powstałych po wejściu w życie ustawy. W przypadku nowych postępowań możliwość składania oświadczenia o potrąceniu powinna być ograniczona do postępowania w I instancji. Możliwość składania oświadczenia o potrąceniu w ramach postępowania sądu drugiej instancji stanowiłoby złamanie zasady prekluzji dowodowej i może utrudnić sądowi oceny stanu faktycznego. Bank w dowolnym momencie może zmienić stan orzeczony przez sąd I instancji. Po złożeniu oświadczenia o potrąceniu przez Bank, Sąd bada czy kwota przedstawiona w potrąceniu nie uległa przedawnieniu w oparciu o zobowiązanie powoda do złożenia dowodów na okoliczność przedawnienia lub uznania potrącenia.	**Uwaga niezasadna.** Do czasu wejścia w życie art. 203^1 k.p.c., Kodeks postępowania cywilnego nie zawierał ograniczeń temporalnych dotyczących zgłaszania zarzutu potrącenia. Ograniczenie możliwości zgłoszenia zarzutu potrącenia wiązało się z ograniczeniem prowadzenia postępowania dowodowego przez sąd drugiej instancji i możliwością powołania się na na nowe fakty (art. 381 k.p.c.). Choć art. 381 k.p.c. nadal będzie miał zastosowanie w sprawach frankowych, to przedmiotem potrącenia będzie w praktyce wzajemne roszczenie banku lub konsumenta. Kwestie z nim związane dotyczące zasadności i wysokości roszczenia banku zwykle wynikają ze zgromadzonego materiału dowodowego i nie ma potrzeby prowadzenia dodatkowego postępowania dowodowego. Obowiązujący art. 203^1 k.p.c. również nie wyklucza możliwości zgłoszenia zarzutu potrącenia przed sądem drugiej instancji, jeśli roszczenie stanie się wymagalne w trakcie postępowania drugoinstancyjnego.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Polska Izba Doradców i Pośredników Odszkodowawczych	Art. 4	Zaproponowane rozwiązanie umożliwiające złożenie zarzutu potrącenia do zamknięcia rozprawy przed sądem II instancji, której zakres miałby działanie wsteczne (tj. do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy), może godzić w treść i zakres ochrony konsumenta przewidziany w dyrektywie 93/13. Dodatkowo przyjęte rozwiązanie może godzić w konstytucyjny (art. 76 konstytucji) obowiązek dbania państwa o ochronę konsumentów. Wydłużenie okresu na złożenie potrącenia bez jednoznacznego uregulowania sytuacji rozkładu kosztów procesu, zgodnych z kierunkiem przedstawionym przez TSUE tj. strona wygrywająca sprawę co do zasady, wygrywa również sprawę w przedmiocie kosztów procesu, doprowadzi do różnej praktyki sądów oraz zwiększy liczbę składanych zażaleń, które będę rozstrzygane przez sądy. Jednocześnie stwarzając stronie możliwość złożenia zarzutu potrącenia, aż do zamknięcia rozprawy przed sądem II instancji, powinno przewidywać możliwość ewentualnego rozszerzenia powództwa przez stronę w sytuacji, gdy dochodzonym pozwem z różnych powodów (zmieniające się orzecznictwo i stanowisko w przedmiocie przedawnienia roszczeń) nie zostały objęte wszystkie należności wynikające z umowy kredytu. Zagadnienie wydłużające czas na złożenie zarzutu potrącenia powinno regulować także zagadnienie odsetek. Wspomniana regulacja będzie oddziaływać na sprawy wszczęte i niezakończone, które były prowadzone w reżimie prawnym obowiązującym zarówno przed 2019 r., jak i po zmianach kodeksu postepowania cywilnego w 2019	**Uwaga niezasadna.** Obecne zasady zgłaszania zarzutu potrącenia nie przystawały do sytuacji sprawach frankowych. Powodowały ryzyko wszczynania dalszych postępowań o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności z powołaniem się na potrącenie. Stąd konieczne jest wprowadzenie zmian także jeśli idzie sprawy niezakończone w pierwszej instancji. Do czasu wejścia w życie art. 203^1 k.p.c., Kodeks postępowania cywilnego nie zawierał ograniczeń temporalnych dotyczących zgłaszania zarzutu potrącenia. Ograniczenie możliwości zgłoszenia zarzutu potrącenia wiązało się z ograniczeniem prowadzenia postępowania dowodowego przez sąd drugiej instancji i możliwością powołania się na na nowe fakty (art. 381 k.p.c.). Choć art. 381 k.p.c. nadal będzie miał zastosowanie w sprawach frankowych, to przedmiotem potrącenia będzie w praktyce wzajemne roszczenie banku lub konsumenta. Kwestie z nim związane dotyczące zasadności i wysokości roszczenia banku zwykle wynikają ze zgromadzonego materiału dowodowego i nie ma potrzeby prowadzenia dodatkowego postępowania dowodowego. Obowiązujący art. 203^1 k.p.c. również nie wyklucza możliwości zgłoszenia zarzutu potrącenia przed sądem drugiej instancji, jeśli roszczenie stanie się wymagalne w trakcie postępowania drugoinstancyjnego.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			r., wprowadzających terminowy reżim na złożenie procesowe zarzuty potrącenia. Projektowane zmiany nie mogą pomijać i działać na niekorzyść stron, które swoją strategię procesową i zakres roszczeń formułowały właśnie w oparciu o obowiązujące regulacje. Wprowadzone zmiany mogą również wpłynąć osłabiająco na zakres zawierania ugód, w szczególności po stronie banków, które nie będą skłonne do szybkiego kończenia spraw w sądzie, z uwagi na możliwość podniesienia zarzutu potrącenia w ostatnim możliwym momencie postępowania przed sądem II instancji. Dodatkowo, warto wskazać, że rozwiązanie mogące mieć zastosowanie do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie omawianej ustawy zostało zawarte w art. 7, przewidującej możliwość złożenia wniosku o rozliczenie sprawy. Zaproponowane rozwiązanie w art. 4 może być bez uszczerbku dla którejkolwiek stron procesu wdrożone do spraw wszczętych po wejściu w życie ustawy, natomiast do spraw wszczętych i niezakończonych zastosowanie powinna znaleźć regulacja zawarta w art. 7 lub modyfikacja treści art. 4 o powyżej wskazane założenia, dające stronom możliwość dostosowania swojej strategii procesowej do nowej regulacji prawnej. W przeciwnym razie ustawodawca może narazić się na zarzut nierównego traktowania podmiotów przy wprowadzaniu zmian mających zastosowanie do spraw wszczętych i niezakończonych.	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 118	Art. 4 ust 1 i 2 oraz Art. 22	W zakresie zarzutu potrącenia całkowicie niezasadne jest umożliwienie składania go do wydania wyroku sądu II art. 4 ust. li2 instancji Ponadto złożenie zarzutu potracenia przez banki oraz art. 22 projektu ustawy nie powinno być możliwe z uwagi na fakt niewymagalności roszczenia banku o zwrot kapitału do chwili wydania przez Sad prawomocnego wyroku ustalającego nieważność umowy kredytu. Wskazać należy. iż w przypadku zgłoszenia zarzutu potracenia po wdaniu sie w spor co do istoty sprawy całością kosztów postepowania winien być obciążony bank Niezasadne jest także umożliwienie bankowi złożenia zarzutu potracenia jedynie warunkowo na wypadek uwzględnienia powództwa kredytobiorcy przy jednoczesnym podnoszeniu stanowiska o ważności spornej umowy kredytu.	**Uwaga niezasadna.** Do czasu wejścia w życie art. 203^1 k.p.c., Kodeks postępowania cywilnego nie zawierał ograniczeń temporalnych dotyczących zgłaszania zarzutu potrącenia. Ograniczenie możliwości zgłoszenia zarzutu potrącenia wiązało się z ograniczeniem prowadzenia postępowania dowodowego przez sąd drugiej instancji i możliwością powołania się na na nowe fakty (art. 381 k.p.c.). Choć art. 381 k.p.c. nadal będzie miał zastosowanie w sprawach frankowych, to przedmiotem potrącenia będzie w praktyce wzajemne roszczenie banku lub konsumenta. Kwestie z nim związane dotyczące zasadności i wysokości roszczenia banku zwykle wynikają ze zgromadzonego materiału dowodowego i nie ma potrzeby prowadzenia dodatkowego postępowania dowodowego. Obowiązujący art. 203^1 k.p.c. również nie wyklucza możliwości zgłoszenia zarzutu potrącenia przed sądem drugiej instancji, jeśli roszczenie stanie się wymagalne w trakcie postępowania drugoinstancyjnego.
	Obywatel 115 Obywatel 117 Obywatel 125 Obywatel 126 Obywatel 155	Art. 4	POTRĄCENIE Proponuję usunięcie w całość lub doprecyzowanie, iż **<u>niedopuszczalne jest dokonywanie potrącenia wierzytelności:</u>**	**Uwaga niezasadna.** Projekt nie ingeruje w ocenę skuteczności potrącenia. Obecne zasady zgłaszania zarzutu potrącenia nie przystawały do sytuacji sprawach frankowych. Powodowały ryzyko wszczynania dalszych postępowań o pozbawienie tytułu wykonawczego z powołaniem się na potrącenie. Stąd konieczne jest wprowadzenie

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 159 Obywatel 160 Obywatel 186 Obywatel 188 Obywatel 189 Obywatel 190 Obywatel 191		1) spornych lub kwestionowanych co do zasady i wysoko przez stronę dokonującą potrącenia (czynność pozorna) 2) niepostawionych w stan wymagalności (warunkowe wezwania są bezskuteczne) 3) uprawdopodobniona jedynie dokumentem prywatnym strony dokonującej potrącenia	zmian także jeśli idzie sprawy niezakończone w pierwszej instancji.
	Obywatel 108 Obywatel 110 Obywatel 112 Obywatel 113 Obywatel 114 Obywatel 119 Obywatel 124 Obywatel 132 Obywatel 133 Obywatel 135 Obywatel 136	Art. 4	Wnioskuję o wprowadzenie tych przepisów dla postępowań powstałych po wejściu w życie ustawy. W przypadku nowych postępowań możliwość składania oświadczenia o potrąceniu powinna być ograniczona do postępowania w I instancji. Możliwość składania oświadczenia o potrąceniu w ramach postępowania sądu drugiej instancji stanowiłoby złamanie zasady prekluzji dowodowej i może utrudnić sądowi oceny stanu faktycznego. Bank w dowolnym momencie może zmienić stan orzeczony przez sąd I instancji. Po złożeniu oświadczenia o potrąceniu przez Bank, Sąd bada czy kwota przedstawiona w potrąceniu nie uległa przedawnieniu w oparciu o zobowiązanie powoda do złożenia dowodów na okoliczność przedawnienia lub uznania potrącenia.	**Uwaga niezasadna.** Uwaga niezasadna. Do czasu wejścia w życie art. 203^1 k.p.c., Kodeks postępowania cywilnego nie zawierał ograniczeń temporalnych dotyczących zgłaszania zarzutu potrącenia. Ograniczenie możliwości zgłoszenia zarzutu potrącenia wiązało się z ograniczeniem prowadzenia postępowania dowodowego przez sąd drugiej instancji i możliwością powołania się na na nowe fakty (art. 381 k.p.c.). Choć art. 381 k.p.c. nadal będzie miał zastosowanie w sprawach frankowych, to przedmiotem potrącenia będzie w praktyce wzajemne roszczenie banku lub konsumenta. Kwestie z nim związane dotyczące zasadności i wysokości roszczenia banku zwykle wynikają ze zgromadzonego materiału dowodowego i nie ma potrzeby prowadzenia

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 137 Obywatel 140 Obywatel 143 Obywatel 147 Obywatel 148 Obywatel 150 Obywatel 152 Obywatel 153 Obywatel 170			dodatkowego postępowania dowodowego. Obowiązujący art. 203^1 k.p.c. również nie wyklucza możliwości zgłoszenia zarzutu potrącenia przed sądem drugiej instancji, jeśli roszczenie stanie się wymagalne w trakcie postępowania drugoinstancyjnego.
	Obywatel 118	Art. 4	Co do regulacji dotyczących potrąceń wskazać należy, iz banki miały możliwość dokonywania potrąceń i robią to incydentalnie do dziś mimo, iż wdały się znacznie wcześniej w spór co do istoty sprawy. Literalne umożliwienie bankom dokonywania potracenia do dnia wydania prawomocnego wyroku prowadzi dodatkowy	**Uwaga niezasadna.** Uwaga niezasadna. Do czasu wejścia w życie art. 203^1 k.p.c., Kodeks postępowania cywilnego nie zawierał ograniczeń temporalnych dotyczących zgłaszania zarzutu potrącenia. Ograniczenie możliwości zgłoszenia zarzutu potrącenia wiązało się z ograniczeniem

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			chaos do prowadzonych postepowań i często może kończyć się celowym składaniem zarzutu potracenia w ostatniej chwili celem uzyskania efektu w postaci niesienia kosztów postepowania i korzyści związanych z naliczaniem odsetek ustawowych za opóźnienie Całkowicie niezrozumiale jest też umożliwienie składania przez banki zarzutu potracenia także postepowaniach toczących się przed dniem wejścia w życie ustawy.	prowadzenia postępowania dowodowego przez sąd drugiej instancji i możliwością powołania się na na nowe fakty (art. 381 k.p.c.). Choć art. 381 k.p.c. nadal będzie miał zastosowanie w sprawach frankowych, to przedmiotem potrącenia będzie w praktyce wzajemne roszczenie banku lub konsumenta. Kwestie z nim związane dotyczące zasadności i wysokości roszczenia banku zwykle wynikają ze zgromadzonego materiału dowodowego i nie ma potrzeby prowadzenia dodatkowego postępowania dowodowego. Obowiązujący art. 203^1 k.p.c. również nie wyklucza możliwości zgłoszenia zarzutu potrącenia przed sądem drugiej instancji, jeśli roszczenie stanie się wymagalne w trakcie postępowania drugoinstancyjnego.
	Obywatel 123 Obywatel 139 Obywatel 168 Obywatel 195	Art. 4 ust 1	Należy doprecyzować, że zarzut potrącenia może być podniesiony za zgodą konsumenta jedynie na etapie I instancji tylko oraz odsetki należne będą konsumentowi od pełnej kwoty dochodzonej pozwem aż do dnia faktycznego rozliczenia się banku z konsumentem.	**Uwaga niezasadna.** Do czasu wejścia w życie art. 203^1 k.p.c., Kodeks postępowania cywilnego nie zawierał ograniczeń temporalnych dotyczących zgłaszania zarzutu potrącenia. Ograniczenie możliwości zgłoszenia zarzutu potrącenia wiązało się z ograniczeniem prowadzenia postępowania dowodowego przez sąd drugiej instancji i możliwością powołania się na na nowe fakty (art. 381 k.p.c.). Choć art. 381 k.p.c. nadal będzie miał zastosowanie w sprawach frankowych, to przedmiotem potrącenia będzie w praktyce wzajemne roszczenie banku lub konsumenta. Kwestie z nim związane dotyczące zasadności i

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
				wysokości roszczenia banku zwykle wynikają ze zgromadzonego materiału dowodowego i nie ma potrzeby prowadzenia dodatkowego postępowania dowodowego. Obowiązujący art. 203^1 k.p.c. również nie wyklucza możliwości zgłoszenia zarzutu potrącenia przed sądem drugiej instancji, jeśli roszczenie stanie się wymagalne w trakcie postępowania drugoinstancyjnego.
	Obywatel 138 Obywatel 145 Obywatel 205	Art. 4 ust 1	Usunąć wyraz „drugiej”, wpisać „pierwszej”	**Uwaga niezasadna.** Do czasu wejścia w życie art. 203^1 k.p.c., Kodeks postępowania cywilnego nie zawierał ograniczeń temporalnych dotyczących zgłaszania zarzutu potrącenia. Ograniczenie możliwości zgłoszenia zarzutu potrącenia wiązało się z ograniczeniem prowadzenia postępowania dowodowego przez sąd drugiej instancji i możliwością powołania się na na nowe fakty (art. 381 k.p.c.). Choć art. 381 k.p.c. nadal będzie miał zastosowanie w sprawach frankowych, to przedmiotem potrącenia będzie w praktyce wzajemne roszczenie banku lub konsumenta. Kwestie z nim związane dotyczące zasadności i wysokości roszczenia banku zwykle wynikają ze zgromadzonego materiału dowodowego i nie ma potrzeby prowadzenia dodatkowego postępowania dowodowego. Obowiązujący art. 203^1 k.p.c. również nie wyklucza możliwości zgłoszenia zarzutu potrącenia przed sądem drugiej instancji, jeśli roszczenie stanie się wymagalne w trakcie postępowania drugoinstancyjnego.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 196	Art. 4 ust 1	Art. 4 ust. 1 Należy doprecyzować, że zarzut potrącenia może być podniesiony za zgodą konsumenta jedynie na etapie I instancji tylko oraz odsetki należne będą konsumentowi od pełnej kwoty dochodzonej pozwem aż do dnia faktycznego rozliczenia się banku z konsumentem	**Uwaga niezasadna.** Projekt nie ingeruje w skutki wywołane przez złożenie oświadczenia o potrąceniu należności. Obecne regulacje nie uzależniają możliwości zgłoszenia zarzutu potrącenia od zgody drugiej strony postępowania.
	Obywatel 102	Art. 4	Jako bulwersującą określę opcję możności podniesienia zarzutu potrącenia przed sądem II instancji, bo to przyzwolenie na ciągnięcie procesów, a nie dążenie do ich zamykania (jeżeli chodzi o sprawy w toku, zanim doszło do rozwinięcia wyjaśnienia kwestii roszczeń banków, to wobec tego do dodania jest zastrzeżenie co do czasokresu wpływu spraw, w których można skorzystać z tej opcji, czyli przed wejściem w życie obecnej regulacji). Poza tym nie widzę przeciwskazań do procedowania zarzutu potrącenia i dodam, że mając na uwadze efektywność ochrony konsumenta (jednoczesne rozstrzygniecie o całej jego sytuacji), uwzględniałam już zarzuty potrącenia zgłoszone w obecnym stanie prawnym nawet na końcowym terminie, gdyż uwzględnienie zarzutu sprowadza się tylko do prostego obliczenia przez odejmowanie 2 znanych w sprawie kwot (inna rzecz to komplikowanie tych zarzutów przez koncepcję warunkowości zgłoszenia, gdy bank wpierw wnosi o oddalenie powództwa czy gdy konsument wytoczył powództwo, a jednocześnie broni się co do tej samej kwoty zarzutem potrącenia w sprawie wytoczonej przez bank, co doprowadziło do wypaczeń, gdyż sąd nie wzięły pod uwagę, że powództwo jest środkiem dalej idącym, a	**Uwaga niezasadna.** Do czasu wejścia w życie art. 203^1 k.p.c., Kodeks postępowania cywilnego nie zawierał ograniczeń temporalnych dotyczących zgłaszania zarzutu potrącenia. Ograniczenie możliwości zgłoszenia zarzutu potrącenia wiązało się z ograniczeniem prowadzenia postępowania dowodowego przez sąd drugiej instancji i możliwością powołania się na na nowe fakty (art. 381 k.p.c.). Choć art. 381 k.p.c. nadal będzie miał zastosowanie w sprawach frankowych, to przedmiotem potrącenia będzie w praktyce wzajemne roszczenie banku lub konsumenta. Kwestie z nim związane dotyczące zasadności i wysokości roszczenia banku zwykle wynikają ze zgromadzonego materiału dowodowego i nie ma potrzeby prowadzenia dodatkowego postępowania dowodowego. Obowiązujący art. 203^1 k.p.c. również nie wyklucza możliwości zgłoszenia zarzutu potrącenia przed sądem drugiej instancji, jeśli roszczenie stanie się wymagalne w trakcie postępowania drugoinstancyjnego.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			konsument tylko się broni i doszło do oddaleń powództw konsumentów, mimo że zarzut potrącenia nie został jeszcze rozpoznany w sprawie z powództwa banku, a przy tym jako wiadomo inaczej też wyglądają skutki prawomocności). Dodam, że zarzut potrącenia został wypaczony poprzez koncepcję z orzecznictwa Sądu Najwyższego i doktryny w ten sposób, że zaczęto rozmieniać na drobne warunki jego skutecznego złożenia. Tak jak ugodę (czynność materialno-procesowa) może zawrzeć po prostu pełnomocnik ustanowiony w sprawie, tak i może on zgłosić środek obrony o mniejszym zakresie skuteczności, jakim jest zarzut potrącenia.	
	Obywatel 138 Obywatel 145 Obywatel 205	Art. 4 ust 2	Usunąć wyraz „drugiej”, wpisać „pierwszej”	**Uwaga zasadna.** Do czasu wejścia w życie art. 203^1 k.p.c., Kodeks postępowania cywilnego nie zawierał ograniczeń temporalnych dotyczących zgłaszania zarzutu potrącenia. Ograniczenie możliwości zgłoszenia zarzutu potrącenia wiązało się z ograniczeniem prowadzenia postępowania dowodowego przez sąd drugiej instancji i możliwością powołania się na na nowe fakty (art. 381 k.p.c.). Choć art. 381 k.p.c. nadal będzie miał zastosowanie w sprawach frankowych, to przedmiotem potrącenia będzie w praktyce wzajemne roszczenie banku lub konsumenta. Kwestie z nim związane dotyczące zasadności i wysokości roszczenia banku zwykle wynikają ze zgromadzonego materiału dowodowego i nie ma

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
				potrzeby prowadzenia dodatkowego postępowania dowodowego. Obowiązujący art. 203^1 k.p.c. również nie wyklucza możliwości zgłoszenia zarzutu potrącenia przed sądem drugiej instancji, jeśli roszczenie stanie się wymagalne w trakcie postępowania drugoinstancyjnego.
	Obywatel 13	Art. 4	Ustawa jest spóźniona o co najmniej 5 lat i w związku z tym dzisiaj jest już zupełnie niepotrzebna. Dzisiaj liczba nowych spraw frankowych spada, bank chwalą się coraz większą ilością ugód. Absolutnie nie możemy wprowadzać instytucji potrącenia. Jeżeli bank ma przedawniony kapitał bo jego prawnicy się spóźnili to trudno. Bank jako podmiot profesjonalny nie może unikać strat kosztem konsumenta. To będzie niesprawiedliwe społecznie. Jeżeli już tak bardzo chcemy pomóc sądom to wprowadźmy: - jeżeli sąd ustali status konsumenta to obowiązek aby sprawa kończyła się na 1 rozprawie, - sędzia nie musi pisać uzasadnienia wyroku jeżeli sprawa jest typowa (konsument i 1 rozprawa) - zwiększmy opłatę od apelacji dla banków - linia orzecznicza jest jednoznaczna, banki się odwołują aby odroczyć w czasie to co nieuchronne, zmniejszymy tym samym liczbę apelacji - zwiększmy uprawnienia innych instytucji np. Rzecznika Finansowego aby sprawy nie trafiały do sądu.	**Uwaga niezasadna.** Możliwość złożenia oświadczenia o potrąceniu istnieje już w obecnym stanie prawnym.
	Obywatel 17	Art. 4	Wyraźnie też powinno być wskazane, że jeśli bank - będzie mógł składać Oświadczenie o potrąceniu - nie będą obcinane odsetki za zwłokę w płatności do czasu Oświadczenia. Wypada wspomnieć, że Oświadczenie o potraceniu powinno być wyraźnie wskazane dla banku -	**Uwaga niezasadna.** Projekt nie ingeruje w skutki wywołane przez złożenie oświadczenia o potrąceniu należności.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			jako środek który będzie wskazywał, chęć rozliczenia banku z kapitału, jak i wskazanie jakie rzeczywiste ma intencje bank, by nie można było naliczać bankowi odsetek od Wezwania do zapłaty, gdy ten uważa że umowa jest ważna.	
	Obywatel 19	Art. 4	Projekt ustawy zabezpiecza interesy syndyka i pozostawia kredytobiorców GETIN bezbronnych wobec pozwów typy Slapp o zwrot kapitału nawet gdy złożone było oświadczenie o potrąceniu wraz ze zgłoszeniem do KRZ	**Uwaga niezasadna.** Uwaga niezrozumiała. Projekt nie przewiduje rozwiązań odnoszących się bezpośrednio do postępowania upadłościowego.
	Obywatel 20	Art. 4	Wyraźnie też powinno być wskazane, że jeśli bank - będzie mógł składać Oświadczenie o potrąceniu - nie będą obcinane odsetki za zwłokę w płatności do czasu Oświadczenia. Wypada wspomnieć, że Oświadczenie o potraceniu powinno być wyraźnie wskazane dla banku - jako środek który będzie wskazywał, chęć rozliczenia banku z kapitału, jak i wskazanie jakie rzeczywiste ma intencje bank, by nie można było naliczać bankowi odsetek od Wezwania do zapłaty, gdy ten uważa że umowa jest ważna. Jednym słowem, lepiej aby nie było ustawy wcale , niż jak by miała wprowadzać dyskursy dla sędziów w sprawach oczywistych i uregulowanych już w przepisach prawnych.	**Uwaga niezasadna.** Projekt nie ingeruje w skutki wywołane przez złożenie oświadczenia o potrąceniu należności.
	Obywatel 54	Art. 4 pkt 3	Co do zasady - nie można wyłączyć obowiązywania przepisów aktu wyższego rzędu (kodeksu), zapisami niższego rzędu (ustawa, rozporządzenie itp.) - vide Art. 4 pkt. 3. i dalsze.	**Uwaga niezasadna.** Kodeks cywilny jest ustawą. Projektowane przepisy przewidują szczególne rozwiązania mające na celu usprawnienie prowadzenia spraw frankowych przez sądy.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 2	Art. 4 ust. 1	zarzut potrącenia powinien być warunkowany od jednoznacznego zaakceptowania przez pozwanego nieważności umowy. W innym wypadku dalej będę występowały sytuacje bardzo częstego zgłaszania „ewentualnych zarzutów potrącenia". W orzecznictwie i judykaturze przeważa pogląd, że nie jest dopuszczalne składanie zarzutów procesowych oraz materialnoprawnych w sposób ewentualnych, jednak brak jest jednolitego stanowiska w tej kwestii. Jeżeli projekt ma zapewnić „pewność sytuacji prawnej konsumentom", to powinien też doprecyzować warunki zgłoszenia zarzutu potrącenia. W przypadku braku jednoznacznego stanowiska banku odnośnie nieważności umowy kredytu zgłaszanie przez banki ewentualnych zarzutów potrącenia stawia kredytobiorcę w niepewnej sytuacji tj. kredytobiorca nie ma pewności czy powinien cofnąć pozew, czym też naraża się na przegranie sprawy albo obciążenie go koszami procesu. Ponadto problematyczna pozostaje kwestia wymagalności roszczenia przy zgłoszeniu zarzutu potrącenia. Warunkiem potrącenia jest wymagalność roszczenia. W praktyce banki jednak wzywają kredytobiorców do zapłaty bez jednoznacznej akceptacji nieważności umowy - takie stanowisko budzi wątpliwości co do postawienia roszczenia w stan wymagalności, ponieważ bank prezentuje w takiej sytuacji wewnętrznie sprzeczne stanowisko (z jednej strony zaprzecza nieważności umowy, a z drugiej wywodzi skutki prawne z nieważnej umowy). Dodatkowo problematyczna pozostaje kwestia zgłoszenia zarzutu potrącenia bez wcześniejszego wezwania do zapłaty przez bank tj. czy jest możliwe jednoczesne postawienie w stan wymagalności	**Uwaga niezasadna.** Projekt nie ingeruje w ocenę skuteczności złożenia oświadczenia o potrąceniu należności. Powyższe należy do sądów rozpatrujących sprawy frankowe.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			wierzytelności banku z jednoczesnym zarzutem potrącenia. Dopuszczalność takiego stanowiska budzi poważne wątpliwości, skoro warunkiem potrącenia jest wymagalność roszczenia, to logika nakazuje przyjmować, że w chwili dokonania potrącenia roszczenie powinno być już wymagalne, co wyklucza dokonanie tego w ramach jednej czynności prawnej. W projekcie powinny być doprecyzowany warunki potrącenia tj. stawienie wymogu zajęcia przez bank jednoznacznego stanowiska odnośnie nieważności umowy, pod rygorem bezskuteczności zarzutu potrącenia oraz wyłączenie możliwości postawienia takiego zarzutu w sposób ewentualny.	
	Obywatel 134	Art. 4 ust. 1 i 2	Usunąć wyraz „drugiej”, wpisać „pierwszej”	**Uwaga niezasadna.** Do czasu wejścia w życie art. 203^1 k.p.c., Kodeks postępowania cywilnego nie zawierał ograniczeń temporalnych dotyczących zgłaszania zarzutu potrącenia. Ograniczenie możliwości zgłoszenia zarzutu potrącenia wiązało się z ograniczeniem prowadzenia postępowania dowodowego przez sąd drugiej instancji i możliwością powołania się na na nowe fakty (art. 381 k.p.c.). Choć art. 381 k.p.c. nadal będzie miał zastosowanie w sprawach frankowych, to przedmiotem potrącenia będzie w praktyce wzajemne roszczenie banku lub konsumenta. Kwestie z nim związane dotyczące zasadności i wysokości roszczenia banku zwykle wynikają ze zgromadzonego materiału dowodowego i nie ma potrzeby prowadzenia dodatkowego postępowania dowodowego. Obowiązujący art. 203^1 k.p.c.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
				również nie wyklucza możliwości zgłoszenia zarzutu potrącenia przed sądem drugiej instancji, jeśli roszczenie stanie się wymagalne w trakcie postępowania drugoinstancyjnego.
	Obywatel 55 Obywatel 56 Obywatel 57 Obywatel 58 Obywatel 59 Obywatel 60 Obywatel 61 Obywatel 62 Obywatel 63 Obywatel 64 Obywatel 74 Obywatel 75 Obywatel 77 Obywatel 78 Obywatel 79 Obywatel 83 Obywatel 84	Art. 4	Sąd zostanie obciążony obliczaniem wzajemnych roszczeń w wyroku (uwaga do art. 4 i 7) - do tej pory sprawy obliczenia wzajemnych roszczeń udawało się w większości zamknąć poza sądem, wystarczyło, że sąd stwierdził nieważność umowy, zaś całą kwestię rozliczenia wzajemnych świadczeń stron uzgadniali samodzielnie pełnomocnicy stron. Ustawodawca przerzuca na sąd nawet kwestię liczenia odsetek. Nadto, przerzucając kwestię rozliczeń świadczeń wzajemnych na sąd, ustawodawca nie daje sądom podstawy prawnej do ustalenia kursu przeliczeniowego waluty obcej, jeżeli kompensacji podlega wierzytelność wyrażona w CHF. W przepisach istnieje art. 358 § 2 i § 3 kc i wybór w tym zakresie należy do wierzyciela, czyli konsumenta. Milczenie ustawodawcy zarówno w zakresie odsetek jak i kursów przeliczeniowych może doprowadzić do rozbieżności w praktyce, a tym samym wywołać apelacje. Nadto, rozliczenie wzajemnych świadczeń stron następuje w wyroku nieprawomocnym, co przeczy zasadzie, że sąd bierze stan na datę orzekania. Takie rozwiązanie godzi wprost w uprawnienia konsumenta, bo bank może zaskarżyć wyrok, a wyrok nieprawomocny już pozbawił konsumenta prawa do odsetek czy kosztów procesu. Wierzyciel (konsument) nie musi korzystać z natychmiastowej wykonalności wyroków, więc	**Uwaga niezasadna.** Do czasu wejścia w życie art. 203^1 k.p.c., Kodeks postępowania cywilnego nie zawierał ograniczeń temporalnych dotyczących zgłaszania zarzutu potrącenia. Ograniczenie możliwości zgłoszenia zarzutu potrącenia wiązało się z ograniczeniem prowadzenia postępowania dowodowego przez sąd drugiej instancji i możliwością powołania się na na nowe fakty (art. 381 k.p.c.). Choć art. 381 k.p.c. nadal będzie miał zastosowanie w sprawach frankowych, to przedmiotem potrącenia będzie w praktyce wzajemne roszczenie banku lub konsumenta. Kwestie z nim związane dotyczące zasadności i wysokości roszczenia banku zwykle wynikają ze zgromadzonego materiału dowodowego i nie ma potrzeby prowadzenia dodatkowego postępowania dowodowego. Obowiązujący art. 203^1 k.p.c. również nie wyklucza możliwości zgłoszenia zarzutu potrącenia przed sądem drugiej instancji, jeśli roszczenie stanie się wymagalne w trakcie postępowania drugoinstancyjnego.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 85 Obywatel 87 Obywatel 89 Obywatel 90 Obywatel 91 Obywatel 92 Obywatel 96 Obywatel 97 Obywatel 98 Obywatel 99 Obywatel 100 Obywatel 101 Obywatel 102 Obywatel 105 Obywatel 106 Obywatel 107 Obywatel 108 Obywatel 110 Obywatel 112 Obywatel 113		rozwiązanie pozostaje nielogiczne i niespójne z całokształtem zasad proceduralnych. Konieczność obliczania należności przez sąd, co wprowadza realne ryzyko wydłużenia spraw, ma na celu obcięcie dla konsumenta należnych mu odsetek oraz pozbawienie go prawa do pokrycia przez bank kosztów procesu, niestety ale projekt ustawy w kwestiach kluczowych dla konsumenta (art. 4 i 7) pomija milczeniem sposób rozliczenia wzajemnych roszczeń, co więcej mówi o odsetkach stron, czyli też odsetkach dla banku od warunkowego wniosku, co stoi w kontrze nie tylko do orzecznictwa TSUE, ale również krajowego, gdyż w ostatnio pojawiających się orzeczeniach SN jak i sądów powszechnych zaczyna krystalizować się linia orzecznicza, że bank swoimi warunkowymi wezwaniami czy pozwami nie może ograniczyć praw konsumenta np. do odsetek. Banki dostaną specjalne uprawnienia i zachęty do kierowania konsumentów do sądu - jak zgłaszanie wniosku o rozliczenie nieważnej umowy w każdym etapie sprawy (art. 7), (które kosztuje o 50% mniej niż każdego innego przedsiębiorcę) czy zgłaszanie zarzutu potrącenia do końca II instancji (art. 4) - podczas gdy każdy obywatel i każdy inni uczciwy przedsiębiorca ma limity procesowe w zgłaszaniu zarzutu potrącenia czy wytaczania pozwów wzajemnych; finalnie przedsiębiorcy nieuczciwi będą mieć lepsze uprawnienia niż przedsiębiorcy uczciwi, co pozostaje w oczywistej sprzeczności z dyrektywą 93/13,	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 114 Obywatel 119 Obywatel 120 Obywatel 121 Obywatel 122 Obywatel 124 Obywatel 125 Obywatel 127 Obywatel 128 Obywatel 129 Obywatel 130 Obywatel 131 Obywatel 132 Obywatel 133 Obywatel 134 Obywatel 135 Obywatel 136 Obywatel 137 Obywatel 138 Obywatel 140		która chroni nie tylko konsumentów, ale też dba o uczciwą konkurencję na rynku;	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 141 Obywatel 142 Obywatel 143 Obywatel 144 Obywatel 145 Obywatel 146 Obywatel 147 Obywatel 148 Obywatel 149 Obywatel 150 Obywatel 151 Obywatel 152 Obywatel 153 Obywatel 154 Obywatel 155 Obywatel 156 Obywatel 157 Obywatel 158 Obywatel 159 Obywatel`161			

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 162 Obywatel 163 Obywatel 165 Obywatel 166 Obywatel 169 Obywatel 180 Obywatel 181 Obywatel 187 Obywatel 192 Obywatel 194 Obywatel 203 Obywatel 205			

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 109	Art. 4	Nowe obowiązki nałożone na sądy w zakresie obliczania roszczeń mogą doprowadzić do wydłużenia postępowań i paraliżu sądów. Brak jasnych przepisów dotyczących np. kursu przeliczeniowego CHF może doprowadzić do rozbieżności w orzecznictwie i zwiększenia liczby apelacji. Rozliczanie wzajemnych świadczeń w wyroku nieprawomocnym jest sprzeczne z zasadą, że sąd bierze pod uwagę stan na datę orzekania, co może naruszać prawa konsumentów. W zasadzie jest to niemożliwe, aby w klarowny sposób wprowadzić taki model, który nie będzie powodem do składania apelacji przez którąkolwiek ze stron.	**Uwaga częściowo zasadna.** Wycofano się z art. 7 projektu.
	Obywatel 111 Obywatel 184	Art. 4	Potrącenie. Jestem zdania, że szczególnie w kontekście mechanizmu art. 7. możliwość potrącenia, aż do końca postępowania w ll instancji powinna albo zostać wyłączona, albo winna ona zostać ograniczona do takich sytuacji procesowych, w których działał będzie mechanizm z art. 7 Ustawy. Ustawa w aktualnym, tj. projektowanym obecnie	**Uwaga częściowo zasadna, w pozostałym zakresie bezprzedmiotowa.** Wycofano się z regulacji ujętej w dotychczasowym w art. 7 projektu.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			kształcie - przez rozszerzenie możliwości potrącania istotnie ograniczy działanie art. 7 i przez to nie przyczyni się do udrożnienia sądownictwa. Do skutecznego wystąpienia o różnicę w należnościach wynikających z nieważności umowy kredytu konieczny będzie, po potrąceniu, osobny pozew. Potracenie bowiem jedynie wygasza „wzajemne" kwoty, ale nie daje podstaw do zasądzania nadwyżki. Art. 7 zaś taką podstawę daje.	Do czasu wejścia w życie art. 203^1 k.p.c., Kodeks postępowania cywilnego nie zawierał ograniczeń temporalnych dotyczących zgłaszania zarzutu potrącenia. Ograniczenie możliwości zgłoszenia zarzutu potrącenia wiązało się z ograniczeniem prowadzenia postępowania dowodowego przez sąd drugiej instancji i możliwością powołania się na na nowe fakty (art. 381 k.p.c.). Choć art. 381 k.p.c. nadal będzie miał zastosowanie w sprawach frankowych, to przedmiotem potrącenia będzie w praktyce wzajemne roszczenie banku lub konsumenta. Kwestie z nim związane dotyczące zasadności i wysokości roszczenia banku zwykle wynikają ze zgromadzonego materiału dowodowego i nie ma potrzeby prowadzenia dodatkowego postępowania dowodowego. Obowiązujący art. 203^1 k.p.c. również nie wyklucza możliwości zgłoszenia zarzutu potrącenia przed sądem drugiej instancji, jeśli roszczenie stanie się wymagalne w trakcie postępowania drugoinstancyjnego.
	Wiktor Budzewski Fundacja na rzecz ochrony konsumentów Życie Bez Kredytu oraz Kurpiejewski	Art. 4 ust. 4	Zniesienie ograniczenia z art. 203[1] kpc należy ocenić pozytywnie. Wydaje się jednak, że zaproponowana w ust. 4 zmiana powinna znaleźć swoje miejsce w art. 1 7 projektowanej ustawy, który wprowadza zmiany w ustawie kodeks postępowania cywilnego.	**Uwaga niezasadna.** W przypadku zasad ogólnych przewiduje się odrębne regulacje wprowadzane innym projektem ustawy. Niniejszy projekt wprowadza zasady szczególne na potrzeby spraw frankowych.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Budzewski i wspólnicy sp.p. adwokatów			
	Ogólnopolskie Zrzeszenie Sędziów „Aequitas” z siedzibą w Łodzi	Art. 4, 5 i 6	Regulacje zawarte w art. 4, 5 oraz 6 projektu należy ocenić pozytywnie. Zwrócić należy wszakże uwagę, że praktyce orzeczniczej coraz częściej przebija się pogląd, że przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków jak i przesłuchania stron jest nieistotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Tego rodzaju dowody nie mają znaczenia nawet przy ocenie kwestii związanych z realizacją przez Bank obowiązku informacyjnego, albowiem ta okoliczność powinna zostać oceniania na podstawie dowodów z dokumentów. Takie też stanowisko zajął SA w Krakowie w wyrokach w sprawie o sygn. akt I ACa 1020/23 oraz I ACa 1148/22. Dowód z przesłuchania stron może mieć znaczenie tylko przy ocenie legitymowania się statusem konsumenta i regulacja art. 6 projektu zasadnie usuwa pojawiające się wątpliwości co do dopuszczalności przesłuchania strony na piśmie.	**Uwaga niezasadna.** Przewidziane regulacje mają charakter fakultatywny. Do sądu należy ocena konieczności przeprowadzenia dowodu.
	Konfederacja Lewiatan	Art. 5 i 6	Projektowane rozwiązanie jest sprzeczne z zasadą bezpośredniości, albowiem pozbawia możliwości przesłuchania strony powodowej – przesłuchania bezpośrednio przed sądem tj. w sposób, którym w jedyny skuteczny sposób można ocenić wiarygodność strony	**Uwaga niezasadna.** Przewidziane rozwiązanie ma charakter fakultatywny. W sprawach frankowych regułą jest prowadzenie dowodu na potrzeby oceny statusu konsumenta oraz niekiedy indywidualnego

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			powodowej. Zeznania jedynie składane spontanicznie dają możliwość oceny, a odpowiedzi na pytania udzielane na piśmie dają możliwość odpowiedniego dla strony powodowej sformułowania odpowiedzi. Ponadto, przesłuchanie strony powodowej na piśmie uniemożliwia bankowi weryfikację, kto w istocie przygotował odpowiedzi na pytania – strona czy jej pełnomocnik. Postanowienie Sądu nie podlega zaskarżeniu wobec czego może być kwestionowane tylko via art. 380 k.p.c. co nie jest wystarczające – bank realnie, z przyczyn faktycznych i braku możliwości, nie będzie w stanie wykazać, że przeprowadzenie rozprawy i klasyczne słuchanie stron przełożyłoby się na odmienny wynik sprawy.	uzgodnienia z konsumentem postanowień umowy. Wprowadzane rozwiązanie sprzyja przyspieszeniu postępowania w sprawach, gdzie bezpośrednie przesłuchanie nie jest konieczne dla prawidłowego rozstrzygnięcia. Zakłada się, że sąd będzie korzystał z możliwości przesłuchania pisemnego tylko w przypadkach, gdy nie będzie to naruszać istotnych interesów stron i prawa do rzetelnego procesu.
	Polska Izba Doradców i Pośredników Odszkodowawczych	Art. 5 i 6	Zaproponowana zmiana nie powinna mieć fakultatywnego charakteru, który wprowadzi niejednolite podejście w prowadzeniu sprawy w zależności od sądu w jakim będzie rozpoznawana sprawa. W tym zakresie warto zaproponować, aby świadka przesłuchać w formie zdalnej lub pisemnej, a jedynie w wyjątkowych okolicznościach sąd może przesłuchać świadka na rozprawie, jeżeli jest to podyktowane szczególnymi okolicznościami sprawy. Podobnie należałoby uczynić w zakresie przesłuchania strony. Wyjściowo stawiamy na usprawnienie prowadzenia procesu, a w wyjątkowych sytuacjach sąd może przeprowadzić klasyczną rozprawę i wezwać świadków i stronę na przesłuchanie.	**Uwaga niezasadna.** Forma przesłuchania świadka i stron powinna być dostosowana do konkretnej sprawy zawisłej przed sądem.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 55 Obywatel 56 Obywatel 57 Obywatel 58 Obywatel 60 Obywatel 61 Obywatel 63 Obywatel 74 Obywatel 75 Obywatel 77 Obywatel 78 Obywatel 79 Obywatel 83 Obywatel 84 Obywatel 85 Obywatel 86 Obywatel 87 Obywatel 90 Obywatel 91 Obywatel 92	Art. 5 i art.6	Faktycznie nie wprowadza się narzędzi mogących przyśpieszyć sprawy - delikatnie muska się sposób przeprowadzania dowodów (świadkowie, kredytobiorcy), zamiast dopuścić ograniczenie postępowania dowodowego do treści umowy i dokumentów – element zbyt obszernego postępowania dowodowego jest głównym czynnikiem rozciągającym w czasie procesy frankowe i generujące dla sądów dodatkowe czynności procesowe (szukanie i wzywanie świadków, puste terminy). Art. 5 i 6 projektu jest już stosowany przez część sądów i tak niewielka interwencja ustawodawcy nie rozwiązuje długości postępowania dowodowego;	**Uwaga niezasadna.** Sugestia radykalnego ograniczenia postępowania dowodowego wyłącznie do treści umowy i dokumentów godziłaby w fundamentalną zasadę prawdy oraz prawo stron do przedstawienia wszystkich istotnych dla sprawy okoliczności. Zbyt daleko idące uproszczenia proceduralne mogłyby prowadzić do pomijania istotnych aspektów spraw frankowych, które mimo podobieństw wykazują niekiedy różnice faktyczne i prawne. Procesy sądowe muszą gwarantować stronom pełną możliwość obrony swoich praw, a proponowane rozwiązania zachowują odpowiednią równowagę między efektywnością a rzetelnością postępowania. Elastyczne podejście do sposobu przeprowadzania dowodów nie podważa gwarancji procesowych, lecz usprawnia postępowanie przy pełnym poszanowaniu prawa do sądu.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 96 Obywatel 97 Obywatel 99 Obywatel 100 Obywatel 101 Obywatel 103 Obywatel 105 Obywatel 106 Obywatel 107 Obywatel 108 Obywatel 110 Obywatel 112 Obywatel 113 Obywatel 114 Obywatel 119 Obywatel 120 Obywatel 122 Obywatel 124 Obywatel 125 Obywatel 127			

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 128 Obywatel 129 Obywatel 130 Obywatel 131 Obywatel 132 Obywatel 133 Obywatel 134 Obywatel 135 Obywatel 136 Obywatel 137 Obywatel 138 Obywatel 140 Obywatel 141 Obywatel 142 Obywatel 143 Obywatel 144 Obywatel 145 Obywatel 146 Obywatel 147 Obywatel 148			

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 150 Obywatel 151 Obywatel 152 Obywatel 153 Obywatel 154 Obywatel 156 Obywatel 157 Obywatel 162 Obywatel 163 Obywatel 165 Obywatel 166 Obywatel 169 Obywatel 180 Obywatel 187 Obywatel 194 Obywatel 203 Obywatel 205			

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 115 Obywatel 117 Obywatel 125 Obywatel 126 Obywatel 155 Obywatel 159 Obywatel 160 Obywatel 186 Obywatel 188 Obywatel 189 Obywatel 190	Art. 5 i 6	EKONOMIKA PROCESOWA Ustawa powinna **doprecyzować kolejność procedury badania z urzędu przez sąd spornej umowy** zawieranej pomiędzy przedsiębiorcą i konsumentem w następujący sposób: 1) badanie statusu konsumenta wyłącznie w oparciu o treść umowy (brak NIP = konsument; cel umowy = konsument) 2) badanie związania konsumenta umową w zakresie doręczenia mu pełnego wzorca umowy (na podstawie art. 384§1 KC) 3) badanie pod kątem zgodności z przepisami prawa i zasadami współżycia społecznego (na podstawie art. 58	**Uwaga niezasadna.** Projekt ustawy nie może narzucać czynności sądom, które mają być podjęte w celu rozpoznania sprawy.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 191		KC) 4) badanie pod kątem identyfikacji klauzul abuzywnych (na podstawie art. 385(1) KC, jak i art. 479(45) KPC) wraz z określeniem skutków prawnych będących następstwem ich eliminacji, wyłącznie w oparciu o przeprowadzenie dowodu z dokumentu tj. spornej umowy, z uwzględnieniem wykładni dokonanej przez Sąd Najwyższy uchwałą III CZP 29/17 i TSUE w wyroku C-139/22. Tylko **w przypadku niemożności wydania wyroku w oparciu o dowód z dokumentu, dopuszczalne** jest sięgnięcie po dowody osobowe (por. wyroki SA w Krakowie: I ACa 1070/22, I ACa 1067/22). Zaś **praktyka sądowa polegająca na uwzględniania wszelkich wniosków dowodowych banku**, w szczególności tych nieistotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (np. wyzwanie świadków, którzy nie uczestniczyli w zawierania umowy, powoływanie biegłego na okoliczności nie będące objęte żądaniem pozwu konsumenta lub banku itp.) **negatywnie wpływa na czas postępowania i ilość spraw, które nie zostają rozpoznane w rozsądnym terminie.**	
	Stowarzyszenia PRO-FUTURIS	Art. 6	Niezrozumiałym jest także art. 6 projektu skoro art. 304 k.p.c. zdanie trzecie stanowi, że „Poza tym do przesłuchania stron i składania przyrzeczenia stosuje się odpowiednio	**Uwaga niezasadna.** Kwestia możliwości przesłuchania stron na piśmie jest sporna w

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			przepisy dotyczące świadków, w tym art. 263^1 sprzeciw strony przeciw przesłuchaniu świadka poza salą sądową, z wyjątkiem przepisów o środkach przymusowych", z kolei art. 271^1 k.p.c. „*Świadek składa zeznanie na piśmie, jeżeli sąd tak postanowi. W takim przypadku świadek składa przyrzeczenie przez podpisanie tekstu przyrzeczenia. Świadek jest obowiązany złożyć tekst zeznania w sądzie w terminie wyznaczonym przez sąd. Przepisy art. 165 § 2, art. 274 § 1 i art. 276 stosuje się odpowiednio."* Jak można dowiedzieć się z historii zmian przepisów kodeksu postępowania cywilnego art. 241^1 k.p.c. został wprowadzony w roku 2019, który w związku z art. 305 k.p.c. obwiązuje od pięciu lat. Problemem nie jest treść prawa , problemem jest brak stosowania tego prawa. Art. 6 zdanie pierwsze powinno uzyskać brzmienie: „Art. 6. Strona może być przesłuchana przez złożenie zeznań na piśmie, jeżeli nie zachodzi potrzeba odebrania przyrzeczenia i sąd tak postanowi, wyłącznie na wniosek lub za zgodą konsumenta.".	praktyce ora w doktrynie. W przypadku spraw frankowych postanowiono przesądzić te wątpliwości uwzględniając fakt, że taka forma przesłuchania może przyczynić się do sprawniejszego rozpoznania sprawy.
	Stowarzyszenia PRO-FUTURIS	Art. 7	Art. 7 ust. 1-4 powinny uzyskać brzmienie: Art.7.1. Jeżeli powództwo zostało wytoczone w celu dochodzenia należności wynikających ze stwierdzenia nieważności umowy kredytu, konsument może dochodzić roszczenia wzajemnego na zasadach obowiązujących w przepisach prawa z dnia podpisania umowy kredytowej. 2.Dochodzenie roszczenia wzajemnego następuje opcjonalnie i tylko na wniosek konsumenta, w którym	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec wycofania się z projektowanego rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			konsument żąda, aby, w wypadku stwierdzenia nieważności umowy kredytu, sąd w wyroku rozliczył wzajemne roszczenia stron wynikające ze stwierdzenia nieważności tej umowy i po uprzednim ustaleniu z konsumentem oraz za jego akceptacją wyliczeń orzekł o ich różnicy poprzez jej zasądzenie. Do wniosku stosuje się odpowiednio przepisy o pozwie. Zgłoszenie wniosku nie wpływa na właściwość sądu. 3.Wniosek może zostać zgłoszony przez konsumenta na każdym etapie postępowania aż do zamknięcia rozprawy przed sądami wszystkich instancji. 4. Jeżeli w związku (z nieważnością) ze stwierdzeniem nieważności umowy kredytu powództwo oraz wniosek konsumenta, o którym mowa w ust. 2, okażą się uzasadnione w całości lub w części, sąd ustala w sentencji wyroku wysokość żądanych należności, które przysługują stronom, w razie potrzeby oddalając powództwo lub wniosek w pozostałej części, oraz zasądza na rzecz powoda albo pozwanego różnicę powstałą na skutek rozliczenia ustalonych należności. Dokonując ustalenia i rozliczenia należności stron sąd uwzględnia także należne stronom kwoty odsetek za opóźnienie na dzień orzekania, chociażby strony nie doliczyły ich do dłużnych sum. Zgodnie z orzeczeniem TSUE nastąpi to za zgodą konsumenta.	
	Konfederacja Lewiatan	Art. 7		**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec wycofania się z projektowanego rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Artykuł 7 wprowadza nową formę dochodzenia roszczeń. Uregulowanie jest jednak lakoniczne. Nie wiadomo czemu to w istocie ów wniosek ma służyć, skoro, po pierwsze – jest to uprawnienie, z którego pozwany może, nie musi skorzystać, a pod drugie - w k.p.c. istnieje już instytucja powództwa wzajemnego (art. 204 k.p.c.), instytucja połączenia spraw do wspólnego rozpoznania 219 k.p.c. czy zarzutu potrącenia. W szczególności potrącenia, które też ma charakter rozliczeniowy i jako zarzut ulega w przedstawionym projekcie modyfikacji w kontekście możliwości jego podniesienia. Nadto, przerzucenie wzajemnych rozliczeń na grunt rozpoznawczy na sąd, gdzie konieczne jest dowodzenie wzajemnych roszczeń, niekiedy powołanie opinii biegłego, nie jest przejawem „usprawnienia postępowania". W miejsce wniosku można przecież wydłużyć okres, w którym można przed sądem pierwszej instancji wystąpić z powództwem wzajemnym, obniżyć jego opłatę, rozszerzyć możliwości połączenia spraw, czy przekazania spraw toczących się w różnych sądach, tak aby możliwe było ich połączenie. Przepis ten budzi wątpliwości w zakresie relacji „wniosku" do już wytoczonych powództw restytucyjnych, tj. czy złożenie takiego wniosku powoduje powstanie stanu zawisłości sporu. W końcu instytucja wzajemnego rozliczenia poprzez zasądzenie „nadwyżki" stoi w opozycji do stanowiska SN (III CZP 6/21, uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 7 maja 2021 roku) że jeżeli bez bezskutecznego postanowienia umowa kredytu nie może wiązać, konsumentowi i kredytodawcy przysługują odrębne	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			roszczenia o zwrot świadczeń pieniężnych spełnionych w wykonaniu tej umowy (art. 410 § 1 w związku z art. 405 k.c.). Ustawa posługuje się pojęciem „na wypadek, gdyby umowa okazała się nieważna". Taki sposób sformułowania rodzi wątpliwości co do przerywania bieg terminu przedawnienia roszczeń banków. Pytanie w kontekście określenia „na wypadek" i pojawiających się wątpliwości z uwagi na użyte w art. 123 k.c. sformułowanie: „bezpośrednio w celu dochodzenia roszczeń". Skoro jest to jednak forma dochodzenia roszczeń, założyć należy, że złożenie wniosku powinno przerwać bieg przedawnienia oraz powodować wymagalność roszczenia objętego wnioskiem, jeżeli to roszczenie wymagalne jeszcze nie było, także wówczas, gdy dojdzie do umorzenia postępowania wywołanego wnioskiem, o którym mowa w art. 7 ust. 2. Samo odesłanie do odpowiedniego stosowania przepisów o pozwie, w tej kwestii nie jest wystarczające, gdyż odesłanie to w istocie dotyczy kwestii proceduralnych mających zastosowanie do pozwu (takie jak wymogi formalne itp.) a nie kwestii materialnoprawnych. Regulacja zawarta w ust. 4 generuje pytanie o sposób rozstrzygnięcia w przypadku, gdy należności są w różnych walutach np. po jakim kursie z jakiego dnia sąd będzie dokonywał wzajemnej kompensacji roszczeń. Ponadto, powód może dochodzić części swojego roszczenia – w jaki sposób wówczas sąd będzie saldował roszczenia, co w takim przypadku zmierza do naruszenie art. 321 k.p.c. Powstają również wątpliwości w sytuacjach, gdy Bank zostaje pozwany tylko część kredytobiorców.	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Z kolei regulacja ust. 5 budzi wątpliwości o tyle, że ustawodawca nie rozstrzygnął kwestii, co się będzie dziać z umorzonym postępowaniem wywołanym wnioskiem z art. 7 ust. 2, w sytuacji w której przywołane w ust. 5 rozstrzygnięcia ulegną zmianie lub uchyleniu. Powyższe rozstrzygnięcia mogą być zmienione lub uchylone w drodze kontroli instancyjnej. Umorzenie postępowania wywołanego wnioskiem rozliczeniowym winno nastąpić, dopiero gdy rozstrzygnięcia te staną się prawomocne, bo tylko w takiej sytuacji rozliczenie stanie się zbędne. Wreszcie, powstaje wątpliwość co do kosztów: • skoro do wniosku stosuje się odpowiednio przepisy o pozwie i wniosek podlega opłacie (art. 14 ust. 1 ustawy), to jaki jest zamiar ustawodawcy w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach postępowania w sprawie, w której pozwany złożył taki wniosek? **Czy w przypadku uwzględnienia powództwa oraz wniosku, powód jest uznawany za wygrywającego spór w zakresie powództwa, a pozwany w zakresie złożonego przez siebie wniosku?**; • kwestia zasad rozstrzygnięcia o kosztach postępowania powinna zostać doprecyzowana w ustawie, bowiem od tego jak finalnie kwestia ta zostanie rozstrzygnięta zależeć będzie, czy ta instytucja stanie się instytucją martwą, czy też będzie szerzej wykorzystywana. Nie sposób sobie bowiem wyobrazić, aby pozwany, któremu wskutek rozliczenia zostanie jeszcze od konsumenta kwota do zapłaty, miałby zostać uznany za przegrywającego spór;	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			• w zakresie kosztów nie jest jasnym, jak one będą liczone, czy uwzględnione zostaną koszty zastępstwa prawnego pozwanego i w jakiej wysokości; • zasad rozliczenia kosztów postępowania w takiej sytuacji, w szczególności, że opłata dla banku wynosi połowę opłaty liczonej procentowo od wartości przedmiotu sporu a opłata konsumenta to wciąż opłata stała 1000,00 zł. Być może na tym etapie należy postulować zrównanie opłat z opłatami uiszczanymi przez konsumenta – tak, aby finalnie konsument nie musiał ponosić wyższych kosztów zwrotu opłaty sądowej (biorąc pod uwagę treść pytania prejudycjalnego do TSUE w sprawie Gryczara). Wniosek rozliczeniowy może zostać złożony do wydania wyroku przez sąd pierwszej instancji, a za zgodą powoda – do wydania wyroku przez sąd drugiej instancji**.** Ustawa nie przewiduje, co się dzieje z postępowaniem wywołanym zgłoszonym wnioskiem, gdy powód zgody nie wyrazi, ani jaki jest termin na wyrażenie tej zgody. Ponadto ustawodawca w ust. 4 art. 7 posłużył się pojęciem odsetek za opóźnienie, co ewidentnie nie jest precyzyjne – czy założyć należy, że chodzi o ustawowe odsetki za opóźnienie?	
	Obywatel 115 Obywatel 117 Obywatel 125 Obywatel 126	Art. 7	Proponuję usunięcie w całości, ponieważ przeciwnik procesowy od początku ma instrumenty w postaci złożenia powództwa wzajemnego lub zarzutu potrącenia. Proponuję zastosowanie rozwiązań zwartych w pkt 3,4 i 5	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec wycofania się z projektowanego rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 155 Obywatel 159 Obywatel 160 Obywatel 186 Obywatel 188 Obywatel 189 Obywatel 190 Obywatel 191		w części uwagi ogólne.	
	Obywatel 2	Art. 7	W przypadku złożenia przez bank „pozwu wzajemnego" koszty procesu, w tym koszty zastępstwa powinny obciążać bank, w szczególności ma to uzasadnienie w sytuacji, w której konsument przed wszczęciem postępowania podjął próbę polubownego rozwiązania sporu	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec wycofania się z projektowanego rozwiązania.
	Wiktor Budzewski Fundacja na rzecz ochrony konsumentów Życie Bez Kredytu oraz Kurpiejewski Budzewski i wspólnicy sp.p. adwokatów	Art. 7	Projektodawca wprowadza instytucję całkowicie zbędną, która przy okazji narusza podstawe zasady równości stron postępowania. Kodes postępowania cywilnego posiada przecież instytucję powództwa wzajmengeo, z której banki nie korzystają. Jednocześnie, wprowadzenie możliwości złożenia zarzutu potrącenia do zakończenia postępowania w drugiej instancji czyni przedmiotową istnytucję całkowicie niepotrzebną. Zadaniem ustawodawcy jest rozwiazywania problemu a nie tworzenie nowego problmeu będącego w przyszłości	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec wycofania się z projektowanego rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			przedmiotem kwestionowania przed SN jak i TSUE. Regulacja ta, jako że nie posiada żadnego oparcia w doktrynie, a ani wypracowanej w orzecznictwie praktyki stosowania zamiast postępowania przyspieszyć z całą pewnością je spowolni. W ust. 2 zdanie ostatnie wskazano, że wniosku nie wpływa na właściwość sądu. Jest to rozwiązanie sprzeczn z podstawowymi zasadmi obowiązującymi w KPC. Jeżeli bowiem konsument wystąpi z pozwem jedynie o „ndawyżkę" i sprawa będzie rozpoznawana przez Sąd Rejonowy, to złożenie wniosku o rozliczenie roszczenia wzajemnego spowoduje, że o roszczeniu o ponad 100 000 zł będzie rozstrzygał sąd rejonowy. Zgodzić się należy, że jeżeli żądanie banku jest poniżej kwoty 100 000 zł to sprawa nie powinna móc być rozpoznana przez sąd okręgowy i potem przez sąd apelacyjny. W ust. 4 wprowadza się wyłom od zasady zawartej w art. 321 kpc Sąd nie powinien decydować o wysokości żądania stron i orzekać ponad żądanie. Proponowane rozwiązanie nie wyjaśnia czy zasądzenie różnicy, o którym mowa w ust. 4 będzie obligatoryjne także w przypadku jeżeli to konsument wytoczy sprawę bankowi nie mając jeszcze spłaconej kwoty kapitału. W takim	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			wypadku bank nie formułując nawet własnego roszczenia, a jedynie zgłaszając wniosek, może otrzymać wyrok, w którym konsument byłby zobowiązany do zapłaty na jego rzecz kwot. Doprecyzowania wymaga jakie odsetki za opóźnienie „ustawowe" czy inne mają być wzięte pod uwagę do rozliczenia. Projekt nie wyjaśnia także czy odsetki mają zostać przez sąd kapitalizowane i doliczone do żądania każdej ze stron. Należy również wskaz, że postępowania wnioskowe są specyfiką postępowania nieprocesowego i nie powinny być stosowane w procesie. Wyraźnego podkreślenia wymaga także fakt, że projekt przewiduje możliwość zgłoszenia wniosku także przed sądem II instancji. Oznacza to w istocie, że strony mogą zostać pozbawione kontroli instancyjnej. Przed sądem II instancji są bowiem ograniczone możliwości dowodowe. Projekt nie odnosi się także do kwestii możliwości zgłaszania roszczeń przedawnionych, których dochodzenie stosownie do art. 117 § 1[2] kc jest wyłączone w stosunku do konsumta. W art. 7 ust. 5 wskazano, że jeżeli powództwo zostaje oddalone to umorzeone zostaje postępowanie wywołane wnioskiem o rozliczenie. Regulacja ta całkowicie pomija sytuacje, w której oddalenie powództwa nastąpi w	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			związku z dokonaniem przez strony potrącenia. Rekomenduje się całkowitą rezygnację z nowej, nieznanej, nieopisanej i nieposiadającej żadnej praktyki orzeczniczej istytucji. W jej miejsce należy umożliwić stronom skorzystnaie z instyytucji prawa i postępowania cywilnego dobrze znanych zarówno stronom jak i sądom, tj. potrącenia i powówództwa wzajemnego. Mając przy tym na uwadze, że regulacja ta ma na celu przyspieszenie rozpoznania spraw, a część terminów mogła już uplynąć, podobnie jak ma to miejsce w projektowanych art. 15 i art. 22, proponuje się umożliwienie złożenia powództwa wzajemnego w terminie 6 miesięcy od wejścia w życie ustawy.	
	Polska Izba Doradców i Pośredników Odszkodowawczych	Art. 7	Przedstawione rozwiązanie może mieć zastosowanie do wszystkich wszczętych i niezakończonych spraw zarówno z powództwa konsumenta, jak i banku. Z praktycznego punktu widzenia, aby zachować cel całej regulacji w przedmiocie przyspieszenia prowadzenia postępowań i doprowadzenia do zmniejszenia liczby podwójnych powództw tj. konsumenta i banku z tytułu tej samej umowy kredytu, zasadnym byłoby zmodyfikowanie przyjętej regulacji. Po pierwsze, po zgłoszeniu takiego wniosku o rozliczenie sąd powinien wydać postanowienie, że w sprawie dokona rozliczenia kredytu i stron sporu (Takie działanie zapewni stronie, że jej roszczenie będzie rozliczone i będzie mogła podjąć dalsze czynności zmierzające do cofnięcia złożonego przez siebie powództwa. Praktyka pokazuje, że nawet pomimo dokonania potrącania strony boją się cofać powództwa z uwagi na brak przewidywalności jak taka czynność zostanie	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec wycofania się z projektowanego rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			oceniona przez sąd). Po doręczeniu takiego postanowienia, strona powinna w terminie 14 dni podjąć działania w przedmiocie cofnięcia swojego powództwa z uwagi na zapewnienie, że jej roszczenie będzie rozliczone w pierwotnym postępowaniu wszczętym np. przez konsumenta lub bank w zależności od tego, która strona składa wniosek. O cofnięciu sprawy strona powinna powiadomić sąd i stronę postępowania. Takie działanie będzie dawało stronie potwierdzenie, że po pierwsze jej roszczenie będzie rozliczone w jednym postępowaniu, z drugiej strony będzie stanowiło podstawę do skorzystania z przewidzianych w ustawie korzyści fiskalnych. W zakresie rozliczenia stron sąd powinien ustalić rzeczywistą wysokość uiszczonych rat, opłat, ubezpieczeń i prowizji na czas wyrokowania. Tak aby dokonań całościowego rozliczenia stron (z uwagi na strategię procesową oraz zakres roszczeń, mogły zostać one ograniczone). Wskazane rozwiązanie **nie powinno** mieć zastosowania do spraw **wszczętych po wejściu w życie ustawy**. Sprawy wszczęte po wejściu w życie ustawy powinny korzystać z dostępnych regulacji prawnych jak np. potrącenie lub powództwo wzajemne. W tym kierunku zalecane jest, aby dokonać modyfikacji w tych obszarach, które są znane prawu i powszechnie stosowane w procesie cywilnym. Ustawodawca, aby zachować spójność w zakresie propozycji przedstawionej w art. 4 ustawy, może rozważyć wydłużenie terminów na złożenie potrącenia oraz powództwa wzajemnego, dającego stronom możliwość przygotowania i zgłoszenia swoich roszczeń.	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 118	Art. 7 ust. 1	Przepis ten reprezentuje interesy banków które w przypadku wejścia życie ustawy w proponowanym brzmieniu proponowanego przepisu determinuje uznanie, iż roszczenia banków o zwrot kapitału nie ulegną przedawnieniu. Banki nie będą pilnować terminu przedawnienia a jedynie oczekiwać na pozew kredytobiorcy wiedząc. iż w takim przypadku zawsze będą mogły złożyć zarzut potrącenia bądź pozew wzajemny Ponadto w przepisie nie zdefiniowano czym są należności wynikające z nieważności umowy kredytu(„także roszczenia urealnienia świadczenia. wynagrodzenie za korzystanie z kapitału, waloryzację Świadczenia). Dyspozycja tego przepisu omija orzecznictwo TSUE i prowadza powszechny obowiązek stosowania przez sady teorii salda.	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec wycofania się z projektowanego rozwiązania.
	Ogólnopolskie Zrzeszenie Sędziów „Aequitas” z siedzibą w Łodzi	Art. 7 ust. 2	Rozliczenie stron w jednym procesie powinno być obowiązkowe, stąd też projekt powinien przewidywać obowiązek złożenia wniosku, o którym mowa w art. 7 ust. 2 projektu. Sama tylko możliwość złożenia wniosku nie wpłynie na zmniejszenie liczby spraw; w szczególności zaś już spraw z powództwa kredytodawcy, których liczba systematycznie wzrasta. Termin do złożenia wniosku - ze względów praktycznych - powinien zostać skrócony. Wydanie orzeczenia zawierającego rozstrzygnięcie o wzajemnych rozliczeniach stron wymaga niejednokrotnie przeprowadzenia prze-liczenia świadczeń spełnianych przez strony w walucie obcej na walutę polską i z waluty polskiej na obcą, aby	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec wycofania się z projektowanego rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			ustalić wysokość różnicy. Rozwiązanie przewidujące dopuszczalność złożenia wniosku praktycznie do końca postępowania utrudni wydanie orzeczenia na terminie wyznaczonym na rozprawę z uwagi na konieczność przeprowadzenia tych przeliczeń i zredagowania orzeczenia, które wszak ma zawierać rozstrzygnięcia w przedmiocie wysokości żądanych należności, które przysługują stronom, oddalenia powództwa w pozostałej części, zasądzenie na rzecz powoda albo pozwanego różnicę powstałą na skutek rozliczenia ustalonych należności i wreszcie doliczenia odsetek. Ze względów praktycznych należy postulować, aby strona taki wniosek złożyła w pierwszym piśmie procesowym, albowiem wówczas sąd - w razie wyznaczenia rozprawy – może przygotować projekt orzeczenia i zakończyć sprawę na wyznaczonym terminie. Zbyt długi okres przewidziany na złożenie takiego wniosku i składanie wniosków przed zamknięciem rozprawy będzie skutkować odroczeniem wydania orzeczenia czy wydawaniem wyroków na posiedzeniu niejawnym w trybie art. 326 l k.p.c., co z kolei będzie się wiązało z przedłużeniem okresu trwania postępowania i nawarstwianiem się liczby aktywnych spraw. To samo dotyczy sytuacji gdy wyrok ma zapaść na posiedzeniu niejawnym. Przy wprowadzeniu projektowanej zmiany koniecznym jest również nałożenie na strony, tak kredytobiorców jak i kredytodawców, obowiązku przedstawiania wraz z wnioskiem, informacji o wysokości kwoty nominalnej kredytu, sumy wszystkich wpłat dokonanych przez kredytobiorców i różnicy pomiędzy nimi. Jeżeli w orzeczeniu ma zostać wskazana wysokość	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			świadczeń stron i przeprowadzone wzajemne rozliczenie - to Sąd musi takimi danymi dysponować, a strony muszą mieć obowiązek ich przedstawienia. Wydaje się również, że zasadnym byłoby zawarcie w projekcie ustawy bar-dziej szczegółowych regulacji dotyczących naliczania i rozliczania odsetek za opóźnienie, które faktycznie znalazły się w uzasadnieniu projektu, nie wynikają natomiast z regulacji zawartej w art. 7 ust. 4 projektu. To bowiem z uzasadnienia projektu wynika, że odsetki za opóźnienie w spełnieniu świadczenia, mają być naliczane od daty popadnięcia strony w opóźnienie do daty wyroku od całej kwoty dochodzonej pozwem czy wnioskiem, o ile oczywiście, strony udowodnią wysokość dochodzonych roszczeń. Odsetki za opóźnienie w spełnieniu świadczenia do daty wydania wyroku- jak wynika z uzasadnienia projektu - mają być zatem naliczane od całości dochodzonego roszczenia, o ile strona udowodniła jego wysokość i to również w sytuacji gdy roszczenie dochodzone pozwem czy wnioskiem zostało częściowo oddalone, ze względu na dokonanie wzajemnych rozliczeń. Z kolei odsetki za opóźnienie w spełnieniu świadczenia od daty wy-roku mają być naliczane od zasądzonej kwoty stanowiącej różnicę pomiędzy świadczeniami przysługującymi stronom. „Ustalenie wysokości należności przysługujących stronom postępowania będzie uwzględniało należne odsetki za opóźnienie narosłe do dnia orzekania (oczywiście, o ile były one objęte żądaniem pozwu lub wniosku). Suma należnych odsetek za opóźnienie będzie doliczana do należności głównych stron.	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Tak ustalone kwoty należności stron zostaną przedstawione w wyroku i będą podlegać rozliczeniu. **Dalsze żądane odsetki za opóźnienie za okres następujący po wydaniu wyroku będą zasądzane jedynie od przyznanej na rzecz jednej ze stron różnicy między ustalonymi kwotami.** To ustalenie należności powinno obejmować całość żądań każdej ze stron, które sąd uzna za uzasadnione, aby dokonywane rozliczenie było jak najbardziej kompleksowe. Jeżeli strony zażądają obok kwot głównych także odsetek za opóźnienie za wskazany okres, sąd powinien je zliczyć i uwzględnić przy orzekaniu, nawet gdy strony ich nie skapitalizowały." Takie intencje projektodawcy co do zasad rozliczeń stron - jak już wskazano - wcześniej zostały przedstawione w uzasadnieniu projektu; nie wynikają natomiast z regulacji zawartej w art. 7 ust. 4 in fine projektu. Projektowanej regulacji w zakresie żądania odsetek nadano bowiem brzmienie „Dokonując ustalenia i rozliczenia należności stron sąd uwzględnia także należne stronom kwoty odsetek za opóźnienie na dzień orzekania, chociażby strony nie doliczyły ich do dłużnych sum". Z tak sformułowanego przepisu nie wynikają takie zasady rozliczeń jak przedstawione w uzasadnieniu projektu, które wszak odbiegają od ogólnych zasad. Być może projektodawca uznał, że wystarczające w tym zakresie jest odwołanie się do teorii dwóch kondycji stanowiącej podstawę wzajemnych rozliczeń stron, albowiem ta teoria uzasadnia taką interpretację jak przedstawioną w uzasadnieniu projektu, niemniej jednak nic nie stoi na przeszkodzie, aby sprecyzować projektowane rozwiązanie przez przeniesienie	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			do projektu, tego co zostało przedstawione w jego uzasadnieniu. Niezależnie od powyższego wskazać należy, że dalsze stosowanie teorii dwóch kondykcji budzi również wątpliwości co do jej zgodności z zasadą ochrony konsumenta. Z analizy orzecznictwa TSUE można wyciągnąć wniosek, że sytuacja konsumenta, który korzysta z ochrony udzielanej przez przepisy o niedozwolonych postanowieniach umownych, co z kolei prowadzi do upadku umowy po-winna być taka jak sytuacja konsumenta, którego umowa została wypowiedziana. Obciążenie konsumenta obowiązkiem zwrotu całości świadczenia wypłaconego na jego rzecz bez Bank, bez względu na wysokość dokonanych spłat, narusza standardy ochrony konsumenta i podważa skuteczność dyrektywy 93/13. Natomiast odpowiednie ukształtowanie zakresu obowiązku restytucyjnego obciążającego przedsiębiorcę ma istotne znaczenie dla zapewnienia właściwego poziomu ochrony konsumenta, zaś takie ukształtowanie zakresu obowiązku restytucyjnego - jak przyjęte w wiodącym orzecznictwie krajowym reprezentowanym przez uchwały SN w sprawach o sygn. akt III CZP 6/21 oraz III CZP 11/20 - bynajmniej temu nie służy. Zgodnie bowiem z wiodącym orzecznictwem krajowym, konsument - w razie unieważnienia umowy kredytu ze względu na zawarte w jej treści klauzule abuzywne dotyczące głównych świadczeń stron - zostaje obciążony obowiązkiem zwrotu całej kwoty kredytu wypłaconej na jego rzecz bez względu na wysokość świadczeń już spełnionych przez niego w wykonaniu nie-	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			ważnej umowy. Natomiast analiza orzeczeń TSUE zapadłych w sprawach C - 287/22 oraz C-26/13, C-70/17 i C-179/17, , C-125/18, C - 269/19 uzasadnia wniosek, że taki kierunek orzecznictwa krajowego jak ukształtowany uchwałami Sądu Naj-wyższego w istocie rzeczy jest sprzeczny z zasadą ochrony konsumentów i narusza zasadę skuteczności. W wyroku z 15 czerwca 2023 r. w sprawie C - 287/22, który dotyczy stosowania zabezpieczenia polegającego na wstrzymaniu płatności rat kredytu, Trybunał wskazał, że udzielenie konsumentowi tego rodzaju zabezpieczenia uzasadnia okoliczność, że konsument będzie płacić raty w kwocie wyższej niż ta, która byłaby faktycznie należna, gdyby zakwestionowany warunek został usunięty, konsument wypłacił danemu bankowi kwotę wyższą od kwoty pożyczonej jeszcze przed wszczęciem postępowania czy wreszcie ryzyko, że konsument ten będzie musiał zwrócić danemu bankowi kwotę, która przekracza sumę od tego banku pożyczoną. Już z tego orzeczenia można wyciągnąć wniosek, że zasada skutecznej ochrony konsumenta sprzeciwia się zarówno obciążeniu konsumenta obowiązkiem zwrotu świadczenia w sytuacji gdy dokonał on już spłaty kwoty pożyczonej od Banku, a także pominięciu wpłat dokonanych przez niego w wykonaniu nie-ważnej umowy przy określaniu zakresu jego obowiązku restytucyjnego. Te bo-wiem okoliczności, które dotyczą wysokości świadczeń spełnionych przez konsumenta w wykonaniu nieważnej umowy w przywołanym orzeczeniu zostały wskazane jako uzasadniające zastosowanie środków tymczasowych jako koniecznych do zapewnienia pełnej skuteczności	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			przyszłego orzeczenia. Z przywołanego orzeczenia wynika również wniosek, że jeżeli konsument występuje z powództwem mającym na celu uzyskanie wyroku potwierdzającego nieuczciwy charakter tych warunków to zapewnienie pełnej skuteczności tego orzeczenia wymaga, aby wszelkie rozliczenia świadczeń pomiędzy stronami, nastąpiły w ramach tego jednego postępowania. Chodzi bowiem o to, aby zarazem zapobiec konieczności wszczynania przez konsumenta kolejnego procesu o zwrot uiszczonych przez niego świadczeń jak i uczestniczenia przez niego w procesie wszczętym przez przedsiębiorcę o zwrot świadczeń uiszczonych na rzecz konsumenta z czym nie-odłącznie wiąże się obciążenie kosztami dochodzenia prawa tudzież celowej obrony. Również analiza orzeczeń Trybunału z kwietnia 2014 r., Kásler i Káslerné Rábai, C-26/13, z 26 marca 2019 r., Abanca Corporación Bancaria i Ban-kia, C-70/17 i C-179/17, z 3 marca 2020 r., Gómez del MoralGuasch, C-125/1825, z 25 listopada 2020 r. C - 269/19 , dotyczących możliwości zastąpienia nieuczciwego warunku w umowie konsumenckiej tudzież obowiązku informacyjnego sądu uzasadnia wniosek, że unieważnienie umowy kredytu pociąga za sobą obciążenie konsumenta obowiązkiem zwrotu pozostałej kwoty kredytu nie zaś całego świadczenia spełnionego na jego rzecz przez przedsiębiorcę w wykonaniu nieważnej umowy. W przywołanych orzeczeniach jest przecież wprost mowa, że „unieważnienie umowy kredytu pociąga bowiem za sobą - co do zasady - takie same następstwa jak postawienie pozostałej do spłaty kwoty kredytu w stan natychmiastowej wymagalności, co może przekraczać możliwości finansowe	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			konsumenta i z tego względu penalizuje raczej tego ostatniego niż kredytodawcę, który nie zostanie przez to zniechęcony do wprowadzania takich warunków w proponowanych przez siebie umowach." Przyjąć zatem można, że w przywołanych orzeczeniach Trybunał w ograniczonym zakresie, ale jednak przedstawił stanowisko co do zakresu obowiązku restytucyjnego ciążącego na konsumencie w razie unieważnienia umowy. Wbrew stanowisku wyrażonemu w uzasadnieniu uchwały Sądu Najwyższego z 7 maja 2021 w sprawie III CZP 6/21 nie chodzi tylko o proste porównanie skutków unieważnienia umowy do skutków wypowiedzenia umowy kredytu, ale również o określenie obowiązku ciążącego na konsumencie w razie unieważnienia umowy i zakresu tego obowiązku. Sytuacja konsumenta, którego umowa została wypowiedziana jak i sytuacja konsumenta, którego umowa została unieważniona za względu na zawarte w niej klauzule abuzywne - zgodnie ze stanowiskiem wynikającym z przywołanych orzeczeń - powinna być zatem identyczna jeżeli chodzi o ciążące na nich obowiązki, albowiem obaj są obowiązani do zwrotu świadczeń otrzymanych od przedsiębiorcy w wykonaniu umowy, która przestała obowiązywać ze względu na wypowiedzenie oraz umowy, która została unieważniona. Argument, że wypowiedzenie umowy nie podważa dotychczasowych spłat dokonanych przez konsumenta w tym sensie, że nie czyni ich nienależnymi w przeciwieństwie do unieważnienia umowy nie jest wystarczająco istotny, aby obciążyć konsumenta, korzystającego z ochrony gwarantowanej dyrektywą 93/13 - obowiązkiem zwrotu	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			całego świadczenia wypłaconego na jego rzecz przez przedsiębiorcę bez względu na wysokość już dokonanych spłat. Jest zaś nieracjonalnym, aby na konsumenta, który korzysta z tej ochrony i doprowadza do unieważnienia umowy zawierającej klauzule abuzywne, które rażąco naruszają jego interes, nakładać obowiązek zwrotu całego świadczenia tylko dlatego, że unieważnienie umowy skutkowało tym, iż spełnione przez niego świadczenia okazały się nienależne. Nałożenie na konsumenta obowiązku zwrotu całego takiego świadczenia - w istocie rzeczy - podważa skuteczność udzielonej mu ochrony, albowiem pro-wadzi do jego ogromnego i niczym nieuzasadnionego obciążenia i skutkuje jego penalizacją. Zaznaczyć zaś należy, że z przywołanych powyżej orzeczeń Trybunału wynika wniosek, że ochrona udzielana konsumentowi na podstawie przepisów dyrektyw 93/13 nie może prowadzić do jego penalizacji. Konsument musi się liczyć z tym, że w razie unieważnienia umowy zostanie obciążony obowiązkiem restytucyjnym niemniej jednak może zasadnie oczekiwać, że zakres tego obowiązku zostanie zredukowany do wysokości jego aktualnego zadłużenia i będzie uwzględniać dotychczas dokonane przez niego spłaty. Dość jasna negacja takiego zakresu obowiązku zwrotu świadczenia obciążającego konsumenta jak przyjętego w orzecznictwie krajowym wynika z postanowienia TSUE z 8 maja 2024r. w sprawie C - 425/24 dotyczącym dopuszczalności stosowania przez przedsiębiorcę praw zatrzymania. W przywołanym orzeczeniu TSUE sprzeciwił się wszak takiej wykładni prawa krajowego jako sprzecznej z art. 6 ust. 1 i art. 7 ust.	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			1 dyrektywy 93/13 zgodnie z którą w kontekście stwierdzenia nieważności zawartej przez instytucję bankową z konsumentem umowy kredytu hipotecznego z uwagi na nie-uczciwy charakter niektórych warunków tej umowy powołanie się przez tę instytucję na prawo zatrzymania prowadzi do uzależnienia przysługującej konsumentowi możliwości uzyskania przez niego zapłaty kwot, które zasądzono od wspomnianej instytucji ze względu na skutki restytucyjne wynikające ze stwierdzenia nieuczciwego charakteru tych warunków, od równoczesnego zaofiarowania przez rzeczonego konsumenta zwrotu albo zabezpieczenia zwrotu całości świadczenia otrzymanego od tej samej instytucji przez konsumenta na podstawie wspomnianej umowy, **niezależnie od spłat dokonanych już w wykonaniu tej umowy.** W przywołanym orzeczeniu TSUE jasno zaakcentował, że spłaty dokonane przez konsumenta w wykonaniu nieważnej umowy nie mogą zostać pominięte przy rozliczeniach stron na podstawie przepisów o nienależnym świadczeniu i to bez względu na to czy konsument podniesie zarzut potrącenia. W świetle przywołanego orzeczenia uznać należy, że obciążenie konsumenta obowiązkiem zwrotu całości świadczenia na rzecz Banku, niezależnie od spłat dokonanych już w wykonaniu tej umowy, jest niedopuszczalne, albowiem wskazuje na to wyraźnie końcowa cześć tezy orzeczenia, w której wszak jest mowa o „spłatach dokonanych już w wykonaniu tej umowy", która została uznana za nieważną. Prowadzi to zaś do wniosku, że nie ma znaczenia na jakiej podstawie prawnej owe spłaty zostały dokonane, albowiem	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			podlegają one uwzględnieniu przy dokonywaniu wzajemnych rozliczeń stron. Końcowo wskazać należy również na stanowiska zajęte przez strony i Ko-misje Europejską w uwagach dotyczących pytania prejudycjalnego w sprawie C - 396/24, w których to uwagach - tak kredytobiorcy jak kredytodawcy - zgodnie opowiedzieli się przeciwko stosowaniu tej teorii zaś Komisja Europejska wskazała, że orzecznictwo krajowe oparte na tzw. teorii dwóch kondycji może naruszać zasadę skuteczności dyrektywy 93/13, czego weryfikacja należy do sądu krajowego.	
	Obywatel 118	Art. 7 ust 5	Ewentualne oddalenie nie powinno powodowane umorzenia postepowania z wniosku kredytobiorcy	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec wycofania się z projektowanego rozwiązania.
	Stowarzyszenie Stop Bankowemu Bezprawiu	Art. 7	Wnioskujemy o wprowadzenie tych przepisów dla postępowań powstałych po wejściu w życie ustawy. W przypadku nowych postępowań możliwość składania pozwu wzajemnego powinna być ograniczona do postępowania w I instancji. Możliwość składania pozwu wzajemnego w ramach postępowania sądu drugiej instancji stanowiłoby złamanie zasady prekluzji dowodowej i może utrudnić sądowi ocenę stanu faktycznego. Bank w dowolnym momencie może zmienić stan orzeczony przez sąd I instancji. Odsetki powinny być naliczane bankowi od dnia wymagalności do dnia skutecznego uznania roszczenia kredytobiorcy przez bank. Po złożeniu pozwu wzajemnego przez Bank, Sąd bada czy kwota przedstawiona w pozwie nie uległa przedawnieniu w	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec wycofania się z projektowanego rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			oparciu o zobowiązanie powoda do złożenia dowodów na okoliczność przedawnienia lub uznania potrącenia	
	Obywatel 115 Obywatel 117 Obywatel 125 Obywatel 126 Obywatel 155 Obywatel 159 Obywatel 160 Obywatel 186 Obywatel 188 Obywatel 189 Obywatel 190 Obywatel 191	Art. 7	(ŁĄCZENIE) DUBLOWANIE SPRAW Ustawa powinna określić jednoznacznie, iż **niedopuszczalne jest wnoszenie powództwa przeciwko konsumentowi przez przedsiębiorcę,** który wywodzi swoje roszczenia z umowy będącej przedmiotem oceny w innym postępowaniu sądowym w sytuacji (do czasu zakończenia tego postępowania), **gdy przedsiębiorca nie skorzystał z przysługujących mu praw** do wniesienia: - pozwu wzajemnego lub - zarzutu potrącenia. Na postawie art. 199 §1 ust. 1 i 2 KPC takie **pozwy winny być każdorazowo odrzucane przez sąd jako przedwczesne oraz dotyczące roszczeń co do których sprawa jest już w toku**. Jednak sądy nie stosują tych przepisów, wskutek czego liczba spraw sądowych niepotrzebnie rośnie. Nadto sądy rzadko może dokonać autokorekty postanowienia o przyjęciu do rozpoznania powództwa (i ew. zawieszeniu), który nie spełnia na gruncie obecnej procedury jest niedopuszczalne. W przypadku takich powództw opłata od pozwu nie będzie podlegać zwrotowi. Zaś przedsiębiorca będzie mógł wnieść powództwo dopiero po prawomocnym zakończeniu postępowania zainicjowanego przez konsumenta.	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec wycofania się z projektowanego rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 204	art. 7	Artykuł 7 projektowanej ustawy wprowadza mechanizm umożliwiający pozwanemu (zazwyczaj bankowi) dochodzenie roszczenia wzajemnego na wypadek stwierdzenia nieważności umowy. Stanowi to naruszenie uchwały składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2021 r. (sygn. akt III CZP 6/21), w której Sąd jednoznacznie orzekł, że: *„Jeżeli bez bezskutecznego postanowienia umowa kredytu nie może wiązać, konsumentowi i kredytodawcy przysługują odrębne roszczenia o zwrot świadczeń pieniężnych spełnionych w wykonaniu tej umowy (art. 410 § 1 w zw. z art. 405 k.c.)”*. Sąd Najwyższy wyraźnie wskazał w tej uchwale, że nie można orzec o „saldzie” – czyli o różnicy w wysokości świadczeń przysługujących kredytobiorcy oraz kredytodawcy. Tymczasem projektowana ustawa wprowadza właśnie takie rozwiązanie. Ponadto ostateczny bilans takiego rozliczenia może okazać się niekorzystny dla kredytobiorcy, jeśli sąd przyzna bankowi wysokie odsetki za zwłokę. W wyroku z dnia 15 czerwca 2023 r. w sprawie C-287/22 Getin Noble Bank S.A., TSUE potwierdził kierunek orzecznictwa korzystny dla konsumentów w sprawach frankowych. Trybunał wielokrotnie podkreślał, że przywrócenie *„uprawnienia [do modyfikacji umowy] przyczyniłoby się do wyeliminowania zniechęcającego skutku wywieranego na przedsiębiorców poprzez zwykły brak*	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec wycofania się z projektowanego rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			stosowania takich nieuczciwych warunków wobec konsumentów”. TSUE w wyroku w sprawie C-520/21 dotyczącym kompensacji szkód spowodowanych przez klauzule abuzywne w umowach kredytowych zaznaczył, że należy zapewnić skuteczną ochronę praw konsumentów. **Wprowadzanie przepisów ułatwiających bankom dochodzenie roszczeń, takich jak art. 7 projektowanej ustawy, jest sprzeczne z tym wyrokiem.**	
	Związek Banków Polskich	Art. 7	Pozytywnie należy oceniać dążenie do rozliczenia stron w jednym postępowaniu. **Jednak sposób w jaki proponuje się osiągnięcie tego celu budzi wątpliwości dotyczące zwłaszcza wpływu tego wniosku o na bieg terminu przedawnienia roszczenia wzajemnego**. Ponadto, skoro celem ustawy jest uproszczenie i przyspieszenie postępowań to jednoczesne wprowadzenie nieznanej procedurze instytucji wniosku o rozpoznanie roszczenia wzajemnego oddala od tego celu, gdyż ta nowa instytucja będzie budziła wątpliwości i rozbieżności w orzecznictwie bądź w ogóle nie będzie stosowana. Dlatego lepszym rozwiązaniem **wydaje się odwołanie do pozwu wzajemnego i uregulowanie, że może on zostać złożony do zamknięcia rozprawy w I instancji.** W uszczegółowieniu dodać należy, że przepis zawiera co prawda wskazanie, że stosuje się przepisy o pozwie, jednak fakt, że ustawa ma charakter wyłącznie procesowy rodzi ryzyko uznania, że odesłanie do pozwu odnosi się jedynie wymogów formalnych pozwu (jakie elementy musi	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec wycofania się z projektowanego rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			zawierać pozew), a nie dotyczy to odesłanie skutków materialnoprawnych pozwów, takich jak przerwanie biegu terminu przedawnienia. Ponadto, wniosek o rozpoznanie roszczenia wzajemnego, przy jednoczesnym zastrzeżeniu skutku w postaci umorzenia postępowania wywołanego tym wnioskiem w razie cofnięcia pozwu przez kredytobiorcę, stanowi dla sektora rozwiązanie dalece ryzykowne i – w konsekwencji – może prowadzić do sytuacji, w której instytucja ta stanie się martwa. Istnieje niebagatelne ryzyko, że kredytobiorca złoży pozew, ale gdy Bank – w odpowiedzi – zgłosi przewidziany w projektowanej ustawie wniosek o rozliczenie roszczenia wzajemnego, to kredytobiorca następnie cofnie swój pozew. W takim przypadku – zgodnie z art. 7 ust. 5 projektowanej ustawy – postępowanie wywołane tym wnioskiem zostanie umorzone. W takiej sytuacji powstają wątpliwości czy **zgłoszenie wniosku o rozpoznanie roszczenia wzajemnego spowodowało przerwanie biegu przedawnienia roszczeń Banku**. Konsekwencją takiego mechanizmu - z uwagi na różnice w terminach przedawnienia roszczeń konsumenta (6 lat) i Banku (3 lata) - może być przedawnienie roszczenia Banku, przy jednoczesnym zachowaniu przez konsumenta możliwości dochodzenia swoich roszczeń. Tak istotne ryzyko jest dla Banków nieakceptowalne i w efekcie może prowadzić do tego, że instytucja przewidziana w art. 7 projektowanej ustawy nie będzie wykorzystywana w praktyce.	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Jeszcze większe wątpliwości w zakresie przerwania biegu przedawnienia powstają, jeśli wniosek byłby składany w drugiej instancji. W takim wypadku wymaga on zgody powoda. Jeśli zgoda nie zostanie udzielona to złożenie wniosku będzie uznane za bezskuteczne i w takim przypadku nie wywoła skutku przedawnienia. Ponadto, dopuszczenie wniosku na etapie postępowania II instancyjnego godzi w konstytucyjną zasadę dwuinstancyjności. **Propozycja poprawki:** **Art. 7 otrzymuje brzmienie [możliwość złożenia pozwu wzajemnego do zamknięcia rozprawy przed sądem 1 Instancji]** „*W sprawach objętych niniejszą ustawą pozew wzajemny może zostać złożony do zamknięcia rozprawy przed sądem I instancji.”*	
	Obywatel 115 Obywatel 117 Obywatel 125 Obywatel 126 Obywatel 155 Obywatel 159 Obywatel 160	Art. 7	SCHIZOFRENIA PROCESOWA Ustawa powinna określić jednoznacznie, iż niedopuszczalne jest, aby przedsiębiorca mógł skutecznie formułować roszczenia wobec konsumenta oparte na nieważności umowy w sytuacji, gdy jednocześnie utrzymuje stanowisko, iż umowa jest ważna.	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec wycofania się z projektowanego rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 186 Obywatel 188 Obywatel 189 Obywatel 190 Obywatel 191		W przypadku zajścia takiej sytuacji **sąd z urzędu wyzywa przedsiębiorcę do uzupełnienia braku formalnego** (art. 187 §1 pkt 1 i pkt 2 KPC) w trybie art. 212 KPC lub pisma procesowego w terminie 14 dni, pod rygorem oddalenia wszystkich roszczeń i obciążenie kosztami procesu. Niestety sądy zdają się nie dostrzegać iż taka strategia procesowa przedsiębiorcy stanowi oczywiste nadużycie prawa i winna być przykładnie karana.	
	Obywatel 115 Obywatel 117 Obywatel 125 Obywatel 126 Obywatel 155 Obywatel 159 Obywatel 160 Obywatel 186 Obywatel 188 Obywatel 189	Art. 7	ROZLICZENIA STRON / PRZEDAWNIENIE W przypadku **roszczeń restytucyjnych przedsiębiorcy,** który zawarł w umowie z konsumentem klauzule abuzywne, **Sąd z urzędu**: 1) oddala żądania wykazane jedynie dokumentem prywatnym przedsiębiorcy bankowego (por. wyrok TK P7/09),	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec wycofania się z projektowanego rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 190 Obywatel 191 Obywatel 200		2) bada kwestię przedawnienia, 3) stosuje art. 117 §2(1) KC 4) nie stosuje niekonstytucyjnego art. 117(1) KC, ze względu na zasadę czystych rąk. jednocześnie **<u>sąd winien zbadać kwestie świadomości przedsiębiorcy</u>** (rejestr klauzul niedozwolonych, stanowisko Związku Banków Polskich, Rekomendacje KNF, stanowisko Prezesa UOKIK, wyroki TSUE ws. C-35/22, C-810/21 do C-813/21, C-119/15, a także SN: I CKN 316/01, II CSK 625/08, III CZP 17/15) Zaś w przypadku **<u>braku przedawnienia roszczeń restytucyjnych przedsiębiorcy</u>** wynikających z	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			nieważności umowy, Sąd z urzędu: 1) zasądza ich **zwrot w wysokości nominalnej (bez odsetek)** 2) rozkłada **zwrot świadczenia na raty równe**, płatne w terminie i w sposób ustalony w umowie (por. art. 76 i art. 8 Konstytucji RP, art. 45 Ustawy o kredycie konsumenckim, 320 KPC i Uwagi RP na piśmie ws. C-260/18 pkt 36). Taki sposób ochrony konsumenta niweluje negatywne dla niego w ujęciu finansowym konsekwencje upadku nieuczciwej umowy, **gwarantując powrót do sytuacji w jakiej znajdowałby się, gdyby umowa była w pełni zgodna z prawem** – por. wyroki i postanowienia TSUE: C-117/23, C-6/22; C-484/21, pkt 20; C-472/20, pkt 50 i 83; C-269/19, pkt 38; C-698/18 i C-699/18; C-118/17, pkt 41; C-483/16, pkt 34; C-154/15, C-307/15 i C-308/15, pkt 61 i 66; C-32/14, pkt 41; C-482/13, C-484/13, C-485/13 i C-487/13, pkt 30; C-537/12	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			i C-116/13, pkt 41; C-415/11, pkt 45-46; C-453/10, pkt 35).	
	Obywatel 104 Obywatel 108 Obywatel 110 Obywatel 112 Obywatel 113 Obywatel 114 Obywatel 119 Obywatel 124 Obywatel 132 Obywatel 133 Obywatel 135 Obywatel 170	Art. 7	Wnioskuję o wprowadzenie tych przepisów dla postępowań powstałych po wejściu w życie ustawy. W przypadku nowych postępowań możliwość składania pozwu wzajemnego powinna być ograniczona do postępowania w I instancji. Możliwość składania pozwu wzajemnego w ramach postępowania sądu drugiej instancji stanowiłoby złamanie zasady prekluzji dowodowej i może utrudnić sądowi ocenę stanu faktycznego. Bank w dowolnym momencie może zmienić stan orzeczony przez sąd I instancji. Odsetki powinny być naliczane bankowi od dnia wymagalności do dnia skutecznego uznania roszczenia kredytobiorcy przez bank. Po złożeniu pozwu wzajemnego przez Bank, Sąd bada czy kwota przedstawiona w pozwie nie uległa przedawnieniu w oparciu o zobowiązanie powoda do złożenia dowodów na okoliczność przedawnienia lub uznania potrącenia.	
	Stowarzyszenie adwokackie „Defensor Iuris”	Art. 7	Rzucającym się w oczy *ncruum* forsowanym w projekcie jest instytucja wniosku o rozliczenie kondykcji obu stron, zgłaszanego przez pozwanego (bank) do czasu zamknięcia rozprawy w I instancji, a za zgodą powoda, do czasu zamknięcia rozprawy w II instancji. Wniosek ten miałby podlegać tym samym wymogom, co pozew (tj. wymogi formalne, twierdzenia, dowody, opłaty).	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec wycofania się z projektowanego rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Chociaż widoczna jest tutaj intencja projektodawcy do skrócenia czasu rozliczeń i ułatwienia ich stronom, to stanowi ona niepotrzebne *superfluum,* godzące w gwarancje procesowe stron, w szczególności stronę konsumencką. Podkreślić trzeba, że Kodeks postępowania cywilnego zawiera w sobie zarówno instytucję zarzutu potrącenia, jak i pozwu wzajemnego, z których banki mogą skorzystać w postępowaniu zainicjowanym przez konsumenta (i czasami, chociaż rzadko korzystają). Co więcej, zgodnie z projektem, gdyby powód wyraził na to zgodę (np. nie będąc reprezentowanym przez profesjonalnego pełnomocnika w osobie adwokata lub radcy prawnego), wniosek taki mógłby zostać zgłoszony przez bank po raz pierwszy nawet przed sądem II instancji, co poddaje w wątpliwość realizację konstytucyjnej zasady dwuinstancyjności (bo przecież roszczenie banku byłoby pierwszy raz oceniane przez sąd II instancji). Wspomnieć trzeba, że prawie podoba się bardziej prostota niż zawiłość, dlatego mnożenie bytów i instytucji o takim samym celu nie powinno zasługiwać na aprobatę, chociażby idea była słuszna. Wydaje się w tym miejscu, że istotnie lepszym rozwiązaniem byłaby promocja i ułatwienie korzystania z instytucji potrącenia oraz powództwa wzajemnego.	
	Obywatel 102	Art. 7	Generalnie mogę go ocenić jako niezrozumiały, choć oczywiście widzę jego założenie. O jakim roszczeniu wzajemnym mowa, skoro można zgłosić zarzut potrącenia. Zatem chodzi o sytuację, gdy pozwany ma większe roszczenie, a jest za późno na powództwo wzajemne (a może wnieść własną sprawę i wnieść o połączenie).	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec wycofania się z projektowanego rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Mając na uwadze, że banki nawet przedłużały postępowanie nie dostarczając pełnomocnictw substytucyjnych na posiedzenie poprzedzające wyrok, można spodziewać się nadużywania regulacji z art. 7. Inaczej - po co banki składają apelacje, skoro znają orzecznictwo. Narzucono tu rozwiązanie w zakresie odsetek, które uważam za nieuprawnione. Dopiero prawomocne orzeczenie sądu potwierdza, że umowa upada (skoro wciąż to sądy mają badać, a nie ma ustawy porządkującej) i to stwarza stan rozliczalności.	
	Obywatel 68	Art. 7	Artykuł 7 daje przewagę nieuczciwemu przedsiębiorcy nad konsumentem, któremu nie powinny zgodnie z orzecznictwem TSUE należeć się żadne odsetki	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec wycofania się z projektowanego rozwiązania.
	Związek Banków Polskich	Art. 7	Projekt ustawy wprowadza nowy w polskim prawie wniosek o rozpoznanie roszczenia wzajemnego. Wniosek może złożyć pozwany (np. bank w sprawie z pozwu klienta). W razie uwzględnienia wniosku sąd zasądza różnicę na rzecz tej strony, której roszczenie miało wyższą wartość. Pozytywnie należy oceniać dążenie do rozliczenia stron w jednym postępowaniu. Jednak sposób w jaki proponuje się osiągnięcie tego celu budzi wątpliwości i może doprowadzić do chaosu i rozbieżności w orzecznictwie w zakresie wpływu tego wniosku na bieg terminu przedawnienia. Tak istotne ryzyko jest dla Banków nieakceptowalne i w efekcie może prowadzić do tego, że instytucja przewidziana w art. 7 projektowanej ustawy nie	**Uwaga zasadna.** Uwzględniono propozycję.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			będzie wykorzystywana w praktyce. Z tego względu wydaje się, **że prostszym rozwiązaniem byłoby zrezygnowanie z instytucji wniosku o rozpoznanie roszczenia wzajemnego na rzecz znanego polskiej procedurze cywilnej pozwu wzajemnego, który mógłby zostać złożony do zamknięcia rozprawy w pierwszej instancji.** Wymagałoby to jedynie postanowienia, że w sprawach objętych ustawą pozew wzajemny może zostać złożony do zamknięcia rozprawy przed sądem I instancji. Odwołanie do pozwu wzajemnego umożliwiłoby korzystanie z instytucji ugruntowanej w doktrynie i orzecznictwie, co zwiększyłoby przewidywalność i bezpieczeństwo prawne	
	Obywatel 2	Art. 7 ust. 2	Art. 7 ust. 2 ustawy - wymaga doprecyzowania odnośnie ew. odsetek ustawowych za opóźnienie przysługujących bankowi od konsumenta - odsetki powinny być warunkowane jednoznacznym stanowiskiem pozwanego w kwestii akceptacji nieważności umowy (w przeciwnym przypadku mielibyśmy do czynienia z „pozwem ewentualnym" co w świetle zasady dyspozycyjności procesu jest niedopuszczalne)	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec wycofania się z projektowanego rozwiązania.
	Związek Banków Polskich	Art. 7 ust. 2	**Jeśli zaś wniosek o rozpoznanie roszczenia wzajemnego miałby pozostać to konieczne są następujące zmiany poprzez doprecyzowanie, że stosuje się odpowiednio przepisy o pozwie wzajemnym.** *„Dochodzenie roszczenia wzajemnego następuje przez zgłoszenie wniosku, w którym pozwany żąda, aby, w wypadku nieważności umowy kredytu, sąd w wyroku*	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec wycofania się z projektowanego rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			rozliczył wzajemne roszczenia stron wynikające z nieważności tej umowy i orzekł o ich różnicy poprzez jej zasądzenie. Do wniosku stosuje się odpowiednio przepisy o pozwie wzajemnym. Zgłoszenie wniosku nie wpływa na właściwość sądu."	
	Związek Banków Polskich	Art. 7 ust. 3	Istnieją wątpliwości, czy dopuszczalne jest ograniczenie rozpoznania roszczenia wzajemnego do postępowania w II instancji, co skutkowałoby jego jednoinstancyjnością. Nie jest jasne, czy w przypadku odmowy zgody przez powoda samo złożenie wniosku spowoduje skutek w postaci przerwania biegu terminu przedawnienia roszczenia pozwanego. Wydaje się, że nie. Przepis nie precyzuje terminu, w jakim zgoda powinna zostać wyrażona. Biorąc pod uwagę, że między złożeniem wniosku a jego doręczeniem powodowi przez sąd (zgodnie z przepisami o pozwie) może upłynąć długi czas, pozwany przez ten okres pozostaje w stanie niepewności co do wyrażenia zgody. Jeśli zgoda nie zostanie udzielona, skutki pozwu, w tym przerwanie biegu przedawnienia, nie nastąpią. **W związku z powyższym proponujemy rezygnację z możliwości składania wniosku w II instancji, a jeśli możliwość taka miałaby pozostać - rezygnację z wymogu zgody powoda.**	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec wycofania się z projektowanego rozwiązania.
	Związek Banków Polskich	Art. 7 ust. 4	Należałoby doprecyzować, po jakim kursie następuje przeliczenie, jeśli jedno z zasądzonych roszczeń jest w walucie CHF. Ze względu na brzmienie art. 358 § 3 k.c., wierzyciel (czyli konsument) może zażądać zapłaty po	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec wycofania się z projektowanego rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			kursie z dnia płatności. Na dzień wyrokowania nie wiadomo, kiedy będzie płatność. **Proponujemy dodać [doprecyzowanie o stosowaniu średniego kursu NBP]:** „*Jeśli świadczenie, którego dotyczy pozew lub wniosek zostało spełnione w walucie obcej, sąd dokonuje przeliczenia na PLN stosując średni kurs CHF ogłoszony przez NBP w dniu poprzedzającym dzień ogłoszenia lub podpisania wyroku*.”	
	Obywatel 2	Art. 7 ust. 4	Prowadzi do naruszenia zasady dyspozycyjności procesu oraz prowadzi do orzekania ponad żądanie pozwu, w zakresie rozliczenia roszczeń, które nie są zgłoszone przez strony. Proponowana koncepcja może być zastąpiona uprawnieniem Sądu do poinformowania, że widzi możliwość zasądzenia określonego roszczenia na rzecz strony z jednoczesnym umożliwienie stronie rozszerzenia/zmiany powództwa w określonym terminie	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec wycofania się z projektowanego rozwiązania.
	Obywatel 3	Art. 7	Projekt ustawy jest sprzeczny z wyrokiem TSUE oraz orzeczeniem SN, które zgodnie orzekły, że w przypadku unieważnienia kredytu rozliczenie stron następuje metodą dwóch kondykcji. Niniejszy projekt natomiast zakłada rozliczenie metodą salda, co jest w szczególności krzywdzące dla konsumenta. Okazuje się bowiem, że banki w dużej mierze spóźniły się z upomnieniem się o zwrot udzielonego kapitału i roszczenie to uległo przedawnieniu. Natomiast konsumentowi od momentu podniesienia zarzutu nieważności umowy należą się odsetki ustawowe,	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec wycofania się z projektowanego rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			które metoda salda niejako likwiduje.	
	Obywatel 4	Art. 7	Rozliczanie stron, to powinien być oblig, nie możliwość złożenia wniosku, lecz obowiązek złożenia wniosku, bo inaczej liczba tych spraw nie ulegnie zmniejszeniu, a teraz problemem stają się sprawy z powództwa kredytodawcy. Teoria dwóch kondykcji budzi również wątpliwości co do jej zgodności z zasadą ochrony konsumenta. Z analizy orzecznictwa TSUE można wyciągnąć wniosek, że sytuacja konsumenta, których korzysta z ochrony, co doprowadza do upadku umowy powinna być taka jak sytuacja konsumenta, którego umowa została wypowiedziana. Obciążenie konsumenta obowiązkiem zwrotu całości świadczenia wypłaconego na jego rzecz bez Bank, bez względu na wysokość dokonanych spłat, narusza standardy ochrony konsumenta i podważa skuteczność dyrektywy 93/13.	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec wycofania się z projektowanego rozwiązania.
	Obywatel 6	Art. 7	Ustawa w swoim fragmencie dotyczącym przyjęcia teorii salda miałaby sens, przy spełnieniu następujących założeń: - żądanie wzajemnego rozliczenia należności banku i kredytobiorców powinno uwzględniać naliczone na rzecz kredytobiorców w toku postępowania odsetki ustawowe za opóźnienie, liczone zgodnie z art. 455 k.c. od momentu wskazanego w wezwaniu do zapłaty. Jeśli ustawa zignoruje problem odsetek za opóźnienie, to bankowi będzie opłacało się przewlekać postępowanie, ponieważ skoro i tak ma ponieść jego koszty, to upływ czasu nie będzie związany z negatywnymi konsekwencjami dla banku, wręcz pozwoli bankowi rozłożyć w czasie konieczność rozliczenia się z kredytobiorcami - a to nie jest celem ustawy; - fakt	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec wycofania się z projektowanego rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			rozliczenia z bankiem wzajemnych wierzytelności powinien skutkować uznaniem, że bank uznaje powództwo. Jeżeli bank chciałby rozliczyć kapitał kredytu, to powinien zgłosić ten fakt przy składaniu odpowiedzi na pozew - wtedy znika problem odsetkowy, a także bank ma większą motywację, aby doprowadzić do szybszego rozstrzygnięcia sprawy. Pozwolenie bankom na potrącenia do końca procesu doprowadzi, jak zawsze, do przewlekania postępowań, zarzuty będą składane dopiero na sam koniec procesu, co spowoduje że terminy będą odraczane, będzie wyznaczanych więcej rozpraw, dodatkowo sąd będzie musiał badać więcej faktów (w tym ile bank wypłacił, czy nie ma przedawnienia itp.). - jeśli miałoby dojść do rozliczenia przez wzajemne kompensaty, to po jakim kursie będą przeliczane wpłaty dokonane przez kredytobiorców w walucie CHF. Jeśli Klient wysłał wezwanie do zapłaty przedsądowo, a w terminie zapłaty obowiązywał inny kurs waluty niż w dacie orzekania, to pojawi się problem rozliczenia tych wzajemnych roszczeń. Powinno być doprecyzowane, że kurs WYŻSZY ma zastosowanie.	
	Obywatel 7	Art. 7	Ustawa spowoduje szereg pytań do TSUE, Ustawa jest antykonsumencka. Teoria salda jest wbrew prawnej zasadzie 2 kondykcji. Projekt nie odciąży sąd a wręcz przeciwnie banki będą przedłużać sprawy skoro konsumenta pozbawia się odsetek. Brak argumentu przespieszającego dla banków. Pozwy SLAPP.. Ustawa łamie prawo kredytobiorców w innej walucie. ta ustawa zamyka drogę konsumentowi do sprawiedliwego wyroku.	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec wycofania się z projektowanego rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 9	Art. 7	Przemycenie do projektu ustawy tego „niby-salda" z art. 7, które idzie wbrew powszechnie przyjętej teorii dwóch kondykcji, jest bardzo nie fair wobec konsumentów-kredytobiorców. Walczę z mBankiem od 12 lat. Bank co chwila okazywał swoją arogancję, butę i niechęć do jakiegokolwiek porozumienia się, a teraz zabieracie mi nawet należne odsetki. Proszę o przemyślenie tego i zmianę. Nie ulegajcie lobbystom banksterskim. Niech ten kraj w końcu stanie po stronie swoich obywateli. Instytucje nadzoru Państwa zawiodły w czasach, kiedy kredyty frankowe były masowo udzielane, a teraz chce zawieść, wyciągając pomocną dłoń do pazernych banków, które i tak notują rekordowe zyski	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec wycofania się z projektowanego rozwiązania.
	Obywatel 10	Art. 7	Autorzy projektu próbują tylnymi drzwiami wprowadzić niezgodną z wyrokami TSUE i SN teorię salda w rozliczeniu kredytu. Ustawa ma podobno na celu udrożnienie sądów, tymczasem banki masowo zaczęły składać pozwy SLAPP przeciwko kredytobiorcom, nawet takim, którzy spłacili kredyt i już o tym zapomnieli - od razu zaznaczam, że nie jestem takim kredytobiorcą. Dlaczego w takim wypadku obniża się bankom opłatę za pozew jeśli go wycofają? W tej chwili pozwy są elementem nacisku wobec kredytobiorców, banki przegrywają 99% spraw więc z logicznego punktu widzenia nie ma to ekonomicznego sensu, należałoby nawet zwiększyć bankom opłatę za pozew żeby przestały je składać. Efektem wprowadzenia tej ustawy będą pozwy do TSUE złożone przez niektórych zawziętych kredytobiorców frankowych i jeszcze większy bałagan prawny i przedłużenie oblężenia sądów. Należy wprowadzić proste obowiązkowe rozliczenie kredytów na	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec wycofania się z projektowanego rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			podstawie teorii dwóch kondykcji co obecnie już banki same proponują w ugodach wraz ze wzorem ugody uzgodnionym przez zainteresowane strony czyli banki i reprezentantów kredytobiorców jak np stowarzyszenie Stop bankowemu Bezprawiu. Kwestia odsetek będzie regulowana indywidualnie bo jeśli kredytobiorca do tej pory nie złożył do banku wezwania do zapłaty lub nie wykonał innego ruchu np. pozwu indywidualnego to żadne odsetki mu się nie należą. W tej sytuacji obie strony będą chciały zakończyć sprawę jak najszybciej żeby zdjąć hipotekę. Obecny bałagan jest winą prezesów banków, którzy nie chcą aby za ich kadencji pojawiła się wielka strata na rozliczeniu wszystkich kredytów zgodnie z obowiązującym orzecznictwem i godzą się nawet na większe straty jeśli będą one rozłożone w czasie i najlepiej nie za ich kadencji.	
	Obywatel 12	Art. 7	Czy zmierzacie Państwo zakwestionować orzecznictwo TSUE w sprawie wzajemnych rozliczeń stron? Narażacie się na pozwy za takie rozwiązanie.	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec wycofania się z projektowanego rozwiązania.
	Obywatel 54	Art. 7 ust. 4	Na plus należy zaliczyć sprawę kwestii odsetek ustawowych, poruszona w Art. 7 pkt.4, która wielokrotnie była przedmiotem sporów - dodatkowo należy jasno w przepisie wskazać, iż należą się one powodowi od dnia wniesienia pozwu lub stronom od dnia wezwania do zapłaty do dnia ogłoszenia prawomocnego wyroku.	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec wycofania się z projektowanego rozwiązania.
	Obywatel 15	Art. 7 ust. 4	Sąd powinien uwzględnić jedynie odsetki należne konsumentowi. Roszczenie wzajemne banku jest warunkowe, bo bank twierdzi, że umowa jest ważna, a co	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec wycofania się z projektowanego rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			za tym idzie kapitał kredytu nie może być traktowany jako wymagalny. Wezwania do zapłaty kierowane do konsumentów z żądaniem o zwrot całości wypłaconego kapitału w sytuacji, gdy bank cały czas twierdzi że umowa jest ważna, są sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Nieuczciwy przedsiębiorca usiłuje w ten sposób uzyskać korzyść w postaci odsetek za opóźnienie od nieważności umowy, którą sam spowodował (lub choćby zastraszanie konsumenta naliczaniem takich odsetek). W przypadku sporu co do ważności umowy na gruncie dyrektywy 93/13 nie powinno być mowy o jakichkolwiek odsetkach za opóźnienie dla nieuczciwego przedsiębiorcy innych niż naliczonych po dacie prawomocnego wyroku.	
	Obywatel 16	Art. 7	Projekt ustawy w proponowanej treści ma „za zadanie obniżyć straty banków” zmieniając sposób rozliczeń z dwóch kondykcji na saldo ?? Pomijam kwestię przedawnienia roszczeń banków. Banki doskonale wiedziały co robią proponując tzw. kredyty frankowe - za co powinny zostać przykładnie ukarane - jeśli ktoś działa z zamiarem „oszukania” drugiej strony umowy a złapany na tym płacze że będą straty. Powinny być i to takie żeby już nigdy, żadnemu bankowi nie przyszło do głowy takie działanie. Inna sprawą jest to jak banki traktowały nas obywateli przez wiele lat z pozycji siły, przewagi kapitału i możliwości. Prawo powinno nas „maluczkich” bronić przed takimi tematami a tymczasem.... Ja wytrzymałem wieloletnią batalię z pozwie zbiorowym i na jej końcu zostanę „ukarany” przez MOJE PAŃSTWO KTÓREGO JESTEM OBYWATELEM taką ustawą.	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec wycofania się z projektowanego rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 17	Art. 7	Projekt ustawy, aby był dobry, nie może wnosić pola do interpretacji. Przepisy regulujące zatem powinny być zgodne z przepisami KC, oraz zgodne z wyrokami TSUE i SN. Nie może być zatem wzmianki o rozliczeniu wg, „teorii salda" które już dawno zostało to uregulowane. A zapis ten wyraźnie może dawać do różnej interpretacji dla sędziów wyrokujących.	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec wycofania się z projektowanego rozwiązania.
	Obywatel 20	Art. 7	Projekt ustawy, aby był dobry, nie może wnosić pola do interpretacji dla rożnych sędziów, a jak to bywa w wielu ustawach. Przepisy regulujące zatem powinny być zgodne z przepisami KC, oraz zgodne z wyrokami TSUE i SN. Nie może być zatem wzmianki o rozliczeniu wg, „teorii salda" które już dawno zostało to uregulowane. A zapis ten wyraźnie może dawać do różnej interpretacji dla sędziów wyrokujących.	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec wycofania się z projektowanego rozwiązania.
	Obywatel 26	Art. 7	Sprzeciw nasz dotyczy głównie propozycji aby rozliczenie między bankiem a kredytobiorcą w wyniku wydania przez sąd wyroku unieważniającego umowę kredytową nastąpić miało na podstawie teorii salda. Orzecznictwo w tym względzie jest jednoznaczne, opinia TSUE oraz SN zgodnie, z którą właściwym sposobem rozliczenia się stron jest teoria dwóch kondykcji.	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec wycofania się z projektowanego rozwiązania.
	Obywatel 109	Art. 7 pkt 4	Nie ma tutaj mowy w jaki sposób i na podstawie jakich kryteriów mają być uwzględnione należności (roszczenia?) stron: czy mają obejmować jedynie te objęte powództwem konsumenta, czy powinny uwzględniać roszczenia nieobjęte pozwem, czy uwzględniać mają odsetki ustawowe, a jeśli tak, to od kiedy winny być uwzględnione dla każdej ze stron (w szczególności, że bank cały czas dysponuje kapitałem konsumenta)… skoro takie	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec wycofania się z projektowanego rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			wątpliwości pojawiają się już na obecnym etapie, to oczywistym jest, że zasądzenie na rzecz powoda albo pozwanego kwoty wyliczonej przez sąd będzie prowadziło do różnicy stanowisk stron, co jest prostą drogą do składania apelacji, skargi kasacyjnej lub nawet zaskarżenia wyroku do instytucji unijnych, jeżeli rozstrzygnięcie będzie łamało prawo konsumentów i przepisy unijne. Sens mają tylko takie propozycje zmian, które nie będą budziły jakichkolwiek wątpliwości i będą w 100% oprate na aktualnej linii orzeczniczej polskich sądów. W innym razie zatrzymają się ugody, sprawy będą trwały jeszcze dłużej, a sądy apelacyjne zaleje fala apelacji (dzięki klarowanej linii orzeczniczej właśnie) oraz zawieraniu sprawiedliwych ugód, mogą liczyć na zmniejszenie liczby spraw. Niejasne zmiany ustawy (UD184) zniweczą i odwrócą ten trend. Dużo lepiej jest wprowadzić zmiany stopniowo, zaczynając od realnego problemu, czyli przewlekłości postępowań i wprowadzenie zmian ustawy skupiających się na usprawnieniu procedowania spraw (np. posiedzenia niejawne, odbierania zeznań na piśmie itp.), niż tworzenie nowych, co najgorsze zupełnie nieprzemyślanych sposobów rozstrzygnięcia sporów, które zamiast przyśpieszyć to wydłużą toczące się postępowania sądowe.	
	Obywatel 27	art. 7	Wielkim niedopatrzeniem jest nieuwzględnienie w OSR strat jakie poniosą konsumenci, a tym samym ile miliardów złotych zyskają banki na wprowadzeniu tej ustawy. Jeśli sądy będą stosować w rozliczeniu wyroków zasądzone kwoty wg teorii salda może okazać się, że konsumenci mogą stracić a banki zyskać miliardy złotych z tytułu zasądzonych odsetek ustawowych za opóźnienie, a przecież	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			to banki celowo hamowały procesy i nie chciały skorzystać z zarzutu potrącenia lub kontrpozwów. Mogły też proponować ugody na warunkach podobnych do wyroków sądowych, a nie proponować ugody nie do przyjęcia. Jednak banki do końca nie chcą przyznać, że umowy są wadliwe i brną dalej w procesy sądowe.	
	Obywatel 42	Art. 7	Ustawa jak najbardziej jest potrzebna ,ale zapisy o rozliczeniu na zasadzie teorii salda bardzo krzywdzą nas konsumentów którzy często spłacają już ten kredyt przez 15-20 lat. Jak to się ma do tych osób które już wygrały swoje kredyty a dobrych co są w trakcie ,dlaczego mamy być poszkodowani nie uzyskując odsetek. Dodatkowo banki moim zdaniem zaczną to wykorzystywać i wydłużać postępowanie wymyślając co chwilę inna regułę czy dowód w sprawie tak aby zniechęcić ludzi do zakładania spraw. Stanowczo nie zgadzam się z rozliczeniem kredyty na zasadzie teorii salda ,decydując się na oddanie sprawy i walki miałem jasno wyrażone korzyści a licząc tym sposobem będę pozbawiony prawa do odsetek rozliczając się teoria salda. Ja jak i wiele tysięcy ludzi Banki będą to wykorzystywały do przeciągania spraw wiedząc że nie muszą płacić odsetek za swoje postępowanie.	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec wycofania się z projektowanego rozwiązania.
	Obywatel 1	Art. 7	Czy w tej propozycji Ministerstwo Sprawiedliwości dąży do tego, by strony rozliczały się zgodnie z teorią salda? I to mimo jednoznacznej opinii TSUE i Sądu Najwyższego, zgodnie z którą właściwym sposobem rozliczeń jest, w przypadku nieważności umowy kredytowej, teoria dwóch kondykcji? A co z odsetkami, które należą się	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec wycofania się z projektowanego rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			kredytobiorcom za czas oczekiwania na wyrok sądu od dnia wezwania do zapłaty i od całej kwoty roszczenia?	
	Obywatel 111 Obywatel 184	Art. 7	Przepis ten, z pewnością realizuje wytyczne wynikające z orzecznictwa TSUE, zgodnie z którymi spór przedsiębiorcy z konsumentem winien być skoncentrowany w jednym postępowaniu. Aby jednak to wskazanie TSUE zrealizować prawidłowo, konstrukcja tego przepisu winna zapewniać . równość broni procesowej niezależnie od tego czy wniosek zgłasza konsument w sprawie zainicjowanej pozwem banku, czy też odwrotnie, gdy wniosek składa bank w sprawie Aktualnie proponowane brzmienie sugeruje, Że zainicjowanej pozwem konsumenta. ,,ustawodawca przyjął, iż przepis będzie w praktyce znacznie częściej stosowany przez banki- I wnioskodawców. Widać to szczególnie W konstrukcji par. 5, który wskazuje, że oddalenie powództwa w całości - powoduje obligatoryjne umorzenie postępowania wywołanego wnioskiem. Z perspektywy banku pozywanego przez konsumenta takie rozwiązanie wydaje sie ze wszech miar zasadne. Z perspektywy konsumenta pozywanego przez bank zupełnie nie. Jeśli bowiem powództwo banku miałoby być oddalone w całości z uwagi na przedawnienie lub potrącenie - to czemu postępowanie zainicjowane wnioskiem konsumenta z zadaniem rozliczenia dla niego nadwyżki świadczeń miałoby być umarzane? Taka konstrukcja zniechęci konsumentów do składania takich wniosków lub wręcz wykluczy dla nich tę scieżkę. Przy czym nie jest to sytuacja teoretyczna, kiedy konsument: (i) jest pozwany jako pierwszy przez bank, (i) jest już po odpowiedzi na pozew,	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec wycofania się z projektowanego rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			czyli jedynym sposobem ‚połączenia" spraw celem rozliczenia roszczeń kondykcyjnych stron będzie art. 7 projektowanej Ustawy. Zupełnie nie do przyjęcia jest pomysł doliczania z urzędu obu stronom odsetek, o ile one nie doliczyły ich do sum dłużnych. Ten przepis sugeruje wręcz, iż ‚ustawodawca" dąży do tego i żeby Sądy z urzędu doliczały odsetki do sum dłużnych, czyli w istocie je kapitalizowały. Takie działanie nie znajduje żadnego uzasadnienia i pozostaje wręcz sprzeczne z dyrektywami orzeczniczymi TSUE. W treści art. 7 nie powinno być regulacji dotyczącej odsetek, w tym zakresie mamy bowiem jasne i nie budzące wątpliwości uregulowania prawa materialnego. Zarówno powodowie jak i wnioskodawcy winni zatem zadbać o ujmowanie w pozwach oraz wnioskach dochodzonych roszczeń odsetkowych. Oczywistym jest, że skoro zgodnie z art. 7 dochodzone należności mają wynikać z nieważnej umowy kredytu, to dotyczy to również należności adhezyjnych takich jak np. odsetki. Wobec powyższego oraz innych wątpliwości, jakie rodzą się na gruncie art. 7, proponuję następujące brzmienie tego przepisu: Jeżeli powód dochodzi należności wynikających z nieważności umowy kredytu pozwany może dochodzić przysługujących jemu należności wynikających z nieważności tej samej umowy kredytu na wypadek, gdyby umowa kredytu okazała się nieważna	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Dochodzenie należności przez wnioskodawcę następuje przez zgłoszenie wniosku, w którym pozwany i jednocześnie wnioskodawca na prawach powoda wzajemnego żąda, aby w wypadku nieważności umowy kredytu, sąd w wyroku rozliczył przysługujące stronom postępowania należności wynikające z nieważności tej samej umowy kredytu i orzekł o ich różnicy poprzez jej zasądzenie. Do wniosku stosuje się odpowiednio przepisy o pozwie wzajemnym. Zgłoszenie wniosku nie wpływa na właściwość sądu. Wniosek może zostać zgłoszony, aż do zamknięcia rozprawy przed sądem pierwszej instancji. 4. Wniosek może zostać zgłoszony - aż do zamknięcia rozprawy także przed sądem drugiej instancji. Jeśli w sprawie występuje konsument i nie jest on reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, to zarówno udzielenie zgody, jak i skuteczne wstąpienie wnioskodawcy do sprawy, może nastąpić wyłącznie na rozprawie. Sąd drugiej instancji poucza o skutku prawnym udzielenia zgody lub wstąpienia polegającym na merytorycznym rozpoznaniu wniosku wyłącznie w jednej instancji sądowej. W takiej sytuacji Sąd drugiej instancji, informując konsumenta występującego w sprawie bez pełnomocnika, winien na podstawie art. 156 I k.p.c. pouczyć strony o prawdopodobnym wyniku sprawy w sytuacji skutecznego złożenia wniosku. 5. Jeżeli w związku z nieważnością umowy kredytu powództwo oraz wniosek, o którym mowa w ust. 2, okażą	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			się uzasadnione w całości lub w części, sąd ustala w sentencji wyroku wysokość żądanych należności, które przysługują stronom, w razie potrzeby oddalając powództwo lub wniosek w pozostałej części, oraz zasądza na rzecz powoda albo wnioskującego pozwanego różnicę powstają na skutek rozliczenia ustalonych należności. 6. W razie odrzucenia pozwu lub umorzenia postepowania, sąd umarza postepowanie wywołane wnioskiem. Podsumowując wskazuję także, że jedyne ratio legis jakie przemawia za tym, aby Skarb Państwa pozbawiać potowy opłaty (takie zwolnienie dla wnioskodawców przewiduje ustawa), winno dotyczyć zgłoszenia wniosku na etapie postepowania w ll instancji. W pozostałym zakresie wnioskodawcy winni ponosić pełną opłatę - jak od pozwu wzajemnego	
	Obywatel 55 Obywatel 56 Obywatel 57 Obywatel 58 Obywatel 59 Obywatel 60	Art.7	Z pozwów banków spełniających kryteria tzw. SLAPPów projekt ustawy robi legalną instytucję procesową (art. 7) - banki mogą warunkowo zgłaszać swoje roszczenia, ze skutkiem nawet nabywania praw do odsetek i kosztów procesu - tzw. wniosek o rozliczenie na wypadek nieważności umowy przeczy podstawowym zasadom na jakich opiera się prawo procesowe; Finalnie banki mogą zostać zwolnione z ryzyka przegrania i przeciągania sprawy - nie będą musiały płacić odsetek na	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec wycofania się z projektowanego rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 61 Obywatel 62 Obywatel 63 Obywatel 64 Obywatel 74 Obywatel 75 Obywatel 77 Obywatel 78 Obywatel 79 Obywatel 83 Obywatel 84 Obywatel 85 Obywatel 86 Obywatel 87 Obywatel 89 Obywatel 90 Obywatel 91 Obywatel 92 Obywatel 96 Obywatel 97		dotychczasowych zasadach, czy ponosić kosztów procesu, mimo wyroku TSUE, który nakazuje zwrot konsumentom kosztów procesu przez bank, bez względu na wzajemne rozliczenia, jeżeli konsument wygrywa co do zasady i mimo wyroku TSUE, że konsumentowi należą się odsetki za czas, w którym bank kwestionuje jego roszczenia. Wprowadzone nowe uprawnienia dla banków (art. 4 i 7) paradoksalnie, wbrew założeniom ustawodawcy, mogą działać zachęcająco dla banków na przedłużanie spraw i kreowanie przeciwnych roszczeń;	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 98 Obywatel 99 Obywatel 100 Obywatel 101 Obywatel 103 Obywatel 105 Obywatel 106 Obywatel 107 Obywatel 108 Obywatel 110 Obywatel 112 Obywatel 113 Obywatel 114 Obywatel 119 Obywatel 120 Obywatel 121 Obywatel 122 Obywatel 124 Obywatel 125 Obywatel 127			

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 128 Obywatel 129 Obywatel 130 Obywatel 131 Obywatel 132 Obywatel 133 Obywatel 134 Obywatel 135 Obywatel 136 Obywatel 137 Obywatel 138 Obywatel 140 Obywatel 141 Obywatel 142 Obywatel 143 Obywatel 144 Obywatel 145 Obywatel 146 Obywatel 147 Obywatel 148			

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 149 Obywatel 150 Obywatel 151 Obywatel 152 Obywatel 153 Obywatel 154 Obywatel 155 Obywatel 156 Obywatel 157 Obywatel 158 Obywatel 159 Obywatel 161 Obywatel 162 Obywatel 163 Obywatel 165 Obywatel 166 Obywatel 169 Obywatel 180 Obywatel 187 Obywatel 192			

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 194 Obywatel 203 Obywatel 205			
	Związek Banków Polskich	Art. 7 ust. 5	Przepis w obecnym brzmieniu stanowi, że w razie odrzucenia pozwu, umorzenia postępowania albo oddalenia	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec wycofania się z projektowanego rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			powództwa w całości, sąd umarza postępowanie wywołane wnioskiem. **Czy w takiej sytuacji upadają skutki wniosku, w tym skutek przerwania biegu terminu przedawnienia**? Jeśli tak to pozwany składając wniosek jest narażony na duże ryzyko. **Proponujemy dodać zdanie nr 2 w ust. 5 [doprecyzowanie skutków umorzenia postępowania wnioskiem w zakresie przedawnienia]** *„W takim przypadku skutek w postaci przerwania biegu terminu przedawnienia roszczenia pozwanego wywołany wniesieniem wniosku zostaje zachowany. Przedawnienie biegnie na nowo od dnia następnego po uprawomocnieniu się postanowienia o umorzeniu postępowania wywołanego wnioskiem."*	
	Obywatel 134 Obywatel 138 Obywatel 145 Obywatel 205	Art. 7	Usunąć Art. 7	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec wycofania się z projektowanego rozwiązania.
	Obywatel 134 Obywatel 138 Obywatel 145	Art. 8	Nadać nr 7	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec wycofania się z projektowanego rozwiązania z art. 7.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Związek Banków Polskich	Art. 9	Sektor zdecydowanie krytycznie ocenia wprowadzenie natychmiastowej wykonalności wyroków pierwszoinstancyjnych zasądzających świadczenia pieniężne na rzecz konsumentów w związku z tym postulujemy o wykreślenie tej propozycji. **Konstytucja RP przewiduje zarówno prawo do sądu, jak i zasadę dwuinstancyjności postępowania sądowego.** Oznacza to, że co do zasady wykonalne są dopiero wyroki prawomocne, a więc albo wydane w II instancji, albo gdy strony nie zdecydowały się skarżyć wyroku sądu I instancji. Jedynie w szczególnych okolicznościach, uzasadnionych ważnym interesem, rygor natychmiastowej wykonalności powinien być nadawany wyrokom nieprawomocnym. Takie okoliczności nie zachodzą w przypadku spraw kredytów CHF, a już w szczególności nie zachodzą powszechnie, co uzasadniałoby wprowadzenie natychmiastowej wykonalności jako zasady. Uzasadnienie projektu nie zawiera w zakresie omawianego przepisu żadnego usprawiedliwienia dla takiego odejścia od reguł postępowania cywilnego, opisuje ono jedynie treść przepisu. W art. 9 przewidziano, że wyrok sądu pierwszej instancji zasądzający świadczenie pieniężne na rzecz konsumenta staje się wykonalny z chwilą ogłoszenia, a jeżeli został wydany na posiedzeniu niejawnym – z chwilą doręczenia pozwanemu.	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec wycofania się z projektowanego rozwiązania z dotychczasowego art. 9.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Brak jakiejkolwiek odpowiedzi na pytanie, dlaczego kredytobiorcy CHF mają być traktowani w sposób uprzywilejowani wobec wszystkich innych podmiotów prawa, w tym wszystkich innych konsumentów, którzy muszą czekać na wykonalność do czasu prawomocności wyroku sądowego. Dodatkowo, założenie całej ustawy wprowadza daleko idący automatyzm w rozpoznawaniu spraw i zmierza w kierunku ograniczenia postępowań do jednej instancji. Przy uwzględnieniu rozwiązań zakładających możliwość przeprowadzenia niemal całego postępowania dowodowego na posiedzeniu niejawnym, de facto Banki będą miały znacząco ograniczoną możliwość obrony swych praw i skazane będą na rozwiązanie prowadzące do automatycznego i masowego unieważnienia umów. Takie rozwiązanie umacnia wątpliwości w zakresie nieuzasadnionego ograniczenia rozpoznania spraw dotyczących kredytów indeksowanych/denominowanych do jednej instancji. W przypadku, gdyby Bank uznawał złożenie apelacji za konieczne, czy to z uwagi na kwestionowanie rozstrzygnięcia sądu I instancji co do zasady (np. błędne przyjęcie statusu konsumenta po stronie kredytobiorcy czy też błędną kwalifikację umowy) czy też co do wysokości, to i tak zmuszony będzie do realizacji prawomocnego wyroku i uiszczenia niejednokrotnie wysokich kwot na rzecz konsumenta, bez jednoczesnej gwarancji zwrotu udostępnionego kapitału.	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Sektor zdecydowanie krytycznie ocenia wprowadzenie natychmiastowej wykonalności wyroków zasądzających świadczenia pieniężne na rzecz konsumentów w związku z tym postulujemy o wykreślenie tej propozycji. **Gdyby jednak przepis miał pozostać, należy zwrócić uwagę, że w obecnym brzmieniu zagraża on bezpieczeństwu obrotu z dwóch powodów:** 1) **art. 9 nie określa, czy wyrok sądu I instancji umożliwia egzekucję bez nadawania klauzuli wykonalności, czy do prowadzenia egzekucji potrzebne jest nadanie klauzuli wykonalności.** 2) **ustawa nie wprowadza normy międzyczasowej, która wskazywałaby, że w art. 9 chodzi o wyroki wydane po wejściu w życie nowej ustawy.** Zgodnie z ogólną zasadą prawa cywilnego procesowego nowe przepisy procesowe powinny być stosowane po ich wejściu w życie we wszystkich sprawach będących w toku, bez względu na chwilę ich wszczęcia, ale stosowanie tych przepisów ogranicza się do czynności procesowych dokonywanych po dniu wejścia w życie nowej ustawy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2007 r., III CZP 85/07; uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17.1.2001 r., III CZP 49/00 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 19.4.2007 r., III CZP 6/07). Jednak w sytuacji, gdy indywidualni komornicy mieliby decydować, czy konkretny wyrok może być przymusowo egzekwowany (przez zajęcie	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			rachunku banku w NBP), to powstaną na tym tle spory, włącznie ze sporami dotyczącymi ewentualnej odpowiedzialności skarbu państwa za działania komorników. **W celu wyeliminowania ryzyka chaosu i dla zapewnienia bezpieczeństwa obrotu proponujemy:** **1) zmianę art. 9 przez nadanie mu brzmienia [wprowadzenie wykonalności po nadaniu stosownej klauzuli]:** *Wyrok sądu I instancji zasądzający świadczenie pieniężne na rzecz konsumenta jest wykonalny po nadaniu mu klauzuli wykonalności.* Taka regulacja – w sytuacji, gdy Bank nie składa apelacji – pozwoli Bankowi na osiągnięcie porozumienia z konsumentem co do całkowitego rozliczenia skutków nieważności (zawarcie tzw. porozumienia kompensacyjnego). Jeśli wyrok ma być wykonalny bez nadawania klauzuli wykonalności, Banki – w obawie przed egzekucją - nie będą miały czasu na zaproponowanie takiego rozliczenia i porozumienia.	
	Konfederacja Lewiatan	Art. 9	Ustawodawca w kształtowaniu przepisów cieszy się swobodą, ale względną. Granice tej swobody ograniczają normy konstytucyjne, w tym zwłaszcza zasada demokratycznego państwa prawnego, w tym zasada proporcjonalności. Na tym tle Trybunał Konstytucyjny wielokrotnie podkreślał, że zasada proporcjonalności	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec wycofania się z projektowanego rozwiązania z dotychczasowego art. 9.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			wymaga należytego wyważenia celu legislacyjnego i środka użytego do jego realizacji. Środek prawny ma być jednak nie tylko skuteczny i niezbędny, ale także możliwie najmniej uciążliwy dla podmiotów, których prawa lub wolności ulegną ograniczeniu w wyniku ustanowienia danego uregulowania (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 9 października 2012 r., P 27/11). Przekładając powyższe na grunt proponowanej regulacji, wskazać należy, że natychmiastowa wykonalność nie jest elementem obcym na gruncie polskiego kodeksu postępowania cywilnego, wystarczy powołać art. 333 k.p.c., **ale dotyczy to sytuacji szczególnych** - wyroku zasądzającego środki utrzymania (alimenty), wyroku zasądzającego roszczenie uznane przez pozwanego, wyroku zasądzającego zaocznego. Możliwe jest też nadanie rygoru natychmiastowej wykonalności przez sąd, jeżeli zasądza należność z weksla, czeku, dokumentu urzędowego lub dokumentu prywatnego, którego prawdziwość nie została zaprzeczona, oraz jeżeli uwzględnia powództwo o naruszenie posiadania, a także gdyby opóźnienie uniemożliwiało lub znacznie utrudniało wykonanie wyroku albo narażało powoda na szkodę. **Taki sposób sformułowania przepisu nie daje bankowi możliwości jakiejkolwiek obrony. Gdyby to była regulacja oparta o nadanie rygoru natychmiastowej wykonalności zgodnie z art. 333 k.p.c. to istniałaby możliwość np. uzależnienia natychmiastowej wykonalności od złożenia zabezpieczenia. Ponadto, brak przepisów regulujących wygaśnięcie natychmiastowej wykonalności czy też przepisów regulujących możliwość**	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			złożenia wniosku o zwrocie spełnionego świadczenia na wzór art. 338 k.p.c. Procesy z kredytobiorcami mogą być procesami wysoce spornymi, w tym co do statusu konsumenta czy charakteru samej umowy. **Podkreślenia wymaga, że w sytuacji, gdy to bank jest pozwanym, opóźnienie w wydaniu wyroku zasądzającego nie uniemożliwia czy też nie utrudnia wykonania wyroku i nie naraża powoda - kredytobiorcę - na szkodę.** Przeciwnie, to kredytobiorca ma zdecydowanie większe możliwości podjęcia działań ukierunkowanych na uniemożliwienie lub utrudnienie spełnienia świadczenia wzajemnego na rzecz banku (wyprowadzenie majątku, zużycie konsumpcyjne środków pieniężnych, ogłoszenie upadłości), a zauważyć należy, że ustawodawca nie zdecydował się na wprowadzenie choćby instytucji analogicznej do art. 388 k.p.c. czy art. 346 k.p.c. Narzędzia przewidziane w art. 527 k.c. (skarga pauliańska) art. 300 k.k. (udaremnienie, uszczuplenie zaspokojenia), czy art. 338 k.p.c. (wniosek restytucyjny) to nie są wystarczające narzędzia skutecznej ochrony, którą może bank **uzyskać w rozsądnym terminie -** ochrony praw majątkowych banku, które to prawa także korzystają z ochrony konstytucyjnej. *Nota bene* ustawodawca nie przewidział analogicznej regulacji dla wyroków zasądzających świadczenie na rzecz banku. **Powyższe prowadzi do wniosku, że przepis art. 9 nie spełnia wymogów zasady proporcjonalności. Nie mieści się w klasycznej trójelementowej formule proporcjonalności: przydatności (TK charakteryzuje przydatność, że polega ona na „przeprowadzeniu testu**	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			racjonalności instrumentalnej, tzn. na ustaleniu, czy według dostępnego stanu wiedzy wprowadzona regulacja jest w stanie doprowadzić do zamierzonych przez nią skutków), niezbędności i proporcjonalności *sensu stricto*. Artykuł 9 wraz z art. 3 i art. 11 projektu ustawy są tak skonstruowane, że w sensie faktycznym mają łącznie zniechęcać pozwanego do kwestionowania wyroku wydanego przez sąd I instancji, bowiem każdy z tych przepisów odbiera pozwanemu cząstkę z jego uprawnień procesowych – art. 3 i 11 prawo do rozpoznania sprawy na rozprawie, zaś art. 9 ma zniechęcać pozwanego do wnoszenia apelacji, w sytuacji, gdy wyrok sądu I instancji w części kluczowej dla obu stron (a więc w części dot. świadczeń pieniężnych) będzie natychmiast wykonywany po wydaniu wyroku przez sąd I instancji. **Łącznie przepisy te stanowią naruszenie konstytucyjnej zasady dwuinstancyjności postępowania sądowego przewidzianej w art. 176 ust. 1 Konstytucji RP.** Co najważniejsze - art. 9 czyni iluzorycznym skorzystanie z wniosku o rozliczenie, czy też z instytucji potrącenia. Oba te środki, w tym w szczególności potrącenie w formie zarzutu mogą przecież być, zgodnie z projektem ustawy, podniesione nawet przed sądem drugiej instancji. Rozliczenie czy też potrącenie staną się niemożliwe, jeżeli kredytobiorca wyegzekwuje uprzednio swoje świadczenie w oparciu o wykonalny wyrok sądu pierwszej instancji. Artykuł 20 ust. 1 ustawy wskazuje, że ustawę w całości stosuje się do wszystkich spraw będących w toku w dniu wejścia w życie ustawy. Brak właściwego ukształtowania	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			przepisów międzyczasowych, oznacza, że ustawa będzie miała w całości zastosowanie również do spraw, w których roszczenie powoda zostało uwzględnione w I instancji i sprawa obecnie toczy się na etapie apelacji. Ustawodawca zdecydował się na bezpośrednie działanie ustawy z chwilą wejścia jej w życie, **ale ze skutkiem retrospektywnym**. Retrospektywność dotyczy stosunków stanów faktycznych i prawnych, które zaistniały wcześniej i nadal trwają (por. wyroki z: 31 stycznia 1996 r., sygn. K. 9/95, OTK ZU nr 1/1996, poz. 2; 31 marca 1998 r. sygn. K. 24/97, OTK ZU nr 2/1998, poz. 13). Wówczas nowe prawo stosuje się bezpośrednio do tychże stosunków czy stanów. Trybunał uznaje możliwość korzystania z zasady bezpośredniego działania prawa, **jeżeli przemawia za tym ważny interes publiczny**, którego nie można wyważyć z interesem jednostki. Tutaj taka sytuacja nie zachodzi, ani co do art. 2 projektu ustawy, w szczególności zaś co do art. 9 projektowanej ustawy. Z uwagi na konstrukcję przepisów interporalnych, można, wbrew nawet intencjom ustawodawcy przyjąć, że w sprawach w których zapadły nieprawomocne przed wejściem w życie ustawy wyroki zasądzające świadczenie pieniężne na rzecz konsumenta staną się wykonalne natychmiast z dniem wejścia ustawy. Powyższe zniweczy także całkowicie cel ustawy w postaci kompleksowego rozliczenia się stron w jednym postępowaniu, bowiem na etapie II instancji, to wyłącznie od powoda będzie zależało czy wyrazi zgodę na złożenie przez pozwanego wniosku z art. 7 ust. 2 ustawy (art. 7 ust. 3 ustawy) w praktyce zapewne powód na takie wniosek nie będzie wyrażał zgody i będzie dążył do zaspokojenia się w	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			ramach egzekucji na podstawienie wyroku zawierającego klauzulę natychmiastowej wykonalności. To z kolei będzie oznaczało, że pozwany mimo wszystko będzie zmuszony do wytoczenia odrębnego powództwa o zwrot kwoty kapitału, a tym samym w cale nie dojdzie do zmniejsza liczby spraw i realizacji idei kompleksowego rozliczenia się stron w ramach jednego postępowania.	
	Polska Izba Doradców i Pośredników Odszkodowawczych	Art.9	Wskazana regulacja może godzić w zasadę dwuinstancyjności oraz prowadzić do przedwczesnego formułowania wniosków o wszczęcie egzekucji. Takie działania mogą spowodować lawinowy wzrost powództw przeciwegzekucyjnych. Rozsądne wydaje się, aby powiązać art. 9 z wyrokiem rozliczającym strony w oparciu o art. 7 projektowanej ustawy. Wskazana regulacja sama w sobie może doprowadzić do skomplikowania procesu, gdyż zanim strona otrzyma wyrok wraz z uzasadnieniem, może być już przeciwko niej wszczęte postępowanie egzekucyjne, co spowoduje konieczność podjęcia kroków obronnych i wydłużenie całego procesu. Takie rozwiązanie może być przewidziane i pożądane dla wyroków sadu II instancji.	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec wycofania się z projektowanego rozwiązania z dotychczasowego art. 9.
	Obywatel 134 Obywatel 138 Obywatel 145 Obywatel 205	Art.9	Usunąć Art. 9	**Uwaga zasadna.**

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 68	Art. 9	Co w przypadku spraw będących w drugiej instancji? Ma być wykonalny wyrok pierwszej instancji	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec wycofania się z projektowanego rozwiązania z dotychczasowego art. 9.
	Obywatel 123 Obywatel 139 Obywatel 158 Obywatel 168 Obywatel 195	Art. 9	Należy usunąć z uwagi na niekonstytucyjność przepisu i złamanie zasady dwuinstancyjności postepowań sądowych	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec wycofania się z projektowanego rozwiązania z dotychczasowego art. 9.
	Obywatel 115 Obywatel 117 Obywatel 125 Obywatel 126 Obywatel 155 Obywatel 159 Obywatel 160 Obywatel 186 Obywatel 188 Obywatel 189 Obywatel 190 Obywatel 191	Art. 9	Proponuję usunięcie w całości ze względu na ryzyko zmiany wyroku przez sąd wyższej instancji.	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec wycofania się z projektowanego rozwiązania z dotychczasowego art. 9.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Krajowy Związek Banków Spółdzielczych	Art. 9	Proponowane rozwiązanie polegające na natychmiastowej wykonalności wyroku sądu pierwszej instancji zasądzającego świadczenie pieniężne w sprawie frankowej na rzecz konsumenta stanowi odstępstwo od zasady, że wykonalne są jedynie te orzeczenia, które uzyskały cechę prawomocności. Odstępstwa od zasad procesowych powinny być stosowane jedynie wyjątkowo. Wątpliwości budzi zasadność zastosowanie tego wyjątku w sprawach frankowych. Rozwiązanie to może zostać wykorzystane w sposób sprzeczny z założeniami projektodawcy. Po uzyskaniu korzystnego wyroku konsument będzie miał prawo natychmiast złożyć wniosek o nadanie wyrokowi klauzuli wykonalności, nawet jeśli bank zamierza spełnić świadczenie dobrowolnie. W efekcie po stronie banku powstaną znaczne koszty postępowania egzekucyjnego (w tym koszty zastępstwa procesowego), których można było uniknąć. Warto wskazać, że już obecnie banki zazwyczaj nie wnoszą apelacji, z uwagi na świadomość narastających odsetek oraz przyjętej linii orzeczniczej w tych sprawach, wobec tego nie ma potrzeby nadawać wyrokom zasądzającym w tych sprawach rygoru natychmiastowej wykonalności.	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec wycofania się z projektowanego rozwiązania z dotychczasowego art. 9.
	Obywatel 102	Art. 9	Wypaczenie systemu nie do przyjęcia. Nie widzę podstaw do takiego uprzywilejowania, po co więc wciąż sądy mają orzekać w tych sprawach, skoro są tak oczywiste. Czy to pomysł na powiększenie spraw przed sądami egzekucyjnymi ? Czy jeszcze inny ? Nie wiem, czy takie przyspieszenie rozliczenia, to dobre rozwiązanie na zaległości sądów II instancji, jak i czy wobec tego będzie to	Uwaga bezprzedmiotowa **wobec wycofania się z projektowanego rozwiązania z dotychczasowego art. 9.**

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			faktycznie gwarancyjne dla konsumenta. Jak wpłynie to na świadomość prawną : strono dostajesz pieniądze, niemałą kwotę, ale postępowanie będzie się jeszcze toczyć. Jakie z tego wyciągną wnioski obywatele ?	
	Konfederacja Lewiatan	Art. 10	Projektowany przepis wprowadza rozpoznanie apelacji w składzie jednego sędziego jako regułę, co *de facto* stanowi dalej posunięte odejście o zasady kolegialności orzekania przez sąd drugiej instancji i to na rzecz jedynie spraw dotyczących zawartych z konsumentami umów kredytu denominowanego lub indeksowanego do franka szwajcarskiego. Jest to dalsze odejście od wspomnianej reguły kolegialności i od zasady wyrażonej w art. 367^1 § 1 pkt 2 k.p.c. Regulację te ocenić należy negatywnie, bowiem w ten sposób prowadzi do następczego obniżenia standardu ochrony prawnej.	**Uwaga niezasadna.** Wprowadzenie jednoosobowego składu sądu drugiej instancji w sprawach frankowych nie stanowi realnego obniżenia standardu ochrony prawnej, lecz jest pragmatycznym rozwiązaniem odpowiadającym na wyzwania związane z ilością i specyfiką tych spraw. Charakter spraw frankowych, które często dotyczą powtarzalnych zagadnień prawnych, sprawia, że sędzia posiadający odpowiednią wiedzę i doświadczenie jest w stanie zapewnić należytą jakość orzecznictwa. Należy podkreślić, że projekt zachowuje wyjątki od tej zasady poprzez odwołanie do art. 367^1 § 3 k.p.c., co pozwala na rozpoznanie sprawy w składzie trzech sędziów w przypadkach bardziej skomplikowanych. Takie rozwiązanie zapewnia równowagę między efektywnością postępowania a gwarancjami procesowymi stron.
	Polska Izba Doradców i Pośredników Odszkodowawczych	Art. 10	W kontekście osiągnięcia celu proponowanych zmian, warto rozważyć składy jednoosobowe niezależnie od wcześniejszego ich ustalenia. Sądy II instancji czeka największa fala spraw, które zakończyły się w sądach I instancji w ubiegłych latach. Możliwość orzekania w składzie jednoosobowym, z pewnością zwiększy	**Uwaga niezasadna.** Wprowadzenie jednoosobowego składu sądu drugiej instancji w sprawach frankowych nie stanowi realnego obniżenia standardu ochrony prawnej, lecz jest pragmatycznym rozwiązaniem odpowiadającym na wyzwania związane z ilością i specyfiką tych

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			przepustowość sądów i wpłynie na dynamikę prowadzenia spraw.	spraw. Charakter spraw frankowych, które często dotyczą powtarzalnych zagadnień prawnych, sprawia, że sędzia posiadający odpowiednią wiedzę i doświadczenie jest w stanie zapewnić należytą jakość orzecznictwa. Należy podkreślić, że projekt zachowuje wyjątki od tej zasady poprzez odwołanie do art. 367^1 § 3 k.p.c., co pozwala na rozpoznanie sprawy w składzie trzech sędziów w przypadkach bardziej skomplikowanych. Takie rozwiązanie zapewnia równowagę między efektywnością postępowania a gwarancjami procesowymi stron.
	Wiktor Budzewski Fundacja na rzecz ochrony konsumentów Życie Bez Kredytu oraz Kurpiejewski Budzewski i wspólnicy sp.p. adwokatów	Art. 10 ust. 1	Przyśpieszenie rozpoznania sprawy poprzez ograniczenie ilości osób w składzie orzekającym nie jest właściwą drogą do rozwiązania problemu szybkości postępowania. Zasada zwarta w art. 367(1) k.p.c. w zakresie składu 3 osobowego powyżej wpz 1 milion powinna dal obowiązywać w sprawach kredytu waloryzowanych do waluty obcej. Niejednokrotnie zdarzały się przypadku wypaczenia orzeczenia sądu odwoławczego z uwagi na poglądy sędziego orzekającego rozpoznającego sprawę w postępowaniu odwoławczy. Należy więc w tym zakresie zostać przy obowiązujących przepisach. III PZP 6/22 z 26.04.2023 r. *Rozpoznanie sprawy cywilnej przez sąd drugiej instancji w składzie jednego sędziego ukształtowane na podstawie ustawy o zwalczaniu COVID-19, ogranicza prawo do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy. Nie jest konieczne dla ochrony zdrowia publicznego (art. 2 i art. 31 ust. 3*	**Uwaga niezasadna.** Wprowadzenie jednoosobowego składu sądu drugiej instancji w sprawach frankowych nie stanowi realnego obniżenia standardu ochrony prawnej, lecz jest pragmatycznym rozwiązaniem odpowiadającym na wyzwania związane z ilością i specyfiką tych spraw. Charakter spraw frankowych, które często dotyczą powtarzalnych zagadnień prawnych, sprawia, że sędzia posiadający odpowiednią wiedzę i doświadczenie jest w stanie zapewnić należytą jakość orzecznictwa. Należy podkreślić, że projekt zachowuje wyjątki od tej zasady poprzez odwołanie do art. 367^1 § 3 k.p.c., co pozwala na rozpoznanie sprawy w składzie trzech sędziów w przypadkach bardziej skomplikowanych. Takie rozwiązanie zapewnia równowagę między

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Konstytucji RP) i prowadzi do nieważności postępowania”. Nadto Sąd Najwyższy ustalił, że przyjęta w uchwale wykładnia prawa obowiązuje od dnia jej podjęcia	efektywnością postępowania a gwarancjami procesowymi stron.
	Wiktor Budzewski Fundacja na rzecz ochrony konsumentów Życie Bez Kredytu oraz Kurpiejewski Budzewski i wspólnicy sp.p. adwokatów	Art. 11	Przepis w proponowanym brzmieniu jest nie do pogodzenia z dyspozycją art. 374 kpc, który wprost wskazuje, że jeżeli zostanie złożony wniosek o przeprowadzenie rozprawy rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym jest niedopuszczalne. Proponuje się wprowadzenie przepisu wyłączającego stosowanie art. 347 kpc do spraw objętych projektem.	**Uwaga niezasadna.** Proponowana regulacja stanowi przepis szczególny (lex specialis) w stosunku do ogólnej zasady wyrażonej w art. 374 k.p.c. Jako przepis szczególny, dedykowany konkretnie sprawom frankowym, ma on pierwszeństwo zastosowania przed normą ogólną. Projektowany przepis realizuje cel ustawodawcy polegający na usprawnieniu postępowań w sprawach frankowych, przy jednoczesnym zachowaniu odpowiednich gwarancji procesowych dla stron (rozwiązanie ma charakter fakultatywny i skorzystanie z niego zależy od decyzji sądu i okoliczności konkretnej sprawy).
	Stowarzyszenia PRO-FUTURIS	Art. 11	Cały Art.11 do usunięcia, jako niezgodny z orzeczeniem TSUE.	**Uwaga niezasadna.** Nie sprecyzowano o jakie orzeczenia TSUE chodzi.
	Polska Izba Doradców i Pośredników Odszkodowawczych	Art. 11 i 12	Zaproponowana zmiana nie powinna mieć fakultatywnego charakteru, który wprowadzi niejednolite podejście w prowadzeniu sprawy w zależności od sądu w jakim będzie rozpoznawana sprawa. W tym zakresie warto zaproponować, aby świadka przesłuchać w formie zdalnej lub pisemnej, a jedynie w wyjątkowych okolicznościach sąd może przesłuchać świadka na rozprawie, jeżeli jest to podyktowane szczególnymi okolicznościami sprawy. Podobnie należałoby uczynić w zakresie przesłuchania strony. Wyjściowo stawiamy na usprawnienie prowadzenia procesu, a w wyjątkowych sytuacjach sąd może	**Uwaga niezasadna.** Projektowany przepis ma charakter fakultatywny. Oznacza to, że w każdym indywidualnym przypadku to sąd drugiej instancji, po analizie okoliczności konkretnej sprawy frankowej, podejmuje decyzję czy skorzystać z możliwości rozpoznania sprawy na posiedzeniu niejawnym, czy też wyznaczyć rozprawę mimo szczególnej regulacji. Taka konstrukcja przepisu daje sądom elastyczność procedowania, pozwalając na dostosowanie trybu rozpoznania

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			przeprowadzić klasyczną rozprawę i wezwać świadków i stronę na przesłuchanie. Przedstawione rozwiązanie może mieć zastosowanie do wszystkich wszczętych i niezakończonych spraw zarówno z powództwa konsumenta, jak i banku. Z praktycznego punktu widzenia, aby zachować cel całej regulacji w przedmiocie przyspieszenia prowadzenia postępowań i doprowadzenia do zmniejszenia liczby podwójnych powództw tj. konsumenta i banku z tytułu tej samej umowy kredytu, zasadnym byłoby zmodyfikowanie przyjętej regulacji. Po pierwsze, po zgłoszeniu takiego wniosku o rozliczenie sąd powinien wydać postanowienie, że w sprawie dokona rozliczenia kredytu i stron sporu (Takie działanie zapewni stronie, że jej roszczenie będzie rozliczone i będzie mogła podjąć dalsze czynności zmierzające do cofnięcia złożonego przez siebie powództwa. Praktyka pokazuje, że nawet pomimo dokonania potrącania strony boją się cofać powództwa z uwagi na brak przewidywalności jak taka czynność zostanie oceniona przez sąd). Po doręczeniu takiego postanowienia, strona powinna w terminie 14 dni podjąć działania w przedmiocie cofnięcia swojego powództwa z uwagi na zapewnienie, że jej roszczenie będzie rozliczone w pierwotnym postępowaniu wszczętym np. przez konsumenta lub bank w zależności od tego, która strona składa wniosek. O cofnięciu sprawy strona powinna powiadomić sąd i stronę postępowania. Takie działanie będzie dawało stronie potwierdzenie, że po pierwsze jej roszczenie będzie rozliczone w jednym postępowaniu, z drugiej strony będzie stanowiło podstawę do skorzystania z	sprawy do jej złożoności i charakteru. W sprawach, gdzie rozprawę można uznać za zbędną, sąd może przyspieszyć postępowanie, natomiast w przypadkach wymagających bezpośredniego wyjaśnienia kwestii spornych, sąd zachowuje możliwość przeprowadzenia rozprawy. Takie rozwiązanie gwarantuje odpowiednią równowagę między efektywnością postępowania a gwarancjami procesowymi stron.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			przewidzianych w ustawie korzyści fiskalnych. W zakresie rozliczenia stron sąd powinien ustalić rzeczywistą wysokość uiszczonych rat, opłat, ubezpieczeń i prowizji na czas wyrokowania. Tak aby dokonań całościowego rozliczenia stron (z uwagi na strategię procesową oraz zakres roszczeń, mogły zostać one ograniczone). Wskazane rozwiązanie **nie powinno** mieć zastosowania do spraw **wszczętych po wejściu w życie ustawy**. Sprawy wszczęte po wejściu w życie ustawy powinny korzystać z dostępnych regulacji prawnych jak np. potrącenie lub powództwo wzajemne. W tym kierunku zalecane jest, aby dokonać modyfikacji w tych obszarach, które są znane prawu i powszechnie stosowane w procesie cywilnym. Ustawodawca, aby zachować spójność w zakresie propozycji przedstawionej w art. 4 ustawy, może rozważyć wydłużenie terminów na złożenie potrącenia oraz powództwa wzajemnego, dającego stronom możliwość przygotowania i zgłoszenia swoich roszczeń.	
	Obywatel 134 Obywatel 138 Obywatel 145	Art. 10, 11,12,13	Nadać odpowiednio nr: 8, 9, 10, 11	**Uwaga nieczytelna.**
	Obywatel 102	Art. 13	Orzekanie przez referendarza na poziomie sądu okręgowego i wyżej – uważam generalnie za zupełne sprzeniewierzenie konstytucyjnej podstawie, że wymiar sprawiedliwości sprawują sądy. Orzekanie o kosztach opiera się na rozbudowanej regulacji, gdzie należy ważyć różne kwestie w nawiązaniu do merytorycznych zagadnień	**Uwaga niezasadna.** Referendarz sądowy uzyskuje kompetencje do orzekania w przedmiocie kosztów procesu jedynie w ściśle określonych sytuacjach.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			sprawy. Inna rzecz, że w orzecznictwie sądów też widać sztance, zupełne wypaczenie możliwości art. 100 kpc poprzez spłycenie go do zwykłej proporcjonalności. W sprawach CHF wprawdzie można zakładać powtarzalność rozstrzygnięć, ale usprawnienie wówczas osiąga się w inny sposób, m.in. przez wzmiankowane formularze. Poza tym orzeczenie referendarza, to może być tylko wydłużenie procesu, jeśli strona nie poprzestanie na skardze na to orzeczenie.	
	Obywatel 2	Art. 14	Projekt nie porusza kwestii kosztów procesu w przypadku przyjętej koncepcji „pozwu wzajemnego" - pozwany bank nie korzysta z preferencyjnej opłaty od pozwu wysokości 1000 zł. W przypadku zgłoszenia „pozwu wzajemnego" i stosunkowego rozliczenia kosztów w przypadku częściowego oddalenia powództwa konsument może zostać obciążony znaczną kwotą, co znacznie osłabi ochronę konsumenta. Takie rozwiązanie może zniechęcać konsumentów do dochodzenia swoich praw. Kwestia rozliczenia kosztów procesu powinna zostać zatem szczegółowo uregulowana - proponuję rozwiązanie, w ramach którego, w przypadku wniesienia „pozwu wzajemnego" i kompensaty roszczeń przez Sąd w oparciu o proponowany art. 7 ust. 4 nie ma zastosowania zasada stosunkowego rozliczenia kosztów procesu- w takim przypadku w razie unieważnienia umowy koszty procesu powinny obciążać pozwanego (jako autora wadliwej umowy). Ponadto w przypadku, gdyż okaże się, że nadpłata występuje po kompensacie po stronie pozwanego powinna mieć zastosowanie zasada wzajemnego zniesienia kosztów	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec rezygnacji z dotychczasowego rozwiązania z art. 7 projektu.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			procesu.	
	Polska Izba Doradców i Pośredników Odszkodowawczych	Art. 14	Można powiązać z propozycją wskazaną w pkt. 7 i uprościć cały mechanizm rozliczeń: Rozsądne wydaje się, aby powiązać art. 9 z wyrokiem rozliczającym strony w oparciu o art. 7 projektowanej ustawy. Wskazana regulacja sama w sobie może doprowadzić do skomplikowania procesu, gdyż zanim strona otrzyma wyrok wraz z uzasadnieniem, może być już przeciwko niej wszczęte postępowanie egzekucyjne, co spowoduje konieczność podjęcia kroków obronnych i wydłużenie całego procesu. Takie rozwiązanie może być przewidziane i pożądane dla wyroków sadu II instancji.	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec rezygnacji z dotychczasowego rozwiązania z art. 7 projektu.
	Związek Banków POlskich	Art. 14	Ustawa nie doprecyzowuje zasady rozliczenia kosztów procesu w przypadku skorzystania z uprawnienia do złożenia wniosku o roszczenie wzajemne (art. 7). Per analogiam należy w tym przypadku zastosować zasady znajdujące zastosowanie przy rozpatrywaniu pozwów wzajemnych i każdorazowo ustalać w jakim stopniu każda ze stron wygrała sprawę i – w konsekwencji – procentowo ustalać odpowiedzialność za partycypowanie w ogólnych kosztach procesu.	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec rezygnacji z dotychczasowego rozwiązania z art. 7 projektu.
	Obywatel 158	Art. 14	Uściślenie braku możliwości przyznawania jakichkolwiek zwrotów opłat nawet w ich części na rzecz nieuczciwego przedsiębiorcy i obciążania konsumenta	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec rezygnacji z dotychczasowego rozwiązania z art. 7 projektu.
	Obywatel 5	Art. 14	Proszę uwzględnić w projekcie wypłacanie odsetek za opóźnienie od dnia wezwania banku do zapłaty ponieważ nie wszyscy sędziowie to uwzględniają bo wymagają specjalnego oświadczenia w trakcie trwania procesu co jest	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec rezygnacji z dotychczasowego rozwiązania z art. 7 projektu.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			niezgodne z TSUE.	
	Obywatel 123 Obywatel 139 Obywatel 168 Obywatel 195 Obywatel 196	Art. 14	Brak możliwości przyznawania jakichkolwiek zwrotów opłat nawet w ich części na rzecz nieuczciwego przedsiębiorcy.	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec rezygnacji z dotychczasowego rozwiązania z art. 7 projektu.
	Obywatel 118	Art. 14 ust 1	W zakresie regulacji Z art. 14 ust. 1projektu ustawy wskazać należy. iz calkowicie bezcelowe jest umoźliwienie bankom wnoszemia zaniżonej oplaty od wniosku, o którym mowa w art 7 projektu ustawy. |Jest to niczym nieuzasadniona ulga dla banków oraz pomnieiszenie dochodów Skarbu Państwa.	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec rezygnacji z dotychczasowego rozwiązania z art. 7 projektu.
	Obywatel 115 Obywatel 117 Obywatel 125 Obywatel 126 Obywatel 155 Obywatel 159 Obywatel 160 Obywatel 186	Art. 14	KOSZTY PROCESU W przypadku uwzględnienia zasadności roszczenia zgłaszanego przez konsumenta w całości lub części, nie będzie on obciążany kosztami procesu. (por. C-224/19 i C-259/19, pkt 99) Zaś nieuczciwy przedsiębiorca: 1) nie będzie zwalniany z żadnych opłat sądowych. 2) będzie obciążany kosztami procesu w wysokości 4-krotności stawki minimalnej	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec rezygnacji z dotychczasowego rozwiązania z art. 7 projektu.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 188 Obywatel 189 Obywatel 190 Obywatel 191 Obywatel 200			
	Obywatel 88	Art. 14	Zawieszenie spłaty rat a ochrona konsumenta Automatyczne wstrzymanie obowiązku spłaty kredytu z chwilą doręczenia pozwu bankowi to istotna poprawa bezpieczeństwa finansowego kredytobiorcy. Chroni go przed dalszymi kosztami wadliwego kontraktu na czas procesu i wyrównuje szanse w sporze z potężną instytucją finansową. Skoro jednak przesłanki abuzywności umów bywają tożsame w przypadku euro czy jena, zasadne byłoby rozszerzenie tego rozwiązania na wszystkie kredyty walutowe oparte na analogicznych zapisach.	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec rezygnacji z dotychczasowego rozwiązania z art. 7 projektu.
	Obywatel 118	Art. 14 ust. 1 i 15 ust. 1-3	Nie jest zasadne umożliwienie bankom. które wszezely postepowania sądowe przeciw kredytobiorcom umożliwienie odzyskania oplat od pozwów, apelacji czy skargi kasacyjnej w sytuacji gdy oplaty te stanowią dochód Skarbu Państwva a to same banki odpowiadają za istnicnie problemu sporów ‚frankowych', Tożsamo wygląda sytuacja ze zlozeniem wniosku, o którym mowa w art. 7 ust.1 projektu ustawy.	**Uwaga częściowo bezprzedmiotowa** wobec rezygnacji z dotychczasowego rozwiązania z art. 7 projektu.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 134 Obywatel 138 Obywatel 145 Obywatel 205	Art.14	Usunąć Art. 14	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec rezygnacji z dotychczasowego rozwiązania z art. 7 projektu.
	Obywatel 134 Obywatel 138 Obywatel 145 Obywatel 205	Art. 15, 16, 17,18 Art. 19, 20 i 21	Nadać odpowiednio nr: 12, 13, 14, 15, Nadać odpowiednio nr: 16, 17,18	**Uwaga nieczytelna.**
	Obywatel 102	Art. 15	Jak rozumieć pierwsze posiedzenie. Przy dopuszczaniu dowodu z zeznań na piśmie już sąd działa na posiedzeniu.	**Uwaga niezasadna.** Rozstrzygnięcie tej kwestii nie ma znaczenia dla funkcjonowania projektowanego rozwiązania.
	Obywatel 115 Obywatel 117 Obywatel 125 Obywatel 126 Obywatel 155 Obywatel 159 Obywatel 160 Obywatel 186 Obywatel 188	Art. 15	Proponuję usunięcie w całości, ponieważ zwolnienie/brak opłat stanowi uszczuplenie dochodów Skarbu Państwa	**Uwaga niezasadna.** Argument o uszczupleniu dochodów Skarbu Państwa jest chybiony, gdyż korzyści systemowe wynikające z odciążenia sądów i szybszego zakończenia sporów znacząco przewyższają ewentualne zmniejszenie wpływów z opłat sądowych.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 189 Obywatel 190 Obywatel 191			
	Obywatel 204	Art. 15	Zaproponowane w artykule 15 projektowanej ustawy rozwiązania mające na celu skłanianie konsumentów do rezygnacji z dochodzenia swoich praw stoją w sprzeczności z podstawowymi zasadami dyrektywy 93/13/EWG, która zgodnie z interpretacją TSUE ma zapewniać konsumentom skuteczną ochronę przed nieuczciwymi klauzulami. Jak stwierdził Trybunał w sprawie C-472/10 Invitel: *„państwa członkowskie muszą zapewnić środki, które są nie tylko adekwatne, ale również skuteczne i odstraszające”*, **a proponowane zachęty do cofania powództw uzasadnione także celem *„ograniczenia liczby nowych takich spraw”*, stoją w sprzeczności z tym wymogiem.**	**Uwaga niezasadna.** Przepis nie zmierza do zniechęcania konsumentów do dochodzenia swoich praw, a wręcz przeciwnie - stwarza dodatkową zachętę do polubownego rozwiązania sporu. Zwrot połowy opłaty sądowej nie stanowi naruszenia zasady skutecznej ochrony konsumentów, gdyż dotyczy sytuacji, gdy konsument świadomie rezygnuje z kontynuowania postępowania, prawdopodobnie w wyniku osiągnięcia porozumienia z bankiem. Czasowe ograniczenie tej możliwości do 6 miesięcy od wejścia w życie ustawy służy przyśpieszeniu rozwiązania nagromadzonych spraw frankowych. Argument o uszczupleniu dochodów Skarbu Państwa jest chybiony, gdyż korzyści systemowe wynikające z odciążenia sądów i szybszego zakończenia sporów znacząco przewyższają ewentualne zmniejszenie wpływów z opłat sądowych.
	Obywatel 1	Art. 15	Dlaczego banki czyli przebogate korporacje mają zyskać na opłatach sądowych na koszt podatnika za cofnięcie pozwu?	**Uwaga niezasadna.** Argument o uszczupleniu dochodów Skarbu Państwa jest chybiony, gdyż korzyści systemowe wynikające z odciążenia sądów i szybszego

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
				zakończenia sporów znacząco przewyższają ewentualne zmniejszenie wpływów z opłat sądowych.
	Stowarzyszenie Stop Bankowemu Bezprawiu	Art. 16	Powstaje wątpliwość czy ograniczenie dla części konsumentów prawa do sądu zgodnie z właściwością powoda nie będzie naruszała przepisów Konstytucji. Wnioskujemy także o dodanie pkt 3. “3. w przypadku braku możliwości ustalenia ostatniego adresu zamieszkania w Polsce właściwość sądu ustala się zgodnie z siedzibą banku”	**Uwaga niezasadna.** W przypadku brak możliwości oznaczenia ostatniego miejsca zamieszkania właściwość jest oznaczana zgodnie z art. 45 § 1 kpc.
	Obywatel 115 Obywatel 117 Obywatel 125 Obywatel 126 Obywatel 155 Obywatel 159 Obywatel 160 Obywatel 186 Obywatel 188 Obywatel 189 Obywatel 190 Obywatel 191	Art. 16	Proponuję zmianę, aby jeżeli powód nie ma miejsca zamieszkania w Polsce, powództwo wytacza się według rozdzielnika sądowego (apelacji o najmniejszym obłożeniu).	**Uwaga niezasadna.** Propozycja trudna do zaimplementowania w praktyce, albowiem wiedza na temat obciążenia w danej apelacji nie jest powszechna. Obciążenie zmienia się również w czasie.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Wiktor Budzewski Fundacja na rzecz ochrony konsumentów Życie Bez Kredytu oraz Kurpiejewski Budzewski i wspólnicy sp.p. adwokatów	Art. 16 ust. 1 zdanie ostatnie	Projekt pomija całkowicie osoby, które nigdy nie miały miejsca zamieszkania na terenie Rzeczpospolitej Polskiej. W tym zakresie proponuje się wprowadzenie regulacji wskazujące, że w przypadku braku możliwości ustalenia ostatniego miejsca zamieszkania konsumenta lub jego braku właściwym jest Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy (Sąd Okręgowy w Warszawie).	**Uwaga niezasadna.** W przypadku brak możliwości oznaczenia ostatniego miejsca zamieszkania właściwość jest oznaczana zgodnie z art. 45 § 1 kpc
	Obywatel 118	Art. 16 ust. 1	artykuł ten całkowicie pomija sytuacje osób, które nigdy nie posiadały miejsca zamieszkania w Polsce.	**Uwaga niezasadna.** W przypadku brak możliwości oznaczenia ostatniego miejsca zamieszkania właściwość jest oznaczana zgodnie z art. 45 § 1 kpc
	Obywatel 104 Obywatel 108 Obywatel 110 Obywatel 112 Obywatel 113 Obywatel 114 Obywatel 119 Obywatel 124 Obywatel 132	Art. 16	Powstaje wątpliwość czy ograniczenie dla części konsumentów prawa do sądu zgodnie z właściwością powoda nie będzie naruszała przepisów Konstytucji. Wnioskujemy także o dodanie pkt 3. “3. w przypadku braku możliwości ustalenia ostatniego adresu zamieszkania w Polsce właściwość sądu ustala się zgodnie z siedzibą banku”	**Uwaga niezasadna.** Ustawodawca ma kompetencję do określenia właściwości sądu. W uwadze nie wskazano, do naruszenia którego przepisu Konstytucji miałoby dojść.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 133 Obywatel 135 Obywatel 136 Obywatel 137 Obywatel 140 Obywatel 143 Obywatel 147 Obywatel 148 Obywatel 150 Obywatel 152 Obywatel 153			
	Obywatel 123 Obywatel 139	Art. 16	Konsument może sam wybrać właściwość miejscową sądu, z którego występuje z powództwem lub właściwość sądu jest określana losowo – zgodnie z aktualnym obłożeniem	**Uwaga niezasadna.** Propozycja losowego przydziału spraw ignoruje praktyczne aspekty prowadzenia postępowania sądowego i mogłaby

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 168 Obywatel 196		danej apelacji – tak by konsument mógł korzystać z prawa do rozpoznania jego sprawy w rozsądnym terminie. Obecnie konsument z Warszawy czy Trójmiasta na rozstrzygnięcie swojej sprawy czeka kilka razy dłużej niż konsument z innego miasta. Brak akceptacji proponowanego w projekcie zapisu o właściwości miejscowej sądu z uwagi na miejsce zamieszkania powoda lub ostatnie miejsce zamieszkania powoda jeśli nie mieszka w Polsce.	prowadzić do dodatkowych obciążeń dla konsumentów. Problem nierównomiernego obciążenia sądów powinien być rozwiązywany na poziomie organizacyjnym wymiaru sprawiedliwości.
	Konfederacja Lewiatan	Art. 17	Brak jest w projektowanych przepisach k.p.c. regulacji odnoszących się do postępowania o zatwierdzenie ugody mediacyjnej, a w szczególności ich uproszczenia.	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec przeniesienia niniejszych regulacji do innego projektu.
	Związek Banków Polskich	Art. 17	Rozwiązanie proponowane w art. 17 Projektu Ustawy ma na celu ułatwienia procesowe oraz promocję postępowania mediacyjnego. W ramach promocji postępowania mediacyjnego w sprawach frankowych (ale również wszystkich innych), projektodawca powinien rozważyć uregulowanie dodatkowej kwestii. Po pierwsze, **projekt ustawy powinien przewidywać, aby rozpoczęcie przewodu sądowego w każdej sprawie wszczętej po wejściu ustawy w życie poprzedzone zostało skierowaniem sprawy do mediacji** (w braku sprzeciwu którejkolwiek z stron sporu w myśl projektowanego art. 183^8 § 2 k.p.c.). Taka zmiana mogłaby zostać wprowadzona przez dodanie specjalnego przepisu w Projekcie Ustawy.	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec przeniesienia niniejszych regulacji do innego projektu.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Po drugie, z uwagi na specyfikę postępowań z udziałem konsumentów, **projekt ustawy powinien wprowadzać przepis kreujący organizację przez mediatora obowiązkowego posiedzenia informacyjnego dla stron mediacji** (konsumenta i banku), w trakcie którego mediator przedstawiłby informacje nt. charakterystyki i wyjaśnił cel takiego postępowania – na wzór tzw. „pilota mediacyjnego" aktualnie przeprowadzanego w XXVIIII Wydziale Cywilnym Sądu Okręgowego w Warszawie.[3] Takie posiedzenie mogłoby być wyznaczane przez mediatora i przeprowadzane również w postaci zdalnej. W tym zakresie możliwe byłoby dodanie dodatkowej jednostki redakcyjnej po art. art. 183^9 § 3 k.p.c.	
	Obywatel 115 Obywatel 117 Obywatel 125 Obywatel 126 Obywatel 155 Obywatel 159 Obywatel 160 Obywatel 186	Art. 17	Proponuję usunięcie w całości, ponieważ strony sporu mają możliwość podjęcia mediacji przed wytoczeniem powództwa	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec przeniesienia niniejszych regulacji do innego projektu ustawy.

[3] Informacja pt. "Mediacja frankowa – poufna i kompleksowa" dostępna jest w BIP Sądu Okręgowego w Warszawie pod adresem internetowym: https://bip.warszawa.so.gov.pl/artykul/1983/8357/mediacja-frankowa-poufna-i-kompleksowa [dostęp: 20/02/2025].

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 188 Obywatel 189 Obywatel 190 Obywatel 191			
	Obywatel 123 Obywatel 139 Obywatel 158 Obywatel 168 Obywatel 196	Art. 17	Konsument ma prawo do zrezygnowania z mediacji do 7 dni od wyznaczonego terminu spotkania informacyjnego jeśli nie zrezygnował wcześniej z odbycia spotkania informacyjnego – co również powinno być dobrowolne.	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec przeniesienia niniejszych regulacji do innego projektu ustawy.
	Wiktor Budzewski Fundacja na rzecz ochrony konsumentów Życie Bez Kredytu oraz Kurpiejewski Budzewski i wspólnicy sp.p. adwokatów	Art. 17 pkt 2) lit. b)	Całkowicie niepotrzebna i niezrozumiała zmiana przepisu. Jeżeli strona przed wydaniem postanowienia wyraziła zgodę na prowadzenie mediacji to logicznym następstwem związku przyczynowo skutkowego jest brak złożenia sprzeciwu. Treść przepisu wprowadza niepotrzebny chaos w zakresie badania czy strona skutecznie złożyła sprzeciw w zakresie skierowania do mediacji.	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec przeniesienia niniejszych regulacji do innego projektu ustawy.
	Wiktor Budzewski Fundacja na rzecz ochrony konsumentów Życie Bez Kredytu	Art. 17 pkt 4)	Regulacja art. 223 ma odpowiednie jednostki redakcyjne. Konieczne jest zatem odniesienie się do właściwej jednostki, a dopiero w dalszej kolejności do zdania.	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec przeniesienia niniejszych regulacji do innego projektu ustawy.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	oraz Kurpiejewski Budzewski i wspólnicy sp.p. adwokatów		Rekomenduje się wprowadzenie możliwości podpisania dokumentów podpisami kwalifikowanymi.	
	Wiktor Budzewski Fundacja na rzecz ochrony konsumentów Życie Bez Kredytu oraz Kurpiejewski Budzewski i wspólnicy sp.p. adwokatów	Art. 17 pkt 6) zmieniający art. 223 kpc	Rekomenduje się wprowadzenie możliwości podpisania dokumentów podpisami kwalifikowanymi.	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec przeniesienia niniejszych regulacji do innego projektu ustawy.
	Obywatel 102	Art. 17 pkt. 6	Pkt. 6 – wobec obszerności ugód przygotowywanych w tych sprawach przez strony wbrew metodyce ugody jako orzeczenia (a nie umowy pozasądowej) za absurd uważam ich odczytywanie jak u notariusza, gdyż potrwa to dłużej niż posiedzenie zakończone wyrokiem. Egzekwowałbym zatem obecność stron w sądzie, gdzie oczekuję, że stawią się z zaparafowanym projektem, z którym sąd miał okazje się zapoznać wcześniej. W ogóle zapisy o mediacji jak zawsze są przejawem myślenia życzeniowego. Gotowość na ugody jest w zależności od tego jaka jest propozycja, dyktuje ją bank i otwartości strony i jej pełnomocnika na takie zakończenie.	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec przeniesienia niniejszych regulacji do innego projektu ustawy.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 30	Art. 17	Mediacje zawsze wskazane ale czy taki przymus jest wskazany dla wszystkich spraw	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec przeniesienia niniejszych regulacji do innego projektu ustawy.
	Obywatel 88	Art. 17	Wzmocnienie mediacji i zachęt ugodowych Projekt zawiera regulacje premiujące szybkie cofnięcie pozwu czy apelacji oraz kierujące strony do mediacji. To słuszna idea, jednak kluczowe jest, aby banki faktycznie proponowały realne ugody (np. uczciwe przewalutowanie czy redukcję salda). W innym razie powstaną kolejne spory co do zakresu ustępstw, a masowość spraw pozostanie wysoka	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec przeniesienia niniejszych regulacji do innego projektu ustawy.
	Obywatel 50	Art. 17	Dlaczego mediacje mają być obowiązkowe? z sankcją pokrycia kosztów?	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec przeniesienia niniejszych regulacji do innego projektu ustawy.
	Ogólnopolskie Zrzeszenie Sędziów „Aequitas” z siedzibą w Łodzi	Art. 18	W związku natomiast z regulacją zawartą w art. 18 (przepis dotyczy ustawy o kosztach sądowych) należałoby rozważyć wprowadzenie regulacji umożliwiającej zwrócenie na rzecz stron odpowiedniej części poniesionych przez nich opłat w razie zawarcia ugody pozasądowej innej niż ugoda zwarta przed mediatorem. Z praktyki wynika, że strony procesów frankowych zawierają ugody pozasądowe, częściej na pewno niż ugody przed mediatorem, ale w takiej sytuacji nie mogą liczyć, na zwrot przynajmniej części opłaty od pozwu czy apelacji, o ile nie cofną pozwu czy apelacji, przy czym możliwość uzyskania takiego zwrotu zależy też od etapu, na jakim doszło do cofnięcia pozwu czy wniosku. Ugody pozasądowe - w tego rodzaju sprawach - są spotykane w praktyce znacznie częściej niż ugody przez mediatorem czy ugody sądowe i zasadnym byłoby zachęcanie stron do ich zawarcia przez wprowadzenie postulowanych regulacji.	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec przeniesienia niniejszych regulacji do innego projektu ustawy.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Związek Banków Polskich	Art. 18	Proponujemy, aby w ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w celu wzmocnienia efektu w postaci ugodowego zakończenia postępowań sądowych również zmodyfikować treści art. 79 w ust. 1 pkt 3 lit. „c" i „d" przyjmując poniższą treść : **Propozycja zmian w ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 959 i 1237) [wzmocnienie efektu polubownego zakończenia sporu]** : 1) w art. 79 w ust. 1 w pkt 2 po lit. a dodaje się lit. ab w brzmieniu: „ab) apelacji, jeżeli w toku postępowania przed sądem drugiej instancji zawarto ugodę przed mediatorem,". 2) w art. 79 w ust. 1 w pkt 3 lit. c i d wykreślić słowo „sądowej" **Uwzględnienie powyższej zmiany powinno korzystnie wypłynąć na odciążenie wymiaru sprawiedliwośc**i poprzez brak oczekiwania stron na wyznaczanie terminów rozpraw wyłącznie celem wyznaczenia formalnie terminu na zawarcie ugody sądowej na wcześniej ustalonych przez strony warunkach, jednocześnie nie różnicując sytuacji procesowej stron w zakresie skutków zawieranych ugód.	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec przeniesienia niniejszych regulacji do innego projektu ustawy.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Związek Banków Polskich	Art. 20	**W art. 20 proponujemy dodać ust. 5 w brzmieniu [wprowadzenie normy międzyczasowej dla wykonalności wyroków zapadłych w I instancji]:** *„Przepis art. 9 niniejszej ustawy stosuje się do wyroków sądu I instancji wydanych po jej wejściu w życie."*	**Uwaga bezprzedmiotowa** wobec rezygnacji z rozwiązania z dotychczasowego art. 9.
	Konfederacja Lewiatan	Art. 20	Z uzasadnienia projektu wynika, że ustawodawca zdecydował się na regułę bezpośredniego działania ustawy procesowej. Ma ona mieć zastosowanie z dniem wejścia w życie, co za tym idzie z dniem wejścia w życie ustawy powstanie zabezpieczenie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 projektowanej ustawy. Projekt nie rozstrzyga jednak relacji zabezpieczenia ustanowionego na podstawie ustawy do zabezpieczenia już prawomocnie ustanowionego na podstawie postanowienia sądu. Dodać należy, że możliwe są tutaj trzy sytuacje: • zabezpieczenie ustanowione na podstawie postanowienia sądu ma węższy zakres niż zabezpieczenie ustawowe; • zabezpieczenie ustanowione postanowieniem sądu jest tożsame zakresem jak zabezpieczenie ustawowe; • nie jest wykluczona też sytuacja, że zabezpieczenie ustanowione postanowieniem sądu będzie miało szerszy zakres niż zabezpieczenie ustawowe. Dalej, wskazana regulacja ma dotyczyć również przypadków, gdzie doszło do choćby nieprawomocnego oddalenia wniosku o zabezpieczenie. Rozwiązanie to jest sprzeczne z zasadą pewności prawa, w szczególności, gdy	**Uwaga niezasadna.** W przypadku kiedy udzielone zabezpieczenie będzie miało taki sam lub węższy zakres obowiązywać będzie projektowana regulacja. Natomiast w przypadku kiedy udzielone zabezpieczenie będzie miało szerszy zakres postanowienie sądu będzie obowiązywało obok regulacji ustawowej. Ustawowa regulacja ma charakter materialnoprawny. Dla jej funkcjonowania nie ma znaczenia nieprawomocne oddalenie wniosku o zabezpieczenie. Dla wstrzymanie obowiązku spełniania świadczeń z umowy kredytu decydująca jest chwila doręczenia odpisu pozwu lub chwila wejścia w życie ustawy (w przypadkach kiedy odpis pozwu doręczono przed wejściem w życie ustawy). Odnośnie przepisów intertemporalnych dotyczących rozwiązania z art. 9 uwaga bezprzedmiotowa wobec wycofania się z dotychczasowej treści art. 9 projektu.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			oddalenie to stało się prawomocne, a ust. 3 - nie wyjaśnia nadto skutku takiego rozwiązania dla poniesionych przez strony opłat i kosztów w tym przypadku. Projektowana ustawa ma działać bezpośrednio z nielicznymi wyjątkami i przy przyjętej konstrukcji art. 20 ust. 1 - będzie miała skutek retrospektywny. Jak wynika z uzasadnienia projektu „Podstawową regułą intertemporalną nowelizacji jest bezpośrednie zastosowanie przepisów nowych do spraw trwających w dniu jej wejścia w życie. Wyjątek dotyczy składu sądu w postępowaniu drugoinstancyjnym i polega na tym, że jeżeli na podstawie przepisów dotychczasowych wyznaczono do rozpoznania sprawy skład trzech sędziów, sąd rozpoznaje ją w takim składzie". Ustawodawca oczywiście może posługiwać się techniką bezpośredniego działania prawa, stanowiąc normy retrospektywne, ale tylko jeżeli przemawia za tym ważny interes publiczny, którego nie można wyważyć z interesem jednostki. Każda zmiana prawa procesowego cywilnego wymaga oczywiście podjęcia decyzji, jakie prawo (dawne czy nowe) należy stosować w postępowaniach. W literaturze wyrażane jest przekonanie, że jeżeli zmiany w prawie procesowym cywilnym dotyczą regulacji organizację i przebiegu postępowań cywilnych, powinny być wprowadzane przy zastosowaniu reguły aktualizacji, jednakże w wariancie pozwalającym na utrzymanie w mocy skutków procesowych, które wystąpiły pod rządem prawa dawnego. Przenosząc to na grunt projektowanej ustawy, to ma on w założeniu przyspieszyć postępowania i to tylko w sporach z wybraną grupą kredytobiorców, co więcej ma mieć charakter incydentalny. Nic nie stało na przeszkodzie,	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			aby ustawodawca, wybierając nawet wariant bezpośredniego działania ustawy nowej zrezygnował ze skutku *stricte* retrospektywnego na rzecz właśnie utrzymania w mocy skutków procesowych, które wystąpiły pod rządem prawa dawnego, a przynajmniej ostrożniej rozważył konstrukcję przepisów interporalnych z uwagi na skutki, w tym także finansowe, jakie za sobą niesie formuła art. 20 ust. 1 w szczególności w powiązaniu z przepisem art. 2 ust. 1 i art. 9 projektowanej ustawy. Z uzasadnienia projektu ustawy nie sposób wyczytać jakie istotne racje aksjologiczne stały za przyjętym rozwiązaniem międzyczasowym, tym bardziej, że ingeruje one mocno w interesy ekonomiczne przedsiębiorców z jednej strony poprzez „odcięcie" wpływów z kredytów w następstwie ustawowego obowiązku wstrzymania się z obowiązkiem zapłaty bez względu na to, kiedy ten obowiązek stał się wymagalny, z drugiej – przez więcej niż prawdopodobny „odpływ" środków finansowych wskutek natychmiastowej wykonalności wyroków zapadłych i nieprawomocnych na dzień wejścia w życie ustawy, jak też tych, które zapadną później. Co więcej, powyższe należy połączyć ze stosunkowo krótkim *vacatio legis*. Art. 24 projektu stanowi, że ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od jej ogłoszenia. Nie jest to tzw. właściwe *vacatio legis*, gdyż w tak krótkim czasie bank nie będzie w stanie ułożyć swoich spraw w zaufaniu, że nie naraża się na prawne skutki niedające się przewidzieć w momencie podejmowania decyzji, co uwidacznia się zwłaszcza przy niedoprecyzowanym art. 2 projektowanej ustawy.	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 115 Obywatel 117 Obywatel 125 Obywatel 126 Obywatel 155 Obywatel 159 Obywatel 160 Obywatel 186 Obywatel 188 Obywatel 189 Obywatel 190 Obywatel 191	Art. 20	Proponuję usunięcie w całości, ponieważ prawo nie powinno działać wstecz.	**Uwaga niezasadna.** Natychmiastowe działanie nowych przepisów do spraw w toku pozwoli na szybsze rozpoznanie spraw, które obecnie znacząco obciążają wymiar sprawiedliwości, co leży w interesie zarówno konsumentów jak i banków oczekujących na rozstrzygnięcie ich sporów. Przepisy projektu ustawy co do zasady zawierają przepisy procesowe. W polskim postępowaniu cywilnym w zakresie przepisów intertemporalnych obowiązuje zasada bezpośredniego działania nowego prawa procesowego (zasada aktualności - „tempus regit actum"). Oznacza to, że nowe przepisy procesowe stosuje się również do postępowań wszczętych przed ich wejściem w życie, a jeszcze niezakończonych. W przypadku rozwiązania materialnoprawnego z art. 2 proponuje się przepis szczególny – art. 20 ust. 2 projektu.
	Stowarzyszenie Stop Bankowemu Bezprawiu	Art. 20	Wnioskujemy o dodanie przepisu wskazującego, iż art. 4 i art. 7 dotyczy postępowań sądowych wytoczonych po wejściu w życie ustawy.	**Uwaga częściowo zasadna.** Wycofania się z rozwiązania projektowanego w dotychczasowym art. 7. W przypadku potrącenia przewidziano dodatkowo przepis dotyczący rozliczenia kosztów procesu (art. 18 ust. 2).
	Obywatel 123 Obywatel 139 Obywatel 158	Art. 20	Jedynie na wyraźny wniosek konsumenta wybrane przez niego przepisy niniejszej ustawy mogą mieć zastosowanie jeżeli sprawa była przez niego wszczęta i niezakończona przed wejściem w życie ustawy.	**Uwaga niezasadna.** Natychmiastowe działanie nowych przepisów do spraw w toku pozwoli na szybsze rozpoznanie spraw, które obecnie znacząco obciążają wymiar sprawiedliwości, co leży w interesie zarówno konsumentów jak i

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 168 Obywatel 196			banków oczekujących na rozstrzygnięcie ich sporów. Przepisy projektu ustawy co do zasady zawierają przepisy procesowe. W polskim postępowaniu cywilnym w zakresie przepisów intertemporalnych obowiązuje zasada bezpośredniego działania nowego prawa procesowego (zasada aktualności - „tempus regit actum"). Oznacza to, że nowe przepisy procesowe stosuje się również do postępowań wszczętych przed ich wejściem w życie, a jeszcze niezakończonych. W przypadku rozwiązania materialnoprawnego z art. 2 proponuje się przepis szczególny – art. 20 ust. 2 projektu.
	Obywatel 11 Obywatel 14 Obywatel 18 Obywatel 30 Obywatel 32 Obywatel 35 Obywatel 44 Obywatel 55 Obywatel 56 Obywatel 57 Obywatel 58	Art. 20	Chciałbym prosić żeby w ustawie nie regulowali Państwo już rozpoczętych procesów, a w szczególności Pozwu Grupowego przeciw Bankowi Millennium. Pozew trwa już 10 lat i obecnie linia orzecznicza jest dużo korzystniejsza dla poszkodowanych niż dla pozwanego. I nie chciałbym tego zmieniać. Za dużo wyrzeczeń i oczekiwania. Jestem jednym z członków pozwu zbiorowego związanego z kredytem CHF. Bardzo proszę o uwzględnienie najbardziej fundamentalnej zasady jaką jest: LEX RETRO NON AGIT Państwo polskie nie usprawni niczego i niczego dobrego nie zbuduje jeśli będzie „posługiwało się łomem" zamiast uczciwym, sprawiedliwym aktem prawnym. Lex retro non agit to podstawa zaufania obywatela do Państwa. Absolutny fundament. Ten projekt nie może dotyczyć procesów sądowych, które już się toczą. Nie wolno niszczyć wielu lat pracy setek adwokatów,	**Uwaga niezasadna.** Natychmiastowe działanie nowych przepisów do spraw w toku pozwoli na szybsze rozpoznanie spraw, które obecnie znacząco obciążają wymiar sprawiedliwości, co leży w interesie zarówno konsumentów jak i banków oczekujących na rozstrzygnięcie ich sporów. Przepisy projektu ustawy co do zasady zawierają przepisy procesowe. W polskim postępowaniu cywilnym w zakresie przepisów intertemporalnych obowiązuje zasada bezpośredniego działania nowego prawa procesowego (zasada aktualności - „tempus regit actum"). Oznacza to, że nowe przepisy procesowe stosuje się również do postępowań wszczętych przed ich wejściem w życie, a jeszcze niezakończonych. W przypadku rozwiązania

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 59 Obywatel 60 Obywatel 61 Obywatel 62 Obywatel 63 Obywatel 64 Obywatel 83 Obywatel 84 Obywatel 86 Obywatel 89 Obywatel 90 Obywatel 91 Obywatel 101 Obywatel 103 Obywatel 106 Obywatel 107 Obywatel 108 Obywatel 110 Obywatel 112 Obywatel 113		radców prawnych, kancelarii prawnych i całego aparatu sędziowskiego. To może „wywrócić do góry nogami" lata pracy wielu ludzi. Ludzi, którzy reprezentują oszukanych kredytobiorców, których Państwo polskie dotąd nie dostrzegało. Wręcz przeciwnie - kazano nam „iść do sądu". I po tylu latach ciężkiej pracy, bez jakiegokolwiek wsparcia ze strony Państwa - teraz mamy stracić to co do tej pory uzyskaliśmy i czego w niektórych przypadkach jesteśmy blisko? To całkowicie niedorzeczne. Tym bardziej, że niektóre elementy tego projektu - stoją w sprzeczności z orzeczeniami TSUE jak choćby sposób rozliczenia. TSUE już się w tej sprawie wypowiedziało. I nie jest to zbieżne z zapisami tego projektu. A to może doprowadzić do JESZCZE większego chaosu prawnego niż dotychczas i wydłużenia a nie skrócenia postępowań. Inne aspekty tego projektu wyglądają wręcz jak zapisy chroniące banki przed przedawnieniem ich roszczeń. ??? Prośba więc minimum - o skorygowanie zapisów projektu o orzeczenia TSUE tak aby nie było tu sprzeczności. Inaczej - nowa ustawa - pogłębi chaos a nie poprawi sytuację prawną „kredytobiorców. Nie zgadzam się na projekt ustawy która będzie dotyczyła już istniejących sporów z bankami. Nie zgadzam się na projekt ustawy pisanej rękami bankierów, kosztem konsumentów- nie można zmieniać zasad oceny prawnej i ingerować w już toczące się postępowania. Gołym okiem widać że bankowi oszuści ciągle liczyli że w sądach będą wygrywali tymczasem przegrywają prawie w 100%. Ta ustawa ma pomóc przestępcom kosztem obywateli - teoria	materialnoprawnego z art. 2 proponuje się przepis szczególny – art. 16 ust. 2 projektu.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 114 Obywatel 119 Obywatel 120 Obywatel 121 Obywatel 122 Obywatel 124 Obywatel 125 Obywatel 127 Obywatel 128 Obywatel 129 Obywatel 130 Obywatel 131 Obywatel 132 Obywatel 133 Obywatel 134 Obywatel 135 Obywatel 136 Obywatel 137 Obywatel 138 Obywatel 140		salda? Przecież sądy już rozstrzygnęły w prawomocnych wyrokach że tylko dwie kondykcje- dwa odrębne świadczenia których może dochodzić każda ze stron. Sprzeciwiam się ochronie ustawowej banków przed przedawnieniem. Złożyłem w banku wiele reklamacji kilka lat przed wytoczeniem pozwu. Bank konsekwentnie w każdej odpowiedzi na reklamacje pisał, że umowa jest ok, nie ma wad prawnych. Bank mnie zwodził przez tyle lat. Złożyłem, musiałem złożyć pozew przeciwko tym oszustom, a teraz lobby probankowe proponuje projekt ustawy w której nie ma nawet słowa przedawnienie. Państwo już nabroiło dopuszczając tego rodzaju umowy z konsumentami. A teraz jeszcze projekt ustawy 100% na korzyść lobby bankowego. Sprzeciwiam się tej ustawie w takim brzmieniu gdyż nie wskazuje ona na równość stron a jedynie na korzyść nieuczciwego banku kosztem oszukanego konsumenta. TSUE nie zostawi na tym suchej nitki, po co więc tworzyć gniata prawnego i komplikować ludziom życie? Proszę wziąć pod uwagę stanowisko konsumentów i przedstawicieli stowarzyszeń konsumenckich. Dlaczego prawo ma działać wstecz? Dlaczego ta ustawa w swoich założeniach ingeruje wstecz, gwałcąc prawo do pewności prawa. Przecież takie rozwiązanie zostanie obnażone w TSUE więc po co projekt z takimi wadami? Projekt wprowadza zasadę, że prawo działa wstecz (art. 20 i art. 22), w szczególności niedopuszczalne jest, aby zmieniać wieloletnie postępowania w ten sposób, aby bank	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 141 Obywatel 142 Obywatel 143 Obywatel 144 Obywatel 145 Obywatel 146 Obywatel 147 Obywatel 148 Obywatel 149 Obywatel 150 Obywatel 151 Obywatel 152 Obywatel 153 Obywatel 154 Obywatel 155 Obywatel 156 Obywatel 157 Obywatel 159 Obywatel 161 Obywatel 162		mógł zgłosić zarzut potrącenia np. na rozprawie w II instancji, co oczywiście wydłuży sprawę oraz wprowadzi niedopuszczalną sytuację, że wierzytelność banku czy wierzytelność konsumenta o odsetki będzie przedmiotem oceny tylko w jednej instancji, bez możliwości odwołania się od tego rozstrzygnięcia. Narusza to poważnie zasadę nie tylko działania prawa wstecz, ale również dwuinstancyjności postępowania. Konsumenci składali pozwy na określonym stanie prawnym i narusza się ich prawa procesowe poprzez dodanie bankom (przedsiębiorcom nieuczciwym) szeregu udogodnień procesowych, których nie mają przedsiębiorcy uczciwi, ani inne strony postępowania cywilnego. Naruszona jest w ten sposób równość wobec praw, podstawowa zasada konstytucyjna. Poza tym niezrozumiałe jest wyłączenie dla banków art. 203 (1) par. 1 kpc.	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 163 Obywatel 165 Obywatel 166 Obywatel 169 Obywatel 180 Obywatel 187 Obywatel 192			
	Obywatel 54	Art. 20	Art. 20 narusza kolejną zasadę prawną, a więc vacatio legis. Nie można objąć prawem spraw, które temu prawu nie podlegały - to są rudymentaria jurydyczne. Sąd może natomiast wziąć pod rozwagę przepisy nowej ustawy jako pomocnicze w orzekaniu spraw już rozpoczętych.	**Uwaga niezasadna.** Natychmiastowe działanie nowych przepisów do spraw w toku pozwoli na szybsze rozpoznanie spraw, które obecnie znacząco obciążają wymiar sprawiedliwości, co leży w interesie zarówno konsumentów jak i banków oczekujących na rozstrzygnięcie ich sporów. Przepisy projektu ustawy co do zasady zawierają przepisy procesowe. W polskim postępowaniu cywilnym w zakresie przepisów intertemporalnych obowiązuje zasada bezpośredniego działania nowego prawa procesowego (zasada aktualności - „tempus regit actum"). Oznacza to, że nowe przepisy procesowe stosuje się również do postępowań wszczętych przed ich wejściem w życie, a jeszcze niezakończonych. W przypadku rozwiązania materialnoprawnego z art. 2 proponuje się przepis szczególny – art. 16 ust. 2 projektu.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 68	Art. 20	Ustawa nie powinna dotyczyć spraw będących już w drugiej instancji - prawo nie może działać wstecz	**Uwaga częściowo zasadna.** Wycofano się z rozwiązania przewidzianego w art. 7. Natychmiastowe działanie nowych przepisów do spraw w toku pozwoli na szybsze rozpoznanie spraw, które obecnie znacząco obciążają wymiar sprawiedliwości, co leży w interesie zarówno konsumentów jak i banków oczekujących na rozstrzygnięcie ich sporów. Przepisy projektu ustawy co do zasady zawierają przepisy procesowe. W polskim postępowaniu cywilnym w zakresie przepisów intertemporalnych obowiązuje zasada bezpośredniego działania nowego prawa procesowego (zasada aktualności - „tempus regit actum"). Oznacza to, że nowe przepisy procesowe stosuje się również do postępowań wszczętych przed ich wejściem w życie, a jeszcze niezakończonych. W przypadku rozwiązania materialnoprawnego z art. 2 proponuje się przepis szczególny – art. 16 ust. 2 projektu.
	Obywatel 104 Obywatel 108 Obywatel 110 Obywatel 112 Obywatel 113 Obywatel 114	Art. 20	Wnioskuję o dodanie przepisu wskazującego, iż art. 4 i art. 7 dotyczy postępowań sądowych wytoczonych po wejściu w życie ustawy.	**Uwaga częściowo zasadna.** Wycofano się z rozwiązania przewidzianego w art. 7. W przypadku potrącenia złożonego przez bank przewidziano regulację dotyczącą kosztów procesu. (art. 18 ust. 2 projektu). Natychmiastowe działanie nowych przepisów do spraw w toku pozwoli na szybsze rozpoznanie spraw, które obecnie znacząco obciążają wymiar sprawiedliwości, co leży w interesie zarówno konsumentów jak i banków oczekujących na rozstrzygnięcie ich sporów.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 119 Obywatel 124 Obywatel 132 Obywatel 133 Obywatel 135 Obywatel 136 Obywatel 137 Obywatel 140 Obywatel 143 Obywatel 147 Obywatel 148 Obywatel 150 Obywatel 152 Obywatel 153			Przepisy projektu ustawy co do zasady zawierają przepisy procesowe. W polskim postępowaniu cywilnym w zakresie przepisów intertemporalnych obowiązuje zasada bezpośredniego działania nowego prawa procesowego (zasada aktualności - „tempus regit actum"). Oznacza to, że nowe przepisy procesowe stosuje się również do postępowań wszczętych przed ich wejściem w życie, a jeszcze niezakończonych. W przypadku rozwiązania materialnoprawnego z art. 2 proponuje się przepis szczególny – art. 16 ust. 2 projektu.
	Obywatel 115 Obywatel 117 Obywatel 125 Obywatel 126 Obywatel 155 Obywatel 159	Art. 20	PEWNOŚĆ PRAWA Ustawa powinna mieć **zastosowanie wyłącznie do spraw wniesionych po jej wejściu w życie, zgodnie z zasadą niedziałania prawa wstecz i zasadą pewności prawa**, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności zapewnienia: 1) ochrony prawnej konsumentom na podstawie Konstytucji RP i Dyrektywy Rady 93/13/EWG z uwzględnieniem prymatu prawa wspólnotowego nad	**Uwaga częściowo zasadna.** Wycofano się z rozwiązania przewidzianego w art. 7. W przypadku potrącenia złożonego przez bank przewidziano regulację dotyczącą kosztów procesu. (art. 18 ust. 2 projektu). Natychmiastowe działanie nowych przepisów do spraw w toku pozwoli na szybsze rozpoznanie spraw, które obecnie znacząco obciążają wymiar sprawiedliwości, co leży w interesie zarówno konsumentów jak i banków

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 160 Obywatel 186 Obywatel 188 Obywatel 189 Obywatel 190 Obywatel 191 Obywatel 200		krajowym, a **przy pełnym poszanowaniu standardu orzeczniczego TSUE** 2) ochrony uczciwego rynku, który leży w interesie publicznym, poprzez zastosowanie wobec nieuczciwych przedsiębiorców skutecznych, odstraszających i proporcjonalnych sankcji. Zaś **brak powszechnego stosowania przez sądy sankcji wobec nieuczciwych przedsiębiorców**, **które zniechęcałyby ich finansowo** do wstępowania, trwania i przedłużania postępowań z konsumentami, np.: - braku przedawnienie roszczeń restytucyjnych, licząc od dnia spełnienia świadczenia przez bank, - brak uwzględniania roszczeń odsetkowych, - braku obciążania kosztami procesu z mnożnikami KZP	oczekujących na rozstrzygnięcie ich sporów. Przepisy projektu ustawy co do zasady zawierają przepisy procesowe. W polskim postępowaniu cywilnym w zakresie przepisów intertemporalnych obowiązuje zasada bezpośredniego działania nowego prawa procesowego (zasada aktualności - „tempus regit actum"). Oznacza to, że nowe przepisy procesowe stosuje się również do postępowań wszczętych przed ich wejściem w życie, a jeszcze niezakończonych. W przypadku rozwiązania materialnoprawnego z art. 2 proponuje się przepis szczególny – art. 16 ust. 2 projektu.
	Obywatel 170	Art. 20	Wnioskuję także o dodanie pkt 3. "3. w przypadku braku możliwości ustalenia ostatniego adresu zamieszkania w Polsce właściwość sądu ustala się zgodnie z siedzibą banku	Uwaga nie dotyczy art. 20. **Uwaga niezasadna**. W przypadku brak możliwości oznaczenia ostatniego miejsca zamieszkania właściwość jest oznaczana zgodnie z art. 45 § 1 kpc
	Związek Banków Polskich	Art. 20. ust. 2 oraz Art. 21 ust. 1 zd. 1 in fine	**Banki potrzebują więcej czasu na wdrożenie odpowiednich rozwiązań technicznych, takich jak mechanizm „stop payment" w systemach informatycznych**. Obecnie procesy te realizowane są częściowo manualnie, w oparciu o indywidualne postanowienia sądów. W przypadku wprowadzenia masowego zawieszenia obowiązków, konieczne będzie stworzenie nowych narzędzi umożliwiających automatyzację tych działań. Dla niektórych banków zmiany będą dotyczyć kilkudziesięciu tysięcy umów kredytowych, co wymaga czasu na	**Uwaga niezasadna.** Przewidziany w projekcie termin przy uwzględnieniu dodatkowo vacatio legis należy uznać za wystarczający.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			przygotowanie odpowiednich narzędzi i przeszkolenie personelu. Wydłużenie terminu do 4 miesięcy pozwoli na skuteczne wdrożenie zmian bez zakłóceń operacyjnych oraz pozwoli bankom na analizę, zaprojektowanie i wdrożenie odpowiednich rozwiązań technologicznych, eliminując ryzyko błędów i nieścisłości. **Proponowane brzmienie art. 20 ust. 2 [zmiana w zakresie terminów w celu umożliwienia wdrożenia przepisu w bankach]** *„Jeżeli w sprawie, o której mowa w art. 1 ust. 1 niniejszej ustawy, doręczenie pozwu konsumenta nastąpiło przed dniem jej wejścia w życie, skutki określone w art. 2 ust. 1 i 3 następują po upływie 4 miesięcy od dnia wejścia ustawy w życie."* Raportowanie do biur informacji gospodarczej, o którym mowa w art. 21 ust. 1, jest bezpośrednio powiązane z wdrożeniem mechanizmu zawieszenia spłat w systemach bankowych. Wydłużenie terminu realizacji obowiązków wynikających z art. 20 ust. 2 powinno automatycznie wpłynąć na przesunięcie terminu raportowania, aby zapewnić spójność działań operacyjnych. **W konsekwencji termin 2 miesięcy, określony w art. 21 ust. 1 zd. 1 in fine powinien rozpoczynać bieg nie od wejścia ustawy w życie, ale od momentu upływu terminu określonego w art. 20 ust. 2 projektu**.	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Stowarzyszenia PRO-FUTURIS	Art. 20 ust.4	Ustęp ten powinien brzmieć: „.Zażalenie na postanowienie o udzieleniu lub odmowie udzielenia zabezpieczenia w sposób, o którym mowa w ust. (2) 3 pkt 1, wniesione po dniu wejścia w życie ustawy, (pozostawia się w aktach sprawy bez rozpoznania) rozpoznaje się według obowiązujących przepisów na dzień podpisania umowy.”.	**Uwaga niezasadna.** Celem przepisu jest odciążenie sądów koniecznością rozpoznawania wniosków o zabezpieczenie.
	Związek Banków Polskich	Art. 21	**Proponowane brzmienie art. 21 [konsekwencja zmiany w art. 20 ust. 2]** *„W sprawach, o których mowa w art. 1 ust. 1, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, w których doszło do udostępnienia danych konsumenta o niespełnianiu świadczeń z umowy kredytu instytucjom utworzonym na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe lub biurom informacji gospodarczej, o których mowa w art. 105 ust. 4a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe, kredytodawca jest obowiązany poinformować instytucje i biura, które otrzymała te dane, o wstrzymaniu obowiązku spełniania świadczeń z umowy kredytu przez konsumenta, w terminie* ***2 miesięcy od upływu terminu określonego w art. 20 ust. 2****~~2 miesięcy od dnia wejście w życie niniejszej ustawy~~. Jeżeli pozew nie został doręczony przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, termin ten biegnie od dnia doręczenia pozwu. Instytucje lub biura, o których mowa w zdaniu poprzedzającym są obowiązane wprowadzić informacje do zbioru, w którym są one przetwarzane, w terminie nie dłuższym niż 1 miesiąc od dnia*	**Uwaga niezasadna wobec nieuwzględniania uwagi co do treści art. 20 ust. 2.**

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			ich otrzymania. Informacje mogą zostać udostępnione w drodze teletransmisji."	
	Stowarzyszenia PRO-FUTURIS	Art. 21	Należy dodać wyraz, że chodzi o „wszystkie" instytucje utworzone na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe lub biurom informacji gospodarczej, o których mowa w art. 105 ust. 4a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe.	**Uwaga częściowo zasadna.** Doprecyzowano przepis.
	Wiktor Budzewski Fundacja na rzecz ochrony konsumentów Życie Bez Kredytu oraz Kurpiejewski Budzewski i wspólnicy sp.p. adwokatów	Art. 21	Termin odpowiednio dwóch dla instytucji kredytodawcy i miesiąca dla instytucji oraz biur są niezasadnie długie. Zgodnie z art. 21 ust. 1 Ustawa o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych z dnia 9 kwietnia 2010 r. „biuro dokonuje aktualizacji informacji gospodarczych: na wniosek wierzyciela - nie później niż w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku."	**Uwaga niezasadna.** Z uwagi na konieczność dostosowania do regulacji systemów informatycznych konieczne jest przyjęcie przewidzianego terminu.
	Stowarzyszenia PRO-FUTURIS	Art. 22	Zdanie drugie powinno brzmieć: „Jeżeli sprawa podlega rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, zarzut może zostać zgłoszony do wydania wyroku przez sąd drugiej instancji, tylko na wniosek konsumenta.".	**Uwaga niezasadna.** Nie jest możliwe uzależnienie możliwości zgłoszenia zarzutu potrącenia od wniosku konsumenta.
	Obywatel 115 Obywatel 117 Obywatel 125 Obywatel 126	Art. 22	Proponuję usunięcie w całości, ponieważ strony sporu są reprezentowane przez profesjonalnych pełnomocników procesowych	**Uwaga niezasadna.** Obecne zasady zgłaszania zarzutu potrącenia nie przystawały do sytuacji sprawach frankowych. Powodowały ryzyko wszczynania dalszych postępowań o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności z powołaniem się na potrącenie. Stąd konieczne jest

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 155 Obywatel 159 Obywatel 160 Obywatel 186 Obywatel 188 Obywatel 189 Obywatel 190 Obywatel 191			wprowadzenie zmian także jeśli idzie sprawy niezakończone w pierwszej instancji.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 123 Obywatel 168 Obywatel 195 Obywatel 196 Obywatel 198	Art. 22	Niedopuszczalne potrącenie na etapie II instancji.	**Uwaga niezasadna.** Do czasu wejścia w życie art. 203^1 k.p.c., Kodeks postępowania cywilnego nie zawierał ograniczeń temporalnych dotyczących zgłaszania zarzutu potrącenia. Ograniczenie możliwości zgłoszenia zarzutu potrącenia wiązało się z ograniczeniem prowadzenia postępowania dowodowego przez sąd drugiej instancji i możliwością powołania się na na nowe fakty (art. 381 k.p.c.). Choć art. 381 k.p.c. nadal będzie miał zastosowanie w sprawach frankowych, to przedmiotem potrącenia będzie w praktyce wzajemne roszczenie banku lub konsumenta. Kwestie z nim związane dotyczące zasadności i wysokości roszczenia banku zwykle wynikają ze zgromadzonego materiału dowodowego i nie ma potrzeby prowadzenia dodatkowego postępowania dowodowego. Obowiązujący art. 203^1 k.p.c. również nie wyklucza możliwości zgłoszenia zarzutu potrącenia przed sądem drugiej instancji, jeśli roszczenie stanie się wymagalne w trakcie postępowania drugoinstancyjnego. Wprowadzono przepis zabezpieczający interesy konsumentów w zakresie kosztów w przypadku złożenia oświadczenia o potrącaniu w trakcie procesu.
	Obywatel 158	Art. 22	usunąć potrącenie na etapie II instancji. Niedopuszczalne jest, aby zmieniać wieloletnie postępowania w ten sposób, aby bank mógł zgłosić zarzut potrącenia np. na rozprawie w II instancji, co oczywiście	**Uwaga niezasadna.** Do czasu wejścia w życie art. 203^1 k.p.c., Kodeks postępowania cywilnego nie zawierał ograniczeń temporalnych dotyczących zgłaszania zarzutu potrącenia. Ograniczenie możliwości zgłoszenia zarzutu potrącenia wiązało

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			wydłuży sprawę oraz wprowadzi niedopuszczalną sytuację, że wierzytelność banku czy wierzytelność konsumenta o odsetki będzie przedmiotem oceny tylko w jednej instancji, bez możliwości odwołania się od tego rozstrzygnięcia. Narusza to poważnie zasadę nie tylko działania prawa wstecz, ale również dwuinstancyjności postępowania. Konsumenci składali pozwy na określonym stanie prawnym i narusza się ich prawa procesowe poprzez dodanie bankom (przedsiębiorcom nieuczciwym) szeregu udogodnień procesowych, których nie mają przedsiębiorcy uczciwi, ani inne strony postępowania cywilnego. Naruszona jest w ten sposób równość wobec praw, podstawowa zasada konstytucyjna. Poza tym niezrozumiałe jest wyłączenie dla banków art. 203 (1) par. 1 kpc.	się z ograniczeniem prowadzenia postępowania dowodowego przez sąd drugiej instancji i możliwością powołania się na na nowe fakty (art. 381 k.p.c.). Choć art. 381 k.p.c. nadal będzie miał zastosowanie w sprawach frankowych, to przedmiotem potrącenia będzie w praktyce wzajemne roszczenie banku lub konsumenta. Kwestie z nim związane dotyczące zasadności i wysokości roszczenia banku zwykle wynikają ze zgromadzonego materiału dowodowego i nie ma potrzeby prowadzenia dodatkowego postępowania dowodowego. Obowiązujący art. 203^1 k.p.c. również nie wyklucza możliwości zgłoszenia zarzutu potrącenia przed sądem drugiej instancji, jeśli roszczenie stanie się wymagalne w trakcie postępowania drugoinstancyjnego. Wprowadzono przepis zabezpieczający interesy konsumentów w zakresie kosztów w przypadku złożenia oświadczenia o potrącaniu w trakcie procesu.
	Obywatel 134 Obywatel 138 Obywatel 145 Obywatel 205	art.22	Nadać nr 19 oraz w zdaniu pierwszym i w drugim usunąć wyraz „drugiej”, i wpisać „pierwszej”	**Uwaga niezasadna.** Do czasu wejścia w życie art. 203^1 k.p.c., Kodeks postępowania cywilnego nie zawierał ograniczeń temporalnych dotyczących zgłaszania zarzutu potrącenia. Ograniczenie możliwości zgłoszenia zarzutu potrącenia wiązało się z ograniczeniem prowadzenia postępowania dowodowego przez sąd drugiej instancji i możliwością powołania się na na nowe fakty (art. 381 k.p.c.). Choć art. 381 k.p.c. nadal będzie miał zastosowanie w sprawach frankowych, to

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
				przedmiotem potrącenia będzie w praktyce wzajemne roszczenie banku lub konsumenta. Kwestie z nim związane dotyczące zasadności i wysokości roszczenia banku zwykle wynikają ze zgromadzonego materiału dowodowego i nie ma potrzeby prowadzenia dodatkowego postępowania dowodowego. Obowiązujący art. 203^1 k.p.c. również nie wyklucza możliwości zgłoszenia zarzutu potrącenia przed sądem drugiej instancji, jeśli roszczenie stanie się wymagalne w trakcie postępowania drugoinstancyjnego. Wprowadzono przepis zabezpieczający interesy konsumentów w zakresie kosztów w przypadku złożenia oświadczenia o potrącaniu w trakcie procesu.
	Obywatel 134 Obywatel 138 Obywatel 145 Obywatel 205	Art. 23 i 24	Nadać nr 20 i 21	**Uwaga nieczytelna.**
	Konfederacja Lewiatan	Art. 23	Artykuł 23 ust. 3 budzi wątpliwości, nie tylko natury konstytucyjnej, także z punktu widzenia kontroli wydanych na tej podstawie postanowień, ale także dlatego, że - skoro w momencie wnoszenia skargi kasacyjnej istniały zagadnienie prawne bądź potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub rozbieżności w orzecznictwie, które skutkowały przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania, a następnie podstawy te odpadły, co skutkuje zmianą postanowienia o przyjęciu	**Uwaga niezasadna.** Regulację ograniczono jedynie do skarg kasacyjnych kredytodawców. Orzecznictwo w sprawach frankowych w przypadku wiodących problemów jest ugruntowane.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			skargi do rozpoznania, to nie jest to w żadnej mierze okoliczność obciążająca stronę wnoszącą skargę. Tymczasem w takim przypadku strona nie odzyska nawet ¾ uiszczonej opłaty od skargi kasacyjnej. Stanowi to kolejny przykład naruszenia zasady pewności prawa. Postulowane przez ustawodawcę w uzasadnieniu zachęcanie do cofania skarg kasacyjnych celem odzyskania połowy opłaty od skargi kasacyjnej, aby zniwelować ten skutek nie jest środkiem adekwatnym (porównując zakres zwrotu).	
	Stowarzyszenie Stop Bankowemu Bezprawiu	Art. 23	Zgodnie z uzasadnieniem chodzi tylko o skargi kasacyjne przedsiębiorcy. Skargi kredytobiorców powinny być rozpatrywane. Szczególnie w sytuacji, gdy sądy pierwszych instancji wydały orzeczenia sprzeczne z wykładnia TSUE.	**Uwaga zasadna.**
	Związek Banków Polskich	Art. 23	Regulacja w tym zakresie **po raz kolejny wkracza w prawomocne rozstrzygnięcia sądowe (postanowienia o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania), co budzi wątpliwości z punktu widzenia zasady demokratycznego państwa prawneg**o (art. 2 Konstytucji RP) **oraz zasady podziału władz** (art. 10 ust. 1 i 2 Konstytucji RP). Zwłaszcza, że projektowany przepis stanowczo nakazuje „zmienić" postanowienie o przyjęciu do rozpoznania skargi kasacyjnej, a nie pozostawia decyzyjność w tym zakresie Sądowi Najwyższemu („może zmienić"). W powiązaniu z art. 23 ust. 3 (regulacja przewidująca, że skarżącemu nie przysługuje zwrot ¾ opłaty od skargi kasacyjnej w razie odmowy jej przyjęcia do rozpoznania w ramach ponownego przedsądu) regulacja budzi dalsze	**Uwaga niezasadna.** Regulację ograniczono jedynie do skarg kasacyjnych kredytodawców. Orzecznictwo w sprawach frankowych w przypadku wiodących problemów jest ugruntowane. Do banku należy ocena, które zagadnienia prawne nie są jeszcze dostatecznie wyjaśnione.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			wątpliwości konstytucyjne. Uzasadnienie projektu ustawy wskazuje, że „*nie pogarsza to sytuacji* [skarżącego], *ponieważ w razie oddalenia skargi kasacyjnej zwrot opłaty także by nie przysługiwał. Dodać należy, że skarżący może odzyskać zwrot części opłaty, jeżeli – nie czekając na powtórny przedsąd – w ciągu 6 miesięcy od wejścia ustawy w życie cofnie skargę kasacyjną (por. art. 15 ust. 3)*". W takim kształcie regulacja w istocie zmusza banki do cofania wniesionych skarg kasacyjnych – pomimo że (jak wskazano powyżej), również w ostatnim czasie Sąd Najwyższy wydawał rozstrzygnięcia korzystne dla banków (zob. wyroki SN: z 1 czerwca 2022 r,, II CSKP 364/22; z 20 czerwca 2023 r., II CSKP 1476/22; 22 lutego 2024 r., II CSKP 11/23; 5 czerwca 2024 r., II CSKP 1468/22; 30 października 2024 r., II CSKP 1939/22 oraz postanowienie SN z 25 września 2023 r., I CSK 862/23). To także może być sprzeczne z prawem do sądu (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP).	
	Wiktor Budzewski Fundacja na rzecz ochrony konsumentów Życie Bez Kredytu oraz Kurpiejewski Budzewski i wspólnicy sp.p. adwokatów	Art. 23	Przepis całkowicie zbędny, wywoła tylko obowiązek SN do rewizji wszystkich postanowień.	**Uwaga niezasadna.** Przepis nie wprowadza takiej konieczności.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 170	Art. 23	Wnioskuję o dodanie przepisu wskazującego, iż art. 4 i art. 7 dotyczy postępowań sądowych wytoczonych po wejściu w życie ustawy. Zgodnie z uzasadnieniem chodzi tylko o skargi kasacyjne przedsiębiorcy. Skargi kredytobiorców powinny być również rozpatrywane. Szczególnie w sytuacji, gdy sądy pierwszych instancji wydały orzeczenia sprzeczne z wykładnia TSUE	**Uwaga częściowo zasadna.**
	Obywatel 204	Art. 23	Przepis artykułu 23 (w zakresie powtórnej weryfikacji skarg kasacyjnych) może prowadzić do nieuzasadnionego ograniczania dostępu do kontroli kasacyjnej, co może naruszać konstytucyjne prawo do sądu w kontekście kontroli prawidłowości stosowania prawa przez sądy niższych instancji.	**Uwaga niezasadna.** Konstytucja gwarantuje postępowanie dwuinstancyjne. Przepis ograniczono jedynie do skarg kasacyjnych kredytodawców. Rozwiązanie jest uzasadnione utrwalonym orzecznictwem dotyczącym węzłowych kwestii w zakresie rozstrzygania sporów frankowych.
	Obywatel 104 Obywatel 108 Obywatel 110 Obywatel 112 Obywatel 113 Obywatel 114 Obywatel 119 Obywatel 124 Obywatel 132 Obywatel 133	Art. 23	Zgodnie z uzasadnieniem chodzi tylko o skargi kasacyjne przedsiębiorcy. Skargi kredytobiorców powinny być również rozpatrywane. Szczególnie w sytuacji, gdy sądy pierwszych instancji wydały orzeczenia sprzeczne z wykładnia TSUE	**Uwaga zasadna.**

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 135 Obywatel 136 Obywatel 137 Obywatel 140 Obywatel 143 Obywatel 147 Obywatel 148 Obywatel 150 Obywatel 152 Obywatel 153			
	Obywatel 55 Obywatel 56 Obywatel 57 Obywatel 58 Obywatel 59 Obywatel 60 Obywatel 61 Obywatel 62 Obywatel 63 Obywatel 64	Art.23	SN będzie mógł nie rozpoznać skargi kasacyjnej konsumenta (już przyjętej) na obcięte sprzecznie z prawem odsetki (art. 23) - konsumenci więc, mimo wyroku TSUE, mogą zostać finalnie pozbawieni prawa do odsetek. Konsument też faktycznie nie otrzyma zwrotu opłaty sądowej od skargi, podczas gdy dla banków przewiduje się szereg narzędzi pozwalających im uzyskanie zwrotu opłat sądowych;	**Uwaga zasadna.**

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 74 Obywatel 75 Obywatel 77 Obywatel 78 Obywatel 79 Obywatel 83 Obywatel 84 Obywatel 85 Obywatel 86 Obywatel 87 Obywatel 90 Obywatel 91 Obywatel 92 Obywatel 96 Obywatel 97 Obywatel 100 Obywatel 101 Obywatel 103 Obywatel 105 Obywatel 106			

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 107 Obywatel 108 Obywatel 110 Obywatel 112 Obywatel 113 Obywatel 114 Obywatel 119 Obywatel 120 Obywatel 122 Obywatel 124 Obywatel 125 Obywatel 127 Obywatel 128 Obywatel 129 Obywatel 130 Obywatel 131 Obywatel 132 Obywatel 133 Obywatel 134 Obywatel 135			

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 136 Obywatel 137 Obywatel 138 Obywatel 140 Obywatel 141 Obywatel 142 Obywatel 143 Obywatel 144 Obywatel 145 Obywatel 146 Obywatel 147 Obywatel 148 Obywatel 149 Obywatel 150 Obywatel 151 Obywatel 152 Obywatel 153 Obywatel 154 Obywatel 155 Obywatel 156			

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Obywatel 157 Obywatel 159 Obywatel 161 Obywatel 162 Obywatel 163 Obywatel 165 Obywatel 166 Obywatel 169 Obywatel 180 Obywatel 187 Obywatel 192 Obywatel 194 Obywatel 203 Obywatel 205			
	Stowarzyszenia PRO-FUTURIS	Art. 23	Cały art.23 jest do usunięcia jako próba siłowego rozwiązania, które to zagadnienie regulują dotychczasowe przepisy. Cały Art 23 jest bezpodstawny i do tego niekonstytucyjny, a także nie zgodny z dotychczasową linią orzeczniczą TSUE.	**Uwaga nieczytelna.**
Uwagi do uzasadnienia projektu				

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
Uwagi do Oceny Skutków Regulacji				
1.	Obywatel 27		Dużym zagrożeniem jeśli chodzi o skutki tej ustawy może być nieuwzględnianie przez sądy zarzutu przedawnienia roszczeń banków względem konsumentów, po wnioskach banków o roszczeniu wzajemnym. To kolejne miliardy złotych zysków dla banków a strat dla konsumentów.	Uwaga niezasadna wobec rezygnacji z rozwiązania z dotychczasowego art. 7.
2.	Obywatel 134 Obywatel 138 Obywatel 145 Obywatel 205		Ocena Skutków Regulacji została przygotowana w warianciebardzo optymistycznym, z korzyścią dla banków, a z niedoszacowanymi stratami Skarbu Państwa i dla setek tysięcy polskich konsumentów uwikłanych w nieuczciwe umowy przez banki. Przykład z OSR: tylko na możliwości składania przez banki wniosków o roszczenie wzajemne, przy założeniu, że obejmą jedynie 11.088 spraw, (z 80.000 pozwów, które dopiero zostaną złożone w ciągu następnych 3 lat) banki zyskają kosztem Skarbu Państwa 79 mln zł, a konsumenci 277 tys. zł!!! Nie wiadomo dlaczego, w OSR nie ujęto będących w toku ponad 148 tys. spraw w I instancji i 61.710 w II instancji oraz resztę z przewidywanych 80 000 pozwów z w ciągu najbliższych lat? Przecież zgodnie z projektem banki mogą zgłaszać wnioski o roszczenie wzajemne nawet tuż przed wydaniem prawomocnego wyroku, a to w sumie może być prawie 290 000 wniosków (czyli ponad 26 razy więcej niż w OSR), czyli zysk dla banków, a strata dla SP to kwota ponad 2 mld zł. Do tego dochodzą inne „zyski" dla banków, a straty dla konsumentów i SP w postaci nieuwzględnienia przedawnienia roszczeń banków i możliwej utraty odsetek za opóźnienie w przypadku rozliczenia wzajemnych roszczeń na zasadzie teorii salda. Zwolnienie banków lub	Wobec rezygnacji z rozwiązania z art. 7 zmodyfikowano i uzupełniono OSR.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg wersji projektu z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			zwrot opłat sądowych od wycofania pozwów, apelacji czy skarg kasacyjnych to kolejne miliardy zł. Dlaczego nikt tego nie policzył dokładnie i tak łatwo daje „nagrodę” dla banków, a miliardowe straty dla konsumentów i Skarbu Państwa? Dlatego proszę o przeliczanie raz jeszcze skutków finansowych dla konsumentów, banków i Skarbu Państwa w wersji skrajnie niekorzystnej dla konsumentów i SP.	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
Uwagi do projektu ustawy				
1.	KIRP	Art. 1 ust. 1	Mogą powstać wątpliwości dotyczące pojęcia konsumenta (jest to przedmiot sporu między stronami) oraz tego, czy przepisy projektu ustawy będą miały zastosowanie także w sprawach z udziałem **następcy prawnego konsumenta.**	**Uwaga częściowo zasadna.** Wyraźnie przesądzono tę kwestię. Przepisy ustawy obejmują swoim zakresem następców prawnych pod tytułem ogólnym (spadkobierców), którzy wstępują w ogół praw i obowiązków konsumenta. Natomiast regulacja nie znajduje zastosowania wobec podmiotów, które nabyły roszczenia od konsumenta w drodze cesji (następców prawnych pod tytułem szczególnym). Takie rozróżnienie wynika z istoty ochrony konsumenckiej, która w projektowanym zakresie powinna być kontynuowana wobec spadkobierców, ale nie wobec cesjonariuszy nabywających roszczenia w obrocie profesjonalnym.
2.	NRA	Art. 1 ust. 1	Art. 1 ust. 1 Projektu stanowi, że „Przepisy niniejszej ustawy stosuje się do rozpoznawanych w sądowym postępowaniu cywilnym spraw o roszczenia związane z zawartą z konsumentem umową kredytu denominowanego lub indeksowanego do franka szwajcarskiego (CHF}". Dalej ust.2 dopowiada, iż „Ilekroć w przepisach niniejszej ustawy mowa jest o „umowie kredytu", rozumie się przez to zawartą przez konsumenta umowę kredytu denominowanego lub indeksowanego do franka szwajcarskiego (CHF)" **Poza zakresem proponowanych w projekcie rozwiązań proceduralnych miałyby więc znaleźć się spory dotyczące umów o kredyt indeksowany lub denominowany, powiązany z inną walutą aniżeli CHF, a także umowy o**	**Uwaga zasadna w części pominięcia umowy pożyczki hipotecznej indeksowanej lub denominowanej do CHF.** **W pozostałym zakresie niezasadna.** Głównym celem projektowanej ustawy jest przywrócenie sprawności działania sądów, które obecnie są obciążone ogromną liczbą spraw dotyczących kredytów frankowych (CHF). Sprawy związane z umowami kredytowymi indeksowanymi lub denominowanymi do innych walut obcych, nie stanowią obecnie

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			pożyczkę indeksowaną lub denominowaną w walucie obcej, w tym również w CHF. Zasadność takiego ograniczenia zastosowania proponowanych w Projekcie rozwiązań budzi wątpliwości. Wszystkie wymienione na wstępie okoliczność umożliwiające wprowadzenie rozwiązań proceduralnych usprawniających rozpoznanie sprawy (ograniczony krąg istotnych okoliczności faktycznych, brak sporu co do większości faktów, wnioski wynikające z orzecznictwa SN i TSUE) pozostają aktualne również w odniesieniu do spraw, w których spór dotyczy umów o kredyt denominowany lub indeksowany do innej waluty obcej niż CHF, a także umów o pożyczkę dominowaną lub indeksowaną do waluty obcej. Inna waluta obca, którą obrano jako miernik wartości służący do obliczania wysokości świadczeń stron umowy kredytu lub pożyczki bankowej nie uzasadnia stosowania innych rozwiązań proceduralnych. Tym bardziej, w przypadku umów pożyczek bankowych powiązanych z walutą obca, brak jest przyczyn mogących uzasadniać ich odmienne potraktowanie. W przypadku wszystkich tych umów spór najczęściej koncentruje się wokół tych samych zarzutów mających uzasadniać uznanie zamieszczonych w nich postanowień dotyczących przeliczeń walutowych za niedozwolone w rozumieniu art. 385 § 1 k.c. a mianowicie zarzutu braku szczegółowego określenia w umowie obiektywnej metody ustalania kursu waluty obcej1 oraz zarzutu braku przekazania konsumentowi informacji o ryzyku kursowym w zakresie wskazanym w orzecznictwie TSUE . W szczególności, miażdżąca większość umów kredytu omawianego rodzaju (niezależnie jaką walutę wybrano), nie tylko nie określa szczegółowej i obiektywnej metody ustalania kursu waluty, lecz nie wskazuje nawet	takiego problemu dla wymiaru sprawiedliwości pod względem ich liczby. Projekt nie zamierza różnicować ochrony prawnej konsumentów w zależności od rodzaju waluty, a jedynie koncentruje się na rozwiązaniu najbardziej palącego problemu systemowego, jakim jest nagromadzenie spraw frankowych. Należy podkreślić, że ustawa w żadnym stopniu nie zamyka kredytobiorcom posiadającym umowy kredytowe powiązane z innymi walutami (np. euro) możliwości dochodzenia roszczeń na zasadach ogólnych. Warto również zauważyć, że choć mechanizmy indeksacji czy denominacji mogą być podobne, występują istotne różnice między kredytami frankowymi a np. kredytami w euro, w tym przede wszystkim skala zmian kursu waluty oraz liczba umów zawartych na polskim rynku. Te różnice uzasadniają wprowadzenie szczególnych rozwiązań proceduralnych wyłącznie dla kategorii spraw, które faktycznie doprowadziły do niewydolności systemu sądowego.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			ogólnych kryteriów pozwalających na weryfikacje wyznaczonego przez bank kursu waluty. Pozostawienie tego rodzaju spraw poza zakresem ustawy mającej usprawnić postępowanie, może budzić wątpliwości odnośnie do równego traktowania konsumentów. **Projekt ustawy nie wprowadza definicji umowy kredytu denominowanego w walucie obcej lub indeksowanego do tej waluty.** Wydaje się jednak, że obecnie w praktyce obrotu prawnego, jak również w orzecznictwie pojęcia te, choć niezdefiniowane ustawowo, mają utrwalone znaczenie umożliwiające posługiwanie się nimi, bez obawy nieporozumienia. **Ustawa mająca na celu wprowadzenie rozwiązań proceduralnych, do tego o incydentalnym charakterze, raczej nie byłaby właściwym miejscem na wprowadzanie definicji ustawowej tych umów.** **PROPOZYCJA ZMIANY:** Art. 1. 1. Przepisy niniejszej ustawy stosuje się do rozpoznawanych w sądowym postępowaniu cywilnym spraw o roszczenia związane z zawartą z konsumentem umową pożyczki lub kredytu denominowanego lub indeksowanego do waluty obcej (waluty innej niż ta w której konsument uzyskuje podstawowy dochód) a także do rozpoznawanych w sądowym postępowaniu cywilnym spraw o roszczenia związane z zawartą z konsumentem umową pożyczki denominowanej lub indeksowanej do waluty obcej. 2. Ilekroć w przepisach niniejszej ustawy mowa jest o „umowie kredytu”, rozumie się przez to zawartą przez konsumenta umowę kredytu denominowanego lub indeksowanego do waluty obcej, a także zawartą z konsumentem umowę pożyczki denominowanej lub indeksowanej do waluty obcej.	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
3.	Rzecznik Finansowy	Art. 1 ust. 1	**Należy nadać brzmienie:** „Art. 1. 1. Przepisy niniejszej ustawy stosuje się do rozpoznawanych w sądowym postępowaniu cywilnym spraw o roszczenia związane z zawartą z konsumentem umową kredytu denominowanego lub indeksowanego do waluty obcej oraz pożyczki hipotecznej denominowanej lub indeksowanej do waluty obcej, o ile konsument ten jest stroną postępowania.” <u>Uzasadnienie poprawki</u> Zaproponowano zmianę tytułu ustawy poprzez dodanie słów: „lub pożyczki hipotecznej denominowanej lub indeksowanej” oraz zastąpienie słów „franka szwajcarskiego” słowami „waluty obcej”. Stanowić to będzie wyraźną wskazówkę interpretacyjną, że zakresem ustawy nie są objęte wyłącznie umowy o kredyt denominowany lub indeksowany, ale także umowy pożyczki hipotecznej indeksowanej lub denominowanej. Ponadto będzie to stanowić wskazówkę interpretacyjną, że chodzi o kredyty i pożyczki denominowane oraz indeksowane nie tylko do franka szwajcarskiego, ale do każdej waluty obcej.	**Uwaga zasadna w części pominięcia umowy pożyczki hipotecznej indeksowanej lub denominowanej do CHF.** **W pozostałym zakresie niezasadna.** Głównym celem projektowanej ustawy jest przywrócenie sprawności działania sądów, które obecnie są obciążone ogromną liczbą spraw dotyczących kredytów frankowych (CHF). Sprawy związane z umowami kredytowymi indeksowanymi lub denominowanymi do innych walut obcych, nie stanowią obecnie takiego problemu dla wymiaru sprawiedliwości pod względem ich liczby. Projekt nie zamierza różnicować ochrony prawnej konsumentów w zależności od rodzaju waluty, a jedynie koncentruje się na rozwiązaniu najbardziej palącego problemu systemowego, jakim jest nagromadzenie spraw frankowych. Należy podkreślić, że ustawa w żadnym stopniu nie zamyka kredytobiorcom posiadającym umowy kredytowe powiązane z innymi walutami (np. euro) możliwości dochodzenia roszczeń na zasadach ogólnych. Warto również zauważyć, że choć mechanizmy indeksacji czy denominacji mogą być podobne, występują istotne różnice między kredytami frankowymi a np. kredytami w euro, w tym przede

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
				wszystkim skala zmian kursu waluty oraz liczba umów zawartych na polskim rynku. Te różnice uzasadniają wprowadzenie szczególnych rozwiązań proceduralnych wyłącznie dla kategorii spraw, które faktycznie doprowadziły do niewydolności systemu sądowego.
4.	Sąd Apelacyjny w Warszawie	Art. 1 ust. 1 i 2	1. Ustawa powinna zawierać własną definicję umowy kredytu denominowanego lub indeksowanego (np. przez wskazanie, że chodzi o umowy, w których saldo zadłużenia określone zostało w walucie obcej, a wykonywanie umowy łączyło się z koniecznością lub możliwością dokonywania przeliczeń pomiędzy różnymi walutami). Pojęcie umowy kredytu denominowanego lub indeksowanego nie jest zdefiniowane, a kwalifikacja niektórych umów jest przedmiotem sporu w toku postępowania sądowego (zgodnie z argumentacją banków są to umowy kredytu walutowego). 2. Brzmienie przepisu nie pozwala na określenie, czy zakresem stosowania ustawy objęte są jedynie umowy, który od początku zawierane były jako umowy kredytu indeksowanego albo denominowanego, czy również umowy, które pierwotnie były zawierane jako umowy innego rodzaju, a uległy przekształceniu w umowę powiązaną z walutą obcą. 3. Posługiwanie się pojęciem „umowy kredytu" rodzi niebezpieczeństwo zawężenia zakresu ustawy do umowy kredytu w rozumieniu prawa bankowego i wyeliminowania z zakresu stosowania ustawy umów pożyczek. Zakres stosowania przepisów szczególnych winien być jasno określony. Równocześnie w praktyce rozróżnienie pomiędzy umową kredytu a umową pożyczki bywa dyskusyjne i często wymaga szczegółowej analizy treści umowy.	1. **Uwaga niezasadna.** Odróżnienie kredytu denominowanego lub indeksowanego od innych rodzajów umów kredytowych (walutowych) nie powinno nastręczać trudności na wstępnym etapie postępowania, nawet przy rozbieżnych stanowiskach stron. Kwalifikacja danej umowy jest możliwa na podstawie jej treści, bez potrzeby wprowadzania dodatkowej definicji ustawowej. Warto podkreślić, że sama ustawa Prawo bankowe w art. 69 posługuje się pojęciami kredytu denominowanego i indeksowanego bez definiowania tych terminów, co potwierdza, że są to pojęcia o ustalonej treści w praktyce bankowej i orzeczniczej. Sąd rozpoznający sprawę jest w stanie dokonać prawidłowej oceny charakteru umowy bez dodatkowych definicji, opierając się na istniejącym dorobku orzeczniczym. Kwestię tą również poruszono w uzasadnieniu projektu ustawy. 2. **Uwaga niezasadna.** Uzupełniono uzasadnienie projektu wyjaśniając, że

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			4. Niezrozumiałe jest ograniczenie zakresu stosowania ustawy jedynie do umów powiązanych z frankiem szwajcarskim. Konstrukcje umów indeksowanych i denominowanych a w konsekwencji zakres koniecznego postępowania sądowego są identyczne bez względu na zastosowaną walutę (frank szwajcarski, dolar, euro, jen itd.). 5. Ustawa nie wyjaśnia skutków ustalenia w toku postępowania sądowego, że stroną umowy nie jest – wbrew twierdzeniom pozwu – konsument. Czy wówczas regulacje ustawy nie będą mogły być stosowane i czy będzie zachodziła konieczność powtórzenia postępowania w całości albo w części.	regulacją objęte są również umowy kredytu i hipotecznej pożyczki waloryzowane do CHF, jeśli taki charakter nadano im wskutek aneksowania wcześniej zawartej umowy; 3. **Uwaga zasadna. Uzupełniono treść art. 1;** 4. **Uwaga niezasadna**. Głównym celem projektowanej ustawy jest przywrócenie sprawności działania sądów, które obecnie są obciążone ogromną liczbą spraw dotyczących kredytów frankowych (CHF). Sprawy związane z umowami kredytowymi indeksowanymi lub denominowanymi do innych walut obcych, nie stanowią obecnie takiego problemu dla wymiaru sprawiedliwości pod względem ich liczby. Projekt nie zamierza różnicować ochrony prawnej konsumentów w zależności od rodzaju waluty, a jedynie koncentruje się na rozwiązaniu najbardziej palącego problemu systemowego, jakim jest nagromadzenie spraw frankowych. Należy podkreślić, że ustawa w żadnym stopniu nie zamyka kredytobiorcom posiadającym umowy kredytowe powiązane z innymi walutami (np. euro) możliwości dochodzenia roszczeń na zasadach ogólnych. Warto również zauważyć, że choć mechanizmy indeksacji czy denominacji

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
				mogą być podobne, występują istotne różnice między kredytami frankowymi a np. kredytami w euro, w tym przede wszystkim skala zmian kursu waluty oraz liczba umów zawartych na polskim rynku. Te różnice uzasadniają wprowadzenie szczególnych rozwiązań proceduralnych wyłącznie dla kategorii spraw, które faktycznie doprowadziły do niewydolności systemu sądowego. 5. **Uwaga jest niezasadna**. Powtórzenie czynności w postępowaniu będzie uzależnione od ewentualnego naruszenia praw do obrony w przypadku zastosowania regulacji wyjątkowych wynikających z ustawy. W sytuacji, gdy w toku postępowania sądowego zostanie ustalone, że strona umowy nie jest konsumentem (wbrew twierdzeniom zawartym w pozwie), sąd będzie zmuszony ocenić, czy zastosowanie przepisów ustawy wpłynęło na możliwość realizacji przez strony ich praw procesowych, w szczególności prawa do obrony. Jeżeli szczególne regulacje ustawy nie spowodowały ograniczenia możliwości przedstawienia stanowiska i dowodów przez stronę, która błędnie została uznana za konsumenta, powtarzanie czynności procesowych nie będzie konieczne. Natomiast w przypadku, gdy specyficzne rozwiązania ustawowe

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
				istotnie wpłynęły na zakres uprawnień procesowych stron, konieczne będzie powtórzenie tych czynności, które naruszały prawa do obrony.
5.	SO w Warszawie	Art. 1 ust. 1	W niektórych umowach kredytu strony dokonały zmiany kredytobiorcy. W innych wypadkach kredytobiorca zmarł, a stronami umowy kredytu stają jego spadkobiercy. Pojawia się wątpliwość, czy projektowana ustawa ma wówczas zastosowanie w związku z zawartym w art. 1 ust. 1 zastrzeżeniem „o ile konsument ten jest stroną postępowania". Sformułowanie to budzi wątpliwości, czy projektowaną ustawę stosuje się do sytuacji, w których stroną postępowania jest inny konsument niż ten, który zawarł umowę. Tego rodzaju wątpliwości można uniknąć przez skreślenie z projektowanego przepisu słowa „ten".	**Uwaga zasadna. Uzupełniono treść art. 1.**
6.	SO w Warszawie	Art. 1 ust. 2	1) Decyzja o wyłączeniu stosowania ustawy do kredytów indeksowanych i denominowanych w innych walutach niż frank szwajcarski budzi wątpliwości z punktu widzenia konstytucyjnej zasady równości wobec prawa. Konstrukcja umów i mechanizm przeliczania waluty polskiej na walutę obcą w umowach kredytu co do zasady były takie same przy każdej z walut obcych. Spośród 43.690 spraw toczących się w Wydziale XXVIII Cywilnym Sądu Okręgowego w Warszawie 966 stanowią sprawy dotyczące kredytów powiązanych z walutą obcą inną niż CHF, czyli EUR, USD i JPY. Wyłączenie tych spraw z zakresu stosowania projektowanej ustawy może doprowadzić do istotnych komplikacji proceduralnych związanych z tym, że do bardzo podobnych spraw będą miały zastosowanie inne przepisy, w tym pomyłek ze	1) **Uwaga niezasadna.** Głównym celem projektowanej ustawy jest przywrócenie sprawności działania sądów, które obecnie są obciążone ogromną liczbą spraw dotyczących kredytów frankowych (CHF). Sprawy związane z umowami kredytowymi indeksowanymi lub denominowanymi do innych walut obcych, nie stanowią obecnie takiego problemu dla wymiaru sprawiedliwości pod względem ich liczby. Projekt nie zamierza różnicować ochrony prawnej konsumentów w zależności od rodzaju waluty, a jedynie koncentruje się na rozwiązaniu najbardziej palącego problemu systemowego, jakim jest nagromadzenie spraw frankowych. Należy

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			strony pełnomocników, orzeczników, asystentów i sekretarzy. 2) Projektowana ustawa obejmuje wyłącznie umowy kredytu, natomiast nie dotyczy umów pożyczek, pomimo, że znaczna ich liczba została udzielona w walutach obcych. Również w tym wypadku pojawia się pytanie o zgodność z konstytucyjną zasadą równości wobec prawa. Umowa kredytu różni się od umowy pożyczki, to jednak mechanizm przeliczania waluty polskiej na walutę obcą jest w obu umowach taki sam, a to właśnie klauzule przeliczeniowe są powszechnie uznawane za niedozwolone postanowienia umowne. 3) Istnieje duża liczba umów kredytu, które pierwotnie zostały udzielone w PLN, a następnie na podstawie aneksu zostały przewalutowane na walutę obcą. Zdarzają się także (mniej licznie) sytuacje odwrotne, to jest umowy kredytu udzielone w walucie obcej, które następnie na podstawie aneksu zostały przewalutowane na kredytu złotowe. Art. 1 ust. 2 projektowanej ustawy nie precyzuje, czy ustawę stosuje się do obu przypadków przewalutowanych umów, do jednego z nich, czy też do żadnego. 4) W sprawach frankowych zdarzają się sytuacje, w których powód w pozwie twierdzi, że zawarł umowę jako konsument, natomiast w toku postępowania dowodowego okazuje się, że zaciągnął kredyt na cele związane z prowadzoną działalnością gospodarczą, zatem nie był konsumentem. Może to powodować praktyczne komplikacje, bowiem po kilku latach prowadzenia procesu okaże się, że przepisy projektowanej ustawy nie będą miały zastosowania,	podkreślić, że ustawa w żadnym stopniu nie zamyka kredytobiorcom posiadającym umowy kredytowe powiązane z innymi walutami (np. euro) możliwości dochodzenia roszczeń na zasadach ogólnych. Warto również zauważyć, że choć mechanizmy indeksacji czy denominacji mogą być podobne, występują istotne różnice między kredytami frankowymi a np. kredytami w euro, w tym przede wszystkim skala zmian kursu waluty oraz liczba umów zawartych na polskim rynku. Te różnice uzasadniają wprowadzenie szczególnych rozwiązań proceduralnych wyłącznie dla kategorii spraw, które faktycznie doprowadziły do niewydolności systemu sądowego. 2) **Uwaga zasadna.** 3) Uwaga niezasadna. Uzupełniono uzasadnienie projektu wyjaśniając, że regulacją objęte są również umowy kredytu i hipotecznej pożyczki waloryzowane do CHF, jeśli taki charakter nadano im wskutek aneksowania wcześniej zawartej umowy; 4) Powtórzenie czynności w postępowaniu będzie uzależnione od ewentualnego naruszenia praw do obrony w przypadku zastosowania regulacji wyjątkowych wynikających z ustawy. W sytuacji, gdy w toku postępowania sądowego zostanie

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			co wywoła dalsze implikacje, jak np. konieczność rozpoznania wniosku o zabezpieczenie, który został pozostawiony bez rozpoznania na podstawie art. 2 ust. 4. Projektowana ustawa powinna rozstrzygać, jak sąd winien postępować w sprawach, w których status konsumenta jest sporny. 5) W licznych sprawach konsumenci występują z powództwami, które dotyczą kilku zawartych przez nich umów kredytu z tym samym bankiem. Możliwe jest zatem, że jednej z umów będą dotyczyły przepisy ustawy (np. kredytu indeksowanego do CHF), natomiast drugiej umowy przepisy ustawy nie będą dotyczyć (np. pożyczka hipoteczna indeksowana do CHF, kredyt indeksowany do CHF zaciągnięty na cele działalności gospodarczej, kredyt indeksowany do EUR). Ustawa powinna rozstrzygać tę sytuację. Można wyobrazić sobie cztery różne rozwiązania: - Przepisy ustawy stosuje się do sprawy w całości, tj. w stosunku do każdej z umów. Takie rozwiązanie byłoby niesprawiedliwe i umożliwiałoby nadużywanie prawa. - Przepisów ustawy nie stosuje się w ogóle, jeżeli jedna z umów nie jest objęta jej zakresem przedmiotowym. Takie rozwiązanie byłoby niekorzystne dla konsumentów. - Przepisy ustawy stosuje się tylko do tej umowy, która jest objęta zakresem przedmiotowym ustawy. Takie rozwiązanie byłoby w praktyce trudne do zastosowania, a co do niektórych przepisów niemożliwe, np. jeśli chodzi o przepis dotyczący składu sądu (art. 10).	ustalone, że strona umowy nie jest konsumentem (wbrew twierdzeniom zawartym w pozwie), sąd będzie zmuszony ocenić, czy zastosowanie przepisów ustawy wpłynęło na możliwość realizacji przez strony ich praw procesowych, w szczególności prawa do obrony. Jeżeli szczególne regulacje ustawy nie spowodowały ograniczenia możliwości przedstawienia stanowiska i dowodów przez stronę, która błędnie została uznana za konsumenta, powtarzanie czynności procesowych nie będzie konieczne. Natomiast w przypadku, gdy specyficzne rozwiązania ustawowe istotnie wpłynęły na zakres uprawnień procesowych stron, konieczne będzie powtórzenie tych czynności, które naruszały prawa do obrony. 5) **Uwaga niezasadna.** Przepisy ustawy znajdą zastosowanie wyłącznie w postępowaniu, w którym wszystkie żądania pozwu kwalifikują się do rozpoznania z uwzględnieniem przepisów projektowanej ustawy. Nie wyklucza to wyłączenia niekwalifikującego się żądania do odrębnego rozpoznania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			- Powództwo dotyczące umowy nie objętej zakresem przedmiotowym ustawy podlega z urzędu wyłączeniu do odrębnego rozpoznania.	
7.	SO Warszawie	Art. 1 ust. 3	Art. 1 ust. 1 ustawy formalnie dotyczy także roszczeń o zapłatę przeciwko upadłemu bankowi. Konkluzja taka nie jest oczywiście możliwa przy zastosowaniu wykładni systemowej (w tym zakresie możliwy jest wyłącznie tryb zgłoszenia wierzytelności), jednak pożądane byłoby usunięcie ewentualnych wątpliwości w treści samego przepisu. Można tego dokonać przez dodanie w art. 1 ust. 3 sformułowania, że ustawy nie stosuje się także do spraw dotyczących zgłoszenia wierzytelności w rozumieniu przepisów ustawy Prawo upadłościowe.	**Uwaga zasadna.** Ograniczono zastosowanie przepisów do spraw rozpoznawanych w trybie procesowym.
8.	Rzecznik Finansowy	Art. 1 ust. 2	**Należy nadać brzmienie** „Art. 1. 2. Ilekroć w przepisach niniejszej ustawy mowa jest o: 1) konsumencie - rozumie się przez to konsumenta w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. z 2024 r. poz. 1061 i 1237); 2) umowie kredytu - rozumie się przez to zawartą przez konsumenta umowę kredytu denominowanego lub indeksowanego do waluty obcej oraz pożyczki hipotecznej denominowanej lub indeksowanej do waluty obcej; 3) walucie obcej – rozumie się przez to walutę obcą w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia z dnia 27 lipca 2002 r. - Prawo dewizowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 1131).” <u>Uzasadnienie:</u>	**Uwaga niezasadna.** Wprowadzone definicje są zbędne. Dotyczą pojęć, które nie budzą żadnych wątpliwości na gruncie prawa i procesu cywilnego.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Zaproponowana poprawka ma na celu doprecyzowanie pojęć, którymi posługuje się projektowana ustawa, a które mają kluczowe znaczenie z punktu widzenia zakresu podmiotowego i przedmiotowego projektowanych przepisów. Zważywszy, że w postępowaniach cywilnych o roszczenia związane z zawartą umową kredytu, kredytodawcy nierzadko kwestionują status kredytobiorcy jako konsumenta, konieczne jest zachowanie szczególnej dbałości o to, by pojęcie konsumenta zostało precyzyjnie zdefiniowane. Dlatego też postuluje się wprowadzenie definicji „konsumenta" poprzez wskazanie, że pojęcie to na gruncie projektowanej ustawy będzie rozumiane w tożsamy sposób jak w przepisach Kodeksu cywilnego. Warto przy tej okazji zwrócić uwagę, że podobne odwołanie do pojęcia „konsumenta" w rozumieniu przepisów Kodeksu cywilnego pojawia się także w ustawach regulujących zasady udzielania kredytów konsumenckich i hipotecznych, m.in. w art. 4 pkt 7 ustawy z dnia 23 marca 2017 r. o kredycie hipotecznym oraz o nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami (Dz. U. z 2022 r. poz. 2245 i 2339) oraz w art. 5 pkt 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2024 r. poz. 1497). Ponadto, w poprawce proponuje się, by w sposób wyraźny wskazać, że w zakresie pojęcia „umowa kredytu" mieści się nie tylko umowa kredytu denominowanego lub indeksowanego, ale także umowa pożyczki hipotecznej denominowanej lub indeksowanej. Wskazuje się również, że walutą do której denominowane lub indeksowane są kredyty	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			lub pożyczki zdefiniowane w tym artykule może być każda waluta obca, nie tylko frank szwajcarski.	
9.	Rzecznik Finansowy	Art. 1 ust. 4 - dodanie nowej jednostki redakcyjnej	**Należy nadać brzmienie:** „Art. 1. 4. W razie wątpliwości czy powód jest konsumentem, Sąd może wezwać powoda do złożenia dodatkowych wyjaśnień w tym zakresie”. Uzasadnienie: Złożenie niniejszej poprawki jest reakcją na obserwowane w postępowaniach cywilnych spory w zakresie posiadania przez składającego powództwo kredytobiorcę statusu „konsumenta”. Zweryfikowanie, czy powód posiada taki status ma istotne znaczenie dla oceny czy w okolicznościach danej sprawy będą miały zastosowanie przepisy projektowanej ustawy, które przewidują istotnie odmienny sposób procedowania w przypadku sporów z udziałem konsumenta, a także dla oceny zasadności roszczeń wynikających z powództwa. Stąd, w ocenie autorów poprawki, sąd powinien mieć wyraźnie wskazaną w przepisach prawa procesowego możliwość skorzystania ze środków służących weryfikacji posiadania przez kredytobiorcę statusu „konsumenta” i to już na wstępnym etapie. Mając bowiem na uwadze, że od posiadania statusu konsumenta uzależniony jest sposób procedowania sprawy począwszy od momentu jej zawisłości, a nawet wcześniej, gdy chodzi o kwestię zabezpieczenia roszczeń, zasadnym, koniecznym jest przesądzenie okoliczności posiadania tego stausu przez kredytobiorcę będącego stroną procesu już na etapie wstępnej kontroli pozwu.	**Uwaga niezasadna.** Przepis zbędny. Sąd może zobowiązać stronę do przedstawienia określonych wyjaśnień na podstawie przepisów ogólnych (art. 205^3§3 KPC).

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
10.	Rzecznik Finansowy	Art. 1a – dodanie nowej jednostki redakcyjnej;	**Należy dodać art. 1a** „Art. 1a sprawach, o których mowa w art. 1 ustawy, sąd odrzuci pozew, jeżeli powód nie wykaże, że strony podjęły próbę polubownego rozwiązania sporu w postaci postępowania pojednawczego, mediacji lub innego pozasądowego sposobu rozwiązania sporu, o którym mowa w ustawie z dnia 23 września 2016 r. o pozasądowym rozwiązywaniu sporów konsumenckich (Dz. U. z 2016 r. poz. 1823)”. Uzasadnienie Co do zasady sąd powinien ocenić każdorazowo zdatność mediacyjną każdej sprawy (Art. 183^8 § 1 kpc), a dopiero następnie rozważyć zasadność skierowania in concreto sprawy do mediacji, natomiast w sporach objętych projektowaną ustawą można założyć, że z racji ich przedmiotu każda sprawa takową zdatność posiada, a więc zasadne jest wymaganie, aby strony podjęły próbę mediacji jeszcze przed wniesieniem pozwu. Mając na uwadze duży potencjał ugodowy w tego rodzaju sprawach, wprowadzenie obligatoryjnego przeprowadzenia przez strony mediacji lub innego pozasądowego rozwiązania sporu jeszcze przed wszczęciem procesu może przyczynić się do zmniejszenia ilości spraw kierowanych do sądów powszechnych i wpłynąć na przyspieszenie rozpatrywania spraw, które już zostały złożone do sądu. W chwili obecnej funkcjonujący przepis art. 187 § 1 pkt 3 nie stanowi wystarczającego narzędzia, aby zmobilizować strony do skorzystania z alternatywnych metod rozwiązywania sporów. Sędzia J. Kawałek wskazuje, iż wprowadzony przepis pozbawiony jest normy sankcjonującej, nie stanowi on również braku	**Uwaga niezasadna.** Wprowadzenie obowiązkowej próby polubownego rozwiązania sporu jako warunku wszczęcia postępowania sądowego utrudniłoby dostęp konsumentów do sądu. Należy zauważyć, że w większości spraw frankowych banki od lat konsekwentnie odmawiają ugodowego rozwiązania sporów na etapie przedsądowym, więc taki wymóg stanowiłby jedynie sztuczne przedłużenie procesu dochodzenia roszczeń, różnicowałby również sytuację konsumentów, których spraw już trafiły do sądów z tymi, którzy dopiero zamierzają złożyć powództwo.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			uniemożliwiającego nadanie sprawie dalszego biegu. Zob. J. Kawałek, *Kilka uwag na temat stosowania art. 187 §1 pkt 3 k.p.c*., „Palestra" 2016/6, s. 90–94. Wprowadzenia wymogu wykazania przez powoda jakie konkretnie działania podjął w zakresie porozumienia z drugą stroną sporu oraz nadanie sankcji w postaci odrzucenia pozwu w przypadku braku podjęcia próby polubownego rozwiązania sporu będzie stanowiło realne narzędzie do rozwiązywania sporów dotyczących „kredytów walutowych" poza sądami powszechnymi, co przyczyni się na usprawnienie ich działania. Wprowadzenie wymogu wyczerpania możliwości polubownego rozwiązania sporu przed skierowaniem sprawy na drogę postępowania sądowego wydaje się również lepiej realizować cel projektodawcy – jakim jest odciążenie sądów powszechnych i przyspieszenie rozpatrywania spraw, niż zakładane w projekcie uproszczenie procedur. Sprawy, które udałoby się rozwiązać polubownie nigdy bowiem nie trafią do sądów, a tym samym nie będą powodowały konieczności ich obsługi. Samo uproszczenie procedur w sprawach objętych projektem ustawy nie rozwiąże bowiem zasadniczego problemu, jakim jest zwiększony wpływ. Co więcej, wiele rozwiązań związanych z odejściem od zasady bezpośredniości, takich jak rozpatrywanie spraw na posiedzeniu niejawnym, czy przeprowadzenie dowodów osobowych na piśmie, może doprowadzić tylko do pozornego przyspieszenia postępowań. Taki sposób procedowania spraw może bowiem utrudniać dochodzenie do prawdy materialnej, a w konsekwencji stanowić podstawę zarzutów apelacyjnych i w konsekwencji uchylania spraw do ponownego rozpoznania. Tymczasem w ocenie Rzecznika prawdziwym remedium na rozładowanie zatorów w	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			sądownictwie jest uczynienie z pozasądowych metod rozwiązywania sporów rzeczywistej alternatywy dla postępowań sądowych. Innymi słowy, nie negując potrzeby usprawniania procedury, zasadne jest poszukiwanie rozwiązań mogących spowodować odpływ spraw z sądów (przy zachowania pełnych gwarancji dostępu do wymiaru sprawiedliwości). Wprowadzenie wymogu wykorzystania drogi polubownej przed skierowaniem sprawy do sądu nie ogranicza jednocześnie prawa dostępu do wymiaru sprawiedliwości. Nie czyni też samej mediacji obowiązkową. Poza nielicznymi przypadkami obowiązkowego udziału w postępowaniu polubownym (tak, jak to jest w odniesieniu do udziału podmioty runku finansowego w postępowaniu przy RF), udział w mediacji czy arbitrażu jest dobrowolny. Jeśliby więc potencjalny pozwany nie wyraził zgody na udział w postępowaniu polubownym, nie stałoby to na przeszkodzie wytoczeniu powództwa. Taka próba dawałaby jednak szansę na weryfikację decyzji co do tego, aby definitywnie zakończyć spór.	
11.	UKNF	Art. 1	Zakres przedmiotowy projektu ustawy został określony bardzo szeroko. Zgodnie bowiem z art. 1, ustawa ma stosować się do (wszelkich) rozpoznawanych w sądowym postępowaniu cywilnym spraw o (wszelkie) roszczenia (jakkolwiek) związane z (jakąkolwiek i kiedykolwiek) zawartą z konsumentem umową kredytu denominowanego lub indeksowanego do franka szwajcarskiego (CHF), o ile konsument ten jest stroną postępowania. Równocześnie z uzasadnienia projektu ustawy wynika, że sama ustawa ma mieć charakter epizodyczny (s. 2). **Zgodnie z § 29a ZTP:**	**Uwaga zasadna w części** dotyczącej epizodycznego charakteru ustawy. Wycofano się ze stwierdzenia o epizodycznym charakterze ustawy w uzasadnieniu.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			„W przepisach epizodycznych zamieszcza się regulacje, które wprowadzają odstępstwa od określonych przepisów, a których okres obowiązywania jest wyraźnie określony". Poddajemy pod rozwagę wyraźne wskazanie okresu obowiązywania tej ustawy oraz wyraźne określenie, do jakich umów kredytu stosuje się ustawę; brzmienie art. 1 ust. 2 projektu wydaje się niewystarczające (zob. uwagę poniżej).	
12.	UOKiK	Art. 1 ust. 1 i 2	1) W rozwiązaniu zawartym w art. 1 ust. 1 i 2 projektu ustawy: po pierwsze, zwracam uwagę na zasadność rozszerzenia zakresu projektowanej ustawy również na przypadki umów pożyczek hipotecznych w CHF, a także umów kredytu, które były zawierane jako umowy kredytu w złotych i następnie zostały zmodyfikowane w drodze aneksu, stając się umowami indeksowanymi bądź denominowanymi do CHF. 2) Po drugie, zasadne jest rozważenie rozszerzenia zakresu ustawy również na umowy kredytów denominowanych lub indeksowanych do innych walut niż frank szwajcarski. Analogiczne problemy dotyczą bowiem również kredytów w USD, EUR i JPY. Ograniczenie się tylko do umów kredytu denominowanych i indeksowanych do CHF zostało wyjaśnione w uzasadnieniu projektu przez wskazanie że: „Projekt przewiduje wprowadzenie szczególnych uregulowań, które będą sprzyjać szybszemu rozpoznawaniu spraw dotyczących	1) **Uwaga zasadna.** 2) **Uwaga niezasadna**. Głównym celem projektowanej ustawy jest przywrócenie sprawności działania sądów, które obecnie są obciążone ogromną liczbą spraw dotyczących kredytów frankowych (CHF). Sprawy związane z umowami kredytowymi indeksowanymi lub denominowanymi do innych walut obcych, nie stanowią obecnie takiego problemu dla wymiaru sprawiedliwości pod względem ich liczby. Projekt nie zamierza różnicować ochrony prawnej konsumentów w zależności od rodzaju waluty, a jedynie koncentruje się na rozwiązaniu najbardziej palącego problemu systemowego, jakim jest nagromadzenie spraw frankowych. Należy podkreślić, że ustawa w żadnym stopniu nie zamyka kredytobiorcom posiadającym umowy kredytowe powiązane z innymi walutami (np. euro) możliwości

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			kredytów frankowych i służy skutecznej ochronie praw konsumentów. Ich wprowadzenie znajduje uzasadnienie w tym, że zdecydowana większość występujących w tych sprawach zagadnień prawnych została już wyjaśniona w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz Sądu Najwyższego. Zaznaczyć należy, że kryterium tego nie spełniają sprawy dotyczące kredytów walutowych innych niż kredyty denominowane i indeksowane, kredyty waloryzowane do innych walut obcych". W tym zakresie należy zauważyć, że dotychczasowe orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości, wydane na kanwie polskich spraw frankowych, ma charakter uniwersalny dla wykładni dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. *w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich* (dalej: dyrektywa 93/13/EWG) i nie ogranicza się tylko do kredytów indeksowanych bądź denominowanych do CHF. Mianowicie, dotyczy ono skutków uznania warunku umowy za nieuczciwy w rozumieniu art. 3 ust. 1 w zw. z art. 2 lit. a) dyrektywy 93/13/EWG, zakazu tzw. redukcji utrzymującej skuteczność, wykładni art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13/EWG w kontekście upadku umowy, która nie może być wykonywana po wyeliminowaniu z niej nieuczciwych warunków umownych, a także zasad odnoszących się do obliczania biegu przedawnienia roszczeń restytucyjnych[1].	dochodzenia roszczeń na zasadach ogólnych. Warto również zauważyć, że choć mechanizmy indeksacji czy denominacji mogą być podobne, występują istotne różnice między kredytami frankowymi a np. kredytami w euro, w tym przede wszystkim skala zmian kursu waluty oraz liczba umów zawartych na polskim rynku. Te różnice uzasadniają wprowadzenie szczególnych rozwiązań proceduralnych wyłącznie dla kategorii spraw, które faktycznie doprowadziły do niewydolności systemu sądowego. 3) Uwaga niezasadna. Odróżnienie kredytu denominowanego lub indeksowanego od innych rodzajów umów kredytowych (walutowych) nie powinno nastręczać trudności na wstępnym etapie postępowania, nawet przy rozbieżnych stanowiskach stron. Kwalifikacja danej umowy jest możliwa na podstawie jej treści, bez potrzeby wprowadzania dodatkowej definicji ustawowej. Warto podkreślić, że sama ustawa Prawo bankowe w art. 69 posługuje się pojęciami kredytu denominowanego i indeksowanego bez definiowania tych

[1] M.in. wyrok z dnia 3 października 2019 r., *Dziubak*, C-260/18, EU:C:2019:819; wyrok z dnia 29 kwietnia 2021 r., *Bank BPH,* C-19/20, EU:C:2021:341; wyrok z dnia 8 września 2022 r., *D.B.P.,* C-80/21, EU:C:2022:646; postanowienie z dnia 10 czerwca 2010 r., *X Bank,* C-198/20, EU:C:2021:481; wyrok z dnia 18 listopada 2021 r., *A. S.A.*, C-212/20, EU:C:2021:934; wyrok z dnia 15

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Sprawy dotyczące umów kredytów indeksowanych i denominowanych do CHF, jak i innych walut jak EUR, USD czy JPY, dotyczą w znacznej mierze tożsamego problemu – niedozwolonego charakteru warunków określających mechanizm indeksacji. Skutki uznania tego warunku za nieuczciwy w rozumieniu art. 3 dyrektywy 93/13/EWG podlegają natomiast tym samym regułom określonym w dyrektywie 93/13/EWG, zwłaszcza w jej art. 6. W konsekwencji zwracam uwagę na potrzebę ponownej analizy kwestii wyłączenia z zakresu przedmiotowej ustawy umów kredytu denominowanych i indeksowanych do innych walut niż CHF. 3) Należy również zwrócić uwagę, że art. 1 ust. 2 projektu posługuje się niezdefiniowanymi pojęciami kredytu denominowanego lub indeksowanego do franka szwajcarskiego. W praktyce bardzo często pomiędzy stronami spraw frankowych spornym jest charakter wiążącej strony umowy. Mając to na względzie, w celu uniknięcia ewentualnych wątpliwości co do zakresu umów objętych wprowadzaną regulacją, zasadnym byłoby wprowadzenie definicji legalnych tych pojęć.	terminów, co potwierdza, że są to pojęcia o ustalonej treści w praktyce bankowej i orzeczniczej. Sąd rozpoznający sprawę jest w stanie dokonać prawidłowej oceny charakteru umowy bez dodatkowych definicji, opierając się na istniejącym dorobku orzeczniczym. Kwestię tą również poruszono w uzasadnieniu projektu ustawy.
13.	Prezes Sądu Okręgowego	Art. 1 ust. 1 i ust. 2	1) Art. 1 ust 1 i ust. 2 na wstępie wprowadza istotną niepewność pojęciową zważywszy na brak jakiejkolwiek definicji ustawowej - tak samej kategorii sprawy o roszczenia związane z zawartą z	1) **Uwaga niezasadna.** Odróżnienie kredytu denominowanego lub indeksowanego od innych rodzajów umów kredytowych (walutowych) nie powinno

czerwca 2023 r., *Bank M.,* C-520/21, EU:C:2023:478; wyrok z dnia 8 czerwca 2023 r., *YYY*, C-570/21, EU:C:2022:1002; wyrok z dnia 21 września 2023 r., *mBank,* C-139/22, EU:C:2023:692; wyrok z dnia 15 czerwca 2023 r., *Getin Noble Bank,* C-287/22, EU:C:2023:491; wyrok z dnia 7 grudnia 2023 r., *mBank,* C-140/22, EU:C:2023:965; wyrok z dnia 16 marca 2023 r., *Getin Noble Bank.,* C-28/22, EU:C:2023:216; wyrok z dnia 16 marca 2023 r., *M.B.*, C-28/22, EU:C:2023:216.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	we Wrocławiu		konsumentem umową kredytu indeksowanego lub denominowanego do franka szwajcarskiego, jak i pojęcia umowy kredytu indeksowanego lub denominowanego do franka szwajcarskiego. Brak definicji ustawowej kredytu indeksowanego czy kredytu denominowanego zarówno w opiniowanej ustawie incydentalnej, jak w innych przepisach prawa powszechnie obowiązującego powoduje w kontekście chaosu terminologicznego w umowach będących źródłem sporu niepewność co do zakresu normowania przedmiotowej ustawy. Kredyt indeksowany i denominowany to wprawdzie pojęcia języka prawnego (art. 69 ust. 2 pkt 4a i ust. 3 prawa bankowego), lecz ustawa ta także nie definiuje poszczególnych kategorii kredytów. W praktyce spraw potocznie określanych frankowymi występują spory co do tego, czy kredyt ma charakter kredytu denominowanego/indeksowanego, czy też kredytu walutowego lub dewizowego oraz pojawiają się orzeczenia odnośnie do niektórych wzorów umów, kwalifikujące je jako takie. Ma to istotne znaczenie zarówno w aspekcie proceduralnym jak i w aspekcie projektowanej regulacji materialnoprawnej. W praktyce bowiem na wstępnym, decydującym o zastosowaniu odrębnej regulacji prawno procesowej, etapie sprawy zagadnienie oceny charakteru umowy jest często niemożliwe do przesądzenia, bo jest ono właśnie istotą sporu. Tymczasem w kontekście kolejnych przepisów może	nastręczać trudności na wstępnym etapie postępowania, nawet przy rozbieżnych stanowiskach stron. Kwalifikacja danej umowy jest możliwa na podstawie jej treści, bez potrzeby wprowadzania dodatkowej definicji ustawowej. Warto podkreślić, że sama ustawa Prawo bankowe w art. 69 posługuje się pojęciami kredytu denominowanego i indeksowanego bez definiowania tych terminów, co potwierdza, że są to pojęcia o ustalonej treści w praktyce bankowej i orzeczniczej. Sąd rozpoznający sprawę jest w stanie dokonać prawidłowej oceny charakteru umowy bez dodatkowych definicji, opierając się na istniejącym dorobku orzeczniczym. Kwestię tą również poruszono w uzasadnieniu projektu ustawy. 2) Głównym celem projektowanej ustawy jest przywrócenie sprawności działania sądów, które obecnie są obciążone ogromną liczbą spraw dotyczących kredytów frankowych (CHF). Sprawy związane z umowami kredytowymi indeksowanymi lub denominowanymi do innych walut obcych, nie stanowią obecnie takiego problemu dla wymiaru sprawiedliwości pod względem ich liczby. Projekt nie zamierza różnicować ochrony prawnej konsumentów w zależności od rodzaju waluty, a jedynie koncentruje się

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			między innymi ważyć w sferze stosunków prawa materialnego, na przykład chodzi tu o zagadnienie „automatycznego zabezpieczenia” z art. 2 ust. 1 projektowanej ustawy. Bardziej racjonalnym byłoby albo zdefiniowanie umów kredytu indeksowanego lub denominowanego w ustawie, albo rozszerzenie zakresu normowania na wszelkie umowy kredytu z elementem waluty obcej, lub waluty szwajcarskiej i precyzyjny opis kryteriów kwalifikacji do zastosowania w tych postępowaniach. 2) Wątpliwości, choć głównie natury aksjologicznej, budzi ograniczenie zakresu normowania ustawy jedynie do umów kredytów z odniesieniem do waluty CHF. Te same wadliwości, wynikające ze stosowania analogicznych wzorców umownych, dotyczyć mogą bowiem umów kredytów denominowanych lub indeksowanych do innych walut, które także w obrocie występowały, choć nieporównanie rzadziej, i generują mniej sporów. Chodzi tu o kredyty indeksowane lub denominowane do euro (przypadek najczęstszy), jena japońskiego, korony szwedzkiej czy dolara amerykańskiego. Trudno wytłumaczyć przyczyny, dla których przy takiej samej potencjalnej wadliwości umów ograniczono zastosowanie przepisów tylko do jednej grupy społecznej. Co więcej, może to naruszać konstytucyjną zasadę równości wobec prawa z art. 30 Konstytucji RP. Jednocześnie pozwala przyjąć, że w istocie celem projektowanych rozwiązań jest jedynie	na rozwiązaniu najbardziej palącego problemu systemowego, jakim jest nagromadzenie spraw frankowych. Należy podkreślić, że ustawa w żadnym stopniu nie zamyka kredytobiorcom posiadającym umowy kredytowe powiązane z innymi walutami (np. euro) możliwości dochodzenia roszczeń na zasadach ogólnych. Warto również zauważyć, że choć mechanizmy indeksacji czy denominacji mogą być podobne, występują istotne różnice między kredytami frankowymi a np. kredytami w euro, w tym przede wszystkim skala zmian kursu waluty oraz liczba umów zawartych na polskim rynku. Te różnice uzasadniają wprowadzenie szczególnych rozwiązań proceduralnych wyłącznie dla kategorii spraw, które faktycznie doprowadziły do niewydolności systemu sądowego. Nie dostrzega się rażącego uprzywilejowania kredytobiorców frankowych. Sprawne załatwienie tzw. spraw frankowych uwolni zasoby wymiaru sprawiedliwości, które będą mogły być przeznaczone na rozpoznanie innych spraw. Cześć skutków przewidzianych w projektowanej ustawie można osiągnąć również na podstawie ogólnych przepisów procedury (jak uzyskanie zabezpieczenia). Projekt ustawy nie przewiduje regulacji ingerujących w

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			odciążenie wymiaru sprawiedliwości, co cenne z perspektywy gwarancji realizacji prawa do sądu we wszystkich kategoriach spraw, lecz nie może się odbywać z rażącym uprzywilejowaniem jednej grupy kredytobiorców względem innych w analogicznej sytuacji.	ocenę potencjalnych klauzul abuzywnych zawartych w umowie kredytowej;
14.	Prezes Sądu Okręgowego w Częstochowie	Art. 1	Niezrozumiałe jest dlaczego projekt pomija regulacje dotyczące wszystkich umów kredytów powiązanych z walutą obcą ograniczając się tylko do franków szwajcarskich.	**Uwaga niezasadna.** Głównym celem projektowanej ustawy jest przywrócenie sprawności działania sądów, które obecnie są obciążone ogromną liczbą spraw dotyczących kredytów frankowych (CHF). Sprawy związane z umowami kredytowymi indeksowanymi lub denominowanymi do innych walut obcych, nie stanowią obecnie takiego problemu dla wymiaru sprawiedliwości pod względem ich liczby. Projekt nie zamierza różnicować ochrony prawnej konsumentów w zależności od rodzaju waluty, a jedynie koncentruje się na rozwiązaniu najbardziej palącego problemu systemowego, jakim jest nagromadzenie spraw frankowych. Należy podkreślić, że ustawa w żadnym stopniu nie zamyka kredytobiorcom posiadającym umowy kredytowe powiązane z innymi walutami (np. euro) możliwości dochodzenia roszczeń na zasadach ogólnych.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
				Warto również zauważyć, że choć mechanizmy indeksacji czy denominacji mogą być podobne, występują istotne różnice między kredytami frankowymi a np. kredytami w euro, w tym przede wszystkim skala zmian kursu waluty oraz liczba umów zawartych na polskim rynku. Te różnice uzasadniają wprowadzenie szczególnych rozwiązań proceduralnych wyłącznie dla kategorii spraw, które faktycznie doprowadziły do niewydolności systemu sądowego.
15.	UKNF	Art. 1 ust. 1	Zwracamy uwagę, że użyte w przepisie sformułowanie „o ile konsument ten jest stroną postępowania" jest niejasne z perspektywy stosowania ustawy do pozwów wytaczanych przez będących konsumentami następców prawnych kredytobiorców (spadkobierców). Sugerujemy jednoznaczne doprecyzowanie, czy z zakresu ustawy wykluczone są takie sprawy.	**Uwaga zasadna.** Doprecyzowano przepisy projektu ustawy.
16.	RPO	Art. 1 ust. 1	1) Ustawa ma zastosowanie jedynie do zdefiniowanych w art. 1 spraw o roszczenia związane z zawartą z konsumentem umową kredytu denominowanego lub indeksowanego do franka szwajcarskiego (CHF). Poza zakresem ustawy pozostają kredyty powiązane z innymi walutami, w tym przede wszystkim z euro, jak również z dolarem amerykańskim oraz jenem japońskim, w których banki stosowały tożsame mechanizmy indeksacji czy denominacji. Tymczasem, prokonsumenckie orzecznictwo TSUE oraz SN obejmuje ogółem umowy denominowane i indeksowane we wszystkich walutach obcych. Umowy kredytowe powiązane z walutami innymi niż frank szwajcarski bazują na tych samych wadliwych wzorcach, zawierają tożsame	1) **Uwaga niezasadna.** Wyjaśniono w Lp. 2; 2) **Uwaga zasadna.**

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			mechanizmy indeksacji czy denominacji, a jedyną zmienną jest waluta. Z tego punktu widzenia, różnicowanie sytuacji kredytobiorców, w zależności od tego, czy umowa kredytowa jest powiązana z kursem franka, czy z kursami innych walut, wydaje się nie mieć uzasadnienia. 2) Ponadto, spod zakresu stosowania ustawy wyłączone zostały umowy pożyczek, powiązane z kursem waluty CHF, które również są przedmiotem licznych postępowań sądowych w ramach tzw. „spraw frankowych". Zauważyć należy, że orzecznictwo w przypadku umów kredytu i pożyczek zawierających mechanizmy przeliczeniowe, pozostaje co do zasady jednolite. Z powyższych względów, *ratio legis* ustawodawcy w zastosowaniu tego wyłączenia pozostaje niezrozumiałe. Argumentacja zawarta w uzasadnieniu do projektu ustawy (konieczność wprowadzenia szczególnych uregulowań, które będą sprzyjać szybszemu rozpoznawaniu spraw dotyczących kredytów frankowych i służyć skutecznej ochronie praw konsumentów), wydaje się niewystarczająca i wywołuje wątpliwości co do zgodności ustawy z konstytucyjną zasadą równości. Jakkolwiek wybór celu i środków określonej regulacji ustawowej należy do ustawodawcy, cel ten musi znajdować uzasadnienie w konstytucyjnej aksjologii, a środki winny pozostawać w odpowiedniej proporcji do zamierzonego rezultatu. Jeśli zatem dokonane w art. 1 ust. 1 projektu ustawy rozróżnienie sytuacji procesowej konsumenta w oparciu o walutę zastosowaną w mechanizmie indeksacji/denominacji, ma się wpisywać w konstytucyjną aksjologię, to musi być dopuszczalne z punktu widzenia art. 32 Konstytucji RP, wyrażającego zasadę równości wobec prawa (art. 32 ust. 1 Konstytucji RP) oraz zakaz dyskryminacji z jakiejkolwiek przyczyny w życiu	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			politycznym, społecznym lub gospodarczym (art. 32 ust. 2 Konstytucji RP). Ponadto, równe traktowanie podmiotów charakteryzujących się daną cechą istotną nakazuje nie tylko zasada równości, lecz także zasada sprawiedliwości społecznej (art. 2 Konstytucji RP), zasada równości zaś dopuszcza różnicowanie podmiotów prawa, jeżeli służy ono realizacji zasady sprawiedliwości społecznej. Do podstawowych elementów tej ostatniej zasady należy przy tym zakaz arbitralnego traktowania jednostek. Odmienne ich potraktowanie musi wobec tego pozostawać w odpowiedniej relacji do różnic w ich sytuacji.	
17.	Prezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach	Art. 1 ust. 1	Niezrozumiałe jest dlaczego pomija regulacje dotyczące wszystkich umów kredytów powiązanych z walutą obcą ograniczając się tylko do franków szwajcarskich.	**Uwaga niezasadna**. Uwaga niezasadna. Głównym celem projektowanej ustawy jest przywrócenie sprawności działania sądów, które obecnie są obciążone ogromną liczbą spraw dotyczących kredytów frankowych (CHF). Sprawy związane z umowami kredytowymi indeksowanymi lub denominowanymi do innych walut obcych, nie stanowią obecnie takiego problemu dla wymiaru sprawiedliwości pod względem ich liczby. Projekt nie zamierza różnicować ochrony prawnej konsumentów w zależności od rodzaju waluty, a jedynie koncentruje się na rozwiązaniu najbardziej palącego problemu systemowego, jakim jest nagromadzenie spraw frankowych. Należy podkreślić, że ustawa w żadnym stopniu nie zamyka kredytobiorcom posiadającym umowy kredytowe powiązane z innymi walutami (np. euro) możliwości

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
				dochodzenia roszczeń na zasadach ogólnych. Warto również zauważyć, że choć mechanizmy indeksacji czy denominacji mogą być podobne, występują istotne różnice między kredytami frankowymi a np. kredytami w euro, w tym przede wszystkim skala zmian kursu waluty oraz liczba umów zawartych na polskim rynku. Te różnice uzasadniają wprowadzenie szczególnych rozwiązań proceduralnych wyłącznie dla kategorii spraw, które faktycznie doprowadziły do niewydolności systemu sądowego.
18.	Prezes Sądu Apelacyjnego w Gdańsku	Art. 1 ust. 1	Sygnalizuję sytuację, gdy jest sporna kwestia, czy strona jest konsumentem, gdyż bywa, że dana kancelaria w każdej sprawie podważa ten status w sytuacjach tak typowych jak tylko posłużenie się miejscem zamieszkania jako adresem działalności gospodarczej (np. pielęgniarka zatrudniona na umowę zlecenia, a nie o pracę). Nie rozwijam tego zagadnienia co do skutków, bo praktyk znający te sprawy, zdaje sobie sprawę z czym to się wiąże.	Uwaga niezasadna. Ocena przytoczonych przykładów nie powinna nastręczać wątpliwości przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności sprawy.
19.	Prezes Sądu Apelacyjnego w Łodzi	Art. 1 ust. 1	1) Brak podstaw do stosowania przepisów projektu ustawy jedynie do spraw wszczynanych przez konsumenta, skoro te same zagadnienia występują w sprawach wszczynanych przez banki. 2) Niezrozumiałe jest ograniczenie działania ustawy tylko do kredytów powiązanych z CHF, podczas gdy sprawy dotyczące kredytów denominowanych i indeksowanych do EUR czy innych walut oparte są na identycznych podstawach od strony konsumentów i identycznych konstrukcjach ze strony banków. Powoduje to nieuzasadnione	1) **Uwaga niezasadna**. Projekt ustawy nie przewiduje takiego ograniczenia. 2) **Uwaga niezasadna.** Głównym celem projektowanej ustawy jest przywrócenie sprawności działania sądów, które obecnie są obciążone ogromną liczbą spraw dotyczących kredytów frankowych (CHF). Sprawy związane z umowami kredytowymi indeksowanymi lub denominowanymi do innych walut

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			uprzywilejowanie jednej grupy konsumentów względem innych znajdujących się w tej samej sytuacji. Ustawa nie ograniczy ani ilości spraw w sądach ani ich czasu trwania, bowiem ten determinowany jest nie tyle terminami rozpraw ile fizycznymi możliwościami sędziów w zakresie sporządzania uzasadnień. W niewielkim stopniu jedynie przesunie możliwości w zakresie rozpoznawania spraw na posiedzeniach niejawnych. Znacząco przyspieszyłoby procedowanie zastosowanie rozwiązania zbliżonego do art. 357 par 6 kpc – powołanie się przy wyroku na argumentację strony (lub konkretną jej część) albo przyjęcie zasady wygłaszania uzasadnienia (wówczas część pracy przejęliby transkrybenci). Nie ma podstaw do zawężania przepisów projektu ustawy wyłącznie do umów waloryzowanych do franka szwajcarskiego. 3) Niepotrzebnie zawężono zakres obowiązywania ustawy tylko do umów kredytu denominowanego lub indeksowanego do CHF, podczas gdy do sądu wpływają również sprawy dot. umów pożyczek indeksowanych lub denominowanych do innych walut obcych; Wbrew uzasadnieniu projektu orzecznictwo TSUE dotyczy mechanizmu indeksacji i denominacji do innych walut obcych; nie ma podstaw do różnicowania sytuacji konsumentów w zależności od waluty obcej, do której indeksowany(denominowany) jest kredyt (pożyczka)	obcych, nie stanowią obecnie takiego problemu dla wymiaru sprawiedliwości pod względem ich liczby. Projekt nie zamierza różnicować ochrony prawnej konsumentów w zależności od rodzaju waluty, a jedynie koncentruje się na rozwiązaniu najbardziej palącego problemu systemowego, jakim jest nagromadzenie spraw frankowych. Należy podkreślić, że ustawa w żadnym stopniu nie zamyka kredytobiorcom posiadającym umowy kredytowe powiązane z innymi walutami (np. euro) możliwości dochodzenia roszczeń na zasadach ogólnych. Warto również zauważyć, że choć mechanizmy indeksacji czy denominacji mogą być podobne, występują istotne różnice między kredytami frankowymi a np. kredytami w euro, w tym przede wszystkim skala zmian kursu waluty oraz liczba umów zawartych na polskim rynku. Te różnice uzasadniają wprowadzenie szczególnych rozwiązań proceduralnych wyłącznie dla kategorii spraw, które faktycznie doprowadziły do niewydolności systemu sądowego. 3) **Uwaga zasadna.**
20.	UKNF	Art. 1 ust. 2	Ustawa powinna jednoznacznie definiować pojęcie „umowy kredytu”, chociażby przez odwołanie się do definicji ustawowych, np. z art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 23 marca 2017 r. o kredycie hipotecznym oraz o nadzorze nad pośrednikami	**Uwaga zasadna w części** dotyczącej nie uwzględnienia pożyczek hipotecznych denominowanych lub indeksowanych do CHF. Wprowadzenie definicji czytelnych i

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			kredytu hipotecznego i agentami (Dz.U. z 2022 r. poz. 2245, z późn. zm.), art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz.U. z 2024 r. poz. 1646, z późn. zm.), czy też art. 3 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz.U. z 2024 r. poz. 1497, z późn. zm.). Obecne brzmienie przepisu może także rodzić wątpliwości w kontekście tego, ustawa dotyczyć będzie np. zabezpieczonych hipotecznie pożyczek pieniężnych denominowanych lub indeksowanych do CHF.	nie budzących żadnych wątpliwości pojęć jest zbędne.
21.	Sąd Najwyższy	Art. 1 ust. 2	Przepis art. 1 ust. 1 projektowanej ustawy nakazuje stosować jej przepisy do spraw o roszczenia związane z zawartą z konsumentem „umową kredytu denominowanego lub indeksowanego do franka szwajcarskiego (CHF)". W pierwszej kolejności wypada poddać w wątpliwość zawężenie zakresu regulacji do roszczeń wynikających z umów, w których wartość kredytu powiązano z walutą obowiązującą w Konfederacji Szwajcarskiej. Taka ocena wynika z okoliczności, że na rynku kredytów występują także umowy, w których wartość udzielanego kapitału i wysokość rat spłaty określana jest w relacji do innych walut, np. dolara (USD) czy euro (EUR). Ich konstrukcja prawna niczym nie różni się od konstrukcji umów kredytu indeksowanego albo denominowanego do franka szwajcarskiego. Wiadomo także, że stosowane przez banki klauzule były częstokroć konstruowane w taki sposób, aby umożliwić ich zastosowanie w umowach kredytu powiązanych z innymi walutami (por. R. Dubowski, *Przesłanki uznania klauzuli umownej za niedozwoloną*, [w:]	**Uwaga niezasadna.** Głównym celem projektowanej ustawy jest przywrócenie sprawności działania sądów, które obecnie są obciążone ogromną liczbą spraw dotyczących kredytów frankowych (CHF). Sprawy związane z umowami kredytowymi indeksowanymi lub denominowanymi do innych walut obcych, nie stanowią obecnie takiego problemu dla wymiaru sprawiedliwości pod względem ich liczby. Projekt nie zamierza różnicować ochrony prawnej konsumentów w zależności od rodzaju waluty, a jedynie koncentruje się na rozwiązaniu najbardziej palącego problemu systemowego, jakim jest nagromadzenie spraw frankowych. Należy podkreślić, że ustawa w żadnym stopniu nie zamyka kredytobiorcom posiadającym umowy kredytowe powiązane z innymi walutami (np. euro) możliwości

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			P. Sobolewski [red.], *Kredyty walutowe. Perspektywa prawa krajowego i europejskiego*, Warszawa 2024, s. 392). Niewątpliwie, kredyty denominowane albo indeksowane do franka szwajcarskiego stanowią przytłaczającą większość kredytów denominowanych lub indeksowanych do walut obcych. Jak można jednak wyczytać w opracowaniach dotyczących komentowanego zagadnienia, kredyty, których wartość w złotych polskich odnoszona jest do euro, stanowią ok. 3,7% wszystkich kredytów hipotecznych (ok. 65 tys. umów) (https://businessinsider.com.pl/finanse/kredyty-w-euro-dolaczaja-do-hipotek-frankowych-kolejny-problem-bankow/rvn7c7x [dostęp: 24.2.2025 r.]). Udział kredytów w CHF w rynku wynosi 4,5%, zaś kredyty, których wartość odnoszona jest do innych walut obcych wynosi poniżej 1%. Według statystyki Narodowego Banku Polskiego, łączna wartość kredytów udzielonych w walucie euro pozostaje zatem na poziomie niewiele niższym niż łączna wartość kredytów udzielonych we franku szwajcarskim (*Raport o stabilności systemu finansowego. Czerwiec 2024 r.*, s. 36: https://nbp.pl/wp-content/uploads/2024/06/Raport-o-stabilnosci-systemu-finansowego.-Czerwiec-2024.pdf [dostęp: 26.02.2025 r.]). Na rynku funkcjonują także umowy kredytu indeksowanego albo denominowanego do dolara amerykańskiego. Projekt pomija zatem kredyty o łącznej wartości porównywalnej do łącznej wartości kredytów indeksowanych albo denominowanych do franka szwajcarskiego.	dochodzenia roszczeń na zasadach ogólnych. Warto również zauważyć, że choć mechanizmy indeksacji czy denominacji mogą być podobne, występują istotne różnice między kredytami frankowymi a np. kredytami w euro, w tym przede wszystkim skala zmian kursu waluty oraz liczba umów zawartych na polskim rynku. Te różnice uzasadniają wprowadzenie szczególnych rozwiązań proceduralnych wyłącznie dla kategorii spraw, które faktycznie doprowadziły do niewydolności systemu sądowego.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Skoro pozostałe kredyty denominowane albo indeksowane do innych niż frank szwajcarski walut obcych są tożsame konstrukcyjnie, a nie stanowią obecnie poważnego obciążenia pracy sądów, brak jest przesłanek, aby traktować je odmiennie. Należy bowiem pamiętać, że równość oznacza jednakowe traktowanie podmiotów odznaczających się tożsamą cechą, a odmienne traktowanie podmiotów nieposiadających cech wspólnych. Tymczasem określenie wysokości kredytu w walucie polskiej poprzez odniesienie jej do kursu waluty obcej jest konstrukcyjnie indyferentne, gdy chodzi o wybór owej waluty obcej. Ponadto, nie można w dobie nasilającej się niestabilności politycznej wykluczyć zwiększonego wpływu spraw z kredytów „eurowych" i „dolarowych" do rozstrzygnięcia przez sądy (zob. https://businessinsider.com.pl/finanse/kredyty-w-euro-dolaczaja-do-hipotek-frankowych-kolejny-problem-bankow/rvn7c7x [dostęp: 24.1.2025 r.]). W szczególności warto zauważyć, że niedawny spadek udziału kredytów walutowych w ogólnej liczbie kredytów udzielanych przez banki wynikał raczej ze zwiększonego zainteresowania rządowymi programami wsparcia w zakupie pierwszego mieszkania (Program Bezpieczny Kredyt 2%), niż z rzeczywistego spadku bezwzględnej liczby tych kredytów (*Banki 2022. Raport o sytuacji ekonomicznej banków przygotowany przez Warszawski Instytut Bankowości na zlecenie Związku Banków Polskich*, Warszawa 2023, s. 172). Rozszerzenie zakresu regulacji projektowanej ustawy w wyżej naszkicowany sposób wymagałoby w dalszym kroku	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			zmiany terminologii, aby w miejsce „umowy kredytu denominowanego lub indeksowanego do franka szwajcarskiego" wstawić pojęcie, które zbiorczo określałoby umowy kredytu denominowanego albo indeksowanego do walut obcych. Nadto, wypada wskazać, że kredyt nie może być jednocześnie denominowany i indeksowany do waluty obcej. Oznacza to, że spójnik łączący oba te przymiotniki powinien optymalnie przyjąć postać alternatywy rozłącznej. Ewentualne uwzględnienie powyższych uwag niesie ze sobą potrzebę zmiany tytułu ustawy.	
22.	Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie	Art. 2	Cel ustawy odciążenia sądów od rozpoznawania wniosków o udzielenie zabezpieczenia należy ocenić pozytywnie. 1) Negatywnie jednak należy ocenić regulację, która przewiduje powstanie takich skutków bez względu na rodzaj zgłoszonego roszczenia (zgodnie z proponowanym brzmieniem przepisu doręczenie jakiegokolwiek pozwu dotyczącego kredytu indeksowanego albo denominowanego, np. o zapłatę 1 zł, wywoła przewidziany w ustawie skutek). Zakres stosowania regulacji powinien być ograniczony do roszczeń o ustalenie nieistnienia stosunku prawnego wynikającego z umowy, w tym o ustalenie nieważności umowy. 2) Niejasne jest także pojęcie „świadczeń wynikających z umowy kredytu" – czy obejmuje ono jedynie raty kapitałowo-odsetkowe, czy też świadczenia wynikające z innych umów, zawartych w związku z umową kredytu (np. składki ubezpieczeniowe). 3) Nie są również określone skutki naruszenia art. 2 ust. 3, tj. brak np. wskazania, że rozwiązanie umowy –	1) **Uwaga niezasadna.** Ograniczenie zakresu stosowania art. 2 wyłącznie do roszczeń o ustalenie nieistnienia stosunku prawnego lub nieważności umowy pomijałoby istotną część spraw frankowych, w których konsumenci dochodzą roszczeń pieniężnych wynikających z abuzywności klauzul. Niezależnie od rodzaju i wartości roszczenia, każdy pozew konsumenta w sprawie kredytu frankowego świadczy o kwestionowaniu przez niego treści umowy, co uzasadnia wstrzymanie świadczeń. W znakomitej większości tzw. sprawach frankowych roszczenia konsumentów są oceniane przez sądy jako zasadne. Wprowadzenie odmiennych zasad w zależności od rodzaju roszczenia mogłoby prowadzić do sztucznego formułowania żądań tylko po to, by skorzystać z mechanizmu ochronnego.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			prawo bankowe posługuje się pojęciem wypowiedzenia - będzie bezskuteczne. 4) Przepis powinien też zawierać regulacje chroniące interesy drugiej strony umowy i zapobiegające nadużyciu zabezpieczenia przez pomijanie w pozwie twierdzeń wskazujących na możliwy związek zawartej umowy z działalnością gospodarczą lub zawodową, a więc brak statusu konsumenta. Dlatego też wydaje się, że należy umożliwić pozwanemu złożenie wniosku o uchylenie skutków wynikających z art. 2 projektu, przy czym nadużywaniu takiego uprawnienia może przeciwdziałać odpowiednia regulacja w zakresie kosztów postępowania (opłata od pisma w odpowiedniej wysokości, obciążenie podwyższonymi kosztami w przypadku niezasadności wniosku, rozstrzygnięcie o kosztach niezasadnego wniosku już na etapie jego rozpoznania, bez oczekiwania na rozstrzygnięcie całej sprawy). 5) W przyjętej konstrukcji status konsumenta nie podlega żadnej weryfikacji, co rodzi uzasadnione obawy o nadużywanie tego przepisu przez osoby, które zaciągnęły kredyt na cele związane z prowadzoną działalność gospodarczą. 6) Trudno zaakceptować rozwiązanie, w którym jedna ze stron sporu, za pomocą czynności procesowej nieusankcjonowanej przez sąd, wywoła tak daleko idące skutki w sferze prawa materialnego (istota zmiany polega na modyfikacji stosunku obligacyjnego).	Celem przepisu jest kompleksowa ochrona konsumenta na czas trwania sporu, bez względu na charakter zgłoszonego żądania. 2) **Uwaga niezasadna.** Na gruncie art. 2 świadczenie wynikające z umowy kredytu obejmuje wyłącznie świadczenia wynikające z umowy kredytu, a nie z innych umów; 3) Uwaga niezasadna. Skutki podjęcia czynności prawnej wbrew prawu określa art. 58 § 1 k.c. 4) **Uwaga częściowo zasadna.** Wyraźnie przesądzono możliwość spłaty przed kredytobiorców należności do określonego w ustawie limitu. Przepis ma charakter materialnoprawny. W przypadkach spornych interes banku chroni art. 189 KPC. 5) **Uwaga niezasadna**. Przepis ma charakter materialnoprawny i w przypadku skorzystania z niego przez osobę nieuprawnioną (niebędącą konsumentem) taka osoba poniesie konsekwencje na gruncie przepisów ogólnych. Jeśli w toku postępowania okaże się, że kredytobiorca nie ma statusu konsumenta, zastosowanie znajdą ogólne konsekwencje prawne, w szczególności dotyczące możliwości wypowiedzenia umowy kredytu przez bank, obowiązku zapłaty zaległych rat

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			7) Nie wydaje się, by istniała realna potrzeba takiego rozwiązania, rozpoznanie wniosku o udzielenie zabezpieczenie nie jest czynnością pracochłonną: można by było oczywiście uprościć sposób zabezpieczenia, ale rezygnacja w tym przedmiocie z decyzji sądu jest trudna do pogodzenia z podstawowymi zasadami systemowymi. Jednym z takich rozwiązań może być określenie w ustawie skutków zdefiniowanego bliżej zabezpieczenia, ale decyzja o tym, czy zastosować zabezpieczenie czy nie, powinna być pozostawiona sądowi. Alternatywnie, zasadne byłoby odniesienie się w przepisie do odpowiedzi na pozew, w którym bank może zakwestionować status konsumenta. Alternatywnie, w miejsce postanowienia o zabezpieczeniu można by było wprowadzić rozwiązania zbliżone do postępowania upominawczego, gdzie nakaz zapłaty (bez względu na jego nazwę) zastępowałby postanowienie o zabezpieczeniu, a po uprawomocnieniu stanowiłby tytuł wykonawczy.	wraz z odsetkami za opóźnienie czy wpisu do rejestrów dłużników. 6) **Uwaga niezasadna**. Proponowane rozwiązanie jest środkiem ochrony konsumenta w szczególnym typie spraw. Ingerencja ustawodawcy jest usprawiedliwiona dużym ryzykiem zawarcia w przedmiotowych umowach klauzul niedowolnych, prowadzących do nieważności umowy kredytu. Wbrew sugestii zawartej w uwadze, skutek w postaci wstrzymania obowiązku spełniania świadczeń nie wynika wyłącznie z czynności procesowej konsumenta, ale z mocy ustawy, która wprowadza to rozwiązanie jako element szczególnej procedury dla spraw frankowych. Należy podkreślić, że mechanizm ten ma charakter tymczasowy. Działa tylko do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy. Ponadto, rozwiązanie to rekompensuje nierównowagę stron występującą w relacji bank-konsument i zapobiega sytuacji, w której konsument byłby zmuszony do dalszego wykonywania potencjalnie nieważnej i zawierającej niedozwolone postanowienia umowy w czasie trwania procesu. 7) **Uwaga jest niezasadna**. Należy podkreślić, że konieczność rozpoznawania zażaleń od postanowień w przedmiocie zabezpieczenia w sprawach frankowych w

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
				istotny sposób wpływa na możliwości rozpoznawania innych spraw przez sądy apelacyjne, zwłaszcza przez Sąd Apelacyjny w Warszawie. Obciążenie sądów apelacyjnych, które muszą rozpatrywać znaczną liczbę zażaleń w sprawach frankowych, stanowi realny problem systemowy. Proponowane rozwiązanie ma charakter kompleksowy i upraszcza postępowanie, eliminując potrzebę wydawania tysięcy analogicznych postanowień i rozpatrywania kolejnych tysięcy zażaleń w sprawach o bardzo zbliżonym charakterze. Automatyzm wprowadzany przez projektowany przepis jest uzasadniony specyfiką spraw frankowych oraz koniecznością odciążenia wymiaru sprawiedliwości, co pozwoli na sprawniejsze rozpoznawanie wszystkich kategorii spraw.
23.	SO w Warszawie	Art. 2	1) Zabezpieczenie z mocy prawa udzielane przez dokonanie czynności faktycznych (doręczenie odpisu pozwu) bez potrzeby i możliwości weryfikacji przesłanek, na których jest oparte (w szczególności co do statusu konsumenta i umowy kredytu o jakiej mowa w art. 2 ust. 2) **pozbawia przeciwnika sądowej kontroli zakresu przysługujących mu praw podmiotowych.** Nawet przy założeniu, że mechanizm kontrolny, tj. wniosek dłużnika o zmianę lub uchylenie sposobu zabezpieczenia nie jest proponowaną zmianą	1) **Uwaga niezasadna.** Proponowane rozwiązanie jest środkiem ochrony konsumenta w szczególnym typie spraw. Ingerencja ustawodawcy jest usprawiedliwiona dużym ryzykiem zawarcia w przedmiotowych umowach klauzul niedowolnych, prowadzących do nieważności umowy kredytu. Wbrew sugestii zawartej w uwadze, skutek w postaci wstrzymania obowiązku spełniania świadczeń nie wynika wyłącznie z

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			wyłączony, rozwiązanie może prowadzić faktycznie do zamiany wniosków o udzielenie zabezpieczenia, wnioskami o zmianę lub uchylenie zabezpieczenia. Ponadto, nie wiadomo jakiej treści rozstrzygnięcie miałby wydać sąd orzekający rozpoznając taki wniosek i czy orzeczenie nie stałoby w oczywistej sprzeczności z art. 2 ust. 1, skoro przesądzenie statusu konsumenta i wadliwości mechanizmu denominacji lub indeksacji może nastąpić dopiero w wyroku sądu. Regulacja niesie także potencjalne ryzyko występowania z roszczeniami przez osoby, którym status konsumenta nie przysługuje, a rzeczywistym celem wniesienia pozwu będzie uzyskanie zabezpieczenia. 2) Pozytywnie należy ocenić regulację art. 2, tj. by z chwilą doręczenia odpisu pozwu konsument mógł zaprzestać płacenia dalszych rat. Wyłaniają się jednak dwa potencjalne problemy: konsumenci mogą występować na dużą skalę o wydawanie zaświadczeń o dacie doręczenia odpisu pozwu by mieć formalne potwierdzenie zgody na zaprzestanie płacenia rat, „wygenerowanie" dużej liczby nowych spraw. W uzasadnieniu projektu ustawy jest stwierdzenie, że konsument lub jego pełnomocnik może uzyskać informację o momencie doręczenia odpisu pozwu, a w konsekwencji, o wstrzymaniu obowiązku spełniania świadczeń za pośrednictwem Portalu Informacyjnego, o którym mowa art. 53e § 1 u.s,p. Należy jednak wskazać, że konsumenci nie mają prawnego obowiązku zakładania konta w tym portalu. W praktyce może to wiązać się z wnioskami do sądu o wydanie zaświadczeń o dacie doręczenia	czynności procesowej konsumenta, ale z mocy ustawy, która wprowadza to rozwiązanie jako element szczególnej procedury dla spraw frankowych. Należy podkreślić, że mechanizm ten ma charakter tymczasowy. Działa tylko do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy. Ponadto, rozwiązanie to rekompensuje nierównowagę stron występującą w relacji bank-konsument i zapobiega sytuacji, w której konsument byłby zmuszony do dalszego wykonywania potencjalnie nieważnej i zawierającej niedozwolone postanowienia umowy w czasie trwania procesu. Proponowane rozwiązanie nie modyfikuje zasad zabezpieczenia roszczeń lecz zastępuje potrzebę zabezpieczenia roszczenia w sprawie frankowej. 2) **Uwaga niezasadna.** Przepisy procedury cywilnej nie przewidują możliwości wydawania przez sąd zaświadczeń dotyczących doręczenia odpisu pozwu. Obowiązujące regulacje nie pozwalają na formułowanie żądań o wydanie takich zaświadczeń, zatem obawy o znaczne obciążenie sekretariatów dodatkową pracą biurową są nieuzasadnione. Warto podkreślić, że choć konsumenci nie mają prawnego obowiązku zakładania konta w Portalu Informacyjnym, to mają taką możliwość, która zapewnia im wygodny dostęp do informacji o stanie sprawy. Co

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			odpisu pozwu, by mieć formalne potwierdzenie zgody na zaprzestanie płacenia rat – co w znacznym stopniu obciąży sekretariaty dodatkową pracą biurową. Brzmienie przepisu powinno być zredagowane w sposób, który obowiązek przekazania informacji o doręczeniu odpisu pozwu i wstrzymaniu płatności raty - przenosiłby na banki. 3) Dodatkowo projekt ustawy nie uwzględnia faktu, że toczą się liczne sprawy o kredyty już spłacone. W takim wypadku wstrzymanie płatności rat jest całkowicie zbędne. 4) Ponadto instrument prawny w postaci wstrzymania płatności rat dotyczy zabezpieczenia roszczenia niepieniężnego o ustalenie nieistnienia stosunku prawnego lub ustalenia nieważności umowy – jest to unormowanie praw i obowiązków stron na czas trwania postępowania (art. 755 § 1 pkt 1 k.p.c.). Dla zabezpieczenia roszczeń pieniężnych tego rodzaju instrument prawny nie może być stosowany z uwagi na treść art. 747 k.p.c., który w sposób enumeratywny określa sposoby zabezpieczenia roszczeń pieniężnych i nie należy do nich wstrzymanie płatności rat. W tej sytuacji pojawia się pytanie – czy intencją projektowanych rozwiązań jest zmiana ww. zasad i wprowadzenie uprawnienia do wstrzymania płatności rat także w sprawach o samą zapłatę. Jeśli jest to działanie zamierzone, to nie jest to trafne rozwiązanie, ponieważ pozew o teoretycznie nawet niewielką kwotę mógłby powodować wstrzymanie płatności rat. Takie rozwiązanie również może „wygenerować” dużą liczbę nowych spraw. Można więc przeredagować	istotne, w sprawach frankowych niezwykle rzadko spotyka się sytuacje, w których konsument występuje bez profesjonalnego pełnomocnika. 3) **Uwaga niezasadna**. Oczywiste jest, że w takich wypadkach przepis nie znajdzie zastosowania. 4) **Uwaga niezasadna**. Ograniczenie zakresu stosowania art. 2 wyłącznie do roszczeń o ustalenie nieistnienia stosunku prawnego lub nieważności umowy pomijałoby istotną część spraw frankowych, w których konsumenci dochodzą roszczeń pieniężnych wynikających z abuzywności klauzul. Niezależnie od rodzaju i wartości roszczenia, każdy pozew konsumenta w sprawie kredytu frankowego świadczy o kwestionowaniu przez niego treści umowy, co uzasadnia wstrzymanie świadczeń. W znakomitej większości tzw. sprawach frankowych roszczenia konsumentów są oceniane przez sądy jako zasadne. Wprowadzenie odmiennych zasad w zależności od rodzaju roszczenia mogłoby prowadzić do sztucznego formułowania żądań tylko po to, by skorzystać z mechanizmu ochronnego. Celem przepisu jest kompleksowa ochrona konsumenta na czas trwania sporu, bez względu na charakter zgłoszonego żądania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			przepis w taki sposób, by miał dotyczyć tylko powództw w których jest zawarte żądanie ustalenia nieistnienia stosunku prawnego lub ustalenia nieważności umów kredytowych: Art. 2. 1. Z chwilą doręczenia pozwanemu odpisu pozwu wniesionego przez konsumenta zawierającego żądanie ustalenia nieistnienia stosunku prawnego wynikającego z umowy kredytu lub ustalenia jej nieważności, obowiązek spełniania przez konsumenta świadczeń wynikających z umowy kredytu ulega wstrzymaniu z mocy prawa do czasu prawomocnego zakończenia postępowania. 2. Z powodu niespełniania przez konsumenta świadczeń zgodnie z ust. 1 pozwany nie może w szczególności rozwiązać umowy ani zgłosić faktu niespełniania świadczeń do instytucji, o których mowa w art. 105 ust. 4 i 4a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (tj. Dz. U. z 2024 roku, poz. 1646 z późn. zm.). Pozwany ma obowiązek poinformować te instytucje, że nastąpił skutek przewidziany w ust. 1, w terminie 14 dni od dnia otrzymania pozwu. 3. Wniosek o udzielenie zabezpieczenia roszczenia przez wstrzymanie obowiązku spełniania przez konsumenta świadczeń wynikających z umowy kredytu lub zakazanie pozwanemu dokonywania czynności, o których mowa w ust. 2, a także w inny sposób prowadzący do osiągnięcia skutków określonych w ust. 1 i 2 oraz zażalenie którejkolwiek ze stron na postanowienie wydane na skutek rozpoznania wniosku o udzielenie takiego	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			zabezpieczenia, przewodniczący pozostawia w aktach sprawy bez żadnych dalszych czynności.	
24.	Prokuratura Regionalna w Gdańsku	Art. 2	Zapis art.2 ust 1 o projektowanej treści, zdaje się wywoływać ex lege skutek w postaci zawieszenia obowiązku uiszczania kolejnych świadczeń okresowych w postaci rat kredytu. Skutek ten wydaje się być niezależny od woli powoda, zaś przy takim zapisie kolejne świadczenia (spełniane za wiedzą lub bez wiedzy konsumenta o skutku z art.2 ust.l) traktowane będą w świetle przepisów kodeksu cywilnego jako świadczenia w dacie spełnienia nienależne. Zapis powoduje więc, że świadczenia w postaci wynikających z umowy kolejnych rat kredytu wymagalnych już po dniu doręczenia pozwu mogą być traktowane jak „świadczenie niewymagalne", nie sposób nie dostrzec związanych z takim zapisem konsekwencji i problemów: 1) po pierwsze konsument nie jest informowany kiedy nastąpiło doręczenie pozwu i może nie mieć wiedzy o zaistnieniu skutku opisanego w tym przepisie, 2) po drugie wątpliwości budzi charakter dalszych świadczeń konsumenta o ile będzie on uiszczał kolejne raty kredytu, czy są to świadczenia należne i wymagalne, czy bank może je zaliczyć jako spłatę kredytu, czy sąd będzie mógł te świadczenia zaliczyć dokonując rozliczenia zobowiązań stron, czy powstanie i wyniku jakich zdarzeń skutek w postaci „wymagalności świadczenia banku" do zwrotu tych kwot, czy i od kiedy bank będzie pozostawał w zwłoce z tymi świadczeniami, czy można żądać od tych kwot odsetek itd. 3) po trzecie konsument może mieć interes w uiszczaniu dalszych rat, np. w sytuacji gdy nie spłacił jeszcze kapitału kredytu, nie można uznać za prawidłową sytuacji w której	1) **Uwaga niezasadna.** Proponowane rozwiązanie jest środkiem ochrony konsumenta w szczególnym typie spraw. Ingerencja ustawodawcy jest usprawiedliwiona dużym ryzykiem zawarcia w przedmiotowych umowach klauzul niedowolnych, prowadzących do nieważności umowy kredytu. Wbrew sugestii zawartej w uwadze, skutek w postaci wstrzymania obowiązku spełniania świadczeń nie wynika wyłącznie z czynności procesowej konsumenta, ale z mocy ustawy, która wprowadza to rozwiązanie jako element szczególnej procedury dla spraw frankowych. Należy podkreślić, że mechanizm ten ma charakter tymczasowy. Działa tylko do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy. Ponadto, rozwiązanie to rekompensuje nierównowagę stron występującą w relacji bank-konsument i zapobiega sytuacji, w której konsument byłby zmuszony do dalszego wykonywania

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			ustawowo uniemożliwia się wywiązywanie z umowy, której nieważności jeszcze nie stwierdzono, 4) po czwarte od kwoty niespłaconego kapitału bank naliczał będzie dalsze odsetki, w sytuacji nieuwzględnienia powództwa o stwierdzenie nieważności umowy, rodzi to sytuację niekorzystną dla kredytobiorcy, a niezależną od jego woli, a może i z nią sprzeczną. Trafniejszym z uwagi na skutek, byłoby zawarcie w przepisie uprawnienia konsumenta do złożenia oświadczenia w treści pozwu lub w piśmie procesowym o skorzystaniu z prawa do zawieszenia wymagalności dalszych świadczeń w postaci kolejnych rat kredytu. Z punktu widzenia gwarancji konstytucyjnych, zapis nakazujący zawieszenie spłaty kolejnych świadczeń okresowych, pomimo braku spłaty kwoty odpowiadającej kwocie kapitału kredytu, może budzić wątpliwości jako sprzeczny z art.64 Konstytucji.	potencjalnie nieważnej i zawierającej niedozwolone postanowienia umowy w czasie trwania procesu. Proponowane rozwiązanie nie modyfikuje zasad zabezpieczenia roszczeń lecz zastępuje potrzebę zabezpieczenia roszczenia w sprawie frankowej. 2) - 4) **Uwagi częściowo zasadne** – wyraźnie przesądzono, że bank nie może odmówić przyjęcia świadczenia do wysokości wypłaconego konsumentowi kapitału.
25.	NRA	Art. 2	Zaproponowane rozwiązanie, przynajmniej w swej intencji, wychodzi naprzeciw stanowisku TSUE wyrażonemu w wyroku z 15.06.2023 r. C-287/22 Getin Noble Bank S.A. W szczególności powoduje, że po uzyskaniu korzystnego wyroku, rozstrzygającego o nieważności umowy kredytu i zobowiązującego bank do zwrotu wskazanej w pozwie kwoty, konsument nie będzie zmuszony do występowania z ponownym powództwem o zwrot kwot, które uiścił w wykonaniu nieważnej umowy w toku procesu, a w szczególności w czasie postępowania apelacyjnego, gdy rozszerzenie powództwa jest już niedopuszczalne. Zaproponowane rozwiązanie nie tylko zapewnia konsumentom ochronę zgodną ze wskazaniami TSUE, ale również zwalnia sądy z konieczności rozpoznawania licznych postępowań wpadkowych w przedmiocie	**Uwaga niezasadna.** Zarządzenie doręczenia odpisu pozwu stanowi czynność zdecydowanie mniej pracochłonną niż rozpoznanie wniosku o zabezpieczenie. Rozpoznanie wniosku o zabezpieczenie wymaga dodatkowej analizy przesłanek zabezpieczenia, oceny uprawdopodobnienia roszczenia oraz interesu prawnego. Proponowana w uwadze alternatywa, by skutek w postaci wstrzymania obowiązku spełniania świadczeń następował z chwilą doręczenia bankowi przez konsumenta kopii pozwu wraz z dowodem jego złożenia, naruszałaby zasadę oficjalności doręczeń.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			zabezpieczenia roszczeń konsumentów, w tym również postępowań zażaleniowych. Rozwiązanie to powinno również doprowadzić do ograniczenia liczby postępowań sądowych, gdyż dzięki niemu wyrok kończący sprawę może objąć wszystkie świadczenia spełnione przez konsumenta w wykonaniu nieważnej umowy. Niestety obawiać się można, że zaproponowane rozwiązanie, pomimo dobrych intencji, okaże się nieskuteczne. Zgodnie z art. 2 ust 1 Projektu obowiązek spełniania przez konsumenta świadczeń wynikających z umowy kredytu ma ulec wstrzymaniu w chwili doręczenia pozwanemu pozwu wniesionego przez konsumenta. Obecnie nierzadko zdarza się, że pozew jest doręczany do pozwanego banku wiele miesięcy a nawet po ponad roku (I). W istniejącym stanie prawnym konsument, składając wniosek o udzielenie zabezpieczenia, ma szanse uzyskać je w ciągu miesiąca, a najdalej kilku. Proponowane rozwiązanie może zatem w praktyce pogorszyć, zamiast poprawić sytuację konsumentów ubiegających się o zabezpieczenie. Sytuacja ta zostałaby bardzo źle przyjęta przez konsumentów. Zastrzeżenie to nie oznacza bynajmniej, że z proponowanego rozwiązania należy całkowicie zrezygnować. Można je jednak uczynić skuteczniejszym przyjmując, że obowiązek spełniania przez konsumenta świadczeń wynikających z umowy kredytu ulega wstrzymaniu, nie dopiero w dacie doręczenia pozwanemu pozwu przez sąd, lecz z chwilą doręczenia bankowi przez konsumenta kopii wniesionego przeciwko temu bankowi pozwu wraz z dowodem złożenia go w sądzie lub nadania do sądu za pośrednictwem operatora, o którym mowa w art. 165 § 2 k.p.c.	Doręczeń w postępowaniu cywilnym dokonuje sąd za pośrednictwem upoważnionych podmiotów, co gwarantuje jednoznaczność ustalenia momentu wywołania określonych skutków procesowych i materialnoprawnych. Byłby również trudny do praktycznego zastosowania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Konsument nie musiałby zatem czekać na wstrzymanie obowiązku spełniania świadczeń wynikających z zakwestionowanej umowy kredytu do chwili doręczenia pozwu przez sąd, lecz mógłby sam zadbać o doręczenie bankowi, kopii wniesionego do sądu pozwu, przedstawiając zarazem dowód, iż pozew został faktycznie złożony. Bank może z łatwością zweryfikować, czy pozew faktycznie wpłynął do sądu. Uprzedzając obawy, że pozew konsumenta może być w przyszłości odrzucony lub zwrócony - z czym wiązać się może konieczność zapłaty rat kredytu nieuiszczonych na podstawie proponowanego przepisu, zauważyć należy, że podobne ryzyko, a nawet większe, istnieje również w przypadku zabezpieczenia roszczenia przed wniesieniem pozwu (art. 733 § 1 k.p.c.). Istnienie takiego ryzyka nie powinno przekreślać możliwości przyjęcia proponowanego rozwiązania. Tym bardziej, że w znakomitej większości przypadków, gdy pozew konsumenta obarczony jest brakami uzasadniającymi jego zwrot, braki te zostają uzupełnione w trybie art. 130^{1a} § 3 k.p.c. lub 130^{2} § 2 k.p.c. **PROPOZYCJA ZMIANY:** Art. 2.1. „Z chwilą doręczenia do banku przez konsumenta kopii wniesionego do sądu przeciwko temu bankowi pozwu wraz z dowodem złożenia w biurze podawczym sądu lub dowodem nadania do sądu za pośrednictwem operatora, o którym mowa w art. 165 § 2 k.p.c., obowiązek spełniania przez konsumenta świadczeń wynikających z umowy kredytu ulega wstrzymaniu z mocy prawa do czasu prawomocnego zakończenia postępowania.	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
26.	Prezes Sądu Apelacyjnego w Poznaniu	Art. 2	Wstrzymanie obowiązku spełniania świadczeń przez konsumenta winno dotyczyć jedynie sytuacji, gdy konsument uiścił na rzecz banku sumę przekraczającą kwotę udzielonego kredytu. Przyjęcie rozwiązania zaproponowanego w projekcie wygeneruje bowiem w przyszłości kolejne sprawy, tym razem banku przeciwko konsumentom o należność wynikającą z różnicy pomiędzy kwotą udzielnego kredytu, a kwotą spełnioną przez konsumenta.	**Uwaga niezasadna.** Uzależnienie wstrzymania obowiązku spełniania świadczeń od wcześniejszego uiszczenia kwoty przekraczającej wartość udzielonego kredytu wprowadzałoby dodatkowe, nieuzasadnione kryterium, które nie ma odzwierciedlenia w istocie sporu dotyczącego ważności samej umowy kredytowej. Mechanizm wstrzymania płatności ma na celu ochronę konsumenta na czas trwania postępowania sądowego, niezależnie od dotychczas spłaconej kwoty, albowiem konsument nie jest obowiązany do spełniania świadczeń z tytułu umowy, jeżeli ta jest nieważna. Proponowane rozwiązanie prowadziłoby zresztą do możliwości zaistnienia sporów dotyczących zaistnienia stanu, w którym konsument mógłby powstrzymać się od spełniania świadczeń.
27.	Prezes Sądu Apelacyjnego w Gdańsku	Art. 2	Rozumiem trudności w podjęciu czynności jaką jest wydanie postanowienia o zabezpieczeniu przy natężeniu spraw w sprawach CHF. Wskazuję jednak, że racjonalizację można osiągnąć poprzez przygotowanie w e-repertorium formularza postanowienia, który można uruchamiać jednym kliknięciem o drukowaniu. Skoro orzeczenie TSUE tłumaczy się tak, że samo wniesienie sprawy, gdzie strona kwestionuje postanowienia umowy jako abuzywne, prowadzi do uwzględnienia wniosku o zabezpieczenie, to zgłębianie pozwu, by wydać takie postanowienie przez „drukowanie" - jest zbędne (inna rzecz, że uważam, że odpowiedź TSUE jest tak zredagowana, że nie zwalnia z przesłanek, które są i w	**Uwaga niezasadna.** Propozycja zastąpienia automatycznego wstrzymania spłaty z mocy prawa systemem formularzy i „kliknięć" w e-repertorium jest chybiona. Obecnie takie rozwiązania nie istnieją. Co więcej projektowane przepisy mają właśnie na celu odciążenie sądów poprzez eliminację zbędnych czynności procesowych, a nie ich mnożenie poprzez tworzenie kolejnych quasi-automatycznych procedur.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			naszym kpc i co było uwzględnione w koncepcji sądów warszawskich, gdy zaczęły uwzględniać wnioski o zabezpieczenie). Przy tym formularz może ograniczyć się tylko do sentencji, gdyż pozwy są tak przygotowane, że uzasadnienia można pominąć, powołując się na art. 375 § 6 kpc (dla zainteresowanych uzasadnienie w tych sprawach jest tak stypizowane, że nie ma przeszkód, by stanowiły element formularza). Przy tym w zarządzeniu oprócz doręczenia należy dopisać zarządzenie o doręczeniu pozwu i inne związane ze wstępnym nadawaniem sprawie biegu. Podaję opis innego rozwiązania, gdyż wydanie postanowienia prowadzi do powstania pewnej sytuacji, w tym wiadomo już bez dodatkowych zaświadczeń, z jaką datą zaistniały skutki, a proponowana sytuacja może generować dalsze czynności i zamęt (poszukiwanie zaświadczeń).	Rozwiązanie zawarte w projekcie ustawy ma przewagę nad proponowanym „drukowaniem formularzy" - eliminuje w ogóle konieczność wydawania jakichkolwiek postanowień w tym zakresie. Wstrzymanie obowiązku spełniania świadczeń następuje z mocy samego prawa, co nie wymaga ani jednego „kliknięcia".
28.	Prezes Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim	Art. 2	Ustawa nakłada dodatkowe obowiązki na sąd w zakresie weryfikacji ewentualnych terminów doręczenia odpisu pozwu.	**Uwaga niezasadna.** Projekt nie przewiduje wprost takiego obowiązku.
29.	Prezes Sądu Apelacyjnego w Szczecinie	Art. 2 ust. 1	W art. 2. nie wskazuje się, czy skutek ten będzie związany z wniesieniem powództwa o ustalenie, czy też jakimkolwiek powództwem konsumenta (np. z powództwem wyłącznie o świadczenie pieniężne). Nie jest też jasne rozwiązanie art. 2 ust 4 polegające na pozostawieniu bez rozpoznania wniosku o udzielenie zabezpieczenia. Nie wiadomo, czy konstrukcja ta dotyczy tylko takich wniosków, które złożone zostaną po doręczeniu odpisu pozwu, czy też takich, które składane są przed wniesieniem pozwu albo zawarte są w pozwie i powinny być rozpoznane jeszcze przed zarządzeniem jego doręczenia.	**Uwaga niezasadna.** Projektowany przepis w tym zakresie jest precyzyjny. Dotyczy wyłącznie wniosku o zabezpieczenie bez względu na to w jakim piśmie został ujęty.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
30.	Prezes Sądu Okręgowego we Wrocławiu	Art. 2	1) Niestaranna redakcja art. 2 ust 1 prowadzi jak się wydaje do daleko idących, a niezamierzonych przez autorów efektów. Mianowicie użycie sformułowania „z chwilą doręczenia pozwu wniesionego przez konsumenta" oznacza, że zakresem zastosowania tego przepisu objęte będzie doręczenie każdego pozwu o roszczenia związane z umową kredytu denominowanego lub indeksowanego do CHF (niezdefiniowane, jak wyżej) - z wyłączeniem tych nieobjętych zakresem normowania z art. 1 ust. 3 ustawy. Zatem automatyczne wstrzymanie obowiązku uiszczania jakichkolwiek świadczeń z umowy kredytu będzie możliwe po doręczeniu pozwu w sprawie wytoczonej przez konsumenta, np. o zwrot dowolnej wysokości nadpłaty bez zamiaru kwestionowania ważności umowy. **Jak się wydaje, zamiarem projektodawców było chyba raczej jednak ograniczenie tego „automatycznego zabezpieczenia" do przypadków sporów, których przedmiotem jest istnienie lub nieistnienie stosunku prawnego z umowy kredytu, ale tego nie napisali.** 2) **Wątpliwości budzi, czy zakresem zastosowania ustawy objęte zostaną automatycznie wszystkie sprawy, w których powód twierdzi że jest konsumentem, choć kwestia ta jest sporna. A kwalifikacja statusowa jest sporna w szeregu spraw.** Ma to zaś między innymi konsekwencje z punktu widzenia oceny, w których sprawach konsekwencje materialnoprawne wytoczenia powództwa obejmą, a w których nie obejmą, automatycznego wstrzymania obowiązków z umowy i nałożenia na bank obowiązku powstrzymania się od działań w ramach umowy wyszczególnionych w art. 2 ust.4. 3) Projekt zakłada pozostawienie w aktach bez żadnych czynności wniosku o zabezpieczenie odpowiadającego co do	1) **Uwaga niezasadna.** Treść art. 2 ust. 1 projektu ustawy jest spójna z jej zakresem przedmiotowym określonym w art. 1 ust. 1 i 2. Należy zwrócić uwagę, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, sąd rozpoznający sprawę z udziałem konsumenta jest obowiązany z urzędu zbadać abuzywność postanowień umowy zawartej z konsumentem, niezależnie od tego, czy konsument wprost kwestionuje ważność umowy. 2) **Uwaga niezasadna**. Norma zawarta w art. 2 ustawy ma charakter materialnoprawny, a jej zastosowanie jest uzależnione od faktycznego przysługiwania stronie statusu konsumenta, a nie od samego twierdzenia powoda w tym zakresie. Automatyczne wstrzymanie obowiązków wynikających z umowy kredytu nastąpi wyłącznie w przypadku, gdy strona powodowa rzeczywiście jest konsumentem w rozumieniu przepisów prawa. 3-4) **Uwaga niezasadna.** W systemie przyjętym przez projektowaną ustawę to kredytobiorca samodzielnie ocenia swój status jako konsumenta i na tej podstawie może korzystać z mocy prawa z wstrzymania obowiązku spełniania świadczeń po doręczeniu pozwu pozwanemu lub może złożyć wniosek o

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			treści regulacji art. 2 ustawy, ale **nie przewiduje w zamian żadnego trybu potwierdzenia lub zaprzeczenia w ramach danego procesu istnienia stanu opisanego w art. 2 ustawy, ani na wniosek konsumenta ani przedsiębiorcy, i nie wiadomo w jakim trybie możliwy a nawet niemal pewny w szeregu spraw spór tej kwestii miałby być rozstrzygnięty.** Takie „zabezpieczenie ex lege" dotąd nie jest znane polskiemu prawu ani procesowemu ani materialnemu. Wydaje się, że przydatne byłoby wprowadzenie jakiegoś trybu w celu rozstrzygnięcia o tym zagadnieniu, tyle że trudno wyobrazić sobie jakąś zasadniczą różnicę z postępowaniem zabezpieczającym i istotne przyspieszenie postępowania w związku z tą instytucją. 3) Z projektu nie wynika, czy za okres objętym art. 2 ustawy, o ile powództwo nie zostanie uwzględnione, wierzycielowi należą się odsetki i jakiego rodzaju. Zagadnienie wymaga regulacji.	zabezpieczenie, który zostanie rozpoznany gdy sąd oceni, że powód nie jest konsumentem. Ostateczne rozstrzygnięcie, czy kredytobiorca faktycznie posiada status konsumenta, nastąpi dopiero w orzeczeniu kończącym postępowanie. Takie rozwiązanie niesie ze sobą konsekwencje. Jeżeli sąd stwierdzi, że kredytobiorca nie był konsumentem, poniesie on odpowiedzialność na zasadach ogólnych za nienależyte wykonanie zobowiązania, w tym potencjalnie za wszystkie zaległości, odsetki za opóźnienie oraz inne szkody banku wynikające z wstrzymania płatności. W przypadkach, gdy status konsumenta jest sporny, kredytobiorca może realizować zobowiązanie w trakcie procesu, aby uniknąć ewentualnych negatywnych konsekwencji w przyszłości. Podnieść należy, że w przypadku obecnych regulacji o zabezpieczeniu, osoba błędnie podająca się za konsumenta może być zobowiązana do naprawienia szkody stronie przeciwnej (art. 746 KPC), jeśli jej powództwo zostanie oddalone.
31.	Sąd Okręgowy w Gdańsku	Art. 2 ust. 1	Obowiązek spełnienia przez konsumenta świadczeń wynikających z umowy kredytu będzie ulegał wstrzymaniu z chwilą doręczenia odpisu pozwu – wprowadzenie powyższej regulacji może spowodować kolejną lawinę wpływu „spraw frankowych" i konieczność natychmiastowego podjęcia	**Uwaga niezasadna.** Kredytobiorcy frankowi, którzy rozważają złożenie pozwu, decydują się na to na podstawie przekonania o wadliwości umowy, a nie ze względu na mechanizm wstrzymania płatności, które najczęściej już uzyskują w

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			czynności w sprawach, które zostały wniesione przed wejście w życie ustawy.	wyniku postanowienia o zabezpieczeniu. Sugestia, że ustawa wymaga „natychmiastowego podjęcia czynności" w sprawach wniesionych przed jej wejściem w życie, jest błędna. Projekt właśnie eliminuje konieczność podejmowania dodatkowych czynności przez sąd (nie ma potrzeby wydawania postanowień o zabezpieczeniu), co w istocie odciąża wymiar sprawiedliwości. Niezależnie od tego należy podkreślić, że sąd powinien podejmować czynności w każdej sprawie bez nieuzasadnionej zwłoki.
32.	Sąd Okręgowy w Gdańsku	art. 2 ust 1	Konsument lub jego pełnomocnik może uzyskać informację o momencie doręczenia odpisu pozwu za pośrednictwem Portalu Informacyjnego – w uzasadnieniu nie wyjaśniono jednak, czy PI będzie automatycznie generował zaświadczenia o dacie doręczenia odpisu pozwu w przypadku gdyby pomiędzy stronami powstał w tym zakresie spór.	Uwaga niezasadna. Nie planuje się generowania dodatkowych zaświadczeń w Portalu Informacyjnym potwierdzających datę doręczenia odpisu pozwu. Portal Informacyjny już prezentuje dane dotyczące pism procesowych i dat ich doręczeń w sposób czytelny i przejrzysty. Informacja o momencie doręczenia odpisu pozwu jest więc łatwo dostępna zarówno dla konsumenta, jak i jego pełnomocnika, bez potrzeby tworzenia dodatkowych dokumentów poświadczających ten fakt.
33.	Sąd Okręgowy w Gdańsku	Art. 2 ust 4	Brak konieczności rozpoznawania wniosku o zabezpieczenie następuje jedynie w przypadku gdy przedmiot wniosku nie wykracza poza zabezpieczenie wynikające z ustawy – nadal zatem niezbędne będzie dokonywanie oceny wniosków przez sędziego referenta.	**Uwaga niezasadna.** Projektowany przepis art. 2 ust. 4 jednoznacznie wskazuje, że przewodniczący pozostawia w aktach bez żadnych dalszych czynności wszelkie wnioski o udzielenie zabezpieczenia, które prowadzą do osiągnięcia skutków

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
				określonych w ust. 1 i 3 lub w inny sposób zmierzają do tego samego celu. Konstrukcja przepisu eliminuje konieczność merytorycznej oceny praktycznie wszystkich wniosków o zabezpieczenie składanych w tzw. sprawach frankowych.
34.	UKNF	Art. 2 ust. 1 i nast.	Zgodnie z art. 2 ust. 1 projektu ustawy, z chwilą doręczenia odpisu pozwu pozwanemu będzie dochodzić do wstrzymania z mocy prawa obowiązku spłaty kredytu przez konsumenta. Co więcej, w świetle art. 2 ust. 2 projektu ustawy, wstrzymanie się przez konsumenta ze spełnieniem świadczeń nie będzie poczytywane za niewykonanie / nienależyte wykonanie umowy kredytu (a ponadto nie będzie mogło być przedmiotem zgłoszenia m.in. do Biura Informacji Kredytowej / biur informacji gospodarczych). Przewidziany przedmiotowym przepisem projektu automatyzm zawieszenia w stosunku do konsumenta obowiązku spłaty rat kredytu (eliminujący konieczność rozpoznania przez sąd stosownych wniosków o zabezpieczenie) wydaje się pozostawać rozwiązaniem nieproporcjonalnym oraz generującym istotne ryzyko nadużyć. Wstrzymanie obowiązku spłaty rat kredytu (mogące powodować istotne negatywne skutki dla kredytodawcy – mając na uwadze jego trwanie aż do prawomocnego zakończenia postępowania), w efekcie przedmiotowej regulacji, nie będzie bowiem wymagało uprawdopodobnienia roszczenia konsumenta. Przedmiotowy mechanizm może skutkować naruszeniem prawa do sądu, wyrażonego w artykule 47 Karty Praw Podstawowych UE. Gwarancje płynące z ww. przepisu	**Uwaga niezasadna.** Mechanizm przewidziany w art. 2 projektu ustawy jest proporcjonalny i uzasadniony utrwalonym orzecznictwem w sprawach frankowych. Nie narusza prawa do sądu wyrażonego w art. 47 Karty Praw Podstawowych UE. Wstrzymanie obowiązku spełniania świadczeń nie stanowi rozstrzygnięcia merytorycznego sprawy, a jedynie tymczasowy środek ochronny dla konsumenta w toku postępowania. Sąd zachowuje pełną swobodę oceny merytorycznej roszczenia. Projekt ustawy odnosi się do specyficznej kategorii spraw, w których masowo stwierdzane są nieprawidłowości w umowach kredytowych (niedozwolone klauzule umowne), a dotychczasowe orzecznictwo TSUE i SN wskazuje na częste występowanie abuzywności klauzul w umowach frankowych. Rozwiązanie to nie wprowadza dysproporcji między stronami, lecz wyrównuje ich pozycję procesową. Należy zauważyć, że konsument jako słabsza strona umowy, stawał dotychczas

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			zostały potwierdzone przez TSUE w wyroku z 21 grudnia 2016 r., sygn. C-119/15, pkt 26 i 27.	przed dylematem: albo kontynuować spłatę potencjalnie nieważnej umowy, albo oczekiwać na rozstrzygnięcie wniosku o zabezpieczenie.
35.	RPO	Art. 2 ust. 1 i 2	1) Zgodnie z art. 2 ust. 1 i 2 projektu, „z chwilą doręczenia pozwanemu pozwu wniesionego przez konsumenta, obowiązek spełniania przez konsumenta świadczeń wynikających z umowy kredytu ulega wstrzymaniu z mocy prawa do czasu prawomocnego zakończenia postępowania. Wstrzymanie się przez konsumenta ze spełnianiem świadczeń, o których mowa w ust. 1, nie może być uznane za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy kredytu”. W mojej ocenie sama idea tego rodzaju uproszczenia postępowania zabezpieczającego jest zdecydowanie słuszna. Pozytywnie ocenić trzeba wprowadzenie możliwości zaprzestania z mocy prawa spłaty dalszych rat kredytu przez konsumenta, który pozwał bank, bez potrzeby wydawania przez sąd jakiegokolwiek orzeczenia. Istotne wątpliwości praktyczne budzi jednak powiązanie korzystnego dla konsumenta skutku wyłącznie z chwilą doręczenia pozwu pozwanemu bankowi. Jak wskazali przedstawiciele konsumentów, w praktyce działalności sądów, doręczenie pozwu następuje po kilku, a nawet kilkunastu miesiącach od jego wniesienia. W sądach warszawskich często zdarza się, że na doręczenie pozwu oczekiwać trzeba rok, a czasem nawet dwa lata lub dłużej. Spowodowane jest to niewydolnością administracji sądowej. W dotychczasowej praktyce, skutek zwolnienia konsumenta z obowiązku dalszego opłacania rat kredytu, osiągany był na drodze dołączonego do pozwu wniosku o zabezpieczenie, w następstwie którego sąd z reguły wydawał postanowienie o	1) Uwaga częściowo zasadna. Wyjaśniono w l.p 23. 2) Uwaga niezasadna. Norma ma charakter materialnoprawny. Nie różnicuje sytuacji konsumenta w zależności od sytuacji kredytodawcy, jeżeli istnieje możliwość doręczenia mu pozwu.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			udzieleniu zabezpieczenia. Postanowienie o zabezpieczeniu wydawane było znacznie wcześniej niż moment doręczenia pozwu stronie pozwanej. W świetle obecnie obowiązującego art. 737 k.p.c. „wniosek o udzielenie zabezpieczenia podlega rozpoznaniu bezzwłocznie, nie później jednak niż w terminie tygodnia od dnia jego wpływu do sądu". W praktyce rzadko dochodzi do tego tak szybko, ale w niektórych sądach funkcjonują specjalne dyżury sędziów do rozpatrywania wniosków o zabezpieczenie, dzięki czemu następuje to w terminie kilku tygodni od wniesienia pozwu. W efekcie wprowadzenia rozwiązania proponowanego w projekcie, ze względu na niewydolność organizacyjną sądów, sytuacja konsumentów ulegnie znacznemu pogorszeniu. Konsumenci będą musieli oczekiwać na doręczenie pozwu bankowi, nie mogąc jednocześnie skorzystać z żadnych innych środków w celu zawieszenia opłacania rat kredytu. Projekt stanowi bowiem, że wnioski o zabezpieczenie i zażalenia w tym zakresie będą pozostawione bez rozpoznania, a postępowania umorzone (art. 2 ust. 4 oraz art. 20 ust. 3 i 4 projektu). W rezultacie, do czasu doręczenia pozwu bankowi, konsumenci będą musieli nadal spłacać raty kredytu, wynikające z prawdopodobnie nieważnej umowy. Będzie to stan gorszy dla konsumentów niż obecnie dostępne rozwiązania. Tymczasem uzyskanie zwolnienia z płacenia rat przez okres trwania postępowania sądowego jest często sprawą najważniejszą i najpilniejszą dla kredytobiorców, którzy nie są w stanie już dłużej tych rat spłacać. Wprowadzenie proponowanego rozwiązania prawdopodobnie spowoduje też, że konsumenci i ich pełnomocnicy, będą kierować do sądów liczne wnioski o przyspieszenie doręczenia pozwu lub skargi na brak działań sądu w tym zakresie.	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			W toku spotkania z przedstawicielami konsumentów pojawiły się wymienione niżej propozycje zmiany projektowanej regulacji w zakresie fazy postępowania sądowego, w której następuje wstrzymanie obowiązku spłaty kredytu przez konsumenta, alternatywne wobec chwili doręczenia pozwu pozwanemu: -wstrzymanie obowiązku zapłaty rat powinno nastąpić z mocy prawa od chwili przedstawienia bankowi przez konsumenta dowodu doręczenia pozwu konsumenta przeciwko temu bankowi do sądu. Rozwiązanie to zakłada jednoczesne przyjęcie przez konsumenta ryzyka, że w przypadku gdyby pozew został zwrócony, odrzucony lub uznany za oczywiście bezzasadny, konsument byłby zobowiązany uzupełnić brakujące raty kredytu; wstrzymanie obowiązku zapłaty rat powinno nastąpić z mocy prawa od chwili wydania przez sąd zarządzenia stwierdzającego, że pozew nie zawiera braków formalnych; wstrzymanie obowiązku zapłaty rat powinno nastąpić z mocy prawa od chwili upływu przyjętego w ustawie terminu (np. 1 miesiąca), który byłby przewidziany na rozpatrzenie wniosku o udzielenie zabezpieczenia od chwili jego wniesienia. Gdyby sąd nie rozpoznał w tym czasie wniosku o zabezpieczenie, miałoby miejsce domyślne milczące jego zaakceptowanie w zakresie zawieszenia obowiązku spłacania rat kredytu. Propozycja ta zakłada zatem pozostawienie trybu postępowania zabezpieczeniowego. 2) Niezależnie od przyjętego ostatecznie momentu wstrzymania obowiązku spłaty kredytu przez konsumenta, w ocenie uczestników seminarium, konieczne jest doprecyzowanie projektowanego rozwiązania w zakresie	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			specyficznej sytuacji klientów banku Getin Noble Bank w upadłości, którego majątkiem zarządza syndyk masy upadłości. W projektowanej ustawie należałoby wyraźnie wskazać, że wstrzymanie z mocy prawa obowiązku spełniania przez konsumenta świadczeń wynikających z umowy kredytu, dotyczy także spraw przeciwko podmiotowi w upadłości, nawet jeżeli roszczenie pieniężne zostało zgłoszone do masy upadłości, a samo postępowanie przed sądem powszechnym zostało zawieszone. Wątpliwości przedstawicieli konsumentów budzi także sama koncepcja obligatoryjnego udzielania zabezpieczenia z mocy prawa, nawet jeśli dany konsument nie chce skorzystać z niego i preferuje dalszą spłatę rat, niezależnie od przyczyn takiego wyboru. Brak możliwości podjęcia przez konsumenta samodzielnej decyzji, wobec braku mechanizmu zabezpieczającego interes konsumenta na wypadek oddalenia powództwa, może stawiać konsumenta w niekorzystnej sytuacji.	
36.	RPO	Art. 2 ust. 3 w zw. art. 21	W art. 2 ust. 3 projektu przewidziano, że pozwany bank nie może, z powodu niespełniania świadczeń przez konsumenta po doręczeniu pozwu, zgłosić lub udostępnić informacji o zadłużeniu danego konsumenta biurom informacji gospodarczej i innym wymienionym tam instytucjom. Natomiast w art. 21 przewidziano, że w sytuacjach, gdy informacje takie już wcześniej przekazano, bank ma obowiązek poinformować je w terminie 2 miesięcy od wejścia ustawy w życie lub doręczenia pozwu o wstrzymaniu obowiązku zapłaty rat przez danego konsumenta, a instytucje te mają wprowadzić aktualizację w tym zakresie w terminie 1 miesiąca.	**Uwaga zasadna zmodyfikowano treść przepisu.**

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Do rozwiązania tego przedstawiciele konsumentów zgłosili zastrzeżenia. Po pierwsze, nie prowadzi ono do wykreślania informacji o danym konsumencie z listy danej instytucji, nadal widnieje on w jej rejestrze. Tymczasem celem regulacji powinno być całkowite wykreślenie konsumenta, jeżeli został on bezpodstawnie wpisany. Po drugie, brakuje dodatkowego uprawnienia dla samego konsumenta, aby mógł samodzielnie domagać się wykreślenia informacji o nim bezpośrednio od danej instytucji, po wstrzymaniu jego obowiązku spłacania rat kredytu. Wówczas mógłby samodzielnie sprawę załatwić, bez oczekiwania na działanie banku. Po trzecie, przewidziane w projekcie terminy: 2 miesięcy dla banków i 1 miesiąca dla instytucji wymienionych w art. 2 ust. 3, wydają się nadmiernie wydłużone.	
37.	UKNF	Art. 2 ust. 3	Proponujemy wprowadzenie odpowiednich zmian we wstępie do wyliczenia, doprecyzowujących zakres omawianego przepisu, tak aby odnosił się do niespełnienia świadczeń, o <u>którym</u> mowa w ust. 1, a nie do świadczeń, <u>o których</u> mowa w tym przepisie, a także do okoliczności wypowiedzenia umowy kredytu, a nie jej rozwiązania. Jednocześnie, niezbędne jest wstawienie przecinka po słowie „Pozwany”, w celu dookreślenia, że pozwany nie może dokonać czynności wymienionych we wstępie do wyliczenia, nie zaś, że ma on status pozwanego wynikający „z powodu niespełnienia przez konsumenta świadczeń, o których mowa w ust. 1”.	Uwaga częściowo niezrozumiała. Rozwiązanie umowy na gruncie projektowanego przepisu obejmuje również wypowiedzenie (**dodatkowe wyjaśnienia uwzględniono w uzasadnieniu**). **W części redakcyjnej uwzględniona.**
38.	SO w Słupsku	art.2	Zapis dotyczący „zabezpieczenia z urzędu” nie tylko nie ograniczy pracy sądów, ale znacznie zwiększy wpływ tej kategorii spraw – nawet ci kredytobiorcy którzy nie zamierzali występować z roszczeniem będą w ten sposób fundować sobie „wakacje kredytowe” w dowolnym	**Uwaga niezasadna.** Konsumenci są motywowani do składania powództw wadami umów kredytowych zawartymi z bankami, a nie możliwością uzyskania

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			momencie, zwłaszcza z uwagi na możliwość cofnięcia pozwu w ciągu 6 miesięcy za zwrotem połowy opłaty (500 zł to z zasady mniej niż wysokość raty kredytu).	zabezpieczenia czy wstrzymania płatności rat.
39.	Prezes Sądu Okręgowego we Wrocławiu	Art. 3	Art. 3 rażąco narusza konstytucyjną zasadę jawności postępowania sądowego wyrażoną w art. 45 ust. 1 Konstytucji RP - sprawność postępowania nie stanowi do tego wystarczającego uzasadnienia.	**Uwaga niezasadna.** Projektowany przepis ma charakter fakultatywny, nie obligatoryjny - sąd „może" rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, co pozostawia mu swobodę decyzyjną w zależności od okoliczności konkretnej sprawy. Sprawy frankowe charakteryzują się wysokim stopniem powtarzalności problemów prawnych, które zostały już wielokrotnie rozstrzygnięte w utrwalonym orzecznictwie, co ogranicza potrzebę każdorazowego przeprowadzania rozprawy. System sądowniczy jest znacząco obciążony sprawami frankowymi, co uzasadnia wprowadzenie rozwiązań optymalizujących postępowanie bez naruszania istoty prawa do sądu. Ustawa zawiera gwarancje procesowe dla stron - sąd musi uzasadnić swoją decyzję o skierowaniu sprawy na posiedzenie niejawne oraz wyznaczyć stronom termin na wymianę pism procesowych. Trybunał Konstytucyjny w przeszłości wskazywał, że zasada jawności nie ma charakteru absolutnego i może podlegać ograniczeniom, jeśli służą one realizacji innych wartości konstytucyjnych, w tym sprawności postępowania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
40.	Sąd Okręgowy w Gdańsku	Art. 3 ust. 2	Bezcelowym jest obligatoryjne podawanie zasadniczych powodów rozstrzygnięcia dotyczącego rozpoznawania sprawy na posiedzeniu niejawnym, skoro orzeczenie to jest niezaskarżalne, a jednocześnie art. 3 ust 1 dopuszcza taką możliwość nie podając żadnych kryteriów lub przesłanek uzasadniających skierowania sprawy na posiedzenie niejawne nawet wbrew stanowisku strony.	**Uwaga niezasadna.** Jest to konieczne z uwagi na wymogi konwencyjne.
41.	Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie	Art. 3 i 11	1) Zgodnie z art. 45 Konstytucji RP każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd. Wyłączenie jawności rozprawy może nastąpić ze względu na moralność, bezpieczeństwo państwa i porządek publiczny oraz ze względu na ochronę życia prywatnego stron lub inny ważny interes prywatny. Podobnie art. 6 EKPCz przewiduje, że każdy ma prawo do sprawiedliwego i publicznego rozpatrzenia jego sprawy w rozsądnym terminie przez niezawisły i bezstronny sąd ustanowiony ustawą przy rozstrzyganiu o jego prawach i obowiązkach o charakterze cywilnym (…). Postępowanie przed sądem jest jawne. Projekt zakłada nadmiernie szerokie, w szczególności w postępowaniu przed sądem I instancji, odstępstwo od zasady jawności w zakresie publicznego (na rozprawie) rozpoznania sprawy, a uzasadnienie projektu nie zawiera odniesienia zgodności proponowanej regulacji z przytoczonymi regulacjami i ich wykładnią (na gruncie EKPCz możliwa jest odmienna ocena postępowania pierwszoinstancyjnego i odwoławczego). Możliwość rozpoznania każdej sprawy na posiedzeniu niejawnym, również przy sprzeciwie	1) **Uwaga niezasadna.** Celem projektowanej regulacji nie jest generalne wyłączenie jawności postępowania, a jedynie stworzenie fakultatywnej możliwości rozpoznania sprawy na posiedzeniu niejawnym w szczególnych przypadkach. Europejski Trybunał Praw Człowieka wskazywał, że wymóg przeprowadzenia rozprawy może być wyłączony w sytuacjach, gdy sprawa dotyczy kwestii prawnych o wysokim stopniu powtarzalności i nie wymaga rozstrzygania złożonych kwestii faktycznych. Sprawy frankowe charakteryzują się znaczną jednorodnością problemów prawnych, przy utrwalonym już orzecznictwie Sądu Najwyższego oraz TSUE. Projektowany przepis nie eliminuje możliwości przeprowadzenia rozprawy, gdy sąd uzna to za konieczne, a

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			stron, nie znajduje usprawiedliwienia, a mająca mieć gwarancyjne znaczenie treść art. 3 ust. 2 (konieczność wydania postanowienia) nie stanowi instrumentu chroniącego prawa strony, tym bardziej że można przewidzieć, że w praktyce postanowienia będą miały charakter blankietowy. Ponadto, nie zostało wyjaśnione dlaczego konieczność wydania umotywowanego postanowienia nie dotyczy postępowania odwoławczego. W obecnej sytuacji to nie konieczność wyznaczenia i odbycia rozprawy, w szczególności przy wykorzystaniu rozpraw zdalnych, stanowi istotną przeszkodę w rozpoznaniu rozsądnej liczby spraw przez sędziego, a obiektywne możliwości przygotowania się sędziego do wydania określonej liczby orzeczeń i sporządzenia uzasadnień. Projektodawcy nie wyjaśnili też w jaki sposób konieczność wydania umotywowanego postanowienia, jego doręczenia, a następnie możliwość składania pism przez strony i konieczność doręczenia wydanego wyroku prowadzić ma do zmniejszenia obciążenia pracą sędziów i pracowników sekretariatu w porównaniu z wyznaczeniem rozprawy, zawiadomieniem o jej terminie i przeprowadzeniem samej rozprawy (w praktyce czas trwania rozprawy nie przekracza kilkudziesięciu minut). Jeśli możliwość rozpoznawania spraw na posiedzeniu niejawnym jest na tyle istotną wartością, to rozważyć można uzależnienie wyznaczenia rozprawy od uiszczenia przez żądającą jej stronę odpowiedniej opłaty sądowej. 2) Brak oznaczenia 3 ust. 1. /literówka/.	wymóg wydania umotywowanego postanowienia stanowi istotną gwarancję procesową. **2) Uwaga zasadna, uwzględniona;** 3) **Uwaga niezasadna.** Zarzut naruszenia prawa do obrony przez art. 3 ust. 1 jest nieuzasadniony. Przepis nie ogranicza możliwości przedstawienia stanowiska przez strony, a jedynie zmienia formę jego wyrażenia. Prawo do obrony jest realizowane poprzez obowiązkową wymianę pism procesowych, umożliwiającą pełne przedstawienie argumentacji. Co istotne, przepis nie daje sądowi podstawy do pominięcia jakichkolwiek dowodów. Kolejne przepisy projektu wprowadzają fakultatywne możliwości przeprowadzenia dowodów osobowych w innej formie poza rozprawą. 4) **Uwaga niezasadna.** Brak enumeratywnego wyliczenia przyczyn uzasadniających rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym jest celowym zabiegiem legislacyjnym. Świadomie pozostawia się sądowi margines

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			3) Na etapie sądu I instancji art. 3ust. 1. rodzi zastrzeżenie dotyczące naruszenia prawa do obrony. 4) Nie wskazano przyczyn uzasadniających odstąpienie od przeprowadzenia rozprawy. Badanie przyczyn wskazanych w postanowieniu lub brak wskazania takich przyczyn może prowadzić do stwierdzenia nieważności postępowania, np. jeśli nie okażą się one zasadne, może to prowadzić do rozbieżności w ocenie, czy były podstawy do rozpoznania sprawy na posiedzeniu niejawnym.	oceny, który pozwala na elastyczne stosowanie przepisu w zależności od okoliczności konkretnej sprawy. W sprawach frankowych występują powtarzające się sytuacje procesowy, w których rozprawa może okazać się zbędna, np. gdy spór ma charakter wyłącznie prawny, przy niespornych okolicznościach faktycznych. Sztywny katalog przesłanek mógłby niepotrzebnie ograniczać efektywność tego rozwiązania.
42.	SO w Warszawie	Art. 3 i Art. 11	Istnieją wątpliwości co do zgodności przepisów z art. 45 Konstytucji RP gwarantującym prawo do jawnego rozpoznania sprawy sądowej i określającym, że wyrok ogłaszany jest publicznie.	**Uwaga niezasadna.** Celem projektowanej regulacji nie jest generalne wyłączenie jawności postępowania, a jedynie stworzenie fakultatywnej możliwości rozpoznania sprawy na posiedzeniu niejawnym w szczególnych przypadkach. Europejski Trybunał Praw Człowieka wskazywał, że wymóg przeprowadzenia rozprawy może być wyłączony w sytuacjach, gdy sprawa dotyczy kwestii prawnych o wysokim stopniu powtarzalności i nie wymaga rozstrzygania złożonych kwestii faktycznych. Sprawy frankowe charakteryzują się znaczną jednorodnością problemów prawnych, przy utrwalonym już orzecznictwie Sądu Najwyższego oraz

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
				TSUE. Projektowany przepis nie eliminuje możliwości przeprowadzenia rozprawy, gdy sąd uzna to za konieczne, a wymóg wydania umotywowanego postanowienia stanowi istotną gwarancję procesową.
43.	Prezes Sądu Apelacyjnego w Szczecinie	Art. 3 i 11	Wątpliwości budzić też musi przyjęcie możliwości rozpoznania sprawy w obu instancjach na posiedzeniu niejawnym niezależnie od stanowisk i wniosków stron. Zgodnie z orzecznictwem ETPCz, prawo strony do jawnego rozpoznania sprawy powoduje, że co najmniej w jednej instancji sprawa powinna być rozpoznana jawnie. Istnieje wiec ryzyko, że regulacja ta zostanie uznana za sprzeczną z art. 6 ETPCz i powodować będzie odpowiedzialność Państwa Polskiego wobec strony, która zakwestionuje odjęcie jej tego prawa w postępowaniu.	**Uwaga niezasadna.** Celem projektowanej regulacji nie jest generalne wyłączenie jawności postępowania, a jedynie stworzenie fakultatywnej możliwości rozpoznania sprawy na posiedzeniu niejawnym w szczególnych przypadkach. Europejski Trybunał Praw Człowieka wskazywał, że wymóg przeprowadzenia rozprawy może być wyłączony w sytuacjach, gdy sprawa dotyczy kwestii prawnych o wysokim stopniu powtarzalności i nie wymaga rozstrzygania złożonych kwestii faktycznych. Sprawy frankowe charakteryzują się znaczną jednorodnością problemów prawnych, przy utrwalonym już orzecznictwie Sądu Najwyższego oraz TSUE. Projektowany przepis nie eliminuje możliwości przeprowadzenia rozprawy, gdy sąd uzna to za konieczne, a wymóg wydania umotywowanego postanowienia stanowi istotną gwarancję procesową.
44.	Prezes Sądu Apelacyjnego w Łodzi	Art. 3 i 11	Możliwość rozpoznania spraw na posiedzeniu niejawnym z możliwością szerokiego rozliczenia stron nie umniejsza, lecz poszerza nakład pracy sędziów.	**Uwaga niezrozumiała.**

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
45.	RPO	Art. 3 i 11	Zawarte w art. 3 i art.11 projektu ustawy zakładają możliwość rozpoznania sprawy zarówno przez sąd pierwszej, jak i drugiej instancji na posiedzeniu niejawnym również w przypadku, w którym strona złożyła wniosek o wysłuchanie na rozprawie. Moim zdaniem wydawanie wyroków na posiedzeniach niejawnych w sprawach „frankowych" bez przesłuchania stron, wywołuje zastrzeżenia co do jego zgodności z zasadą jawności postępowania, wyrażoną w art. 45 ust. 1 Konstytucji RP. **Prawo do sądu przewiduje, że każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP). Jawność rozprawy może zostać wyłączona ze względu na moralność, bezpieczeństwo państwa i porządek publiczny oraz ze względu na ochronę życia prywatnego stron lub inny ważny interes prywatny.** **Posiedzenia niejawne stanowią najdalej idącą formę ograniczenia, a właściwie wyłączenia jawności – zarówno w jej aspekcie zewnętrznym, jak i wewnętrznym.** Posiedzenia te odbywają się bowiem bez udziału stron i ich pełnomocników, zaś ewentualny wstęp na nie mają wyłącznie osoby wezwane (art. 152 § 3 k.p.c.). Analiza przepisów procesowych wskazuje, że ten rodzaj posiedzeń sądowych stanowi zasadę w tych rodzajach sądowego postępowania cywilnego, których istota nie obejmuje rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawy, a więc w postępowaniu egzekucyjnym, zabezpieczającym, upadłościowym oraz restrukturyzacyjnym. Jeżeli zaś chodzi o postępowanie rozpoznawcze, w którym to trybie niewątpliwie rozpoznawane są tzw. „sprawy frankowe", zasadą jest jawność posiedzeń sądowych (art. 9 § 1 k.p.c., art.	1) **Uwaga niezasadna.** Celem projektowanej regulacji nie jest generalne wyłączenie jawności postępowania, a jedynie stworzenie fakultatywnej możliwości rozpoznania sprawy na posiedzeniu niejawnym w szczególnych przypadkach. Europejski Trybunał Praw Człowieka wskazywał, że wymóg przeprowadzenia rozprawy może być wyłączony w sytuacjach, gdy sprawa dotyczy kwestii prawnych o wysokim stopniu powtarzalności i nie wymaga rozstrzygania złożonych kwestii faktycznych. Sprawy frankowe charakteryzują się znaczną jednorodnością problemów prawnych, przy utrwalonym już orzecznictwie Sądu Najwyższego oraz TSUE. Projektowany przepis nie eliminuje możliwości przeprowadzenia rozprawy, gdy sąd uzna to za konieczne, a wymóg wydania umotywowanego postanowienia stanowi istotną gwarancję procesową.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			148 § 1 k.p.c.), co stanowi naturalną konsekwencję konstytucyjnego wymogu jawnego rozpatrzenia sprawy. Jawność rozprawy oznacza możliwość zarówno osób zainteresowanych, jak i wszystkich innych do bezpośredniego śledzenia przebiegu „rozpatrywania" sprawy (co nosi nazwę „publiczności" procesu), a także informowania o nim w środkach społecznego przekazu, co obejmuje nie tylko „publiczne" fazy postępowania, lecz także fazy „niepubliczne". **Jawność, oznaczająca wprowadzenie kontroli społecznej nad działalnością sądów, jest istotną gwarancją prawidłowego wymiaru sprawiedliwości, zachowania przez sądy zarówno prawnych wymogów postępowania, zachowania niezawisłości i bezstronności, jak też społecznego poczucia sprawiedliwości. Stąd też normalnie jednostka, angażująca sąd, zainteresowana jest w dostępie do sądu jawnie funkcjonującego, gdzie wiedza o przebiegu i rezultatach postępowania jest powszechnie dostępna.** Jawność rozpatrzenia sprawy oznacza, że konstytucyjnym standardem jest rozpoznawanie sprawy w sposób stwarzający możliwość uczestniczenia publiczności, czyli na posiedzeniach sądowych o charakterze jawnym, na które wstęp mają nie tylko podmioty uczestniczące w postępowaniu, ale także osoby trzecie (zob. m.in. wyroki TK z 11 czerwca 2002 r., sygn. SK 5/02; z 6 grudnia 2004 r., sygn. SK 29/04; z 7 marca 2006 r., sygn. SK 11/05). Główną intencją ustawodawcy do wprowadzenia ww. regulacji jest przyśpieszenie postępowań w „sprawach frankowych". Tym samym ustawodawca zdaje się przyjmować prymat konstytucyjnego prawa obywatela do rozpoznania sprawy przez sąd w rozsądnym terminie nad	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			zasadą jawności postępowań. Tymczasem, w opinii praktyków prawa w większości spraw konieczne jest przesłuchanie powodów, choćby dla ustalenia tego, czy posiadali oni status konsumenta w dacie zawarcia umowy. Ponadto, w przypadku posiedzenia niejawnego pojawia się problem dochowania obowiązku informacyjnego przez sąd, który zgodnie orzecznictwem TSUE zobowiązany jest do przeprowadzenia z urzędu testu abuzywności postanowień umownych oraz poinformowania stron o wynikach przeprowadzonej przez siebie kontroli postanowień umownych i w rezultacie umożliwienia konsumentowi przedstawienia stanowiska w przedmiocie abuzywności postanowień umownych. Co istotne, rozwiązania te mogą *de facto* przynieść skutek odwrotny od zamierzonego przez ustawodawcę i przyczynić się do wydłużenia postępowań sądowych. Rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym, mimo złożenia w pierwszym piśmie procesowym wniosku o przeprowadzenie rozprawy, może być podstawą do kierowania, w szczególności przez banki, zarzutu nieważności postępowania z art. 379 pkt 5 k.p.c., co w konsekwencji będzie generować kolejne postępowania odwoławcze. Stanowisko to jest uzasadnione, albowiem obecnie przed Sądem Najwyższym zawisłe jest postępowanie uchwałodawcze w sprawie III CZP 4/25, którego przedmiotem jest udzielenie odpowiedzi na następujące pytanie prawne sądu powszechnego: „Czy rozpoznanie sprawy przez sąd I instancji na posiedzeniu niejawnym z naruszeniem art. 148(1) § 3 k.p.c. przesądza o pozbawieniu strony możliwości obrony praw w rozumieniu art. 379 pkt 5 k.p.c. bez potrzeby badania, czy pomimo	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			takiego naruszenia prawa procesowego strona mogła podejmować czynności w celu obrony swoich praw?”	
46.	SO w Warszawie	Art. 4	Należałoby ograniczyć czas na podniesienie zarzutu potrącenia do postępowania przed Sądem I instancji. Zgłaszanie zarzutu „w ostatniej chwili” będzie powodować konieczność odroczenia rozprawy lub ewentualnie zmiany wyroku I instancji po podniesieniu zarzutu potrącenia na etapie postępowania apelacyjnego. Zasadnym jest rozwiązanie, by pismo zawierające zarzut potrącenia było doręczane bezpośrednio przez pełnomocników.	**Uwaga niezasadna.** Strony również powinny być zainteresowane zakończeniem sporu i zachowywać lojalność procesową.
47.	NRA	Art. 4	Art. 4 Projektu uchylający stosowanie art. 203^1 § 1 k.p.c. w odniesieniu do postępowań uregulowanych w Projekcie zasługuje na pełną aprobatę. Oczekiwać należałoby również jak najszybszego uchylenia art. 203^1 k.p.c. Przepis ten jest przykładem rażącego braku spójności pomiędzy przepisami prawa materialnego, określającymi przesłanki skuteczności i skutki prawne oświadczenia o potrąceniu (art. 498 k.c. i nast. k.c.) a przepisami prawa procesowego regulującymi dopuszczalność podniesienia zarzutu potrącenia (art. 203^1 k.p.c.). W następstwie tej niespójności sąd może być zobligowany do zignorowania skutków, spełniającego wszystkie wymogi prawa materialnego oświadczenia o potrąceniu i w następstwie tego uwzględnić w wyroku umorzone, zgodnie z dyspozycją art. 498 § 2 k.c., roszczenie. Nie jest jasne kiedy oraz w jaki sposób strona, która dokonała skutecznego, na płaszczyźnie materialnoprawnej, lecz nieskutecznego na płaszczyźnie procesowej (1 nie uwzględnionego przez to w wyroku) potrącenia, może powołać się na nie po zakończeniu sprawy. Ewentualnie czy może dochodzić swej wierzytelności w odrębnym postępowaniu - zważywszy, że uległa ona umorzeniu - co wobec niespełnienia przesłanek z art. 203^1 k.c. nie zostało	Uwaga ogólna na temat istniejącego stanu prawnego.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			uwzględnione przez sąd. Celem art. 203^1 k.c. miało być zapobieżenie nadużywaniu zarzutu potrącenia, który bywał wykorzystywany do przewlekania sprawy. Jeśli przypadki takie miały miejsce, to ograniczenia dopuszczalności stosowania zarzutu potrącenia, wynikające z art. 203^1 k.c. są środkiem zdecydowanie zbyt daleko idącym. Nadużywaniu zarzutu potrącenia sądy powinny przeciwdziałać, korzystając z możliwości obciążenia strony dopuszczającej się nadużycia kosztami procesu (art. 103 k.p.c.)	
48.	Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie	Art. 4 i 22	1) Zniesienie ograniczeń czasowych zgłoszenia zarzutu potrącenia jest w pełni zasadne. Jednak w przypadku spraw rozpoznawanych w II instancji terminem końcowym nie może być moment wydania wyroku na posiedzeniu niejawnym (bezpośrednio po zamknięciu rozprawy), ponieważ może to doprowadzić do sytuacji, w której sąd będzie wydawał wyrok nie mając świadomości podniesienia zarzutu. 2) Zapis trafny, w istocie prowadzący jednak do stosowania teorii salda.	1) **Uwaga niezasadna.** 2) **Uwaga niezasadna.** Możliwość potrącenia należności chociaż prowadzi do podobnych skutków nie łączy się z teorią salda. Teoria salda to metoda rozliczenia roszczeń stron nieważnej umowy. Wg tej teorii obowiązek zwrotu świadczenia ciąży tylko na tej stronie, która jest wzbogacona. Potrącenie prowadzi natomiast do umorzenia wierzytelności wskutek złożenia stosownego oświadczenia.
49.	RPO	Art.4 i 22	1) Pragnę przedstawić również zastrzeżenia co do regulacji zawartej w art. 4 projektu ustawy, tj. możliwości podniesienia zarzutu potrącenia aż do zamknięcia rozprawy przed sądem drugiej instancji. Przedstawiciele konsumentów sygnalizują, że regulacja ta w praktyce może działać na korzyść banków, stosujących klauzule abuzywne, chyba że	1. **Uwaga niezasadna**. Potrącenie nie ingeruje w teorię dwóch kondycji (zob. uchwała SN z 7.05.2021 r., III CZP 6/21, OSNC 2021, nr 9, poz. 56). Projekt nie ingeruje w kwestie materialnoprawne,

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			przepis ten będzie wyraźnie przewidywał, iż odsetki w okresie od wezwania banku do zapłaty do daty złożenia oświadczenia o potrąceniu są należne konsumentowi. Brak doprecyzowania ustawodawcy w tym przedmiocie może stanowić asumpt do wszczynania licznych sporów na tym tle. Jednocześnie rekomendowanym byłoby wprowadzenie ograniczenia terminu na złożenie oświadczenia o potrąceniu przez przedsiębiorcę do sześciu miesięcy od złożenia pozwu. Ma to przede wszystkim na celu wyeliminowanie wątpliwości na rzecz konsumenta, aby rozstrzygnięcie sądu nastąpiło zgodnie z teorią dwóch kondykcji zasadniczo przyjętą w orzecznictwie w tych sprawach 2) W projekcie zabrakło również przepisów, które zagwarantują konsumentowi zwrot kosztów procesu, niezależnie od rozstrzygnięcia sądu w przedmiocie skuteczności złożonego przez bank oświadczenia o potrąceniu. 3) Ponadto, do mojego Biura napływają głosy, że możliwość zgłaszania przez banki zarzutu potrącenia do końca postępowania drugoinstancyjnego, może przyczynić się *de facto* do wydłużenia postępowań sądowych przez banki. W takiej sytuacji, może okazać się, że sąd przed wydaniem wyroku będzie zmuszony przeprowadzić nowe dowody i ewentualnie wyznaczyć termin kolejnej rozprawy. Nie można także pominąć okoliczności, iż w projekcie przewidziano możliwość zgłoszenia zarzutu potrącenia aż do zamknięcia rozprawy przed sądem drugiej instancji lub do wydania wyroku przez	stanowiące przedmiot sporów między stronami postępowania, w tym w odniesieniu do materialnoprawnych warunków składania oświadczenia o potrąceniu; 2. **Uwaga niezasadna.** Projekt nie ingeruje w zasady rozliczania kosztów między konsumentami. Obowiązujące przepisy stwarzają elastyczne możliwości rozstrzygania przez sąd w przedmiocie kosztów. **3. Uwaga niezasadna.** Do czasu wejścia w życie art. 203^1 k.p.c., Kodeks postępowania cywilnego nie zawierał ograniczeń temporalnych dotyczących zgłaszania zarzutu potrącenia. Ograniczenie możliwości zgłoszenia zarzutu potrącenia wiązało się z ograniczeniem prowadzenia postępowania dowodowego przez sąd drugiej instancji i możliwością powołania się na na nowe fakty (art. 381 k.p.c.). Choć art. 381 k.p.c. nadal będzie miał zastosowanie w

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			sąd drugiej instancji, jeśli sprawa podlega rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Takie rozwiązanie pozbawia konsumentów możliwości odwołania do sądu drugiej instancji, gdy zarzut potrącenia zostanie zgłoszony na końcowym etapie postępowania, przez co pozostaje w sprzeczności z art. 176 ust. 1 Konstytucji RP, ustanawiającego zasadę co najmniej dwuinstancyjności postępowania sądowego. Co istotne, zmiana ta jest korzystna dla banków, które straciły możliwość skutecznego podnoszenia takiego zarzutu z uwagi na upływ terminu wynikającego z art. 203 § 2 k.p.c. Wątpliwości te są uzasadnione z uwagi na treść przepisu art. 22 projektu ustawy, który przywraca ten termin również na rzecz tych banków, dla których upłynął on zgodnie z art. 203^1 § 2 k.p.c. przed dniem wejścia w życie ustawy.	sprawach frankowych, to przedmiotem potrącenia będzie w praktyce wzajemne roszczenie banku lub konsumenta. Kwestie z nim związane dotyczące zasadności i wysokości roszczenia banku zwykle wynikają ze zgromadzonego materiału dowodowego i nie ma potrzeby prowadzenia dodatkowego postępowania dowodowego. Obowiązujący art. 203^1 k.p.c. również nie wyklucza możliwości zgłoszenia zarzutu potrącenia przed sądem drugiej instancji, jeśli roszczenie stanie się wymagalne w trakcie postępowania drugoinstancyjnego.
50.	Sąd Okręgowy w Gdańsku	art. 4 ust. 1 i 2 art. 22	W ustawie należałoby zamieścić zastrzeżenie, że podniesienie zarzutu potrącenia przed sądem II instancji nie może być podstawą do uchylenia wyroku sądu I instancji do ponownego rozpoznania – jeżeli faktycznie zarzut potrącenia ma służyć przyspieszeniu rozpoznania sprawy; dotychczasowa praktyka orzecznicza wskazuje, że taki zarzut traktowany był przez sądy odwoławcze jako nierozpoznanie istoty sprawy.	**Uwaga niezasadna.** Projektodawca nie może ingerować w swobodę decyzyjną sądu w tym stopniu.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
51.	UOKiK	Art. 4	W art. 4 projektu wprowadza się przepisy szczególne dotyczące zgłaszania zarzutu potrącenia, wyłączające stosowanie art. 203^1 KPC. Zgodnie z tym projektowanym przepisem „Zarzut potrącenia może zostać podniesiony aż do zamknięcia rozprawy przed sądem drugiej instancji". Z kolei ust. 2 precyzuje że „Jeżeli sprawa podlega rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, zarzut może zostać zgłoszony do wydania wyroku przez sąd drugiej instancji". Wydaje się, że celem projektodawcy było ułatwienie – również bankowi – podniesienia zarzutu potrącenia z wierzytelnością konsumenta o zwrot świadczeń przekazanych na podstawie umowy kredytu, o której mowa w art. 1 ust. 1 projektu, wierzytelności o zwrot kapitału kredytu, przekazanego na podstawie tej samej umowy, której ważność jest kwestionowana przez konsumenta w danym postępowaniu. Należy zauważyć, że w praktyce banki mogą mieć również inne wierzytelności do potrącenia z wierzytelnością konsumenta. Wyłączenie stosowania wobec tych innych wierzytelności art. 203^1 § 2 KPC, który wymaga podniesienia zarzutu potrącenia nie później niż przy wdaniu się w spór co do istoty sprawy albo w terminie dwóch tygodni od dnia, gdy jego wierzytelność stała się wymagalna, do tych innych wierzytelności, nie wydaje się zasadne. W praktyce podnoszenie tego zarzutu, z powołaniem się na inne wierzytelności, niż wynikające z nieważnej umowy kredytu, może też prowadzić do przewlekania postępowań przez przedsiębiorców.	**Uwaga niezasadna.** W przypadku składania przez bank potrącenia innych należności aniżeli wzajemna wierzytelność banku, sąd może powołać się na art. 381 k.p.c. i powołać się na prekluzję dowodową. Sytuacja taka jest zresztą mało prawdopodobna. Projekt nie ingeruje w kwestie materialnoprawne dotyczące potrącenia i związanych z nim skutków.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Projekt powinien zatem precyzować, że bank może zgłosić zarzut potrącenia na zasadach określonych w jego art. 4, tylko w stosunku do wierzytelności odnoszącej się do świadczeń przekazanych konsumentowi na podstawie umowy kredytu, o którym mowa w art. 1 ust. 1 projektu. Potrącanie innych wierzytelności powinno natomiast podlegać zasadom określonym w KPC. Należy również zwrócić uwagę, czy nie pojawią się wątpliwości jak zaproponowane rozwiązanie w art. 4 ma się do przedawnionych roszczeń. Projekt wprawdzie nie wyłącza zastosowania części przepisów KC i KPC, ale może to później być różnie interpretowane, w kontekście art. 502 KC. Proponuję zatem rozważenie uzupełnienia projektu ustawy o wskazanie, że projektowane rozwiązanie (w zakresie terminu zgłaszania zarzutu potrącenia) nie dotyczy spraw, w których do przedawnienia roszczenia doszło przed wejściem w życie ustawy albo, że powyższy przepis nie narusza praw konsumenta wynikających z przepisów o przedawnieniu roszczeń. Zgodnie bowiem z art. 498 § 1 KC, gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym. Przy czym, zgodnie z jego § 2, wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej. Z kolei, art. 499 KC mówi, że potrącenia dokonywa się przez oświadczenie złożone drugiej stronie. Oświadczenie ma moc	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			wsteczną od chwili, kiedy potrącenie stało się możliwe. Natomiast art. 502 KC, wskazuje, że wierzytelność przedawniona może być potrącona, jeżeli w chwili, gdy potrącenie stało się możliwe, przedawnienie jeszcze nie nastąpiło.	
52.	KRK	Art. 4	Wątpliwości budzi regulacja przewidziana w art. 4 projektowanej ustawy. Jak wynika z uzasadnienia projektu ustawy, proponowane rozwiązanie ma ułatwić korzystanie z zarzutu potrącenia, co powinno „przyczynić się do zmniejszenia liczby nowych spraw dotyczących kredytów frankowych w rezultacie tego, że pozwany będzie mógł swoją wierzytelność potrącić, zamiast wytaczać o nią odrębne powództwo". Należy jednak zauważyć, że obecnie obowiązujące przepisy przewidują, iż: • „*pozwany może podnieść zarzut potrącenia nie później niż przy wdaniu się* w *spór co do istoty sprawy albo w terminie dwóch tygodni od dnia, gdy jego wierzytelność stała się wymagalna"* (art. 203^1 § 2 k.p.c.). • *„powództwo wzajemne można wytoczyć nie później na pozew, a jeżeli jej nie złożono • w sprzeciwie od wyroku zaocznego albo przy rozpoczęciu pierwszego posiedzenia; o którym zawiadomiono albo na które wezwano pozwanego"* (art 204 § 1 k.p.c.). Wprowadzenie prekluzji w zakresie zgłoszenia zarzutu potrącenia lub wytoczenia powództwa wzajemnego wynika m.in. z konstytucyjnej zasady dwuinstancyjności postępowania. Zgłoszenie zarzutu potrącenia (podobnie jak innych zarzutów) w postępowaniu apelacyjnym podlega ograniczeniom dowodowym przewidzianym dla tego etapu postępowania. Co do zasady, sąd drugiej instancji może	**Uwaga niezasadna.** Do czasu wejścia w życie art. 203^1 k.p.c., Kodeks postępowania cywilnego nie zawierał ograniczeń temporalnych dotyczących zgłaszania zarzutu potrącenia. Ograniczenie możliwości zgłoszenia zarzutu potrącenia wiązało się z ograniczeniem prowadzenia postępowania dowodowego przez sąd drugiej instancji i możliwością powołania się na na nowe fakty (art. 381 k.p.c.). Choć art. 381 k.p.c. nadal będzie miał zastosowanie w sprawach frankowych, to przedmiotem potrącenia będzie w praktyce wzajemne roszczenie banku lub konsumenta. Kwestie z nim związane dotyczące zasadności i wysokości roszczenia banku zwykle wynikają ze zgromadzonego materiału dowodowego i nie ma potrzeby prowadzenia dodatkowego postępowania dowodowego. Obowiązujący art. 203^1 k.p.c. również nie wyklucza możliwości zgłoszenia zarzutu potrącenia przed sądem drugiej instancji, jeśli roszczenie stanie się wymagalne w trakcie postępowania drugoinstancyjnego. W postępowaniu cywilnym obowiązuje system apelacji

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			pominąć nowe fakty i dowody, jeżeli strona mogła je powołać już w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, chyba że potrzeba ich powołania wynikła później. Przyjęcie zasady, że w sprawach dotyczących roszczeń wynikających z umów kredytu denominowanego lub indeksowanego do franka szwajcarskiego zarzut potrącenia będzie mógł być zgłaszany „aż do zamknięcia rozprawy przed sądem drugiej instancji", może prowadzić do sytuacji, w której sąd drugiej instancji nie '.będzie mógł pominąć takiego wniosku na podstawie art. 381 k.p.c., a jednocześnie - aby uniknąć rozpoznania należności zgłoszonej do potrącenia po raz pierwszy w drugiej instancji - będzie zobowiązany uchylić wyrok sądu pierwszej instancji i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania (art. 386 § 4 k.p.c.). W efekcie może to prowadzić do wydłużenia postępowań, zamiast uproszczenia dochodzenia należności, jak zakłada uzasadnienie projektu ustawy.	pełnej odwoławczy ma pełną kompetencję do rozpoznania sprawy zarówno co do faktów, jak i co do prawa, w tym uwzględnienia zarzutów podniesionych dopiero w apelacji.
53.	Prezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach	Art. 4	Art. 4 projektu wprowadza zmianę, co do zasad stosowania zarzutu potrącenia, wydaje się, że kwestia związana z tym zarzutem wywołującym podwójny skutek procesowy i materialny winna być uregulowana jednolicie nie w ustawie doraźnej ograniczonej podmiotowo i przedmiotowo.	**Uwaga niezasadna.** Projekt nie ingeruje w materialny aspekt potrącenia, a jedynie modyfikuje jej aspekt procesowy w ściśle określonej kategorii spraw, w których jest to uzasadnione dążeniem do załatwienia wzajemnych rozliczeń stron w jednym postępowaniu.
54.	Prezes Sądu Apelacyjnego w Szczecinie	Art. 4	Krytyczne uwagi z perspektywy deklarowanego celu ustawy muszą dotyczyć też art. 4 projektu. Odformalizowanie zarzutu potrącenia z pewnością nie przyczyni się bowiem do skrócenia postępowania. Przeciwnie, dopuszczenie podnoszenia zarzutu do czasu zamknięcia rozprawy przed sądem drugiej instancji niewątpliwie powodować będzie konieczność prowadzenia dalszego dodatkowych czynności postępowania (umożliwienia powodowi obrony przed tym	**Uwaga niezasadna.** Do czasu wejścia w życie art. 203^1 k.p.c., Kodeks postępowania cywilnego nie zawierał ograniczeń temporalnych dotyczących zgłaszania zarzutu potrącenia. Ograniczenie możliwości zgłoszenia zarzutu potrącenia wiązało się z ograniczeniem prowadzenia postępowania

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			zarzutem, dowodowego badania przesłanek potrącenia i ewentualnych zrzutów powoda przeciwko potrąceniu). W praktyce zaś strona powodowa broniąc się przed zarzutem potrącenia, powołuje się na potrącenie innych należności niż objęte pozwem dokonane poza procesem. Taka linia obrony spowoduje, że w istocie dopiero na etapie postępowania drugoinstancyjnego w ramach oceny skuteczności obrony przed zarzutem pozwanego, sąd odwoławczy będzie badał fakty i istnienie prawa podmiotowego nieobjęte powództwem.	dowodowego przez sąd drugiej instancji i możliwością powołania się na na nowe fakty (art. 381 k.p.c.). Choć art. 381 k.p.c. nadal będzie miał zastosowanie w sprawach frankowych, to przedmiotem potrącenia będzie w praktyce wzajemne roszczenie banku lub konsumenta. Kwestie z nim związane dotyczące zasadności i wysokości roszczenia banku zwykle wynikają ze zgromadzonego materiału dowodowego i nie ma potrzeby prowadzenia dodatkowego postępowania dowodowego. Obowiązujący art. 2031 k.p.c. również nie wyklucza możliwości zgłoszenia zarzutu potrącenia przed sądem drugiej instancji, jeśli roszczenie stanie się wymagalne w trakcie postępowania drugoinstancyjnego. W postępowaniu cywilnym obowiązuje system apelacji pełnej odwoławczy ma pełną kompetencję do rozpoznania sprawy zarówno co do faktów, jak i co do prawa, w tym uwzględnienia zarzutów podniesionych dopiero w apelacji.
55.	Prezes Sądu Apelacyjnego w Gdańsku	Art. 4	Nie widzę przeciwwskazań do procedowania zarzutu potrącenia i dodam, że mając na uwadze efektywność ochrony konsumenta (jednoczesne rozstrzygniecie o całej jego sytuacji), uwzględniałam już zarzuty potrącenia zgłoszone w obecnym stanie prawnym nawet na końcowym terminie, gdyż uwzględnienie zarzutu sprowadza się tylko do prostego obliczenia przez odejmowanie 2 znanych w sprawie kwot (inna rzecz to komplikowanie tych zarzutów przez	**Uwaga bezprzedmiotowa i ogólna.**

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			koncepcję warunkowości zgłoszenia, gdy bank wpierw wnosi o oddalenie powództwa czy gdy konsument wytoczył powództwo, a jednocześnie broni się co do tej samej kwoty zarzutem potrącenia w sprawie wytoczonej przez bank, co doprowadziło do wypaczeń, gdyż sąd nie wzięły pod uwagę, że powództwo jest środkiem dalej idącym, a konsument tylko się broni i doszło do oddaleń powództw konsumentów, mimo że zarzut potrącenia nie został jeszcze rozpoznany w sprawie z powództwa banku, a przy tym jako wiadomo inaczej też wyglądają skutki prawomocności). Dodam, że zarzut potrącenia został wypaczony poprzez koncepcję z orzecznictwa Sądu Najwyższego i doktryny w ten sposób, że zaczęto rozmieniać na drobne warunki jego skutecznego złożenia. Tak jak ugodę (czynność materialno-procesowa) może zawrzeć po prostu pełnomocnik ustanowiony w sprawie, tak i może on zgłosić środek obrony o mniejszym zakresie skuteczności, jakim jest zarzut potrącenia.	
56.	Prezes Sądu Okręgowego w Opolu	Art. 4 oraz art. 7 ust. 3	Nietrafiona jest koncepcja zgłoszenia zarzutu potrącenia oraz umożliwienia występowania z wnioskiem (de facto pozwem wzajemnym) do czasu zamknięcia rozprawy przed sądem II instancji. Uzasadnienie: spowoduje to nieaktualność rozstrzygnięcia sądu I instancji, konieczność rozpoznania wniosku przez sąd II instancji, co przedłuży czas rozpoznawania apelacji, a co najważniejsze pozbawi to orzeczenie kontroli instancyjnej;	**Uwaga niezasadna.** Do czasu wejścia w życie art. 203^1 k.p.c., Kodeks postępowania cywilnego nie zawierał ograniczeń temporalnych dotyczących zgłaszania zarzutu potrącenia. Ograniczenie możliwości zgłoszenia zarzutu potrącenia wiązało się z ograniczeniem prowadzenia postępowania dowodowego przez sąd drugiej instancji i możliwością powołania się na na nowe fakty (art. 381 k.p.c.). Choć art. 381 k.p.c. nadal będzie miał zastosowanie w sprawach frankowych, to przedmiotem potrącenia będzie w praktyce wzajemne

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
				roszczenie banku lub konsumenta. Kwestie z nim związane dotyczące zasadności i wysokości roszczenia banku zwykle wynikają ze zgromadzonego materiału dowodowego i nie ma potrzeby prowadzenia dodatkowego postępowania dowodowego. Obowiązujący art. 203^1 k.p.c. również nie wyklucza możliwości zgłoszenia zarzutu potrącenia przed sądem drugiej instancji, jeśli roszczenie stanie się wymagalne w trakcie postępowania drugoinstancyjnego. W postępowaniu cywilnym obowiązuje system apelacji pełnej odwoławczy ma pełną kompetencję do rozpoznania sprawy zarówno co do faktów, jak i co do prawa, w tym uwzględnienia zarzutów podniesionych dopiero w apelacji.
57.	UOKiK	Art. 4 i art. 22	Zaznaczyć należy, że skuteczne podniesienie przez bank zarzutu potrącenia będzie skutkowało oddaleniem powództwa konsumenta w określonej części. W konsekwencji, po stronie konsumenta może pojawić się obowiązek zapłaty kosztów z tytułu przegrania procesu. Dla zabezpieczenia interesu konsumentów proponuję rozważenie uzupełnienia zaproponowanego rozwiązania o wskazanie, że oddalenie powództwa z uwagi na potrącenie, nie powoduje w tym przedmiocie powstania po stronie konsumenta obowiązku zapłaty kosztów procesu (ewentualnie, że w tym zakresie koszty pomiędzy stronami znoszą się wzajemnie).	**Uwaga zasadna.** Uwzględniono w projektowanym art. 5 ust. 5 oraz art. 18 ust. 2.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
58.	Prezes UODO	Art. 5	Zgodnie z **art. 5** projektu ustawy: „Sąd może przesłuchać świadka poza salą sądową w ramach posiedzenia zdalnego pomimo złożenia sprzeciwu, o którym mowa w art. 263^1 Kodeksu postępowania cywilnego.”. Jako jedyny powód wyłączenia instytucji sprzeciwu wobec zamiaru przesłuchania świadka w ramach posiedzenia zdalnego projektodawca wskazał przyspieszenie postępowania (str. 9 uzasadnienia). W ocenie organu nadzorczego nie jest to wystarczający powód dla wyłączenia ogólnej instytucji sprzeciwu z art. 263^1 Kodeksu postępowania cywilnego, która jest istotna także z punktu widzenia interesów oraz podstawowych praw i wolności osób, których dane dotyczą. Przesłuchanie na sali sądowej bez użycia środków komunikacji elektronicznej może mieć istotne znaczenie dla prywatności świadka, dlatego też wyłączenie możliwości skutecznego sprzeciwu z art. 263^1 Kodeksu postępowania cywilnego powinno zostać właściwe uzasadnione przez projektodawcę z uwzględnieniem zasady zgodności z prawem, rzetelności i przejrzystości (art. 5 ust. 1 lit. a rozporządzenia 2016/6793), zasady ograniczenia celu (art. 5 ust. 1 lit. b rozporządzenia 2016/6794) oraz zasady minimalizacji danych (art. 5 ust. 1 lit. c rozporządzenia 2016/6795).	**Uwaga niezrozumiała.** Świadkowi nie przysługuje sprzeciw z art. 263^1 KPC.
59.	Prezes Sądu Apelacyjnego w Gdańsku	Art. 5 i 6	Co do zeznań - to przede wszystkim należy uporządkować podstawy, czyli że najpierw ustala się, jakie fakty istotne są sporne. Tymczasem cała długie fazy tych spraw dotyczą pozorowania sporu, gdyż banki uważają, że sama formułka o ryzyku walutowym była wystarczająca. Zatem nie ma sporu, że klient nie otrzymał informacji o faktycznym ryzyku umowy (przecież by jej wtedy nie zawarł). Klient bazował na tym, że sprawdzana jest jego zdolność płatnicza w warunkach krajowych, więc oczywiste jest, że przyjmował,	Uwaga ogólna, nie odnosząca się wyraźnie do proponowanej regulacji.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			że bank skalkulował ofertę w taki sposób, że jest bezpieczniejsza niż kredyt złotowy, na który wielu konsumentów nawet nie miała zdolności kredytowej. Spotkałam się w tych sprawach pierwszy raz w życiu ze świadkiem obwoźnym, który na podstawie pewnej listy ułożonych pytań, opowiadał w sposób założony przed różnymi sądami w kraju, jak wyglądało zawieranie umów z klientem. Innym razem pełnomocnik banku wezwany do wskazania/napisania, co ma „opowiedzieć" świadek, wprost powiedział, że jako pełnomocnik tego nie wie, więc po to wzywa świadka, by się dowiedzieć. Dochodzi do tak naruszających prawa obywateli sytuacji, że bank stale wskazuje na świadków te same osoby, mimo że ona wzmiankują, że już nie pamiętają szczegółów. Nie mogą liczyć na pełny zwrot kosztów, jeżeli już nie są pracownikami banki i stawiają się kosztem swego aktualnego zatrudnienia. Utrudnienia życiowe wobec tych świadków są oczywiste i w procesach dwóch korzystających stron, to świadkowie stają się realnymi ofiarami, których sytuacja nikogo nie obchodzi. Poza tym banki ciągną inne wątki kuriozalnie - twierdząc, że typowa umowa wzorca była indywidulanie negocjowana, bo klient mógł się na nią nie zdecydować. Takich zagadnień jest więcej, m.in. twierdzenie o gospodarczym wykorzystaniu kredytu, mimo że przy jej zawieraniu bank przedstawiał ofertę dla konsumenta i w tym reżimie była ona procedowana. Można dalej wymieniać te zarzuty, które przekładają się na całe listy pytań o niemające znaczenie kwestie, gdy weźmie się pod uwagę nie budzące wątpliwości regulacje prawne i ich wykładnię. Nadmienię jeszcze o tym, że bank chce egzekwować, by sąd pouczał stronę o skutkach podnoszenia abuzywności, gdy strona już to sama wyraziła	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			wnosząc pozew. Za skandaliczne uważam dopytywanie w trybie zeznań, a upowszechniło się to, o świadomość strony co do tych skutków ustalenie nieważności umowy. Zeznania składane są pod rygorem, a pytanie dotyczy po prostu stanowiska strony w sprawie. Uważam to za nękanie konsumenta (trzeba mieć na uwadze, że strony na sali rozpraw niejednokrotnie intuicyjnie wtedy odczuwają tę sytuację, że niejako stają pod pręgierzem, bo widzą, że pełnomocnik banku może ich rozliczać w takie sposób, stawia się on w innej sytuacji niż równorzędna strona sporu).	
60.	Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie	Art. 6	1) Nie wydaje się zasadne wprowadzenie możliwości przesłuchania stron na piśmie. Prawidłowo stosowane przepisy o składaniu pism procesowych i przytaczaniu w nich twierdzeń oraz o zakresie postępowania dowodowego (w tym formułowania tez dowodowych) w większości spraw wykluczają konieczność przeprowadzenia dowodu z przesłuchania stron. Istotne dla rozstrzygnięcia i skonkretyzowane twierdzenia powinny znaleźć się w pismach procesowych, a nie być wprowadzane do postępowania przez przesłuchanie strony. Jeśli natomiast, co dotyczy niewielkiej części spraw, istnieje konieczność takiego przesłuchania, to spór o fakty wyklucza prowadzenie kluczowego dowodu na piśmie. Powstaje również pytanie, o sposób w jaki projektodawca, na etapie dopuszczania dowodu, widzi możliwość oceny czy nie zachodzi potrzeba odebrania przyrzeczenia od strony. Jest to przecież kwestia, która pojawia się i podlega rozstrzygnięciu po zakończeniu (lub w trakcie) zeznań. Ponadto, w uzasadnieniu projektu nie wyjaśniono w jaki sposób konieczność podjęcia czynności wiążących się z	**Uwaga niezasadna.** Rozwiązanie ma charakter fakultatywny. Sąd jest uprawniony do podjęcia decyzji o potrzebie i sposobie przesłuchania stron. W przeciwieństwie do stanowiska stron, przesłuchanie strony na piśmie będzie miało walor dowodowy.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			odebraniem zeznań na piśmie (obciążających zarówno sędziego, jak i sekretariat) zmniejszy zakres obciążenia w stosunku do przeprowadzenia tej czynności na rozprawie. 2) Złożenie przez stronę zeznań na piśmie to nic innego jak przedstawienie przez stronę swojego stanowiska.	
61.	Prezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach	Art. 6	Art. 6 projektu dopuszczono możliwość złożenia zeznań przez stronę na piśmie; jest to fikcja, która nie powinna być wprowadzona do systemu prawa, obecna regulacja prawna art. 299 k.p.c. dopuszcza możliwość przesłuchania strony.	**Uwaga niezasadna.** Rozwiązanie ma charakter fakultatywny. Sąd jest uprawniony do podjęcia decyzji o potrzebie i sposobie przesłuchania stron. W przeciwieństwie do stanowiska stron, przesłuchanie strony na piśmie będzie miało walor dowodowy.
62.	Sąd Okręgowy w Gdańsku	art. 6	Rozwiązanie wprawdzie przyspieszy tok postępowania, ale z drugiej strony uzasadnione są obawy co do nadużywania tego uprawnienia przez strony; zeznania na piśmie nie dają żadnej gwarancji wiarygodności dowodu; istnieje uzasadnione przypuszczenie, że treść zeznań będzie uzgadniana z pełnomocnikiem konsumentów a wręcz sporządzana przez pełnomocnika - rozwiązanie godzi więc w istotę sporu sądowego	**Uwaga niezasadna.** Rozwiązanie ma charakter fakultatywny. Sąd jest uprawniony do podjęcia decyzji o potrzebie i sposobie przesłuchania stron. W przeciwieństwie do stanowiska stron, przesłuchanie strony na piśmie będzie miało walor dowodowy.
63.	Prezes Sądu Okręgowego we Wrocławiu	Art. 6	Instytucja pisemnych zeznań strony z art. 6 całkowicie wypacza instytucję przesłuchania z art. 299 kpc. W praktyce będzie to oznaczało wygenerowanie kolejnego dokumentu przygotowanego przez pełnomocnika procesowego i podpisanego przez stronę procesu o treści tożsamej z treścią pozwu, a wartość dowodowa takiego zeznania strony będzie zerowa.	**Uwaga niezasadna.** Rozwiązanie ma charakter fakultatywny. Sąd jest uprawniony do podjęcia decyzji o potrzebie i sposobie przesłuchania stron. W przeciwieństwie do stanowiska stron, przesłuchanie strony na piśmie będzie miało walor dowodowy.
64.	UOKiK	Art. 6	W toku procesów prowadzenie dowodu z zeznań świadków i stron powinno mieć charakter wyjątkowy. Wynika to z faktu, że w orzecznictwie w zasadzie bezsporna jest abuzywność stosowanych przez banki postanowień. Dla przyspieszenia	**Uwaga niezasadna.** Sugerowane rozwiązanie ingerowałoby w prawo do obrony pozwanego.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			toczących się postępowań właściwszym zatem byłoby przyjęcie rozwiązań legislacyjnych na wzór regulacji postępowania w sprawach gospodarczych (art. 458^{10} KPC).	
65.	Prezes Sądu Apelacyjnego w Szczecinie	Art. 6	Jako w istocie pozbawiające waloru dowodowego przesłuchania strony należy uznać umożliwienie odebrania od niej zeznań na piśmie. W praktyce tego rodzaju zeznania nie różnią się bowiem od stanowiska zawartego w pismach procesowych, zarazem wyłączenie zasady bezpośredniości pozbawia w tym przypadku materiału pozwalającego na ocenę wiarygodności relacji strony, czy też możliwości badania prawdziwości jej relacji przez bezpośrednie zadawanie, czy to przez sąd czy też przez strony wynikających z dynamiki przesłuchania i pytań (precyzujących czy też uściślających).	**Uwaga niezasadna**. Rozwiązanie ma charakter fakultatywny. Sąd jest uprawniony do podjęcia decyzji o potrzebie i sposobie przesłuchania stron. W przeciwieństwie do stanowiska stron, przesłuchanie strony na piśmie będzie miało walor dowodowy.
66.	Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie	Art. 7	1) Wszelkie rozwiązania zmierzające do dokonania rozliczeń pomiędzy stronami w jednym postępowaniu uznać należy za celowe. Jednak zaproponowane rozwiązanie nie pozwoli na osiągnięcie tego skutku. Możliwość złożenia wniosku nie stanowi odpowiedzi na obecnie powszechną sytuację toczących się dwóch postępowań dotyczących rozliczenia tej samej umowy kredytowej (z powództwa kredytobiorcy i zazwyczaj późniejsze z powództwa banku). Należałoby wyeliminować ograniczenie (wymóg tożsamości sądu) w łączeniu takich spraw do wspólnego rozpoznania i umożliwić ich łączenie także pomiędzy różnymi sądami, o ile postępowania toczą się w tej samej instancji. Biorąc pod uwagę ogólne dążenie do określenia właściwości sądu zgodnie z miejscem zamieszkania konsumenta, można by określić, że na wniosek jednej ze stron sąd	Uwaga bezprzedmiotowa z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			właściwości ogólnej banku przekaże sprawę do wspólnego rozstrzygnięcia sądowi miejsca zamieszkania konsumenta – bez względu na to, która ze spraw została wszczęta wcześniej. Zachętą, szczególnie dla banków, do składania takich wniosków byłby zwrot części uiszczonej już opłaty od pozwu (np. połowy skoro wniosek ma być opłacany w takiej wysokości, bądź też celem zmniejszenia liczby postępowań – opłaty ponad kwotę 1000 zł). Następnie należałoby wprowadzić obligatoryjne łączenie takich spraw do wspólnego rozstrzygnięcia, jeśli toczą się w jednym sądzie (obecne uzależnienie takiego rozwiązania od decyzji sądu powoduje, że jest ono rzadko stosowane, co więcej – sprawy połączone decyzją jednego ze składów sądu bywają ponownie i bez uzasadnienia rozłączane celem odrębnego prowadzenia). Nawet jeśli takie rozwiązanie nie zostałoby wprowadzone, to projekt nie zawiera wyjaśnienia relacji pomiędzy już toczącym się innym postępowaniem z powództwa pozwanego a roszczeniem wzajemnym. Bez wprowadzenia odrębnej regulacji wyraźnie dopuszczającej złożenie wniosku, pomimo innego toczącego się postępowania (np. przewidującej zawieszenie tego postępowania, a następnie jego umorzenie), zawisłość sporu uniemożliwi prowadzenie kolejnego postępowania o to samo roszczenie. Ponadto w sytuacjach, w których postępowanie z powództwa kredytobiorcy już się toczy, należałoby wprowadzić obligatoryjne przekazanie pozwu banku sądowi prowadzącemu pierwszą sprawę. Przepis nie wyjaśnia czy	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			powodowi, przeciwko któremu zostanie skierowany wniosek, będzie przysługiwało uprawnienie do zgłoszenia zarzutu potrącenia. Treść art. 7 ust. 4 może budzić wątpliwości, czy jego zastosowanie polega na osiągnieciu skutków wskazanych w uzasadnieniu projektu (kapitalizacja odsetek), czy przewiduje orzekanie o odsetkach z urzędu bez względu na zasadę związania żądaniem – tj. czy polegać ma na kapitalizacji odsetek w ramach zgłoszonego żądania, czy też na orzeczeniu o należnych odsetkach bez względu na treść zgłoszonego żądania. Analogicznie, jak w przypadku zarzutu potrącenia – możliwość złożenia wniosku do momentu wydania wyroku przez sąd odwoławczy na posiedzeniu niejawnym rodzi ryzyko wydania wyroku bez wiedzy o złożonym wniosku. Rozstrzygnięcie o wniosku złożonym w postępowaniu odwoławczym nastąpi bez zachowania zasady dwuinstancyjności postępowania (art. 176 ust. 1 Konstytucji RP), co może budzić wątpliwości czy dla takiego odstępstwa wystarczające jest uzyskanie zgody powoda. 2) Rozwiązanie co do zasady słuszne. Nie odnosi się jednak do sytuacji, gdy między bankiem a konsumentem toczą się już dwie sprawy: jedna z powództwa banku i druga z powództwa konsumenta. 3) Brak uzasadnienia dla nazywania instytucji pozwu wzajemnego „wnioskiem”. Nie wiadomo również, czy rozwiązanie to wyłącza możliwość wytoczenia powództwa wzajemnego.	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			4) Istnieje w doktrynie wątpliwość, czy roszczenia z nieważnej umowy stanowią w istocie „roszczenia wzajemne”. 5) Być może wystarczyłby przepis modyfikujący rozwiązania kodeksowe dotyczące powództwa wzajemnego. 6) Rozwiązania zawarte w art. 4 i art. 7 powielają się, w praktyce zarzut potrącenia jest bezpłatny, a od wniosku z art. 7 należy uiścić opłatę, co może sprawić, że art. 7 nie będzie miał praktycznego znaczenia. 7) Powstaje pytanie - czy postanowienie o umorzeniu postępowania wywołanego wnioskiem podlega zaskarżeniu.	
67.	NRA	Art. 7	Art. 7 Projektu budzi najwięcej wątpliwości. Przepisem tym Projekt wprowadza ‘trzecią, obok potrącenia i powództwa wzajemnego, metodę rozliczenia świadczeń spełnionych przez strony w wykonaniu nieważnej umowy kredytu. Niestety obawiać się należy, że wprowadzenie całkiem nowej instytucji procedury cywilnej wywoła liczne spory i wątpliwości interpretacyjne, które rozstrzygnie dopiero po kilku latach, orzecznictwo Sądu Najwyższego. Do tego czasu zaproponowane rozwiązanie może utrudniać, postępowanie zamiast ułatwiać. Wydaje się, że skuteczniejszym sposobem sprawienia, aby każdy spór dotyczący zawartej z konsumentem umowy o kredyt powiązany z walutą obcą mógł znaleźć zakończenie w jednym procesie, rozstrzygającym o roszczeniach obu stron, może być wprowadzenie zmian do znanych instytucji potrącenia i powództwa wzajemnego, nie zaś wprowadzanie całkowicie nowej instytucji.	Uwaga bezprzedmiotowa z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Art. 7 ust 1 Projektu stanowi, że jeżeli powód dochodzi zwrotu nienależnych świadczeń spełnionych w wykonaniu nieważnej umowy, pozwany może dochodzić zwrotu świadczenia, które spełnił w wykonaniu tej samej umowy „na wypadek, gdyby umowa okazała się nieważna". Z kolei art. 7 ust 2 Projektu stanowi, że dochodzenie roszczenia wzajemnego, tj. roszczenia o zwrot świadczenia, które pozwany spełnił w wykonaniu umowy, której ważność jest kwestionowana przez powoda, następuje przez zgłoszenie wniosku, w którym pozwany żąda, aby w wypadku nieważności umowy kredytu sąd w wyroku rozliczył wzajemne roszczenia. Do wniosku mają mieć zastosowanie przepisy o pozwie (art. 187 k.p.c. jak należy przypuszczać). Rozstrzygniecie sądu ma polegać na zasądzeniu na rzecz strony dysponującej wyższym roszczeniem nadwyżki. Proponowany „wniosek o rozliczenie wzajemnych roszczeń stron" łączyć ma zatem cechy powództwa wzajemnego z zarzutem potrącenia. W szczególności pozwany występujący z „wnioskiem o rozliczenie" powinien oznaczyć dokładnie wysokość roszczenia, którego dochodzi (art. 186 § 1 pkt 1 k.p.c.), a zarazem wyrazić wolę potrącenia tego roszczenia z roszczeniem powoda. Od pozwu wzajemnego „wniosek o rozliczenie" odróżnia dopuszczalność wystąpienia z nim „aż do zamknięcia rozprawy przed sądem pierwszej instancji, a za zgodą powoda - aż do zamknięcia rozprawy przed sądem drugiej instancji". Zasadniczą różnicę, zarówno w odniesieniu do instytucji potrącenia jak i pozwu wzajemnego stanowi ponadto warunkowy charakter „wniosku o rozliczenie". Pozwany dochodzi swego roszczenia „na wypadek gdyby umowa okazała się nieważna". To ostatnie rozwiązanie budzi zasadnicze wątpliwości na gruncie prawa materialnego.	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Dopuszczenie zgłoszenia warunkowego „wniosku o rozliczenie" ma, jak się wydaje, realizować postulaty banków, które podnosiły jakoby brak możliwości zgłoszenia warunkowego zarzutu potrącenia lub ewentualnie wystąpienia z „warunkowym" powództwem wzajemnym, sprawiać miał, że dochodzą swych roszczeń przeciw konsumentom w osobnych postępowaniach, zamiast dążyć do rozliczenia w jednym procesie. Wydaje się jednak, że rzeczywistej przyczyny takiego działania banków szukać należy gdzie indziej. Przyczyną takiego postępowania wydaje się raczej brak możliwości warunkowego wezwania do spełnienia świadczenia (art. 455 k.c.) nie zaś brak warunkowego potrącenia czy „warunkowego pozwu wzajemnego". Roszczenie o zwrot nienależnego świadczenia jest roszczeniem bezterminowym, zatem zgodnie z art. 455 k.c. staje się wymagalne niezwłocznie po otrzymaniu przez dłużnika wezwania do spełnienia świadczenia. Wezwanie do świadczenia jest oświadczeniem woli (art. 60 k.c.), wobec czego musi w sposób dostateczny ujawniać wolę wierzyciela, by dłużnik wykonał określone, ciążące na nim zobowiązanie (świadczenie jest zachowaniem zgodnym z treścią określonego zobowiązanie). Wezwanie nie ujawnia, w sposób dostateczny woli wierzyciela uzyskania zaspokojenia wierzytelności, jeżeli wierzyciel jednocześnie kwestionuje jej istnienie . Z tej przyczyny - jak wyjaśnił Sąd Najwyższy - bank nie może skutecznie wezwać konsumenta do zwrotu świadczenia spełnionego w wykonaniu nieważnej umowy kredytu jeśli kwestionuje nieważność tej umowy. Brak skutecznego wezwania do zwrotu nienależnego świadczenia powoduje, że wierzytelność banku nie staje się wymagalna,	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			co czyni bezskutecznym oświadczenie banku o jej potrąceniu z wierzytelnością konsumenta . Wystąpienie przez bank z powództwem (głównym lub wzajemnym) o zwrot przez konsumenta świadczenia spełnionego w wykonaniu nieważnej umowy kredytu, w sytuacji, w której bank utrzymuje, że umowa ta jest ważna, wywoła skutek w płaszczyźnie prawa procesowego, jednakże, jeśli do chwili orzekania roszczenie banku nie stanie się wymagalne (tj. jeśli bank nie wystąpi z żądaniem zwrotu przyznając, że umowa jest nieważna), powództwo banku powinno być oddalone jako przedwczesne. Wydaje się, że to właśnie sprawia, że banki wolą wystąpić z osobnym powództwem przeciwko konsumentowi (wnosząc zarazem o zawieszenie postępowania, do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy z powództwa konsumenta) niż podnieść zarzut potrącenia lub wystąpić z powództwem wzajemnym w zainicjowanej przez konsumenta sprawie. Wymagałoby to bowiem od nich, aby w tej samej sprawie zaprzeczając nieważności umowy, wywodziły zarazem z jej nieważności swoje roszczenie. Oczywiście w każdej chwili bank, może przyznać, że sporna umowa kredytu jest nieważna i przystąpić do rozliczeń z konsumentem. Tego jednak banki nie chcą czynić., nawet jeśli w świetle orzecznictwa TSUE i SN sposób, w jaki sprawa zostanie rozstrzygnięta nie może budzić wątpliwości. Zaproponowane w art. 7 Projektu rozwiązanie umożliwiające bankom wystąpienie z roszczeniem o zwrot nienależnych świadczeń „pod warunkiem stwierdzenia przez sąd nieważności umowy”, wydaje się trudne do pogodzenia z przepisami prawa materialnego o wymagalności roszczeń. Wydaje się wręcz nakłaniać sądy do uwzględniania niewymagalnych (z uwagi na brak prawidłowego wezwania	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			do zwrotu świadczenia) roszczeń banków. Gdyby nawet zaakceptować to rozwiązanie przyjmując, że dopuszczalne jest warunkowe wezwanie do spełnienia świadczenia (pod warunkiem, że sąd rozstrzygnie o nieważności umowy), oczywistym jest, że w takim wypadku roszczenie banku, mogłoby stawać się wymagalne nie wcześniej niż w dacie uprawomocniania się wyroku. Nie mogłoby zatem być mowy o opóźnieniu konsumenta, we wcześniejszym okresie, a tym samym obowiązku zapłaty przez niego odsetek za opóźnienie za okres przed uprawomocnieniem się wyroku. Tymczasem Projekt w art. 7 ust. 4 stanowi, że dokonując ustalenia i rozliczenia należności stron sąd uwzględnia także należne stronom kwoty odsetek za opóźnienie na dzień orzekania, chociażby strony nie doliczyły ich do dłużnych sum. Rozwiązanie przyznające bankowi uprawnienie do odsetek za okres, w którym Bank zaprzeczał nieważności umowy, a tym samym nie mógł skutecznie wezwać do zwrotu spełnionych w jej wykonaniu świadczeń, nie zasługuje na aprobatę. Prowadzenie dwóch postępowań kolejno, najpierw z powództwa konsumenta, a potem przeciw niemu nie jest sprzeczne z interesami banków. Odwlekanie rozstrzygnięcia sprawy w procesie z powództwa konsumenta, przy jednoczesnym zmuszaniu go do uczestniczenia w kolejnym procesie, tym razem w roli pozwanego, jest często stosowanym środkiem nacisku na konsumenta, aby przystał na mato korzystne warunki ugody z bankiem. W licznych przypadkach zawierane przez konsumentów z bankami ugody, nie mają na celu uchylenia niepewności w kwestii roszczeń przysługujących konsumentowi, lecz jedynie uchylenie wątpliwości co do tego kiedy (a nie jak) spór się zakończy.	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Banki nie korzystają z możliwości podniesienia zarzutu potrącenia lub wystąpienia z powództwem wzajemnym w procesie z powództwa konsumenta, nie dlatego że jest to utrudnione, a tym bardziej niemożliwe, lecz dlatego że brak jest bodźców, które czyniłyby odwlekanie zakończenia sporu z konsumentem, a w szczególności prowadzenie dwóch osobnych postępowań, mniej opłacalnym. Proponowane w Projekcie rozwiązanie niekoniecznie musi zatem doprowadzić do oczekiwanych rezultatów, w szczególności, rezultatów lepszych niż można osiągnąć wprowadzając zamiany do utrwalonych w praktyce prawa instytucji zarzutu potrącenia oraz pozwu wzajemnego. Zmiany te powinny ułatwić korzystanie z tych instytucji w procesach dotyczących umów o kredyt powiązany z walutą obcą. Użyteczne wydaje się także wprowadzenie odpowiednich bodźców zniechęcających pozwanego w sprawie o zwrot świadczeń spełnionych w wykonaniu nieważnej umowy kredytu, do występowania z osobnym powództwem, jeśli ma on możliwość rozliczyć się w ramach wszczętego już postępowania. Zmianą w pożądanym kierunku jest z pewnością zniesienie ograniczeń w podnoszeniu zarzutu potrącenia (art. 4 Projektu). Dzięki temu pozwany stwierdziwszy, że zaprzeczanie nieważności umowy kredytu nie doprowadzi do oddalenia powództwa może podnieść zarzut potrącenia aż do zamknięcia rozprawy przed sadem II instancji. Oświadczenie o potrąceniu może być ewentualnie złożone po wyroku sądu II instancji. Podobnie można by przedłużyć czas, w jakim pozwany może wystąpić z powództwem wzajemnym. Zgodnie z art. 204 k.p.c. powództwo wzajemne może być wytoczone w odpowiedzi na pozew. Można rozważyć dopuszczenie	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			możliwości, aby powództwo wzajemne mogło być wytoczone w terminie sześciu miesięcy od daty doręczenia pozwu. Dawałoby to pozwanemu możliwość dokonania oceny czy zaprzeczanie nieważności umowy ma szansę doprowadzić do oddalenia powództwa, czy też należy zmierzać bezpośrednio do rozliczenia umowy w drodze powództwa wzajemnego. Jak zostało już wspomniane wyżej, w znakomitej większości tego rodzaju spraw, sporne są nie tyle okoliczności faktyczne co ich znaczenie prawne. Jednocześnie zdecydowana większość zagadnień prawnych, charakterystycznych dla tych spraw, została wyjaśniona w orzecznictwie TSUE i SN . Dlatego pozwany bank, dysponujący profesjonalną pomocą prawną (a po kilku latach sporów również doświadczeniem) jest w stanie, na podstawie pozwu konsumenta i dołączonych do niego dowodów a także dostępnych w banku informacji, ocenić czy istnieje znaczące prawdopodobieństwo, iż sąd nie uzna spornej umowy kredytu za nieważną. Statystyki rozstrzygnięć sądowych w sprawach tego rodzaju stanowią istotną wskazówkę. Zasadne wydaje się ponadto wprowadzenie przepisu obciążającego kosztami postępowania, niezależnie od wyniku sprawy, stronę występującą z powództwem o zwrot nienależnego świadczenia spełnionego w wykonaniu nieważnej umowy o kredyt powiązany z kursem waluty obcej, jeśli mając możliwość rozliczenia się ze stroną przeciwną w drodze potrącenia lub pozwu wzajemnego z możliwości tej nie skorzystała. Zaproponowane rozwiązanie powinno skłaniać pozwane banki do rozważenia, czy w realiach konkretnej sprawy utrzymywanie, że umowa kredytu nie zawiera abuzywnych postanowień i jest ważna, jest uzasadnione.	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			PROPOZYCJA ZMIANY Art. 7. 1. Jeżeli powód dochodzi zwrotu świadczeń spełnionych w wykonaniu nieważnej umowy kredytu, pozwany może w terminie sześciu miesięcy od dnia doręczenia mu pozwu, wystąpić z powództwem wzajemnym o zwrot świadczeń, które spełnił w wykonaniu tej umowy. 2. Pozew wzajemny wnosi się do sądu pozwu głównego, bez względu na wartość przedmiotu sporu. 3. Niezależenie od wyniku sprawy, sąd obciąży kosztami procesu stronę występującą z powództwem o zwrot świadczeń spełnionych w wykonaniu nieważnej umowy kredytu, jeżeli mogła rozliczyć spełnione w wykonaniu tej umowy świadczenia, występując z powództwem wzajemnym, o którym mowa w art. 7 ust. 1, w toku wszczętego wcześniej przez stronę przeciwną postępowania lub dokonując potrącenia w toku tego postępowania lub po jego zakończeniu. Przepis zd.l nie ma zastosowania, jeśli roszczenie strony przeciwnej było przedawnione. W art. 18 Projektu należałoby dodać ust. 4 „Jeżeli w sprawach, o których mowa w art. 1 niniejszej ustawy przed dniem jej wejścia w życie nie upłynął jeszcze określony w art. 7 ust 1 sześciomiesięczny termin od dnia doręczenia pozwanemu pozwu, wystąpienie z pozwem wzajemnym jest dopuszczalne do końca tego terminu”.	
68.	RPO	Art. 7	W odniesieniu do art. 7 projektu ustawy należy podnieść szereg uwag, bowiem przepis ten wprowadza nową instytucję prawną, dedykowaną sprawom o roszczenia związane z zawartą z konsumentem umową kredytu denominowanego lub indeksowanego do franka szwajcarskiego (CHF). Przepis ten przewiduje ostatecznie wydanie orzeczenia o	Uwaga bezprzedmiotowa z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			roszczeniach stron umowy na podstawie salda, jednocześnie wskazując na istnienie poszczególnych roszczeń stron na podstawie reguły dwóch kondykcji. Jak wyjaśnia projektodawca, uwzględnienie przy orzekaniu w ww. sprawach reguły dwóch kondykcji, wynika z konkluzji uchwały 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2021 r., sygn. akt III CZP 6/21. Jednocześnie zastosowanie rozliczenia saldem po złożeniu wniosku przez stronę pozwaną pozwala na zakończenie całej sprawy, łącznie z wszelkimi rozliczeniami w jednym postępowaniu. Może się wydawać, że jest to kierunek rozwiązania prawnego pożądany przez uczestników sporów frankowych. Jednakże rozwiązanie to jest obarczone wieloma wątpliwościami przedstawionych poniżej. Aktualnie stanowisko banków w sprawach, czy to z powództw wytoczonych przez konsumentów czy też powództw banków o zwrot kapitału, zasadza się na tym, że umowa kredytu jest ważna, dlatego roszczenia o zapłatę konsumenta jest nienależne, jednak na wypadek, gdyby sąd ustalił nieważność umowy, to bankowi należy się zwrot kapitału. Przenosząc powyższe na projektowaną regulację należy podnieść wątpliwość, czy jest ona w ogóle uzasadniona w kontekście ochrony prawa konsumenta w aspekcie innym, niż potencjalne przyspieszenie postępowań. Już aktualnie powództwa konsumentów w ww. sprawach są co do zasady uwzględniane, w szczególności co do kwestii ustalenia nieważności. Wobec tego może zastanawiać, czy instytucja z art. 7 projektu ustawy, faktycznie zmobilizuje banki do kończenia tych spraw, skoro wciąż stoją na stanowisku, że umowy nie były dotknięte nieważnością.	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Wydaje się bowiem, że gdyby strona bankowa chciała doprowadzić w trwających procesach po prostu do „rozliczenia" nieważnej umowy, wówczas korzystałaby z już istniejących instytucji prawa materialnego, jak potrącenie oraz procesowych, jak zarzut potrącenia i powództwo wzajemne. Z tego względu art. 7 projektu ustawy można postrzegać jako rozwiązanie sankcjonujące obecne stanowisko banków, które będą mogły złożyć wniosek, przypominający powództwo wzajemne, w którym jednak zgłoszone roszczenie nie będzie wynikało z przyznania, iż jego źródłem jest nieważność umowy, a jedynie z ewentualnego potwierdzenia przez sąd nieważności tej umowy. Omawiany przepis usankcjonuje zatem kontestowane przez stronę konsumencką stanowisko banków, wyrażające się w tym, że mogą one dochodzić zwrotu kapitału wraz z odsetkami, bez jednoczesnego uznania nieważności umowy, a więc z pominięciem kwestii wymagalności własnego roszczenia, która może obiektywnie wynikać wyłącznie z nieważności umowy. Jak należy rozumieć, intencją projektodawcy jest usprawnienie w procedowaniu w sprawach objętych ustawą, jednak dopuszczając przy tym uznanie za prawnie dopuszczalne stanowiska, nieznajdującego oparcia w przepisach prawa materialnego, co do kwestii wymagalności roszczenia. W tym kontekście art. 7 projektu ustawy budzi zastrzeżenia w świetle ochrony praw konsumentów. Pozwala bowiem przedsiębiorcy działającemu nieuczciwie na uzyskanie ochrony praw majątkowych, przy jednoczesnej odmowie uznania nieuczciwego charakteru swego działania. Nadto, wobec tego, że wniosek wprowadzony do systemu prawnego w art. 7 projektu ustawy byłby instytucją zupełnie nową, pozornie wyłącznie procesową, ale również	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			wkraczająca w zagadnienia prawa materialnego, w szczególności kwestię wymagalności i przedawnienia roszczenia banku, istnieje znaczne ryzyko, że jej uchwalenie skomplikuje dodatkowo obecny stan „spraw frankowych". Przede wszystkim, przepis ten został sformułowany ogólnie. Zawiera odesłanie do odpowiedniego stosowania przepisów o pozwie (ust. 2), co samo w sobie w praktyce może rodzić problemy interpretacyjne, które normy dotyczące pozwu będzie należało stosować do wniosku. W szczególności powstanie pytanie, w jaki sposób wypełniony będzie wymóg określony w art. 187 § 1 pkt 11 k.p.c., a więc oznaczenie daty wymagalności roszczenia w sprawach o zasądzenie roszczenia, skoro wnioskodawca dochodzi należności w swoim przekonaniu niewymagalnej i dopiero ewentualnie wymagalnej w przyszłości. Istotne z punktu widzenia praw konsumenta byłoby również złożenie odpowiedzi na wniosek – odpowiednika odpowiedzi na pozew. Jednak treść przepisu nie daje pewności interpretacyjnej, czy wszystkie przepisy dotyczące pozwu mają zastosowanie do wniosku, czy np. jedynie te, które dotyczą jego wymogów formalnych. Ponadto wiele niejasności budzi rola sądu w rozpatrzeniu wniosku, a uregulowana w ust. 2 i 4. Przepis stanowi, że sąd rozliczy w wyroku wzajemne roszczenia stron wynikające z nieważności tej umowy i orzeknie o ich różnicy poprzez jej zasądzenie. Jak należy rozumieć, etap wyrokowania obejmujący zastosowanie reguły dwóch kondykcji w postaci ustalenia należności stron z powodu nieważności umowy, odbywa się poprzez uwzględnienie powództwa lub wniosku. Z kolei rozliczenie następuje wyłącznie na wniosek, który zgłasza strona pozwana, bowiem oprócz żądania rozliczenia wzajemnych roszczeń stron wynikających z nieważności umowy, musi również zażądać orzeczenia o różnicy przez jej	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			zasądzenie. Zatem treść przepisu wskazuje, że zasadniczo działania sądu są podejmowane w oparciu o zasadę kontradyktoryjności, ale warto zauważyć, że niektóre są podejmowane z urzędu, co jednak nie zostało wprost wyrażone w ustawie, a tego rodzaju działanie sądu w kontradyktoryjnym procesie powinno jednak w sposób wyraźny, a nie jedynie dorozumiany, wynikać z przepisu. Owo działanie sądu będzie obejmowało ustalenie wysokości należności przysługujących stronom postępowania wraz z odsetkami za opóźnienie, o ile były one objęte żądaniem pozwu lub wniosku. To, że odsetki muszą być zgłoszone w pozwie lub wniosku, wynika jednak już jedynie z uzasadnienia projektu ustawy. Wobec tego, być może należałoby uwzględnić tę zasadę w treści przepisu. Tym bardziej, że przepis następnie stanowi o tym, że z kolei z urzędu, jak należy rozumieć z uzasadnienia, sąd uwzględniając roszczenie odsetkowe, dolicza je do należności głównej, chociażby sama strona tego nie uczyniła. Być może warto w komentowanym przepisie wyraźnie wskazać, które działanie obciąża stronę, a które należy do sądu, skoro dochodzi do przemieszania trybu kontradyktoryjnego z elementami działania przez sąd z urzędu. Komentowany przepis w zakresie dotyczącym orzekania o rozliczeniach nie precyzuje także, w jaki sposób zostanie rozstrzygnięta kwestia daty, od której należy doliczać odsetki za opóźnienie. W szczególności można zastanawiać się, jaką datę należy przyjąć dla roszczenia kondykcyjnego banku, skoro nie powstał jeszcze stan wymagalności takiego roszczenia. Kolejnym pytaniem, na które omawiany projekt nie udziela odpowiedzi, jest to według jakiego kursu dojdzie do przeliczenia należności strony, jeżeli dochodzona jest	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			należność wyrażona w walucie obcej. Warto być może jednak dookreślić wskazane kwestie w drodze niniejszej ustawy. Co jednak najważniejsze, konsekwencją stosowania komentowanego przepisu jest możliwość naruszenia zasady dwuinstancyjności postępowania. Złożenie wniosku stanowi fundamentalną modyfikację postępowania ukształtowanego wcześniej żądaniem powództwa. Można powiedzieć, że wniosek inicjuje zupełnie nowe postępowanie rozstrzygające kolejne żądania nieobjęte pozwem. Jeżeli zaś wniosek zostanie zgłoszony za zgodą powoda, na etapie drugiej instancji, to strony zostaną pozbawione możliwość złożenia zwykłego środka odwoławczego od orzeczenia wydanego w związku z wnioskiem, a będącego orzeczeniem co do istoty sprawy, kończącym postępowanie w sprawie. W przepisach procedury brak jest bowiem możliwości zaskarżenia apelacją wyroku sądu II instancji, który po raz pierwszy orzeknie o żądaniu, w tym żądaniu głównym stron. Nie można wykluczyć, iż strona, w szczególności konsument, stwierdzi, iż jednak konieczne jest poddanie wyroku kontroli instancyjnej w zakresie rozstrzygnięć dotyczących rozliczenia, a takie uprawnienie zostało w konsekwencji projektowanego uregulowania niejako wyeliminowane w drodze ustawy. Tego rodzaju pominięcie kwestii zaskarżalności orzeczenia sądowego co do istoty sprawy nosi znamiona naruszenia gwarancji wynikających z prawa do sądu oraz zasady dwuinstancyjności postępowania. W kwestii brzmienia sentencji wyroku wydanego na podstawie art. 7 ust. 4 projektu ustawy powstaje również wątpliwość, jaki będzie przebieg postępowania, w którym	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			wniosek pozwanego nie będzie mógł zostać uwzględniony ani w całości, ani w części. Przepis reguluje jedynie sytuację, w której zarówno powództwo, jak i wniosek chociaż częściowo są uzasadnione. Natomiast poza zakresem regulacji pozostawia sytuację, gdy powództwo jest zasadne, ale wniosek nie. Wobec tego, że wniosek z art. 7 projektu ustawy jest instytucją prawną wyłącznie uregulowaną w projekcie, jego unormowanie musi być całościowe i precyzyjne. Należy rozumieć zatem, że wniosek, do którego stosuje się odpowiednio przepisy o pozwie, można oddalić, jeżeli jest niezasadny, np. należność banku jest przedawniona. Jednak tego rodzaju orzeczenie nie zostało przewidziane w art. 7 projektu ustawy, jak również trudno dla niego znaleźć podstawę w przepisach procedury. Projektodawca powiązał losy wniosku z postępowaniem, w którym został złożony. Jednak milczy na temat tego, jak powinien orzec sąd, gdy wyłącznie powództwo jest uzasadnione. Z redakcji art. 7 ust. 4 projektu ustawy – a to ze względu na stwierdzenie, że sąd wydaje orzeczenie jedynie, gdy zarówno powództwo, jak i wniosek są przynajmniej w części uzasadnione – nie wynika, jaka jest zatem sytuacja procesowa stron, gdy to jedynie wniosek nie nadaje się do uwzględnienia, a powództwo domaga się rozstrzygnięcia. Czy dochodzi wówczas do wydania dwóch odrębnych wyroków w jednym postępowaniu, z których jeden oddala wniosek a drugi rozstrzyga powództwo? W kontekście wniosku z art. 7 projektu ustawy, należy także postawić pytanie, czy ze sformułowania zawartego w ust. 1, iż dotyczy on postępowania, w którym powód dochodzi należności wynikających z nieważności umowy kredytu, wynika, że z wniosku będą korzystać wyłącznie pozwane	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			banki. Praktyka obrotu wskazuje bowiem, że nieważność umowy, jako źródło roszczenia wskazują konsumenci, zatem domniemanym adresatem regulacji są właśnie banki. Jednak należy podnieść wątpliwość, czy taka jest intencja ustawodawcy. Czy przykładowo powództwo o zwrot kapitału, wszakże również odwołujące się do ewentualnej nieważności umowy, nie podlega zakresowi regulacji art. 7 projektu ustawy. Innymi słowy należałoby usunąć wszelkie wątpliwości interpretacyjne co do możliwości stosowania tego przepisu w związku z danym powództwem. Podsumowując dotychczasowe uwagi należy poddać pod rozwagę doregulowanie przepisu art. 7 projektu ustawy. Projektowane rozwiązanie jest bowiem instytucją dedykowaną wyłącznie sporom frankowym, nieznaną dotychczas procedurze cywilnej. Nie jest zatem właściwe stworzenie, tak specyficznego rozwiązania bez obudowania go precyzyjnie określonymi normami proceduralnymi, a w szczególności zapewnienie w jego ramach możliwości skorzystania z zasady dwuinstancyjności postępowania. Jednocześnie być może należałoby odstąpić od wprowadzenia omawianego przepisu, a podjąć próbę zmodyfikowania przepisów o powództwie wzajemnym, przykładowo przez umożliwienie późniejszego złożenia takiego powództwa na etapie I instancji, tak jak ma być możliwe złożenie wniosku z art. 7 projektu ustawy, ustanawiając przy tym cezurę czasową od wejścia przepisów w życie, dla skorzystania z tego szczególnego rozwiązania. Wydaje się, że tego rodzaju rozwiązanie również mogłoby wpłynąć mobilizująco na banki pozywające konsumentów o zwrot kapitału, bez wprowadzania zupełnie nowego rozwiązania.	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Warto również zastanowić się nad przepisem intertemporalnym z art. 20 ust. 1 projektu ustawy, który przewiduje, że art. 7 projektu ustawy stosuje się także do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem jej wejścia w życie. Norma ta pozwala na jak najwcześniejsze zastosowanie nowych przepisów, w tym przypadku, mających za zadanie usprawnienie procedowania w omawianej kategorii spraw. Jednak w kontekście art. 7 projektu ustawy przepis intertemporalny niesie pewne ryzyka. Przede wszystkim zastanawia niewzięcie przez projektodawcę pod uwagę aktualnej sytuacji wynikającej z masowego pozywania przez banki konsumentów o zwrot kapitału. Już teraz w sądach wszczęte zostały liczne postępowania, które w pewnym sensie mają przynieść skutek podobny do złożenia ww. wniosku, z tą różnicą, że nie zawierają przecież żądania, aby, w wypadku nieważności umowy kredytu sąd w wyroku rozliczył wzajemne roszczenia stron wynikające z nieważności tej umowy i orzekł o ich różnicy poprzez jej zasądzenie, a jedynie żądanie zasądzenia kwoty kapitału wraz z odsetkami na wypadek nieważności umowy. Projekt natomiast milczy na temat tego, w jaki sposób art. 7 projektu ustawy wpłynie na tok tych postępowań. Nie wiadomo, czy postępowania te powinny być dalej osobno procedowane, czy rozpoznawane łącznie. W uzasadnieniu projektu ustawy jest mowa o tym, że do wniosku będą miały zastosowanie odpowiednio przepisy o pozwie, w szczególności art. 199 k.p.c. Jednak nie oznacza to, że dotychczasowe powództwa banków o zwrot kapitału są tożsame przedmiotowo z wnioskiem z art. 7 projektu ustawy. Takiej konkluzji nie sposób wywieść chociażby z ustawowo określonej treści żądania wniosku. Zatem można przyjąć, że w sprawach w toku o ustalenie	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			nieważności umowy i zasądzenie wytoczonych przez konsumentów nadal będzie istniała możliwość złożenia wniosku z art. 7 projektu ustawy przez bank, podczas gdy jednocześnie w tym samym czy też innym sądzie, zawisły jest wciąż spór wszczęty przez bank o zwrot kapitału. Taka sytuacja jest jednak trudna do przyjęcia i czyni nieskutecznymi założenia przyświecające projektodawcom w ramach omawianego projektu ustawy, a wręcz grozi wytworzeniem chaosu prawnego. Bowiem jednej ze stron sporu będą przysługiwały alternatywne środki prawne zmierzające do podobnego rezultatu, z których może korzystać równolegle. Przepisy prawa nie rozstrzygają natomiast ewentualnej kolizji prawnej, do której może dojść w wyniku multiplikowania działań przez banki dochodzące zwrotu kapitału. Z tego względu należałoby jednak rozważyć odstąpienie od przyjętej zasady intertemporalnej w odniesieniu do art. 7 projektu ustawy, albo przyjęcie takiego rozwiązania, które uniemożliwi jednoczesne pozywanie o zwrot kapitału oraz złożenie wniosku z art. 7 projektu ustawy, również ze skutkiem wobec postępowań już będących w toku.	
69.	Sąd Okręgowy w Gdańsku	Art. 7	- wniosek pozwanego aby w wypadku nieważności umowy kredytu sąd w wyroku rozliczył wzajemne roszczenia stron wynikające z nieważności tej umowy jest instytucją nieznaną ani cywilnemu prawu procesowemu ani materialnemu ; - wobec dopuszczenia we wcześniejszych artykułach możliwości składania zarzutu potrącenia , zbędne jest tworzenie kolejnej instytucji procesowej; generalnie zarzut potrącenia najczęściej całkowicie rozlicza strony umowy, ewentualnie w razie potrzeby można dopuścić możliwość zasądzenia nadwyżki pieniężnej na rzecz Banku	Uwaga bezprzedmiotowa z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			- całkowicie zbędne jest ustalanie w osobnych punktach sentancji wyroku wysokości należności wynikajacych z nieważności umowy kredytu przysługującej każdej ze stron, skoro wyrok uwzględnjaący wniosek ma stanowić tytuł egzekucyjny jedynie w zakresie rozstrzygnięcia o różnicy powstałej na skutek rozliczenia roszczeń stron; w istocie bowiem to rozliczenie zawiera w sobie przesłankowe ustalenie, jaka kwota należy się każdej ze stron; - ponadto tego typu ustalenie jest sprzeczne z art. 189 kpc. – nie ma interesu prawnego w ustaleniu wzajemnych należności, skoro jednoczesnie w kolejnym punkcie sąd dokonuje rozliczenia tych należności.	
70.	SO w Warszawie	Art. 7 ust. 1	1) Celem przepisu jest doprowadzenie do wzajemnego rozliczenia stron już w pierwszym procesie wytoczonym przez kredytobiorcę, aby wykluczyć konieczność składania kolejnego pozwu przez bank. Niemniej jednak osiągnięcie tego celu jest możliwe za pomocą dwóch ugruntowanych w procesie instytucji w postaci powództwa wzajemnego i zarzutu potrącenia. Tymczasem wprowadzanie zupełnie nowej instytucji procesowej niesie za sobą ryzyko wprowadzenia rozbieżności w orzecznictwie sądowym oraz kierowania kolejnych pytań prawnych do SN i TSUE. Zarzut potrącenia i powództwo wzajemne to instytucje relatywnie rzadko wykorzystywane w procesach frankowych, niemniej jednak środkiem, który może je spopularyzować mogłoby być ich odformalizowanie. Jeśli chodzi o zarzut potrącenia, to cel ten spełnia projektowany art. 4 ustawy. Natomiast, jeśli chodzi o powództwo wzajemne, to można rozważyć przepis analogiczny do	Uwaga bezprzedmiotowa z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			projektowanego art. 14 ustawy, tj. wprowadzenie zasady, że opłata od pozwu wzajemnego w sprawach, do których stosuje się projektowaną ustawę, stanowi połowę opłaty, o której mowa w art. 13 ust. 1 i 2 albo w art. 13a u.k.s.c. 2) Z projektowanego art. 7 ust. 1 wynika, że zgłoszenie wniosku o rozliczenie roszczenia wzajemnego nie jest możliwe, jeśli powód wystąpił tylko z powództwem o ustalenie. Zgłoszenie wniosku nie będzie oczywiście możliwe również w sytuacji, kiedy projektowana ustawa nie będzie miała zastosowania (umowy zawarte w USD, JPY, EUR, umowy zawarte przez przedsiębiorców itd.). Należy się jednak spodziewać sytuacji, w których pozwany zgłosi wniosek, mimo że nie będzie mieć podstaw prawnych. Wówczas sąd powinien wydać decyzję procesową będącą wynikiem uznania wniosku za niedopuszczalny. Możliwe są następujące rozstrzygnięcia: 1) Pozostawienie wniosku bez rozpoznania. 2) Zwrot wniosku. 3) Odrzucenie wniosku. 4) Oddalenie wniosku wyrokiem (w tym ewentualnie wyrokiem częściowym). 5) Potraktowanie wniosku jako pozwu wzajemnego (o ile został złożony w terminie przewidzianym w art. 204 § 1 k.p.c.). 6) Potraktowanie wniosku jako nowego pozwu i wyłączenie do rozpoznania w odrębnej sprawie (w tym ewentualnie połączenie obu spraw do wspólnego rozpoznania).	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Ustawa powinna precyzować, którą z decyzji sąd wydaje oraz na jakim etapie postępowania (w wyroku czy wcześniej) i czy decyzja podlega zaskarżeniu i ewentualnie w jakim trybie (apelacja, zażalenie pionowe, zażalenie poziome). 3) Projektowana ustawa nie zawiera wyłączenia art. 7 w stosunku do spraw, w których stroną jest upadły. Wydaje się, że dodanie takiego wyłączenia jest konieczne, aby uniemożliwić obejście prawa polegające na zgłoszeniu wniosku w sytuacji, w której wierzyciel powinien zgłosić wierzytelność w postępowaniu upadłościowym. Wyłączenie powinno obejmować również sytuacje, w których upadły jest powodem, jak i pozwanym, ponieważ w żadnej z tych sytuacji nie wydaje się możliwe zastosowanie art. 7 ust. 4 ustawy w zgodzie z przepisami Prawa upadłościowego. Zastosowanie wyłączenia nie wpłynie negatywnie na prawa wierzycieli upadłego banku, ponieważ mogą oni skorzystać z zarzutu potrącenia, o ile zachowają wymogi przewidziane przez Prawo upadłościowe.	
71.	Prezes Sądu Apelacyjnego w Szczecinie	Art. 7	Zasadniczej krytyki wymaga przewidziana w art. 7 konstrukcja mająca obecnie umożliwiać pozwanemu bankowi złożenie wniosku o rozliczenie wzajemnych roszczeń stron wynikających z nieważnej umowy. Konstrukcja ta zakłada, że na podstawie takiego wniosku sąd miałby w sentencji wyroku ustalać wartość żądanych należności obu stron i zasądzać na rzecz jednej ze stron różnicę. Co więcej z urzędu do sumy należnej każdej ze stron sąd miałby doliczać odsetki za opóźnienie. Konstrukcja ta, jak wynika z uzasadnienia projektu, ma stanowić „reakcję na przyjętą przez Sąd Najwyższy regułę	Uwaga bezprzedmiotowa z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			dwóch kondykcji". Niewątpliwie jednak projektowana regulacja wprowadzająca przez przepisy prawa procesowego do rozliczeń stron tzw. teorię salda popada w oczywistą sprzeczność nie tylko z utrwalonym orzecznictwem SN, lecz także z prawem materialnym. Cytowane w uzasadnieniu orzecznictwo dotyczyło bowiem wykładni prawa materialnego, a nie procesowego. Przesądzono tam sprzeczność tzw. teorii salda z krajowym prawem materialnym (i wynikającą stąd niedopuszczalność domagania się przez dłużnika uwzględnienia jego świadczenia spełnionego w wykonaniu nieważnej umowy przy ustalaniu stanu wzbogacenia wierzyciela). Pomija się w uzasadnieniu projektu, że w orzecznictwie SN wykazano, że wykładnia prawa materialnego odwołująca się do teorii salda, jest nieuzasadniona m.in. wobec możliwości złożenia oświadczenia o potrąceniu na podstawie art. 498 i n. k.c. Uchwała SN z 7.05.2021 r., III CZP 6/21, OSNC 2021, nr 9, poz. 56. Uchwała SN z 16.02.2021 r., III CZP 11/20, OSNC 2021, nr 6, poz. 40.). Jeśli więc zamiarem ustawy jest zalegalizowanie tego rodzaju konstrukcji, to staranność ustawodawcza wymagałaby w pierwszej kolejności dokonania odpowiedniej zamiany prawa materialnego. Prawo procesowe powinno bowiem służyć urzeczywistnieniu norm prawa materialnego i nie powinno zwłaszcza w ustawach incydentalnych (na tle rozliczeń dotyczących skutków nieważności wybranych kategorii umów) wprowadzać wybiórczo konstrukcji sprzecznych z tym prawem. Nie jest też w żaden sposób umotywowane stanowisko zawarte w uzasadnieniu projektu, że prawo procesowe ogranicza możliwość dochodzenia roszczenia kondycyjnego banku w drodze powództwa wzajemnego. Z art. 204 § 1	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			k.p.c. wynika bowiem wprost, że powództwo wzajemne jest dopuszczalne, jeżeli roszczenie wzajemne jest w związku z roszczeniem powoda lub nadaje się do potrącenia. W oparciu o którąkolwiek z tych przesłanek uznać należałoby dopuszczalność takiego powództwa. Zwłaszcza zaś zdatność do potrącenia uzasadnia niewątpliwie dopuszczalność powództwa wzajemnego w świetle przyjętej w orzecznictwie teorii dwóch kondycji. Nie wyjaśnia się w uzasadnieniu projektu, jakie wątpliwości czy też ograniczenia w sprawach frankowych miałyby powodować, że instrument ten nie jest wykorzystywany. Jedyną przyczyną zaniechania zgłaszania tego rodzaju powództw jest stanowisko pozwanych banków, a nie wątpliwości prawne w orzecznictwie, czy też nauce prawa. Co więcej - w istocie art. 7 ukształtowany jest jak powództwo wzajemne ze swoistym elementem warunkowym dotyczącym uzależnienia żądania rozliczenia od zaistnienia „wypadku nieważności umowy kredytu"). Jest to w istocie konstrukcja nieznana prawu procesowemu (uzależnienie żądania od przesądzenia przestankowo kwestii prejudycjalnej jaką jest nieważność umowy kredytu). Nosi ona pewne cechy żądania „quasi ewentualnego", jednak wprost do konstrukcji powództwa z roszczeniem ewentualnym porównywana być nie może. Powstaje, zatem nowe „hybrydowe" rozwiązanie zbędnie wprowadzające do procesu cywilnego konstrukcję obcą systemowo. Wniosek z art. 7 jawi się w istocie jako swoiste przywrócenie możliwości zgłoszenia powództwa wzajemnego w tych sprawach, w których pozwanym upłynął termin na ich jego zgłoszenie. Wreszcie nie wyjaśnia projektodawca, jak ma wynikać możliwość obrony powoda przed żądaniami wniosku (np. czy jest dopuszczalna obrona przez złożenie np. zarzutu	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			potrącenia wierzytelności nieobjętych pozwem, czy też zarzutu przedawnienia roszczenia pozwanego). Nie wyjaśnia też, czy do zarzutu potrącenia powoda przeciwko żądaniom wniosku pozwanego zastosowanie znajdzie sytuacji art. 4 projektu. Zarazem konstrukcja ta jawi się jako zbędna skoro strona pozwana może korzystać zarówno z zarzutu potrącenia, jak i z powództwa wzajemnego. Zwłaszcza wobec odformalizowania zarzutu potrącenia dokonanego w projekcie (art. 4 ust 3) instytucja wniosku z art. 7 jawi się nie tylko jako zbędna, ale też nieefektywna i niepraktyczna. Będzie bowiem rodzić kolejne problemy praktyczne, wydłużające i komplikujące postępowanie. Wprowadzenie jej może więc powodować szkodliwe społecznie i prawnie przekonanie, że jest motywowane wyłącznie potrzebą swoistej „ochrony" interesów banków (kosztem praw konsumenta), które jedynie wskutek opisanej wyżej własnej praktyki nie uważały za stosowne wniesienia takiego powództwa względnie podniesienia zarzutu potrącenia.	
72.	Prezes Sądu Apelacyjnego w Gdańsku	Art. 7	Generalnie mogę go ocenić jako niezrozumiały, choć oczywiście widzę jego założenie. O jakim roszczeniu wzajemnym mowa, skoro można zgłosić zarzut potrącenia. Zatem chodzi o sytuację, gdy pozwany ma większe roszczenie, a jest za późno na powództwo wzajemne (a może wnieść własną sprawę i wnieść o połączenie). Mając na uwadze, że banki nawet przedłużały postępowanie nie dostarczając pełnomocnictw substytucyjnych na posiedzenie poprzedzające wyrok, można spodziewać się nadużywania regulacji z art. 7. Inaczej - po co banki składają apelacje, skoro znają orzecznictwo?	Uwaga bezprzedmiotowa z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
73.	SO Warszawie	Art. 7 ust. 2	1) Zgodnie z art. 7 ust. 2 do wniosku stosuje się odpowiednio przepisy o pozwie. Regulacja może nie być wystarczająca dla praktyki, ponieważ może wywołać wątpliwości, które przepisy o pozwie stosuje się wprost, które z modyfikacjami (i jakimi), a których nie stosuje się w ogóle. Pierwsze pytanie, czy jeżeli obie strony są reprezentowane przez adwokatów lub radców prawnych, to czy wniosek powinien być złożony wraz z odpisem, czy też zastosowanie ma art. 132 § 1 k.p.c. Jeżeli zaś przyjąć, że wniosek powinien zostać złożony wraz z odpisem, natomiast pozwany zgłasza go w odpowiedzi na pozew, to pojawia się kolejne pytanie, czy wówczas także powinno być złożone z odpisem, czy powinno być doręczone w trybie art. 132 § 1 k.p.c., czy też pełnomocnik pozwanego powinien zarówno dołączyć odpis pisma, a zarazem doręczyć je w trybie art. 132 § 1 k.p.c. (ostatnia możliwość jawi się jako irracjonalna, ale nie sposób wykluczyć takiej interpretacji, a ponadto pełnomocnicy mogą ją wybierać z ostrożności procesowej). Do rozważenia pozostaje rozwiązanie analogiczne jak w art. 4 ust. 4 projektowanej ustawy. Kolejna wątpliwość dotyczy tego, czy do cofnięcia wniosku należy stosować art. 203 k.p.c., a jeżeli tak, to czy wprost, czy z modyfikacjami. Wydaje się jednak, że zastosowanie wszystkich wymogów formalnych przewidzianych w tym przepisie jest zbędne. Następną kwestią wymagającą wyjaśnienia jest, czy powód jako odpowiedź na wniosek może podnieść zarzut potrącenia, a jeżeli tak, to czy zastosowanie będzie miał wówczas art. 203^1 § 3 k.p.c. **Nie jest również**	Uwaga bezprzedmiotowa z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			jasne, czy roszczenie wzajemne może zostać zabezpieczone na podstawie art. 730 k.p.c. i następnych. 2) Projektowana ustawa nie precyzuje, czy i ewentualnie jak złożenie wniosku wpływa na wartość przedmiotu sporu. Można sobie wyobrazić dwa rozwiązania: w pierwszym wartości przedmiotu sporu dla pozwu i wniosku są sumowane, a w drugim wartości te pozostają odrębne, jak przy pozwie wzajemnym. Problematyczne może być również określenie wartości przedmiotu zaskarżenia w sytuacji, w której wniosek zostanie częściowo uwzględniony. 3) Zgodnie z art. 7 ust. 2 zgłoszenie wniosku nie wypływa na właściwość sądu. Przydatne byłoby doprecyzowanie, że zasada ta dotyczy zarówno właściwości miejscowej oraz rzeczowej. W innym bowiem wypadku mogą się pojawić rozbieżności interpretacyjne w sytuacjach, w których pozew obejmuje roszczenie do kwoty 100.000 zł i w związku z tym sprawa toczy się przed sądem rejonowym, natomiast wniosek obejmuje kwotę przekraczającą 100.000 zł – zgodnie z art. 17 pkt 4 k.p.c. taka sprawa należałaby do właściwości sądu okręgowego.	
74.	SO w Warszawie	Art. 7 ust. 3	Zgodnie z projektowanym art. 7 ust. 3, co do zasady wniosek może zostać zgłoszony aż do zamknięcia rozprawy przed sądem I instancji. Oznacza to, że pozwany będzie miał możliwość przedłużenia procesu w ten sposób, że złoży pismo procesowe zawierające wniosek tuż przed zamknięciem rozprawy, a to będzie musiało skutkować odroczeniem rozprawy, aby umożliwić powodowi	Uwaga bezprzedmiotowa z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			ustosunkowanie się do wniosku. Potencjalne przedłużenie procesu jest możliwe przez złożenie wniosku nieopłaconego albo obarczonego brakami formalnymi. Aby zapobiec takiej możliwości, można rozważyć zastosowanie terminu na złożenie wniosku analogicznego jak przy pozwie wzajemnym, czyli co do zasady w odpowiedzi na pozew (art. 204 § 1 k.p.c.).	
75.	SO w Warszawie	Art. 7 ust. 4	1) W przypadku, w którym kredytobiorca spłacał raty kredytu bezpośrednio w walucie CHF, do wyliczenia różnicy, o której mowa w art. 7 ust. 4 projektowanej ustawy, konieczne jest przeliczenie tych świadczeń na PLN, a tym samym zastosowanie odpowiedniego kursu przeliczeniowego. Zasadne jest zastosowanie kursu średniego NBP, ustawa jednak nie precyzuje z jakiej daty powinien być kurs. Możliwe są opcje: 1) data wydania wyroku, 2) data zamknięcia rozprawy, 3) data wniesienia pozwu, 4) data wymagalności roszczenia w walucie CHF, 5) daty płatności poszczególnych rat. Art. 358 § 2 k.c. stosowany per analogiam mógłby stanowić uzasadnienie zastosowania kursu z daty wymagalności roszczenia w CHF, jednak aby uniknąć potencjalnych rozbieżności orzeczniczych (w tym także pytań do SN lub TSUE), właściwe byłoby rozstrzygnięcie tej kwestii wprost w projektowanej ustawie. 2) Projektowany art. 7 ust. 4 zawiera sformułowanie „w razie potrzeby oddalając powództwo lub wniosek w pozostałej części". Sformułowanie to zostało umieszczone po części przepisu dotyczącej ustalenia należności, a przed dotyczącą zasądzenia należności. Słuszne byłoby umieszczenie wskazanego sformułowania w końcowej części przepisu,	Uwaga bezprzedmiotowa z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			czyli już po części dotyczącej zasądzenia należności. Aktualny układ przepisu może sugerować, że oddalenie powództwa dotyczy tylko ustalenia należności, natomiast nie dotyczy zasądzenia należności. 3) Projektowany art. 7 ust. 4 przewiduje, że przy ustalaniu i rozliczaniu należności stron należy uwzględnić należne odsetki za opóźnienie na dzień orzekania. Przepis jest nieprecyzyjny. Nie jest wiadomo, czy przy ustalaniu należności stron sąd powinien określić te odsetki w sposób tradycyjny („odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia ….. r. do dnia ….. r."), czy też powinien skapitalizować odsetki na datę wydania wyroku i podać ich kwotę. Bardziej problematyczna jest jednak kwestia uwzględnienia odsetek przy samym rozliczeniu należności stron, tj. jeżeli sąd ma „zasądzić powstałą różnicę", to konieczne jest skapitalizowanie odsetek i dodanie ich do należności głównej, a dopiero potem odjęcie od powstałej kwoty wysokości świadczenia drugiej strony. Należy jednak mieć na uwadze, że wynik różnicy nie będzie w tym wypadku jedyną kwotą, jaką sąd powinien zasądzić, ponieważ należne są jeszcze odsetki za opóźnienie za okres od dnia następującego po wydaniu wyroku do dnia zapłaty. W tej sytuacji zasądzenie odsetek jest problematyczne, ponieważ nie wiadomo, od jakiej kwoty powinny zostać zasądzone, skoro powstała różnica może obejmować także część skapitalizowanych wcześniej odsetek. Temu problemowi można zapobiec, jeśli przy ustalaniu różnicy świadczeń od należności powoda najpierw odjąć skapitalizowaną kwotę odsetek, a dopiero później należność główną. Wówczas nie budziłoby wątpliwości, że zasądzona różnica obejmuje tylko pozostałą część należności głównej, od której bez przeszkód	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			można zasądzić odsetki ustawowe za opóźnienie. Ustawa powinna zawierać precyzyjne regulacje w tym zakresie. 4) Projektowana ustawa nie zawiera żadnych regulacji wyjaśniających, jak sąd powinien rozstrzygnąć o kosztach procesu w sytuacji, w której wniosek zostanie uwzględniony w całości lub części. Zastosowanie zasad ogólnych oznacza, że takie rozstrzygnięcie stanowi przynajmniej częściową przegraną powoda. Przy ustaleniu stopnia przegranej sprawy w odniesieniu do wartości przedmiotu sporu uwzględnienie wniosku będzie oznaczać podwójną przegraną powoda – z jednej strony sąd oddala powództwo, a z drugiej strony uwzględnia wniosek, zaś wartość przedmiotu sporu (jak się wydaje) jest liczona osobno do pozwu i wniosku. Takie rozstrzygnięcie może prowadzić do obciążenia konsumentów znaczną częścią kosztów procesu, uwzględniając wysokość opłaty od wniosku.	
76.	Sąd Okręgowy w Gdańsku	Art. 7 ust. 4 zd. II	„Dokonując ustalenia i rozliczenia należności stron sąd uwzględnia także należne stronom kwoty odsetek za opóźnienie na dzień orzekania, chociażby strony nie doliczyły ich do dłużnych sum” - takie rozwiązanie jest całkowicie sprzeczne z zakazem orzekania ponad żądanie – art. 321 § 1 kpc; jest to zakaz bezwzględny a w uzasadnieniu projektu nie wskazano żadnego uzasadnienia dla orzekania ponad żądanie w tego typu roszczeniach - skoro strony nie zgłaszają żądania zapłaty odsetek, to nie jest uzasadnione, aby sąd dokonywał ustaleń w tym zakresie z urzędu, co może tylko wydłużyć postępowanie i nastręczać trudności praktycznych w ustaleniu zakresu i wysokości roszczenia odsetkowego	Uwaga bezprzedmiotowa z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.
77.	UOKiK	Art. 7 ust. 1-4	Rozwiązanie przewidziane w art. 7 ust. 1-4 projektu ustawy upraszcza dochodzenie wzajemnych rozliczeń i pozwala	Uwaga bezprzedmiotowa z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			zmniejszyć liczbę spraw w toku – co należy ocenić pozytywnie. Jednakże w swoich szczegółach art. 7 projektu budzi wątpliwości dotyczące zgodności z dyrektywą 93/13/EWG. Dyrektywa 93/13/EWG nie zawiera przepisów proceduralnych, które określałyby zasady dochodzenia przez konsumentów ich praw, udzielonych w prawie krajowym implementującym tę dyrektywę. Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości oznacza to, że do państw członkowskich należy przyjęcie odpowiednich przepisów proceduralnych, zgodnie z zasadą autonomii proceduralnej[2]. Autonomia proceduralna państw członkowskich pozostaje ograniczona zasadami równoważności oraz skuteczności prawa UE. Oznacza to, po pierwsze, że przyjęte reguły proceduralne nie mogą być mniej korzystne dla uprawnionych na mocy prawa europejskiego niż te, które regulują podobne sytuacje podlegające prawu krajowemu (zasada równoważności). Po drugie, przyjęte przepisy proceduralne – biorąc pod uwagę pełen kontekst prawny, w jakim funkcjonują – nie mogą osłabiać ochrony udzielanej konsumentom na mocy dyrektywy 93/13/EWG oraz nie mogą czynić dochodzenia praw wynikających z tej dyrektywy niemożliwym bądź znacznie utrudnionym[3] (zasada skuteczności). Zasada skuteczności i wynikający z	

[2] Wyrok z dnia 26 czerwca 2019 r., *Addiko Bank*, C-407/18, EU:C:2019:537, pkt 46; wyrok z dnia 18 lutego 2016 r., *Finanmadrid EFC*, C-49/14, EU:C:2016:98, pkt 40; wyrok z dnia 19 czerwca 2014 r., *Specht i in*., C-501/12 do C-506/12, C-540/12 i C-541/12, EU:C:2014:2005, pkt 112.

[3] Wyrok z dnia 26 czerwca 2019 r., *Kuhar*, C-407/18, EU:C:2019:537, pkt 46; wyrok z dnia 18 lutego 2016 r., *Finanmadrid EFC*, C-49/14, EU:C:2016:98, pkt 40.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			niej obowiązek zapewnienia przez państwa członkowskie warunków proceduralnych pozwalających na zapewnienie przestrzegania praw, jakie jednostki wywodzą z dyrektywy 93/13/EWG, obejmuje wymóg zapewnienia konsumentom skutecznej ochrony sądowej, ustanowiony w art. 47 Karty praw podstawowych UE[4]. Trybunał Sprawiedliwości wyjaśnił ponadto, w kontekście zasady skuteczności dyrektywy 93/13, że art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13/EWG, wymaga by usuwając skutki naruszenia przez przedsiębiorcę zakazu stosowania nieuczciwych warunków umownych sąd odtworzył sytuację prawną i faktyczną, w jakiej konsument znajdowałby się, gdyby nieuczciwy warunek nigdy go nie wiązał[5]. Jak wskazano w pkt. 65 wyroku w polskiej sprawie *Bank M*, *C*-520/21: „sądowe stwierdzenie nieuczciwego charakteru takiego warunku powinno co do zasady skutkować przywróceniem sytuacji prawnej i faktycznej, w jakiej konsument znajdowałby się w braku takiego warunku, uzasadniając w szczególności prawo do zwrotu korzyści nienależnie nabytych przez przedsiębiorcę, ze szkodą dla konsumenta, w oparciu o wspomniany nieuczciwy warunek”[6]. Odnosząc powyższe do zaproponowanego w art. 7 projektu ustawy mechanizmu wzajemnych rozliczeń stron nieważnej	

[4] Wyrok z dnia 31 maja 2018 r., *Sziber*, C-483/16, EU:C:2018:367, pkt 49; wyrok z dnia 17 lipca 2014 r., *Sánchez Morcillo i Abril García*, C-169/14, EU:C:2014:2099, pkt 35.
[5] Wyrok z dnia 14 marca 2019 r., *Dunai*, C-118/17, EU:C:2019:207, pkt 45; wyrok z dnia 21 grudnia 2016 r., *Gutiérrez Naranjo i in.*, C-154/15, C-307/15 i C-308/15, EU:C:2016:980, pkt 61; wyrok z dnia 31 maja 2018 r., *Sziber*, C-483/16, EU:C:2018:367, pkt 34.
[6] EU:C:2023:478.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			umowy kredytu denominowanej bądź indeksowanej do CHF, należy wskazać, że projektowany art. 7 ustawy wprowadza szczególne na tle Kodeksu postępowania cywilnego rozwiązanie, które zakłada, że strona pozwana, która twierdzi, że roszczenie powoda jest bezzasadne, a sporna umowa nie zawiera nieuczciwych warunków i jest ważna, może jednocześnie zgłosić wniosek zmierzający do rozliczenia stron, na wypadek gdyby sąd uznał powództwo i potwierdził nieważność umowy. Gdy okaże się, że wierzytelność banku jest wyższa od wierzytelności konsumenta, sąd rozstrzygnie sprawę zasądzając świadczenia od powoda (konsumenta) na rzecz pozwanego (banku). Co jest istotne w kontekście oceny respektowania zasad równoważności i skuteczności, z brzmienia art. 7 ust. 4 projektu wynika, że w przypadku uwzględnienia roszczeń konsumenta, gdy bank wniesie o rozliczenie, sąd z urzędu naliczy też na rzecz banku od konsumenta odsetki za opóźnienie w zwrocie przez konsumenta kapitału kredytu: „sąd uwzględnia także **należne <u>stronom</u>** kwoty odsetek za opóźnienie na dzień orzekania, chociażby **<u>strony</u>** nie doliczyły ich do dłużnych sum”. Rozwiązanie wprowadzane na mocy art. 7 projektu budzi wątpliwości co do zgodności z zasadą równoważności, dlatego że ustanawiają odstępstwo od zasad ogólnych, które może prowadzić do skutków mniej korzystnych dla uprawnionego na mocy dyrektywy 93/13/EWG konsumenta, niż wynikałoby to z zastosowania przepisów KPC. W świetle	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			KPC jeśli pozwany chce dochodzić roszczeń wynikających z nieważnej umowy, powinien wnieść pozew wzajemny albo zgłosić zarzut potrącenia. Natomiast w świetle projektowanych rozwiązań pozwany może jednocześnie żądać oddalenia powództwa i rozliczenia świadczeń nieważnej umowy, wraz z odsetkami za opóźnienie. Aby art. 7 projektu ustawy mógł być uznany za zgodny z zasadą równoważności i skuteczności, w mojej ocenie konieczne jest wyjaśnienie przez projektodawcę dwóch kwestii. Po pierwsze, wątpliwości budzi przyjęty w projekcie mechanizm naliczenia przez sąd odsetek za opóźnienie w zwrocie kapitału kredytu przez konsumenta, za okres przypadający przed wyrokiem rozstrzygającym spór między stronami co do ważności umowy. Co więcej, sąd zgodnie z art. 7 ustawy robiłby to z urzędu, nawet jakby bank nie zgłosił żądania co do odsetek. W mojej ocenie projektowany art. 7 powinien się opierać na jasnym i niebudzącym żadnych zastrzeżeń założeniu, że za okres do dnia prawomocnego rozstrzygnięcia powództwa konsumenta, bank nie ma prawa do „odsetek za opóźnienie" w zwrocie kapitału kredytu przez konsumenta. Tymczasem z art. 7 ust. 4 projektu wynika, że sąd zasądza obu stronom, z urzędu, odsetki za opóźnienie w zwrocie rozliczanych kwot, co wskazuje, że projektodawca uznaje prawo banku do odsetek za opóźnienie w zwrocie przez konsumenta kapitału kredytu, obejmujące okres przed uprawomocnieniu się wyroku z powództwa konsumenta.	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Prezesowi UOKiK znane jest stanowisko Ministra Sprawiedliwości przedstawione w piśmie z dnia 2 lutego 2025 r., DPE-I.8562.113.2024 oraz złożone na podstawie tego pisma uwagi na piśmie Rządu Rzeczpospolitej Polskiej w toczącej się przed Trybunałem Sprawiedliwości UE sprawie *Kołama*, C-699/24. Wynika z nich, że bank ma prawo do uzyskania od konsumenta odsetek za opóźnienie w zwrocie przez konsumenta kapitału kredytu, za cały okres od dnia wezwania konsumenta do zapłaty całości kapitału kredytu, który to dzień może przypadać jeszcze przed prawomocnym rozstrzygnięciem powództwa konsumenta. W piśmie z dnia 12 lutego 2025 r. DOZIK-5.640.51.2024.MW zostało szeroko opisane, dlaczego takie stanowisko nie ma oparcia w dyrektywie 93/13/EWG i budzi wątpliwości aksjologiczne. Rozwiązanie zakładające, że sąd z urzędu będzie naliczał na rzecz banku odsetki za opóźnienie w zwrocie kapitału kredytu, za okres poprzedzający uprawomocnienie się wyroku uwzględniającego powództwo konsumenta narusza zasadę skuteczności prawa UE dlatego że penalizuje konsumenta. Implikuje ono bowiem, że konsument który wnosi pozew przeciwko przedsiębiorcy, twierdząc że umowa zawiera nieuczciwe warunki po wyeliminowaniu których stanie się nieważna, musi się spodziewać żądania zwrotu kapitału kredytu, jeszcze przed prawomocnym wyrokiem rozstrzygającym ten pozew, mimo że ten sam przedsiębiorca twierdzi że umowa jest ważna. Jeżeli konsument nie zwróci tego kapitału dobrowolnie, na żądanie banku, przed	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			uprawomocnieniem się wyroku z jego powództwa, zostanie on zobowiązany przez sąd do zapłaty również odsetek za opóźnienie, za okres obejmujący postępowanie, w ramach którego ten sam bank twierdzi, że umowa jest zgodna z prawem. Stopa odsetek za opóźnienie wynosi obecnie 11,25%, co oznacza, że roczne opóźnienie w zwrocie kapitału o równowartości 300.000 zł oznacza konieczność zapłaty 33.750 zł odsetek za opóźnienie, co jest bardzo dużą kwotą. Biorąc pod uwagę, że średni czas postępowania sądowego w Polsce, jest znacznie dłuższy niż rok, odsetki te będą odpowiednio wyższe. Ponieważ konsumenci bardzo często nie dysponują środkami finansowymi, by w chwili wytoczenia powództwa zwrócić bankowi kapitał kredytu, obciążanie ich odsetkami za opóźnienie w zwrocie kapitału bankowi, od dnia wezwania, za okres poprzedzający prawomocny wyrok sądu, jak wynika z projektowanego art. 7 ust. 3, będzie zniechęcać ich do dochodzenia praw wynikających z dyrektywy 93/13/EWG. Dodatkowo należy zauważyć, że banki składają pozwy w celu mitygacji ryzyka przedawnienia swoich roszczeń – co do zasady jest to zrozumiałe. Natomiast naliczanie w takiej sytuacji z urzędu na rzecz banku odsetek za opóźnienie za czas trwania procesu może być czynnikiem skłaniających instytucje finansowe do prób wydłużania postępowań i tym samym osłabia skuteczność dyrektywy 93/13/EWG. Należy przypomnieć, że sprawy których dotyczy projektowana ustawa są następstwem naruszania przez przedsiębiorców zakazu stosowania nieuczciwych	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			warunków umownych w umowach kredytu. Kolejno przedsiębiorcy odrzucali reklamacje konsumentów, twierdząc że zawierane przez nich umowy są ważne i nie zawierają nieuczciwych warunków. Pozwy konsumentów, do których będzie się stosować projektowana ustawa, są następstwem tego, że przedsiębiorcy naruszali prawa konsumentów i nie chcieli ich uznać na drodze pozasądowej, nie zaś tego, że konsumenci naruszyli prawa przedsiębiorców. Konsument, który wytacza powództwo o stwierdzenie nieważności umowy kredytu denominowanego czy indeksowanego do franka szwajcarskiego, czyni to dlatego, że bank konsekwentnie twierdził, że ta umowa jest ważna i nie zawiera nieuczciwych warunków. W sytuacji gdy przedsiębiorca twierdzi, że umowa jest ważna, konsument nie może – przed prawomocnym rozstrzygnięciem sądu, w sprawie którą sam zainicjował – być uznany za pozostającego w zwłoce wobec banku, co do zwrotu całości kapitału kredytu, przekazanego na podstawie umowy uznawanej przez ten bank za ważną i zgodną z prawem. Brak jest w takiej sytuacji podstaw do uznania, że bank miałby być uprawniony do jakichkolwiek odsetek za opóźnienie przez konsumenta kapitału kredytu, w okresie poprzedzającym wyrok z powództwa konsumenta. W mojej ocenie art. 7 ust. 3 projektu, aby był zgodny z zasadami równoważności i skuteczności prawa UE, powinien być skorygowany w ten sposób, że sąd doliczy na jego podstawie do zasądzanych sum odsetki za opóźnienie przypadające jedynie na rzecz konsumenta. W chwili	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			wyrokowania nie ma bowiem żadnych odsetek za opóźnienie w zwrocie kapitału, które mogłyby być należne na rzecz banku od konsumenta, który zainicjował to postępowanie. Po drugie, projekt ten, aby zapewnić zgodność z dyrektywą 93/13/EWG powinien również zostać uzupełniony w zakresie przepisów o kosztach, tak aby wynikało z nich, że zawsze gdy sąd uwzględni żądania konsumenta i potwierdzi nieważność umowy, to konsument będzie uznany za stronę wygrywającą proces, która odzyska wszystkie opłaty sądowe i koszty procesu według norm przepisanych. Takie doprecyzowanie jest istotne, w przypadku gdy z rozliczeń świadczeń dokonywanych przez sąd na podstawie art. 7 ust. 4 będzie wynikać, że konsument jest zobowiązany do zapłaty różnicy na rzecz banku. Obecnie ustawa nie zawiera żadnych rozwiązań w zakresie kosztów powstępowania, co oznacza zastosowanie reguł ogólnych i w konsekwencji moim zdaniem będzie prowadziło do problemów praktycznych i co najmniej częściowego obciążania konsumentów kosztami postępowania bądź brakiem możliwości pełnego odzyskania własnych kosztów od banku. Sytuacja, w której konsument wygrywając sprawę dotyczącą stwierdzenia nieuczciwego charakteru warunku byłby zobowiązany do częściowej zapłaty kosztów na rzecz banku, bądź nie mogłaby odzyskać własnych kosztów w całości, naruszałaby zasady skuteczności i równoważności prawa UE. Takie rozwiązanie zniechęcałoby bowiem konsumentów do dochodzenia praw, bo prowadziłoby do utraty możliwości	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			odzyskania kosztów procesu i opłat, a także do obciążenia konsumenta kosztami banku, które są wyższe niż analogiczne koszty ponoszone przez konsumenta (opłata od pozwu wynosi 1.000 zł, a opłata od wniosku banku – połowę opłaty stosunkowej, o której mowa w art. 13 ustawy o kosztach). Narusza to zasadę równoważności, dlatego że gdyby zastosowanie miały reguły ogólne, i konsument prowadził tylko swój indywidualny proces, bez wniosku banku o rozliczenia, wówczas uzyskując wyrok uwzględniający jego roszczenia wygrywałby sprawę, którą zainicjował i sąd zasądzałby na jego rzecz zwrot kosztów. Należy zatem zapewnić w przepisach, że konsumenci którzy uzyskają wyrok potwierdzający, że umowa zawiera nieuczciwe warunki umowne i jest nieważna, będzie zawsze uznawana za stronę wygrywającą proces w całości w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach, niezależnie od tego czy ostatecznie saldo rozliczeń z bankiem będzie wiązało się z koniecznością zwrotu środków przez konsumenta na rzecz banku, czy odwrotnie. Ponadto, należy wskazać, że rozwiązane przewidziane w art. 7 ust. 1-4 projektu nie budziłoby wątpliwosci przy założeniu właściwej interpretacji przedawnienia, tj. art. 117-125 KC. Projekt powinien zatem zostać uzupełniony o przepisy, które wskazywałyby, że zaproponowane rozwiązanie (w zakresie terminu zgłaszania roszczenia wzajemnego) nie dotyczy spraw, w których do przedawnienia roszczenia doszło przed wejściem w życie ustawy albo, że powyższy przepis nie	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			narusza praw konsumenta wynikających z przepisów o przedawnieniu roszczeń.	
78.	Prezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach	Art. 7	Art. 7 projektu wprowadza dochodzenie roszczenia wzajemnego poprzez zgłoszenie „wniosku", który uruchamia z urzędu prowadzenie postępowania przez Sąd. W kontekście intencji jakimi kierował się ustawodawca bardzo poważne wątpliwości budzi nałożenie na Sądy z urzędu dodatkowych obowiązków „ustalenia w sentencji wyroku wysokości żądanych należności, które przysługują stronom, dokonania ich rozliczeń jak również uwzględnienia należnych stronom odsetek". Strony, co być może umknęło ustawodawcy reprezentowane są przez zespoły profesjonalnych pełnomocników, o czym świadczy już pobieżna analiza akt dotyczących sporów kredytów powiązanych z walutą obcą. Kolejną bardzo poważną wątpliwością jest dysonans prawny pomiędzy rozumieniem instytucji prawnej ustalenia istnienia bądź nie stosunku prawnego – art. 189 k.p.c., a ustaleniem w sentencji wyroku należności stron i ich rozliczenia. Wprowadzony w projekcie obowiązek ustalenia w sentencji wyroku wysokości żądanych należności dotyczy stanu faktycznego, a nie prawnego. Stan faktyczny Sąd ustalał w oparciu o wnioski dowodowe stron postępowania – zasada kontradyktoryjności procesu. Jakie środki odwoławcze przysługują od zakończenia postępowania wywołanego wnioskiem o rozliczenie i jakie są relacje takiego wniosku do spraw, w których wytoczono powództwo wzajemne. Konstrukcja roszczenia wzajemnego wprowadzonego wyłącznie na potrzeby tego rodzaju spraw nie przyczyni się do przyspieszenia postępowania. Dokonywanie wzajemnych rozliczeń znacząco utrudni postępowanie zwłaszcza, że	Uwaga bezprzedmiotowa z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			rozliczenia prezentowane są niejako warunkowo, podczas gdy po zakończeniu procesu strony tych rozliczeń dokonują przeważnie bez udziału sądu. W tych przypadkach, w których dochodzi do wszczęcia osobnego postępowania, rachunki przeważnie nie stanowią już problemu.	
79.	Sąd Najwyższy	Art. 7	Wymaga odniesienia się rozwiązanie przyjęte w projekcie, gdyż *prima facie* może wydawać się sprzeczne ze stanowiskiem wypracowanym w orzecznictwie Sądu Najwyższego i potwierdzonym w uchw. pełnego składu Izby Cywilnej SN z 25.4.2024 r. (III CZP 25/22). W tej uchwale rozważono wnikliwie argumenty na rzecz tzw. teorii salda i tzw. teorii dwóch kondykcji jako mechanizmów rozliczenia między stronami w razie uznania zawartej przez nie umowy kredytowej za nieważną. W zgodzie z dominującym w orzecznictwie stanowiskiem (zwłaszcza utrwalonym w uchw. 7 sędziów SN z 7.5.2021 r., III CZP 6/21, której nadano moc zasady prawnej) opowiedziano się za teorią dwóch kondykcji. Jej konsekwencją jest to, że każda ze stron umowy doznanej za nieważną musi samodzielnie dochodzić swojego roszczenia, choć dla uproszczenia może korzystać z instrumentów prawa procesowego (powództwo wzajemne) lub prawa materialnego (potrącenie). Projektowana uchwała tymczasem zdaje się zbliżać do praktycznej akceptacji teorii salda, ponieważ pozwala na pełne rozliczenie stron w jednym postępowaniu. Trzeba jednak podkreślić, że sygnalizowana sprzeczność między orzecznictwem Sądu Najwyższego a proponowanym rozwiązaniem ma tylko pozorny charakter.	Uwaga bezprzedmiotowa z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			W opiniowanej ustawie nie wprowadza się bowiem automatyzmu wspólnego rozliczenia, ani nie nakłada się na sąd obowiązku dokonania takiego rozliczenia z urzędu. Wciąż dla jego dokonania fundamentalne jest wyrażenie woli i podjęcie inicjatywy przez drugą stronę. Zostaje to jedynie, w duchu całej tej ustawy, odformalizowane i ułatwione, ponieważ wystarczające jest dla drugiej strony, aby złożyła wniosek z żądaniem wzajemnego rozliczenia stron. Zastępuje to konieczność wytoczenia powództwa wzajemnego i *de facto* pełni funkcję potrącenia, pozostawiając jednak sądowi ustalenie wysokości kwot należnych obu stronom. Zdecydowanie należy poprzeć wprowadzone rozwiązanie, jako w racjonalny sposób ułatwiające zupełne kończenie sporów między stronami umowy kredytowej uznanej za nieważną, a praktycznie niesprzeczne z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego.	
80.	KIRP	Art. 7	W art. 7 Projektu Ustawy wprowadzono rozwiązania szczególne w zakresie zgłaszania przez pozwany bank roszczeń wzajemnych. O ile wprowadzenie projektowanego rozwiązania co do zasady można uznać za trafne, to wątpliwości mogą się pojawić w odniesieniu do praw powoda - konsumenta działającego samodzielnie. Oto z , jak wskazują przedstawiciele praktyki, dochodzenie przez pozwany bank roszczenia wzajemnego może wywoływać wątpliwości, jeżeli powód w pozwie wniósł o zasądzenie tylko tzw. nadpłaty. Wątpliwe bowiem jest, czy w takiej sytuacji sąd, na podstawie art. 7 ust.4 Projektu Ustawy, może ,,ustalić wysokość żądanych należności'' ponad kwotę	Uwaga bezprzedmiotowa z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			żądaną w pozwie. Z literalnej wykładni art. 7 ust.4 oraz z art. 321 § 1 k.p.c. wynika, że sąd nie może ustalić wierzytelności powoda w kwocie wyższej niż dochodzona w pozwie, co może ostatecznie doprowadzić do zasądzenia od powoda na rzecz pozwanego kwoty, która w razie zgłoszenia przez powoda całej należności z tytułu nienależnego świadczenia, nie należałaby się bańkowi. Wprawdzie powód może przed sądem I instancji rozszerzyć powództwo (w postępowaniu apelacyjnym zgłoszenie wniosku o rozliczenie wzajemnych roszczeń wymaga zgody powoda) lub podnieść zarzut potrącenia, jednak tego rodzaju czynności wymagają znajomości prawa, zaś konsument, który występuje bez profesjonalnego pełnomocnika, takiej wiedzy może nie posiadać . Wydaje się zatem, że dla osób występujących bez zawodowego pełnomocnika powinien być wprowadzony na potrzeby rozliczenia stron, o którym mowa w art. 7 Projektu Ustawy, odpowiedni system pouczeń .	
81.	Prezes Sądu Apelacyjnego w Szczecinie	Art. 7 ust. 2	Odsyłając do odpowiedniego stosowania przepisów o pozwie i przewidując osobną opłatę od wniosku nie precyzuje projekt, w jaki sposób ustalać wartość przedmiotu sporu w odniesieniu do żądania objętego wnioskiem (czy jako równowartość kwoty przedstawionej przez pozwanego do rozliczenia, czy jako tylko różnicę między wartością roszczenia pozwu i wartością roszczenia pozwanego, której zasądzenia się domaga, czy wreszcie może, jako sumę należności stron objętych zawartym we wniosku żądaniem ustalenia względnie różnicę między wzajemnymi roszczeniami stron wynikającymi z nieważnej umowy niezależnie od tego, jaką wartość dochodzi powód). Nie wyjaśnia się też, czy składając wniosek, pozwany powinien sformułować jedynie żądanie ustalenia co do własnej wierzytelności czy też zawrzeć odpowiednie żądanie także w	Uwaga bezprzedmiotowa z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			odniesieniu do wierzytelności powoda wynikającej z nieważnego stosunku prawnego.	
82.	Prezes Sądu Apelacyjnego w Szczecinie	Art. 7 ust. 4	Wątpliwości budzić musi też zawarte w art. 7 ust 4 sformułowanie, co do sposobu rozstrzygnięcia o wniosku. Sąd ma bowiem uwzględniając wniosek pozwanego, wydać orzeczenie ustalające, które nie jest jednak objęte żądaniem procesowym powództwa, i w razie potrzeby oddalić powództwo lub wniosek „w pozostałej części". Zatem w przypadku gdyby roszczenie pozwanego posiadało wyższą wartość, niż żądanie pozwu, sąd powinien orzec o oddaleniu żądania zasądzenia dochodzonej kwoty. Gdyby powództwo obejmowało wyłącznie to żądanie, to w istocie należałoby orzec o oddaleniu powództwa w całości. Powoda nie wyposażono w projekcie w prawo żądania rozliczenia wzajemnych roszczeń i wydania orzeczenia ustalającego te roszczenia. nie zawiera projekt żadnego rozwiązania dotyczącego rozstrzygania o kosztach procesu. Nie wynika zwłaszcza z projektu to, czy stosownie do wyniku rozstrzygnięcia pozytywne orzeczenie o wniosku banku powinno skutkować obciążeniem konsumenta obowiązkiem poniesienia kosztów związanych z dochodzeniem należności bankowej w takiej formie procesowej. Rozwiązanie obciążające konsumenta kosztami wydaje się jawnie sprzeczne zwłaszcza z orzecznictwem TSUE na tle art. 7 Dyrektywy 93/13, zważywszy zwłaszcza na to, że swój wniosek przedsiębiorca może złożyć do czasu zamknięcia rozprawy przed sądem I instancji. Jest to istotne zwłaszcza przy uwzględnieniu, że planowana zmiana ma dotycz spraw w toku w dniu wejścia jej w życie. A zatem w toku postępowania dochodzić będzie do zmiany stanu prawnego, której strona powodowa nie	Uwaga bezprzedmiotowa z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			mogła uwzględniać na etapie wnoszenia pozwu i ustalania treści swoich żądań. Nie jest jasne z jakiej przyczyny uczyniono w projekcie wyjątek od zasady działania w granicach żądań stron dla roszczenia o należności uboczne (odsetki za opóźnienie), które to roszczenie sąd ma uwzględniać „chociażby strony nie doliczyły ich do dłużnych sum". Wbrew wyjaśnieniom w uzasadnieniu projektu, przyjęte sformułowanie nie ogranicza się wyłącznie do sytuacji, gdy strony objęły odsetki żądaniem, ale nie „skapitalizowały" ich w sowich żądaniach w rozumieniu art. 482 k.c. Mowa bowiem o odsetkach „należnych stronom" a nie „żądanych w pozwie lub wniosku". Niewątpliwie tego rodzaju redakcja przepisu sugeruje, że wbrew deklarowanej w uzasadnieniu projektu woli projektodawcy zachodzi w tym przypadku wyjątek od zasady przewidzianej w art. 321 k.p.c. W tym kontekście zwrócić należy uwagę na to, że nałożenie obowiązku uwzględnienia należnych odsetek z urzędu, sugerować będzie konieczność przeprowadzenia z urzędu postepowania dotyczącego przesłanek powstania roszczenia o odsetki (a zatem kwestii wymagalności roszczeń obu stron, jako tzw. bezterminowych - a przesłanek do zastosowania art. 455 k.c. i art. 481 k.c.). Nie wyjaśnia ustawodawca, czy obowiązek wzięcia pod uwagę z urzędu odsetek dotyczy też tych, co do których doszło do przedawnienia, czy też tych które dotyczą roszczeń umorzonych poza procesem (np. wskutek potrącenia dokonanego przez konsumenta), czy tez roszczeń nieobjętych pozwem albo wnioskiem pozwanego. Niewątpliwie więc redakcja projektu wymaga w tej części co najmniej istotnego uściślenia. Projekt (ani jego uzasadnienie) nie wyjaśnia, jak wyglądać ma rozstrzygnięcie sądu wówczas, gdy konsument (co jest	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			bardzo częste w praktyce) dochodzi jedynie części należności spełnionej w wykonaniu nieważnej umowy (np. nie dochodzi w ogóle części odpowiadającej wartości należności banku lub części uiszczonej po przedprocesowym wezwaniu do zapłaty czy też w toku procesu). Powstaje zatem pytanie czy zasądzenie różnicy o której mowa w art. 7 ust 4. dotyczyć ma jedynie roszczeń zgłoszonych we wniosku, czy też wszystkich roszczeń wynikających z nieważnej umowy. Zakładając związanie sądu stanowiskiem stron co do należności głównych zgłaszanych w pozwie i wniosku należałoby zasądzić różnicę między „żądanymi należnościami" (art. 7 ust 4 projektu), co może wypaczać sens zastosowania tzw. teorii salda i prowadzić do skutków niesłusznych, czego projektodawca także nie przewidział.	
83.	SO w Słupsku	art. 7 ust. 4	Niezrozumiałe jest działanie sądu z urzędu w zakresie doliczania odsetek zważywszy, że w znakomitej większości spraw po obu stronach występują wyspecjalizowani pełnomocnicy.	Uwaga bezprzedmiotowa z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.
84.	Prezes Sądu Apelacyjnego w Szczecinie	Art. 7 ust. 5	Jak wynika z idei projektowanej konstrukcji, skoro zatem przedmiotem powództwa będzie wyłącznie roszczenie pieniężne, a przedmiotem wniosku pozwanego żądanie „rozliczenia" skutkiem uwzględnia wniosku pozwanego „o rozliczenie" może być w istocie konieczność oddalenia powództwa w całości. Z kolei przypadku oddalenia powództwa w całości sąd powinien umorzyć postepowanie co do wniosku (art. 7 ust 5 projektu). Regulacja ta już w świetle projektowanego brzmienia zawiera szereg wątpliwości interpretacyjnych i niewątpliwie będzie budzić kontrowersje w praktyce. Nie można podzielić więc optymizmu projektodawcy, że taka konstrukcja (tworząc	Uwaga bezprzedmiotowa z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			szereg wątpliwości interpretacyjnych, wymagających rozwiązania w orzecznictwie) może przyspieszyć postępowanie w sprawach.	
85.	SO w Warszawie	Art. 7 i art. 14	Proponowane rozwiązanie budzi wątpliwości. Przede wszystkim z punktu widzenia praktycznego nie ma zasadniczej różnicy względem powództwa wzajemnego, które jest uregulowane w art. 204 k.p.c. W chwili obecnej instytucja powództwa wzajemnego jest stosowana w sprawach „frankowych" w znikomym stopniu. Niewątpliwie potrzebna jest zachęta do jej stosowania i wydaje się, że art. 14 ma skłonić strony do łącznego rozpoznawania ich roszczeń. Różnica polega na tym, że powództwo wzajemne nie może mieć charakteru warunkowego. Z kolei ww. rozwiązanie zakłada, że banki będą mogły zgłaszać roszczenia wzajemne na wypadek, gdyby umowa kredytu została uznana przez sąd za nieważną i jednocześnie w ramach tego samego postępowania zajmować stanowisko, że umowa jest jednak ważna. Ponadto, niezgodne z konstytucyjną zasadą dwuinstancyjności (art. 176 ust. 1 Konstytucji RP) byłoby złożenie wniosku dopiero przed sądem II instancji. Tego uchybienia nie może konwalidować nawet zgoda powoda, gdyż rozliczenie może być po prostu błędne. Jeśli będzie dokonywane po raz pierwszy w sądzie II instancji, to wystąpi brak możliwości skorygowania rozliczenia. Dodatkowo proponowany przepis jest nieprecyzyjny, jeśli chodzi o zakres doliczania odsetek do należności dochodzonych przez konsumentów. Istotne jest określenie do jakiej daty powinny być one doliczane - do momentu złożenia wniosku czy dokonywania rozliczenia przez sąd. Kwestie te należy doprecyzować, ponieważ będą	Uwaga bezprzedmiotowa z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			wywoływać rozbieżności w praktyce orzeczniczej – włącznie z możliwymi pytaniami prawnymi do SN czy TSUE.	
86.	Rzecznik Finansowy	Art. 8	**Należy nadać brzmienie:** „Art. 8 W razie cofnięcia pozwu ze skutkiem prawnym do momentu wydania wyroku, postanowienia o umorzeniu postępowania wywołanego zgłoszeniem żądania, o którym mowa w art. 7 ust. 2 oraz o kosztach procesu, może wydać referendarz sądowy”.	Uwaga bezprzedmiotowa.
87.	Prezes Sądu Apelacyjnego w Gdańsku	Art. 8	Mając na uwadze statystyki, dziwi mnie założenie, że sędziowie będą oddawać sprawy, które można zakończyć jednym kliknięciem „drukuj”.	Uwaga ogólna nie dotycząca treści projektowanego przepisu.
88.	Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie	Art. 8 i art. 11	Cofnięcie środka odwoławczego, w tym apelacji, nie podlega kontroli sądu pod względem dopuszczalności. Nie ma więc przeszkód, aby o umorzeniu postępowania orzekł referendarz – regulacja ta nie powinna mieć charakteru szczególnego, a zostać wprowadzona do Kodeksu postępowania cywilnego. Natomiast cofnięcie pozwu podlega kontroli sądu i przekazanie tej kompetencji referendarzowi sądowemu może budzić wątpliwości.	**Uwaga niezasadna.** Mimo że art. 8 umożliwia referendarzowi wydanie postanowienia o umorzeniu postępowania, nie wyłącza to wymagań wynikających z art. 203 § 4 k.p.c., zgodnie z którym bada się dopuszczalność cofnięcia pozwu. Referendarz może wydać postanowienie o umorzeniu postępowania dopiero po stwierdzeniu skuteczności cofnięcia pozwu. Rozwiązanie to przyczynia się do przyspieszenia postępowań frankowych poprzez odciążenie sędziów od czynności technicznych, a jednocześnie nie pozbawia stron gwarancji procesowych, gdyż na postanowienie referendarza przysługuje skarga. Ze względu na masowy charakter spraw frankowych, uzasadnione jest wprowadzenie rozwiązań szczególnych,

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
				które przyczynią się do ich sprawniejszego rozpoznawania.
89.	Prezes Sądu Apelacyjnego w Szczecinie	Art. 8 i art. 13	Pozornie tylko przyczynią do przyspieszenia postępowania regulacje rozszerzające kompetencje referendarzy. Jakkolwiek systemowo pożądane, to jednak dotyczą sytuacji marginalnych w odniesieniu do spraw w których występują problemy, jakich rozwiązaniu służyć ma projektowana ustawa.	Uwaga ogólna.
90.	SO w Warszawie	Art. 8 i art. 13	Kierunek regulacji jest zgodny z postulowanym rozszerzeniem kompetencji referendarzy sądowych.	Uwaga ogólna.
91.	Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie	Art. 9	Brak uzasadnienia dla wprowadzonego rozwiązania. Jeśli zostanie wprowadzone, to nie powinna być to wykonalność orzeczenia z mocy prawa, a przepis przewidujący nadanie wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności, co pozwoli na zastosowanie przewidzianych w art. 334-338 k.p.c. instrumentów wyważających uprawnienia stron. Ponadto, nawet natychmiastowa wykonalność powinna obejmować jedynie tę część zasądzonego świadczenia, które stanowi nadwyżkę na świadczeniem (zwrot kapitału kredytu) przysługującym bankowi.	**Uwaga zasadna.**
92.	Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie	Art. 10 i art. 20 ust. 1 zd. 2	Zasadę rozpoznawania spraw jednoosobowo należy ocenić pozytywnie, gdyż wartość przedmiotu zaskarżenia nie ma znaczenia dla stopnia skomplikowania sprawy. Niezrozumiałe jest jednak ograniczenie stosowania przepisu w sprawach toczących się. Art. 20 ust. 1 posługuje się przy tym niejasnym pojęciem wyznaczenia do rozpoznania sprawy składu trzech sędziów. Oczywiste jest, że chodzi o postępowanie odwoławcze, skoro projekt nie reguluje składu sądu w postępowaniu pierwszoinstancyjnym. Skład sądu nie jest jednak uzależniany od obiektywnego kryterium daty wszczęcia postępowania odwoławczego, a od wyznaczenia	**Uwaga niezasadna.** Przepis wprowadzono dla uniknięcia destabilizacji organizacji pracy sądów poprzez zmianę składów orzekających w sprawach, w których już dokonano przydziału sędziów.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			składu. Nie są to zdarzenia tożsame. Pomijając sam upływ czasu pomiędzy wpływem sprawy a losowaniem składu, szczególne znaczenie ma § 49 ust. 3 Regulaminu urzędowania sądów powszechnych przewidujący, że jeżeli czas oczekiwania na rozprawę apelacyjną przekracza 6 miesięcy od daty wpływu akt sprawy do sądu drugiej instancji, przewodniczący wydziału może określić czas, po którym apelacje rejestruje się w SLPS. Oznacza to, że moment wyznaczenia składu może być znacznie późniejszy od momentu wszczęcia postępowania apelacyjnego, co więcej – wyznaczany arbitralnymi decyzjami przewodniczącego, trudnym do zweryfikowania co do daty przez strony. Przepis przejściowy (art. 20) w proponowanym brzmieniu spowoduje dalsze (zbędne) angażowanie składów trzyosobowych do rozpoznawania spraw, które już wpłynęły do sądów odwoławczych. Biorąc pod uwagę skalę zaległości, skutki regulacji będą oddziaływać przez co najmniej kilka lat, nadal utrudniając organizację pracy przez konieczność organizacji pracy sądów odwoławczych z uwzględnieniem takich składów. Za wystarczające uznać należy pozostawienie składów 3-osobowych w sprawach, w których w takim składzie rozpoczęła się rozprawa w sądzie odwoławczym. Pozostałe sprawy powinny być rozpoznawane w składzie 1-osobowym, przez dotychczasowego sędziego referenta.	
93.	Rzecznik Finansowy	Art. 9	**Należy nadać brzmienie:** „Art. 9 Wyrokowi sądu pierwszej instancji zasądzającemu świadczenie pieniężne na rzecz konsumenta Sąd z urzędu nadaje przy jego wydaniu rygor natychmiastowej wykonalności. Rygor natychmiastowej wykonalności obowiązuje od chwili ogłoszenia wyroku, którym go nadano,	**Uwaga bezprzedmiotowa** z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			a gdy ogłoszenia nie było - od chwili podpisania sentencji orzeczenia. Uzasadnienie: Obecnie podstawę dla wykonania orzeczeń nieprawomocnych stanowi nadawany im rygor natychmiastowej wykonalności. W sytuacji, w której (tak jak w projektowanej ustawie) uznane zostałoby, że wyrok sądu pierwszej instancji staje się natychmiast wykonalny, a jednocześnie nie zostałby mu nadany rygor natychmiastowej wykonalności, mogłoby powstać pytanie, czy „natychmiastowa wykonalność" przewidziana przez projektowaną ustawę różni się od „rygoru natychmiastowej wykonalności", o której mowa w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego. Proponuje się zatem, by wyraźnie wskazać, że wyrokowi sądu pierwszej instancji zasądzającemu świadczenie pieniężne na rzecz konsumenta sąd z urzędu nadaje przy jego wydaniu rygor natychmiastowej wykonalności ze skutkami, jakie wynikają z nadania takiego rygoru na mocy przepisów Kodeksu postępowania cywilnego.	
94.	RPO	Art. 9	Stosownie do treści art. 9 ust. 1 projektu ustawy, wyrok sądu pierwszej instancji zasądzający świadczenie pieniężne na rzecz konsumenta staje się wykonalny z chwilą ogłoszenia, a jeżeli został wydany na posiedzeniu niejawnym – z chwilą doręczenia pozwanemu. Należy mieć przy tym na względzie przepis art. 20 ust. 1 projektu ustawy, który przewiduje stosowanie ustawy do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem jej wejścia w życie. W tych okolicznościach powstaje obawa, że w sprawach już zakończonych w pierwszej instancji będą składane masowo wnioski o	**Uwaga bezprzedmiotowa** z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			klauzulę wykonalności dla wyroków wydanych w pierwszej instancji. Innymi słowy, nadawanie rygoru wykonalności. orzeczeniom pierwszej instancji przyniesie odwrotny skutek, ponieważ konsumenci po wyroku masowo będą kierować orzeczenia do egzekucji, a banki będą zmuszone do składania kolejnych pozwów. W efekcie regulacja ta nie przyczyni się do odciążenia sądów. W tym stanie rzeczy, celem wyeliminowania wszelkich wątpliwości interpretacyjnych, pożądanym jest wprowadzenie wyraźnego uregulowania, że ustawa ta ma zastosowanie także do orzeczeń zapadłych według dotychczasowych przepisów. Wskazuje się również, że wykonalność wyroków nie przyczyni się do poprawy sytuacji konsumenta, który otrzymane środki na mocy nieprawomocnego wyroku powinien zabezpieczyć na wypadek przegrania ostatecznego sporu celem zminimalizowania ryzyka w tym przedmiocie. Ponadto, rozwiązanie to jest nieprzydatne dla osiągnięcia skutku zniechęcającego banki do rezygnacji z prowadzenia spraw na poziomie apelacji. Wypłata środków zasądzonych przez sąd pierwszej instancji będzie skutkowała *de facto* tym, że od tej kwoty nie będą biegły odsetki za opóźnienie za czas trwania sprawy w drugiej instancji. To z kolei może stanowić dla banków zachętę do przedłużania postępowań. Obecnie wysokie odsetki za opóźnienie coraz częściej skłaniają banki do rezygnacji ze składania apelacji. Jeśli zniknie ten czynnik, banki mogą powrócić do strategii przedłużania postępowań, a konsumenci przez długi czas nie będą mogli wykreślić hipoteki ustanowionej na rzecz banku na nieruchomości i tym samym nie będą mogli swobodnie nią dysponować.	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
95.	Prezes Sądu Apelacyjnego w Gdańsku	Art. 9	Wypaczenie systemu nie do przyjęcia. Nie widzę podstaw do takiego uprzywilejowania, po co więc wciąż sądy mają orzekać w tych sprawach, skoro są tak oczywiste. Czy to pomysł na powiększenie spraw przed sądami egzekucyjnymi ? Czy jeszcze inny ? Nie wiem, czy takie przyspieszenie rozliczenia to dobre rozwiązanie na zaległości sądów II instancji, jak i czy wobec tego będzie to faktycznie gwarancyjne dla konsumenta. Jak wpłynie to na świadomość prawną : strono dostajesz pieniądze, niemałą kwotę, ale postępowanie będzie się jeszcze toczyć. Jakie z tego wyciągną wnioski obywatele ?	**Uwaga bezprzedmiotowa** z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.
96.	Sąd Okręgowy w Gdańsku	Art. 9	- niejasny jest cel tego przepisu; w szczególności nie wiadomo czy wyrok zasądzający świadczenie należy opatrzyć wzmianką o wykonalności czy też korzysta on z przymiotu rygoru natychmiastowej wykonalności	**Uwaga bezprzedmiotowa** z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.
97.	Sąd Najwyższy	Art. 9	Przepis art. 9 projektu stanowi, że wyrok sądu pierwszej instancji zasądzający świadczenie pieniężne na rzecz konsumenta staje się wykonalny z chwilą ogłoszenia, a jeżeli został wydany na posiedzeniu niejawnym, to z chwilą doręczenia go pozwanemu. Takie sformułowanie projektowanego przepisu może budzić uzasadnione wątpliwości w zakresie zgodności z zasadą równouprawnienia stron w procesie. W przypadku bowiem, gdy treścią wyroku będzie zasądzenie świadczenia pieniężnego na rzecz kredytodawcy (banku), wówczas wykonalność orzeczenia nie następuje od razu, ani z chwilą doręczenia pozwanemu (gdyby został wydany na posiedzeniu niejawnym), lecz zgodnie z ogólną regulacją kodeksową, po uzyskaniu prawomocności (art. 363 i n. k.p.c.). Nadto, rygor natychmiastowej wykonalności,	**Uwaga bezprzedmiotowa** z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			przewidziany w projektowanym przepisie w przypadku wyrokowania w pierwszej instancji na rzecz kredytobiorcy spowoduje możliwość wszczęcia postępowania egzekucyjnego wobec kredytodawcy, nawet w sytuacji, jeśli ów wniesie środek zaskarżenia, odsuwając w czasie uzyskanie przez wyrok przymiotu prawomocności. W doktrynie wskazuje się, że realizacja konstytucyjnej zasady równości (art. 32 ust. 1 Konstytucji RP) w postępowaniu cywilnym przejawia się w równouprawnieniu stron sporu, w szczególności w zakresie dysponowania środkami ochrony (W. Siedlecki, *Zarys postępowania cywilnego*, wyd. 2, Warszawa 1968, s. 55). W szczególności wskazuje się na obowiązywanie w polskim postępowaniu cywilnym zasady *non debet actori licere quo reo non permittur* (W. Broniewicz, A. Marciniak, I. Kunicki, *Postępowanie cywilne w zarysie*, Warszawa 2016, s. 59). To stanowisko może zostać poddane krytyce z uwagi na okoliczność, że ustawodawca niekiedy celowo uprzywilejowuje niektóre podmioty, czyniąc to w celu realizacji zasady równości, m.in. w egzekucji (A. Góra-Błaszczykowska, [w:] Ł. Błaszczak/J. Studzińska [red.], *System Postępowania Cywilnego*, t. 1, *Instytucje postępowania cywilnego*, Warszawa 2025, rozdz. 26, nb 16). W opisywanym przypadku, zgodnie z brzmieniem projektowanego art. 9, uprzywilejowanie dotyczyłoby strony w procesie posiadającej przymiot bycia konsumentem (art. 22^1 k.c.). Faktem jest, że sprawy konsumenckie posiadają odrębny reżim w procesie (art. 458^{14}-458^{16} k.p.c.). Tym	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			niemniej, prawo konsumenckie jest w istocie materialnoprawną gałęzią regulacji. Powstaje pytanie, czy uprzywilejowanie konsumenta na gruncie materialnoprawnym (art. 385^1 i n. k.c.) i dodatkowo jeszcze na niwie procesowej nie stanowiłoby przypadku nadmiernego uprzywilejowania (zob. wyrok TK z 24.2.1999 r., SK 4/98, OTK ZU 1999/2, poz. 24; wyrok TK z 17.1.2001 r., K 5/00, OTK ZU 2001/1, poz. 2; wyrok TK z 17.5.2004 r., SK 32/03). Podniesiona wątpliwość dotyczy zatem proporcjonalności rozwiązania ujętego w art. 9 projektowanej ustawy z punktu widzenia realizacji zasady równouprawnienia stron postępowania (por. A. Olaś, *Zasada proporcjonalności w postępowaniu cywilnym*, Warszawa 2024, s. 184).	
98.	Prezes Sądu Okręgowego we Wrocławiu	Art. 9	W kontekście wątpliwości definicyjnych i co do zakresu zastosowania ustawy szczególne wątpliwości budzi instytucja natychmiastowej wykonalności wyroku zasądzającego świadczenie na rzecz konsumenta.	**Uwaga bezprzedmiotowa** z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.
99.	SO w Słupsku	art. 9 oraz art. 15	Niezrozumiałe i nieuzasadnione uprzywilejowanie określonego rodzaju konsumentów względem innych konsumentów dochodzących swoich praw, które przy tym nie ma żadnego wpływu na ilość spraw w sądach czy szybkość ich rozpoznawania. Z praktyki wynika przy tym, że zwrot 500 zł nie jest wystarczającą zachętą samą w sobie dla cofnięcia pozwu przez kredytobiorcę. Pozwy są cofane niemal w 100% w przypadku zawarcia ugody pozasądowej. Można przy tym przyjąć że w zasadzie wszystkie ugody przewidują że bank zwraca kredytobiorcy koszty postępowania. Przy wartościach przedmiotu sporu z zasady przekraczających	**Uwaga bezprzedmiotowa** z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			100.000 zł, zwrot 500 zł nie ma dla stron znaczenia. Dlatego też w tego rodzaju sprawach praktycznie nie zdarzają się wnioski o zwolnienie od kosztów, bo koszty dla kredytobiorcy są symboliczne (odmiennie niż w przypadku innych konsumentów). W przypadku natomiast spraw wytoczonych przez kredytodawcę „zachęta" do cofnięcia pozwu w postaci przesunięcia terminu po którym zwrot połowy opłaty nie jest możliwy może być o tyle mało skuteczna, że kredytobiorca w chwili przedprocesowego wezwania do zapłaty przez bank może dokonać cesji swojej wierzytelności czym uniemożliwi bankowi korzystanie z ustawy (nie będzie stroną postępowania).	
100.	RPO	Art. 10 i 20	Zgodnie z intencją ustawodawcy, wprowadzenie w art. 10 projektu ustawy jako zasady składu jednoosobowego w drugiej instancji w sprawach kredytów frankowych ma na celu usprawnienie i przyśpieszenie tych postępowań. Doprecyzowanie tego przepisu znajduje się w art. 20 ust. 1 projektu ustawy, zgodnie z którym ma on zastosowanie także do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem jej wejścia w życie. Jeżeli jednak na podstawie przepisów dotychczasowych wyznaczono do rozpoznania sprawy skład trzech sędziów, sąd rozpoznaje ją w takim składzie. W mojej ocenie odejście od zasady kolegialnego rozpatrywania spraw (przez trzech sędziów) wywołuje wątpliwości co do zgodności tego rozwiązania z art. 2 Konstytucji RP, art. 45 ust. 1 Konstytucji RP oraz z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP, a także art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka. Zasada kolegialności składu orzekającego jest jedną z naczelnych zasad wymiaru sprawiedliwości. Ponadto, zapewnia większe	**Uwaga niezasadna.** Wprowadzenie jednoosobowego składu sędziowskiego w postępowaniu odwoławczym w sprawach kredytów frankowych jest rozwiązaniem uzasadnionym i proporcjonalnym, które nie narusza standardów konstytucyjnych. Kolegialność składu sędziowskiego nie jest absolutną zasadą wymiaru sprawiedliwości ani bezwzględnym wymogiem konstytucyjnym. Ustawodawca ma swobodę kształtowania procedur sądowych, o ile nie ogranicza to nadmiernie prawa do sądu. W obecnej sytuacji mamy do czynienia z szczególnym rodzajem spraw frankowych (w większości powtarzalnych), których rozpoznanie wymaga pilnego usprawnienia z uwagi na ich masowy charakter. Przewlekłość postępowań w

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			gwarancje niezawisłości i bezstronności członków składu orzekającego. Odejście od zasady kolegialności by zwiększyć sprawność postępowania w sprawach kredytów frankowych, może powodować daleko idące skutki w zakresie realizacji gwarancji procesowych stron. Naruszenie przepisów o składach skutkuje nieważnością postępowania, która zachodzi, gdy był on sprzeczny z przepisami prawa (art. 379 pkt 4 k.p.c.). Przepisy te powinno się zatem interpretować w sposób ścisły, by uniknąć dowolności i tym samym zapewnić jednolitość składów przewidzianych przez ustawodawcę dla danych rodzajów spraw. Współzależność regulacji dotyczących składu sądu orzekającego z konstytucyjnym prawem do sądu (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP) uzasadnia ograniczenie arbitralności ustawodawcy w kształtowaniu składów orzekających oraz potwierdza konieczność dokonywania ścisłej wykładni przepisów regulujących tę materię. Zgodnie z przyjętym standardem, ograniczenie praw i wolności konstytucyjnych – w tym prawa do sądu oraz zakresu kolegialności – musi spełniać wymogi zawarte w art. 31 ust. 3 Konstytucji RP. Ponadto, wynikająca z art. 2 Konstytucji RP zasada ochrony zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa opiera się na pewności prawa, czyli takim zespole cech przysługujących prawu, które zapewniają jego adresatom bezpieczeństwo prawne; umożliwiają im decydowanie o swoim postępowaniu na podstawie pełnej znajomości przesłanek działania organów państwowych oraz konsekwencji prawnych, jakie ich działania mogą pociągnąć za sobą. Wydaje się nieuprawnionym oraz głęboko ingerującym w zasady procesu sądowego i konstytucyjną zasadę równości, różnicowanie sytuacji prawnej konsumentów, do których w	tych sprawach sama w sobie stanowi zagrożenie dla prawa do sądu (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP). Przywołana uchwała SN z 26 kwietnia 2023 r. dotyczyła odmiennej sytuacji faktycznej i prawnej - regulacji covidowych, które wprowadzały zmiany bez odpowiedniego uzasadnienia. Ważąc wartości konstytucyjne, należy uznać, że zapewnienie sprawnego rozpoznania spraw frankowych ma kluczowe znaczenie dla realizacji prawa do sądu nie tylko w tych sprawach, lecz również w innych sprawach kierowanych przez obywateli do sądów.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			sprawach wszczętych po wejściu w życie ustawy zasadą jest ich rozpoznanie przez skład jednoosobowy, podczas gdy w sprawach wszczętych przed wejściem w życie ustawy sąd rozpoznaje sprawę w składzie trzech sędziów, gdy na podstawie przepisów dotychczasowych taki wyznaczono. Swoboda ustawodawcy zwykłego w kształtowaniu odpowiednich procedur sądowych nie oznacza dopuszczalności wprowadzania rozwiązań arbitralnych, które ponad miarę ograniczają prawa procesowe strony. Jeżeli więc ograniczenie uprawnień procesowych strony jest zbędne, z punktu widzenia zamierzonych przez ustawodawcę celów, takich jak zapewnienie większej efektywności postępowania sądowego i jego szybkości, a jednocześnie wypacza pozycję stron, uniemożliwia właściwe zrównoważenie ich pozycji procesowej, łamie podstawowy postulat sprawiedliwości proceduralnej czy wreszcie prowadzi do arbitralnego rozstrzygnięcia „sprawy" w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji RP – to w tego rodzaju wypadkach dochodzi do naruszenia gwarancji konstytucyjnych związanych z prawem do sądu (zob. wyrok TK z dnia 28 lipca 2004 r., sygn. akt P 2/04). Do podobnych konkluzji doszedł Sąd Najwyższy w uchwale (7) wydanej w dniu 26 kwietnia 2023 r. w sprawie o sygn. III PZP 6/22: „Rozpoznanie sprawy cywilnej przez sąd drugiej instancji w składzie jednego sędziego ukształtowane na podstawie ustawy o zwalczaniu COVID-19, ogranicza prawo do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy. Nie jest konieczne dla ochrony zdrowia publicznego (art. 2 i art. 31 ust. 3 Konstytucji RP) i prowadzi do nieważności postępowania".	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
101.	Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie	Art. 10 ust. 1	Zastrzeżenie możliwości zastosowania art. 367^1 § 3 k.p.c. wydaje się zbyteczne, skoro sama ustawa epizodyczna opiera się na założeniu, że chodzi o sprawy proste i powtarzalne.	Uwaga niezasadna. Wśród spraw napływających do sądów mogą znaleźć się sprawy nietypowe, których zagadnienia prawne nie były dotychczas przedmiotem analizy sądów.
102.	Prezes Sądu Apelacyjnego w Gdańsku	Art. 13	Orzekanie przez referendarza na poziomie sądu okręgowego i wyżej – uważam generalnie za zupełne sprzeniewierzenie konstytucyjnej podstawie, że wymiar sprawiedliwości sprawują sądy. Orzekanie o kosztach opiera się na rozbudowanej regulacji, gdzie należy ważyć różne kwestie w nawiązaniu do merytorycznych zagadnień sprawy. Inna rzecz, że w orzecznictwie sądów też widać sztance, zupełne wypaczenie możliwości art. 100 kpc poprzez spłycenie go do zwykłej proporcjonalności. W sprawach CHF wprawdzie można zakładać powtarzalność rozstrzygnięć, ale usprawnienie wówczas osiąga się w inny sposób, m.in. przez wzmiankowane formularze. Poza tym orzeczenie referendarza, to może być tylko wydłużenie procesu, jeśli strona nie poprzestanie na skardze na to orzeczenie.	Uwaga niezasadna. Referendarzom sądowym umożliwiono orzekanie o kosztach procesu jedynie w określonej kategorii sytuacji.
103.	Rzecznik Finansowy	Art. 14 ust. 1	**Należy nadać brzmienie:** „Art. 14. Od żądania przewidzianego w art. 7 ust. 2 pobiera się połowę opłaty, o której mowa w art. 13 ust. 1 i 2 albo w art. 13a ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 959)”.	**Uwaga bezprzedmiotowa** z uwagi na wycofanie się z tego rozwiązania.
104.	UOKiK	Art. 14 ust. 2	Projektowany przepis zakłada, że banki nie będą ponosiły ryzyka finansowego, co zachęci je do składania pozwów, skoro i tak będą miały możliwość odzyskania wpisu. Banki mogą składać pozwy o świadczenie im nienależne w świetle orzecznictwa np. o wynagrodzenie za korzystanie z kapitału, nie ryzykując utraty opłaty sądowej, w każdym	**Uwaga bezprzedmiotowa** z uwagi na wycofanie się z tego rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			przypadku, nawet gdy konsument zaangażuje się już w proces, ponosząc koszty obsługi prawnej.	
105.	RPO	Art. 15	W myśl zaproponowanej w art. 15 projektu ustawy regulacji, jeżeli strona cofnie pozew albo środek zaskarżenia w terminie 6 miesięcy od wejścia w życie ustawy, będzie jej przysługiwał zwrot połowy opłaty – chociaż według zasad ogólnych nie przysługiwałby, bo cofnięcie nastąpiło po określonym etapie postępowania. Jak wskazano w uzasadnieniu do projektu ustawy, obecne ogólne regulacje ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nie przewidywały choćby częściowego zwrotu opłaty od cofnięcia pozwu albo środka zaskarżenia. Mając na względzie powyższe rozwiązanie, sądy będą z urzędu (bez dodatkowych wniosków) zwracać bankom połowę opłaty sądowej, jeśli do cofnięcia pozwu albo środka zaskarżenia dojdzie w ciągu 6 miesięcy od wejścia w życie ustawy. Dla banków oznacza to ogromne oszczędności, bo w przypadku przedsiębiorców opłaty sądowe wynoszą aż 5% wartości przedmiotu sporu albo przedmiotu zaskarżenia. W tym miejscu pojawia się wątpliwość, czy regulacji tej nie sprzeciwia się zasada sprawiedliwości społecznej oraz skutek zniechęcający z art. 6 i art. 7 dyrektywy 93/13, skoro interes ekonomiczny banków stosujących nieuczciwe klauzule umowne byłby zaspokojony na etapie zwrotu opłaty od pozwu albo środka zaskarżenia. W mojej ocenie rekomendowanym jest zawężenie stosowania zaproponowanego przepisu jedynie do konsumentów.	Uwaga niezasadna. Przepis wprowadzający możliwość zwrotu połowy opłaty sądowej przy cofnięciu środków procesowych w terminie 6 miesięcy od wejścia w życie ustawy stanowi rozwiązanie systemowe, którego celem jest odciążenie sądów od nadmiernej liczby spraw frankowych. Mechanizm ten ma charakter uniwersalny i dotyczy wszystkich stron postępowania, niezależnie od ich statusu, co jest zgodne z zasadą równości wobec prawa. Zawężenie tego uprawnienia wyłącznie do konsumentów nie znajduje uzasadnienia, gdyż prowadziłoby do nierównego traktowania uczestników postępowania w identycznej sytuacji procesowej. Argument dotyczący sprzeczności z zasadą sprawiedliwości społecznej oraz dyrektywą 93/13 nie jest przekonujący, ponieważ zwrot opłaty nie osłabia efektu odstraszającego wobec banków stosujących nieuczciwe klauzule umowne, a jedynie stanowi zachętę do zakończenia sporów na wcześniejszym etapie. Ponadto, rozwiązanie to sprzyja ugodowemu załatwianiu spraw i odciążeniu wymiaru sprawiedliwości, co leży w interesie publicznym.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
106.	NRA	Art. 15	Proponowana nowelizacja k.p.c. rozszerza zakres umocowania pełnomocnika procesowego, ograniczając zarazem możliwość umownego zawężenia tego zakresu, we wszystkich sprawach cywilnych, nie tylko w procesach dotyczących zawartych z konsumentami umów o kredyt powiązanych z walutą obcą. W szczególności wprowadzone zostaje umocowanie ex lege, pełnomocnika procesowego do składania oraz przyjmowania oświadczeń woli związanych z prowadzoną sprawą, powództwem wzajemnym, skargą kasacyjną, skargą o wznowienie postępowania i wniesieniem interwencji głównej przeciwko mocodawcy. Umocowanie to obejmuje zatem (jak się wydaje) nie tylko czynności procesowe, lecz „związane z nimi" oświadczenia woli prawa materialnego. Rozważać można, czy tak szerokie zakreślenie kategorii czynności cywilnoprawnych, do których z mocy samego prawa, umocowany ma być pełnomocnik procesowy, we wszystkich sprawach cywilnych, jest konieczne. A tym bardziej, czy konieczne jest wyłączenie możliwości ograniczenia tego umocowania. Mając na uwadze rozwiązania przyjęte w Projekcie, zrozumiała jest potrzeba wskazania expressis verbis, że pełnomocnik procesowy uprawniony jest do przyjmowania oświadczeń woli o potrąceniu. Można uznać za celowe umocowanie do składania oświadczeń o potrąceniu. Nie jest jasne, do jakich innych czynności materialnoprawnych umocowany powinien być, ex lege pełnomocnik procesowy.	Wersja projektu skierowana do opiniowania nie zawiera tego rozwiązania. Art. 15 projektu nie dotyczy tej kwestii.
107.	Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie	Art. 15	1) Proponowane regulacje dotyczące kosztów są fragmentaryczne i nie obejmują sytuacji najczęściej występujących w praktyce, zatem nie przyczynią się do osiągnięcia zamierzonych celów ustawy. W sprawach, których dotyczyć ma ustawa, cofnięcie	1) i 3) Uwaga niezasadna. Zasadniczo przepisy dotyczą wyłącznie spraw frankowych. Obecne uregulowania nie zawierają rozwiązania podobnego

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			apelacji po rozpoczęciu posiedzenia, na które sprawa została skierowana, w zasadzie się nie zdarza, strony osiągają porozumienie przed terminem rozprawy, albo sprawa kończy się na pierwszym posiedzeniu. Standardową sytuacją jest natomiast osiągnięcie przez strony porozumienia i zawarcie ugody pozasądowej i bez udziału mediatora. Następnie cofany jest pozew, ale już nie apelacja pozwanego (z tego względu, że cofnięcie apelacji spowodowałoby uprawomocnienie się wyroku, co nie jest intencją stron). Jeśli regulacja kosztów ma zachęcać do zawarcia ugody, to powinna pozwalać na zwrot w takiej sytuacji opłaty od apelacji. Na podstawie obecnych przepisów brak ku temu podstaw (sąd uchyla wyrok i umarza postępowanie, nie orzeka o apelacji). Rzeczywistą zachętą dla banków byłby zwrot całości opłaty sądowej od apelacji – co można by powiązać z ograniczeniem proponowanym terminem (wydaje się jednak, że powinien on być dłuższy niż 6 miesięcy, np. roczny). Niezależnie jednak od tego odpowiednia regulacja powinna znaleźć się w art. 79 ust. 2 lub ust. 3, jako regulacja stała, przewidująca zwrot ¾ / ½ opłaty od apelacji, w sytuacji, w której nie doszło do rozpoczęcia posiedzenia w postępowaniu odwoławczym, natomiast następuje cofnięcie pozwu skutkujące umorzeniem postępowania. Byłby to wyraz i uzupełnienie ogólnej zasady wynikającej z przepisów o zwrocie opłat, tj. opłata od pisma, które z różnych przyczyn nie podlega rozpoznaniu, podlega częściowemu zwrotowi.	do proponowanego. Intencją projektodawcy jest przede wszystkim zmiana cezury czasowej, do której możliwe jest uzyskanie zwrotu opłaty, a nie stwarzanie nowych podstaw do zwrotu opłaty. 2) Uwaga niezasadna. Wprowadzenie takiego rozwiązania wymagałoby istotnej przebudowy systemu opłat sądowych, która dotyczy szerszego zakresu spraw aniżeli sprawy frankowe.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			2) Projekt nie uwzględnia innych możliwości wykorzystania regulacji dotyczącej kosztów sądowych dla wpływania na liczbę wszczynanych spraw i postawę stron postępowania. Nie powinien istnieć stan, w którym przedsiębiorca toczący, w przeważającej części niezasadny, spór z konsumentem jest zwolniony od obowiązku poniesienia ogólnych, adekwatnych kosztów tego sporu, tj. opłaty w standardowej wysokości. Na gruncie regulacji o kosztach sądowych nie istnieje więc żadna bariera, która mogłaby wpływać na uniknięcie przeniesienia sporu na drogę postępowania sądowego. Taki jest skutek obniżenia opłaty przewidziany w art. 13a i 13 b ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Tymczasem ten sam cel z punktu widzenia ochrony konsumenta można osiągnąć wprowadzając dla niego częściowe ustawowe zwolnienie z obowiązku uiszczenia opłaty (ponad kwotę 1000 zł), co umożliwiłoby rozstrzygnięcie o obowiązku uiszczenia całej opłaty stosunkowej na podstawie art. 113 u.k.s.c. i obciążenie nią strony przegrywającej sprawę. W sytuacji, w której prawie wszystkie sprawy przegrywane są przez przedsiębiorcę, konieczność uiszczenia opłaty stanowiłaby istotny czynnik oceny, czy nie zaspokoić słusznych roszczeń konsumenta na etapie przedsądowych. 3) Być może należałoby rozważyć zwrot opłaty od apelacji w sytuacji, gdy powód cofnął pozew przed sądem II instancji. Obecnie sytuacja jest niejasna.	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Nie można wykluczyć, że byłby to element motywujący strony do ugody.	
108.	KIRP	Art. 15	W art. 15 Projektu Ustawy ustawodawca wprowadził szczególne rozwiązania w zakresie zwrotu z urzędu połowy uiszczonej opłaty sądowej odpowiednio od pozwu, apelacji czy skargi kasacyjnej, jeżeli strona cofnie wniesiony przez siebie pozew lub środek zaskarżenia w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie Projektu Ustawy. Wydaje się, że celowe byłoby także wprowadzenie szczególnych rozwiązań w zakresie wysokości ustawowych kosztów zastępstwa procesowego dla profesjonalnych pełnomocników procesowych. Obecnie koszty te są zależne, co do zasady, od wartości przedmiotu sporu, co nie zawsze jest adekwatne do nakładu pracy profesjonalnego pełnomocnika przy tego rodzaju sprawach. Poza tym biorąc pod uwagę projektowane rozwiązania szczególne, można postawić tezę, że zakres aktywności profesjonalnego pełnomocnika prowadzącego sprawę o roszczenia konsumenta z umowy kredytu, po wejściu w życie tych rozwiązań , może być zdecydowanie mniejszy od zakresu czynności, czasu, w tym pracochłonności i wiedzy oraz zaangażowania wymaganych przy prowadzeniu innych spraw cywilnych, nawet o niższe kwoty, ale o skomplikowanym stanie faktycznym lub prawnym, kto re dodatkowo nie będą miały tak powtarzalnego charakteru.	Uwaga niezasadna. Przepisy o kosztach procesu stwarzają elastyczne ramy rozstrzygania w tym zakresie. W innych kategoriach spraw wynagrodzenie pełnomocnika zależy również w największym stopniu od wartości przedmiotu sporu. Przyjęcie takiego kryterium nie jest kwestionowane również w przypadkach, w których dochodzi do cofnięcia powództwa, a więc nakład pracy pełnomocnika jest mniejszy.
109.	UOKiK	Art. 15	Zaproponowane rozwiązanie ma zachęcić strony (w dużej części banki) do zawierania ugód z konsumentami i do zmniejszenia obciążenia sądów zalegającymi sprawami frankowymi. Należy zauważyć, że dużym problemem w tym zakresie są tysiące spraw wytoczonych przez banki konsumentom o zwrot kapitału, gdzie przy cofnięciu powództwa, pojawia się ryzyko obciążenia stron procesu	Uwaga niezasadna. Bez względu na wynik procesu konsument z reguły będzie obciążony koniecznością uiszczenia wynagrodzenia pełnomocnikowi. Zmiana regulacji w tym zakresie naruszałaby podstawowe regulacji dotyczące

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			wszystkimi kosztami postępowania, w tym kosztami zastępstwa procesowego. Co istotne, zaproponowane rozwiązanie zawiera jedynie udogodnienia w zakresie opłat sądowych, przy czym w całości pomija kwestię innych kosztów procesu, których obowiązek poniesienia może stanowić oś sporu pomiędzy stronami dążącymi do zawarcia ugody. Mając to na względzie, zasadnym byłoby całościowe ustawowe uregulowanie obowiązków stron w zakresie wszystkich kosztów postępowania, w tym rozważenie wprowadzenia zasady, że w przypadku cofnięcia powództwa na skutek ugody sądowej lub pozasądowej koszty postępowania pomiędzy stronami znoszą się wzajemnie.	ponoszenia kosztów procesu obowiązujące w procesie cywilnym.
110.	Prezes Sądu Apelacyjnego w Gdańsku	Art. 15	Jak rozumieć pierwsze posiedzenie. Przy dopuszczaniu dowodu z zeznań na piśmie już sąd działa na posiedzeniu.	**Uwaga niezasadna.** Ustawa o kosztach sądowych w sprawach cywilnych również posługuje się pojęciem posiedzenia. Ewentualna niejasność tego pojęcia nie oddziałuje na funkcjonowanie projektowanej normy, ponieważ przepis odwołuje się do dnia wejścia w życie ustawy.
111.	RPO	Art. 16	Zgodnie z zaproponowanym w art. 16 ust. 1 projektu ustawy rozwiązaniem, powództwo w sprawach o roszczenia związane z zawartą z konsumentem umową kredytu denominowanego lub indeksowanego do franka szwajcarskiego (CHF), o ile konsument ten jest stroną postępowania, wytacza się wyłącznie przed sąd, w którego okręgu powód ma miejsce zamieszkania. Jeżeli powód nie ma miejsca zamieszkania w Polsce, powództwo wytacza się według ostatniego miejsca zamieszkania. W uzasadnieniu do projektu ustawy wskazano, że wprowadzenie tego przepisu ma na celu kompleksową regulację postępowania w sprawach frankowych, tj. projekt	**Uwaga niezasadna.** W przypadku osób, które nigdy nie miały miejsca zamieszkania w Polsce znajduje zastosowanie art. 45 kpc.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			ustawy zakłada, że unormowanie właściwości sądu w sprawach frankowych z art. 18 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 614) przenosi się do projektowanego art. 16 ustawy. Ponadto, jak wskazano dalej w uzasadnieniu do ustawy, uzupełnienie stanowi zdanie drugie art. 16 ust. 1, które ma na celu usunięcie luki prawnej polegającej na tym, że obowiązujący przepis – przewidujący właściwość wyłączną według miejsca zamieszkania powoda – nie przewiduje obecnie sytuacji, w której powód w dacie wytaczania powództwa nie ma miejsca zamieszkania w Polsce. W ocenie uczestników seminarium, przepis ten nie reguluje kwestii właściwości miejscowej w sprawach frankowych w sposób kompleksowy. Jego zakresem podmiotowym nie zostali bowiem objęci konsumenci, którzy nigdy nie mieli w Polsce miejsce zamieszkania, a z informacji przekazanych Rzecznikowi przez przedstawicieli konsumentów wynika, że grupa takich konsumentów może być znaczna. Należy zwrócić uwagę, że łącznik normy z art. 16 ust. 1 projektu ustawy dotyczy wyłącznie miejsca zamieszkania powoda. Jednocześnie z przepisu nie wynika, jak należy rozumieć, miejsce zamieszkania, a w szczególności czy zastosowanie ma znajdować regulacja Kodeksu cywilnego zawarta w art. 25, stosownie do której za miejsce zamieszkania należy uznać miejscowość, w której osoba fizyczna przebywa z zamiarem stałego pobytu. Jeżeli okaże się, że na moment wytoczenia powództwa konsument będący powodem nie przebywa w Polsce z zamiarem stałego pobytu, i nigdy z takim zamiarem nie przebywał w Polsce, to regulacja art. 16 ust. 1	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			konsekwentnie nie może znaleźć zastosowania. W tej sytuacji pojawia się otwarte pytanie, czy do tej grupy konsumentów, którzy nigdy nie mieli w Polsce miejsca zamieszkania, będą miały zastosowanie przepisy kodeksu postępowania cywilnego o właściwości ogólnej, przemiennej lub umownej. Ponadto, w kontekście uregulowania właściwości miejscowej sądu, ustawodawca doprowadził do niezrozumiałego zróżnicowania sytuacji powodów ze względu na ich miejsce zamieszkania. Konsumenci mający domicyl w Polsce w okresie obowiązywania art. 16 ust. 1 ustawy mogą wytoczyć powództwo wyłącznie według swojego miejsca zamieszkania, co nie musi być zawsze rozwiązaniem dla nich dogodnym. Tymczasem konsumenci mieszkający poza granicami kraju, którzy nigdy w Polsce nie mieszkali, wobec spowodowanych niedoregulowaniem ustawodawcy wątpliwości interpretacyjnych, mogą zyskać możliwość wytoczenia powództwa według korzystnej w ich ocenie właściwości ogólnej, przemiennej lub umownej. To może prowadzić do swoistej dyskryminacji powodów mających miejsce zamieszkania w Polsce.	
112.	KIRP	Art. 16	Za zbędną należy uznać regulację art. 16 Projektu Ustawy wprowadzającego wyłączną właściwość miejscową sądu właściwego do rozpoznawania spraw frankowych, opartą na łączniku miejsca zamieszkania powoda. Wydaje się, że obecna regulacja art. 37(2) k.p.c. jest w tym zakresie wystarczająca, poza tym daje powodowi prawo wyboru sądu właściwego do rozpoznania sprawy. Nie zawsze bowiem sąd miejsca zamieszkania powoda będzie w jego ocenie „najlepszy” do rozpoznania danej sprawy. Powód może z rożnych względów być zainteresowany tym, aby sprawę	**Uwaga niezasadna**. Celem przepisu jest rozłożenie spraw frankowych między wiele sądów. Brak projektowanej normy mógłby prowadzić do dalszego obciążenia sądów warszawskich sprawami frankowymi.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			rozpoznał sąd właściwy według przepisów o właściwości miejscowej ogólnej.	
113.	Prezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach	Art. 16	Art. 1 projektu ustawy wskazuje zastosowanie ustawy do spraw w których stroną postępowania jest tylko i wyłącznie konsument, rodzi się pytanie o potrzebę wprowadzenia do ustawy art. 16 ust. 2 dotyczącego przelewu wierzytelności w kontekście określenia właściwości Sądu.	**Uwaga zasadna.**
114.	UOKiK	Art. 16	Z punktu widzenia konsumentów należy uznać za korzystne zaproponowane rozwiązanie, jednak nie rozwiązuje ono wszystkich problemów praktycznych. Należy bowiem zwrócić uwagę, że art. 16 ust. 1 projektu pośrednio obliguje powoda do wykazania swojego miejsca zamieszkania, co może być utrudnione w sytuacji zniesienia ustawowego obowiązku meldunkowego, czy też (jak zauważył projektodawca), wyprowadzki konsumenta poza granice kraju. W związku z powyższym, proponuję nadanie następującego brzmienia art. 16 ust. 1 projektu: „Powództwo konsumenta w sprawach, o których mowa w art. 1 ust. 1, wytacza się wyłącznie przed sąd, w którego okręgu powód ma miejsce zamieszkania, ostatnie miejsce zamieszkania lub miał miejsce zamieszkania w momencie zawarcia umowy kredytu indeksowanego lub denominowanego do franka szwajcarskiego”. Zaproponowana zmiana dotyczy zatem uzupełnienia zdania pierwszego w art. 16 ust. 1 projektu oraz wykreślenia zdania drugiego w tym przepisie. Przyjęcie takiego rozwiązania dawałoby konsumentowi korzystną dla niego alternatywę, a dodatkowo pozwoliłoby w sposób łatwy	**Uwaga niezasadna.** Celem przepisu jest rozłożenie spraw frankowych między wiele sądów. Brak projektowanej normy mógłby prowadzić do dalszego obciążenia sądów warszawskich sprawami frankowymi. W przypadku kilku powodów kwestię właściwości rozwiązuje art. 43 § 1 kpc.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			wykazać właściwość sądu (informacja o miejscu zamieszkania kredytobiorcy jest każdorazowo zwarta w umowie kredytu). Proponuję również rozważenie zastąpienia w projektowanym art. 16 ust. 1 (przy założeniu, że przelew wierzytelności ma nie wpływać na właściwość miejscową sądu) wyrazu „powód" wyrazem „konsument", tak aby ust. 1 był kompatybilny z ust. 2: powództwo wytacza się przed sąd, w okręgu którego konsument ma miejsce zamieszkania (lub miał miejsce zamieszkania w momencie przelewu). Ponadto, zaproponowane rozwiązanie wymaga doprecyzowania - czy ustawodawca różnicuje przelew wierzytelności przed wytoczeniem i po wytoczeniu powództwa? I co w sytuacji gdy powodów jest kilku i posiadają miejsca zamieszkania w różnych okręgach (np. byli małżonkowie po rozwodzie)?	
115.	SO w Słupsku	Art. 16 ust. 2 w zw. z art. 1	Skoro ustawa nie ma zastosowania do spraw wytoczonych przez nabywcę wierzytelności kredytobiorcy, to w jakim celu reguluje właściwość miejscową spraw wytoczonych przez nabywcę?	**Uwaga zasadna.**
116.	Sąd Okręgowy w Gdańsku	Art. 17	Należałoby rozważyć obligatoryjność postepowania mediacyjnego w tego typu sprawach ; z doświadczenia Sądu Okręgowego w Gdańsku wynika, że banki we wszystkich sprawach odmawiają skierowania sprawy do mediacji.	**Uwaga niezasadna.** Obligatoryjne przystąpienie do mediacji nie gwarantowałoby zawarcia ugody, a mogłoby utrudnić dochodzenie roszczeń przez konsumentów.
117.	Rzecznik Finansowy	Art. 17 pkt 2) – dodanie nowej	**Należy dodać:** W art. 183^8 literę c) § 4 otrzymuje brzmienie	**Uwaga niezasadna.** Nie planuje się proponowanego rozwiązania. Nie miałby

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
		jednostki redakcyjnej	„§ 4. Przewodniczący lub referendarz sądowy może wezwać strony do udziału w spotkaniu informacyjnym dotyczącym polubownych metod rozwiązywania sporów, w szczególności mediacji. Spotkanie informacyjne może prowadzić sędzia, referendarz sądowy, urzędnik sądowy, asystent sędziego lub stały mediator.” Uzasadnienie W projekcie ustawy przewidziane jest nowe uprawnienie dla referendarza sądowego w postaci wydania postanowienia o skierowaniu stron do mediacji (art. 183^8 § 1 zdanie 2), a zatem tym bardziej zasadne będzie przyznanie dodatkowej kompetencji w postaci wezwania stron na posiedzenie informacyjne dot. ADR. Takie rozwiązanie może przyspieszyć trwającą sprawę sądową, a ponadto odciążyć przewodniczącego. Warto zwrócić uwagę, że posiedzenie informacyjne już teraz może prowadzić referendarz.	znaczenia z punktu widzenia celów projektu.
118.	Prezes UODO	Art. 17 pkt 3	Zgodnie z **art. 17 pkt 3** projektu ustawy, nadającym nowe brzmienie **art. 183^9 § 3** ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1568), „Przewodniczący niezwłocznie przekazuje mediatorowi w uzgodniony sposób dane kontaktowe stron oraz ich pełnomocników, w szczególności numery telefonów i adresy poczty elektronicznej, jeżeli są mu znane.”. Projektowany przepis powinien enumeratywnie wskazywać dane kontaktowe jakie są wymagane dla osiągnięcia celów przetwarzania realizowanych przez mediatora. Użycie w projektowanym przepisie sformułowania „w szczególności” tworzy otwarty katalog danych osobowych. Organ nadzorczy wskazuje również, że projektowany przepis jest sformułowany w taki sposób, że przewodniczący powinien podać każdy numer telefonu i adres poczty elektronicznej	**Uwaga zasadna.** Uwzględniona w projekcie ustawy UDER5.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			strony i jej pełnomocnika oraz każde inne dane, które uzna za spełniające kryterium „danych kontaktowych", np. adres komunikatora internetowego, niezależnie od tego czy strona i jej pełnomocnik życzy sobie kontaktu za ich pośrednictwem. Wydaje się również, że sam fakt posiadania wiedzy przez przewodniczącego w tym zakresie (niezależnie od tego czy dane kontaktowe byłby uwidocznione w aktach sprawy) obligować go będzie do podania tego typu informacji mediatorowi. W ocenie organu nadzorczego przepis w projektowanym kształcie jest niezgodny z zasadą zgodności z prawem, rzetelności i przejrzystości, zasadą ograniczenia celu oraz zasadą minimalizacji danych.	
119.	Rzecznik Finansowy	Art. 17 pkt 4) i 5)	**Należy nadać brzmienie:** 4) w art. 185 § 3 zdanie trzecie otrzymuje brzmienie: „Przepis art. 223 § 1 zdanie trzecie - 1b stosuje się odpowiednio."; 5) w 205^8 § 2 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu: „Przepis art. 223 § 1 zdanie trzecie -1b stosuje się odpowiednio.";	Uwaga niezasadna. Regulację przeniesiono do projektu ustawy UDER5. Planuje się możliwość zawierania ugód mediacyjnych w wyniku złożenia kwalifikowanego podpisu elektronicznego.
120.	Rzecznik Finansowy	Art. 17 pkt 6)	**Należy dodać w pkt 6):** „W art. 223 dodaje się § 1a oraz § 1b w brzmieniu: „§ 1a. Jeżeli do zawarcia ugody dochodzi w ramach posiedzenia zdalnego, przed stwierdzeniem niemożności podpisania ugody w protokole, przewodniczący odczytuje stronom treść ugody oraz odbiera od nich oświadczenie, iż usłyszały i zrozumiały treść odczytanej ugody". „§ 1b. Jeżeli do zawarcia ugody dochodzi w ramach posiedzenia zdalnego, sąd z urzędu doręcza stronom postanowienie o umorzeniu postępowania wraz z protokołem rozprawy z osnową ugody. Termin na złożenie zażalenia na postanowienie o umorzeniu postępowania biegnie od dnia	Uwaga niezasadna. Nie planuje się tego typu instrukcyjnych rozwiązań w KPC. Do rozważenia w Regulaminie urzędowania sądów powszechnych.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			doręczenia stronie postanowienia wraz z protokołem z osnową ugody.” Uzasadnienie W przypadku zawarcia ugody na posiedzeniu zdalnym należy dołożyć starań, aby każda ze stron znała całą treść zawartego porozumienia. Podkreślenia wymaga, iż przypadki zawierania ugód na posiedzeniu zdalnym mogą dotyczyć szerokiego zakresu spraw o zróżnicowanym stopniu skomplikowania w związku z czym istotne jest, aby strona zawierająca ugodę miała pełną wiedzę co do treści zawieranego porozumienia.	
121.	Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie	Art. 17	Dokonując zmian w zakresie kierowania spraw do mediacji należy zastanowić się, czy w ogóle jest to czynność która powinna wymagać wydania postanowienia przez sąd (lub referendarza), a nie jedynie zarządzenia przewodniczącego. Skoro mediacja może być wszczęta na wniosek strony, bez udziału sądu, to nie ma potrzeby, aby o skierowaniu do mediacji orzekać w formie postanowienia, w szczególności że nie jest to rozstrzygnięcie o prawach i obowiązkach stron, a czynność techniczna, której strona może się sprzeciwić. Zmiana formy kierowania do mediacji na zarządzenie przewodniczącego umożliwiałaby wykonywanie tej czynności również przez asystentów sędziów (art.47^2 k.p.c.).	Uwaga niezasadna. Nie planuje się zmian w zakresie sposobu kierowania stron do mediacji.
122.	SO w Warszawie	Art. 17	Pozytywnie należy ocenić zwiększenie kompetencji referendarzy sądowych w zakresie kierowania spraw do mediacji. Oczywiście należy rozważyć, czy tego rodzaju rozstrzygnięcia to zadania z ochrony prawnej, czy jednak zadanie z zakresu wymiaru sprawiedliwości. Obawy budzi jedynie możliwa praktyka, że referendarze sądowi mogliby wydawać takie postanowienia w sprawach, bez uprzedniego uzgodnienia tego z sędzią referentem. W takiej sytuacji	Uwaga niezasadna. Czynności sądu i stron na posiedzeniu zdalnym są rejestrowane (w przypadku posiedzenia przygotowawczego mogą być rejestrowane).

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			sędzia mógłby na jakiś czas tracić nadzór nad sprawą, która bez jego wiedzy zostałaby wysyłana do mediatorów. Utrzymanie dobrowolności mediacji przez zatrzymanie dla strony prawa sprzeciwienia się mediacji, jest prawidłowym rozwiązaniem. Wątpliwości budzi natomiast kwestia zawierania ugód w trybie zdalnym, bez podpisów stron. O ile sam kierunek jest trafny, to proponowane rozwiązanie może w przyszłości budzić obawy co do zakresu ostatecznie uzgodnionych warunków ugodowych. Dlatego każda ze stron powinna zaakceptować warunki ugody w formie podpisu elektronicznego (np. za pośrednictwem ePuap).	
123.	Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie	Art. 18	Niezrozumiały jest zwrot całej opłaty od apelacji jedynie w sytuacji, w której zawarto ugodę przed mediatorem, a nie również w innych sytuacjach, w których strony osiągnęły porozumienie. W szczególności niezrozumiałe jest zróżnicowanie ugody przed mediatorem a ugody przed sądem w postępowaniu odwoławczym (w tym ostatnim przypadku zwrotowi podlega jedynie połowa opłaty).	Uwaga niezasadna. Przepis przewiduje zwrot ¾ opłaty.
124.	NRA	Art. 19	Rozwiązanie zaproponowane w art. 19 projektu budzi obawy co do sposobu, w jaki wprowadzona regulacja może być stosowana. Autorzy projektu proponują, aby Sąd Najwyższy obligatoryjnie zmieniał postanowienie o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania, jeżeli nie istnieje już zagadnienie prawne lub potrzeba wykładni przepisów, którymi uzasadniono potrzebę rozpoznania skargi. W rezultacie odmowa przyjęcia dotknąć może również te skargi kasacyjne, które zostałyby uwzględnione, gdyż wskazane w nich zagadnienia prawne lub wątpliwości co do wykładni, rozstrzygnięte zostały w taki sposób, jaki wskazywano w skardze. Hipotetycznie skargi te mogłyby być uznane za „oczywiście uzasadnione”. Nie ma jednak co do tego pewności. Rozwiązanie to wydaje się rażąco krzywdzące dla	Faktycznie uwaga dotyczy art. 23. **Uwaga zasadna.** Ograniczono regulację jedynie do skarg kasacyjnych dotyczących kredytodawców.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			stron procesu, które wniosły przyjęte do rozpoznania skargi kasacyjne, wskazujące uzasadnione podstawy kasacyjne, które pomimo to nie zostaną rozpoznane, gdyż Sąd Najwyższy, w wyroku wydanym po ich wniesieniu, uwzględnił inną skargę kasacyjną opartą na tych samych podstawach i wskazującą na to samo zagadnienie prawne lub potrzebę wykładni tych samych przepisów. Rozwiązanie to, wprowadzając być może wbrew woli autorów „wyścig skarg kasacyjnych" wydaje się rażąco niesprawiedliwe.	
125.	Rzecznik Finansowy	Art. 20	**Należy nadać brzmienie:** „Art. 20. Do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe".	Uwaga niezasadna. Natychmiastowe działanie nowych przepisów do spraw w toku pozwoli na szybsze rozpoznanie spraw, które obecnie znacząco obciążają wymiar sprawiedliwości, co leży w interesie zarówno konsumentów jak i banków oczekujących na rozstrzygnięcie ich sporów.
126.	Prezes Sądu Apelacyjnego w Szczecinie	Art. 20 ust. 1	Szczególnie krytycznie należy ocenić przepisy międzyczasowe (art. 20 ust 1). Zakładać bowiem należy, ze w większości spraw rozpoznawanych w dacie wejścia w życie ustawy przed sadem pierwszej instancji, natychmiast (niezależnie do etapu postępowania) pojawią się wnioski, o których mowa w art. 7 projektu, co niewątpliwie przedłużać będzie te postepowania. Zarówno konieczność nadania pismu biegu (a więc usuwanie braków formalnych i fiskalnych a następnie jego doręczenie i umożliwienie powodowi odniesienia się do wniosku), jak i ewentualna konieczność przeprowadzenia postępowania dowodowego ustalającego wartość roszczenia powoda, czy też przeprowadzenia z urzędu badania przesłanek istnienia wzajemnych należności odsetkowych spowodować musi istotny nakład czasowy nieobojętny dla biegu i czasu	Uwaga niezasadna. Natychmiastowe działanie nowych przepisów do spraw w toku pozwoli na szybsze rozpoznanie spraw, które obecnie znacząco obciążają wymiar sprawiedliwości, co leży w interesie zarówno konsumentów jak i banków oczekujących na rozstrzygnięcie ich sporów. Zrezygnowano z dotychczasowego rozwiązania z art. 7.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			jednostkowego postępowania. Prognozować więc należy, że zwłaszcza konieczność równoległego podjęcia analogicznych czynności w wielu sprawach powodować będzie istotne globalne wydłużenie czasu postępowań	
127.	RPO	Art. 20 ust. 2	W art. 20 ust. 2 przewidziano uregulowanie intertemporalne, zgodnie z którym, „jeżeli w sprawie, o której mowa w art. 1 ust. 1 ustawy, doręczenie pozwu konsumenta nastąpiło przed dniem jej wejścia w życie, skutki określone w art. 2 ust. 1 i 3 następują z dniem wejścia ustawy w życie”. Tymczasem nie widać żadnych podstaw dla wyłączenia z tego odesłania przepisu art. 2 ust. 2. Odesłanie powinno zatem wskazywać, że chodzi o skutki określone w art. 2 ust. 1 – 3. Takiej treści odesłanie zawarte zostało zresztą w uzasadnieniu projektu.	**Uwaga niezasadna.** Ust. 2 art. 2 nie określa skutków z tego względu odesłanie byłoby niezasadne.
128.	Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie	Art. 20 ust 3 pkt 1	Brakuje przecinka (chyba) po słowach „art. 2 ust. 3”.	**Uwaga niezasadna.**
129.	UOKiK	Art. 20 ust. 3	Zaproponowane rozwiązanie należy ocenić pozytywnie. Jednak powinno ono zostać uzupełnione o rozwiązanie obligujące sąd do zwrotu opłaty od wniosku o udzielenie zabezpieczenia. W praktyce tego rodzaju opłaty są ponoszone w przypadku wniesienia wniosku o udzielenie zabezpieczenia poza pozwem (poza pozwem złożenie wniosku o zabezpieczenie generuje po stronie powoda obowiązek uiszczenia opłaty w kwocie 100 zł).	**Uwaga niezasadna.** Obowiązek zwrotu opłat generowałby dodatkowe czynności sądu. Celem proponowanego rozwiązania jest odciążenie sądów.
130.	UKNF	Art. 20 ust. 2 i nast.	W związku z uwagą dotyczącą mechanizmu wstrzymania obowiązku spłaty kredytu zgodnie z art. 2 projektu ustawy, zgłaszamy także uwagę względem rozwiązań przewidzianych w art. 20 ust. 2-4 projektu ustawy (jako ściśle powiązanych z mechanizmem zawieszenia spłaty wyłączającym konieczność uzyskania zabezpieczenia).	**Uwaga niezasadna.** Przewidziane w art. 2 rozwiązanie ma charakter materialnoprawny. Nie narusza prawa do sądu przedsiębiorcy, ponieważ zachowa możliwość wystąpienia z powództwem z art. 189 KPC.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Niezależnie od tego, nawet przy założeniu funkcjonowania mechanizmu zawieszenia spłaty kredytu, rozwiązaniem nieproporcjonalnym wydaje się uskutecznienie go względem umów, co do których doręczenie pozwu konsumenta nastąpiło przed dniem wejścia ustawy w życie (art. 20 ust. 2 projektu ustawy). Przedmiotowe rozwiązanie wydaje się ponadto naruszać prawo przedsiębiorcy do sądu (mając na względzie przewidziane w art. 20 ust. 3 umorzenie postępowania w przedmiocie zażalenia na postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia przez wstrzymanie obowiązku spełniania przez konsumenta świadczeń wynikających z umowy kredytu).	Konieczność rozpoznawania zażaleń od postanowień w przedmiocie zabezpieczenia w sprawach frankowych w istotny sposób wpływa na możliwości rozpoznawania innych spraw przez sądy apelacyjne, zwłaszcza przez Sąd Apelacyjny w Warszawie. Obciążenie sądów apelacyjnych, które muszą rozpatrywać znaczną liczbę zażaleń w sprawach frankowych, stanowi realny problem systemowy. Proponowane rozwiązanie ma charakter kompleksowy i upraszcza postępowanie, eliminując potrzebę wydawania tysięcy analogicznych postanowień i rozpatrywania kolejnych tysięcy zażaleń w sprawach o bardzo zbliżonym charakterze.
131.	RPO	Art. 20 ust. 4	W art. 20 ust. 4 projektu wskazano, że „zażalenie na postanowienie o udzieleniu lub odmowie udzielenia zabezpieczenia w sposób, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, wniesione po dniu wejścia w życie ustawy, pozostawia się w aktach sprawy bez rozpoznania”. Tymczasem ust. 2 tego artykułu nie zawiera żadnego punktu jako osobnej jednostki redakcyjnej, zaś sposoby zabezpieczenia wymienione zostały w ust. 3 pkt 1. Niewątpliwie zatem zawarte w art. 20 ust. 4 odesłanie dotyczące sposobu zabezpieczenia, powinno wskazywać na ust. 3 pkt 1 zamiast ust. 2 pkt 1.	**Uwaga zasadna.**
132.	Sąd Okręgowy w Gdańsku	Art. 20	Przepis godzi w fundamentalną zasadę lex retro non agit.	**Uwaga niezasadna.** Przepisy projektu ustawy co do zasady zawierają przepisy procesowe. W polskim postępowaniu cywilnym w zakresie przepisów intertemporalnych obowiązuje zasada

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
				bezpośredniego działania nowego prawa procesowego (zasada aktualności – „tempus regit actum"). Oznacza to, że nowe przepisy procesowe stosuje się również do postępowań wszczętych przed ich wejściem w życie, a jeszcze niezakończonych. W przypadku rozwiązania materialnoprawnego z art. 2 proponuje się przepis szczególny – art. 20 ust. 2 projektu.
133.	UKNF	Artykuł 21	W związku z uwagą dotyczącą mechanizmu wstrzymania obowiązku spłaty kredytu zgodnie z art. 2 projektu ustawy, zgłaszamy uwagę także względem art. 21 projektu ustawy (jako ściśle powiązanego z mechanizmem zawieszenia spłaty oraz brakiem możliwości udostępnienia informacji o niespełnieniu świadczeń wynikających z umowy kredytu – przewidzianym w art. 2 ust. 3 projektu ustawy).	Uwagę omówiono przy rozpatrywaniu uwagi do art. 2.
134.	RPO	Art. 23	Stosownie do projektowanego art. 23, w sprawach, „w których przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy przyjęto skargę kasacyjną do rozpoznania, Sąd Najwyższy zmienia postanowienie o przyjęciu do rozpoznania skargi kasacyjnej i odmawia przyjęcia jej do rozpoznania, jeżeli w sprawie nie występuje już zagadnienie prawne lub nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, a zarazem nie zachodzą okoliczności określone w art. 398^9 § 1 pkt 3 lub 4 Kodeksu postępowania cywilnego". Przewidziano także, że ww. postanowienia Sąd Najwyższy wydaje na posiedzeniu niejawnym w składzie jednego sędziego. Nadto, nie stosuje się art. 79 ust. 1 pkt 2 lit. b	**Uwaga zasadna.** Regulację ograniczono jedynie do skarga kasacyjnych złożonych przez kredytodawców.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, czyli sąd z urzędu nie zwraca stronie trzech czwartych uiszczonej opłaty od skargi kasacyjnej nieprzyjętej do rozpoznania przez Sąd Najwyższy. W uzasadnieniu do projektu wskazano, że proponowana regulacja znajduje „uzasadnienie w fakcie, że w wielu takich sprawach – już po przyjęciu skarg kasacyjnych – zdezaktualizowały się wskazane w nich zagadnienia prawne oraz rozbieżności w orzecznictwie, czyli określone w art. 3989 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Biorąc pod uwagę publiczny cel skargi kasacyjnej (rozstrzyganie wątpliwości prawnych i ujednolicanie orzecznictwa), nie ma już uzasadnienia do rozpoznawania takich skarg kasacyjnych przez Sąd Najwyższy. W związku z tym proponuje się, by Sąd Najwyższy w ramach powtórnego przedsądu mógł zmienić postanowienie o przyjęciu do rozpoznania skargi kasacyjnej i odmówić przyjęcia jej do rozpoznania, jeżeli w sprawie nie występuje już zagadnienie prawne lub nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. W celu zagwarantowania praw stron, w szczególności kredytobiorców, wprowadzone zostanie zastrzeżenie, że w ramach powtórnego przedsądu nie będzie można odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, jeżeli zachodzą okoliczności określone w art. 398^9 § 1 pkt 3 lub 4 k.p.c.” (tj. zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona). W świetle orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, żaden przepis Konstytucji nie ustanawia gwarancji trójinstancyjności postępowania sądowego, prawo do kasacji nie stanowi zaś koniecznego elementu prawa do sądu. Nie istnieje konstytucyjne „prawo do trzeciej instancji”	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			czy „prawo do kasacji” (zob. wyrok TK z 31.03.2005 r., SK 26/02). „Przepisy k.p.c. nie muszą zatem zapewniać stronom prawa do rozpatrzenia sprawy przez Sąd Najwyższy, a możliwość odwołania się do trzeciej instancji wykracza poza konstytucyjne minimum” (wyrok TK z 30.05.2007 r., SK 68/06). Stanowisko to znajduje podbudowę w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (skarga nr 52039/99; skarga nr 13990/04), który stwierdził, że Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności nie gwarantuje prawa do rozpoznania sprawy cywilnej przez trzy instancje sądowe. W odniesieniu do przedsądu Trybunał Konstytucyjny zwracał uwagę, że „ustawodawca, kształtując model przedsądu kasacyjnego, dysponuje dużą swobodą wyboru środków legislacyjnych” (postanowienie TK z 17.12.2009 r., Ts 26/08). „W ramach przedsądu dopuszczalne jest bowiem istnienie mniej rygorystycznych gwarancji procesowych (por. wyrok TK z 16 stycznia 2006 r., sygn. SK 30/05)” (wyrok TK z 30.05.2007 r., SK 68/06). Nie oznacza to jednakże, że wprowadzając skargę kasacyjną, ustawodawca zwolniony jest z ujęcia jej przesłanek w zgodzie z normami, zasadami i wartościami konstytucyjnymi. Niedopuszczalne jest więc wprowadzanie regulacji, pozwalających na rozpoznanie środków prawnych arbitralnemu uznaniu sądów czy naruszających konstytucyjną zasadę równości. Projekt ustawy przewiduje przeprowadzenie powtórnego przedsądu w sprawach frankowych. Nie dokonano przy tym rozróżnienia na skargi wniesione przez konsumentów i przedsiębiorców, wszystkie mają podlegać tym samym zasadom. Tymczasem uczestnicy seminarium słusznie podnosili, że procesy w sprawach	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			frankowych toczyły się niejednokrotnie od wielu lat, zaś w ciągu ostatnich 10 lat kształtowała się jednolita linia orzecznicza, lecz nie oznacza to, że w każdej sprawie konsument uzyskał rozstrzygnięcie zgodne z wykładnią prokonsumencką. W tej sytuacji, dokonanie ponownego przedsądu, gdy skarga kasacyjna została przyjęta do rozpoznania, może doprowadzić do pozbawienia konsumenta sprawiedliwego rozstrzygnięcia, gdyż dopiero Sąd Najwyższy mógł naprawić czy skorygować błędy orzecznicze sądów powszechnych. Przewidziane rozwiązanie rodzi obawy o naruszenie konstytucyjnej zasady zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa, wywodzonego z zasady demokratycznego państwa prawnego (art. 2 Konstytucji RP). Tymczasem, wprowadzanie nowych rozwiązań proceduralnych powinno respektować tę zasadę. Konsumenci w toku sporu sądowego zostaną zaskoczeni nowym rozwiązaniem prawnym, będącym niekorzystnym w niektórych sytuacjach, gdy to konsument wniósł skargę kasacyjną przyjętą następnie do rozpoznania przez Sąd Najwyższy. Obywatele mają zaś prawo oczekiwać, że racjonalny ustawodawca nie będzie zmieniał w trakcie „reguł gry", tym bardziej w sytuacji, gdy skutki wprowadzenia zmian mogą okazać się niekorzystne dla słabszej strony procesu. Trudno również uznać proponowane rozwiązania za zgodne z zasadą równości (art. 32 ust. 1 Konstytucji RP). Wyłącznie bowiem wobec konsumentów pozostających w sporze sądowym z bankami na tle zawartych umów kredytu denominowanego lub indeksowanego do franka szwajcarskiego, ustawodawca wprowadza instytucję ponownego przedsądu. Pogorszenie sytuacji prawnej pewnej grupy podmiotów trudno też uznać za proporcjonalne ze względu na przyspieszenie	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			rozpoznawania spraw innych podmiotów czy odciążenia Sądu Najwyższego przy rozpoznawaniu spraw dotyczących kredytów frankowych. Podczas seminarium podnoszono, że to ustawodawca powinien we własnym zakresie znaleźć instrumenty czy rozwiązania (np. zapewnienie właściwej liczbowo obsady sądów i zaplecza kadrowego pracowników administracyjnych), pozwalające na sprawne rozpoznawanie spraw, lecz nie może to mieć miejsca kosztem jednej grupy obywateli. W świetle powyżej wyrażanych wątpliwości, wskazujących na pogorszenie sytuacji konsumentów, trudno także uznać za zgodne z zasadą równości rozwiązanie, będące odstępstwem od zasady zwrotu stronie przez sąd z urzędu trzech czwartych uiszczonej opłaty od skargi kasacyjnej nieprzyjętej do rozpoznania przez Sąd Najwyższy, z uzasadnieniem, iż nie dochodzi do pogorszenia jego sytuacji, „ponieważ w razie oddalenia skargi kasacyjnej zwrot opłaty także by nie przysługiwał". Wątpliwą pozostaje też zachęta, w świetle uzasadnienia projektu, w postaci możliwości odzyskania zwrotu części opłaty, nie czekając na powtórny przedsąd, gdy w ciągu 6 miesięcy od wejścia ustawy w życie strona cofnie skargę kasacyjną (art. 15 ust. 3), w sytuacji niekorzystnego rozstrzygnięcia wobec konsumenta, kwestionowanego właśnie skargą kasacyjną przyjętą już do rozpoznania przez Sąd Najwyższy.	
135.	Sąd Najwyższy	Art. 23	Mimo, że cała opiniowana ustawa ma charakter wyjątkowy, to można zaryzykować stwierdzenie, że rozwiązanie zaproponowane w jej art. 23 jest zupełnie szczególne. *De facto* może ono zostać uznane za wprowadzenie kolejnego szczebla postępowania przed Sądem Najwyższym oraz podważanie mocy wiążącej orzeczeń Sądu Najwyższego. W	**Uwaga częściowo zasadna.** Zmodyfikowano treść przepisu. Rozwiązanie jest usprawiedliwione skalą napływu skarg kasacyjnych w sprawach frankowych do SN oraz rozwiązaniem

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			myśl bowiem tej regulacji, w odniesieniu do spraw, których dotyczy projekt, z mocy prawa ma zostać dokonany ich ponowny przedsąd przez Sądem Najwyższym. Ustawodawca w istocie uchyla moc wiążącą postanowień Sądu Najwyższego o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania, nakazując ponowne zbadanie każdej sprawy pod kątem zasadności przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dotyczy to każdej sprawy rozpoznanej na przedsądzie, bowiem przed zastosowaniem normy wynikającej ze wskazanego przepisu niezbędna jest w każdej sprawie ocena, czy jest to przypadek, gdy w sprawie nie występuje już zagadnienie prawne lub nie istnieje potrzeba wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. O ile można zrozumieć względy stojące za tym rozwiązaniem, o doniosłym znaczeniu, bowiem służące zapewnieniu możliwości realizacji swoich zadań przez Sąd Najwyższy, to jednak takie rozwiązanie jest zbyt daleko idące. Po pierwsze, może ono silnie nadszarpnąć autorytet władzy sądowniczej, a w szczególności Sądu Najwyższego. Stanowi bowiem niebezpieczny precedens, aczkolwiek dobrze uzasadniony, gdy władza ustawodawcza bezpośrednio ingeruje w toczące się postępowania sądowe w taki sposób, że umożliwia uchylanie konkretnych orzeczeń w nich zapadłych. Po drugie, choć w przypadku tego rodzaju spraw, których dotyczy ta ustawa, ich skala jest bardzo duża, to jednak sam problem jurydyczny występuje też w innych kontekstach. Niejednokrotnie zdarza się i może się zdarzyć, że skarga	szeregu kwestii prawnych przez SN i TSUE w tych sprawach.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			kasacyjna zostaje przyjęta do rozpoznania, a przed jej rozpoznaniem zostaje wyjaśnione zagadnienie prawne, które to uzasadniało. Istotne jest wszak to, że ocena skargi kasacyjnej w każdym etapie postępowania przed Sądem Najwyższym następuje na chwilę orzekania, co proponowana regulacja przekreśla. Po trzecie, wprowadza ona zasadę działania prawa wstecz i to w odniesieniu do normy postępowania cywilnego. O ile w przypadku norm prawa cywilnego materialnego nie jest to wykluczone *a limine*, lecz zawsze powinno być szczególnie dobrze uzasadnione, to w przypadku norm postępowania cywilnego nie wydaje się nawet w przypadkach nadzwyczajnych zasadne regulowanie tych faz (etapów) postępowania, które już się zakończyły (dokonały) z chwilą wejścia w życie nowych przepisów. Reasumując, mimo pragmatycznego waloru proponowanego rozwiązania z perspektywy funkcjonowania Sądu Najwyższego, ze względu na jego godzenie w istotę systemu postępowania cywilnego i pozycji oraz orzeczeń Sądu Najwyższego, należy zdecydowanie opowiedzieć się za rezygnacją z powołanego mechanizmu. Gdyby jednak ustawodawca był zdeterminowany do wprowadzenia go, to niezbędne byłoby obwarowanie tego dodatkowymi gwarancjami proceduralnymi dla stron. Po pierwsze, nietrafne wydaje się, że tego rodzaju ponownej kontroli zasadności przyjęcia skargi kasacyjnej miałby dokonywać Sąd Najwyższy w składzie jednego sędziego na posiedzeniu niejawnym. Oznaczałoby to, że jeden sędzia samodzielnie	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			uchylałby orzeczenie innego sędziego. Należałoby być może przewidzieć, że takie szczególne, ponowne postępowania „przedsądowe" musiałby zapadać w składzie trzech sędziów Sądu Najwyższego. Po drugie, ze względu na znaczenie komunikacyjnych funkcji Sądu Najwyższego trzeba by rozważyć wprowadzenie reguły, zgodnie z którą takie postanowienia Sądu Najwyższego powinny być uzasadniane z urzędu, a obligatoryjnym elementem merytorycznym uzasadnienia musiałoby być precyzyjne wskazanie, dlaczego zagadnienia wcześniej uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania już tego nie uzasadniają (np. przez powołanie i omówienie konkretnego stanowiska TSUE).	
136.	Sąd Okręgowy w Warszawie	Uwaga ogólna	Pożądana byłaby nowelizacja art. 9 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw polegająca na przedłużeniu stosowania art. 479(43) k.p.c. na okres kolejnych 10 lat. W rejestrze klauzul niedozwolonych znajduje się kilka klauzul przeliczeniowych stosowanych przez banki (vide: pozycje nr 3178, 3179, 5743 i 7770), które w oparciu o powyższy przepis mogą być uznawane za niedozwolone postanowienia umowne bez potrzeby przeprowadzania obszernego postępowania dowodowego. Stanowisko to ma oparcie w orzecznictwie SN i TSUE (vide: uchwała składu 7 sędziów SN z 20.11.2015 r., III CZP 17/15, a także wyroki TSUE z: 26.04.2012 r., C-472/10, Invitel, pkt 44; 26.04.2012r., C-119/15, pkt 47; 21.09.2023 r., C-139/22, pkt 40-46).	Uwaga niezasadna. W tym zakresie istnieje utrwalone orzecznictwo sądów i nie ma potrzeby odwoływania się do rejestru klauzul niedozwolonych.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
137.	Sąd Apelacyjny w Warszawie	Uwaga ogólna	Biorąc pod uwagę cel przedstawionego projektu, samo jego przedłożenie ocenić należy pozytywnie. Projektowane przepisy nie wykorzystują jednak wszystkich możliwości, które mogłyby służyć osiągnięciu tego celu w zakresie organizacji postępowania, czynności procesowych stron, wykorzystania instrumentów z zakresu polityki fiskalnej (tj. kosztów sądowych). Istnieje zatem obawa że przedłożone propozycje nie pozwolą na osiągnięcie celów stawianych regulacji. W szczególności przedłożony projekt nie zawiera rozwiązań, które mogłyby doprowadzić do radykalnego zmniejszenia liczby już toczących się postępowań, a proponowane rozwiązania nie pozwolą na osiągnięcie takich celów – w szczególności brak rozwiązań skutecznie promujących ugodowe załatwienie spraw. Projekt nie zawiera także rozwiązania problemu skupienia nadmiernej liczby spraw w nielicznych sądach, w szczególności w sądach odwoławczych. Niektóre rozwiązania budzą też wątpliwości w zakresie zgodności z regulacjami wyższego rzędu – Konstytucją RP oraz EKPCz.	Uwaga ogólna. Nie zawiera propozycji rozwiązania zdiagnozowanego stanu rzeczy.
138.	UKNF	Dodanie nowej jednostki redakcyjnej	Proponuje się rozszerzenie projektu ustawy o zmianę brzmienia **art. 183[12] § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego** (Dz. U. z 2024 r. poz. 1568, z późn. zm.) polegającą na zastąpieniu zdania drugiego i trzeciego odpowiednio zmodyfikowanym postanowieniem, o jakie projekt uzupełnia art. 233 § 1 ww. ustawy, tj. o zdanie „Jeżeli do zawarcia ugody dochodzi w ramach posiedzenia zdalnego, a także, jeżeli podpisanie ugody jest z innych	Uwaga niezasadna. Projektowane przepisy umożliwiają zawieranie ugód mediacyjnych z wykorzystywaniem kwalifikowanego podpisu elektronicznego (UDER5).

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			przyczyn niemożliwe, mediator stwierdza niemożność podpisania ugody w protokole.”. Artykuł 17 pkt 6 projektu ustawy przewiduje wprowadzenie zmiany w przepisach ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, zgodnie z którą, jeżeli do zawarcia ugody dochodzi w toku posiedzenia zdalnego, a także gdy podpisanie ugody jest z innych przyczyn niemożliwe, sąd stwierdza niemożność podpisania ugody w protokole. Ponieważ postępowanie mediacyjne prowadzone w trybie pozasądowym odbywa się zasadniczo zdalnie, odpowiedni przepis powinien się znaleźć także w art. 183^{12} § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego.	
139.	KIRP	Uwaga ogólna	Przyspieszeniu i uproszczeniu postępowania w sprawach frankowych mogłoby służyć wprowadzenie systemu prekluzji w zakresie koncentracji materiału procesowego. Rozwiązanie to korespondowałoby z możliwością rozpoznawania spraw na posiedzeniach niejawnych, przesłuchiwania na piśmie stroń i na podstawie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego – odbieranie na piśmie zeznań od świadków i zapobiegało nadmiernemu przedłużaniu postępowania przez nielojalne strony, które mając świadomość ryzyka przegranej, mogą składając różne pisma, w tym zawierające wnioski dowodowe, dążyć do przedłużenia postępowania.	**Uwaga ogólna.** Część proponowanych rozwiązań zawiera projekt. Ich wykorzystywanie pozostawiono sądom. Nie dostrzega się problemu z koncentracją materiału dowodowego w sprawach frankowych.
140.	RF	Uwaga ogólna – tytuł ustawy	Należy nadać brzmienie: USTAWA z dnia … o szczególnych rozwiązaniach w zakresie rozpoznawania spraw dotyczących zawartych z konsumentami umów kredytu denominowanego lub indeksowanego do waluty obcej oraz pożyczki hipotecznej denominowanej lub indeksowanej do waluty obcej.	**Uwagę częściowo uwzględniono.**

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Uzasadnienie poprawki: Zaproponowano zmianę tytułu ustawy poprzez dodanie słów: „lub pożyczki hipotecznej denominowanej lub indeksowanej" oraz zastąpienie słów „franka szwajcarskiego" słowami „waluty obcej". Stanowić to będzie wyraźną wskazówkę interpretacyjną, że zakresem ustawy nie są objęte wyłącznie umowy o kredyt denominowany lub indeksowany, ale także umowy pożyczki hipotecznej indeksowanej lub denominowanej. Ponadto będzie to stanowić wskazówkę interpretacyjną, że chodzi o kredyty i pożyczki denominowane oraz indeksowane nie tylko do franka szwajcarskiego, ale do każdej waluty obcej.	
141.	RPO	Uwaga ogólna	W myśl art. 76 Konstytucji RP konsument podlega szczególnej ochronie przez władze publiczne. Dyrektywa ta skierowana jest także do władzy ustawodawczej, tworzącej lub zmieniającej prawo dotyczące konsumentów, na której to spoczywa „obowiązek uchwalenia ustaw zapewniających dostateczny zakres ochrony". 2. Analiza niniejszego projektu pozwala na postawienie zarzutów odnośnie do konstytucyjności przewidzianych rozwiązań. W celu sprostania zasadom sprawności i szybkości postępowania, by umożliwić rozpoznawanie spraw bez zbędnej zwłoki innych skarżących, przewiduje się wprowadzenie rozwiązań naruszających prawa kredytobiorców frankowych. Proponowane regulacje mogą bowiem prowadzić do naruszenia zasady równości tej grupy konsumentów w dochodzeniu praw przed sądami (art. 32 ust. 1 Konstytucji RP), przez wprowadzenie nowych i odmiennych zasad, m.in. w zakresie możliwości podniesienia zarzutu potrącenia czy ponownego przedsądu. Naruszone może zostać prawo do	**Uwaga częściowo zasadna.** Projekt nie przewiduje uszczuplanie praw obywateli. Projektodawca przy formułowaniu propozycji ustawowych musi uwzględniać również interes publiczny, wyrażający się w potrzebie zapewnienia dostępu do sądów dla wszystkich obywateli i zapewnieniu sprawności postępowania sądowego, zwłaszcza w kategorii spraw, które są powtarzalne i w których większość problemów prawnych zostało już wyjaśnionych w orzecznictwie sądów powszechnych, SN i TSUE. Wycofano się z części kwestionowanych rozwiązań. Część zostanie zaproponowana w innym projekcie ustawy dotyczącym stricte zmiany KPC.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			sądu przyznające każdemu prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP). Władze publiczne zobowiązane są do tego, by zapewnić obywatelom dostęp do sądu, ale nie może to następować przez uszczuplanie praw jednej grupy obywateli. Nadto, jednorazowe wprowadzenie regulacji ograniczających prawo do sądu jednej grupy obywateli rodzi uzasadnione obawy, czy w przyszłości państwo ponownie nie sięgnie do takiej epizodycznej ustawy w celu regulowania innego obszaru, kosztem jakiejś grupy społecznej. Wątpliwości natury konstytucyjnej budzi uregulowanie przewidujące możliwość złożenia wniosku o rozliczenie – za zgodą powoda – nieważnej umowy kredytu na etapie postępowania przed sądem drugiej instancji. Regulacja ta pozbawia konsumentów możliwości poddania kontroli odwoławczej zgłoszonego na *de facto* końcowym etapie postępowania wniosku, przez co może pozostawać w sprzeczności z art. 176 ust. 1 Konstytucji RP, statuującego zasadę co najmniej dwuinstancyjności postępowania sądowego. Tożsamą uwagę należy odnieść do regulacji umożliwiającej zgłoszenie zarzutu potrącenia aż do zamknięcia rozprawy przed sądem drugiej instancji lub do wydania wyroku przez sąd drugiej instancji, gdy sprawa podlega rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Do naruszenia zasady demokratycznego państwa prawnego i wywodzonej z niej zasady zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa (art. 2 Konstytucji RP) może dojść przez wprowadzenie instytucji ponownego przedsądu w sprawach kasacyjnych.	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Nie można również pominąć faktu, iż ustawą epizodyczną dokonuje się zmian kodeksowych (*vide* mediacja i postępowanie pojednawcze). Wprawdzie w świetle orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego oraz postanowień Konstytucji RP, nie przyznaje się kodeksom szczególnego miejsca w hierarchii źródeł prawa, to jednak „Zasady prawidłowej legislacji wymagają […], by ustawodawca nader rozważnie podejmował nowelizację kodeksów, a w każdym razie, by powstrzymywał się od nowelizowania ich drogą pośrednią, gdy pozornie niezmieniony tekst kodeksu zostaje wydrążony z treści postanowieniami ustaw szczegółowych. Jest to szczególnie ważne, gdy nowelizacja ma dotyczyć kodeksowych unormowań o charakterze zasadniczym, przesądzających samą istotę poszczególnych instytucji danej gałęzi prawa" (Wyrok TK z 19.09.2008 r., K 5/07 oraz cytowane orzeczenie TK z 18.10.1994 r., K 2/94). W literaturze podnosi się także, że „Rola kodeksów jest jednak wyjątkowa. Polega bowiem nie tylko na wyczerpującym uregulowaniu obszernej dziedziny spraw, ale i na usystematyzowaniu poszczególnych działów prawa, ustaleniu ich przewodnich zasad, a także stabilizacji stanu prawnego w danej dziedzinie, a w konsekwencji – umocnieniu zaufania i szacunku obywateli do prawa". 3. Zasadniczym pozostaje zatem pytanie, czy pojawienie się niniejszej ustawy epizodycznej jest korzystnym rozwiązaniem dla konsumentów, którzy zawarli umowę kredytu denominowanego lub indeksowanego do franka szwajcarskiego.	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
142.	Prokurator Regionalny w Gdańsku	Uwaga ogólna	Zasadne byłoby uregulowanie kwestii zwolnienia strony powodowej od kosztów związanych z wniesieniem pozwu.	Uwaga niezasadna. Przepisy ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych zawierają już preferencyjne rozwiązania dotyczące opłaty sądowej wnoszonej przez konsumenta pozostającego w sporze z bankiem.
143.	Prezes Sądu Apelacyjnego w Szczecinie	Uwaga ogólna	Projekt nie wydaje się być poprzedzony odpowiednią i pogłębioną analizą praktyki w sprawach wynikających z udzielania kredytów indeksowanych/denominowanych do walut obcych, a przyjęte rozwiązania jawią się raczej, jako poszukiwanie (kosztem rzetelnej legislacji) środków, które w zamyśle projektodawcy mogą ograniczyć liczbę spraw z powództwa banków o zwrot świadczenia spełnionego na podstawie nieważnej umowy. Całość regulacji zdaje się zmierzać do skłonienia banków do zgłaszania swoich roszczeń w sprawach zawisłych z powództw kredytobiorców czy to w formie wniosku z art. 7 projektowanej ustawy, czy też zarzutu potrącenia (odpowiednio zliberalizowanego na potrzeby sporów „frankowych", jeśli chodzi o przesłanki dopuszczalności, a także ograniczenie co do terminu zgłoszenia) zarzutu potrącenia i równoległego cofania powództw w sprawach wytaczanych o zwrot kapitału. Przy uwzględnieniu wynikającej z jego art. 14 „zachęty" w postaci istotnego zredukowanych opłaty sądowej od wniosku pozwanego regulowanego w art. 7 oraz przewidzianego w art. 15 rozszerzenia obowiązku zwrotu części opłaty od cofniętego pozwu, apelacji i skargi kasacyjnej, całość projektu zdaje się zmierzać raczej do osiągnięcia li tylko wyniku statystycznego. Tak należy oceniać dążenie do zakończenia umorzeniem postępowania części spraw wywoływanych powództwami banków. Trudno jest	**Uwaga niezasadna.** Wycofano się z rozwiązania przewidzianego w art. 7. Dla zmniejszenia obciążenia sądów konieczne jest wprowadzenie rozwiązania, które umożliwiałoby możliwość rozpoznania wzajemnych roszczeń stron bez konieczności mnożenia ilości postępowań.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			natomiast przyjąć, by rozwiązania projektu rzeczywiście służyć mogły rozwiązaniu problemu wynikającego z istotnie przeciążającego system sądowy wpływu spraw z tej kategorii, powodującego istotne ograniczenie prawa do sądu nie tylko stron tych postępowań sądowych, ale też innych podmiotów oczekujących na rozstrzygnięcia w sprawach cywilnych niezwiązanych z obrotem bankowym. Połączenie w jednym postępowaniu kilku roszczeń nie wpływa na skrócenie tego postepowania. Przeciwnie – powodować będzie skutki w postacie jego istotnego skomplikowania i przedłużenia.	
144.	Prezes Sądu Apelacyjnego w Szczecinie	Uwaga ogólna	Podstawową wadą projektu jest brak jakichkolwiek rozwiązań pozwalających na sankcjonuje w procesie praktyki przedsiębiorców polegającej na nierespektowaniu wiążącej wykładni prawa dokonywanej w orzecznictwie TSUE i opartego na niej orzecznictwa sądów krajowych. Chodzi tu nie tylko o uproszczenie postępowania w tych miejscach, które są rzeczywiście najbardziej czasochłonne z perspektywy sądu (sędziego) uniemożliwiając równoległe rozpoznanie większej liczby spraw. Brak jest też takich regulacji, które pozwalałyby sankcjonować masową praktykę przedsiębiorców bankowych polegającą na ignorowaniu skutków orzeczeń TSUE i lekceważeniu orzecznictwa krajowego. To właśnie zaś taka praktyka powoduje rosnącą zaległość i czasochłonność postępowań sądowych w kategoriach spraw objętych projektem generując rosnące koszty społeczne. Projekt nie zawiera więc takich postanowień, które w skali globalnej mogły pozwolić na istotne rozwiązanie problemu liczby spraw związanych z omawianą problematyką i wynikającego stąd wydłużającego się czasu oczekiwania na rozstrzygnięcie. Analizując kolejne projektowane regulacje, nie sposób oprzeć się wręcz	Uwaga niezasadna. Proponowane przepisy wychodzą z założenia, że banki mają prawo do obrony swoich interesów przed sądem. Projekt zawiera propozycje uproszczenia rozwiązań proceduralnych, które w zamyśle projektodawców mają odciążyć sądy i umożliwić szybsze rozpoznawanie spraw frankowych.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			wrażeniu, że niektóre rozwiązania zmierzają w swojej istocie do „sanowania" negatywnych dla banków skutków procesowych przyjętej powszechnie przez przedsiębiorców bankowych strategii procesowej, która polegała na swoiście pojmowanej konsekwencji w ignorowaniu orzecznictwa TSUE i działaniu w każdej sprawie w sposób sugerujący, że przyjęto cel ujmowanego globalnie maksymalnego wydłużenia postępowań i odwleczenia uzyskania prawomocnego rozstrzygnięcia.	
145.	Prezes Sądu Apelacyjnego w Szczecinie	Uwaga ogólna	Ustawa nie zawiera rozwiązań najistotniejszych problemów wydłużających postepowanie. Za takie należy bowiem uważać praktyki przedsiębiorców bankowych polegające na swoistym rozdrobnieniu argumentacji faktycznej i prawnej, formułowanie rozbudowanych zarzutów faktycznych i prawnych przy jednoczesnym całkowitym ignorowaniu zarówno orzecznictwa TSUE, jak i utrwalonego orzecznictwa krajowego. Powoduje to w praktyce nadmierne zwiększenie nie tyle samoistnego postępowania dowodowego, co uzasadnień wyroków pierwszoinstancyjnych, które zgodnie z art. 327^1 k.p.c. i przy uwzględnieniu wymagań formułowanych w orzecznictwie, muszą odnosić się w płaszczyźnie faktycznej i prawnej do zarzutów formułowanych przez pozwanego. Podobnie w przypadku postępowania apelacyjnego zarzuty apelacyjne banku najczęściej (w ramach swoiście pojmowanego prawa do obrony) są nadmiernie rozbudowane i dotyczą najczęściej kwestii wielokrotnie już rozstrzygnięty w orzecznictwie negatywnie dla przedsiębiorcy). Wymaganiem sądu odwoławczego jest jednak powielenie argumentacji wielokrotnie omawianej, co powoduje dodatkowe czasochłonne nakłady pracy. Postulować wiec należy regulacje, która pozwoliłaby na uproszczenie uzasadnienia	**Uwaga niezasadna.** Proponowane przepisy wychodzą z założenia, że banki mają prawo do obrony swoich interesów przed sądem. Uzasadnienie orzeczenia sądu stanowi podstawowy element prawa do sądu i jest niezbędnym gwarantem rzetelności postępowania sądowego. Odpowiednio skonstruowane uzasadnienie umożliwia stronom zrozumienie motywów rozstrzygnięcia oraz zapewnia kontrolę instancyjną i społeczną nad działalnością organów wymiaru sprawiedliwości. Uproszczenie uzasadnień sądowych, które nie zawierałyby wyczerpującego omówienia zarówno stanu faktycznego jak i prawnego, pozbawiałoby strony rzeczywistej możliwości weryfikacji prawidłowości rozstrzygnięcia i skutecznego wniesienia środków odwoławczych.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			nap poprzez odwołanie się w toku procesu do prawomocnego rozstrzygniecie w innej sprawie z udziałem tego samego pozwanego banku (innego konsumenta) dotyczącej tego samego wzorca umownego i wskazania, ze w sprawie obecnie rozpoznawanej rozpatrywane będą tylko takie zarzuty, które nie została wyjaśnione w poprzedniej sprawie. Podstawą takiego rozwiązania mogłaby być odpowiednia nowelizacja art. 1561 k.p.c. Następnie regulacja o uzasadnieniu wyroku sporządzanym zwłaszcza na wniosek pozwanego mogłaby pozwalać na poprzestaniu w warstwie prawnej na odwołaniu się do oceny wzorca umownego dokonanej w poprzedniej sprawie (jeśli jest ona zgodna ze stanowiskiem strony powodowej) i omówieniu wyłącznie takich zarzutów, które nie były przedmiotem poprzedniego rozstrzygnięcia.	
146.	Prezes Sądu Apelacyjnego w Szczecinie	Uwaga ogólna	Rozważać należy też wprowadzenie takich regulacji, które sankcjonować wyraźnie będą postawę podmiotów profesjonalnych ignorującą (pod pozorem wykonywania prawa do obrony) dotychczasową wykładnię prawa w utrwalonym i znanym powszechnie podmiotom bankowym orzecznictwo TSUE a także utrwalone orzecznictwo krajowe. Najprostszym rozwiązaniem, jakie jawi się w świetle praktyki jest odpowiednie ukształtowanie obowiązku ponoszenia kosztów procesu. W tym zakresie odwołać się można i wyraźnie inkorporować do prawa krajowego oraz odpowiednio rozwinąć np. konstrukcję złej wiary przedsiębiorcy (akceptowaną w orzecznictwie TSUE na tle pytań prejudycjalnych zadawanych zwłaszcza przez sądy hiszpańskie na tle spraw dotyczących dyrektywy 93/13 - por. np. wyrok TSUE z 22.09.2022 C-215/21, wyrok TSUE z 13.07.2023 r., C-35/22). W orzecznictwie tym wskazuje się na wynikający z art. 7 Dyrektywy obowiązek egzekwowania	Uwaga niezasadna. Obowiązujące przepisy zawierają już możliwość podwyższenia wynagrodzenia pełnomocnika występującego w sprawie (§ 16 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz § 16 rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie).

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			od przedsiębiorcy stosowania się także w praktyce przedprocesowej do ocen związanych z abuzywnością wzorców umownych wynikających z utrwalonego orzecznictwa. Warto przy tym zwrócić uwagę tez na to, że w orzecznictwie TSUE przyjęto, że „w dziedzinie nieuczciwych warunków w umowach zawieranych przez przedsiębiorcę z konsumentem, będącej przedmiotem bogatego orzecznictwa krajowego, należy oczekiwać również od instytucji bankowych, że podejmą inicjatywę polegającą na zwróceniu się do swoich klientów, których umowy zawierają takie warunki, przed wytoczeniem przez nich jakiegokolwiek powództwa do sądu, w celu uchylenia skutków tych warunków” (por. pkt. 32 cytowanego wyżej wyroku TS z 13.07.2023 r., C-35/22). Formułuje się więc obowiązek pozytywnego działania przedsiębiorcy w sytuacji gdy z orzecznictwa tego wynika, iż umowy zawarte przy użycie wzorca zastosowanego przez tego przedsiębiorcę zawierają postanowienia abuzywne a ich skutkiem jest nieważność stosunku prawnego. Zaniechanie tego obowiązku powoduje złą wiarę przedsiębiorcy, która skutkuje konieczności poniesienia przezeń kosztów procesu należnych konsumentowi niezależnie do wyniku sprawy. W ramach ustawy epizodycznej poprzez odpowiednią modyfikację art. 103 k.p.c. można więc wprowadzić regulację nakładającą obowiązek poza procesowego stosowania się do utrwalonego orzecznictwa, sankcjonowany np. przyjęciem domniemania, że odmawiając uwzględnienia przed procesem (albo w toku postępowania poza procesem) uzasadnionych roszczeń i żądań konsumenta, pozwany przedsiębiorca prowadzi proces w złej wierze i niezależnie od jego ostatecznego wyniku jest zobowiązany do pokrycia całości kosztów konsumenta. Rozważać można w tej	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			płaszczyźnie np. związanie spisem kosztów lub umową konsumenta z pełnomocnikiem opiewająca na kwotę przekraczającą minimalne wynagrodzenie pełnomocnika (mieszczącą się w stawkach maksymalnych, przewidzianych w rozporządzeniach dotyczących wynagrodzeniem adwokatów i radców prawnych). Regulacja ta nie będzie uznana za naruszającą równość stron, zwłaszcza w odniesieniu do banków, biorąc pod uwagę ich pozycję ekonomiczną i instytucjonalną. Natomiast zagrożenie obowiązkiem zapłaty podwyższonych kosztów w szerokiej skali odpowiedniej do liczy spraw prowadzonych przez poszczególne banki, może stanowić element ekonomiczny zwiększający rozwagę przy podejmowaniu decyzji, co do linii obrony.	
147.	Prezes Sądu Apelacyjnego w Szczecinie	Uwaga ogólna	Istotny wpływ na zwiększenie liczby rozpoznawanych postępowaniach apelacyjnych spraw dotyczących kredytów z opcjami walutowymi, miałoby wprowadzenie w przypadku oddalenia apelacji, rozwiązania polegającego na możliwości powołania się w uzasadnieniu wyroku sądu odwoławczego na oceny prawne zaprezentowane w uzasadnieniu wyroku sądu pierwszej instancji bez potrzeby przytaczania własnej argumentacji prawnej, analogicznie, jak to ma miejsce w przypadku ustaleń faktycznych, które sąd drugiej instancji może przyjąć za własne (art. 387 § 21 pkt 1 k.p.c.). Niezależnie od tego, celowym wydaje się też wdrożenie rozwiązania polegającego na odstąpieniu od uzasadnienia wyroku oddalającego apelację banku również wówczas, gdy sąd odwoławczy w całości podzieliłby argumenty strony powodowej przytoczone w odpowiedzi na apelację (na wzór regulacji z art. 357 § 6 k.p.c.).	Uwaga niezasadna. Takie rozwiązanie stanowiłoby istotne naruszenie prawa stron do rzetelnego procesu oraz podważałoby sens kontroli instancyjnej w sprawach frankowych. Sąd odwoławczy ma obowiązek samodzielnie rozważyć wszystkie zarzuty apelacji i odnieść się do nich we własnym uzasadnieniu, ponieważ to właśnie szczegółowa analiza tych zarzutów jest istotą postępowania apelacyjnego. Automatyczne odesłanie do uzasadnienia sądu pierwszej instancji bez przedstawienia własnej analizy prawnej uniemożliwiałoby stronom poznanie rzeczywistych motywów rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji. Jednocześnie z uwagi na powtarzalność problemów

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
				prawnych sądy z reguły posiadają już opracowane poglądy dotyczące pojawiających się problemów w tych sprawach.
148.	Prezes Sądu Okręgowego w Opolu	Uwaga ogólna	Propozycja, aby dyspozycję art. 357 § 6 kpc rozszerzyć o sytuacje, gdy wyrokiem w sprawie objętej ustawą uwzględniono powództwo w całości. W sytuacji, gdy oddalono powództwo w części - by wyrok był uzasadniany (niezależnie od wniosków stron) tylko w części objętej oddaleniem. Uzasadnienie: konieczność sporządzania obszernych uzasadnień obejmujących wszystkie zarzuty (strony sporadycznie ograniczają zakres żądanego uzasadnienia), w sytuacji, gdy orzecznictwo jest już ugruntowane, jest czynnikiem w największym stopniu wpływającym na czas rozpoznawania spraw.	Uwaga niezasadna. Wyjaśnienie jak w uwadze wyżej.
149.	Prezes Sądu Okręgowego w Częstochowie	Uwaga ogólna	Projekt ustawy jest spóźniony i nie rozwiązuje problemów sporów sądowych w sprawach przedsiębiorca – konsument. Kluczowe dla rozwiązania tych problemów są zmiany w przepisach prawa bankowego. Postępowania sądowe i rozstrzygnięcia w sporach kredytów powiązanych z walutą obcą są powszechnie znane i wynikają z utrwalonego orzecznictwa TSUE, Sądu Najwyższego i sądów powszechnych. Ignorowanie ze strony banków prawomocnych orzeczeń sądów, negatywnie wpływa na organizacje pracy w sądach. Brak nowych regulacji w przepisach prawa bankowego uwzględniających orzecznictwo Trybunału i Sądów i dostosowujących polski system zawierania umów profesjonalista – konsument nieuchronnie doprowadzi do nowej o potencjale znacznie większym niż spory na tle umów powiązanych z walutą obcą fali wpływu sporów dotyczących sankcji kredytu darmowego czy też sporów opartych na wskaźnikach referencyjnych.	Uwaga niezasadna. Sprawy frankowe dotyczą umów zawartych w przeszłości, do których bliżej niesprecyzowane zmiany nie mogłyby znaleźć zastosowania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
150.	Prezes Sądu Okręgowego w Łodzi	Uwaga ogólna	Kredytobiorcy oczekiwali na ustawowe rozwiązanie stosunków spornych w sytuacji, w której linia orzecznicza jest już ukształtowana. Ustawodawca winien zatem rozważyć możliwość poszerzenia pozasądowego rozwiązania sporów z bankami, a nie pozostawiać stronom wyłącznie sądowej drogi dochodzenia roszczeń.	**Uwaga niezasadna.** Zamknięcie lub ograniczenie prawa konsumenta do dochodzenia roszczeń przed sądem stałoby w sprzeczności z dyrektywą Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich.
151.	Prezes Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim	Uwaga ogólna	Ustawa winna zawierać usprawnienie procedury cywilnej w zakresie uproszczenia formy uzasadnień sporządzanych przez Sąd I Instancji np. w formie blankietowej z ograniczeniem części rozważań prawnych.	**Uwaga niezasadna.** Proponowane przepisy wychodzą z założenia, że banki mają prawo do obrony swoich interesów przed sądem. Uzasadnienie orzeczenia sądu stanowi podstawowy element prawa do sądu i jest niezbędnym gwarantem rzetelności postępowania sądowego. Odpowiednio skonstruowane uzasadnienie umożliwia stronom zrozumienie motywów rozstrzygnięcia oraz zapewnia kontrolę instancyjną i społeczną nad działalnością organów wymiaru sprawiedliwości. Uproszczenie uzasadnień sądowych, które nie zawierałyby wyczerpującego omówienia zarówno stanu faktycznego jak i prawnego, pozbawiałoby strony rzeczywistej możliwości weryfikacji prawidłowości rozstrzygnięcia i skutecznego wniesienia środków odwoławczych.
152.	Prezes Sądu Okręgowego w	Uwaga ogólna	Założenia ustawy sprowadzają się do przyjęcia de facto rozliczenia stron pre saldo mimo przyjęcia w orzecznictwie Sądu Najwyższego i TSUE zasady dwóch kondygcji.	**Uwaga uwzględniona.** Zrezygnowano z art. 7.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Piotrkowie Trybunalskim			
153.	Prezes Sądu Apelacyjnego w Gdańsku	Uwaga ogólna	- ustawa w minimalnym stopniu przyspiesza tok postępowania w sprawach z powództw konsumentów; - zaproponowane rozwiązania powodują, że w sprawach z powództw konsumentów niejednokrotnie nakład pracy sędziego będzie większy, gdyż konieczne stanie się rozliczanie całego kredytu indeksowanego lub denominowanego tj. roszczeń obu stron umowy podczas gdy do tej pory badano tylko roszczenia kredytobiorców - brak instrumentów realnie skracających czas postępowania	**Uwaga niezasadna.** Nawet jeśli nakład pracy sędziego w pojedynczej sprawie się zwiększy w związku z koniecznością rozpoznania wzajemnych roszczeń, to z uwagi na zmniejszenie liczby spraw zakłada się zmniejszenie obciążenia sędziów i pracowników sądów obowiązkami związanymi z rozpoznawaniem spraw frankowych.
154.	SO w Bydgoszczy	Uwaga ogólna	Uwaga dotycząca objęcia proponowaną ustawą także innych walut, do których kredyty są denominowane i indeksowane, nie tylko waluty CHF, oraz – przede wszystkim Możliwość sporządzania uproszczonych uzasadnień do orzeczeń wydawanych w takich sprawach, np. w postaci formularza ze wskazaniem jedynie odpowiednich przepisów prawa i orzecznictwa, zastosowanego w sprawie	**Uwaga niezasadna.** Proponowane przepisy wychodzą z założenia, że banki mają prawo do obrony swoich interesów przed sądem. Uzasadnienie orzeczenia sądu stanowi podstawowy element prawa do sądu i jest niezbędnym gwarantem rzetelności postępowania sądowego. Odpowiednio skonstruowane uzasadnienie umożliwia stronom zrozumienie motywów rozstrzygnięcia oraz zapewnia kontrolę instancyjną i społeczną nad działalnością organów wymiaru sprawiedliwości. Uproszczenie uzasadnień sądowych, które nie zawierałyby wyczerpującego omówienia zarówno stanu faktycznego jak i prawnego, pozbawiałoby strony rzeczywistej możliwości weryfikacji prawidłowości rozstrzygnięcia i

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
				skutecznego wniesienia środków odwoławczych.
155.	SO w Słupsku	Uwaga ogólna	Ustawa nie uwzględnia w ogóle wielokrotnych wskazań TSUE, który nakazuje wydanie przepisów krajowych wykonawczych w stosunku do Dyrektywy 93/13, które będą zawierały zarówno sposób (procedurę) stwierdzania abuzywności przepisów/nieważności umowy jak i określone przez TSUE skutki takiej abuzywności/ nieważności – vide w szczególności teza 55 wyroku C-472/20, teza 61,68 i 70 wyroku C-520/21, teza 39 wyroku C-287/22.	**Uwaga niezasadna.** Przepisy umożliwiające stwierdzenie abuzywności przed sądem postanowień umowy zawierają KC i KPC.
156.	Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie	Uwaga ogólna	Przyspieszeniu rozpoznawania spraw, nie tylko dotyczących kredytów indeksowanych/denominowanych i uniknięciu podejmowania zbędnych czynności służyłaby zmiana treści art. 89 § 1 zd. 2 k.p.c. dotycząca uprawnienia pełnomocnika będącego adwokatem albo radcą prawnym do poświadczenia odpisu pełnomocnictwa. Zgodnie z dominującym poglądem osoby te mogą same uwierzytelnić odpis udzielonego im pełnomocnictwa, nie zaś pełnomocnictwa udzielonego innej osobie. Wyjątkowo dopuszcza się możliwość uwierzytelnienia przez pełnomocnika substytucyjnego dokumentu pełnomocnictwa głównego. W sprawach objętych projektem ustawy, po obu stronach sporu, działają często wieloosobowe kancelarie, szereg pełnomocnictw udzielanych jest też wielu pełnomocnikom równocześnie (przy czym składany jest odpis poświadczony przez tego pełnomocnika, który dokonuje konkretnej czynności, niewystarczający do wykazania umocowania pozostałych). Umożliwienie adwokatom i radcom prawnym skutecznego poświadczenia każdego odpisu pełnomocnictwa udzielonego przez reprezentowaną stronę zwolniłoby sądy od żmudnego i czasochłonnego analizowania prawidłowości poświadczania odpisów wykazujących kolejne	Uwaga dotyczy problemu znajdującego się poza zakresem projektu. Stosowna zmiana powinna zostać zaproponowana w przepisach modyfikujących KPC, albowiem opisany problem nie dotyczy wyłącznie spraw frankowych.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			pełnomocnictwa, a następnie wzywanie do uzupełnienia dostrzeżonych braków Przyznanie takiej kompetencji usunęłoby nieuzasadnioną odrębność w zasadach poświadczenia odpisów pełnomocnictw oraz zasadach poświadczenia odpisów innych dokumentów (regulacje prawa o adwokaturze i ustawy o radcach prawnych).	
157.	Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie	Uwaga ogólna	Proponowana ustawa jest miejscem, w którym należałoby uregulować niekorzystne dla konsumentów skutki, jakie wiążą się z treścią art. 9 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw, zgodnie z którą w odniesieniu do postanowień wzorca umowy, które zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umów uznanych ze niedozwolone, stosuje się art. 47943 k.p.c. przewidujący skuteczność wobec osób trzecich wyroku SOKIK jedynie nie dłużej niż 10 lat od dnia wejścia w życie ustawy (tj. 17 kwietnia 2016 r.). Szereg orzeczeń dotyczy klauzul przeliczeniowych, a oczywiste jest, że spory na tym tle nie zakończą się do 2026 r.	Uwaga niezasadna. W tym zakresie istnieje utrwalone orzecznictwo sądów i nie ma potrzeby odwoływania się do rejestru klauzul niedozwolonych.
158.	Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie	Uwaga ogólna	Przed uregulowaniem w 2021 r. właściwości przez wskazanie jako sądu właściwego sądu miejsca zamieszkania konsumenta, umiejscowienie siedzib banków w czterech ośrodkach (Warszawa, Gdańsk, Wrocław, Łódź) spowodowało znaczny wpływ spraw do sądów w okręgach sądów odwoławczych z siedzibą w tych miastach. W konsekwencji 2-4 lata później (tyle zazwyczaj trwają postępowania w I instancji) nastąpił znaczący wzrost liczby spraw wpływających do tych sądów odwoławczych, z których znaczna część nie odpowiada miejscu zamieszkania konsumenta. Powoduje to znaczne przedłużenie czasu trwania postępowania apelacyjnego (pojawiają się już informacje o możliwości wyznaczenia terminu rozprawy w	**Uwaga niezasadna.** Wprowadzenie proponowanego rozwiązania spowodowałoby dezorganizacje pracy sądów i rozpoznawania spraw frankowych, w których złożono apelację.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR (wg projektu w wersji z dnia 30.01.25 r.)	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			2030 r.). Odpowiedni przepis epizodyczny powinien umożliwić konsumentowi złożenie wniosku o przekazanie sprawy do sądu odwoławczego właściwego ze względu na jego miejsce zamieszkania (przy czym można rozważyć nałożenie na sądy obowiązku publikowania aktualizowanych, np. kwartalnie, informacji o liczbie spraw pozostających do rozpoznania).	
Uwagi do uzasadnienia projektu				
	UOKiK	Uwaga ogólna	W treści uzasadnienia do projektu ustawy brak wskazania przyczyn nadania wyrokowi zasądzającemu na rzecz konsumenta rygoru natychmiastowej wykonalności bez konieczności składania stosownego wniosku. Jest to dość znaczne odstępstwo od zasad KPC i nie wydaje się być uzasadnione szczególną sytuacją ogółu konsumentów.	**Uwaga bezprzedmiotowa** – zmieniono treść przepisu.
	Sąd Okręgowy w Warszawie	Art. 9	Uzasadnienie projektu nie zawiera pogłębionej argumentacji odejścia od ogólnych zasad natychmiastowej wykonalności wyroków. Proponowany przepis stanowiłby wyjątek od zasady, że wykonalne są wyroki prawomocne. Nie można wykluczyć, że sądy zostaną obciążone wpływem dużej ilości wniosków o nadanie klauzul wykonalności wyrokom. Ponadto, rozwiązanie to może skłonić banki do zwiększania liczby wytaczanych powództw o zwrot kapitału.	**Uwaga bezprzedmiotowa.** Zrezygnowano z tej regulacji.
Uwagi do Oceny Skutków Regulacji				

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
Uwagi do o szczególnych rozwiązaniach w zakresie rozpoznawania spraw dotyczących zawartych z konsumentami umów kredytu denominowanego lub indeksowanego do franka szwajcarskiego (projekt z dnia 23.06.2025 r.)				
Uwagi ogólne				
1.	KIRP	Art. 1 ust. 1	Mogą powstać wątpliwości dotyczące pojęcia konsumenta (jest to przedmiot sporu między stronami) oraz tego, czy przepisy projektu ustawy będą miały zastosowanie także w sprawach z udziałem **następcy prawnego konsumenta.**	**Uwaga częściowo zasadna.** Wyraźnie przesądzono tę kwestię. Przepisy ustawy obejmują swoim zakresem następców prawnych pod tytułem ogólnym (spadkobierców), którzy wstępują w ogół praw i obowiązków konsumenta. Natomiast regulacja nie znajduje zastosowania wobec podmiotów, które nabyły roszczenia od konsumenta w drodze cesji (następców prawnych pod tytułem szczególnym). Takie rozróżnienie wynika z istoty ochrony konsumenckiej, która w projektowanym zakresie powinna być kontynuowana wobec spadkobierców, ale nie wobec cesjonariuszy nabywających roszczenia w obrocie profesjonalnym.
2.	NRA	Art. 1 ust. 1	Art. 1 ust. 1 Projektu stanowi, że „Przepisy niniejszej ustawy stosuje się do rozpoznawanych w sądowym postępowaniu cywilnym spraw o roszczenia związane z zawartą z konsumentem umową kredytu denominowanego lub indeksowanego do franka szwajcarskiego (CHF}". Dalej ust.2 dopowiada, iż „Ilekroć w przepisach niniejszej ustawy mowa jest o „umowie kredytu", rozumie się przez to zawartą przez konsumenta umowę kredytu denominowanego lub indeksowanego do franka szwajcarskiego (CHF)" **Poza zakresem proponowanych w projekcie rozwiązań proceduralnych miałyby więc znaleźć się spory dotyczące**	**Uwaga zasadna w części pominięcia umowy pożyczki hipotecznej indeksowanej lub denominowanej do CHF.** **W pozostałym zakresie niezasadna.** Głównym celem projektowanej ustawy jest przywrócenie sprawności działania sądów, które obecnie są obciążone ogromną liczbą spraw dotyczących kredytów frankowych (CHF). Sprawy związane z umowami kredytowymi indeksowanymi lub

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			umów o kredyt indeksowany lub denominowany, powiązany z inną walutą aniżeli CHF, a także umowy o pożyczkę indeksowaną lub denominowaną w walucie obcej, w tym również w CHF. Zasadność takiego ograniczenia zastosowania proponowanych w Projekcie rozwiązań budzi wątpliwości. Wszystkie wymienione na wstępie okoliczność umożliwiające wprowadzenie rozwiązań proceduralnych usprawniających rozpoznanie sprawy (ograniczony krąg istotnych okoliczności faktycznych, brak sporu co do większości faktów, wnioski wynikające z orzecznictwa SN i TSUE) pozostają aktualne również w odniesieniu do spraw, w których spór dotyczy umów o kredyt denominowany lub indeksowany do innej waluty obcej niż CHF, a także umów o pożyczkę dominowaną lub indeksowaną do waluty obcej. Inna waluta obca, którą obrano jako miernik wartości służący do obliczania wysokości świadczeń stron umowy kredytu lub pożyczki bankowej nie uzasadnia stosowania innych rozwiązań proceduralnych. Tym bardziej, w przypadku umów pożyczek bankowych powiązanych z walutą obca, brak jest przyczyn mogących uzasadniać ich odmienne potraktowanie. W przypadku wszystkich tych umów spór najczęściej koncentruje się wokół tych samych zarzutów mających uzasadniać uznanie zamieszczonych w nich postanowień dotyczących przeliczeń walutowych za niedozwolone w rozumieniu art. 385 § 1 k.c. a mianowicie zarzutu braku szczegółowego określenia w umowie obiektywnej metody ustalania kursu waluty obcej1 oraz zarzutu braku przekazania konsumentowi informacji o ryzyku kursowym w zakresie wskazanym w orzecznictwie TSUE . W szczególności, miażdżąca większość umów kredytu omawianego rodzaju (niezależnie jaką walutę wybrano), nie tylko nie określa szczegółowej i obiektywnej metody ustalania kursu waluty, lecz nie wskazuje nawet ogólnych kryteriów	denominowanymi do innych walut obcych, nie stanowią obecnie takiego problemu dla wymiaru sprawiedliwości pod względem ich liczby. Projekt nie zamierza różnicować ochrony prawnej konsumentów w zależności od rodzaju waluty, a jedynie koncentruje się na rozwiązaniu najbardziej palącego problemu systemowego, jakim jest nagromadzenie spraw frankowych. Należy podkreślić, że ustawa w żadnym stopniu nie zamyka kredytobiorcom posiadającym umowy kredytowe powiązane z innymi walutami (np. euro) możliwości dochodzenia roszczeń na zasadach ogólnych. Warto również zauważyć, że choć mechanizmy indeksacji czy denominacji mogą być podobne, występują istotne różnice między kredytami frankowymi a np. kredytami w euro, w tym przede wszystkim skala zmian kursu waluty oraz liczba umów zawartych na polskim rynku. Te różnice uzasadniają wprowadzenie szczególnych rozwiązań proceduralnych wyłącznie dla kategorii spraw, które faktycznie doprowadziły do niewydolności systemu sądowego.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			pozwalających na weryfikacje wyznaczonego przez bank kursu waluty. Pozostawienie tego rodzaju spraw poza zakresem ustawy mającej usprawnić postępowanie, może budzić wątpliwości odnośnie do równego traktowania konsumentów. **Projekt ustawy nie wprowadza definicji umowy kredytu denominowanego w walucie obcej lub indeksowanego do tej waluty.** Wydaje się jednak, że obecnie w praktyce obrotu prawnego, jak również w orzecznictwie pojęcia te, choć niezdefiniowane ustawowo, mają utrwalone znaczenie umożliwiające posługiwanie się nimi, bez obawy nieporozumienia. **Ustawa mająca na celu wprowadzenie rozwiązań proceduralnych, do tego o incydentalnym charakterze, raczej nie byłaby właściwym miejscem na wprowadzanie definicji ustawowej tych umów.** **PROPOZYCJA ZMIANY:** Art. 1. 1. Przepisy niniejszej ustawy stosuje się do rozpoznawanych w sądowym postępowaniu cywilnym spraw o roszczenia związane z zawartą z konsumentem umową pożyczki lub kredytu denominowanego lub indeksowanego do waluty obcej (waluty innej niż ta w której konsument uzyskuje podstawowy dochód) a także do rozpoznawanych w sądowym postępowaniu cywilnym spraw o roszczenia związane z zawartą z konsumentem umową pożyczki denominowanej lub indeksowanej do waluty obcej. 2. Ilekroć w przepisach niniejszej ustawy mowa jest o „umowie kredytu”, rozumie się przez to zawartą przez konsumenta umowę kredytu denominowanego lub indeksowanego do waluty obcej, a także zawartą z konsumentem umowę pożyczki denominowanej lub indeksowanej do waluty obcej.	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Rzecznik Finansowy	Art. 1 ust. 1	**Należy nadać brzmienie:** „Art. 1. 1. Przepisy niniejszej ustawy stosuje się do rozpoznawanych w sądowym postępowaniu cywilnym spraw o roszczenia związane z zawartą z konsumentem umową kredytu denominowanego lub indeksowanego do waluty obcej oraz pożyczki hipotecznej denominowanej lub indeksowanej do waluty obcej, o ile konsument ten jest stroną postępowania.” <u>Uzasadnienie poprawki</u> Zaproponowano zmianę tytułu ustawy poprzez dodanie słów: „lub pożyczki hipotecznej denominowanej lub indeksowanej” oraz zastąpienie słów „franka szwajcarskiego” słowami „waluty obcej”. Stanowić to będzie wyraźną wskazówkę interpretacyjną, że zakresem ustawy nie są objęte wyłącznie umowy o kredyt denominowany lub indeksowany, ale także umowy pożyczki hipotecznej indeksowanej lub denominowanej. Ponadto będzie to stanowić wskazówkę interpretacyjną, że chodzi o kredyty i pożyczki denominowane oraz indeksowane nie tylko do franka szwajcarskiego, ale do każdej waluty obcej.	**Uwaga zasadna w części pominięcia umowy pożyczki hipotecznej indeksowanej lub denominowanej do CHF.** **W pozostałym zakresie niezasadna.** Głównym celem projektowanej ustawy jest przywrócenie sprawności działania sądów, które obecnie są obciążone ogromną liczbą spraw dotyczących kredytów frankowych (CHF). Sprawy związane z umowami kredytowymi indeksowanymi lub denominowanymi do innych walut obcych, nie stanowią obecnie takiego problemu dla wymiaru sprawiedliwości pod względem ich liczby. Projekt nie zamierza różnicować ochrony prawnej konsumentów w zależności od rodzaju waluty, a jedynie koncentruje się na rozwiązaniu najbardziej palącego problemu systemowego, jakim jest nagromadzenie spraw frankowych. Należy podkreślić, że ustawa w żadnym stopniu nie zamyka kredytobiorcom posiadającym umowy kredytowe powiązane z innymi walutami (np. euro) możliwości dochodzenia roszczeń na zasadach ogólnych. Warto również zauważyć, że choć mechanizmy indeksacji czy denominacji mogą być podobne, występują istotne różnice między kredytami frankowymi a np. kredytami w euro, w tym przede wszystkim skala zmian kursu waluty oraz liczba umów

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
				zawartych na polskim rynku. Te różnice uzasadniają wprowadzenie szczególnych rozwiązań proceduralnych wyłącznie dla kategorii spraw, które faktycznie doprowadziły do niewydolności systemu sądowego.
	Sąd Apelacyjny w Warszawie	Art. 1 ust. 1 i 2	1. Ustawa powinna zawierać własną definicję umowy kredytu denominowanego lub indeksowanego (np. przez wskazanie, że chodzi o umowy, w których saldo zadłużenia określone zostało w walucie obcej, a wykonywanie umowy łączyło się z koniecznością lub możliwością dokonywania przeliczeń pomiędzy różnymi walutami). Pojęcie umowy kredytu denominowanego lub indeksowanego nie jest zdefiniowane, a kwalifikacja niektórych umów jest przedmiotem sporu w toku postępowania sądowego (zgodnie z argumentacją banków są to umowy kredytu walutowego). 2. Brzmienie przepisu nie pozwala na określenie, czy zakresem stosowania ustawy objęte są jedynie umowy, który od początku zawierane były jako umowy kredytu indeksowanego albo denominowanego, czy również umowy, które pierwotnie były zawierane jako umowy innego rodzaju, a uległy przekształceniu w umowę powiązaną z walutą obcą. 3. Niezrozumiałe jest ograniczenie zakresu stosowania ustawy jedynie do umów powiązanych z frankiem szwajcarskim. Konstrukcje umów indeksowanych i denominowanych a w konsekwencji zakres koniecznego postępowania sądowego są identyczne bez względu na zastosowaną walutę (frank szwajcarski, dolar, euro, jen itd.). 4. Ustawa nie wyjaśnia skutków ustalenia w toku postępowania sądowego, że stroną umowy nie jest – wbrew twierdzeniom pozwu – konsument. Czy wówczas regulacje	1**. Uwaga niezasadna.** Odróżnienie kredytu denominowanego lub indeksowanego od innych rodzajów umów kredytowych (walutowych) nie powinno nastręczać trudności na wstępnym etapie postępowania, nawet przy rozbieżnych stanowiskach stron. Kwalifikacja danej umowy jest możliwa na podstawie jej treści, bez potrzeby wprowadzania dodatkowej definicji ustawowej. Warto podkreślić, że sama ustawa Prawo bankowe w art. 69 posługuje się pojęciami kredytu denominowanego i indeksowanego bez definiowania tych terminów, co potwierdza, że są to pojęcia o ustalonej treści w praktyce bankowej i orzeczniczej. Sąd rozpoznający sprawę jest w stanie dokonać prawidłowej oceny charakteru umowy bez dodatkowych definicji, opierając się na istniejącym dorobku orzeczniczym. Kwestię tą również poruszono w uzasadnieniu projektu ustawy. 2. **Uwaga niezasadna.** Uzupełniono uzasadnienie projektu wyjaśniając, że regulacją objęte są również umowy kredytu i hipotecznej pożyczki waloryzowane do CHF, jeśli taki charakter nadano im wskutek aneksowania wcześniej zawartej umowy;

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			ustawy nie będą mogły być stosowane i czy będzie zachodziła konieczność powtórzenia postępowania w całości albo w części.	3. **Uwaga niezasadna.** Głównym celem projektowanej ustawy jest przywrócenie sprawności działania sądów, które obecnie są obciążone ogromną liczbą spraw dotyczących kredytów frankowych (CHF). Sprawy związane z umowami kredytowymi indeksowanymi lub denominowanymi do innych walut obcych, nie stanowią obecnie takiego problemu dla wymiaru sprawiedliwości pod względem ich liczby. Projekt nie zamierza różnicować ochrony prawnej konsumentów w zależności od rodzaju waluty, a jedynie koncentruje się na rozwiązaniu najbardziej palącego problemu systemowego, jakim jest nagromadzenie spraw frankowych. Należy podkreślić, że ustawa w żadnym stopniu nie zamyka kredytobiorcom posiadającym umowy kredytowe powiązane z innymi walutami (np. euro) możliwości dochodzenia roszczeń na zasadach ogólnych. Warto również zauważyć, że choć mechanizmy indeksacji czy denominacji mogą być podobne, występują istotne różnice między kredytami frankowymi a np. kredytami w euro, w tym przede wszystkim skala zmian kursu waluty oraz liczba umów zawartych na polskim rynku. Te różnice uzasadniają wprowadzenie szczególnych rozwiązań proceduralnych wyłącznie dla kategorii spraw, które faktycznie

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
				doprowadziły do niewydolności systemu sądowego. 4. **Uwaga jest niezasadna.** Powtórzenie czynności w postępowaniu będzie uzależnione od ewentualnego naruszenia praw do obrony w przypadku zastosowania regulacji wyjątkowych wynikających z ustawy. W sytuacji, gdy w toku postępowania sądowego zostanie ustalone, że strona umowy nie jest konsumentem (wbrew twierdzeniom zawartym w pozwie), sąd będzie zmuszony ocenić, czy zastosowanie przepisów ustawy wpłynęło na możliwość realizacji przez strony ich praw procesowych, w szczególności prawa do obrony. Jeżeli szczególne regulacje ustawy nie spowodowały ograniczenia możliwości przedstawienia stanowiska i dowodów przez stronę, która błędnie została uznana za konsumenta, powtarzanie czynności procesowych nie będzie konieczne. Natomiast w przypadku, gdy specyficzne rozwiązania ustawowe istotnie wpłynęły na zakres uprawnień procesowych stron, konieczne będzie powtórzenie tych czynności, które naruszały prawa do obrony.
	SO w Warszawie	Art. 1 ust. 2	1) Decyzja o wyłączeniu stosowania ustawy do kredytów indeksowanych i denominowanych w innych walutach niż frank szwajcarski budzi wątpliwości z punktu widzenia konstytucyjnej zasady równości wobec prawa. Konstrukcja umów i mechanizm	1) Głównym celem projektowanej ustawy jest przywrócenie sprawności działania sądów, które obecnie są obciążone ogromną liczbą spraw dotyczących kredytów frankowych (CHF). Sprawy związane z

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			przeliczania waluty polskiej na walutę obcą w umowach kredytu co do zasady były takie same przy każdej z walut obcych. Spośród 43.690 spraw toczących się w Wydziale XXVIII Cywilnym Sądu Okręgowego w Warszawie 966 stanowią sprawy dotyczące kredytów powiązanych z walutą obcą inną niż CHF, czyli EUR, USD i JPY. Wyłączenie tych spraw z zakresu stosowania projektowanej ustawy może doprowadzić do istotnych komplikacji proceduralnych związanych z tym, że do bardzo podobnych spraw będą miały zastosowanie inne przepisy, w tym pomyłek ze strony pełnomocników, orzeczników, asystentów i sekretarzy. 2) Istnieje duża liczba umów kredytu, które pierwotnie zostały udzielone w PLN, a następnie na podstawie aneksu zostały przewalutowane na walutę obcą. Zdarzają się także (mniej licznie) sytuacje odwrotne, to jest umowy kredytu udzielone w walucie obcej, które następnie na podstawie aneksu zostały przewalutowane na kredytu złotowe. Art. 1 ust. 2 projektowanej ustawy nie precyzuje, czy ustawę stosuje się do obu przypadków przewalutowanych umów, do jednego z nich, czy też do żadnego. 3) W sprawach frankowych zdarzają się sytuacje, w których powód w pozwie twierdzi, że zawarł umowę jako konsument, natomiast w toku postępowania dowodowego okazuje się, że zaciągnął kredyt na cele związane z prowadzoną działalnością gospodarczą, zatem nie był konsumentem. Może to powodować praktyczne komplikacje, bowiem po kilku latach prowadzenia procesu okaże się, że przepisy projektowanej ustawy nie będą miały zastosowania, co wywoła dalsze implikacje, jak np. konieczność	umowami kredytowymi indeksowanymi lub denominowanymi do innych walut obcych, nie stanowią obecnie takiego problemu dla wymiaru sprawiedliwości pod względem ich liczby. Projekt nie zamierza różnicować ochrony prawnej konsumentów w zależności od rodzaju waluty, a jedynie koncentruje się na rozwiązaniu najbardziej palącego problemu systemowego, jakim jest nagromadzenie spraw frankowych. Należy podkreślić, że ustawa w żadnym stopniu nie zamyka kredytobiorcom posiadającym umowy kredytowe powiązane z innymi walutami (np. euro) możliwości dochodzenia roszczeń na zasadach ogólnych. Warto również zauważyć, że choć mechanizmy indeksacji czy denominacji mogą być podobne, występują istotne różnice między kredytami frankowymi a np. kredytami w euro, w tym przede wszystkim skala zmian kursu waluty oraz liczba umów zawartych na polskim rynku. Te różnice uzasadniają wprowadzenie szczególnych rozwiązań proceduralnych wyłącznie dla kategorii spraw, które faktycznie doprowadziły do niewydolności systemu sądowego. 2) Uwaga niezasadna. Uzupełniono uzasadnienie projektu wyjaśniając, że regulacją objęte są również umowy kredytu i hipotecznej pożyczki waloryzowane do

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			rozpoznania wniosku o zabezpieczenie, który został pozostawiony bez rozpoznania na podstawie art. 2 ust. 4. Projektowana ustawa powinna rozstrzygać, jak sąd winien postępować w sprawach, w których status konsumenta jest sporny. 4) W licznych sprawach konsumenci występują z powództwami, które dotyczą kilku zawartych przez nich umów kredytu z tym samym bankiem. Możliwe jest zatem, że jednej z umów będą dotyczyły przepisy ustawy (np. kredytu indeksowanego do CHF), natomiast drugiej umowy przepisy ustawy nie będą dotyczyć (np. pożyczka hipoteczna indeksowana do CHF, kredyt indeksowany do CHF zaciągnięty na cele działalności gospodarczej, kredyt indeksowany do EUR). Ustawa powinna rozstrzygać tę sytuację. Można wyobrazić sobie cztery różne rozwiązania: - Przepisy ustawy stosuje się do sprawy w całości, tj. w stosunku do każdej z umów. Takie rozwiązanie byłoby niesprawiedliwe i umożliwiałoby nadużywanie prawa. - Przepisów ustawy nie stosuje się w ogóle, jeżeli jedna z umów nie jest objęta jej zakresem przedmiotowym. Takie rozwiązanie byłoby niekorzystne dla konsumentów. - Przepisy ustawy stosuje się tylko do tej umowy, która jest objęta zakresem przedmiotowym ustawy. Takie rozwiązanie byłoby w praktyce trudne do zastosowania, a co do niektórych przepisów niemożliwe, np. jeśli chodzi o przepis dotyczący składu sądu (art. 10).	CHF, jeśli taki charakter nadano im wskutek aneksowania wcześniej zawartej umowy; 3) **Uwaga niezasadna.** Powtórzenie czynności w postępowaniu będzie uzależnione od ewentualnego naruszenia praw do obrony w przypadku zastosowania regulacji wyjątkowych wynikających z ustawy. W sytuacji, gdy w toku postępowania sądowego zostanie ustalone, że strona umowy nie jest konsumentem (wbrew twierdzeniom zawartym w pozwie), sąd będzie zmuszony ocenić, czy zastosowanie przepisów ustawy wpłynęło na możliwość realizacji przez strony ich praw procesowych, w szczególności prawa do obrony. Jeżeli szczególne regulacje ustawy nie spowodowały ograniczenia możliwości przedstawienia stanowiska i dowodów przez stronę, która błędnie została uznana za konsumenta, powtarzanie czynności procesowych nie będzie konieczne. Natomiast w przypadku, gdy specyficzne rozwiązania ustawowe istotnie wpłynęły na zakres uprawnień procesowych stron, konieczne będzie powtórzenie tych czynności, które naruszały prawa do obrony. 4) **Uwaga niezasadna.** Przepisy ustawy znajdą zastosowanie wyłącznie w postępowaniu, w którym wszystkie żądania pozwu kwalifikują się do rozpoznania z

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			- Powództwo dotyczące umowy nie objętej zakresem przedmiotowym ustawy podlega z urzędu wyłączeniu do odrębnego rozpoznania.	uwzględnieniem przepisów projektowanej ustawy. Nie wyklucza to wyłączenia niekwalifikującego się żądania do odrębnego rozpoznania.
	Rzecznik Finansowy	Art. 1 ust. 2	**Należy nadać brzmienie** „Art. 1. 2. Ilekroć w przepisach niniejszej ustawy mowa jest o: 1) konsumencie - rozumie się przez to konsumenta w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. z 2024 r. poz. 1061 i 1237); 2) umowie kredytu - rozumie się przez to zawartą przez konsumenta umowę kredytu denominowanego lub indeksowanego do waluty obcej oraz pożyczki hipotecznej denominowanej lub indeksowanej do waluty obcej; 3) walucie obcej – rozumie się przez to walutę obcą w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia z dnia 27 lipca 2002 r. - Prawo dewizowe (Dz. U. z 2024 r. poz.1131).” <u>Uzasadnienie:</u> Zaproponowana poprawka ma na celu doprecyzowanie pojęć, którymi posługuje się projektowana ustawa, a które mają kluczowe znaczenie z punktu widzenia zakresu podmiotowego i przedmiotowego projektowanych przepisów. Zważywszy, że w postępowaniach cywilnych o roszczenia związane z zawartą umową kredytu, kredytodawcy nierzadko kwestionują status kredytobiorcy jako konsumenta, konieczne jest zachowanie szczególnej dbałości o to, by pojęcie konsumenta zostało precyzyjnie zdefiniowane. Dlatego też postuluje się wprowadzenie definicji „konsumenta” poprzez wskazanie, że pojęcie to na gruncie projektowanej ustawy	**Uwaga niezasadna.** Wprowadzone definicje są zbędne. Dotyczą pojęć, które nie budzą żadnych wątpliwości na gruncie prawa i procesu cywilnego.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			będzie rozumiane w tożsamy sposób jak w przepisach Kodeksu cywilnego. Warto przy tej okazji zwrócić uwagę, że podobne odwołanie do pojęcia „konsumenta" w rozumieniu przepisów Kodeksu cywilnego pojawia się także w ustawach regulujących zasady udzielania kredytów konsumenckich i hipotecznych, m.in. w art. 4 pkt 7 ustawy z dnia 23 marca 2017 r. o kredycie hipotecznym oraz o nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami (Dz. U. z 2022 r. poz. 2245 i 2339) oraz w art. 5 pkt 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2024 r. poz. 1497). Ponadto, w poprawce proponuje się, by w sposób wyraźny wskazać, że w zakresie pojęcia „umowa kredytu" mieści się nie tylko umowa kredytu denominowanego lub indeksowanego, ale także umowa pożyczki hipotecznej denominowanej lub indeksowanej. Wskazuje się również, że walutą do której denominowane lub indeksowane są kredyty lub pożyczki zdefiniowane w tym artykule może być każda waluta obca, nie tylko frank szwajcarski.	
	Rzecznik Finansowy	Art. 1 ust. 4 - dodanie nowej jednostki redakcyjnej	Należy nadać brzmienie: „Art. 1. 4. W razie wątpliwości czy powód jest konsumentem, Sąd może wezwać powoda do złożenia dodatkowych wyjaśnień w tym zakresie". Uzasadnienie: Złożenie niniejszej poprawki jest reakcją na obserwowane w postępowaniach cywilnych spory w zakresie posiadania przez	**Uwaga niezasadna.** Przepis zbędny. Sąd może zobowiązać stronę do przedstawienia określonych wyjaśnień na podstawie przepisów ogólnych (art. 205^3§3 KPC).

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			składającego powództwo kredytobiorcę statusu „konsumenta”. Zweryfikowanie, czy powód posiada taki status ma istotne znaczenie dla oceny czy w okolicznościach danej sprawy będą miały zastosowanie przepisy projektowanej ustawy, które przewidują istotnie odmienny sposób procedowania w przypadku sporów z udziałem konsumenta, a także dla oceny zasadności roszczeń wynikających z powództwa. Stąd, w ocenie autorów poprawki, sąd powinien mieć wyraźnie wskazaną w przepisach prawa procesowego możliwość skorzystania ze środków służących weryfikacji posiadania przez kredytobiorcę statusu „konsumenta” i to już na wstępnym etapie. Mając bowiem na uwadze, że od posiadania statusu konsumenta uzależniony jest sposób procedowania sprawy począwszy od momentu jej zawisłości, a nawet wcześniej, gdy chodzi o kwestię zabezpieczenia roszczeń, zasadnym, koniecznym jest przesądzenie okoliczności posiadania tego stausu przez kredytobiorcę będącego stroną procesu już na etapie wstępnej kontroli pozwu.	
	Rzecznik Finansowy	Art. 1a – dodanie nowej jednostki redakcyjnej;	Należy dodać art. 1a „Art. 1a sprawach, o których mowa w art. 1 ustawy, sąd odrzuci pozew, jeżeli powód nie wykaże, że strony podjęły próbę polubownego rozwiązania sporu w postaci postępowania pojednawczego, mediacji lub innego pozasądowego sposobu rozwiązania sporu, o którym mowa w ustawie z dnia 23 września 2016 r. o pozasądowym rozwiązywaniu sporów konsumenckich (Dz. U. z 2016 r. poz. 1823)”. Uzasadnienie	**Uwaga niezasadna.** Wprowadzenie obowiązkowej próby polubownego rozwiązania sporu jako warunku wszczęcia postępowania sądowego utrudniłoby dostęp konsumentów do sądu. Należy zauważyć, że w większości spraw frankowych banki od lat konsekwentnie odmawiają ugodowego rozwiązania sporów na etapie przedsądowym, więc taki wymóg stanowiłby jedynie sztuczne przedłużenie procesu dochodzenia roszczeń, różnicowałby również sytuację

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Co do zasady sąd powinien ocenić każdorazowo zdatność mediacyjną każdej sprawy (Art. 1838 § 1 kpc), a dopiero następnie rozważyć zasadność skierowania in concreto sprawy do mediacji, natomiast w sporach objętych projektowaną ustawą można założyć, że z racji ich przedmiotu każda sprawa takową zdatność posiada, a więc zasadne jest wymaganie, aby strony podjęły próbę mediacji jeszcze przed wniesieniem pozwu. Mając na uwadze duży potencjał ugodowy w tego rodzaju sprawach, wprowadzenie obligatoryjnego przeprowadzenia przez strony mediacji lub innego pozasądowego rozwiązania sporu jeszcze przed wszczęciem procesu może przyczynić się do zmniejszenia ilości spraw kierowanych do sądów powszechnych i wpłynąć na przyspieszenie rozpatrywania spraw, które już zostały złożone do sądu. W chwili obecnej funkcjonujący przepis art. 187 § 1 pkt 3 nie stanowi wystarczającego narzędzia, aby zmobilizować strony do skorzystania z alternatywnych metod rozwiązywania sporów. Sędzia J. Kawałek wskazuje, iż wprowadzony przepis pozbawiony jest normy sankcjonującej, nie stanowi on również braku uniemożliwiającego nadanie sprawie dalszego biegu. Zob. J. Kawałek, Kilka uwag na temat stosowania art.187 §1 pkt3 k.p.c., „Palestra" 2016/6, s. 90–94. Wprowadzenia wymogu wykazania przez powoda jakie konkretnie działania podjął w zakresie porozumienia z drugą stroną sporu oraz nadanie sankcji w postaci odrzucenia pozwu w przypadku braku podjęcia próby polubownego rozwiązania sporu będzie stanowiło realne narzędzie do rozwiązywania sporów dotyczących „kredytów walutowych" poza sądami powszechnymi, co przyczyni się na usprawnienie ich działania. Wprowadzenie wymogu wyczerpania możliwości polubownego rozwiązania sporu przed skierowaniem sprawy na drogę postępowania sądowego wydaje się również lepiej	konsumentów, których spraw już trafiły do sądów z tymi, którzy dopiero zamierzają złożyć powództwo.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			realizować cel projektodawcy – jakim jest odciążenie sądów powszechnych i przyspieszenie rozpatrywania spraw, niż zakładane w projekcie uproszczenie procedur. Sprawy, które udałoby się rozwiązać polubownie nigdy bowiem nie trafią do sądów, a tym samym nie będą powodowały konieczności ich obsługi. Samo uproszczenie procedur w sprawach objętych projektem ustawy nie rozwiąże bowiem zasadniczego problemu, jakim jest zwiększony wpływ. Co więcej, wiele rozwiązań związanych z odejściem od zasady bezpośredniości, takich jak rozpatrywanie spraw na posiedzeniu niejawnym, czy przeprowadzenie dowodów osobowych na piśmie, może doprowadzić tylko do pozornego przyspieszenia postępowań. Taki sposób procedowania spraw może bowiem utrudniać dochodzenie do prawdy materialnej, a w konsekwencji stanowić podstawę zarzutów apelacyjnych i w konsekwencji uchylania spraw do ponownego rozpoznania. Tymczasem w ocenie Rzecznika prawdziwym remedium na rozładowanie zatorów w sądownictwie jest uczynienie z pozasądowych metod rozwiązywania sporów rzeczywistej alternatywy dla postępowań sądowych. Innymi słowy, nie negując potrzeby usprawniania procedury, zasadne jest poszukiwanie rozwiązań mogących spowodować odpływ spraw z sądów (przy zachowania pełnych gwarancji dostępu do wymiaru sprawiedliwości). Wprowadzenie wymogu wykorzystania drogi polubownej przed skierowaniem sprawy do sądu nie ogranicza jednocześnie prawa dostępu do wymiaru sprawiedliwości. Nie czyni też samej mediacji obowiązkową. Poza nielicznymi przypadkami obowiązkowego udziału w postępowaniu polubownym (tak, jak to jest w odniesieniu do udziału podmioty runku finansowego w postępowaniu przy RF), udział w mediacji czy arbitrażu jest dobrowolny. Jeśliby więc potencjalny pozwany nie wyraził zgody na udział w	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			postępowaniu polubownym, nie stałoby to na przeszkodzie wytoczeniu powództwa. Taka próba dawałaby jednak szansę na weryfikację decyzji co do tego, aby definitywnie zakończyć spór.	
	UOKiK	Art. 1 ust. 1 i 2	1) Po drugie, zasadne jest rozważenie rozszerzenia zakresu ustawy również na umowy kredytów denominowanych lub indeksowanych do innych walut niż frank szwajcarski. Analogiczne problemy dotyczą bowiem również kredytów w USD, EUR i JPY. Ograniczenie się tylko do umów kredytu denominowanych i indeksowanych do CHF zostało wyjaśnione w uzasadnieniu projektu przez wskazanie że: „Projekt przewiduje wprowadzenie szczególnych uregulowań, które będą sprzyjać szybszemu rozpoznawaniu spraw dotyczących kredytów frankowych i służy skutecznej ochronie praw konsumentów. Ich wprowadzenie znajduje uzasadnienie w tym, że zdecydowana większość występujących w tych sprawach zagadnień prawnych została już wyjaśniona w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz Sądu Najwyższego. Zaznaczyć należy, że kryterium tego nie spełniają sprawy dotyczące kredytów walutowych innych niż kredyty denominowane i indeksowane, kredyty waloryzowane do innych walut obcych". W tym zakresie należy zauważyć, że dotychczasowe orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości, wydane na kanwie polskich spraw frankowych, ma charakter uniwersalny dla wykładni dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. *w sprawie nieuczciwych warunków w umowach*	1) **Uwaga niezasadna.** Głównym celem projektowanej ustawy jest przywrócenie sprawności działania sądów, które obecnie są obciążone ogromną liczbą spraw dotyczących kredytów frankowych (CHF). Sprawy związane z umowami kredytowymi indeksowanymi lub denominowanymi do innych walut obcych, nie stanowią obecnie takiego problemu dla wymiaru sprawiedliwości pod względem ich liczby. Projekt nie zamierza różnicować ochrony prawnej konsumentów w zależności od rodzaju waluty, a jedynie koncentruje się na rozwiązaniu najbardziej palącego problemu systemowego, jakim jest nagromadzenie spraw frankowych. Należy podkreślić, że ustawa w żadnym stopniu nie zamyka kredytobiorcom posiadającym umowy kredytowe powiązane z innymi walutami (np. euro) możliwości dochodzenia roszczeń na zasadach ogólnych. Warto również zauważyć, że choć mechanizmy indeksacji czy denominacji mogą być podobne, występują istotne różnice między kredytami frankowymi a np. kredytami w euro, w tym przede wszystkim skala zmian kursu waluty oraz liczba umów zawartych na polskim rynku. Te różnice uzasadniają wprowadzenie szczególnych rozwiązań

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			konsumenckich (dalej: dyrektywa 93/13/EWG) i nie ogranicza się tylko do kredytów indeksowanych bądź denominowanych do CHF. Mianowicie, dotyczy ono skutków uznania warunku umowy za nieuczciwy w rozumieniu art. 3 ust. 1 w zw. z art. 2 lit. a) dyrektywy 93/13/EWG, zakazu tzw. redukcji utrzymującej skuteczność, wykładni art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13/EWG w kontekście upadku umowy, która nie może być wykonywana po wyeliminowaniu z niej nieuczciwych warunków umownych, a także zasad odnoszących się do obliczania biegu przedawnienia roszczeń restytucyjnych[1]. Sprawy dotyczące umów kredytów indeksowanych i denominowanych do CHF, jak i innych walut jak EUR, USD czy JPY, dotyczą w znacznej mierze tożsamego problemu – niedozwolonego charakteru warunków określających mechanizm indeksacji. Skutki uznania tego warunku za nieuczciwy w rozumieniu art. 3 dyrektywy 93/13/EWG podlegają natomiast tym samym regułom określonym w dyrektywie 93/13/EWG, zwłaszcza w jej art. 6. W konsekwencji zwracam uwagę na potrzebę ponownej analizy kwestii wyłączenia z zakresu przedmiotowej ustawy umów kredytu denominowanych i indeksowanych do innych walut niż CHF.	proceduralnych wyłącznie dla kategorii spraw, które faktycznie doprowadziły do niewydolności systemu sądowego. 2) **Uwaga niezasadna.** Odróżnienie kredytu denominowanego lub indeksowanego od innych rodzajów umów kredytowych (walutowych) nie powinno nastręczać trudności na wstępnym etapie postępowania, nawet przy rozbieżnych stanowiskach stron. Kwalifikacja danej umowy jest możliwa na podstawie jej treści, bez potrzeby wprowadzania dodatkowej definicji ustawowej. Warto podkreślić, że sama ustawa Prawo bankowe w art. 69 posługuje się pojęciami kredytu denominowanego i indeksowanego bez definiowania tych terminów, co potwierdza, że są to pojęcia o ustalonej treści w praktyce bankowej i orzeczniczej. Sąd rozpoznający sprawę jest w stanie dokonać prawidłowej oceny charakteru umowy bez dodatkowych definicji, opierając się na istniejącym dorobku orzeczniczym. Kwestię tą również poruszono w uzasadnieniu projektu ustawy.

[1] M.in. wyrok z dnia 3 października 2019 r., *Dziubak*, C-260/18, EU:C:2019:819; wyrok z dnia 29 kwietnia 2021 r., *Bank BPH,* C-19/20, EU:C:2021:341; wyrok z dnia 8 września 2022 r., *D.B.P.,* C-80/21, EU:C:2022:646; postanowienie z dnia 10 czerwca 2010 r., *X Bank,* C-198/20, EU:C:2021:481; wyrok z dnia 18 listopada 2021 r., *A. S.A.*, C-212/20, EU:C:2021:934; wyrok z dnia 15 czerwca 2023 r., *Bank M.,* C-520/21, EU:C:2023:478; wyrok z dnia 8 czerwca 2023 r., *YYY*, C-570/21, EU:C:2022:1002; wyrok z dnia 21 września 2023 r., *mBank,* C-139/22, EU:C:2023:692; wyrok z dnia 15 czerwca 2023 r., *Getin Noble Bank,* C-287/22, EU:C:2023:491; wyrok z dnia 7 grudnia 2023 r., *mBank,* C-140/22, EU:C:2023:965; wyrok z dnia 16 marca 2023 r., *Getin Noble Bank.,* C-28/22, EU:C:2023:216; wyrok z dnia 16 marca 2023 r., *M.B.*, C-28/22, EU:C:2023:216.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			2) Należy również zwrócić uwagę, że art. 1 ust. 2 projektu posługuje się niezdefiniowanymi pojęciami kredytu denominowanego lub indeksowanego do franka szwajcarskiego. W praktyce bardzo często pomiędzy stronami spraw frankowych spornym jest charakter wiążącej strony umowy. Mając to na względzie, w celu uniknięcia ewentualnych wątpliwości co do zakresu umów objętych wprowadzaną regulacją, zasadnym byłoby wprowadzenie definicji legalnych tych pojęć.	
	Prezes Sądu Okręgowego we Wrocławiu	Art. 1 ust. 1 i ust. 2	1) Art. 1 ust 1 i ust. 2 na wstępie wprowadza istotną niepewność pojęciową zważywszy na brak jakiejkolwiek definicji ustawowej - tak samej kategorii sprawy o roszczenia związane z zawartą z konsumentem umową kredytu indeksowanego lub denominowanego do franka szwajcarskiego, jak i pojęcia umowy kredytu indeksowanego lub denominowanego do franka szwajcarskiego. Brak definicji ustawowej kredytu indeksowanego czy kredytu denominowanego zarówno w opiniowanej ustawie incydentalnej, jak w innych przepisach prawa powszechnie obowiązującego powoduje w kontekście chaosu terminologicznego w umowach będących źródłem sporu niepewność co do zakresu normowania przedmiotowej ustawy. Kredyt indeksowany i denominowany to wprawdzie pojęcia języka prawnego (art. 69 ust. 2 pkt 4a i ust. 3 prawa bankowego), lecz ustawa ta także nie definiuje poszczególnych kategorii kredytów. W praktyce spraw potocznie określanych frankowymi występują spory co do tego, czy kredyt ma charakter kredytu	1) **Uwaga niezasadna.** Odróżnienie kredytu denominowanego lub indeksowanego od innych rodzajów umów kredytowych (walutowych) nie powinno nastręczać trudności na wstępnym etapie postępowania, nawet przy rozbieżnych stanowiskach stron. Kwalifikacja danej umowy jest możliwa na podstawie jej treści, bez potrzeby wprowadzania dodatkowej definicji ustawowej. Warto podkreślić, że sama ustawa Prawo bankowe w art. 69 posługuje się pojęciami kredytu denominowanego i indeksowanego bez definiowania tych terminów, co potwierdza, że są to pojęcia o ustalonej treści w praktyce bankowej i orzeczniczej. Sąd rozpoznający sprawę jest w stanie dokonać prawidłowej oceny charakteru umowy bez dodatkowych definicji, opierając się na istniejącym dorobku orzeczniczym. Kwestię tą również poruszono w uzasadnieniu projektu ustawy. 2) Głównym celem projektowanej ustawy jest przywrócenie sprawności działania

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			denominowanego/indeksowanego, czy też kredytu walutowego lub dewizowego oraz pojawiają się orzeczenia odnośnie do niektórych wzorów umów, kwalifikujące je jako takie. Ma to istotne znaczenie zarówno w aspekcie proceduralnym jak i w aspekcie projektowanej regulacji materialnoprawnej. W praktyce bowiem na wstępnym, decydującym o zastosowaniu odrębnej regulacji prawno procesowej, etapie sprawy zagadnienie oceny charakteru umowy jest często niemożliwe do przesądzenia, bo jest ono właśnie istotą sporu. Tymczasem w kontekście kolejnych przepisów może między innymi ważyć w sferze stosunków prawa materialnego, na przykład chodzi tu o zagadnienie „automatycznego zabezpieczenia" z art. 2 ust. 1 projektowanej ustawy. Bardziej racjonalnym byłoby albo zdefiniowanie umów kredytu indeksowanego lub denominowanego w ustawie, albo rozszerzenie zakresu normowania na wszelkie umowy kredytu z elementem waluty obcej, lub waluty szwajcarskiej i precyzyjny opis kryteriów kwalifikacji do zastosowania w tych postępowaniach. 2) Wątpliwości, choć głównie natury aksjologicznej, budzi ograniczenie zakresu normowania ustawy jedynie do umów kredytów z odniesieniem do waluty CHF. Te same wadliwości, wynikające ze stosowania analogicznych wzorców umownych, dotyczyć mogą bowiem umów kredytów denominowanych lub indeksowanych do innych walut, które także w obrocie występowały, choć nieporównanie rzadziej, i generują	sądów, które obecnie są obciążone ogromną liczbą spraw dotyczących kredytów frankowych (CHF). Sprawy związane z umowami kredytowymi indeksowanymi lub denominowanymi do innych walut obcych, nie stanowią obecnie takiego problemu dla wymiaru sprawiedliwości pod względem ich liczby. Projekt nie zamierza różnicować ochrony prawnej konsumentów w zależności od rodzaju waluty, a jedynie koncentruje się na rozwiązaniu najbardziej palącego problemu systemowego, jakim jest nagromadzenie spraw frankowych. Należy podkreślić, że ustawa w żadnym stopniu nie zamyka kredytobiorcom posiadającym umowy kredytowe powiązane z innymi walutami (np. euro) możliwości dochodzenia roszczeń na zasadach ogólnych. Warto również zauważyć, że choć mechanizmy indeksacji czy denominacji mogą być podobne, występują istotne różnice między kredytami frankowymi a np. kredytami w euro, w tym przede wszystkim skala zmian kursu waluty oraz liczba umów zawartych na polskim rynku. Te różnice uzasadniają wprowadzenie szczególnych rozwiązań proceduralnych wyłącznie dla kategorii spraw, które faktycznie doprowadziły do niewydolności systemu sądowego. Nie dostrzega się rażącego uprzywilejowania kredytobiorców frankowych. Sprawne załatwienie tzw.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			mniej sporów. Chodzi tu o kredyty indeksowane lub denominowane do euro (przypadek najczęstszy), jena japońskiego, korony szwedzkiej czy dolara amerykańskiego. Trudno wytłumaczyć przyczyny, dla których przy takiej samej potencjalnej wadliwości umów ograniczono zastosowanie przepisów tylko do jednej grupy społecznej. Co więcej, może to naruszać konstytucyjną zasadę równości wobec prawa z art. 30 Konstytucji RP. Jednocześnie pozwala przyjąć, że w istocie celem projektowanych rozwiązań jest jedynie odciążenie wymiaru sprawiedliwości, co cenne z perspektywy gwarancji realizacji prawa do sądu we wszystkich kategoriach spraw, lecz nie może się odbywać z rażącym uprzywilejowaniem jednej grupy kredytobiorców względem innych w analogicznej sytuacji.	spraw frankowych uwolni zasoby wymiaru sprawiedliwości, które będą mogły być przeznaczone na rozpoznanie innych spraw. Cześć skutków przewidzianych w projektowanej ustawie można osiągnąć również na podstawie ogólnych przepisów procedury (jak uzyskanie zabezpieczenia). Projekt ustawy nie przewiduje regulacji ingerujących w ocenę potencjalnych klauzul abuzywnych zawartych w umowie kredytowej;
	Prezes Sądu Okręgowego w Częstochowie	Art. 1	Niezrozumiałe jest dlaczego projekt pomija regulacje dotyczące wszystkich umów kredytów powiązanych z walutą obcą ograniczając się tylko do franków szwajcarskich.	**Uwaga niezasadna.** Głównym celem projektowanej ustawy jest przywrócenie sprawności działania sądów, które obecnie są obciążone ogromną liczbą spraw dotyczących kredytów frankowych (CHF). Sprawy związane z umowami kredytowymi indeksowanymi lub denominowanymi do innych walut obcych, nie stanowią obecnie takiego problemu dla wymiaru sprawiedliwości pod względem ich liczby. Projekt nie zamierza różnicować ochrony prawnej konsumentów w zależności od rodzaju waluty, a jedynie koncentruje się na

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
				rozwiązaniu najbardziej palącego problemu systemowego, jakim jest nagromadzenie spraw frankowych. Należy podkreślić, że ustawa w żadnym stopniu nie zamyka kredytobiorcom posiadającym umowy kredytowe powiązane z innymi walutami (np. euro) możliwości dochodzenia roszczeń na zasadach ogólnych. Warto również zauważyć, że choć mechanizmy indeksacji czy denominacji mogą być podobne, występują istotne różnice między kredytami frankowymi a np. kredytami w euro, w tym przede wszystkim skala zmian kursu waluty oraz liczba umów zawartych na polskim rynku. Te różnice uzasadniają wprowadzenie szczególnych rozwiązań proceduralnych wyłącznie dla kategorii spraw, które faktycznie doprowadziły do niewydolności systemu sądowego.
	RPO	Art. 1 ust. 1	Ustawa ma zastosowanie jedynie do zdefiniowanych w art. 1 spraw o roszczenia związane z zawartą z konsumentem umową kredytu denominowanego lub indeksowanego do franka szwajcarskiego (CHF). Poza zakresem ustawy pozostają kredyty powiązane z innymi walutami, w tym przede wszystkim z euro, jak również z dolarem amerykańskim oraz jenem japońskim, w których banki stosowały tożsame mechanizmy indeksacji czy denominacji. Tymczasem, prokonsumenckie orzecznictwo TSUE oraz SN obejmuje ogółem umowy denominowane i indeksowane we wszystkich walutach obcych. Umowy kredytowe powiązane z walutami innymi niż frank szwajcarski bazują na tych samych	**Uwaga niezasadna.** Uwaga niezasadna. Głównym celem projektowanej ustawy jest przywrócenie sprawności działania sądów, które obecnie są obciążone ogromną liczbą spraw dotyczących kredytów frankowych (CHF). Sprawy związane z umowami kredytowymi indeksowanymi lub denominowanymi do innych walut obcych, nie stanowią obecnie takiego problemu dla wymiaru sprawiedliwości pod względem ich liczby.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			wadliwych wzorcach, zawierają tożsame mechanizmy indeksacji czy denominacji, a jedyną zmienną jest waluta. Z tego punktu widzenia, różnicowanie sytuacji kredytobiorców, w zależności od tego, czy umowa kredytowa jest powiązana z kursem franka, czy z kursami innych walut, wydaje się nie mieć uzasadnienia.	Projekt nie zamierza różnicować ochrony prawnej konsumentów w zależności od rodzaju waluty, a jedynie koncentruje się na rozwiązaniu najbardziej palącego problemu systemowego, jakim jest nagromadzenie spraw frankowych. Należy podkreślić, że ustawa w żadnym stopniu nie zamyka kredytobiorcom posiadającym umowy kredytowe powiązane z innymi walutami (np. euro) możliwości dochodzenia roszczeń na zasadach ogólnych. Warto również zauważyć, że choć mechanizmy indeksacji czy denominacji mogą być podobne, występują istotne różnice między kredytami frankowymi a np. kredytami w euro, w tym przede wszystkim skala zmian kursu waluty oraz liczba umów zawartych na polskim rynku. Te różnice uzasadniają wprowadzenie szczególnych rozwiązań proceduralnych wyłącznie dla kategorii spraw, które faktycznie doprowadziły do niewydolności systemu sądowego.
	Prezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach	Art. 1 ust. 1	Niezrozumiałe jest dlaczego pomija regulacje dotyczące wszystkich umów kredytów powiązanych z walutą obcą ograniczając się tylko do franków szwajcarskich.	**Uwaga niezasadna**. Uwaga niezasadna. Głównym celem projektowanej ustawy jest przywrócenie sprawności działania sądów, które obecnie są obciążone ogromną liczbą spraw dotyczących kredytów frankowych (CHF). Sprawy związane z umowami kredytowymi indeksowanymi lub denominowanymi do innych walut obcych, nie stanowią obecnie takiego problemu dla

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
				wymiaru sprawiedliwości pod względem ich liczby. Projekt nie zamierza różnicować ochrony prawnej konsumentów w zależności od rodzaju waluty, a jedynie koncentruje się na rozwiązaniu najbardziej palącego problemu systemowego, jakim jest nagromadzenie spraw frankowych. Należy podkreślić, że ustawa w żadnym stopniu nie zamyka kredytobiorcom posiadającym umowy kredytowe powiązane z innymi walutami (np. euro) możliwości dochodzenia roszczeń na zasadach ogólnych. Warto również zauważyć, że choć mechanizmy indeksacji czy denominacji mogą być podobne, występują istotne różnice między kredytami frankowymi a np. kredytami w euro, w tym przede wszystkim skala zmian kursu waluty oraz liczba umów zawartych na polskim rynku. Te różnice uzasadniają wprowadzenie szczególnych rozwiązań proceduralnych wyłącznie dla kategorii spraw, które faktycznie doprowadziły do niewydolności systemu sądowego.
	Prezes Sądu Apelacyjnego w Gdańsku	Art. 1 ust. 1	Sygnalizuję sytuację, gdy jest sporna kwestia, czy strona jest konsumentem, gdyż bywa, że dana kancelaria w każdej sprawie podważa ten status w sytuacjach tak typowych jak tylko posłużenie się miejscem zamieszkania jako adresem działalności gospodarczej (np. pielęgniarka zatrudniona na umowę zlecenia, a nie o pracę). Nie rozwijam tego zagadnienia	**Uwaga niezasadna.** Ocena przytoczonych przykładów nie powinna nastręczać wątpliwości przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności sprawy.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			co do skutków, bo praktyk znający te sprawy, zdaje sobie sprawę z czym to się wiąże.	
	Prezes Sądu Apelacyjnego w Łodzi	Art. 1 ust. 1	1) Brak podstaw do stosowania przepisów projektu ustawy jedynie do spraw wszczynanych przez konsumenta, skoro te same zagadnienia występują w sprawach wszczynanych przez banki. 2) Niezrozumiałe jest ograniczenie działania ustawy tylko do kredytów powiązanych z CHF, podczas gdy sprawy dotyczące kredytów denominowanych i indeksowanych do EUR czy innych walut oparte są na identycznych podstawach od strony konsumentów i identycznych konstrukcjach ze strony banków. Powoduje to nieuzasadnione uprzywilejowanie jednej grupy konsumentów względem innych znajdujących się w tej samej sytuacji. Ustawa nie ograniczy ani ilości spraw w sądach ani ich czasu trwania, bowiem ten determinowany jest nie tyle terminami rozpraw ile fizycznymi możliwościami sędziów w zakresie sporządzania uzasadnień. W niewielkim stopniu jedynie przesunie możliwości w zakresie rozpoznawania spraw na posiedzeniach niejawnych. Znacząco przyspieszyłoby procedowanie zastosowanie rozwiązania zbliżonego do art. 357 par 6 kpc – powołanie się przy wyroku na argumentację strony (lub konkretną jej część) albo przyjęcie zasady wygłaszania uzasadnienia (wówczas część pracy przejęliby transkrybenci). Nie ma podstaw do zawężania przepisów projektu ustawy wyłącznie do umów waloryzowanych do franka szwajcarskiego.	1) **Uwaga niezasadna**. Projekt ustawy nie przewiduje takiego ograniczenia. 2) **Uwaga niezasadna**. Uwaga niezasadna. Głównym celem projektowanej ustawy jest przywrócenie sprawności działania sądów, które obecnie są obciążone ogromną liczbą spraw dotyczących kredytów frankowych (CHF). Sprawy związane z umowami kredytowymi indeksowanymi lub denominowanymi do innych walut obcych, nie stanowią obecnie takiego problemu dla wymiaru sprawiedliwości pod względem ich liczby. Projekt nie zamierza różnicować ochrony prawnej konsumentów w zależności od rodzaju waluty, a jedynie koncentruje się na rozwiązaniu najbardziej palącego problemu systemowego, jakim jest nagromadzenie spraw frankowych. Należy podkreślić, że ustawa w żadnym stopniu nie zamyka kredytobiorcom posiadającym umowy kredytowe powiązane z innymi walutami (np. euro) możliwości dochodzenia roszczeń na zasadach ogólnych. Warto również zauważyć, że choć mechanizmy indeksacji czy denominacji mogą być podobne, występują istotne różnice między kredytami frankowymi a np. kredytami w euro, w tym przede wszystkim skala zmian kursu waluty oraz liczba umów zawartych na polskim rynku. Te różnice

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
				uzasadniają wprowadzenie szczególnych rozwiązań proceduralnych wyłącznie dla kategorii spraw, które faktycznie doprowadziły do niewydolności systemu sądowego.
	UKNF	Art. 1 ust. 2	Ustawa powinna jednoznacznie definiować pojęcie „umowy kredytu", chociażby przez odwołanie się do definicji ustawowych, np. z art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 23 marca 2017 r. o kredycie hipotecznym oraz o nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami (Dz.U. z 2022 r. poz. 2245, z późn. zm.), art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz.U. z 2024 r. poz. 1646, z późn. zm.), czy też art. 3 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz.U. z 2024 r. poz. 1497, z późn. zm.). Obecne brzmienie przepisu może także rodzić wątpliwości w kontekście tego, ustawa dotyczyć będzie np. zabezpieczonych hipotecznie pożyczek pieniężnych denominowanych lub indeksowanych do CHF.	**Uwaga zasadna w części** dotyczącej nie uwzględnienia pożyczek hipotecznych denominowanych lub indeksowanych do CHF. Wprowadzenie definicji czytelnych i nie budzących żadnych wątpliwości pojęć jest zbędne.
	Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie	Art. 2	Cel ustawy odciążenia sądów od rozpoznawania wniosków o udzielenie zabezpieczenia należy ocenić pozytywnie. 1) Negatywnie jednak należy ocenić regulację, która przewiduje powstanie takich skutków bez względu na rodzaj zgłoszonego roszczenia (zgodnie z proponowanym brzmieniem przepisu doręczenie jakiegokolwiek pozwu dotyczącego kredytu indeksowanego albo denominowanego, np. o zapłatę 1 zł, wywoła przewidziany w ustawie skutek). Zakres stosowania regulacji powinien być ograniczony do roszczeń o ustalenie nieistnienia stosunku prawnego wynikającego z umowy, w tym o ustalenie nieważności umowy.	1) **Uwaga niezasadna.** Ograniczenie zakresu stosowania art. 2 wyłącznie do roszczeń o ustalenie nieistnienia stosunku prawnego lub nieważności umowy pomijałoby istotną część spraw frankowych, w których konsumenci dochodzą roszczeń pieniężnych wynikających z abuzywności klauzul. Niezależnie od rodzaju i wartości roszczenia, każdy pozew konsumenta w sprawie kredytu frankowego świadczy o kwestionowaniu przez niego treści umowy, co uzasadnia wstrzymanie świadczeń. W

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			2) Niejasne jest także pojęcie „świadczeń wynikających z umowy kredytu" – czy obejmuje ono jedynie raty kapitałowo-odsetkowe, czy też świadczenia wynikające z innych umów, zawartych w związku z umową kredytu (np. składki ubezpieczeniowe). 3) Nie są również określone skutki naruszenia art. 2 ust. 3, tj. brak np. wskazania, że rozwiązanie umowy – prawo bankowe posługuje się pojęciem wypowiedzenia - będzie bezskuteczne. 4) Przepis powinien też zawierać regulacje chroniące interesy drugiej strony umowy i zapobiegające nadużyciu zabezpieczenia przez pomijanie w pozwie twierdzeń wskazujących na możliwy związek zawartej umowy z działalnością gospodarczą lub zawodową, a więc brak statusu konsumenta. Dlatego też wydaje się, że należy umożliwić pozwanemu złożenie wniosku o uchylenie skutków wynikających z art. 2 projektu, przy czym nadużywaniu takiego uprawnienia może przeciwdziałać odpowiednia regulacja w zakresie kosztów postępowania (opłata od pisma w odpowiedniej wysokości, obciążenie podwyższonymi kosztami w przypadku niezasadności wniosku, rozstrzygnięcie o kosztach niezasadnego wniosku już na etapie jego rozpoznania, bez oczekiwania na rozstrzygnięcie całej sprawy). 5) W przyjętej konstrukcji status konsumenta nie podlega żadnej weryfikacji, co rodzi uzasadnione obawy o nadużywanie tego przepisu przez osoby, które zaciągnęły kredyt na cele związane z prowadzoną działalność gospodarczą. 6) Trudno zaakceptować rozwiązanie, w którym jedna ze stron sporu, za pomocą czynności procesowej nieusankcjonowanej przez sąd, wywoła tak daleko	znakomitej większości tzw. sprawach frankowych roszczenia konsumentów są oceniane przez sądy jako zasadne. Wprowadzenie odmiennych zasad w zależności od rodzaju roszczenia mogłoby prowadzić do sztucznego formułowania żądań tylko po to, by skorzystać z mechanizmu ochronnego. Celem przepisu jest kompleksowa ochrona konsumenta na czas trwania sporu, bez względu na charakter zgłoszonego żądania. 2) **Uwaga niezasadna.** Na gruncie art. 2 świadczenie wynikające z umowy kredytu obejmuje wyłącznie świadczenia wynikające z umowy kredytu, a nie z innych umów. 3) **Uwaga niezasadna**. Skutki podjęcia czynności prawnej wbrew prawu określa art. 58 § 1 k.c. 4) **Uwaga częściowo zasadna.** Wyraźnie przesądzono możliwość spłaty przed kredytobiorców należności do określonego w ustawie limitu. Przepis ma charakter materialnoprawny. W przypadkach spornych interes banku chroni art. 189 KPC. 5) **Uwaga niezasadna.** Przepis ma charakter materialnoprawny i w przypadku skorzystania z niego przez osobę nieuprawnioną (niebędącą konsumentem) taka osoba poniesie konsekwencje na gruncie przepisów ogólnych. Jeśli w toku postępowania okaże się, że kredytobiorca nie ma statusu konsumenta, zastosowanie

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			idące skutki w sferze prawa materialnego (istota zmiany polega na modyfikacji stosunku obligacyjnego). 7) Nie wydaje się, by istniała realna potrzeba takiego rozwiązania, rozpoznanie wniosku o udzielenie zabezpieczenie nie jest czynnością pracochłonną: można by było oczywiście uprościć sposób zabezpieczenia, ale rezygnacja w tym przedmiocie z decyzji sądu jest trudna do pogodzenia z podstawowymi zasadami systemowymi. Jednym z takich rozwiązań może być określenie w ustawie skutków zdefiniowanego bliżej zabezpieczenia, ale decyzja o tym, czy zastosować zabezpieczenie czy nie, powinna być pozostawiona sądowi. Alternatywnie, zasadne byłoby odniesienie się w przepisie do odpowiedzi na pozew, w którym bank może zakwestionować status konsumenta. Alternatywnie, w miejsce postanowienia o zabezpieczeniu można by było wprowadzić rozwiązania zbliżone do postępowania upominawczego, gdzie nakaz zapłaty (bez względu na jego nazwę) zastępowałby postanowienie o zabezpieczeniu, a po uprawomocnieniu stanowiłby tytuł wykonawczy.	znajdą ogólne konsekwencje prawne, w szczególności dotyczące możliwości wypowiedzenia umowy kredytu przez bank, obowiązku zapłaty zaległych rat wraz z odsetkami za opóźnienie czy wpisu do rejestrów dłużników. 6) **Uwaga niezasadna.** Proponowane rozwiązanie jest środkiem ochrony konsumenta w szczególnym typie spraw. Ingerencja ustawodawcy jest usprawiedliwiona dużym ryzykiem zawarcia w przedmiotowych umowach klauzul niedowolnych, prowadzących do nieważności umowy kredytu. Wbrew sugestii zawartej w uwadze, skutek w postaci wstrzymania obowiązku spełniania świadczeń nie wynika wyłącznie z czynności procesowej konsumenta, ale z mocy ustawy, która wprowadza to rozwiązanie jako element szczególnej procedury dla spraw frankowych. Należy podkreślić, że mechanizm ten ma charakter tymczasowy. Działa tylko do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy. Ponadto, rozwiązanie to rekompensuje nierównowagę stron występującą w relacji bank-konsument i zapobiega sytuacji, w której konsument byłby zmuszony do dalszego wykonywania potencjalnie nieważnej i zawierającej niedozwolone postanowienia umowy w czasie trwania procesu.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
				7) Uwaga jest niezasadna. Należy podkreślić, że konieczność rozpoznawania zażaleń od postanowień w przedmiocie zabezpieczenia w sprawach frankowych w istotny sposób wpływa na możliwości rozpoznawania innych spraw przez sądy apelacyjne, zwłaszcza przez Sąd Apelacyjny w Warszawie. Obciążenie sądów apelacyjnych, które muszą rozpatrywać znaczną liczbę zażaleń w sprawach frankowych, stanowi realny problem systemowy. Proponowane rozwiązanie ma charakter kompleksowy i upraszcza postępowanie, eliminując potrzebę wydawania tysięcy analogicznych postanowień i rozpatrywania kolejnych tysięcy zażaleń w sprawach o bardzo zbliżonym charakterze. Automatyzm wprowadzany przez projektowany przepis jest uzasadniony specyfiką spraw frankowych oraz koniecznością odciążenia wymiaru sprawiedliwości, co pozwoli na sprawniejsze rozpoznawanie wszystkich kategorii spraw.
	SO w Warszawie	Art. 2	1) Zabezpieczenie z mocy prawa udzielane przez dokonanie czynności faktycznych (doręczenie odpisu pozwu) bez potrzeby i możliwości weryfikacji przesłanek, na których jest oparte (w szczególności co do statusu konsumenta i umowy kredytu o jakiej mowa w art. 2 ust. 2) **pozbawia przeciwnika sądowej kontroli zakresu przysługujących mu praw podmiotowych.** Nawet przy założeniu, że mechanizm kontrolny, tj. wniosek dłużnika o zmianę lub	1) **Uwaga niezasadna.** Proponowane rozwiązanie jest środkiem ochrony konsumenta w szczególnym typie spraw. Ingerencja ustawodawcy jest usprawiedliwiona dużym ryzykiem zawarcia w przedmiotowych umowach klauzul niedowolnych, prowadzących do nieważności umowy kredytu. Wbrew sugestii zawartej w uwadze, skutek w

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			uchylenie sposobu zabezpieczenia nie jest proponowaną zmianą wyłączony, rozwiązanie może prowadzić faktycznie do zamiany wniosków o udzielenie zabezpieczenia, wnioskami o zmianę lub uchylenie zabezpieczenia. Ponadto, nie wiadomo jakiej treści rozstrzygnięcie miałby wydać sąd orzekający rozpoznając taki wniosek i czy orzeczenie nie stałoby w oczywistej sprzeczności z art. 2 ust. 1, skoro przesądzenie statusu konsumenta i wadliwości mechanizmu denominacji lub indeksacji może nastąpić dopiero w wyroku sądu. Regulacja niesie także potencjalne ryzyko występowania z roszczeniami przez osoby, którym status konsumenta nie przysługuje, a rzeczywistym celem wniesienia pozwu będzie uzyskanie zabezpieczenia. 2) Pozytywnie należy ocenić regulację art. 2, tj. by z chwilą doręczenia odpisu pozwu konsument mógł zaprzestać płacenia dalszych rat. Wyłaniają się jednak dwa potencjalne problemy: konsumenci mogą występować na dużą skalę o wydawanie zaświadczeń o dacie doręczenia odpisu pozwu by mieć formalne potwierdzenie zgody na zaprzestanie płacenia rat, „wygenerowanie" dużej liczby nowych spraw. W uzasadnieniu projektu ustawy jest stwierdzenie, że konsument lub jego pełnomocnik może uzyskać informację o momencie doręczenia odpisu pozwu, a w konsekwencji, o wstrzymaniu obowiązku spełniania świadczeń za pośrednictwem Portalu Informacyjnego, o którym mowa art. 53e § 1 u.s,p. Należy jednak wskazać, że konsumenci nie mają prawnego obowiązku zakładania konta w tym portalu. W praktyce może to wiązać się z wnioskami do sądu o wydanie zaświadczeń o dacie doręczenia odpisu	postaci wstrzymania obowiązku spełniania świadczeń nie wynika wyłącznie z czynności procesowej konsumenta, ale z mocy ustawy, która wprowadza to rozwiązanie jako element szczególnej procedury dla spraw frankowych. Należy podkreślić, że mechanizm ten ma charakter tymczasowy. Działa tylko do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy. Ponadto, rozwiązanie to rekompensuje nierównowagę stron występującą w relacji bank-konsument i zapobiega sytuacji, w której konsument byłby zmuszony do dalszego wykonywania potencjalnie nieważnej i zawierającej niedozwolone postanowienia umowy w czasie trwania procesu. Proponowane rozwiązanie nie modyfikuje zasad zabezpieczenia roszczeń lecz zastępuje potrzebę zabezpieczenia roszczenia w sprawie frankowej. 2) **Uwaga niezasadna**. Przepisy procedury cywilnej nie przewidują możliwości wydawania przez sąd zaświadczeń dotyczących doręczenia odpisu pozwu. Obowiązujące regulacje nie pozwalają na formułowanie żądań o wydanie takich zaświadczeń, zatem obawy o znaczne obciążenie sekretariatów dodatkową pracą biurową są nieuzasadnione. Warto podkreślić, że choć konsumenci nie mają prawnego obowiązku zakładania konta w Portalu Informacyjnym, to mają taką możliwość, która zapewnia im wygodny

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			pozwu, by mieć formalne potwierdzenie zgody na zaprzestanie płacenia rat – co w znacznym stopniu obciąży sekretariaty dodatkową pracą biurową. Brzmienie przepisu powinno być zredagowane w sposób, który obowiązek przekazania informacji o doręczeniu odpisu pozwu i wstrzymaniu płatności raty - przenosiłby na banki. 3) Dodatkowo projekt ustawy nie uwzględnia faktu, że toczą się liczne sprawy o kredyty już spłacone. W takim wypadku wstrzymanie płatności rat jest całkowicie zbędne. 4) Ponadto instrument prawny w postaci wstrzymania płatności rat dotyczy zabezpieczenia roszczenia niepieniężnego o ustalenie nieistnienia stosunku prawnego lub ustalenia nieważności umowy – jest to unormowanie praw i obowiązków stron na czas trwania postępowania (art. 755 § 1 pkt 1 k.p.c.). Dla zabezpieczenia roszczeń pieniężnych tego rodzaju instrument prawny nie może być stosowany z uwagi na treść art. 747 k.p.c., który w sposób enumeratywny określa sposoby zabezpieczenia roszczeń pieniężnych i nie należy do nich wstrzymanie płatności rat. W tej sytuacji pojawia się pytanie – czy intencją projektowanych rozwiązań jest zmiana ww. zasad i wprowadzenie uprawnienia do wstrzymania płatności rat także w sprawach o samą zapłatę. Jeśli jest to działanie zamierzone, to nie jest to trafne rozwiązanie, ponieważ pozew o teoretycznie nawet niewielką kwotę mógłby powodować wstrzymanie płatności rat. Takie rozwiązanie również może „wygenerować" dużą liczbę nowych spraw. Można więc przeredagować przepis w taki sposób, by miał dotyczyć tylko powództw w których jest zawarte	dostęp do informacji o stanie sprawy. Co istotne, w sprawach frankowych niezwykle rzadko spotyka się sytuacje, w których konsument występuje bez profesjonalnego pełnomocnika. 3) **Uwaga niezasadna**. Oczywiste jest, że w takich wypadkach przepis nie znajdzie zastosowania. 4) **Uwaga niezasadna.** Ograniczenie zakresu stosowania art. 2 wyłącznie do roszczeń o ustalenie nieistnienia stosunku prawnego lub nieważności umowy pomijałoby istotną część spraw frankowych, w których konsumenci dochodzą roszczeń pieniężnych wynikających z abuzywności klauzul. Niezależnie od rodzaju i wartości roszczenia, każdy pozew konsumenta w sprawie kredytu frankowego świadczy o kwestionowaniu przez niego treści umowy, co uzasadnia wstrzymanie świadczeń. W znakomitej większości tzw. sprawach frankowych roszczenia konsumentów są oceniane przez sądy jako zasadne. Wprowadzenie odmiennych zasad w zależności od rodzaju roszczenia mogłoby prowadzić do sztucznego formułowania żądań tylko po to, by skorzystać z mechanizmu ochronnego. Celem przepisu jest kompleksowa ochrona konsumenta na czas trwania sporu, bez względu na charakter zgłoszonego żądania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			żądanie ustalenia nieistnienia stosunku prawnego lub ustalenia nieważności umów kredytowych: Art. 2. 1. Z chwilą doręczenia pozwanemu odpisu pozwu wniesionego przez konsumenta zawierającego żądanie ustalenia nieistnienia stosunku prawnego wynikającego z umowy kredytu lub ustalenia jej nieważności, obowiązek spełniania przez konsumenta świadczeń wynikających z umowy kredytu ulega wstrzymaniu z mocy prawa do czasu prawomocnego zakończenia postępowania. 2. Z powodu niespełniania przez konsumenta świadczeń zgodnie z ust. 1 pozwany nie może w szczególności rozwiązać umowy ani zgłosić faktu niespełniania świadczeń do instytucji, o których mowa w art. 105 ust. 4 i 4a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (tj. Dz. U. z 2024 roku, poz. 1646 z późn. zm.). Pozwany ma obowiązek poinformować te instytucje, że nastąpił skutek przewidziany w ust. 1, w terminie 14 dni od dnia otrzymania pozwu. 3. Wniosek o udzielenie zabezpieczenia roszczenia przez wstrzymanie obowiązku spełniania przez konsumenta świadczeń wynikających z umowy kredytu lub zakazanie pozwanemu dokonywania czynności, o których mowa w ust. 2, a także w inny sposób prowadzący do osiągnięcia skutków określonych w ust. 1 i 2 oraz zażalenie którejkolwiek ze stron na postanowienie wydane na skutek rozpoznania wniosku o udzielenie takiego zabezpieczenia, przewodniczący pozostawia w aktach sprawy bez żadnych dalszych czynności.	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Prokuratura Regionalna w Gdańsku	Art. 2	Zapis art.2 ust 1 o projektowanej treści, zdaje się wywoływać ex lege skutek w postaci zawieszenia obowiązku uiszczania kolejnych świadczeń okresowych w postaci rat kredytu. Skutek ten wydaje się być niezależny od woli powoda, zaś przy takim zapisie kolejne świadczenia (spełniane za wiedzą lub bez wiedzy konsumenta o skutku z art.2 ust.l) traktowane będą w świetle przepisów kodeksu cywilnego jako świadczenia w dacie spełnienia nienależne. Zapis powoduje więc, że świadczenia w postaci wynikających z umowy kolejnych rat kredytu wymagalnych już po dniu doręczenia pozwu mogą być traktowane jak „świadczenie niewymagalne", nie sposób nie dostrzec związanych z takim zapisem konsekwencji i problemów: 1) po pierwsze konsument nie jest informowany kiedy nastąpiło doręczenie pozwu i może nie mieć wiedzy o zaistnieniu skutku opisanego w tym przepisie, 2) po drugie wątpliwości budzi charakter dalszych świadczeń konsumenta o ile będzie on uiszczał kolejne raty kredytu, czy są to świadczenia należne i wymagalne, czy bank może je zaliczyć jako spłatę kredytu, czy sąd będzie mógł te świadczenia zaliczyć dokonując rozliczenia zobowiązań stron, czy powstanie i wyniku jakich zdarzeń skutek w postaci „wymagalności świadczenia banku" do zwrotu tych kwot, czy i od kiedy bank będzie pozostawał w zwłoce z tymi świadczeniami, czy można żądać od tych kwot odsetek itd. 3) po trzecie konsument może mieć interes w uiszczaniu dalszych rat, np. w sytuacji gdy nie spłacił jeszcze kapitału kredytu, nie można uznać za prawidłową sytuacji w której ustawowo uniemożliwia się wywiązywanie z umowy, której nieważności jeszcze nie stwierdzono, 4) po czwarte od kwoty niespłaconego kapitału bank naliczał będzie dalsze odsetki, w sytuacji nieuwzględnienia powództwa o stwierdzenie nieważności umowy, rodzi to	1) **Uwaga niezasadna.** Proponowane rozwiązanie jest środkiem ochrony konsumenta w szczególnym typie spraw. Ingerencja ustawodawcy jest usprawiedliwiona dużym ryzykiem zawarcia w przedmiotowych umowach klauzul niedowolnych, prowadzących do nieważności umowy kredytu. Wbrew sugestii zawartej w uwadze, skutek w postaci wstrzymania obowiązku spełniania świadczeń nie wynika wyłącznie z czynności procesowej konsumenta, ale z mocy ustawy, która wprowadza to rozwiązanie jako element szczególnej procedury dla spraw frankowych. Należy podkreślić, że mechanizm ten ma charakter tymczasowy. Działa tylko do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy. Ponadto, rozwiązanie to rekompensuje nierównowagę stron występującą w relacji bank-konsument i zapobiega sytuacji, w której konsument byłby zmuszony do dalszego wykonywania potencjalnie nieważnej i zawierającej niedozwolone postanowienia umowy w czasie trwania procesu. Proponowane rozwiązanie nie modyfikuje zasad zabezpieczenia roszczeń lecz zastępuje potrzebę

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			sytuację niekorzystną dla kredytobiorcy, a niezależną od jego woli, a może i z nią sprzeczną. Trafniejszym z uwagi na skutek, byłoby zawarcie w przepisie uprawnienia konsumenta do złożenia oświadczenia w treści pozwu lub w piśmie procesowym o skorzystaniu z prawa do zawieszenia wymagalności dalszych świadczeń w postaci kolejnych rat kredytu. Z punktu widzenia gwarancji konstytucyjnych, zapis nakazujący zawieszenie spłaty kolejnych świadczeń okresowych, pomimo braku spłaty kwoty odpowiadającej kwocie kapitału kredytu, może budzić wątpliwości jako sprzeczny z art.64 Konstytucji.	zabezpieczenia roszczenia w sprawie frankowej. 2) - 4) **Uwagi częściowo zasadne** – wyraźnie przesądzono, że bank nie może odmówić przyjęcia świadczenia do wysokości wypłaconego konsumentowi kapitału.
	NRA	Art. 2	Zaproponowane rozwiązanie, przynajmniej w swej intencji, wychodzi naprzeciw stanowisku TSUE wyrażonemu w wyroku z 15.06.2023 r. C-287/22 Getin Noble Bank S.A. W szczególności powoduje, że po uzyskaniu korzystnego wyroku, rozstrzygającego o nieważności umowy kredytu i zobowiązującego bank do zwrotu wskazanej w pozwie kwoty, konsument nie będzie zmuszony do występowania z ponownym powództwem o zwrot kwot, które uiścił w wykonaniu nieważnej umowy w toku procesu, a w szczególności w czasie postępowania apelacyjnego, gdy rozszerzenie powództwa jest już niedopuszczalne. **Zaproponowane rozwiązanie nie tylko zapewnia konsumentom ochronę zgodną ze wskazaniami TSUE, ale również zwalnia sądy z konieczności rozpoznawania licznych postępowań wpadkowych w przedmiocie zabezpieczenia roszczeń konsumentów, w tym również postępowań zażaleniowych. Rozwiązanie to powinno również doprowadzić do ograniczenia liczby postępowań sądowych, gdyż dzięki niemu wyrok kończący sprawę może objąć wszystkie świadczenia spełnione przez konsumenta w wykonaniu nieważnej umowy. Niestety**	**Uwaga niezasadna.** Zarządzenie doręczenia odpisu pozwu stanowi czynność zdecydowanie mniej pracochłonną niż rozpoznanie wniosku o zabezpieczenie. Rozpoznanie wniosku o zabezpieczenie wymaga dodatkowej analizy przesłanek zabezpieczenia, oceny uprawdopodobnienia roszczenia oraz interesu prawnego. Proponowana w uwadze alternatywa, by skutek w postaci wstrzymania obowiązku spełniania świadczeń następował z chwilą doręczenia bankowi przez konsumenta kopii pozwu wraz z dowodem jego złożenia, naruszałaby zasadę oficjalności doręczeń. Doręczeń w postępowaniu cywilnym dokonuje sąd za pośrednictwem upoważnionych podmiotów, co gwarantuje jednoznaczność ustalenia momentu wywołania określonych skutków procesowych i materialnoprawnych. Byłby

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			obawiać się można, że zaproponowane rozwiązanie, pomimo dobrych intencji, okaże się nieskuteczne. Zgodnie z art. 2 ust 1 Projektu obowiązek spełniania przez konsumenta świadczeń wynikających z umowy kredytu ma ulec wstrzymaniu w chwili doręczenia pozwanemu pozwu wniesionego przez konsumenta. Obecnie nierzadko zdarza się, że pozew jest doręczany do pozwanego banku wiele miesięcy a nawet po ponad roku (I). W istniejącym stanie prawnym konsument, składając wniosek o udzielenie zabezpieczenia, ma szanse uzyskać je w ciągu miesiąca, a najdalej kilku. Proponowane rozwiązanie może zatem w praktyce pogorszyć, zamiast poprawić sytuację konsumentów ubiegających się o zabezpieczenie. Sytuacja ta zostałaby bardzo źle przyjęta przez konsumentów. Zastrzeżenie to nie oznacza bynajmniej, że z proponowanego rozwiązania należy całkowicie zrezygnować. Można je jednak uczynić skuteczniejszym przyjmując, że obowiązek spełniania przez konsumenta świadczeń wynikających z umowy kredytu ulega wstrzymaniu, nie dopiero w dacie doręczenia pozwanemu pozwu przez sąd, lecz z chwilą doręczenia bankowi przez konsumenta kopii wniesionego przeciwko temu bankowi pozwu wraz z dowodem złożenia go w sądzie lub nadania do sądu za pośrednictwem operatora, o którym mowa w art. 165 § 2 k.p.c. Konsument nie musiałby zatem czekać na wstrzymanie obowiązku spełniania świadczeń wynikających z zakwestionowanej umowy kredytu do chwili doręczenia pozwu przez sąd, lecz mógłby sam zadbać o doręczenie bankowi, kopii wniesionego do sądu pozwu, przedstawiając zarazem dowód, iż pozew został faktycznie złożony. Bank może z łatwością zweryfikować, czy pozew faktycznie wpłynął do sądu.	również trudny do praktycznego zastosowania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Uprzedzając obawy, że pozew konsumenta może być w przyszłości odrzucony lub zwrócony - z czym wiązać się może konieczność zapłaty rat kredytu nieuiszczonych na podstawie proponowanego przepisu, zauważyć należy, że podobne ryzyko, a nawet większe, istnieje również w przypadku zabezpieczenia roszczenia przed wniesieniem pozwu (art. 733 § 1 k.p.c.). Istnienie takiego ryzyka nie powinno przekreślać możliwości przyjęcia proponowanego rozwiązania. Tym bardziej, że w znakomitej większości przypadków, gdy pozew konsumenta obarczony jest brakami uzasadniającymi jego zwrot, braki te zostają uzupełnione w trybie art. 130^{1a} § 3 k.p.c. lub 130^{2} § 2 k.p.c. **PROPOZYCJA ZMIANY:** Art. 2.1. „Z chwilą doręczenia do banku przez konsumenta kopii wniesionego do sądu przeciwko temu bankowi pozwu wraz z dowodem złożenia w biurze podawczym sądu lub dowodem nadania do sądu za pośrednictwem operatora, o którym mowa w art. 165 § 2 k.p.c., obowiązek spełniania przez konsumenta świadczeń wynikających z umowy kredytu ulega wstrzymaniu z mocy prawa do czasu prawomocnego zakończenia postępowania.	
	Prezes Sądu Apelacyjnego w Poznaniu	Art. 2	Wstrzymanie obowiązku spełniania świadczeń przez konsumenta winno dotyczyć jedynie sytuacji, gdy konsument uiścił na rzecz banku sumę przekraczającą kwotę udzielonego kredytu. Przyjęcie rozwiązania zaproponowanego w projekcie wygeneruje bowiem w przyszłości kolejne sprawy, tym razem banku przeciwko konsumentom o należność wynikającą z różnicy pomiędzy kwotą udzielnego kredytu, a kwotą spełnioną przez konsumenta.	**Uwaga niezasadna.** Uzależnienie wstrzymania obowiązku spełniania świadczeń od wcześniejszego uiszczenia kwoty przekraczającej wartość udzielonego kredytu wprowadzałoby dodatkowe, nieuzasadnione kryterium, które nie ma odzwierciedlenia w istocie sporu dotyczącego ważności samej umowy kredytowej. Mechanizm wstrzymania płatności ma na celu ochronę konsumenta na czas trwania postępowania sądowego,

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
				niezależnie od dotychczas spłaconej kwoty, albowiem konsument nie jest obowiązany do spełniania świadczeń z tytułu umowy, jeżeli ta jest nieważna. Proponowane rozwiązanie prowadziłoby zresztą do możliwości zaistnienia sporów dotyczących zaistnienia stanu, w którym konsument mógłby powstrzymać się od spełniania świadczeń.
	Prezes Sądu Apelacyjnego w Gdańsku	Art. 2	Rozumiem trudności w podjęciu czynności jaką jest wydanie postanowienia o zabezpieczeniu przy natężeniu spraw w sprawach CHF. Wskazuję jednak, że racjonalizację można osiągnąć poprzez przygotowanie w e-repertorium formularza postanowienia, który można uruchamiać jednym kliknięciem o drukowaniu. Skoro orzeczenie TSUE tłumaczy się tak, że samo wniesienie sprawy, gdzie strona kwestionuje postanowienia umowy jako abuzywne, prowadzi do uwzględnienia wniosku o zabezpieczenie, to zgłębianie pozwu, by wydać takie postanowienie przez „drukowanie" - jest zbędne (inna rzecz, że uważam, że odpowiedź TSUE jest tak zredagowana, że nie zwalnia z przesłanek, które są i w naszym kpc i co było uwzględnione w koncepcji sądów warszawskich, gdy zaczęły uwzględniać wnioski o zabezpieczenie). Przy tym formularz może ograniczyć się tylko do sentencji, gdyż pozwy są tak przygotowane, że uzasadnienia można pominąć, powołując się na art. 375 § 6 kpc (dla zainteresowanych uzasadnienie w tych sprawach jest tak stypizowane, że nie ma przeszkód, by stanowiły element formularza). Przy tym w zarządzeniu oprócz doręczenia należy dopisać zarządzenie o doręczeniu pozwu i inne związane ze wstępnym nadawaniem sprawie biegu. Podaję opis innego rozwiązania, gdyż wydanie postanowienia prowadzi do powstania pewnej sytuacji, w tym wiadomo już	**Uwaga niezasadna.** Propozycja zastąpienia automatycznego wstrzymania spłaty z mocy prawa systemem formularzy i „kliknięć" w e-repertorium jest chybiona. Obecnie takie rozwiązania nie istnieją. Co więcej projektowane przepisy mają właśnie na celu odciążenie sądów poprzez eliminację zbędnych czynności procesowych, a nie ich mnożenie poprzez tworzenie kolejnych quasi-automatycznych procedur. Rozwiązanie zawarte w projekcie ustawy ma przewagę nad proponowanym „drukowaniem formularzy" - eliminuje w ogóle konieczność wydawania jakichkolwiek postanowień w tym zakresie. Wstrzymanie obowiązku spełniania świadczeń następuje z mocy samego prawa, co nie wymaga ani jednego „kliknięcia".

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			bez dodatkowych zaświadczeń, z jaką datą zaistniały skutki, a proponowana sytuacja może generować dalsze czynności i zamęt (poszukiwanie zaświadczeń).	
	Prezes Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim	Art. 2	Ustawa nakłada dodatkowe obowiązki na sąd w zakresie weryfikacji ewentualnych terminów doręczenia odpisu pozwu.	**Uwaga niezasadna.** Projekt nie przewiduje wprost takiego obowiązku.
	Prezes Sądu Apelacyjnego w Szczecinie	Art. 2 ust. 1	W art. 2. nie wskazuje się, czy skutek ten będzie związany z wniesieniem powództwa o ustalenie, czy też jakimkolwiek powództwem konsumenta (np. z powództwem wyłącznie o świadczenie pieniężne). Nie jest też jasne rozwiązanie art. 2 ust 4 polegające na pozostawieniu bez rozpoznania wniosku o udzielenie zabezpieczenia. Nie wiadomo, czy konstrukcja ta dotyczy tylko takich wniosków, które złożone zostaną po doręczeniu odpisu pozwu, czy też takich, które składane są przed wniesieniem pozwu albo zawarte są w pozwie i powinny być rozpoznane jeszcze przed zarządzeniem jego doręczenia.	**Uwaga niezasadna.** Projektowany przepis w tym zakresie jest precyzyjny. Dotyczy wyłącznie wniosku o zabezpieczenie bez względu na to w jakim piśmie został ujęty.
	Prezes Sądu Okręgowego we Wrocławiu	Art. 2	1) Niestaranna redakcja art. 2 ust 1 prowadzi jak się wydaje do daleko idących, a niezamierzonych przez autorów efektów. Mianowicie użycie sformułowania „z chwilą doręczenia pozwu wniesionego przez konsumenta" oznacza, że zakresem zastosowania tego przepisu objęte będzie doręczenie każdego pozwu o roszczenia związane z umową kredytu denominowanego lub indeksowanego do CHF (niezdefiniowane, jak wyżej) - z wyłączeniem tych nieobjętych zakresem normowania z art. 1 ust. 3 ustawy. Zatem automatyczne wstrzymanie obowiązku uiszczania jakichkolwiek świadczeń z umowy kredytu będzie możliwe po doręczeniu pozwu w sprawie wytoczonej przez konsumenta, np. o zwrot dowolnej wysokości nadpłaty bez zamiaru kwestionowania ważności umowy. Jak się wydaje, zamiarem projektodawców było chyba raczej jednak ograniczenie tego	1) **Uwaga niezasadna.** Treść art. 2 ust. 1 projektu ustawy jest spójna z jej zakresem przedmiotowym określonym w art. 1 ust. 1 i 2. Należy zwrócić uwagę, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, sąd rozpoznający sprawę z udziałem konsumenta jest obowiązany z urzędu zbadać abuzywność postanowień umowy zawartej z konsumentem, niezależnie od tego, czy konsument wprost kwestionuje ważność umowy. 2) **Uwaga niezasadna**. Norma zawarta w art. 2 ustawy ma charakter materialnoprawny, a jej zastosowanie jest

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			„automatycznego zabezpieczenia” do przypadków sporów, których przedmiotem jest istnienie lub nieistnienie stosunku prawnego z umowy kredytu, ale tego nie napisali. 2) Wątpliwości budzi, czy zakresem zastosowania ustawy objęte zostaną automatycznie wszystkie sprawy, w których powód twierdzi że jest konsumentem, choć kwestia ta jest sporna. A kwalifikacja statusowa jest sporna w szeregu spraw. Ma to zaś między innymi konsekwencje z punktu widzenia oceny, w których sprawach konsekwencje materialnoprawne wytoczenia powództwa obejmą, a w których nie obejmą, automatycznego wstrzymania obowiązków z umowy i nałożenia na bank obowiązku powstrzymania się od działań w ramach umowy wyszczególnionych w art. 2 ust.4. 3) Projekt zakłada pozostawienie w aktach bez żadnych czynności wniosku o zabezpieczenie odpowiadającego co do treści regulacji art. 2 ustawy, ale nie przewiduje w zamian żadnego trybu potwierdzenia lub zaprzeczenia w ramach danego procesu istnienia stanu opisanego w art. 2 ustawy, ani na wniosek konsumenta ani przedsiębiorcy, i nie wiadomo w jakim trybie możliwy a nawet niemal pewny w szeregu spraw spór tej kwestii miałby być rozstrzygnięty. Takie „zabezpieczenie ex lege” dotąd nie jest znane polskiemu prawu ani procesowemu ani materialnemu. Wydaje się, że przydatne byłoby wprowadzenie jakiegoś trybu w celu rozstrzygnięcia o tym zagadnieniu, tyle że trudno wyobrazić sobie jakąś zasadniczą różnicę z postępowaniem zabezpieczającym i istotne przyspieszenie postępowania w związku z tą instytucją. 3) Z projektu nie wynika, czy za okres objętym art. 2 ustawy, o ile powództwo nie zostanie uwzględnione, wierzycielowi należą się odsetki i jakiego rodzaju. Zagadnienie wymaga regulacji.	uzależnione od faktycznego przysługiwania stronie statusu konsumenta, a nie od samego twierdzenia powoda w tym zakresie. Automatyczne wstrzymanie obowiązków wynikających z umowy kredytu nastąpi wyłącznie w przypadku, gdy strona powodowa rzeczywiście jest konsumentem w rozumieniu przepisów prawa. 3-4) **Uwaga niezasadna**. W systemie przyjętym przez projektowaną ustawę to kredytobiorca samodzielnie ocenia swój status jako konsumenta i na tej podstawie może korzystać z mocy prawa z wstrzymania obowiązku spełniania świadczeń po doręczeniu pozwu pozwanemu lub może złożyć wniosek o zabezpieczenie, który zostanie rozpoznany gdy sąd oceni, że powód nie jest konsumentem. Ostateczne rozstrzygnięcie, czy kredytobiorca faktycznie posiada status konsumenta, nastąpi dopiero w orzeczeniu kończącym postępowanie. Takie rozwiązanie niesie ze sobą konsekwencje. Jeżeli sąd stwierdzi, że kredytobiorca nie był konsumentem, poniesie on odpowiedzialność na zasadach ogólnych za nienależyte wykonanie zobowiązania, w tym potencjalnie za wszystkie zaległości, odsetki za opóźnienie oraz inne szkody banku wynikające z wstrzymania płatności. W przypadkach, gdy status konsumenta jest sporny, kredytobiorca może realizować

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
				zobowiązanie w trakcie procesu, aby uniknąć ewentualnych negatywnych konsekwencji w przyszłości. Podnieść należy, że w przypadku obecnych regulacji o zabezpieczeniu, osoba błędnie podająca się za konsumenta może być zobowiązana do naprawienia szkody stronie przeciwnej (art. 746 KPC), jeśli jej powództwo zostanie oddalone.
	Sąd Okręgowy w Gdańsku	Art. 2 ust. 1	Obowiązek spełnienia przez konsumenta świadczeń wynikających z umowy kredytu będzie ulegał wstrzymaniu z chwilą doręczenia odpisu pozwu – wprowadzenie powyższej regulacji może spowodować kolejną lawinę wpływu „spraw frankowych" i konieczność natychmiastowego podjęcia czynności w sprawach, które zostały wniesione przed wejście w życie ustawy.	**Uwaga niezasadna.** Kredytobiorcy frankowi, którzy rozważają złożenie pozwu, decydują się na to na podstawie przekonania o wadliwości umowy, a nie ze względu na mechanizm wstrzymania płatności, które najczęściej już uzyskują w wyniku postanowienia o zabezpieczeniu. Sugestia, że ustawa wymaga „natychmiastowego podjęcia czynności" w sprawach wniesionych przed jej wejściem w życie, jest błędna. Projekt właśnie eliminuje konieczność podejmowania dodatkowych czynności przez sąd (nie ma potrzeby wydawania postanowień o zabezpieczeniu), co w istocie odciąża wymiar sprawiedliwości. Niezależnie od tego należy podkreślić, że sąd powinien podejmować czynności w każdej sprawie bez nieuzasadnionej zwłoki.
	Sąd Okręgowy w Gdańsku	art. 2 ust 1	Konsument lub jego pełnomocnik może uzyskać informację o momencie doręczenia odpisu pozwu za pośrednictwem Portalu Informacyjnego – w uzasadnieniu nie wyjaśniono jednak, czy PI będzie automatycznie generował zaświadczenia	**Uwaga niezasadna.** Nie planuje się generowania dodatkowych zaświadczeń w Portalu Informacyjnym potwierdzających datę doręczenia odpisu pozwu. Portal Informacyjny już prezentuje dane dotyczące

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			o dacie doręczenia odpisu pozwu w przypadku gdyby pomiędzy stronami powstał w tym zakresie spór.	pism procesowych i dat ich doręczeń w sposób czytelny i przejrzysty. Informacja o momencie doręczenia odpisu pozwu jest więc łatwo dostępna zarówno dla konsumenta, jak i jego pełnomocnika, bez potrzeby tworzenia dodatkowych dokumentów poświadczających ten fakt.
	Sąd Okręgowy w Gdańsku	Art. 2 ust 4	Brak konieczności rozpoznawania wniosku o zabezpieczenie następuje jedynie w przypadku gdy przedmiot wniosku nie wykracza poza zabezpieczenie wynikające z ustawy – nadal zatem niezbędne będzie dokonywanie oceny wniosków przez sędziego referenta.	**Uwaga niezasadna.** Projektowany przepis art. 2 ust. 4 jednoznacznie wskazuje, że przewodniczący pozostawia w aktach bez żadnych dalszych czynności wszelkie wnioski o udzielenie zabezpieczenia, które prowadzą do osiągnięcia skutków określonych w ust. 1 i 3 lub w inny sposób zmierzają do tego samego celu. Konstrukcja przepisu eliminuje konieczność merytorycznej oceny praktycznie wszystkich wniosków o zabezpieczenie składanych w tzw. sprawach frankowych.
	UKNF	Art. 2 ust. 1 i nast.	Zgodnie z art. 2 ust. 1 projektu ustawy, z chwilą doręczenia odpisu pozwu pozwanemu będzie dochodzić do wstrzymania z mocy prawa obowiązku spłaty kredytu przez konsumenta. Co więcej, w świetle art. 2 ust. 2 projektu ustawy, wstrzymanie się przez konsumenta ze spełnieniem świadczeń nie będzie poczytywane za niewykonanie / nienależyte wykonanie umowy kredytu (a ponadto nie będzie mogło być przedmiotem zgłoszenia m.in. do Biura Informacji Kredytowej / biur informacji gospodarczych). Przewidziany przedmiotowym przepisem projektu automatyzm zawieszenia w stosunku do konsumenta obowiązku spłaty rat kredytu (eliminujący konieczność rozpoznania przez sąd stosownych wniosków o zabezpieczenie) wydaje się pozostawać rozwiązaniem	**Uwaga niezasadna.** Mechanizm przewidziany w art. 2 projektu ustawy jest proporcjonalny i uzasadniony utrwalonym orzecznictwem w sprawach frankowych. Nie narusza prawa do sądu wyrażonego w art. 47 Karty Praw Podstawowych UE. Wstrzymanie obowiązku spełniania świadczeń nie stanowi rozstrzygnięcia merytorycznego sprawy, a jedynie tymczasowy środek ochronny dla konsumenta w toku postępowania. Sąd zachowuje pełną swobodę oceny merytorycznej roszczenia. Projekt ustawy odnosi się do specyficznej kategorii spraw,

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			nieproporcjonalnym oraz generującym istotne ryzyko nadużyć. Wstrzymanie obowiązku spłaty rat kredytu (mogące powodować istotne negatywne skutki dla kredytodawcy – mając na uwadze jego trwanie aż do prawomocnego zakończenia postępowania), w efekcie przedmiotowej regulacji, nie będzie bowiem wymagało uprawdopodobnienia roszczenia konsumenta. Przedmiotowy mechanizm może skutkować naruszeniem prawa do sądu, wyrażonego w artykule 47 Karty Praw Podstawowych UE. Gwarancje płynące z ww. przepisu zostały potwierdzone przez TSUE w wyroku z 21 grudnia 2016 r., sygn. C-119/15, pkt 26 i 27.	w których masowo stwierdzane są nieprawidłowości w umowach kredytowych (niedozwolone klauzule umowne), a dotychczasowe orzecznictwo TSUE i SN wskazuje na częste występowanie abuzywności klauzul w umowach frankowych. Rozwiązanie to nie wprowadza dysproporcji między stronami, lecz wyrównuje ich pozycję procesową. Należy zauważyć, że konsument jako słabsza strona umowy, stawał dotychczas przed dylematem: albo kontynuować spłatę potencjalnie nieważnej umowy, albo oczekiwać na rozstrzygnięcie wniosku o zabezpieczenie.
	RPO	Art. 2 ust. 1 i 2	1) Zgodnie z art. 2 ust. 1 i 2 projektu, „z chwilą doręczenia pozwanemu pozwu wniesionego przez konsumenta, obowiązek spełniania przez konsumenta świadczeń wynikających z umowy kredytu ulega wstrzymaniu z mocy prawa do czasu prawomocnego zakończenia postępowania. Wstrzymanie się przez konsumenta ze spełnianiem świadczeń, o których mowa w ust. 1, nie może być uznane za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy kredytu”. W mojej ocenie sama idea tego rodzaju uproszczenia postępowania zabezpieczającego jest zdecydowanie słuszna. Pozytywnie ocenić trzeba wprowadzenie możliwości zaprzestania z mocy prawa spłaty dalszych rat kredytu przez konsumenta, który pozwał bank, bez potrzeby wydawania przez sąd jakiegokolwiek orzeczenia. Istotne wątpliwości praktyczne budzi jednak powiązanie korzystnego dla konsumenta skutku wyłącznie z chwilą doręczenia pozwu pozwanemu bankowi.	1) **Uwaga niezasadna.** Należy podkreślić, że konieczność rozpoznawania zażaleń od postanowień w przedmiocie zabezpieczenia w sprawach frankowych w istotny sposób wpływa na możliwości rozpoznawania innych spraw przez sądy apelacyjne, zwłaszcza przez Sąd Apelacyjny w Warszawie. Obciążenie sądów apelacyjnych, które muszą rozpatrywać znaczną liczbę zażaleń w sprawach frankowych, stanowi realny problem systemowy. Proponowane rozwiązanie ma charakter kompleksowy i upraszcza postępowanie, eliminując potrzebę wydawania tysięcy analogicznych postanowień i rozpatrywania kolejnych tysięcy zażaleń w sprawach o bardzo zbliżonym charakterze. Automatyzm

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Jak wskazali przedstawiciele konsumentów, w praktyce działalności sądów, doręczenie pozwu następuje po kilku, a nawet kilkunastu miesiącach od jego wniesienia. W sądach warszawskich często zdarza się, że na doręczenie pozwu oczekiwać trzeba rok, a czasem nawet dwa lata lub dłużej. Spowodowane jest to niewydolnością administracji sądowej. W dotychczasowej praktyce, skutek zwolnienia konsumenta z obowiązku dalszego opłacania rat kredytu, osiągany był na drodze dołączonego do pozwu wniosku o zabezpieczenie, w następstwie którego sąd z reguły wydawał postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia. Postanowienie o zabezpieczeniu wydawane było znacznie wcześniej niż moment doręczenia pozwu stronie pozwanej. W świetle obecnie obowiązującego art. 737 k.p.c. „wniosek o udzielenie zabezpieczenia podlega rozpoznaniu bezzwłocznie, nie później jednak niż w terminie tygodnia od dnia jego wpływu do sądu". W praktyce rzadko dochodzi do tego tak szybko, ale w niektórych sądach funkcjonują specjalne dyżury sędziów do rozpatrywania wniosków o zabezpieczenie, dzięki czemu następuje to w terminie kilku tygodni od wniesienia pozwu. W efekcie wprowadzenia rozwiązania proponowanego w projekcie, ze względu na niewydolność organizacyjną sądów, sytuacja konsumentów ulegnie znacznemu pogorszeniu. Konsumenci będą musieli oczekiwać na doręczenie pozwu bankowi, nie mogąc jednocześnie skorzystać z żadnych innych środków w celu zawieszenia opłacania rat kredytu. Projekt stanowi bowiem, że wnioski o zabezpieczenie i zażalenia w tym zakresie będą pozostawione bez rozpoznania, a postępowania umorzone (art. 2 ust. 4 oraz art. 20 ust. 3 i 4 projektu). W rezultacie, do czasu doręczenia pozwu bankowi, konsumenci będą musieli nadal spłacać raty kredytu, wynikające z prawdopodobnie nieważnej umowy. Będzie to stan gorszy dla konsumentów niż obecnie dostępne	wprowadzany przez projektowany przepis jest uzasadniony specyfiką spraw frankowych oraz koniecznością odciążenia wymiaru sprawiedliwości, co pozwoli na sprawniejsze rozpoznawanie wszystkich kategorii spraw. Zarządzenie doręczenia odpisu pozwu stanowi czynność zdecydowanie mniej pracochłonną niż rozpoznanie wniosku o zabezpieczenie. Rozpoznanie wniosku o zabezpieczenie wymaga dodatkowej analizy przesłanek zabezpieczenia, oceny uprawdopodobnienia roszczenia oraz interesu prawnego. Proponowana w uwadze alternatywa, by skutek w postaci wstrzymania obowiązku spełniania świadczeń następował z chwilą doręczenia bankowi przez konsumenta kopii pozwu wraz z dowodem jego złożenia, naruszałaby zasadę oficjalności doręczeń. Doręczeń w postępowaniu cywilnym dokonuje sąd za pośrednictwem upoważnionych podmiotów, co gwarantuje jednoznaczność ustalenia momentu wywołania określonych skutków procesowych i materialnoprawnych. Byłby również trudny do praktycznego zastosowania. 2) **Uwaga niezasadna.** Norma ma charakter materialnoprawny. Nie różnicuje sytuacji konsumenta w zależności od sytuacji kredytodawcy, jeżeli istnieje możliwość doręczenia mu pozwu.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			rozwiązania. Tymczasem uzyskanie zwolnienia z płacenia rat przez okres trwania postępowania sądowego jest często sprawą najważniejszą i najpilniejszą dla kredytobiorców, którzy nie są w stanie już dłużej tych rat spłacać. Wprowadzenie proponowanego rozwiązania prawdopodobnie spowoduje też, że konsumenci i ich pełnomocnicy, będą kierować do sądów liczne wnioski o przyspieszenie doręczenia pozwu lub skargi na brak działań sądu w tym zakresie. W toku spotkania z przedstawicielami konsumentów pojawiły się wymienione niżej propozycje zmiany projektowanej regulacji w zakresie fazy postępowania sądowego, w której następuje wstrzymanie obowiązku spłaty kredytu przez konsumenta, alternatywne wobec chwili doręczenia pozwu pozwanemu: -wstrzymanie obowiązku zapłaty rat powinno nastąpić z mocy prawa od chwili przedstawienia bankowi przez konsumenta dowodu doręczenia pozwu konsumenta przeciwko temu bankowi do sądu. Rozwiązanie to zakłada jednoczesne przyjęcie przez konsumenta ryzyka, że w przypadku gdyby pozew został zwrócony, odrzucony lub uznany za oczywiście bezzasadny, konsument byłby zobowiązany uzupełnić brakujące raty kredytu; wstrzymanie obowiązku zapłaty rat powinno nastąpić z mocy prawa od chwili wydania przez sąd zarządzenia stwierdzającego, że pozew nie zawiera braków formalnych; wstrzymanie obowiązku zapłaty rat powinno nastąpić z mocy prawa od chwili upływu przyjętego w ustawie terminu (np. 1 miesiąca), który byłby przewidziany na rozpatrzenie wniosku o udzielenie zabezpieczenia od chwili jego wniesienia. Gdyby sąd nie rozpoznał w tym czasie wniosku o zabezpieczenie, miałoby miejsce domyślne milczące jego	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			zaakceptowanie w zakresie zawieszenia obowiązku spłacania rat kredytu. Propozycja ta zakłada zatem pozostawienie trybu postępowania zabezpieczeniowego. 2) Niezależnie od przyjętego ostatecznie momentu wstrzymania obowiązku spłaty kredytu przez konsumenta, w ocenie uczestników seminarium, konieczne jest doprecyzowanie projektowanego rozwiązania w zakresie specyficznej sytuacji klientów banku Getin Noble Bank w upadłości, którego majątkiem zarządza syndyk masy upadłości. W projektowanej ustawie należałoby wyraźnie wskazać, że wstrzymanie z mocy prawa obowiązku spełniania przez konsumenta świadczeń wynikających z umowy kredytu, dotyczy także spraw przeciwko podmiotowi w upadłości, nawet jeżeli roszczenie pieniężne zostało zgłoszone do masy upadłości, a samo postępowanie przed sądem powszechnym zostało zawieszone. Wątpliwości przedstawicieli konsumentów budzi także sama koncepcja obligatoryjnego udzielania zabezpieczenia z mocy prawa, nawet jeśli dany konsument nie chce skorzystać z niego i preferuje dalszą spłatę rat, niezależnie od przyczyn takiego wyboru. Brak możliwości podjęcia przez konsumenta samodzielnej decyzji, wobec braku mechanizmu zabezpieczającego interes konsumenta na wypadek oddalenia powództwa, może stawiać konsumenta w niekorzystnej sytuacji.	
	UKNF	Art. 2 ust. 3	Proponujemy wprowadzenie odpowiednich zmian we wstępie do wyliczenia, doprecyzowujących zakres omawianego przepisu, tak aby odnosił się do niespełnienia świadczeń, o którym mowa w ust. 1, a nie do świadczeń, o których mowa w tym przepisie, a także do okoliczności wypowiedzenia umowy kredytu, a nie jej rozwiązania. Jednocześnie, niezbędne jest wstawienie przecinka po słowie „Pozwany”, w celu dookreślenia, że pozwany nie może dokonać czynności	**Uwaga częściowo zasadna.** Rozwiązanie umowy na gruncie projektowanego przepisu obejmuje również wypowiedzenie. W części redakcyjnej uwaga uwzględniona.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			wymienionych we wstępie do wyliczenia, nie zaś, że ma on status pozwanego wynikający „z powodu niespełnienia przez konsumenta świadczeń, o których mowa w ust. 1”.	
	SO w Słupsku	art.2	Zapis dotyczący „zabezpieczenia z urzędu” nie tylko nie ograniczy pracy sądów, ale znacznie zwiększy wpływ tej kategorii spraw – nawet ci kredytobiorcy którzy nie zamierzali występować z roszczeniem będą w ten sposób fundować sobie „wakacje kredytowe” w dowolnym momencie, zwłaszcza z uwagi na możliwość cofnięcia pozwu w ciągu 6 miesięcy za zwrotem połowy opłaty (500 zł to z zasady mniej niż wysokość raty kredytu).	**Uwaga niezasadna.** Konsumenci są motywowani do składania powództw wadami umów kredytowych zawartymi z bankami, a nie możliwością uzyskania zabezpieczenia czy wstrzymania płatności rat.
	Prezes Sądu Okręgowego we Wrocławiu	Art. 3	Art. 3 rażąco narusza konstytucyjną zasadę jawności postępowania sądowego wyrażoną w art. 45 ust. 1 Konstytucji RP - sprawność postępowania nie stanowi do tego wystarczającego uzasadnienia.	**Uwaga niezasadna.** Projektowany przepis ma charakter fakultatywny, nie obligatoryjny - sąd „może” rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, co pozostawia mu swobodę decyzyjną w zależności od okoliczności konkretnej sprawy. Sprawy frankowe charakteryzują się wysokim stopniem powtarzalności problemów prawnych, które zostały już wielokrotnie rozstrzygnięte w utrwalonym orzecznictwie, co ogranicza potrzebę każdorazowego przeprowadzania rozprawy. System sądowniczy jest znacząco obciążony sprawami frankowymi, co uzasadnia wprowadzenie rozwiązań optymalizujących postępowanie bez naruszania istoty prawa do sądu. Ustawa zawiera gwarancje procesowe dla stron - sąd musi uzasadnić swoją decyzję o skierowaniu sprawy na posiedzenie niejawne oraz wyznaczyć stronom termin na wymianę pism procesowych. Trybunał

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
				Konstytucyjny w przeszłości wskazywał, że zasada jawności nie ma charakteru absolutnego i może podlegać ograniczeniom, jeśli służą one realizacji innych wartości konstytucyjnych, w tym sprawności postępowania.
	Sąd Okręgowy w Gdańsku	Art. 3 ust. 2	Bezcelowym jest obligatoryjne podawanie zasadniczych powodów rozstrzygnięcia dotyczącego rozpoznawania sprawy na posiedzeniu niejawnym, skoro orzeczenie to jest niezaskarżalne, a jednocześnie art. 3 ust 1 dopuszcza taką możliwość nie podając żadnych kryteriów lub przesłanek uzasadniających skierowania sprawy na posiedzenie niejawne nawet wbrew stanowisku strony.	**Uwaga niezasadna.** Jest to konieczne z uwagi na wymogi konwencyjne.
	Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie	Art. 3 i 11	1) Zgodnie z art. 45 Konstytucji RP każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd. Wyłączenie jawności rozprawy może nastąpić ze względu na moralność, bezpieczeństwo państwa i porządek publiczny oraz ze względu na ochronę życia prywatnego stron lub inny ważny interes prywatny. Podobnie art. 6 EKPCz przewiduje, że każdy ma prawo do sprawiedliwego i publicznego rozpatrzenia jego sprawy w rozsądnym terminie przez niezawisły i bezstronny sąd ustanowiony ustawą przy rozstrzyganiu o jego prawach i obowiązkach o charakterze cywilnym (…). Postępowanie przed sądem jest jawne. Projekt zakłada nadmiernie szerokie, w szczególności w postępowaniu przed sądem I instancji, odstępstwo od zasady jawności w zakresie publicznego (na rozprawie) rozpoznania sprawy, a uzasadnienie projektu nie zawiera odniesienia zgodności proponowanej regulacji z przytoczonymi regulacjami	1) **Uwaga niezasadna.** Celem projektowanej regulacji nie jest generalne wyłączenie jawności postępowania, a jedynie stworzenie fakultatywnej możliwości rozpoznania sprawy na posiedzeniu niejawnym w szczególnych przypadkach. Europejski Trybunał Praw Człowieka wskazywał, że wymóg przeprowadzenia rozprawy może być wyłączony w sytuacjach, gdy sprawa dotyczy kwestii prawnych o wysokim stopniu powtarzalności i nie wymaga rozstrzygania złożonych kwestii faktycznych. Sprawy frankowe charakteryzują się znaczną jednorodnością problemów prawnych, przy utrwalonym już orzecznictwie Sądu Najwyższego

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			i ich wykładnią (na gruncie EKPCz możliwa jest odmienna ocena postępowania pierwszoinstancyjnego i odwoławczego). Możliwość rozpoznania każdej sprawy na posiedzeniu niejawnym, również przy sprzeciwie stron, nie znajduje usprawiedliwienia, a mająca mieć gwarancyjne znaczenie treść art. 3 ust. 2 (konieczność wydania postanowienia) nie stanowi instrumentu chroniącego prawa strony, tym bardziej że można przewidzieć, że w praktyce postanowienia będą miały charakter blankietowy. Ponadto, nie zostało wyjaśnione dlaczego konieczność wydania umotywowanego postanowienia nie dotyczy postępowania odwoławczego. W obecnej sytuacji to nie konieczność wyznaczenia i odbycia rozprawy, w szczególności przy wykorzystaniu rozpraw zdalnych, stanowi istotną przeszkodę w rozpoznaniu rozsądnej liczby spraw przez sędziego, a obiektywne możliwości przygotowania się sędziego do wydania określonej liczby orzeczeń i sporządzenia uzasadnień. Projektodawcy nie wyjaśnili też w jaki sposób konieczność wydania umotywowanego postanowienia, jego doręczenia, a następnie możliwość składania pism przez strony i konieczność doręczenia wydanego wyroku prowadzić ma do zmniejszenia obciążenia pracą sędziów i pracowników sekretariatu w porównaniu z wyznaczeniem rozprawy, zawiadomieniem o jej terminie i przeprowadzeniem samej rozprawy (w praktyce czas trwania rozprawy nie przekracza kilkudziesięciu minut). Jeśli możliwość rozpoznawania spraw na posiedzeniu niejawnym jest na tyle istotną wartością, to rozważyć można uzależnienie wyznaczenia rozprawy od uiszczenia	oraz TSUE. Projektowany przepis nie eliminuje możliwości przeprowadzenia rozprawy, gdy sąd uzna to za konieczne, a wymóg wydania umotywowanego postanowienia stanowi istotną gwarancję procesową. 2) **Uwaga niezasadna.** Zarzut naruszenia prawa do obrony przez art. 3 ust. 1 jest nieuzasadniony. Przepis nie ogranicza możliwości przedstawienia stanowiska przez strony, a jedynie zmienia formę jego wyrażenia. Prawo do obrony jest realizowane poprzez obowiązkową wymianę pism procesowych, umożliwiającą pełne przedstawienie argumentacji. Co istotne, przepis nie daje sądowi podstawy do pominięcia jakichkolwiek dowodów. Kolejne przepisy projektu wprowadzają fakultatywne możliwości przeprowadzenia dowodów osobowych w innej formie poza rozprawą. 3) **Uwaga niezasadna.** Brak enumeratywnego wyliczenia przyczyn uzasadniających rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym jest celowym zabiegiem legislacyjnym. Świadomie pozostawia się sądowi margines

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			przez żądającą jej stronę odpowiedniej opłaty sądowej. 2) Na etapie sądu I instancji art. 3ust. 1. rodzi zastrzeżenie dotyczące naruszenia prawa do obrony. 3) Nie wskazano przyczyn uzasadniających odstąpienie od przeprowadzenia rozprawy. Badanie przyczyn wskazanych w postanowieniu lub brak wskazania takich przyczyn może prowadzić do stwierdzenia nieważności postępowania, np. jeśli nie okażą się one zasadne, może to prowadzić do rozbieżności w ocenie, czy były podstawy do rozpoznania sprawy na posiedzeniu niejawnym.	oceny, który pozwala na elastyczne stosowanie przepisu w zależności od okoliczności konkretnej sprawy. W sprawach frankowych występują powtarzające się sytuacje procesowy, w których rozprawa może okazać się zbędna, np. gdy spór ma charakter wyłącznie prawny, przy niespornych okolicznościach faktycznych. Sztywny katalog przesłanek mógłby niepotrzebnie ograniczać efektywność tego rozwiązania.
	Prezes Sądu Apelacyjnego w Szczecinie	Art. 3 i 11	Wątpliwości budzić też musi przyjęcie możliwości rozpoznania sprawy w obu instancjach na posiedzeniu niejawnym niezależnie od stanowisk i wniosków stron. Zgodnie z orzecznictwem ETPCz, prawo strony do jawnego rozpoznania sprawy powoduje, że co najmniej w jednej instancji sprawa powinna być rozpoznana jawnie. Istnieje wiec ryzyko, że regulacja ta zostanie uznana za sprzeczną z art. 6 ETPCz i powodować będzie odpowiedzialność Państwa Polskiego wobec strony, która zakwestionuje odjęcie jej tego prawa w postępowaniu.	**Uwaga niezasadna.** Celem projektowanej regulacji nie jest generalne wyłączenie jawności postępowania, a jedynie stworzenie fakultatywnej możliwości rozpoznania sprawy na posiedzeniu niejawnym w szczególnych przypadkach. Europejski Trybunał Praw Człowieka wskazywał, że wymóg przeprowadzenia rozprawy może być wyłączony w sytuacjach, gdy sprawa dotyczy kwestii prawnych o wysokim stopniu powtarzalności i nie wymaga rozstrzygania złożonych kwestii faktycznych. Sprawy frankowe charakteryzują się znaczną jednorodnością problemów prawnych, przy utrwalonym już orzecznictwie Sądu Najwyższego oraz TSUE. Projektowany przepis nie eliminuje możliwości przeprowadzenia rozprawy, gdy sąd uzna to za konieczne, a wymóg wydania

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
				umotywowanego postanowienia stanowi istotną gwarancję procesową.
	Prezes Sądu Apelacyjnego w Łodzi	Art. 3 i 11	Możliwość rozpoznania spraw na posiedzeniu niejawnym z możliwością szerokiego rozliczenia stron nie umniejsza, lecz poszerza nakład pracy sędziów.	**Uwaga niezrozumiała.**
	RPO	Art. 3 i 11	Zawarte w art. 3 i art.11 projektu ustawy zakładają możliwość rozpoznania sprawy zarówno przez sąd pierwszej, jak i drugiej instancji na posiedzeniu niejawnym również w przypadku, w którym strona złożyła wniosek o wysłuchanie na rozprawie. Moim zdaniem wydawanie wyroków na posiedzeniach niejawnych w sprawach „frankowych" bez przesłuchania stron, wywołuje zastrzeżenia co do jego zgodności z zasadą jawności postępowania, wyrażoną w art. 45 ust. 1 Konstytucji RP. Prawo do sądu przewiduje, że każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP). Jawność rozprawy może zostać wyłączona ze względu na moralność, bezpieczeństwo państwa i porządek publiczny oraz ze względu na ochronę życia prywatnego stron lub inny ważny interes prywatny. Posiedzenia niejawne stanowią najdalej idącą formę ograniczenia, a właściwie wyłączenia jawności – zarówno w jej aspekcie zewnętrznym, jak i wewnętrznym. Posiedzenia te odbywają się bowiem bez udziału stron i ich pełnomocników, zaś ewentualny wstęp na nie mają wyłącznie osoby wezwane (art. 152 § 3 k.p.c.). Analiza przepisów procesowych wskazuje, że ten rodzaj posiedzeń sądowych stanowi zasadę w tych rodzajach sądowego postępowania cywilnego, których istota nie obejmuje rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawy, a więc w postępowaniu egzekucyjnym, zabezpieczającym, upadłościowym oraz	**Uwaga niezasadna.** Celem projektowanej regulacji nie jest generalne wyłączenie jawności postępowania, a jedynie stworzenie fakultatywnej możliwości rozpoznania sprawy na posiedzeniu niejawnym w szczególnych przypadkach. Europejski Trybunał Praw Człowieka wskazywał, że wymóg przeprowadzenia rozprawy może być wyłączony w sytuacjach, gdy sprawa dotyczy kwestii prawnych o wysokim stopniu powtarzalności i nie wymaga rozstrzygania złożonych kwestii faktycznych. Sprawy frankowe charakteryzują się znaczną jednorodnością problemów prawnych, przy utrwalonym już orzecznictwie Sądu Najwyższego oraz TSUE. Projektowany przepis nie eliminuje możliwości przeprowadzenia rozprawy, gdy sąd uzna to za konieczne, a wymóg wydania umotywowanego postanowienia stanowi istotną gwarancję procesową.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			restrukturyzacyjnym. Jeżeli zaś chodzi o postępowanie rozpoznawcze, w którym to trybie niewątpliwie rozpoznawane są tzw. „sprawy frankowe", zasadą jest jawność posiedzeń sądowych (art. 9 § 1 k.p.c., art. 148 § 1 k.p.c.), co stanowi naturalną konsekwencję konstytucyjnego wymogu jawnego rozpatrzenia sprawy. Jawność rozprawy oznacza możliwość zarówno osób zainteresowanych, jak i wszystkich innych do bezpośredniego śledzenia przebiegu „rozpatrywania" sprawy (co nosi nazwę „publiczności" procesu), a także informowania o nim w środkach społecznego przekazu, co obejmuje nie tylko „publiczne" fazy postępowania, lecz także fazy „niepubliczne". Jawność, oznaczająca wprowadzenie kontroli społecznej nad działalnością sądów, jest istotną gwarancją prawidłowego wymiaru sprawiedliwości, zachowania przez sądy zarówno prawnych wymogów postępowania, zachowania niezawisłości i bezstronności, jak też społecznego poczucia sprawiedliwości. Stąd też normalnie jednostka, angażująca sąd, zainteresowana jest w dostępie do sądu jawnie funkcjonującego, gdzie wiedza o przebiegu i rezultatach postępowania jest powszechnie dostępna. Jawność rozpatrzenia sprawy oznacza, że konstytucyjnym standardem jest rozpoznawanie sprawy w sposób stwarzający możliwość uczestniczenia publiczności, czyli na posiedzeniach sądowych o charakterze jawnym, na które wstęp mają nie tylko podmioty uczestniczące w postępowaniu, ale także osoby trzecie (zob. m.in. wyroki TK z 11 czerwca 2002 r., sygn. SK 5/02; z 6 grudnia 2004 r., sygn. SK 29/04; z 7 marca 2006 r., sygn. SK 11/05). Główną intencją ustawodawcy do wprowadzenia ww. regulacji jest przyśpieszenie postępowań w „sprawach frankowych". Tym samym ustawodawca zdaje się przyjmować prymat konstytucyjnego prawa obywatela do rozpoznania sprawy przez sąd w rozsądnym terminie nad	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			zasadą jawności postępowań. Tymczasem, w opinii praktyków prawa w większości spraw konieczne jest przesłuchanie powodów, choćby dla ustalenia tego, czy posiadali oni status konsumenta w dacie zawarcia umowy. Ponadto, w przypadku posiedzenia niejawnego pojawia się problem dochowania obowiązku informacyjnego przez sąd, który zgodnie orzecznictwem TSUE zobowiązany jest do przeprowadzenia z urzędu testu abuzywności postanowień umownych oraz poinformowania stron o wynikach przeprowadzonej przez siebie kontroli postanowień umownych i w rezultacie umożliwienia konsumentowi przedstawienia stanowiska w przedmiocie abuzywności postanowień umownych. Co istotne, rozwiązania te mogą *de facto* przynieść skutek odwrotny od zamierzonego przez ustawodawcę i przyczynić się do wydłużenia postępowań sądowych. Rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym, mimo złożenia w pierwszym piśmie procesowym wniosku o przeprowadzenie rozprawy, może być podstawą do kierowania, w szczególności przez banki, zarzutu nieważności postępowania z art. 379 pkt 5 k.p.c., co w konsekwencji będzie generować kolejne postępowania odwoławcze. Stanowisko to jest uzasadnione, albowiem obecnie przed Sądem Najwyższym zawisłe jest postępowanie uchwałodawcze w sprawie III CZP 4/25, którego przedmiotem jest udzielenie odpowiedzi na następujące pytanie prawne sądu powszechnego: „Czy rozpoznanie sprawy przez sąd I instancji na posiedzeniu niejawnym z naruszeniem art. 148(1) § 3 k.p.c. przesądza o pozbawieniu strony możliwości obrony praw w rozumieniu art. 379 pkt 5 k.p.c. bez potrzeby badania, czy pomimo takiego naruszenia prawa procesowego strona mogła podejmować czynności w celu obrony swoich praw?”	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	SO w Warszawie	Art. 4	Należałoby ograniczyć czas na podniesienie zarzutu potrącenia do postępowania przed Sądem I instancji. Zgłaszanie zarzutu „w ostatniej chwili" będzie powodować konieczność odroczenia rozprawy lub ewentualnie zmiany wyroku I instancji po podniesieniu zarzutu potrącenia na etapie postępowania apelacyjnego. Zasadnym jest rozwiązanie, by pismo zawierające zarzut potrącenia było doręczane bezpośrednio przez pełnomocników.	**Uwaga niezasadna.** Strony również powinny być zainteresowane zakończeniem sporu i zachowywać lojalność procesową.
	Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie	Art. 4 i 22	Zapis trafny, w istocie prowadzący jednak do stosowania teorii salda.	1. **Uwaga niezasadna.** 2. **Uwaga niezasadna.** Możliwość potrącenia należności chociaż prowadzi do podobnych skutków nie łączy się z teorią salda. Teoria salda to metoda rozliczenia roszczeń stron nieważnej umowy. Wg tej teorii obowiązek zwrotu świadczenia ciąży tylko na tej stronie, która jest wzbogacona. Potrącenie prowadzi natomiast do umorzenia wierzytelności wskutek złożenia stosownego oświadczenia.
	RPO	Art.4 i 22	1) Pragnę przedstawić również zastrzeżenia co do regulacji zawartej w art. 4 projektu ustawy, tj. możliwości podniesienia zarzutu potrącenia aż do zamknięcia rozprawy przed sądem drugiej instancji. Przedstawiciele konsumentów sygnalizują, że regulacja ta w praktyce może działać na korzyść banków, stosujących klauzule abuzywne, chyba że przepis ten będzie wyraźnie przewidywał, iż odsetki w okresie od wezwania banku do zapłaty do daty złożenia oświadczenia o potrąceniu są należne	1. **Uwaga niezasadna.** Potrącenie nie ingeruje w teorię dwóch kondycji (zob. uchwała SN z 7.05.2021 r., III CZP 6/21, OSNC 2021, nr 9, poz. 56). Projekt nie ingeruje w kwestie materialnoprawne, stanowiące przedmiot sporów między stronami postępowania, w tym w odniesieniu do

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			konsumentowi. Brak doprecyzowania ustawodawcy w tym przedmiocie może stanowić asumpt do wszczynania licznych sporów na tym tle. Jednocześnie rekomendowanym byłoby wprowadzenie ograniczenia terminu na złożenie oświadczenia o potrąceniu przez przedsiębiorcę do sześciu miesięcy od złożenia pozwu. Ma to przede wszystkim na celu wyeliminowanie wątpliwości na rzecz konsumenta, aby rozstrzygnięcie sądu nastąpiło zgodnie z teorią dwóch kondykcji zasadniczo przyjętą w orzecznictwie w tych sprawach 2) W projekcie zabrakło również przepisów, które zagwarantują konsumentowi zwrot kosztów procesu, niezależnie od rozstrzygnięcia sądu w przedmiocie skuteczności złożonego przez bank oświadczenia o potrąceniu.	materialnoprawnych warunków składania oświadczenia o potrąceniu; 2. **Uwaga niezasadna.** Projekt nie ingeruje w zasady rozliczania kosztów między konsumentami. Obowiązujące przepisy stwarzają elastyczne możliwości rozstrzygania przez sąd w przedmiocie kosztów. 3. **Uwaga niezasadna.** Do czasu wejścia w życie art. 203^1 k.p.c., Kodeks postępowania cywilnego nie zawierał ograniczeń temporalnych dotyczących zgłaszania zarzutu potrącenia. Ograniczenie możliwości zgłoszenia zarzutu potrącenia wiązało się z ograniczeniem prowadzenia postępowania dowodowego przez sąd drugiej instancji i możliwością powołania się na na nowe fakty (art. 381 k.p.c.). Choć art. 381 k.p.c. nadal będzie miał zastosowanie w sprawach frankowych, to przedmiotem potrącenia będzie w praktyce wzajemne roszczenie banku lub konsumenta. Kwestie z nim związane dotyczące zasadności i wysokości roszczenia banku

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
				zwykle wynikają ze zgromadzonego materiału dowodowego i nie ma potrzeby prowadzenia dodatkowego postępowania dowodowego. Obowiązujący art. 203^1 k.p.c. również nie wyklucza możliwości zgłoszenia zarzutu potrącenia przed sądem drugiej instancji, jeśli roszczenie stanie się wymagalne w trakcie postępowania drugoinstancyjnego.
	Sąd Okręgowy w Gdańsku	art. 4 ust. 1 i 2 art. 22	W ustawie należałoby zamieścić zastrzeżenie, że podniesienie zarzutu potrącenia przed sądem II instancji nie może być podstawą do uchylenia wyroku sądu I instancji do ponownego rozpoznania – jeżeli faktycznie zarzut potrącenia ma służyć przyspieszeniu rozpoznania sprawy; dotychczasowa praktyka orzecznicza wskazuje, że taki zarzut traktowany był przez sądy odwoławcze jako nierozpoznanie istoty sprawy.	**Uwaga niezasadna.** Projektodawca nie może ingerować w swobodę decyzyjną sądu w tym stopniu.
	UOKiK	Art. 4	W art. 4 projektu wprowadza się przepisy szczególne dotyczące zgłaszania zarzutu potrącenia, wyłączające stosowanie art. 203^1 KPC. Zgodnie z tym projektowanym przepisem „Zarzut potrącenia może zostać podniesiony aż do zamknięcia rozprawy przed sądem drugiej instancji". Z kolei ust. 2 precyzuje że „Jeżeli sprawa podlega rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, zarzut może zostać zgłoszony do wydania wyroku przez sąd drugiej instancji". Wydaje się, że celem projektodawcy było ułatwienie – również bankowi – podniesienia zarzutu potrącenia z wierzytelnością konsumenta o zwrot świadczeń	**Uwaga niezasadna.** W przypadku składania przez bank potrącenia innych należności aniżeli wzajemna wierzytelność banku, sąd może powołać się na art. 381 k.p.c. i powołać się na prekluzję dowodową. Sytuacja taka jest zresztą mało prawdopodobna. Projekt nie ingeruje w kwestie materialnoprawne dotyczące potrącenia i związanych z nim skutków.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			przekazanych na podstawie umowy kredytu, o której mowa w art. 1 ust. 1 projektu, wierzytelności o zwrot kapitału kredytu, przekazanego na podstawie tej samej umowy, której ważność jest kwestionowana przez konsumenta w danym postępowaniu. Należy zauważyć, że w praktyce banki mogą mieć również inne wierzytelności do potrącenia z wierzytelnością konsumenta. Wyłączenie stosowania wobec tych innych wierzytelności art. 203^1 § 2 KPC, który wymaga podniesienia zarzutu potrącenia nie później niż przy wdaniu się w spór co do istoty sprawy albo w terminie dwóch tygodni od dnia, gdy jego wierzytelność stała się wymagalna, do tych innych wierzytelności, nie wydaje się zasadne. W praktyce podnoszenie tego zarzutu, z powołaniem się na inne wierzytelności, niż wynikające z nieważnej umowy kredytu, może też prowadzić do przewlekania postępowań przez przedsiębiorców. Projekt powinien zatem precyzować, że bank może zgłosić zarzut potrącenia na zasadach określonych w jego art. 4, tylko w stosunku do wierzytelności odnoszącej się do świadczeń przekazanych konsumentowi na podstawie umowy kredytu, o którym mowa w art. 1 ust. 1 projektu. Potrącanie innych wierzytelności powinno natomiast podlegać zasadom określonym w KPC. Należy również zwrócić uwagę, czy nie pojawią się wątpliwości jak zaproponowane rozwiązanie w art. 4 ma się do przedawnionych roszczeń. Projekt wprawdzie nie wyłącza zastosowania części przepisów KC i KPC, ale może to później być różnie interpretowane, w kontekście art. 502 KC.	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Proponuję zatem rozważenie uzupełnienia projektu ustawy o wskazanie, że projektowane rozwiązanie (w zakresie terminu zgłaszania zarzutu potrącenia) nie dotyczy spraw, w których do przedawnienia roszczenia doszło przed wejściem w życie ustawy albo, że powyższy przepis nie narusza praw konsumenta wynikających z przepisów o przedawnieniu roszczeń. Zgodnie bowiem z art. 498 § 1 KC**,** gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym. Przy czym, zgodnie z jego § 2, wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej. Z kolei, art. 499 KC mówi, że potrącenia dokonywa się przez oświadczenie złożone drugiej stronie. Oświadczenie ma moc wsteczną od chwili, kiedy potrącenie stało się możliwe. Natomiast art. 502 KC, wskazuje, że wierzytelność przedawniona może być potrącona, jeżeli w chwili, gdy potrącenie stało się możliwe, przedawnienie jeszcze nie nastąpiło.	
	KRK	Art. 4	Wątpliwości budzi regulacja przewidziana w art. 4 projektowanej ustawy. Jak wynika z uzasadnienia projektu ustawy, proponowane rozwiązanie ma ułatwić korzystanie z zarzutu potrącenia, co powinno „przyczynić się do zmniejszenia liczby nowych spraw dotyczących kredytów frankowych w rezultacie tego, że pozwany będzie mógł swoją wierzytelność potrącić, zamiast wytaczać o nią odrębne powództwo”.	**Uwaga niezasadna.** Do czasu wejścia w życie art. 203^1 k.p.c., Kodeks postępowania cywilnego nie zawierał ograniczeń temporalnych dotyczących zgłaszania zarzutu potrącenia. Ograniczenie możliwości zgłoszenia zarzutu potrącenia wiązało się z ograniczeniem prowadzenia postępowania dowodowego przez sąd drugiej instancji i możliwością powołania

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Należy jednak zauważyć, że obecnie obowiązujące przepisy przewidują, iż: • „*pozwany może podnieść zarzut potrącenia nie później niż przy wdaniu się* w *spór co do istoty sprawy albo w terminie dwóch tygodni od dnia, gdy jego wierzytelność stała się wymagalna"* (art. 203^1 § 2 k.p.c.). • *„powództwo wzajemne można wytoczyć nie później na pozew, a jeżeli jej nie złożono • w sprzeciwie od wyroku zaocznego albo przy rozpoczęciu pierwszego posiedzenia; o którym zawiadomiono albo na które wezwano pozwanego"* (art 204 § 1 k.p.c.). Wprowadzenie prekluzji w zakresie zgłoszenia zarzutu potrącenia lub wytoczenia powództwa wzajemnego wynika m.in. z konstytucyjnej zasady dwuinstancyjności postępowania. Zgłoszenie zarzutu potrącenia (podobnie jak innych zarzutów) w postępowaniu apelacyjnym podlega ograniczeniom dowodowym przewidzianym dla tego etapu postępowania. Co do zasady, sąd drugiej instancji może pominąć nowe fakty i dowody, jeżeli strona mogła je powołać już w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, chyba że potrzeba ich powołania wynikła później. Przyjęcie zasady, że w sprawach dotyczących roszczeń wynikających z umów kredytu denominowanego lub indeksowanego do franka szwajcarskiego zarzut potrącenia będzie mógł być zgłaszany „aż do zamknięcia rozprawy przed sądem drugiej instancji", może prowadzić do sytuacji, w której sąd drugiej instancji nie '.będzie mógł pominąć takiego wniosku na podstawie art. 381 k.p.c., a jednocześnie - aby	się na na nowe fakty (art. 381 k.p.c.). Choć art. 381 k.p.c. nadal będzie miał zastosowanie w sprawach frankowych, to przedmiotem potrącenia będzie w praktyce wzajemne roszczenie banku lub konsumenta. Kwestie z nim związane dotyczące zasadności i wysokości roszczenia banku zwykle wynikają ze zgromadzonego materiału dowodowego i nie ma potrzeby prowadzenia dodatkowego postępowania dowodowego. Obowiązujący art. 203^1 k.p.c. również nie wyklucza możliwości zgłoszenia zarzutu potrącenia przed sądem drugiej instancji, jeśli roszczenie stanie się wymagalne w trakcie postępowania drugoinstancyjnego. W postępowaniu cywilnym obowiązuje system apelacji pełnej odwoławczy ma pełną kompetencję do rozpoznania sprawy zarówno co do faktów, jak i co do prawa, w tym uwzględnienia zarzutów podniesionych dopiero w apelacji.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			uniknąć rozpoznania należności zgłoszonej do potrącenia po raz pierwszy w drugiej instancji - będzie zobowiązany uchylić wyrok sądu pierwszej instancji i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania (art. 386 § 4 k.p.c.). W efekcie może to prowadzić do wydłużenia postępowań, zamiast uproszczenia dochodzenia należności, jak zakłada uzasadnienie projektu ustawy.	
	Prezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach	Art. 4	Art. 4 projektu wprowadza zmianę, co do zasad stosowania zarzutu potrącenia, wydaje się, że kwestia związana z tym zarzutem wywołującym podwójny skutek procesowy i materialny winna być uregulowana jednolicie nie w ustawie doraźnej ograniczonej podmiotowo i przedmiotowo.	**Uwaga niezasadna.** Projekt nie ingeruje w materialny aspekt potrącenia, a jedynie modyfikuje jej aspekt procesowy w ściśle określonej kategorii spraw, w których jest to uzasadnione dążeniem do załatwienia wzajemnych rozliczeń stron w jednym postępowaniu.
	Prezes Sądu Apelacyjnego w Szczecinie	Art. 4	Krytyczne uwagi z perspektywy deklarowanego celu ustawy muszą dotyczyć też art. 4 projektu. Odformalizowanie zarzutu potrącenia z pewnością nie przyczyni się bowiem do skrócenia postępowania. Przeciwnie, dopuszczenie podnoszenia zarzutu do czasu zamknięcia rozprawy przed sądem drugiej instancji niewątpliwie powodować będzie konieczność prowadzenia dalszego dodatkowych czynności postępowania (umożliwienia powodowi obrony przed tym zarzutem, dowodowego badania przesłanek potrącenia i ewentualnych zrzutów powoda przeciwko potrąceniu). W praktyce zaś strona powodowa broniąc się przed zarzutem potrącenia, powołuje się na potrącenie innych należności niż objęte pozwem dokonane poza procesem. Taka linia obrony spowoduje, że w istocie dopiero na etapie postępowania drugoinstancyjnego w ramach oceny skuteczności obrony przed zarzutem pozwanego, sąd odwoławczy będzie badał fakty i istnienie prawa podmiotowego nieobjęte powództwem.	Uwaga niezasadna. Do czasu wejścia w życie art. 2031 k.p.c., Kodeks postępowania cywilnego nie zawierał ograniczeń temporalnych dotyczących zgłaszania zarzutu potrącenia. Ograniczenie możliwości zgłoszenia zarzutu potrącenia wiązało się z ograniczeniem prowadzenia postępowania dowodowego przez sąd drugiej instancji i możliwością powołania się na na nowe fakty (art. 381 k.p.c.). Choć art. 381 k.p.c. nadal będzie miał zastosowanie w sprawach frankowych, to przedmiotem potrącenia będzie w praktyce wzajemne roszczenie banku lub konsumenta. Kwestie z nim związane dotyczące zasadności i wysokości roszczenia banku zwykle wynikają ze zgromadzonego materiału dowodowego i

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
				nie ma potrzeby prowadzenia dodatkowego postępowania dowodowego. Obowiązujący art. 2031 k.p.c. również nie wyklucza możliwości zgłoszenia zarzutu potrącenia przed sądem drugiej instancji, jeśli roszczenie stanie się wymagalne w trakcie postępowania drugoinstancyjnego. W postępowaniu cywilnym obowiązuje system apelacji pełnej odwoławczy ma pełną kompetencję do rozpoznania sprawy zarówno co do faktów, jak i co do prawa, w tym uwzględnienia zarzutów podniesionych dopiero w apelacji.
	Prezes Sądu Apelacyjnego w Gdańsku	Art. 4	Nie widzę przeciwwskazań do procedowania zarzutu potrącenia i dodam, że mając na uwadze efektywność ochrony konsumenta (jednoczesne rozstrzygniecie o całej jego sytuacji), uwzględniałam już zarzuty potrącenia zgłoszone w obecnym stanie prawnym nawet na końcowym terminie, gdyż uwzględnienie zarzutu sprowadza się tylko do prostego obliczenia przez odejmowanie 2 znanych w sprawie kwot (inna rzecz to komplikowanie tych zarzutów przez koncepcję warunkowości zgłoszenia, gdy bank wpierw wnosi o oddalenie powództwa czy gdy konsument wytoczył powództwo, a jednocześnie broni się co do tej samej kwoty zarzutem potrącenia w sprawie wytoczonej przez bank, co doprowadziło do wypaczeń, gdyż sąd nie wzięły pod uwagę, że powództwo jest środkiem dalej idącym, a konsument tylko się broni i doszło do oddaleń powództw konsumentów, mimo że zarzut potrącenia nie został jeszcze rozpoznany w sprawie z powództwa banku, a przy tym jako wiadomo inaczej też wyglądają skutki prawomocności). Dodam, że zarzut potrącenia został wypaczony poprzez koncepcję z orzecznictwa Sądu Najwyższego i doktryny w ten	**Uwaga bezprzedmiotowa i ogólna.**

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			sposób, że zaczęto rozmieniać na drobne warunki jego skutecznego złożenia. Tak jak ugodę (czynność materialno-procesowa) może zawrzeć po prostu pełnomocnik ustanowiony w sprawie, tak i może on zgłosić środek obrony o mniejszym zakresie skuteczności, jakim jest zarzut potrącenia.	
	Prezes Sądu Okręgowego w Opolu	Art. 4 oraz art. 7 ust. 3	Nietrafiona jest koncepcja zgłoszenia zarzutu potrącenia oraz umożliwienia występowania z wnioskiem (de facto pozwem wzajemnym) do czasu zamknięcia rozprawy przed sądem II instancji. Uzasadnienie: spowoduje to nieaktualność rozstrzygnięcia sądu I instancji, konieczność rozpoznania wniosku przez sąd II instancji, co przedłuży czas rozpoznawania apelacji, a co najważniejsze pozbawi to orzeczenie kontroli instancyjnej;	**Uwaga niezasadna.** Do czasu wejścia w życie art. 203^1 k.p.c., Kodeks postępowania cywilnego nie zawierał ograniczeń temporalnych dotyczących zgłaszania zarzutu potrącenia. Ograniczenie możliwości zgłoszenia zarzutu potrącenia wiązało się z ograniczeniem prowadzenia postępowania dowodowego przez sąd drugiej instancji i możliwością powołania się na na nowe fakty (art. 381 k.p.c.). Choć art. 381 k.p.c. nadal będzie miał zastosowanie w sprawach frankowych, to przedmiotem potrącenia będzie w praktyce wzajemne roszczenie banku lub konsumenta. Kwestie z nim związane dotyczące zasadności i wysokości roszczenia banku zwykle wynikają ze zgromadzonego materiału dowodowego i nie ma potrzeby prowadzenia dodatkowego postępowania dowodowego. Obowiązujący art. 203^1 k.p.c. również nie wyklucza możliwości zgłoszenia zarzutu potrącenia przed sądem drugiej instancji, jeśli roszczenie stanie się wymagalne w trakcie

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
				postępowania drugoinstancyjnego. W postępowaniu cywilnym obowiązuje system apelacji pełnej odwoławczy ma pełną kompetencję do rozpoznania sprawy zarówno co do faktów, jak i co do prawa, w tym uwzględnienia zarzutów podniesionych dopiero w apelacji.
	UOKiK	Art. 4 i art. 22	Zaznaczyć należy, że skuteczne podniesienie przez bank zarzutu potrącenia będzie skutkowało oddaleniem powództwa konsumenta w określonej części. W konsekwencji, po stronie konsumenta może pojawić się obowiązek zapłaty kosztów z tytułu przegrania procesu. Dla zabezpieczenia interesu konsumentów proponuję rozważenie uzupełnienia zaproponowanego rozwiązania o wskazanie, że oddalenie powództwa z uwagi na potrącenie, nie powoduje w tym przedmiocie powstania po stronie konsumenta obowiązku zapłaty kosztów procesu (ewentualnie, że w tym zakresie koszty pomiędzy stronami znoszą się wzajemnie).	Uwaga niezasadna. Projekt nie ingeruje w zasady rozliczania kosztów procesu. Zasady ogólne stwarzają elastyczne możliwości rozstrzygania w tej kwestii przez sądy.
	Prezes UODO	Art. 5	Zgodnie z **art. 5** projektu ustawy: „Sąd może przesłuchać świadka poza salą sądową w ramach posiedzenia zdalnego pomimo złożenia sprzeciwu, o którym mowa w art. 263^1 Kodeksu postępowania cywilnego.”. Jako jedyny powód wyłączenia instytucji sprzeciwu wobec zamiaru przesłuchania świadka w ramach posiedzenia zdalnego projektodawca wskazał przyspieszenie postępowania (str. 9 uzasadnienia). W ocenie organu nadzorczego nie jest to wystarczający powód dla wyłączenia ogólnej instytucji sprzeciwu z art. 263^1 Kodeksu postępowania cywilnego, która jest istotna także z punktu widzenia interesów oraz podstawowych praw i wolności osób, których dane dotyczą. Przesłuchanie na sali sądowej bez użycia środków komunikacji elektronicznej może mieć istotne znaczenie dla prywatności świadka, dlatego też	**Uwaga niezrozumiała.** Świadkowi nie przysługuje sprzeciw z art. 263^1 KPC.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			wyłączenie możliwości skutecznego sprzeciwu z art. 263^1 Kodeksu postępowania cywilnego powinno zostać właściwe uzasadnione przez projektodawcę z uwzględnieniem zasady zgodności z prawem, rzetelności i przejrzystości (art. 5 ust. 1 lit. a rozporządzenia 2016/6793), zasady ograniczenia celu (art. 5 ust. 1 lit. b rozporządzenia 2016/6794) oraz zasady minimalizacji danych (art. 5 ust. 1 lit. c rozporządzenia 2016/6795).	
	Prezes Sądu Apelacyjnego w Gdańsku	Art. 5 i 6	Co do zeznań - to przede wszystkim należy uporządkować podstawy, czyli że najpierw ustala się, jakie fakty istotne są sporne. Tymczasem cała długie fazy tych spraw dotyczą pozorowania sporu, gdyż banki uważają, że sama formułka o ryzyku walutowym była wystarczająca. Zatem nie ma sporu, że klient nie otrzymał informacji o faktycznym ryzyku umowy (przecież by jej wtedy nie zawarł). Klient bazował na tym, że sprawdzana jest jego zdolność płatnicza w warunkach krajowych, więc oczywiste jest, że przyjmował, że bank skalkulował ofertę w taki sposób, że jest bezpieczniejsza niż kredyt złotowy, na który wielu konsumentów nawet nie miała zdolności kredytowej. Spotkałam się w tych sprawach pierwszy raz w życiu ze świadkiem obwoźnym, który na podstawie pewnej listy ułożonych pytań, opowiadał w sposób założony przed różnymi sądami w kraju, jak wyglądało zawieranie umów z klientem. Innym razem pełnomocnik banku wezwany do wskazania/napisania, co ma „opowiedzieć" świadek, wprost powiedział, że jako pełnomocnik tego nie wie, więc po to wzywa świadka, by się dowiedzieć. Dochodzi do tak naruszających prawa obywateli sytuacji, że bank stale wskazuje na świadków te same osoby, mimo że ona wzmiankują, że już nie pamiętają szczegółów. Nie mogą liczyć na pełny zwrot kosztów, jeżeli już nie są pracownikami banki i stawiają się kosztem swego aktualnego zatrudnienia.	**Uwaga ogólna**, nie odnosząca się wyraźnie do proponowanej regulacji.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Utrudnienia życiowe wobec tych świadków są oczywiste i w procesach dwóch korzystających stron, to świadkowie stają się realnymi ofiarami, których sytuacja nikogo nie obchodzi. Poza tym banki ciągną inne wątki kuriozalnie - twierdząc, że typowa umowa wzorca była indywidulanie negocjowana, bo klient mógł się na nią nie zdecydować. Takich zagadnień jest więcej, m.in. twierdzenie o gospodarczym wykorzystaniu kredytu, mimo że przy jej zawieraniu bank przedstawiał ofertę dla konsumenta i w tym reżimie była ona procedowana. Można dalej wymieniać te zarzuty, które przekładają się na całe listy pytań o niemające znaczenie kwestie, gdy weźmie się pod uwagę nie budzące wątpliwości regulacje prawne i ich wykładnię. Nadmienię jeszcze o tym, że bank chce egzekwować, by sąd pouczał stronę o skutkach podnoszenia abuzywności, gdy strona już to sama wyraziła wnosząc pozew. Za skandaliczne uważam dopytywanie w trybie zeznań, a upowszechniło się to, o świadomość strony co do tych skutków ustalenie nieważności umowy. Zeznania składane są pod rygorem, a pytanie dotyczy po prostu stanowiska strony w sprawie. Uważam to za nękanie konsumenta (trzeba mieć na uwadze, że strony na sali rozpraw niejednokrotnie intuicyjnie wtedy odczuwają tę sytuację, że niejako stają pod pręgierzem, bo widzą, że pełnomocnik banku może ich rozliczać w takie sposób, stawia się on w innej sytuacji niż równorzędna strona sporu).	
	Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie	Art. 6	1) Nie wydaje się zasadne wprowadzenie możliwości przesłuchania stron na piśmie. Prawidłowo stosowane przepisy o składaniu pism procesowych i przytaczaniu w nich twierdzeń oraz o zakresie postępowania dowodowego (w tym formułowania tez dowodowych) w większości spraw wykluczają konieczność przeprowadzenia dowodu z przesłuchania stron. Istotne dla rozstrzygnięcia i skonkretyzowane	**Uwaga niezasadna.** Rozwiązanie ma charakter fakultatywny. Sąd jest uprawniony do podjęcia decyzji o potrzebie i sposobie przesłuchania stron. W przeciwieństwie do stanowiska stron, przesłuchanie strony na piśmie będzie miało walor dowodowy.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			twierdzenia powinny znaleźć się w pismach procesowych, a nie być wprowadzane do postępowania przez przesłuchanie strony. Jeśli natomiast, co dotyczy niewielkiej części spraw, istnieje konieczność takiego przesłuchania, to spór o fakty wyklucza prowadzenie kluczowego dowodu na piśmie. Powstaje również pytanie, o sposób w jaki projektodawca, na etapie dopuszczania dowodu, widzi możliwość oceny czy nie zachodzi potrzeba odebrania przyrzeczenia od strony. Jest to przecież kwestia, która pojawia się i podlega rozstrzygnięciu po zakończeniu (lub w trakcie) zeznań. Ponadto, w uzasadnieniu projektu nie wyjaśniono w jaki sposób konieczność podjęcia czynności wiążących się z odebraniem zeznań na piśmie (obciążających zarówno sędziego, jak i sekretariat) zmniejszy zakres obciążenia w stosunku do przeprowadzenia tej czynności na rozprawie. 2) Złożenie przez stronę zeznań na piśmie to nic innego jak przedstawienie przez stronę swojego stanowiska.	
	Prezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach	Art. 6	Art. 6 projektu dopuszczono możliwość złożenia zeznań przez stronę na piśmie; jest to fikcja, która nie powinna być wprowadzona do systemu prawa, obecna regulacja prawna art. 299 k.p.c. dopuszcza możliwość przesłuchania strony.	**Uwaga niezasadna.** Rozwiązanie ma charakter fakultatywny. Sąd jest uprawniony do podjęcia decyzji o potrzebie i sposobie przesłuchania stron. W przeciwieństwie do stanowiska stron, przesłuchanie strony na piśmie będzie miało walor dowodowy.
	Sąd Okręgowy w Gdańsku	art. 6	Rozwiązanie wprawdzie przyspieszy tok postępowania, ale z drugiej strony uzasadnione są obawy co do nadużywania tego uprawnienia przez strony; zeznania na piśmie nie dają żadnej gwarancji wiarygodności dowodu; istnieje uzasadnione przypuszczenie, że treść zeznań będzie uzgadniana z pełnomocnikiem konsumentów a wręcz sporządzana przez	**Uwaga niezasadna.** Rozwiązanie ma charakter fakultatywny. Sąd jest uprawniony do podjęcia decyzji o potrzebie i sposobie przesłuchania stron. W przeciwieństwie do stanowiska stron,

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			pełnomocnika - rozwiązanie godzi więc w istotę sporu sądowego	przesłuchanie strony na piśmie będzie miało walor dowodowy.
	Prezes Sądu Okręgowego we Wrocławiu	Art. 6	Instytucja pisemnych zeznań strony z art. 6 całkowicie wypacza instytucję przesłuchania z art. 299 kpc. W praktyce będzie to oznaczało wygenerowanie kolejnego dokumentu przygotowanego przez pełnomocnika procesowego i podpisanego przez stronę procesu o treści tożsamej z treścią pozwu, a wartość dowodowa takiego zeznania strony będzie zerowa.	**Uwaga niezasadna.** Rozwiązanie ma charakter fakultatywny. Sąd jest uprawniony do podjęcia decyzji o potrzebie i sposobie przesłuchania stron. W przeciwieństwie do stanowiska stron, przesłuchanie strony na piśmie będzie miało walor dowodowy.
	UOKiK	Art. 6	W toku procesów prowadzenie dowodu z zeznań świadków i stron powinno mieć charakter wyjątkowy. Wynika to z faktu, że w orzecznictwie w zasadzie bezsporna jest abuzywność stosowanych przez banki postanowień. Dla przyspieszenia toczących się postępowań właściwszym zatem byłoby przyjęcie rozwiązań legislacyjnych na wzór regulacji postępowania w sprawach gospodarczych (art. 458^{10} KPC).	**Uwaga niezasadna.** Sugerowane rozwiązanie ingerowałoby w prawo do obrony pozwanego.
	Prezes Sądu Apelacyjnego w Szczecinie	Art. 6	Jako w istocie pozbawiające waloru dowodowego przesłuchania strony należy uznać umożliwienie odebrania od niej zeznań na piśmie. W praktyce tego rodzaju zeznania nie różnią się bowiem od stanowiska zawartego w pismach procesowych, zarazem wyłączenie zasady bezpośredniości pozbawia w tym przypadku materiału pozwalającego na ocenę wiarygodności relacji strony, czy też możliwości badania prawdziwości jej relacji przez bezpośrednie zadawanie, czy to przez sąd czy też przez strony wynikających z dynamiki przesłuchania i pytań (precyzujących czy też uściślających).	**Uwaga niezasadna**. Rozwiązanie ma charakter fakultatywny. Sąd jest uprawniony do podjęcia decyzji o potrzebie i sposobie przesłuchania stron. W przeciwieństwie do stanowiska stron, przesłuchanie strony na piśmie będzie miało walor dowodowy.
	Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie	Art. 7	1) Wszelkie rozwiązania zmierzające do dokonania rozliczeń pomiędzy stronami w jednym postępowaniu uznać należy za celowe. Jednak zaproponowane rozwiązanie nie pozwoli na osiągnięcie tego skutku. Możliwość złożenia wniosku nie stanowi odpowiedzi na obecnie powszechną sytuację toczących się dwóch postępowań dotyczących rozliczenia tej samej umowy	**Uwaga bezprzedmiotowa** z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			kredytowej (z powództwa kredytobiorcy i zazwyczaj późniejsze z powództwa banku). Należałoby wyeliminować ograniczenie (wymóg tożsamości sądu) w łączeniu takich spraw do wspólnego rozpoznania i umożliwić ich łączenie także pomiędzy różnymi sądami, o ile postępowania toczą się w tej samej instancji. Biorąc pod uwagę ogólne dążenie do określenia właściwości sądu zgodnie z miejscem zamieszkania konsumenta, można by określić, że na wniosek jednej ze stron sąd właściwości ogólnej banku przekaże sprawę do wspólnego rozstrzygnięcia sądowi miejsca zamieszkania konsumenta – bez względu na to, która ze spraw została wszczęta wcześniej. Zachętą, szczególnie dla banków, do składania takich wniosków byłby zwrot części uiszczonej już opłaty od pozwu (np. połowy skoro wniosek ma być opłacany w takiej wysokości, bądź też celem zmniejszenia liczby postępowań – opłaty ponad kwotę 1000 zł). Następnie należałoby wprowadzić obligatoryjne łączenie takich spraw do wspólnego rozstrzygnięcia, jeśli toczą się w jednym sądzie (obecne uzależnienie takiego rozwiązania od decyzji sądu powoduje, że jest ono rzadko stosowane, co więcej – sprawy połączone decyzją jednego ze składów sądu bywają ponownie i bez uzasadnienia rozłączane celem odrębnego prowadzenia). Nawet jeśli takie rozwiązanie nie zostałoby wprowadzone, to projekt nie zawiera wyjaśnienia relacji pomiędzy już toczącym się innym postępowaniem z powództwa pozwanego a roszczeniem wzajemnym. Bez wprowadzenia odrębnej regulacji wyraźnie dopuszczającej złożenie wniosku, pomimo innego toczącego się postępowania (np. przewidującej	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			zawieszenie tego postępowania, a następnie jego umorzenie), zawisłość sporu uniemożliwi prowadzenie kolejnego postępowania o to samo roszczenie. Ponadto w sytuacjach, w których postępowanie z powództwa kredytobiorcy już się toczy, należałoby wprowadzić obligatoryjne przekazanie pozwu banku sądowi prowadzącemu pierwszą sprawę. Przepis nie wyjaśnia czy powodowi, przeciwko któremu zostanie skierowany wniosek, będzie przysługiwało uprawnienie do zgłoszenia zarzutu potrącenia. Treść art. 7 ust. 4 może budzić wątpliwości, czy jego zastosowanie polega na osiągnieciu skutków wskazanych w uzasadnieniu projektu (kapitalizacja odsetek), czy przewiduje orzekanie o odsetkach z urzędu bez względu na zasadę związania żądaniem – tj. czy polegać ma na kapitalizacji odsetek w ramach zgłoszonego żądania, czy też na orzeczeniu o należnych odsetkach bez względu na treść zgłoszonego żądania. Analogicznie, jak w przypadku zarzutu potrącenia – możliwość złożenia wniosku do momentu wydania wyroku przez sąd odwoławczy na posiedzeniu niejawnym rodzi ryzyko wydania wyroku bez wiedzy o złożonym wniosku. Rozstrzygnięcie o wniosku złożonym w postępowaniu odwoławczym nastąpi bez zachowania zasady dwuinstancyjności postępowania (art. 176 ust. 1 Konstytucji RP), co może budzić wątpliwości czy dla takiego odstępstwa wystarczające jest uzyskanie zgody powoda. 2) Rozwiązanie co do zasady słuszne. Nie odnosi się jednak do sytuacji, gdy między bankiem a konsumentem toczą się już dwie sprawy: jedna z powództwa banku i druga z powództwa konsumenta.	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			3) Brak uzasadnienia dla nazywania instytucji pozwu wzajemnego „wnioskiem". Nie wiadomo również, czy rozwiązanie to wyłącza możliwość wytoczenia powództwa wzajemnego. 4) Istnieje w doktrynie wątpliwość, czy roszczenia z nieważnej umowy stanowią w istocie „roszczenia wzajemne". 5) Być może wystarczyłby przepis modyfikujący rozwiązania kodeksowe dotyczące powództwa wzajemnego. 6) Rozwiązania zawarte w art. 4 i art. 7 powielają się, w praktyce zarzut potrącenia jest bezpłatny, a od wniosku z art. 7 należy uiścić opłatę, co może sprawić, że art. 7 nie będzie miał praktycznego znaczenia. Powstaje pytanie - czy postanowienie o umorzeniu postępowania wywołanego wnioskiem podlega zaskarżeniu.	
	NRA	Art. 7	Art. 7 Projektu budzi najwięcej wątpliwości. Przepisem tym Projekt wprowadza 'trzecią, obok potrącenia i powództwa wzajemnego, metodę rozliczenia świadczeń spełnionych przez strony w wykonaniu nieważnej umowy kredytu. Niestety obawiać się należy, że wprowadzenie całkiem nowej instytucji procedury cywilnej wywoła liczne spory i wątpliwości interpretacyjne, które rozstrzygnie dopiero po kilku latach, orzecznictwo Sądu Najwyższego. Do tego czasu zaproponowane rozwiązanie może utrudniać, postępowanie zamiast ułatwiać. Wydaje się, że skuteczniejszym sposobem sprawienia, aby każdy spór dotyczący zawartej z konsumentem umowy o kredyt powiązany z walutą obcą mógł znaleźć zakończenie w jednym procesie, rozstrzygającym o roszczeniach obu stron, może być wprowadzenie zmian do znanych instytucji potrącenia i powództwa wzajemnego, nie zaś wprowadzanie całkowicie nowej instytucji.	**Uwaga bezprzedmiotowa** z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Art. 7 ust 1 Projektu stanowi, że jeżeli powód dochodzi zwrotu nienależnych świadczeń spełnionych w wykonaniu nieważnej umowy, pozwany może dochodzić zwrotu świadczenia, które spełnił w wykonaniu tej samej umowy „na wypadek, gdyby umowa okazała się nieważna". Z kolei art. 7 ust 2 Projektu stanowi, że dochodzenie roszczenia wzajemnego, tj. roszczenia o zwrot świadczenia, które pozwany spełnił w wykonaniu umowy, której ważność jest kwestionowana przez powoda, następuje przez zgłoszenie wniosku, w którym pozwany żąda, aby w wypadku nieważności umowy kredytu sąd w wyroku rozliczył wzajemne roszczenia. Do wniosku mają mieć zastosowanie przepisy o pozwie (art. 187 k.p.c. jak należy przypuszczać). Rozstrzygniecie sądu ma polegać na zasądzeniu na rzecz strony dysponującej wyższym roszczeniem nadwyżki. Proponowany „wniosek o rozliczenie wzajemnych roszczeń stron" łączyć ma zatem cechy powództwa wzajemnego z zarzutem potrącenia. W szczególności pozwany występujący z „wnioskiem o rozliczenie" powinien oznaczyć dokładnie wysokość roszczenia, którego dochodzi (art. 186 § 1 pkt 1 k.p.c.), a zarazem wyrazić wolę potrącenia tego roszczenia z roszczeniem powoda. Od pozwu wzajemnego „wniosek o rozliczenie" odróżnia dopuszczalność wystąpienia z nim „aż do zamknięcia rozprawy przed sądem pierwszej instancji, a za zgodą powoda - aż do zamknięcia rozprawy przed sądem drugiej instancji". Zasadniczą różnicę, zarówno w odniesieniu do instytucji potrącenia jak i pozwu wzajemnego stanowi ponadto warunkowy charakter „wniosku o rozliczenie". Pozwany dochodzi swego roszczenia „na wypadek gdyby umowa okazała się nieważna". To ostatnie rozwiązanie budzi zasadnicze wątpliwości na gruncie prawa materialnego. Dopuszczenie zgłoszenia warunkowego „wniosku o rozliczenie" ma, jak się wydaje, realizować postulaty banków,	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			które podnosiły jakoby brak możliwości zgłoszenia warunkowego zarzutu potrącenia lub ewentualnie wystąpienia z „warunkowym" powództwem wzajemnym, sprawiać miał, że dochodzą swych roszczeń przeciw konsumentom w osobnych postępowaniach, zamiast dążyć do rozliczenia w jednym procesie. Wydaje się jednak, że rzeczywistej przyczyny takiego działania banków szukać należy gdzie indziej. Przyczyną takiego postępowania wydaje się raczej brak możliwości warunkowego wezwania do spełnienia świadczenia (art. 455 k.c.) nie zaś brak warunkowego potrącenia czy „warunkowego pozwu wzajemnego". Roszczenie o zwrot nienależnego świadczenia jest roszczeniem bezterminowym, zatem zgodnie z art. 455 k.c. staje się wymagalne niezwłocznie po otrzymaniu przez dłużnika wezwania do spełnienia świadczenia. Wezwanie do świadczenia jest oświadczeniem woli (art. 60 k.c.), wobec czego musi w sposób dostateczny ujawniać wolę wierzyciela, by dłużnik wykonał określone, ciążące na nim zobowiązanie (świadczenie jest zachowaniem zgodnym z treścią określonego zobowiązanie). Wezwanie nie ujawnia, w sposób dostateczny woli wierzyciela uzyskania zaspokojenia wierzytelności, jeżeli wierzyciel jednocześnie kwestionuje jej istnienie . Z tej przyczyny - jak wyjaśnił Sąd Najwyższy - bank nie może skutecznie wezwać konsumenta do zwrotu świadczenia spełnionego w wykonaniu nieważnej umowy kredytu jeśli kwestionuje nieważność tej umowy. Brak skutecznego wezwania do zwrotu nienależnego świadczenia powoduje, że wierzytelność banku nie staje się wymagalna, co czyni bezskutecznym oświadczenie banku o jej potrąceniu z wierzytelnością konsumenta . Wystąpienie przez bank z powództwem (głównym lub wzajemnym) o zwrot przez konsumenta świadczenia spełnionego w wykonaniu nieważnej	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			umowy kredytu, w sytuacji, w której bank utrzymuje, że umowa ta jest ważna, wywoła skutek w płaszczyźnie prawa procesowego, jednakże, jeśli do chwili orzekania roszczenie banku nie stanie się wymagalne (tj. jeśli bank nie wystąpi z żądaniem zwrotu przyznając, że umowa jest nieważna), powództwo banku powinno być oddalone jako przedwczesne. Wydaje się, że to właśnie sprawia, że banki wolą wystąpić z osobnym powództwem przeciwko konsumentowi (wnosząc zarazem o zawieszenie postępowania, do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy z powództwa konsumenta) niż podnieść zarzut potrącenia lub wystąpić z powództwem wzajemnym w zainicjowanej przez konsumenta sprawie. Wymagałoby to bowiem od nich, aby w tej samej sprawie zaprzeczając nieważności umowy, wywodziły zarazem z jej nieważności swoje roszczenie. Oczywiście w każdej chwili bank, może przyznać, że sporna umowa kredytu jest nieważna i przystąpić do rozliczeń z konsumentem. Tego jednak banki nie chcą czynić., nawet jeśli w świetle orzecznictwa TSUE i SN sposób, w jaki sprawa zostanie rozstrzygnięta nie może budzić wątpliwości. Zaproponowane w art. 7 Projektu rozwiązanie umożliwiające bankom wystąpienie z roszczeniem o zwrot nienależnych świadczeń „pod warunkiem stwierdzenia przez sąd nieważności umowy”, wydaje się trudne do pogodzenia z przepisami prawa materialnego o wymagalności roszczeń. Wydaje się wręcz nakłaniać sądy do uwzględniania niewymagalnych (z uwagi na brak prawidłowego wezwania do zwrotu świadczenia) roszczeń banków. Gdyby nawet zaakceptować to rozwiązanie przyjmując, że dopuszczalne jest warunkowe wezwanie do spełnienia świadczenia (pod warunkiem, że sąd rozstrzygnie o nieważności umowy), oczywistym jest, że w takim wypadku roszczenie banku, mogłoby stawać się wymagalne nie wcześniej niż w dacie	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			uprawomocniania się wyroku. Nie mogłoby zatem być mowy o opóźnieniu konsumenta, we wcześniejszym okresie, a tym samym obowiązku zapłaty przez niego odsetek za opóźnienie za okres przed uprawomocnieniem się wyroku. Tymczasem Projekt w art. 7 ust. 4 stanowi, że dokonując ustalenia i rozliczenia należności stron sąd uwzględnia także należne stronom kwoty odsetek za opóźnienie na dzień orzekania, chociażby strony nie doliczyły ich do dłużnych sum. Rozwiązanie przyznające bankowi uprawnienie do odsetek za okres, w którym Bank zaprzeczał nieważności umowy, a tym samym nie mógł skutecznie wezwać do zwrotu spełnionych w jej wykonaniu świadczeń, nie zasługuje na aprobatę. Prowadzenie dwóch postępowań kolejno, najpierw z powództwa konsumenta, a potem przeciw niemu nie jest sprzeczne z interesami banków. Odwlekanie rozstrzygnięcia sprawy w procesie z powództwa konsumenta, przy jednoczesnym zmuszaniu go do uczestniczenia w kolejnym procesie, tym razem w roli pozwanego, jest często stosowanym środkiem nacisku na konsumenta, aby przystał na mato korzystne warunki ugody z bankiem. W licznych przypadkach zawierane przez konsumentów z bankami ugody, nie mają na celu uchylenia niepewności w kwestii roszczeń przysługujących konsumentowi, lecz jedynie uchylenie wątpliwości co do tego kiedy (a nie jak) spór się zakończy. Banki nie korzystają z możliwości podniesienia zarzutu potrącenia lub wystąpienia z powództwem wzajemnym w procesie z powództwa konsumenta, nie dlatego że jest to utrudnione, a tym bardziej niemożliwe, lecz dlatego że brak jest bodźców, które czyniłyby odwlekanie zakończenia sporu z konsumentem, a w szczególności prowadzenie dwóch osobnych postępowań, mniej opłacalnym. Proponowane w Projekcie rozwiązanie niekoniecznie musi zatem doprowadzić do oczekiwanych rezultatów, w szczególności, rezultatów	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			lepszych niż można osiągnąć wprowadzając zamiany do utrwalonych w praktyce prawa instytucji zarzutu potrącenia oraz pozwu wzajemnego. Zmiany te powinny ułatwić korzystanie z tych instytucji w procesach dotyczących umów o kredyt powiązany z walutą obcą. Użyteczne wydaje się także wprowadzenie odpowiednich bodźców zniechęcających pozwanego w sprawie o zwrot świadczeń spełnionych w wykonaniu nieważnej umowy kredytu, do występowania z osobnym powództwem, jeśli ma on możliwość rozliczyć się w ramach wszczętego już postępowania. Zmianą w pożądanym kierunku jest z pewnością zniesienie ograniczeń w podnoszeniu zarzutu potrącenia (art. 4 Projektu). Dzięki temu pozwany stwierdziwszy, że zaprzeczanie nieważności umowy kredytu nie doprowadzi do oddalenia powództwa może podnieść zarzut potrącenia aż do zamknięcia rozprawy przed sadem II instancji. Oświadczenie o potrąceniu może być ewentualnie złożone po wyroku sądu II instancji. Podobnie można by przedłużyć czas, w jakim pozwany może wystąpić z powództwem wzajemnym. Zgodnie z art. 204 k.p.c. powództwo wzajemne może być wytoczone w odpowiedzi na pozew. Można rozważyć dopuszczenie możliwości, aby powództwo wzajemne mogło być wytoczone w terminie sześciu miesięcy od daty doręczenia pozwu. Dawałoby to pozwanemu możliwość dokonania oceny czy zaprzeczanie nieważności umowy ma szansę doprowadzić do oddalenia powództwa, czy też należy zmierzać bezpośrednio do rozliczenia umowy w drodze powództwa wzajemnego. Jak zostało już wspomniane wyżej, w znakomitej większości tego rodzaju spraw, sporne są nie tyle okoliczności faktyczne co ich znaczenie prawne. Jednocześnie zdecydowana większość zagadnień prawnych, charakterystycznych dla tych spraw, została wyjaśniona w orzecznictwie TSUE i SN . Dlatego pozwany bank, dysponujący profesjonalną pomocą	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			prawną (a po kilku latach sporów również doświadczeniem) jest w stanie, na podstawie pozwu konsumenta i dołączonych do niego dowodów a także dostępnych w banku informacji, ocenić czy istnieje znaczące prawdopodobieństwo, iż sąd nie uzna spornej umowy kredytu za nieważną. Statystyki rozstrzygnięć sądowych w sprawach tego rodzaju stanowią istotną wskazówkę. Zasadne wydaje się ponadto wprowadzenie przepisu obciążającego kosztami postępowania, niezależnie od wyniku sprawy, stronę występującą z powództwem o zwrot nienależnego świadczenia spełnionego w wykonaniu nieważnej umowy o kredyt powiązany z kursem waluty obcej, jeśli mając możliwość rozliczenia się ze stroną przeciwną w drodze potrącenia lub pozwu wzajemnego z możliwości tej nie skorzystała. Zaproponowane rozwiązanie powinno skłaniać pozwane banki do rozważenia, czy w realiach konkretnej sprawy utrzymywanie, że umowa kredytu nie zawiera abuzywnych postanowień i jest ważna, jest uzasadnione. **PROPOZYCJA ZMIANY** Art. 7. 1. Jeżeli powód dochodzi zwrotu świadczeń spełnionych w wykonaniu nieważnej umowy kredytu, pozwany może w terminie sześciu miesięcy od dnia doręczenia mu pozwu, wystąpić z powództwem wzajemnym o zwrot świadczeń, które spełnił w wykonaniu tej umowy. 2. Pozew wzajemny wnosi się do sądu pozwu głównego, bez względu na wartość przedmiotu sporu. 3. Niezależenie od wyniku sprawy, sąd obciąży kosztami procesu stronę występującą z powództwem o zwrot świadczeń spełnionych w wykonaniu nieważnej umowy kredytu, jeżeli mogła rozliczyć spełnione w wykonaniu tej umowy świadczenia, występując z powództwem wzajemnym, o którym mowa w art. 7 ust. 1, w toku wszczętego wcześniej	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			przez stronę przeciwną postępowania lub dokonując potrącenia w toku tego postępowania lub po jego zakończeniu. Przepis zd.1 nie ma zastosowania, jeśli roszczenie strony przeciwnej było przedawnione. W art. 18 Projektu należałoby dodać ust. 4 „Jeżeli w sprawach, o których mowa w art. 1 niniejszej ustawy przed dniem jej wejścia w życie nie upłynął jeszcze określony w art. 7 ust 1 sześciomiesięczny termin od dnia doręczenia pozwanemu pozwu, wystąpienie z pozwem wzajemnym jest dopuszczalne do końca tego terminu”.	
	RPO	Art. 7	W odniesieniu do art. 7 projektu ustawy należy podnieść szereg uwag, bowiem przepis ten wprowadza nową instytucję prawną, dedykowaną sprawom o roszczenia związane z zawartą z konsumentem umową kredytu denominowanego lub indeksowanego do franka szwajcarskiego (CHF). Przepis ten przewiduje ostatecznie wydanie orzeczenia o roszczeniach stron umowy na podstawie salda, jednocześnie wskazując na istnienie poszczególnych roszczeń stron na podstawie reguły dwóch kondykcji. Jak wyjaśnia projektodawca, uwzględnienie przy orzekaniu w ww. sprawach reguły dwóch kondykcji, wynika z konkluzji uchwały 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2021 r., sygn. akt III CZP 6/21. Jednocześnie zastosowanie rozliczenia saldem po złożeniu wniosku przez stronę pozwaną pozwala na zakończenie całej sprawy, łącznie z wszelkimi rozliczeniami w jednym postępowaniu. Może się wydawać, że jest to kierunek rozwiązania prawnego pożądany przez uczestników sporów frankowych. Jednakże rozwiązanie to jest obarczone wieloma wątpliwościami przedstawionych poniżej. Aktualnie stanowisko banków w sprawach, czy to z powództw wytoczonych przez konsumentów czy też powództw banków o zwrot kapitału, zasadza się na tym, że umowa kredytu jest	Uwaga bezprzedmiotowa z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			ważna, dlatego roszczenia o zapłatę konsumenta jest nienależne, jednak na wypadek, gdyby sąd ustalił nieważność umowy, to bankowi należy się zwrot kapitału. Przenosząc powyższe na projektowaną regulację należy podnieść wątpliwość, czy jest ona w ogóle uzasadniona w kontekście ochrony prawa konsumenta w aspekcie innym, niż potencjalne przyspieszenie postępowań. Już aktualnie powództwa konsumentów w ww. sprawach są co do zasady uwzględniane, w szczególności co do kwestii ustalenia nieważności. Wobec tego może zastanawiać, czy instytucja z art. 7 projektu ustawy, faktycznie zmobilizuje banki do kończenia tych spraw, skoro wciąż stoją na stanowisku, że umowy nie były dotknięte nieważnością. Wydaje się bowiem, że gdyby strona bankowa chciała doprowadzić w trwających procesach po prostu do „rozliczenia" nieważnej umowy, wówczas korzystałaby z już istniejących instytucji prawa materialnego, jak potrącenie oraz procesowych, jak zarzut potrącenia i powództwo wzajemne. Z tego względu art. 7 projektu ustawy można postrzegać jako rozwiązanie sankcjonujące obecne stanowisko banków, które będą mogły złożyć wniosek, przypominający powództwo wzajemne, w którym jednak zgłoszone roszczenie nie będzie wynikało z przyznania, iż jego źródłem jest nieważność umowy, a jedynie z ewentualnego potwierdzenia przez sąd nieważności tej umowy. Omawiany przepis usankcjonuje zatem kontestowane przez stronę konsumencką stanowisko banków, wyrażające się w tym, że mogą one dochodzić zwrotu kapitału wraz z odsetkami, bez jednoczesnego uznania nieważności umowy, a więc z pominięciem kwestii wymagalności własnego roszczenia, która może obiektywnie wynikać wyłącznie z nieważności umowy. Jak należy rozumieć, intencją projektodawcy jest usprawnienie w procedowaniu w sprawach objętych ustawą,	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			jednak dopuszczając przy tym uznanie za prawnie dopuszczalne stanowiska, nieznajdującego oparcia w przepisach prawa materialnego, co do kwestii wymagalności roszczenia. W tym kontekście art. 7 projektu ustawy budzi zastrzeżenia w świetle ochrony praw konsumentów. Pozwala bowiem przedsiębiorcy działającemu nieuczciwie na uzyskanie ochrony praw majątkowych, przy jednoczesnej odmowie uznania nieuczciwego charakteru swego działania. Nadto, wobec tego, że wniosek wprowadzony do systemu prawnego w art. 7 projektu ustawy byłby instytucją zupełnie nową, pozornie wyłącznie procesową, ale również wkraczająca w zagadnienia prawa materialnego, w szczególności kwestię wymagalności i przedawnienia roszczenia banku, istnieje znaczne ryzyko, że jej uchwalenie skomplikuje dodatkowo obecny stan „spraw frankowych". Przede wszystkim, przepis ten został sformułowany ogólnie. Zawiera odesłanie do odpowiedniego stosowania przepisów o pozwie (ust. 2), co samo w sobie w praktyce może rodzić problemy interpretacyjne, które normy dotyczące pozwu będzie należało stosować do wniosku. W szczególności powstanie pytanie, w jaki sposób wypełniony będzie wymóg określony w art. 187 § 1 pkt 11 k.p.c., a więc oznaczenie daty wymagalności roszczenia w sprawach o zasądzenie roszczenia, skoro wnioskodawca dochodzi należności w swoim przekonaniu niewymagalnej i dopiero ewentualnie wymagalnej w przyszłości. Istotne z punktu widzenia praw konsumenta byłoby również złożenie odpowiedzi na wniosek – odpowiednika odpowiedzi na pozew. Jednak treść przepisu nie daje pewności interpretacyjnej, czy wszystkie przepisy dotyczące pozwu mają zastosowanie do wniosku, czy np. jedynie te, które dotyczą jego wymogów formalnych. Ponadto wiele niejasności budzi rola sądu w rozpatrzeniu wniosku, a uregulowana w ust. 2 i 4. Przepis stanowi, że sąd	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			rozliczy w wyroku wzajemne roszczenia stron wynikające z nieważności tej umowy i orzeknie o ich różnicy poprzez jej zasądzenie. Jak należy rozumieć, etap wyrokowania obejmujący zastosowanie reguły dwóch kondykcji w postaci ustalenia należności stron z powodu nieważności umowy, odbywa się poprzez uwzględnienie powództwa lub wniosku. Z kolei rozliczenie następuje wyłącznie na wniosek, który zgłasza strona pozwana, bowiem oprócz żądania rozliczenia wzajemnych roszczeń stron wynikających z nieważności umowy, musi również zażądać orzeczenia o różnicy przez jej zasądzenie. Zatem treść przepisu wskazuje, że zasadniczo działania sądu są podejmowane w oparciu o zasadę kontradyktoryjności, ale warto zauważyć, że niektóre są podejmowane z urzędu, co jednak nie zostało wprost wyrażone w ustawie, a tego rodzaju działanie sądu w kontradyktoryjnym procesie powinno jednak w sposób wyraźny, a nie jedynie dorozumiany, wynikać z przepisu. Owo działanie sądu będzie obejmowało ustalenie wysokości należności przysługujących stronom postępowania wraz z odsetkami za opóźnienie, o ile były one objęte żądaniem pozwu lub wniosku. To, że odsetki muszą być zgłoszone w pozwie lub wniosku, wynika jednak już jedynie z uzasadnienia projektu ustawy. Wobec tego, być może należałoby uwzględnić tę zasadę w treści przepisu. Tym bardziej, że przepis następnie stanowi o tym, że z kolei z urzędu, jak należy rozumieć z uzasadnienia, sąd uwzględniając roszczenie odsetkowe, dolicza je do należności głównej, chociażby sama strona tego nie uczyniła. Być może warto w komentowanym przepisie wyraźnie wskazać, które działanie obciąża stronę, a które należy do sądu, skoro dochodzi do przemieszania trybu kontradyktoryjnego z elementami działania przez sąd z urzędu. Komentowany przepis w zakresie dotyczącym	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			orzekania o rozliczeniach nie precyzuje także, w jaki sposób zostanie rozstrzygnięta kwestia daty, od której należy doliczać odsetki za opóźnienie. W szczególności można zastanawiać się, jaką datę należy przyjąć dla roszczenia kondykcyjnego banku, skoro nie powstał jeszcze stan wymagalności takiego roszczenia. Kolejnym pytaniem, na które omawiany projekt nie udziela odpowiedzi, jest to według jakiego kursu dojdzie do przeliczenia należności strony, jeżeli dochodzona jest należność wyrażona w walucie obcej. Warto być może jednak dookreślić wskazane kwestie w drodze niniejszej ustawy. Co jednak najważniejsze, konsekwencją stosowania komentowanego przepisu jest możliwość naruszenia zasady dwuinstancyjności postępowania. Złożenie wniosku stanowi fundamentalną modyfikację postępowania ukształtowanego wcześniej żądaniem powództwa. Można powiedzieć, że wniosek inicjuje zupełnie nowe postępowanie rozstrzygające kolejne żądania nieobjęte pozwem. Jeżeli zaś wniosek zostanie zgłoszony za zgodą powoda, na etapie drugiej instancji, to strony zostaną pozbawione możliwość złożenia zwykłego środka odwoławczego od orzeczenia wydanego w związku z wnioskiem, a będącego orzeczeniem co do istoty sprawy, kończącym postępowanie w sprawie. W przepisach procedury brak jest bowiem możliwości zaskarżenia apelacją wyroku sądu II instancji, który po raz pierwszy orzeknie o żądaniu, w tym żądaniu głównym stron. Nie można wykluczyć, iż strona, w szczególności konsument, stwierdzi, iż jednak konieczne jest poddanie wyroku kontroli instancyjnej w zakresie rozstrzygnięć dotyczących rozliczenia, a takie uprawnienie zostało w konsekwencji projektowanego uregulowania niejako wyeliminowane w drodze ustawy. Tego rodzaju pominięcie kwestii zaskarżalności orzeczenia sądowego co do istoty sprawy nosi znamiona naruszenia gwarancji	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			wynikających z prawa do sądu oraz zasady dwuinstancyjności postępowania. W kwestii brzmienia sentencji wyroku wydanego na podstawie art. 7 ust. 4 projektu ustawy powstaje również wątpliwość, jaki będzie przebieg postępowania, w którym wniosek pozwanego nie będzie mógł zostać uwzględniony ani w całości, ani w części. Przepis reguluje jedynie sytuację, w której zarówno powództwo, jak i wniosek chociaż częściowo są uzasadnione. Natomiast poza zakresem regulacji pozostawia sytuację, gdy powództwo jest zasadne, ale wniosek nie. Wobec tego, że wniosek z art. 7 projektu ustawy jest instytucją prawną wyłącznie uregulowaną w projekcie, jego unormowanie musi być całościowe i precyzyjne. Należy rozumieć zatem, że wniosek, do którego stosuje się odpowiednio przepisy o pozwie, można oddalić, jeżeli jest niezasadny, np. należność banku jest przedawniona. Jednak tego rodzaju orzeczenie nie zostało przewidziane w art. 7 projektu ustawy, jak również trudno dla niego znaleźć podstawę w przepisach procedury. Projektodawca powiązał losy wniosku z postępowaniem, w którym został złożony. Jednak milczy na temat tego, jak powinien orzec sąd, gdy wyłącznie powództwo jest uzasadnione. Z redakcji art. 7 ust. 4 projektu ustawy – a to ze względu na stwierdzenie, że sąd wydaje orzeczenie jedynie, gdy zarówno powództwo, jak i wniosek są przynajmniej w części uzasadnione – nie wynika, jaka jest zatem sytuacja procesowa stron, gdy to jedynie wniosek nie nadaje się do uwzględnienia, a powództwo domaga się rozstrzygnięcia. Czy dochodzi wówczas do wydania dwóch odrębnych wyroków w jednym postępowaniu, z których jeden oddala wniosek a drugi rozstrzyga powództwo? W kontekście wniosku z art. 7 projektu ustawy, należy także postawić pytanie, czy ze sformułowania zawartego w ust. 1, iż	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			dotyczy on postępowania, w którym powód dochodzi należności wynikających z nieważności umowy kredytu, wynika, że z wniosku będą korzystać wyłącznie pozwane banki. Praktyka obrotu wskazuje bowiem, że nieważność umowy, jako źródło roszczenia wskazują konsumenci, zatem domniemanym adresatem regulacji są właśnie banki. Jednak należy podnieść wątpliwość, czy taka jest intencja ustawodawcy. Czy przykładowo powództwo o zwrot kapitału, wszakże również odwołujące się do ewentualnej nieważności umowy, nie podlega zakresowi regulacji art. 7 projektu ustawy. Innymi słowy należałoby usunąć wszelkie wątpliwości interpretacyjne co do możliwości stosowania tego przepisu w związku z danym powództwem. Podsumowując dotychczasowe uwagi należy poddać pod rozwagę doregulowanie przepisu art. 7 projektu ustawy. Projektowane rozwiązanie jest bowiem instytucją dedykowaną wyłącznie sporom frankowym, nieznaną dotychczas procedurze cywilnej. Nie jest zatem właściwe stworzenie, tak specyficznego rozwiązania bez obudowania go precyzyjnie określonymi normami proceduralnymi, a w szczególności zapewnienie w jego ramach możliwości skorzystania z zasady dwuinstancyjności postępowania. Jednocześnie być może należałoby odstąpić od wprowadzenia omawianego przepisu, a podjąć próbę zmodyfikowania przepisów o powództwie wzajemnym, przykładowo przez umożliwienie późniejszego złożenia takiego powództwa na etapie I instancji, tak jak ma być możliwe złożenie wniosku z art. 7 projektu ustawy, ustanawiając przy tym cezurę czasową od wejścia przepisów w życie, dla skorzystania z tego szczególnego rozwiązania. Wydaje się, że tego rodzaju rozwiązanie również mogłoby wpłynąć mobilizująco na banki pozywające konsumentów o zwrot kapitału, bez wprowadzania zupełnie nowego rozwiązania.	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Warto również zastanowić się nad przepisem intertemporalnym z art. 20 ust. 1 projektu ustawy, który przewiduje, że art. 7 projektu ustawy stosuje się także do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem jej wejścia w życie. Norma ta pozwala na jak najwcześniejsze zastosowanie nowych przepisów, w tym przypadku, mających za zadanie usprawnienie procedowania w omawianej kategorii spraw. Jednak w kontekście art. 7 projektu ustawy przepis intertemporalny niesie pewne ryzyka. Przede wszystkim zastanawia niewzięcie przez projektodawcę pod uwagę aktualnej sytuacji wynikającej z masowego pozywania przez banki konsumentów o zwrot kapitału. Już teraz w sądach wszczęte zostały liczne postępowania, które w pewnym sensie mają przynieść skutek podobny do złożenia ww. wniosku, z tą różnicą, że nie zawierają przecież żądania, aby, w wypadku nieważności umowy kredytu sąd w wyroku rozliczył wzajemne roszczenia stron wynikające z nieważności tej umowy i orzekł o ich różnicy poprzez jej zasądzenie, a jedynie żądanie zasądzenia kwoty kapitału wraz z odsetkami na wypadek nieważności umowy. Projekt natomiast milczy na temat tego, w jaki sposób art. 7 projektu ustawy wpłynie na tok tych postępowań. Nie wiadomo, czy postępowania te powinny być dalej osobno procedowane, czy rozpoznawane łącznie. W uzasadnieniu projektu ustawy jest mowa o tym, że do wniosku będą miały zastosowanie odpowiednio przepisy o pozwie, w szczególności art. 199 k.p.c. Jednak nie oznacza to, że dotychczasowe powództwa banków o zwrot kapitału są tożsame przedmiotowo z wnioskiem z art. 7 projektu ustawy. Takiej konkluzji nie sposób wywieść chociażby z ustawowo określonej treści żądania wniosku. Zatem można przyjąć, że w sprawach w toku o ustalenie nieważności umowy i zasądzenie wytoczonych przez konsumentów nadal będzie istniała możliwość złożenia wniosku z art. 7 projektu ustawy przez	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			bank, podczas gdy jednocześnie w tym samym czy też innym sądzie, zawisły jest wciąż spór wszczęty przez bank o zwrot kapitału. Taka sytuacja jest jednak trudna do przyjęcia i czyni nieskutecznymi założenia przyświecające projektodawcom w ramach omawianego projektu ustawy, a wręcz grozi wytworzeniem chaosu prawnego. Bowiem jednej ze stron sporu będą przysługiwały alternatywne środki prawne zmierzające do podobnego rezultatu, z których może korzystać równolegle. Przepisy prawa nie rozstrzygają natomiast ewentualnej kolizji prawnej, do której może dojść w wyniku multiplikowania działań przez banki dochodzące zwrotu kapitału. Z tego względu należałoby jednak rozważyć odstąpienie od przyjętej zasady intertemporalnej w odniesieniu do art. 7 projektu ustawy, albo przyjęcie takiego rozwiązania, które uniemożliwi jednoczesne pozywanie o zwrot kapitału oraz złożenie wniosku z art. 7 projektu ustawy, również ze skutkiem wobec postępowań już będących w toku.	
	Sąd Okręgowy w Gdańsku	Art. 7	- wniosek pozwanego aby w wypadku nieważności umowy kredytu sąd w wyroku rozliczył wzajemne roszczenia stron wynikające z nieważności tej umowy jest instytucją nieznaną ani cywilnemu prawu procesowemu ani materialnemu ; - wobec dopuszczenia we wcześniejszych artykułach możliwości składania zarzutu potrącenia , zbędne jest tworzenie kolejnej instytucji procesowej; generalnie zarzut potrącenia najczęściej całkowicie rozlicza strony umowy, ewentualnie w razie potrzeby można dopuścić możliwość zasądzenia nadwyżki pieniężnej na rzecz Banku - całkowicie zbędne jest ustalanie w osobnych punktach sentencji wyroku wysokości należności wynikających z nieważności umowy kredytu przysługującej każdej ze stron, skoro wyrok uwzględniający wniosek ma stanowić tytuł	**Uwaga bezprzedmiotowa** z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			egzekucyjny jedynie w zakresie rozstrzygnięcia o różnicy powstałej na skutek rozliczenia roszczeń stron; w istocie bowiem to rozliczenie zawiera w sobie przesłankowe ustalenie, jaka kwota należy się każdej ze stron; - ponadto tego typu ustalenie jest sprzeczne z art. 189 kpc. – nie ma interesu prawnego w ustaleniu wzajemnych należności, skoro jednocześnie w kolejnym punkcie sąd dokonuje rozliczenia tych należności.	
	SO w Warszawie	Art. 7 ust. 1	1) Celem przepisu jest doprowadzenie do wzajemnego rozliczenia stron już w pierwszym procesie wytoczonym przez kredytobiorcę, aby wykluczyć konieczność składania kolejnego pozwu przez bank. Niemniej jednak osiągnięcie tego celu jest możliwe za pomocą dwóch ugruntowanych w procesie instytucji w postaci powództwa wzajemnego i zarzutu potrącenia. Tymczasem wprowadzanie zupełnie nowej instytucji procesowej niesie za sobą ryzyko wprowadzenia rozbieżności w orzecznictwie sądowym oraz kierowania kolejnych pytań prawnych do SN i TSUE. Zarzut potrącenia i powództwo wzajemne to instytucje relatywnie rzadko wykorzystywane w procesach frankowych, niemniej jednak środkiem, który może je spopularyzować mogłoby być ich odformalizowanie. Jeśli chodzi o zarzut potrącenia, to cel ten spełnia projektowany art. 4 ustawy. Natomiast, jeśli chodzi o powództwo wzajemne, to można rozważyć przepis analogiczny do projektowanego art. 14 ustawy, tj. wprowadzenie zasady, że opłata od pozwu wzajemnego w sprawach, do których stosuje się projektowaną ustawę, stanowi połowę opłaty, o której mowa w art. 13 ust. 1 i 2 albo w art. 13a u.k.s.c.	**Uwaga bezprzedmiotowa** z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			2) Z projektowanego art. 7 ust. 1 wynika, że zgłoszenie wniosku o rozliczenie roszczenia wzajemnego nie jest możliwe, jeśli powód wystąpił tylko z powództwem o ustalenie. Zgłoszenie wniosku nie będzie oczywiście możliwe również w sytuacji, kiedy projektowana ustawa nie będzie miała zastosowania (umowy zawarte w USD, JPY, EUR, umowy zawarte przez przedsiębiorców itd.). Należy się jednak spodziewać sytuacji, w których pozwany zgłosi wniosek, mimo że nie będzie mieć podstaw prawnych. Wówczas sąd powinien wydać decyzję procesową będącą wynikiem uznania wniosku za niedopuszczalny. Możliwe są następujące rozstrzygnięcia: 1) Pozostawienie wniosku bez rozpoznania. 2) Zwrot wniosku. 3) Odrzucenie wniosku. 4) Oddalenie wniosku wyrokiem (w tym ewentualnie wyrokiem częściowym). 5) Potraktowanie wniosku jako pozwu wzajemnego (o ile został złożony w terminie przewidzianym w art. 204 § 1 k.p.c.). 6) Potraktowanie wniosku jako nowego pozwu i wyłączenie do rozpoznania w odrębnej sprawie (w tym ewentualnie połączenie obu spraw do wspólnego rozpoznania). Ustawa powinna precyzować, którą z decyzji sąd wydaje oraz na jakim etapie postępowania (w wyroku czy wcześniej) i czy decyzja podlega zaskarżeniu i ewentualnie w jakim trybie (apelacja, zażalenie pionowe, zażalenie poziome). 3) Projektowana ustawa nie zawiera wyłączenia art. 7 w stosunku do spraw, w których stroną jest upadły. Wydaje się, że dodanie takiego wyłączenia jest	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			konieczne, aby uniemożliwić obejście prawa polegające na zgłoszeniu wniosku w sytuacji, w której wierzyciel powinien zgłosić wierzytelność w postępowaniu upadłościowym. Wyłączenie powinno obejmować również sytuacje, w których upadły jest powodem, jak i pozwanym, ponieważ w żadnej z tych sytuacji nie wydaje się możliwe zastosowanie art. 7 ust. 4 ustawy w zgodzie z przepisami Prawa upadłościowego. Zastosowanie wyłączenia nie wpłynie negatywnie na prawa wierzycieli upadłego banku, ponieważ mogą oni skorzystać z zarzutu potrącenia, o ile zachowają wymogi przewidziane przez Prawo upadłościowe.	
	Prezes Sądu Apelacyjnego w Szczecinie	Art. 7	Zasadniczej krytyki wymaga przewidziana w art. 7 konstrukcja mająca obecnie umożliwiać pozwanemu bankowi złożenie wniosku o rozliczenie wzajemnych roszczeń stron wynikających z nieważnej umowy. Konstrukcja ta zakłada, że na podstawie takiego wniosku sąd miałby w sentencji wyroku ustalać wartość żądanych należności obu stron i zasądzać na rzecz jednej ze stron różnicę. Co więcej z urzędu do sumy należnej każdej ze stron sąd miałby doliczać odsetki za opóźnienie. Konstrukcja ta, jak wynika z uzasadnienia projektu, ma stanowić „reakcję na przyjętą przez Sąd Najwyższy regułę dwóch kondykcji”. Niewątpliwie jednak projektowana regulacja wprowadzająca przez przepisy prawa procesowego do rozliczeń stron tzw. teorię salda popada w oczywistą sprzeczność nie tylko z utrwalonym orzecznictwem SN, lecz także z prawem materialnym. Cytowane w uzasadnieniu orzecznictwo dotyczyło bowiem wykładni prawa materialnego, a nie procesowego. Przesądzono tam sprzeczność tzw. teorii salda z krajowym prawem materialnym (i wynikającą stąd niedopuszczalność domagania się przez	**Uwaga bezprzedmiotowa** z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			dłużnika uwzględnienia jego świadczenia spełnionego w wykonaniu nieważnej umowy przy ustalaniu stanu wzbogacenia wierzyciela). Pomija się w uzasadnieniu projektu, że w orzecznictwie SN wykazano, że wykładnia prawa materialnego odwołująca się do teorii salda, jest nieuzasadniona m.in. wobec możliwości złożenia oświadczenia o potrąceniu na podstawie art. 498 i n. k.c. Uchwała SN z 7.05.2021 r., III CZP 6/21, OSNC 2021, nr 9, poz. 56. Uchwała SN z 16.02.2021 r., III CZP 11/20, OSNC 2021, nr 6, poz. 40.). Jeśli więc zamiarem ustawy jest zalegalizowanie tego rodzaju konstrukcji, to staranność ustawodawcza wymagałaby w pierwszej kolejności dokonania odpowiedniej zamiany prawa materialnego. Prawo procesowe powinno bowiem służyć urzeczywistnieniu norm prawa materialnego i nie powinno zwłaszcza w ustawach incydentalnych (na tle rozliczeń dotyczących skutków nieważności wybranych kategorii umów) wprowadzać wybiórczo konstrukcji sprzecznych z tym prawem. Nie jest też w żaden sposób umotywowane stanowisko zawarte w uzasadnieniu projektu, że prawo procesowe ogranicza możliwość dochodzenia roszczenia kondycyjnego banku w drodze powództwa wzajemnego. Z art. 204 § 1 k.p.c. wynika bowiem wprost, że powództwo wzajemne jest dopuszczalne, jeżeli roszczenie wzajemne jest w związku z roszczeniem powoda lub nadaje się do potrącenia. W oparciu o którąkolwiek z tych przesłanek uznać należałoby dopuszczalność takiego powództwa. Zwłaszcza zaś zdatność do potrącenia uzasadnia niewątpliwie dopuszczalność powództwa wzajemnego w świetle przyjętej w orzecznictwie teorii dwóch kondycji. Nie wyjaśnia się w uzasadnieniu projektu, jakie wątpliwości czy też ograniczenia w sprawach frankowych miałyby powodować, że instrument ten nie jest	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			wykorzystywany. Jedyną przyczyną zaniechania zgłaszania tego rodzaju powództw jest stanowisko pozwanych banków, a nie wątpliwości prawne w orzecznictwie, czy też nauce prawa. Co więcej - w istocie art. 7 ukształtowany jest jak powództwo wzajemne ze swoistym elementem warunkowym dotyczącym uzależnienia żądania rozliczenia od zaistnienia „wypadku nieważności umowy kredytu"). Jest to w istocie konstrukcja nieznana prawu procesowemu (uzależnienie żądania od przesądzenia przestankowo kwestii prejudycjalnej jaką jest nieważność umowy kredytu). Nosi ona pewne cechy żądania „quasi ewentualnego", jednak wprost do konstrukcji powództwa z roszczeniem ewentualnym porównywana być nie może. Powstaje, zatem nowe „hybrydowe" rozwiązanie zbędnie wprowadzające do procesu cywilnego konstrukcję obcą systemowo. Wniosek z art. 7 jawi się w istocie jako swoiste przywrócenie możliwości zgłoszenia powództwa wzajemnego w tych sprawach, w których pozwanym upłynął termin na ich jego zgłoszenie. Wreszcie nie wyjaśnia projektodawca, jak ma wynikać możliwość obrony powoda przed żądaniami wniosku (np. czy jest dopuszczalna obrona przez złożenie np. zarzutu potrącenia wierzytelności nieobjętych pozwem, czy też zarzutu przedawnienia roszczenia pozwanego). Nie wyjaśnia też, czy do zarzutu potrącenia powoda przeciwko żądaniom wniosku pozwanego zastosowanie znajdzie sytuacji art. 4 projektu. Zarazem konstrukcja ta jawi się jako zbędna skoro strona pozwana może korzystać zarówno z zarzutu potrącenia, jak i z powództwa wzajemnego. Zwłaszcza wobec odformalizowania zarzutu potrącenia dokonanego w projekcie (art. 4 ust 3) instytucja wniosku z art. 7 jawi się nie tylko jako zbędna, ale też nieefektywna i niepraktyczna. Będzie bowiem rodzić kolejne problemy praktyczne, wydłużające i komplikujące	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			postępowanie. Wprowadzenie jej może więc powodować szkodliwe społecznie i prawnie przekonanie, że jest motywowane wyłącznie potrzebą swoistej „ochrony" interesów banków (kosztem praw konsumenta), które jedynie wskutek opisanej wyżej własnej praktyki nie uważały za stosowne wniesienia takiego powództwa względnie podniesienia zarzutu potrącenia.	
	Prezes Sądu Apelacyjnego w Gdańsku	Art. 7	Generalnie mogę go ocenić jako niezrozumiały, choć oczywiście widzę jego założenie. O jakim roszczeniu wzajemnym mowa, skoro można zgłosić zarzut potrącenia. Zatem chodzi o sytuację, gdy pozwany ma większe roszczenie, a jest za późno na powództwo wzajemne (a może wnieść własną sprawę i wnieść o połączenie). Mając na uwadze, że banki nawet przedłużały postępowanie nie dostarczając pełnomocnictw substytucyjnych na posiedzenie poprzedzające wyrok, można spodziewać się nadużywania regulacji z art. 7. Inaczej - po co banki składają apelacje, skoro znają orzecznictwo?	**Uwaga bezprzedmiotowa** z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.
	SO Warszawie	Art. 7 ust. 2	1) Zgodnie z art. 7 ust. 2 do wniosku stosuje się odpowiednio przepisy o pozwie. Regulacja może nie być wystarczająca dla praktyki, ponieważ może wywołać wątpliwości, które przepisy o pozwie stosuje się wprost, które z modyfikacjami (i jakimi), a których nie stosuje się w ogóle. Pierwsze pytanie, czy jeżeli obie strony są reprezentowane przez adwokatów lub radców prawnych, to czy wniosek powinien być złożony wraz z odpisem, czy też zastosowanie ma art. 132 § 1 k.p.c. Jeżeli zaś przyjąć, że wniosek powinien zostać złożony wraz z odpisem, natomiast pozwany zgłasza go w odpowiedzi na pozew, to pojawia się kolejne pytanie, czy wówczas także powinno być złożone z odpisem, czy powinno być doręczone w trybie art. 132 § 1 k.p.c., czy też pełnomocnik	**Uwaga bezprzedmiotowa** z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			pozwanego powinien zarówno dołączyć odpis pisma, a zarazem doręczyć je w trybie art. 132 § 1 k.p.c. (ostatnia możliwość jawi się jako irracjonalna, ale nie sposób wykluczyć takiej interpretacji, a ponadto pełnomocnicy mogą ją wybierać z ostrożności procesowej). Do rozważenia pozostaje rozwiązanie analogiczne jak w art. 4 ust. 4 projektowanej ustawy. Kolejna wątpliwość dotyczy tego, czy do cofnięcia wniosku należy stosować art. 203 k.p.c., a jeżeli tak, to czy wprost, czy z modyfikacjami. Wydaje się jednak, że zastosowanie wszystkich wymogów formalnych przewidzianych w tym przepisie jest zbędne. Następną kwestią wymagającą wyjaśnienia jest, czy powód jako odpowiedź na wniosek może podnieść zarzut potrącenia, a jeżeli tak, to czy zastosowanie będzie miał wówczas art. 203^1 § 3 k.p.c. **Nie jest również jasne, czy roszczenie wzajemne może zostać zabezpieczone na podstawie art. 730 k.p.c. i następnych.** 2) Projektowana ustawa nie precyzuje, czy i ewentualnie jak złożenie wniosku wpływa na wartość przedmiotu sporu. Można sobie wyobrazić dwa rozwiązania: w pierwszym wartości przedmiotu sporu dla pozwu i wniosku są sumowane, a w drugim wartości te pozostają odrębne, jak przy pozwie wzajemnym. Problematyczne może być również określenie wartości przedmiotu zaskarżenia w sytuacji, w której wniosek zostanie częściowo uwzględniony. 3) Zgodnie z art. 7 ust. 2 zgłoszenie wniosku nie wypływa na właściwość sądu. Przydatne byłoby doprecyzowanie, że zasada ta dotyczy zarówno właściwości miejscowej oraz rzeczowej. W innym bowiem wypadku mogą się pojawić rozbieżności	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			interpretacyjne w sytuacjach, w których pozew obejmuje roszczenie do kwoty 100.000 zł i w związku z tym sprawa toczy się przed sądem rejonowym, natomiast wniosek obejmuje kwotę przekraczającą 100.000 zł – zgodnie z art. 17 pkt 4 k.p.c. taka sprawa należałaby do właściwości sądu okręgowego.	
	SO w Warszawie	Art. 7 ust. 3	Zgodnie z projektowanym art. 7 ust. 3, co do zasady wniosek może zostać zgłoszony aż do zamknięcia rozprawy przed sądem I instancji. Oznacza to, że pozwany będzie miał możliwość przedłużenia procesu w ten sposób, że złoży pismo procesowe zawierające wniosek tuż przed zamknięciem rozprawy, a to będzie musiało skutkować odroczeniem rozprawy, aby umożliwić powodowi ustosunkowanie się do wniosku. Potencjalne przedłużenie procesu jest możliwe przez złożenie wniosku nieopłaconego albo obarczonego brakami formalnymi. Aby zapobiec takiej możliwości, można rozważyć zastosowanie terminu na złożenie wniosku analogicznego jak przy pozwie wzajemnym, czyli co do zasady w odpowiedzi na pozew (art. 204 § 1 k.p.c.).	**Uwaga bezprzedmiotowa** z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.
	SO w Warszawie	Art. 7 ust. 4	1) W przypadku, w którym kredytobiorca spłacał raty kredytu bezpośrednio w walucie CHF, do wyliczenia różnicy, o której mowa w art. 7 ust. 4 projektowanej ustawy, konieczne jest przeliczenie tych świadczeń na PLN, a tym samym zastosowanie odpowiedniego kursu przeliczeniowego. Zasadne jest zastosowanie kursu średniego NBP, ustawa jednak nie precyzuje z jakiej daty powinien być kurs. Możliwe są opcje: 1) data wydania wyroku, 2) data zamknięcia rozprawy, 3) data wniesienia pozwu, 4) data wymagalności roszczenia w walucie CHF, 5) daty płatności poszczególnych rat.	**Uwaga bezprzedmiotowa** z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Art. 358 § 2 k.c. stosowany per analogiam mógłby stanowić uzasadnienie zastosowania kursu z daty wymagalności roszczenia w CHF, jednak aby uniknąć potencjalnych rozbieżności orzeczniczych (w tym także pytań do SN lub TSUE), właściwe byłoby rozstrzygnięcie tej kwestii wprost w projektowanej ustawie. 2) Projektowany art. 7 ust. 4 zawiera sformułowanie „w razie potrzeby oddalając powództwo lub wniosek w pozostałej części". Sformułowanie to zostało umieszczone po części przepisu dotyczącej ustalenia należności, a przed dotyczącą zasądzenia należności. Słuszne byłoby umieszczenie wskazanego sformułowania w końcowej części przepisu, czyli już po części dotyczącej zasądzenia należności. Aktualny układ przepisu może sugerować, że oddalenie powództwa dotyczy tylko ustalenia należności, natomiast nie dotyczy zasądzenia należności. 3) Projektowany art. 7 ust. 4 przewiduje, że przy ustalaniu i rozliczaniu należności stron należy uwzględnić należne odsetki za opóźnienie na dzień orzekania. Przepis jest nieprecyzyjny. Nie jest wiadomo, czy przy ustalaniu należności stron sąd powinien określić te odsetki w sposób tradycyjny („odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia ….. r. do dnia ….. r."), czy też powinien skapitalizować odsetki na datę wydania wyroku i podać ich kwotę. Bardziej problematyczna jest jednak kwestia uwzględnienia odsetek przy samym rozliczeniu należności stron, tj. jeżeli sąd ma „zasądzić powstałą różnicę", to konieczne jest skapitalizowanie odsetek i dodanie ich do należności głównej, a dopiero potem odjęcie od powstałej kwoty wysokości świadczenia drugiej strony. Należy jednak mieć na uwadze, że wynik różnicy nie będzie w tym wypadku jedyną kwotą, jaką sąd powinien zasądzić, ponieważ należne są jeszcze odsetki za opóźnienie za okres od dnia następującego po wydaniu	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			wyroku do dnia zapłaty. W tej sytuacji zasądzenie odsetek jest problematyczne, ponieważ nie wiadomo, od jakiej kwoty powinny zostać zasądzone, skoro powstała różnica może obejmować także część skapitalizowanych wcześniej odsetek. Temu problemowi można zapobiec, jeśli przy ustalaniu różnicy świadczeń od należności powoda najpierw odjąć skapitalizowaną kwotę odsetek, a dopiero później należność główną. Wówczas nie budziłoby wątpliwości, że zasądzona różnica obejmuje tylko pozostałą część należności głównej, od której bez przeszkód można zasądzić odsetki ustawowe za opóźnienie. Ustawa powinna zawierać precyzyjne regulacje w tym zakresie. 4) Projektowana ustawa nie zawiera żadnych regulacji wyjaśniających, jak sąd powinien rozstrzygnąć o kosztach procesu w sytuacji, w której wniosek zostanie uwzględniony w całości lub części. Zastosowanie zasad ogólnych oznacza, że takie rozstrzygnięcie stanowi przynajmniej częściową przegraną powoda. Przy ustaleniu stopnia przegranej sprawy w odniesieniu do wartości przedmiotu sporu uwzględnienie wniosku będzie oznaczać podwójną przegraną powoda – z jednej strony sąd oddala powództwo, a z drugiej strony uwzględnia wniosek, zaś wartość przedmiotu sporu (jak się wydaje) jest liczona osobno do pozwu i wniosku. Takie rozstrzygnięcie może prowadzić do obciążenia konsumentów znaczną częścią kosztów procesu, uwzględniając wysokość opłaty od wniosku.	
	Sąd Okręgowy w Gdańsku	Art. 7 ust. 4 zd. II	„Dokonując ustalenia i rozliczenia należności stron sąd uwzględnia także należne stronom kwoty odsetek za opóźnienie na dzień orzekania, chociażby strony nie doliczyły ich do dłużnych sum” - takie rozwiązanie jest całkowicie sprzeczne z zakazem orzekania ponad żądanie – art. 321 § 1 kpc; jest to zakaz bezwzględny a w uzasadnieniu projektu nie	**Uwaga bezprzedmiotowa** z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			wskazano żadnego uzasadnienia dla orzekania ponad żądanie w tego typu roszczeniach - skoro strony nie zgłaszają żądania zapłaty odsetek, to nie jest uzasadnione, aby sąd dokonywał ustaleń w tym zakresie z urzędu, co może tylko wydłużyć postępowanie i nastręczać trudności praktycznych w ustaleniu zakresu i wysokości roszczenia odsetkowego	
	UOKiK	Art. 7 ust. 1-4	Rozwiązanie przewidziane w art. 7 ust. 1-4 projektu ustawy upraszcza dochodzenie wzajemnych rozliczeń i pozwala zmniejszyć liczbę spraw w toku – co należy ocenić pozytywnie. Jednakże w swoich szczegółach art. 7 projektu budzi wątpliwości dotyczące zgodności z dyrektywą 93/13/EWG. Dyrektywa 93/13/EWG nie zawiera przepisów proceduralnych, które określałyby zasady dochodzenia przez konsumentów ich praw, udzielonych w prawie krajowym implementującym tę dyrektywę. Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości oznacza to, że do państw członkowskich należy przyjęcie odpowiednich przepisów proceduralnych, zgodnie z zasadą autonomii proceduralnej[2]. Autonomia proceduralna państw członkowskich pozostaje ograniczona zasadami równoważności oraz skuteczności prawa UE. Oznacza to, po pierwsze, że przyjęte reguły proceduralne nie mogą być mniej korzystne dla uprawnionych na mocy prawa europejskiego niż te, które regulują podobne sytuacje podlegające prawu krajowemu (zasada równoważności). Po drugie, przyjęte przepisy proceduralne –	**Uwaga bezprzedmiotowa** z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.

[2] Wyrok z dnia 26 czerwca 2019 r., *Addiko Bank*, C-407/18, EU:C:2019:537, pkt 46; wyrok z dnia 18 lutego 2016 r., *Finanmadrid EFC*, C-49/14, EU:C:2016:98, pkt 40; wyrok z dnia 19 czerwca 2014 r., *Specht i in*., C-501/12 do C-506/12, C-540/12 i C-541/12, EU:C:2014:2005, pkt 112.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			biorąc pod uwagę pełen kontekst prawny, w jakim funkcjonują – nie mogą osłabiać ochrony udzielanej konsumentom na mocy dyrektywy 93/13/EWG oraz nie mogą czynić dochodzenia praw wynikających z tej dyrektywy niemożliwym bądź znacznie utrudnionym[3] (zasada skuteczności). Zasada skuteczności i wynikający z niej obowiązek zapewnienia przez państwa członkowskie warunków proceduralnych pozwalających na zapewnienie przestrzegania praw, jakie jednostki wywodzą z dyrektywy 93/13/EWG, obejmuje wymóg zapewnienia konsumentom skutecznej ochrony sądowej, ustanowiony w art. 47 Karty praw podstawowych UE[4]. Trybunał Sprawiedliwości wyjaśnił ponadto, w kontekście zasady skuteczności dyrektywy 93/13, że art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13/EWG, wymaga by usuwając skutki naruszenia przez przedsiębiorcę zakazu stosowania nieuczciwych warunków umownych sąd odtworzył sytuację prawną i faktyczną, w jakiej konsument znajdowałby się, gdyby nieuczciwy warunek nigdy go nie wiązał[5]. Jak wskazano w pkt. 65 wyroku w polskiej sprawie *Bank M*, *C*-520/21: „sądowe stwierdzenie nieuczciwego charakteru takiego warunku powinno co do zasady skutkować przywróceniem sytuacji prawnej i faktycznej, w jakiej konsument znajdowałby się w braku takiego warunku,	

[3] Wyrok z dnia 26 czerwca 2019 r., *Kuhar*, C-407/18, EU:C:2019:537, pkt 46; wyrok z dnia 18 lutego 2016 r., *Finanmadrid EFC*, C-49/14, EU:C:2016:98, pkt 40.
[4] Wyrok z dnia 31 maja 2018 r., *Sziber*, C-483/16, EU:C:2018:367, pkt 49; wyrok z dnia 17 lipca 2014 r., *Sánchez Morcillo i Abril García*, C-169/14, EU:C:2014:2099, pkt 35.
[5] Wyrok z dnia 14 marca 2019 r., *Dunai*, C-118/17, EU:C:2019:207, pkt 45; wyrok z dnia 21 grudnia 2016 r., *Gutiérrez Naranjo i in.*, C-154/15, C-307/15 i C-308/15, EU:C:2016:980, pkt 61; wyrok z dnia 31 maja 2018 r., *Sziber*, C-483/16, EU:C:2018:367, pkt 34.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			uzasadniając w szczególności prawo do zwrotu korzyści nienależnie nabytych przez przedsiębiorcę, ze szkodą dla konsumenta, w oparciu o wspomniany nieuczciwy warunek”[6]. Odnosząc powyższe do zaproponowanego w art. 7 projektu ustawy mechanizmu wzajemnych rozliczeń stron nieważnej umowy kredytu denominowanej bądź indeksowanej do CHF, należy wskazać, że projektowany art. 7 ustawy wprowadza szczególne na tle Kodeksu postępowania cywilnego rozwiązanie, które zakłada, że strona pozwana, która twierdzi, że roszczenie powoda jest bezzasadne, a sporna umowa nie zawiera nieuczciwych warunków i jest ważna, może jednocześnie zgłosić wniosek zmierzający do rozliczenia stron, na wypadek gdyby sąd uznał powództwo i potwierdził nieważność umowy. Gdy okaże się, że wierzytelność banku jest wyższa od wierzytelności konsumenta, sąd rozstrzygnie sprawę zasądzając świadczenia od powoda (konsumenta) na rzecz pozwanego (banku). Co jest istotne w kontekście oceny respektowania zasad równoważności i skuteczności, z brzmienia art. 7 ust. 4 projektu wynika, że w przypadku uwzględnienia roszczeń konsumenta, gdy bank wniesie o rozliczenie, sąd z urzędu naliczy też na rzecz banku od konsumenta odsetki za opóźnienie w zwrocie przez konsumenta kapitału kredytu: „sąd uwzględnia także **należne <u>stronom</u>** kwoty odsetek za opóźnienie na dzień orzekania, chociażby **<u>strony</u>** nie doliczyły ich do dłużnych sum”.	

[6] EU:C:2023:478.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Rozwiązanie wprowadzane na mocy art. 7 projektu budzi wątpliwości co do zgodności z zasadą równoważności, dlatego że ustanawiają odstępstwo od zasad ogólnych, które może prowadzić do skutków mniej korzystnych dla uprawnionego na mocy dyrektywy 93/13/EWG konsumenta, niż wynikałoby to z zastosowania przepisów KPC. W świetle KPC jeśli pozwany chce dochodzić roszczeń wynikających z nieważnej umowy, powinien wnieść pozew wzajemny albo zgłosić zarzut potrącenia. Natomiast w świetle projektowanych rozwiązań pozwany może jednocześnie żądać oddalenia powództwa i rozliczenia świadczeń nieważnej umowy, wraz z odsetkami za opóźnienie. Aby art. 7 projektu ustawy mógł być uznany za zgodny z zasadą równoważności i skuteczności, w mojej ocenie konieczne jest wyjaśnienie przez projektodawcę dwóch kwestii. Po pierwsze, wątpliwości budzi przyjęty w projekcie mechanizm naliczenia przez sąd odsetek za opóźnienie w zwrocie kapitału kredytu przez konsumenta, za okres przypadający przed wyrokiem rozstrzygającym spór między stronami co do ważności umowy. Co więcej, sąd zgodnie z art. 7 ustawy robiłby to z urzędu, nawet jakby bank nie zgłosił żądania co do odsetek. W mojej ocenie projektowany art. 7 powinien się opierać na jasnym i niebudzącym żadnych zastrzeżeń założeniu, że za okres do dnia prawomocnego rozstrzygnięcia powództwa konsumenta, bank nie ma prawa do „odsetek za opóźnienie" w zwrocie kapitału kredytu przez konsumenta. Tymczasem z art. 7 ust. 4 projektu wynika, że sąd zasądza obu stronom, z urzędu,	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			odsetki za opóźnienie w zwrocie rozliczanych kwot, co wskazuje, że projektodawca uznaje prawo banku do odsetek za opóźnienie w zwrocie przez konsumenta kapitału kredytu, obejmujące okres przed uprawomocnieniu się wyroku z powództwa konsumenta. Prezesowi UOKiK znane jest stanowisko Ministra Sprawiedliwości przedstawione w piśmie z dnia 2 lutego 2025 r., DPE-I.8562.113.2024 oraz złożone na podstawie tego pisma uwagi na piśmie Rządu Rzeczpospolitej Polskiej w toczącej się przed Trybunałem Sprawiedliwości UE sprawie *Kołama*, C-699/24. Wynika z nich, że bank ma prawo do uzyskania od konsumenta odsetek za opóźnienie w zwrocie przez konsumenta kapitału kredytu, za cały okres od dnia wezwania konsumenta do zapłaty całości kapitału kredytu, który to dzień może przypadać jeszcze przed prawomocnym rozstrzygnięciem powództwa konsumenta. W piśmie z dnia 12 lutego 2025 r. DOZIK-5.640.51.2024.MW zostało szeroko opisane, dlaczego takie stanowisko nie ma oparcia w dyrektywie 93/13/EWG i budzi wątpliwości aksjologiczne. Rozwiązanie zakładające, że sąd z urzędu będzie naliczał na rzecz banku odsetki za opóźnienie w zwrocie kapitału kredytu, za okres poprzedzający uprawomocnienie się wyroku uwzględniającego powództwo konsumenta narusza zasadę skuteczności prawa UE dlatego że penalizuje konsumenta. Implikuje ono bowiem, że konsument który wnosi pozew przeciwko przedsiębiorcy, twierdząc że umowa zawiera nieuczciwe warunki po wyeliminowaniu których stanie się nieważna, musi się spodziewać żądania zwrotu kapitału kredytu, jeszcze przed prawomocnym wyrokiem	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			rozstrzygającym ten pozew, mimo że ten sam przedsiębiorca twierdzi że umowa jest ważna. Jeżeli konsument nie zwróci tego kapitału dobrowolnie, na żądanie banku, przed uprawomocnieniem się wyroku z jego powództwa, zostanie on zobowiązany przez sąd do zapłaty również odsetek za opóźnienie, za okres obejmujący postępowanie, w ramach którego ten sam bank twierdzi, że umowa jest zgodna z prawem. Stopa odsetek za opóźnienie wynosi obecnie 11,25%, co oznacza, że roczne opóźnienie w zwrocie kapitału o równowartości 300.000 zł oznacza konieczność zapłaty 33.750 zł odsetek za opóźnienie, co jest bardzo dużą kwotą. Biorąc pod uwagę, że średni czas postępowania sądowego w Polsce, jest znacznie dłuższy niż rok, odsetki te będą odpowiednio wyższe. Ponieważ konsumenci bardzo często nie dysponują środkami finansowymi, by w chwili wytoczenia powództwa zwrócić bankowi kapitał kredytu, obciążanie ich odsetkami za opóźnienie w zwrocie kapitału bankowi, od dnia wezwania, za okres poprzedzający prawomocny wyrok sądu, jak wynika z projektowanego art. 7 ust. 3, będzie zniechęcać ich do dochodzenia praw wynikających z dyrektywy 93/13/EWG. Dodatkowo należy zauważyć, że banki składają pozwy w celu mitygacji ryzyka przedawnienia swoich roszczeń – co do zasady jest to zrozumiałe. Natomiast naliczanie w takiej sytuacji z urzędu na rzecz banku odsetek za opóźnienie za czas trwania procesu może być czynnikiem skłaniających instytucje finansowe do prób wydłużania postępowań i tym samym osłabia skuteczność dyrektywy 93/13/EWG.	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Należy przypomnieć, że sprawy których dotyczy projektowana ustawa są następstwem naruszania przez przedsiębiorców zakazu stosowania nieuczciwych warunków umownych w umowach kredytu. Kolejno przedsiębiorcy odrzucali reklamacje konsumentów, twierdząc że zawierane przez nich umowy są ważne i nie zawierają nieuczciwych warunków. Pozwy konsumentów, do których będzie się stosować projektowana ustawa, są następstwem tego, że przedsiębiorcy naruszali prawa konsumentów i nie chcieli ich uznać na drodze pozasądowej, nie zaś tego, że konsumenci naruszyli prawa przedsiębiorców. Konsument, który wytacza powództwo o stwierdzenie nieważności umowy kredytu denominowanego czy indeksowanego do franka szwajcarskiego, czyni to dlatego, że bank konsekwentnie twierdził, że ta umowa jest ważna i nie zawiera nieuczciwych warunków. W sytuacji gdy przedsiębiorca twierdzi, że umowa jest ważna, konsument nie może – przed prawomocnym rozstrzygnięciem sądu, w sprawie którą sam zainicjował – być uznany za pozostającego w zwłoce wobec banku, co do zwrotu całości kapitału kredytu, przekazanego na podstawie umowy uznawanej przez ten bank za ważną i zgodną z prawem. Brak jest w takiej sytuacji podstaw do uznania, że bank miałby być uprawniony do jakichkolwiek odsetek za opóźnienie przez konsumenta kapitału kredytu, w okresie poprzedzającym wyrok z powództwa konsumenta. W mojej ocenie art. 7 ust. 3 projektu, aby był zgodny z zasadami równoważności i skuteczności prawa UE, powinien być skorygowany w ten sposób, że sąd doliczy na jego podstawie do zasądzanych sum odsetki za opóźnienie	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			przypadające jedynie na rzecz konsumenta. W chwili wyrokowania nie ma bowiem żadnych odsetek za opóźnienie w zwrocie kapitału, które mogłyby być należne na rzecz banku od konsumenta, który zainicjował to postępowanie. Po drugie, projekt ten, aby zapewnić zgodność z dyrektywą 93/13/EWG powinien również zostać uzupełniony w zakresie przepisów o kosztach, tak aby wynikało z nich, że zawsze gdy sąd uwzględni żądania konsumenta i potwierdzi nieważność umowy, to konsument będzie uznany za stronę wygrywającą proces, która odzyska wszystkie opłaty sądowe i koszty procesu według norm przepisanych. Takie doprecyzowanie jest istotne, w przypadku gdy z rozliczeń świadczeń dokonywanych przez sąd na podstawie art. 7 ust. 4 będzie wynikać, że konsument jest zobowiązany do zapłaty różnicy na rzecz banku. Obecnie ustawa nie zawiera żadnych rozwiązań w zakresie kosztów powstępowania, co oznacza zastosowanie reguł ogólnych i w konsekwencji moim zdaniem będzie prowadziło do problemów praktycznych i co najmniej częściowego obciążania konsumentów kosztami postępowania bądź brakiem możliwości pełnego odzyskania własnych kosztów od banku. Sytuacja, w której konsument wygrywając sprawę dotyczącą stwierdzenia nieuczciwego charakteru warunku byłby zobowiązany do częściowej zapłaty kosztów na rzecz banku, bądź nie mogłaby odzyskać własnych kosztów w całości, naruszałaby zasady skuteczności i równoważności prawa UE. Takie rozwiązanie zniechęcałoby bowiem konsumentów do dochodzenia praw, bo prowadziłoby do utraty możliwości odzyskania kosztów procesu i opłat, a także do obciążenia	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			konsumenta kosztami banku, które są wyższe niż analogiczne koszty ponoszone przez konsumenta (opłata od pozwu wynosi 1.000 zł, a opłata od wniosku banku – połowę opłaty stosunkowej, o której mowa w art. 13 ustawy o kosztach). Narusza to zasadę równoważności, dlatego że gdyby zastosowanie miały reguły ogólne, i konsument prowadził tylko swój indywidualny proces, bez wniosku banku o rozliczenia, wówczas uzyskując wyrok uwzględniający jego roszczenia wygrywałby sprawę, którą zainicjował i sąd zasądzałby na jego rzecz zwrot kosztów. Należy zatem zapewnić w przepisach, że konsumenci którzy uzyskają wyrok potwierdzający, że umowa zawiera nieuczciwe warunki umowne i jest nieważna, będzie zawsze uznawana za stronę wygrywającą proces w całości w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach, niezależnie od tego czy ostatecznie saldo rozliczeń z bankiem będzie wiązało się z koniecznością zwrotu środków przez konsumenta na rzecz banku, czy odwrotnie. Ponadto, należy wskazać, że rozwiązane przewidziane w art. 7 ust. 1-4 projektu nie budziłoby wątpliwosci przy założeniu właściwej interpretacji przedawnienia, tj. art. 117-125 KC. Projekt powinien zatem zostać uzupełniony o przepisy, które wskazywałyby, że zaproponowane rozwiązanie (w zakresie terminu zgłaszania roszczenia wzajemnego) nie dotyczy spraw, w których do przedawnienia roszczenia doszło przed wejściem w życie ustawy albo, że powyższy przepis nie narusza praw konsumenta wynikających z przepisów o przedawnieniu roszczeń.	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Prezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach	Art. 7	Art. 7 projektu wprowadza dochodzenie roszczenia wzajemnego poprzez zgłoszenie „wniosku", który uruchamia z urzędu prowadzenie postępowania przez Sąd. W kontekście intencji jakimi kierował się ustawodawca bardzo poważne wątpliwości budzi nałożenie na Sądy z urzędu dodatkowych obowiązków „ustalenia w sentencji wyroku wysokości żądanych należności, które przysługują stronom, dokonania ich rozliczeń jak również uwzględnienia należnych stronom odsetek". Strony, co być może umknęło ustawodawcy reprezentowane są przez zespoły profesjonalnych pełnomocników, o czym świadczy już pobieżna analiza akt dotyczących sporów kredytów powiązanych z walutą obcą. Kolejną bardzo poważną wątpliwością jest dysonans prawny pomiędzy rozumieniem instytucji prawnej ustalenia istnienia bądź nie stosunku prawnego – art. 189 k.p.c., a ustaleniem w sentencji wyroku należności stron i ich rozliczenia. Wprowadzony w projekcie obowiązek ustalenia w sentencji wyroku wysokości żądanych należności dotyczy stanu faktycznego, a nie prawnego. Stan faktyczny Sąd ustalał w oparciu o wnioski dowodowe stron postępowania – zasada kontradyktoryjności procesu. Jakie środki odwoławcze przysługują od zakończenia postępowania wywołanego wnioskiem o rozliczenie i jakie są relacje takiego wniosku do spraw, w których wytoczono powództwo wzajemne. Konstrukcja roszczenia wzajemnego wprowadzonego wyłącznie na potrzeby tego rodzaju spraw nie przyczyni się do przyspieszenia postępowania. Dokonywanie wzajemnych rozliczeń znacząco utrudni postępowanie zwłaszcza, że rozliczenia prezentowane są niejako warunkowo, podczas gdy po zakończeniu procesu strony tych rozliczeń dokonują przeważnie bez udziału sądu. W tych przypadkach, w których dochodzi do wszczęcia osobnego postępowania, rachunki przeważnie nie stanowią już problemu.	**Uwaga bezprzedmiotowa** z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	KIRP	Art. 7	W art. 7 Projektu Ustawy wprowadzono rozwiązania szczególne w zakresie zgłaszania przez pozwany bank roszczeń wzajemnych. O ile wprowadzenie projektowanego rozwiązania co do zasady można uznać za trafne, to wątpliwości mogą się pojawić w odniesieniu do praw powoda - konsumenta działającego samodzielnie. Oto z , jak wskazują przedstawiciele praktyki, dochodzenie przez pozwany bank roszczenia wzajemnego może wywoływać wątpliwości, jeżeli powód w pozwie wniósł o zasądzenie tylko tzw. nadpłaty. Wątpliwe bowiem jest, czy w takiej sytuacji sąd, na podstawie art. 7 ust.4 Projektu Ustawy, może „ustalić wysokość żądanych należności'' ponad kwotę żądaną w pozwie. Z literalnej wykładni art. 7 ust.4 oraz z art. 321 § 1 k.p.c. wynika, że sąd nie może ustalić wierzytelności powoda w kwocie wyższej niż dochodzona w pozwie, co może ostatecznie doprowadzić do zasądzenia od powoda na rzecz pozwanego kwoty, która w razie zgłoszenia przez powoda całej należności z tytułu nienależnego świadczenia, nie należałaby się bańkowi. Wprawdzie powód może przed sądem I instancji rozszerzyć powództwo (w postępowaniu apelacyjnym zgłoszenie wniosku o rozliczenie wzajemnych roszczeń wymaga zgody powoda) lub podnieść zarzut potrącenia, jednak tego rodzaju czynności wymagają znajomości prawa, zaś konsument, który występuje bez profesjonalnego pełnomocnika, takiej wiedzy może nie posiadać . Wydaje się zatem, że dla osób występujących bez zawodowego pełnomocnika powinien być wprowadzony na potrzeby rozliczenia stron, o którym mowa w art. 7 Projektu Ustawy, odpowiedni system pouczeń.	**Uwaga bezprzedmiotowa** z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.
	Prezes Sądu Apelacyjnego w Szczecinie	Art. 7 ust. 2	Odsyłając do odpowiedniego stosowania przepisów o pozwie i przewidując osobną opłatę od wniosku nie precyzuje projekt, w jaki sposób ustalać wartość przedmiotu sporu w odniesieniu do żądania objętego wnioskiem (czy jako równowartość	**Uwaga bezprzedmiotowa** z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			kwoty przedstawionej przez pozwanego do rozliczenia, czy jako tylko różnicę między wartością roszczenia pozwu i wartością roszczenia pozwanego, której zasądzenia się domaga, czy wreszcie może, jako sumę należności stron objętych zawartym we wniosku żądaniem ustalenia względnie różnicę między wzajemnymi roszczeniami stron wynikającymi z nieważnej umowy niezależnie od tego, jaką wartość dochodzi powód). Nie wyjaśnia się też, czy składając wniosek, pozwany powinien sformułować jedynie żądanie ustalenia co do własnej wierzytelności czy też zawrzeć odpowiednie żądanie także w odniesieniu do wierzytelności powoda wynikającej z nieważnego stosunku prawnego.	
	Prezes Sądu Apelacyjnego w Szczecinie	Art. 7 ust. 4	Wątpliwości budzić musi też zawarte w art. 7 ust 4 sformułowanie, co do sposobu rozstrzygnięcia o wniosku. Sąd ma bowiem uwzględniając wniosek pozwanego, wydać orzeczenie ustalające, które nie jest jednak objęte żądaniem procesowym powództwa, i w razie potrzeby oddalić powództwo lub wniosek „w pozostałej części". Zatem w przypadku gdyby roszczenie pozwanego posiadało wyższą wartość, niż żądanie pozwu, sąd powinien orzec o oddaleniu żądania zasądzenia dochodzonej kwoty. Gdyby powództwo obejmowało wyłącznie to żądanie, to w istocie należałoby orzec o oddaleniu powództwa w całości. Powoda nie wyposażono w projekcie w prawo żądania rozliczenia wzajemnych roszczeń i wydania orzeczenia ustalającego te roszczenia. nie zawiera projekt żadnego rozwiązania dotyczącego rozstrzygania o kosztach procesu. Nie wynika zwłaszcza z projektu to, czy stosownie do wyniku rozstrzygnięcia pozytywne orzeczenie o wniosku banku powinno skutkować obciążeniem konsumenta obowiązkiem poniesienia kosztów związanych z dochodzeniem należności bankowej w takiej formie procesowej. Rozwiązanie obciążające konsumenta	**Uwaga bezprzedmiotowa** z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			kosztami wydaje się jawnie sprzeczne zwłaszcza z orzecznictwem TSUE na tle art. 7 Dyrektywy 93/13, zważywszy zwłaszcza na to, że swój wniosek przedsiębiorca może złożyć do czasu zamknięcia rozprawy przed sądem I instancji. Jest to istotne zwłaszcza przy uwzględnieniu, że planowana zmiana ma dotycz spraw w toku w dniu wejścia jej w życie. A zatem w toku postępowania dochodzić będzie do zmiany stanu prawnego, której strona powodowa nie mogła uwzględniać na etapie wnoszenia pozwu i ustalania treści swoich żądań. Nie jest jasne z jakiej przyczyny uczyniono w projekcie wyjątek od zasady działania w granicach żądań stron dla roszczenia o należności uboczne (odsetki za opóźnienie), które to roszczenie sąd ma uwzględniać „chociażby strony nie doliczyły ich do dłużnych sum". Wbrew wyjaśnieniom w uzasadnieniu projektu, przyjęte sformułowanie nie ogranicza się wyłącznie do sytuacji, gdy strony objęły odsetki żądaniem, ale nie „skapitalizowały" ich w sowich żądaniach w rozumieniu art. 482 k.c. Mowa bowiem o odsetkach „należnych stronom" a nie „żądanych w pozwie lub wniosku". Niewątpliwie tego rodzaju redakcja przepisu sugeruje, że wbrew deklarowanej w uzasadnieniu projektu woli projektodawcy zachodzi w tym przypadku wyjątek od zasady przewidzianej w art. 321 k.p.c. W tym kontekście zwrócić należy uwagę na to, że nałożenie obowiązku uwzględnienia należnych odsetek z urzędu, sugerować będzie konieczność przeprowadzenia z urzędu postepowania dotyczącego przesłanek powstania roszczenia o odsetki (a zatem kwestii wymagalności roszczeń obu stron, jako tzw. bezterminowych - a przesłanek do zastosowania art. 455 k.c. i art. 481 k.c.). Nie wyjaśnia ustawodawca, czy obowiązek wzięcia pod uwagę z urzędu odsetek dotyczy też tych, co do których doszło do przedawnienia, czy też tych które dotyczą roszczeń	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			umorzonych poza procesem (np. wskutek potrącenia dokonanego przez konsumenta), czy tez roszczeń nieobjętych pozwem albo wnioskiem pozwanego. Niewątpliwie więc redakcja projektu wymaga w tej części co najmniej istotnego uściślenia. Projekt (ani jego uzasadnienie) nie wyjaśnia, jak wyglądać ma rozstrzygnięcie sądu wówczas, gdy konsument (co jest bardzo częste w praktyce) dochodzi jedynie części należności spełnionej w wykonaniu nieważnej umowy (np. nie dochodzi w ogóle części odpowiadającej wartości należności banku lub części uiszczonej po przedprocesowym wezwaniu do zapłaty czy też w toku procesu). Powstaje zatem pytanie czy zasądzenie różnicy o której mowa w art. 7 ust 4. dotyczyć ma jedynie roszczeń zgłoszonych we wniosku, czy też wszystkich roszczeń wynikających z nieważnej umowy. Zakładając związanie sądu stanowiskiem stron co do należności głównych zgłaszanych w pozwie i wniosku należałoby zasądzić różnicę między „żądanymi należnościami" (art. 7 ust 4 projektu), co może wypaczać sens zastosowania tzw. teorii salda i prowadzić do skutków niesłusznych, czego projektodawca także nie przewidział.	
	SO w Słupsku	art. 7 ust. 4	Niezrozumiałe jest działanie sądu z urzędu w zakresie doliczania odsetek zważywszy, że w znakomitej większości spraw po obu stronach występują wyspecjalizowani pełnomocnicy.	**Uwaga bezprzedmiotowa** z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.
	Prezes Sądu Apelacyjnego w Szczecinie	Art. 7 ust. 5	Jak wynika z idei projektowanej konstrukcji, skoro zatem przedmiotem powództwa będzie wyłącznie roszczenie pieniężne, a przedmiotem wniosku pozwanego żądanie „rozliczenia" skutkiem uwzględnia wniosku pozwanego „o rozliczenie" może być w istocie konieczność oddalenia powództwa w całości. Z kolei przypadku oddalenia	**Uwaga bezprzedmiotowa** z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			powództwa w całości sąd powinien umorzyć postepowanie co do wniosku (art. 7 ust 5 projektu). Regulacja ta już w świetle projektowanego brzmienia zawiera szereg wątpliwości interpretacyjnych i niewątpliwie będzie budzić kontrowersje w praktyce. Nie można podzielić więc optymizmu projektodawcy, że taka konstrukcja (tworząc szereg wątpliwości interpretacyjnych, wymagających rozwiązania w orzecznictwie) może przyspieszyć postępowanie w sprawach.	
	SO w Warszawie	Art. 7 i art. 14	Proponowane rozwiązanie budzi wątpliwości. Przede wszystkim z punktu widzenia praktycznego nie ma zasadniczej różnicy względem powództwa wzajemnego, które jest uregulowane w art. 204 k.p.c. W chwili obecnej instytucja powództwa wzajemnego jest stosowana w sprawach „frankowych" w znikomym stopniu. Niewątpliwie potrzebna jest zachęta do jej stosowania i wydaje się, że art. 14 ma skłonić strony do łącznego rozpoznawania ich roszczeń. Różnica polega na tym, że powództwo wzajemne nie może mieć charakteru warunkowego. Z kolei ww. rozwiązanie zakłada, że banki będą mogły zgłaszać roszczenia wzajemne na wypadek, gdyby umowa kredytu została uznana przez sąd za nieważną i jednocześnie w ramach tego samego postępowania zajmować stanowisko, że umowa jest jednak ważna. Ponadto, niezgodne z konstytucyjną zasadą dwuinstancyjności (art. 176 ust. 1 Konstytucji RP) byłoby złożenie wniosku dopiero przed sądem II instancji. Tego uchybienia nie może konwalidować nawet zgoda powoda, gdyż rozliczenie może być po prostu błędne. Jeśli będzie dokonywane po raz pierwszy w sądzie II instancji, to wystąpi brak możliwości skorygowania rozliczenia. Dodatkowo proponowany przepis jest nieprecyzyjny, jeśli chodzi o zakres doliczania odsetek do należności	**Uwaga bezprzedmiotowa** z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			dochodzonych przez konsumentów. Istotne jest określenie do jakiej daty powinny być one doliczane - do momentu złożenia wniosku czy dokonywania rozliczenia przez sąd. Kwestie te należy doprecyzować, ponieważ będą wywoływać rozbieżności w praktyce orzeczniczej – włącznie z możliwymi pytaniami prawnymi do SN czy TSUE.	
	Rzecznik Finansowy	Art. 8	**Należy nadać brzmienie:** „Art. 8 W razie cofnięcia pozwu ze skutkiem prawnym do momentu wydania wyroku, postanowienia o umorzeniu postępowania wywołanego zgłoszeniem żądania, o którym mowa w art. 7 ust. 2 oraz o kosztach procesu, może wydać referendarz sądowy”.	**Uwaga bezprzedmiotowa.**
	Prezes Sądu Apelacyjnego w Gdańsku	Art. 8	Mając na uwadze statystyki, dziwi mnie założenie, że sędziowie będą oddawać sprawy, które można zakończyć jednym kliknięciem „drukuj”.	**Uwaga ogólna**, dotycząca praktyki sądowej.
	Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie	Art. 8 i art. 11	Cofnięcie środka odwoławczego, w tym apelacji, nie podlega kontroli sądu pod względem dopuszczalności. Nie ma więc przeszkód, aby o umorzeniu postępowania orzekł referendarz – regulacja ta nie powinna mieć charakteru szczególnego, a zostać wprowadzona do Kodeksu postępowania cywilnego. Natomiast cofnięcie pozwu podlega kontroli sądu i przekazanie tej kompetencji referendarzowi sądowemu może budzić wątpliwości.	**Uwaga niezasadna.** Mimo że art. 8 umożliwia referendarzowi wydanie postanowienia o umorzeniu postępowania, nie wyłącza to wymagań wynikających z art. 203 § 4 k.p.c., zgodnie z którym bada się dopuszczalność cofnięcia pozwu. Referendarz może wydać postanowienie o umorzeniu postępowania dopiero po stwierdzeniu skuteczności cofnięcia pozwu. Postanowienie referendarza sądowego jest zaskarżalne. Rozwiązanie to przyczynia się do przyspieszenia postępowań frankowych poprzez odciążenie sędziów od czynności technicznych, a jednocześnie nie pozbawia stron gwarancji procesowych, gdyż na postanowienie referendarza przysługuje skarga. Ze względu na masowy charakter

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
				spraw frankowych, uzasadnione jest wprowadzenie rozwiązań szczególnych, które przyczynią się do ich sprawniejszego rozpoznawania.
	Prezes Sądu Apelacyjnego w Szczecinie	Art. 8 i art. 13	Pozornie tylko przyczynią do przyspieszenia postępowania regulacje rozszerzające kompetencje referendarzy. Jakkolwiek systemowo pożądane, to jednak dotyczą sytuacji marginalnych w odniesieniu do spraw w których występują problemy, jakich rozwiązaniu służyć ma projektowana ustawa.	**Uwaga ogólna.**
	SO w Warszawie	Art. 8 i art. 13	Kierunek regulacji jest zgodny z postulowanym rozszerzeniem kompetencji referendarzy sądowych.	**Uwaga ogólna.**
	Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie	Art. 9	Brak uzasadnienia dla wprowadzonego rozwiązania. Jeśli zostanie wprowadzone, to nie powinna być to wykonalność orzeczenia z mocy prawa, a przepis przewidujący nadanie wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności, co pozwoli na zastosowanie przewidzianych w art. 334-338 k.p.c. instrumentów wyważających uprawnienia stron. Ponadto, nawet natychmiastowa wykonalność powinna obejmować jedynie tę część zasądzonego świadczenia, które stanowi nadwyżkę na świadczeniem (zwrot kapitału kredytu) przysługującym bankowi.	**Uwaga bezprzedmiotowa** z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.
	RCL	Art. 9	Projektowany art. 9 (wykonalność wyroku sądu pierwszej instancji zasądzającego świadczenie pieniężne na rzecz konsumenta z chwilą jego ogłoszenia albo doręczenia pozwanemu) – treść normatywna projektowanego przepisu nie odpowiada stwierdzeniu zawartemu w uzasadnieniu, zgodnie z którym „*w tych przypadkach wniosek o nadanie klauzuli wykonalności nieprawomocnemu wyrokowi będzie podlegał oddaleniu, chyba że znajdzie zastosowanie inna podstawa przewidująca wykonalność nieprawomocnego wyroku wydanego przez sąd pierwszej instancji.*	**Uwaga bezprzedmiotowa** z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie	Art. 10 i art. 20 ust. 1 zd. 2	Zasadę rozpoznawania spraw jednoosobowo należy ocenić pozytywnie, gdyż wartość przedmiotu zaskarżenia nie ma znaczenia dla stopnia skomplikowania sprawy. Niezrozumiałe jest jednak ograniczenie stosowania przepisu w sprawach toczących się. Art. 20 ust. 1 posługuje się przy tym niejasnym pojęciem wyznaczenia do rozpoznania sprawy składu trzech sędziów. Oczywiste jest, że chodzi o postępowanie odwoławcze, skoro projekt nie reguluje składu sądu w postępowaniu pierwszoinstancyjnym. Skład sądu nie jest jednak uzależniany od obiektywnego kryterium daty wszczęcia postępowania odwoławczego, a od wyznaczenia składu. Nie są to zdarzenia tożsame. Pomijając sam upływ czasu pomiędzy wpływem sprawy a losowaniem składu, szczególne znaczenie ma § 49 ust. 3 Regulaminu urzędowania sądów powszechnych przewidujący, że jeżeli czas oczekiwania na rozprawę apelacyjną przekracza 6 miesięcy od daty wpływu akt sprawy do sądu drugiej instancji, przewodniczący wydziału może określić czas, po którym apelacje rejestruje się w SLPS. Oznacza to, że moment wyznaczenia składu może być znacznie późniejszy od momentu wszczęcia postępowania apelacyjnego, co więcej – wyznaczany arbitralnymi decyzjami przewodniczącego, trudnym do zweryfikowania co do daty przez strony. Przepis przejściowy (art. 20) w proponowanym brzmieniu spowoduje dalsze (zbędne) angażowanie składów trzyosobowych do rozpoznawania spraw, które już wpłynęły do sądów odwoławczych. Biorąc pod uwagę skalę zaległości, skutki regulacji będą oddziaływać przez co najmniej kilka lat, nadal utrudniając organizację pracy przez konieczność organizacji pracy sądów odwoławczych z uwzględnieniem takich składów. Za wystarczające uznać należy pozostawienie składów 3-osobowych w sprawach, w których w takim składzie rozpoczęła się rozprawa w sądzie odwoławczym.	**Uwaga niezasadna.** Przepis wprowadzono dla uniknięcia destabilizacji organizacji pracy sądów poprzez zmianę składów orzekających w sprawach, w których już dokonano przydziału sędziów.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Pozostałe sprawy powinny być rozpoznawane w składzie 1-osobowym, przez dotychczasowego sędziego referenta.	
	Rzecznik Finansowy	Art. 9	**Należy nadać brzmienie:** „Art. 9 Wyrokowi sądu pierwszej instancji zasądzającemu świadczenie pieniężne na rzecz konsumenta Sąd z urzędu nadaje przy jego wydaniu rygor natychmiastowej wykonalności. Rygor natychmiastowej wykonalności obowiązuje od chwili ogłoszenia wyroku, którym go nadano, a gdy ogłoszenia nie było - od chwili podpisania sentencji orzeczenia. Uzasadnienie: Obecnie podstawę dla wykonania orzeczeń nieprawomocnych stanowi nadawany im rygor natychmiastowej wykonalności. W sytuacji, w której (tak jak w projektowanej ustawie) uznane zostałoby, że wyrok sądu pierwszej instancji staje się natychmiast wykonalny, a jednocześnie nie zostałby mu nadany rygor natychmiastowej wykonalności, mogłoby powstać pytanie, czy „natychmiastowa wykonalność" przewidziana przez projektowaną ustawę różni się od „rygoru natychmiastowej wykonalności", o której mowa w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego. Proponuje się zatem, by wyraźnie wskazać, że wyrokowi sądu pierwszej instancji zasądzającemu świadczenie pieniężne na rzecz konsumenta sąd z urzędu nadaje przy jego wydaniu rygor natychmiastowej wykonalności ze skutkami, jakie wynikają z nadania takiego rygoru na mocy przepisów Kodeksu postępowania cywilnego.	**Uwaga bezprzedmiotowa** z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.
	RPO	Art. 9	Stosownie do treści art. 9 ust. 1 projektu ustawy, wyrok sądu pierwszej instancji zasądzający świadczenie pieniężne na rzecz konsumenta staje się wykonalny z chwilą ogłoszenia, a jeżeli został wydany na posiedzeniu niejawnym – z chwilą	**Uwaga bezprzedmiotowa** z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			doręczenia pozwanemu. Należy mieć przy tym na względzie przepis art. 20 ust. 1 projektu ustawy, który przewiduje stosowanie ustawy do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem jej wejścia w życie. W tych okolicznościach powstaje obawa, że w sprawach już zakończonych w pierwszej instancji będą składane masowo wnioski o klauzulę wykonalności dla wyroków wydanych w pierwszej instancji. Innymi słowy, nadawanie rygoru wykonalności. orzeczeniom pierwszej instancji przyniesie odwrotny skutek, ponieważ konsumenci po wyroku masowo będą kierować orzeczenia do egzekucji, a banki będą zmuszone do składania kolejnych pozwów. W efekcie regulacja ta nie przyczyni się do odciążenia sądów. W tym stanie rzeczy, celem wyeliminowania wszelkich wątpliwości interpretacyjnych, pożądanym jest wprowadzenie wyraźnego uregulowania, że ustawa ta ma zastosowanie także do orzeczeń zapadłych według dotychczasowych przepisów. Wskazuje się również, że wykonalność wyroków nie przyczyni się do poprawy sytuacji konsumenta, który otrzymane środki na mocy nieprawomocnego wyroku powinien zabezpieczyć na wypadek przegrania ostatecznego sporu celem zminimalizowania ryzyka w tym przedmiocie. Ponadto, rozwiązanie to jest nieprzydatne dla osiągnięcia skutku zniechęcającego banki do rezygnacji z prowadzenia spraw na poziomie apelacji. Wypłata środków zasądzonych przez sąd pierwszej instancji będzie skutkowała *de facto* tym, że od tej kwoty nie będą biegły odsetki za opóźnienie za czas trwania sprawy w drugiej instancji. To z kolei może stanowić dla banków zachętę do przedłużania postępowań. Obecnie wysokie odsetki za opóźnienie coraz częściej skłaniają banki do rezygnacji ze składania apelacji. Jeśli zniknie ten czynnik, banki mogą powrócić do strategii przedłużania postępowań, a konsumenci przez długi czas nie będą mogli wykreślić	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			hipoteki ustanowionej na rzecz banku na nieruchomości i tym samym nie będą mogli swobodnie nią dysponować.	
	Prezes Sądu Apelacyjnego w Gdańsku	Art. 9	Wypaczenie systemu nie do przyjęcia. Nie widzę podstaw do takiego uprzywilejowania, po co więc wciąż sądy mają orzekać w tych sprawach, skoro są tak oczywiste. Czy to pomysł na powiększenie spraw przed sądami egzekucyjnymi ? Czy jeszcze inny ? Nie wiem, czy takie przyspieszenie rozliczenia, to dobre rozwiązanie na zaległości sądów II instancji, jak i czy wobec tego będzie to faktycznie gwarancyjne dla konsumenta. Jak wpłynie to na świadomość prawną : strono dostajesz pieniądze niemałą kwotę, ale postępowanie będzie się jeszcze toczyć. Jakie z tego wyciągną wnioski obywatele ?	**Uwaga bezprzedmiotowa** z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.
	Sąd Najwyższy	Art. 9	Przepis art. 9 projektu stanowi, że wyrok sądu pierwszej instancji zasądzający świadczenie pieniężne na rzecz konsumenta staje się wykonalny z chwilą ogłoszenia, a jeżeli został wydany na posiedzeniu niejawnym, to z chwilą doręczenia go pozwanemu. Takie sformułowanie projektowanego przepisu może budzić uzasadnione wątpliwości w zakresie zgodności z zasadą równouprawnienia stron w procesie. W przypadku bowiem, gdy treścią wyroku będzie zasądzenie świadczenia pieniężnego na rzecz kredytodawcy (banku), wówczas wykonalność orzeczenia nie następuje od razu, ani z chwilą doręczenia pozwanemu (gdyby został wydany na posiedzeniu niejawnym), lecz zgodnie z ogólną regulacją kodeksową, po uzyskaniu prawomocności (art. 363 i n. k.p.c.). Nadto, rygor natychmiastowej wykonalności, przewidziany w projektowanym przepisie w przypadku wyrokowania w pierwszej instancji na rzecz kredytobiorcy spowoduje możliwość wszczęcia postępowania egzekucyjnego wobec	**Uwaga bezprzedmiotowa** z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			kredytodawcy, nawet w sytuacji, jeśli ów wniesie środek zaskarżenia, odsuwając w czasie uzyskanie przez wyrok przymiotu prawomocności. W doktrynie wskazuje się, że realizacja konstytucyjnej zasady równości (art. 32 ust. 1 Konstytucji RP) w postępowaniu cywilnym przejawia się w równouprawnieniu stron sporu, w szczególności w zakresie dysponowania środkami ochrony (W. Siedlecki, *Zarys postępowania cywilnego*, wyd. 2, Warszawa 1968, s. 55). W szczególności wskazuje się na obowiązywanie w polskim postępowaniu cywilnym zasady *non debet actori licere quo reo non permittur* (W. Broniewicz, A. Marciniak, I. Kunicki, *Postępowanie cywilne w zarysie*, Warszawa 2016, s. 59). To stanowisko może zostać poddane krytyce z uwagi na okoliczność, że ustawodawca niekiedy celowo uprzywilejowuje niektóre podmioty, czyniąc to w celu realizacji zasady równości, m.in. w egzekucji (A. Góra-Błaszczykowska, [w:] Ł. Błaszczak/J. Studzińska [red.], *System Postępowania Cywilnego*, t. 1, *Instytucje postępowania cywilnego*, Warszawa 2025, rozdz. 26, nb 16). W opisywanym przypadku, zgodnie z brzmieniem projektowanego art. 9, uprzywilejowanie dotyczyłoby strony w procesie posiadającej przymiot bycia konsumentem (art. 22^1 k.c.). Faktem jest, że sprawy konsumenckie posiadają odrębny reżim w procesie (art. 458^{14}-458^{16} k.p.c.). Tym niemniej, prawo konsumenckie jest w istocie materialnoprawną gałęzią regulacji. Powstaje pytanie, czy uprzywilejowanie konsumenta na gruncie materialnoprawnym (art. 385^1 i n. k.c.) i dodatkowo jeszcze na niwie procesowej nie stanowiłoby	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			przypadku nadmiernego uprzywilejowania (zob. wyrok TK z 24.2.1999 r., SK 4/98, OTK ZU 1999/2, poz. 24; wyrok TK z 17.1.2001 r., K 5/00, OTK ZU 2001/1, poz. 2; wyrok TK z 17.5.2004 r., SK 32/03). Podniesiona wątpliwość dotyczy zatem proporcjonalności rozwiązania ujętego w art. 9 projektowanej ustawy z punktu widzenia realizacji zasady równouprawnienia stron postępowania (por. A. Olaś, *Zasada proporcjonalności w postępowaniu cywilnym*, Warszawa 2024, s. 184).	
	Prezes Sądu Okręgowego we Wrocławiu	Art. 9	W kontekście wątpliwości definicyjnych i co do zakresu zastosowania ustawy szczególne wątpliwości budzi instytucja natychmiastowej wykonalności wyroku zasądzającego świadczenie na rzecz konsumenta.	**Uwaga bezprzedmiotowa** z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.
	SO w Słupsku	art. 9 oraz art. 15	Niezrozumiałe i nieuzasadnione uprzywilejowanie określonego rodzaju konsumentów względem innych konsumentów dochodzących swoich praw, które przy tym nie ma żadnego wpływu na ilość spraw w sądach czy szybkość ich rozpoznawania. Z praktyki wynika przy tym, że zwrot 500 zł nie jest wystarczającą zachętą samą w sobie dla cofnięcia pozwu przez kredytobiorcę. Pozwy są cofane niemal w 100% w przypadku zawarcia ugody pozasądowej. Można przy tym przyjąć że w zasadzie wszystkie ugody przewidują że bank zwraca kredytobiorcy koszty postępowania. Przy wartościach przedmiotu sporu z zasady przekraczających 100.000 zł, zwrot 500 zł nie ma dla stron znaczenia. Dlatego też w tego rodzaju sprawach praktycznie nie zdarzają się wnioski o zwolnienie od kosztów, bo koszty dla kredytobiorcy są symboliczne (odmiennie niż w przypadku innych konsumentów).	**Uwaga bezprzedmiotowa** z uwagi na rezygnację z przewidzianego w projekcie rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			W przypadku natomiast spraw wytoczonych przez kredytodawcę „zachęta” do cofnięcia pozwu w postaci przesunięcia terminu po którym zwrot połowy opłaty nie jest możliwy może być o tyle mało skuteczna, że kredytobiorca w chwili przedprocesowego wezwania do zapłaty przez bank może dokonać cesji swojej wierzytelności czym uniemożliwi bankowi korzystanie z ustawy (nie będzie stroną postępowania).	
	RPO	Art. 10 i 20	Zgodnie z intencją ustawodawcy, wprowadzenie w art. 10 projektu ustawy jako zasady składu jednoosobowego w drugiej instancji w sprawach kredytów frankowych ma na celu usprawnienie i przyśpieszenie tych postępowań. Doprecyzowanie tego przepisu znajduje się w art. 20 ust. 1 projektu ustawy, zgodnie z którym ma on zastosowanie także do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem jej wejścia w życie. Jeżeli jednak na podstawie przepisów dotychczasowych wyznaczono do rozpoznania sprawy skład trzech sędziów, sąd rozpoznaje ją w takim składzie. W mojej ocenie odejście od zasady kolegialnego rozpatrywania spraw (przez trzech sędziów) wywołuje wątpliwości co do zgodności tego rozwiązania z art. 2 Konstytucji RP, art. 45 ust. 1 Konstytucji RP oraz z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP, a także art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka. Zasada kolegialności składu orzekającego jest jedną z naczelnych zasad wymiaru sprawiedliwości. Ponadto, zapewnia większe gwarancje niezawisłości i bezstronności członków składu orzekającego. Odejście od zasady kolegialności by zwiększyć sprawność postępowania w sprawach kredytów frankowych, może powodować daleko idące skutki w zakresie realizacji gwarancji procesowych stron. Naruszenie przepisów o składach skutkuje nieważnością postępowania, która zachodzi, gdy był on sprzeczny z przepisami prawa (art. 379 pkt 4 k.p.c.). Przepisy te powinno się zatem interpretować w	**Uwaga niezasadna.** Wprowadzenie jednoosobowego składu sędziowskiego w postępowaniu odwoławczym w sprawach kredytów frankowych jest rozwiązaniem uzasadnionym i proporcjonalnym, które nie narusza standardów konstytucyjnych. Kolegialność składu sędziowskiego nie jest absolutną zasadą wymiaru sprawiedliwości ani bezwzględnym wymogiem konstytucyjnym. Ustawodawca ma swobodę kształtowania procedur sądowych, o ile nie ogranicza to nadmiernie prawa do sądu. W obecnej sytuacji mamy do czynienia z szczególnym rodzajem spraw frankowych (w większości powtarzalnych), których rozpoznanie wymaga pilnego usprawnienia z uwagi na ich masowy charakter. Przewlekłość postępowań w tych sprawach sama w sobie stanowi zagrożenie dla prawa do sądu (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP). Przywołana uchwała SN z 26 kwietnia 2023 r. dotyczyła odmiennej sytuacji faktycznej i prawnej - regulacji covidowych, które wprowadzały zmiany bez odpowiedniego

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			sposób ścisły, by uniknąć dowolności i tym samym zapewnić jednolitość składów przewidzianych przez ustawodawcę dla danych rodzajów spraw. Współzależność regulacji dotyczących składu sądu orzekającego z konstytucyjnym prawem do sądu (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP) uzasadnia ograniczenie arbitralności ustawodawcy w kształtowaniu składów orzekających oraz potwierdza konieczność dokonywania ścisłej wykładni przepisów regulujących tę materię. Zgodnie z przyjętym standardem, ograniczenie praw i wolności konstytucyjnych – w tym prawa do sądu oraz zakresu kolegialności – musi spełniać wymogi zawarte w art. 31 ust. 3 Konstytucji RP. Ponadto, wynikająca z art. 2 Konstytucji RP zasada ochrony zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa opiera się na pewności prawa, czyli takim zespole cech przysługujących prawu, które zapewniają jego adresatom bezpieczeństwo prawne; umożliwiają im decydowanie o swoim postępowaniu na podstawie pełnej znajomości przesłanek działania organów państwowych oraz konsekwencji prawnych, jakie ich działania mogą pociągnąć za sobą. Wydaje się nieuprawnionym oraz głęboko ingerującym w zasady procesu sądowego i konstytucyjną zasadę równości, różnicowanie sytuacji prawnej konsumentów, do których w sprawach wszczętych po wejściu w życie ustawy zasadą jest ich rozpoznanie przez skład jednoosobowy, podczas gdy w sprawach wszczętych przed wejściem w życie ustawy sąd rozpoznaje sprawę w składzie trzech sędziów, gdy na podstawie przepisów dotychczasowych taki wyznaczono. Swoboda ustawodawcy zwykłego w kształtowaniu odpowiednich procedur sądowych nie oznacza dopuszczalności wprowadzania rozwiązań arbitralnych, które ponad miarę ograniczają prawa procesowe strony. Jeżeli więc ograniczenie uprawnień procesowych strony jest zbędne, z	uzasadnienia i były utrzymywany po wygaśnięciu zagrożenia. Ważąc wartości konstytucyjne, należy uznać, że zapewnienie sprawnego rozpoznania spraw frankowych ma kluczowe znaczenie dla realizacji prawa do sądu nie tylko w tych sprawach, lecz również w innych sprawach kierowanych przez obywateli do sądów.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			punktu widzenia zamierzonych przez ustawodawcę celów, takich jak zapewnienie większej efektywności postępowania sądowego i jego szybkości, a jednocześnie wypacza pozycję stron, uniemożliwia właściwe zrównoważenie ich pozycji procesowej, łamie podstawowy postulat sprawiedliwości proceduralnej czy wreszcie prowadzi do arbitralnego rozstrzygnięcia „sprawy" w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji RP – to w tego rodzaju wypadkach dochodzi do naruszenia gwarancji konstytucyjnych związanych z prawem do sądu (zob. wyrok TK z dnia 28 lipca 2004 r., sygn. akt P 2/04). Do podobnych konkluzji doszedł Sąd Najwyższy w uchwale (7) wydanej w dniu 26 kwietnia 2023 r. w sprawie o sygn. III PZP 6/22: „Rozpoznanie sprawy cywilnej przez sąd drugiej instancji w składzie jednego sędziego ukształtowane na podstawie ustawy o zwalczaniu COVID-19, ogranicza prawo do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy. Nie jest konieczne dla ochrony zdrowia publicznego (art. 2 i art. 31 ust. 3 Konstytucji RP) i prowadzi do nieważności postępowania".	
	Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie	Art. 10 ust. 1	Zastrzeżenie możliwości zastosowania art. 367^1 § 3 k.p.c. wydaje się zbyteczne, skoro sama ustawa epizodyczna opiera się na założeniu, że chodzi o sprawy proste i powtarzalne.	**Uwaga niezasadna.** Wśród spraw napływających do sądów mogą znaleźć się sprawy nietypowe, których zagadnienia prawne nie były dotychczas przedmiotem analizy sądów.
	Prezes Sądu Apelacyjnego w Gdańsku	Art. 13	Orzekanie przez referendarza na poziomie sądu okręgowego i wyżej – uważam generalnie za zupełne sprzeniewierzenie konstytucyjnej podstawie, że wymiar sprawiedliwości sprawują sądy. Orzekanie o kosztach opiera się na rozbudowanej regulacji, gdzie należy ważyć różne kwestie w nawiązaniu do merytorycznych zagadnień sprawy. Inna rzecz, że w orzecznictwie sądów też widać sztance, zupełne wypaczenie możliwości art. 100 kpc poprzez spłycenie go do zwykłej proporcjonalności. W sprawach CHF wprawdzie	**Uwaga niezasadna.** Referendarzom sądowym umożliwiono orzekanie o kosztach procesu jedynie w określonej kategorii sytuacji.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			można zakładać powtarzalność rozstrzygnięć, ale usprawnienie wówczas osiąga się w inny sposób, m.in. przez wzmiankowane formularze. Poza tym orzeczenie referendarza, to może być tylko wydłużenie procesu, jeśli strona nie poprzestanie na skardze na to orzeczenie.	
	Rzecznik Finansowy	Art. 14 ust. 1	**Należy nadać brzmienie:** „Art. 14. Od żądania przewidzianego w art. 7 ust. 2 pobiera się połowę opłaty, o której mowa w art. 13 ust. 1 i 2 albo w art. 13a ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 959)”.	**Uwaga bezprzedmiotowa** z uwagi na wycofanie się z tego rozwiązania.
	UOKiK	Art. 14 ust. 2	Projektowany przepis zakłada, że banki nie będą ponosiły ryzyka finansowego, co zachęci je do składania pozwów, skoro i tak będą miały możliwość odzyskania wpisu. Banki mogą składać pozwy o świadczenie im nienależne w świetle orzecznictwa np. o wynagrodzenie za korzystanie z kapitału, nie ryzykując utraty opłaty sądowej, w każdym przypadku, nawet gdy konsument zaangażuje się już w proces, ponosząc koszty obsługi prawnej.	**Uwaga bezprzedmiotowa** z uwagi na wycofanie się z tego rozwiązania.
	RPO	Art. 15	W myśl zaproponowanej w art. 15 projektu ustawy regulacji, jeżeli strona cofnie pozew albo środek zaskarżenia w terminie 6 miesięcy od wejścia w życie ustawy, będzie jej przysługiwał zwrot połowy opłaty – chociaż według zasad ogólnych nie przysługiwałby, bo cofnięcie nastąpiło po określonym etapie postępowania. Jak wskazano w uzasadnieniu do projektu ustawy, obecne ogólne regulacje ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nie przewidywały choćby częściowego zwrotu opłaty od cofnięcia pozwu albo środka zaskarżenia. Mając na względzie powyższe rozwiązanie, sądy będą z urzędu (bez dodatkowych wniosków) zwracać bankom połowę opłaty sądowej, jeśli do cofnięcia pozwu albo środka zaskarżenia dojdzie w ciągu 6 miesięcy od wejścia w życie ustawy. Dla banków oznacza to ogromne oszczędności, bo w przypadku przedsiębiorców opłaty sądowe wynoszą aż 5%	**Uwaga niezasadna.** Przepis wprowadzający możliwość zwrotu połowy opłaty sądowej przy cofnięciu środków procesowych w terminie 6 miesięcy od wejścia w życie ustawy stanowi rozwiązanie systemowe, którego celem jest odciążenie sądów od nadmiernej liczby spraw frankowych. Mechanizm ten ma charakter uniwersalny i dotyczy wszystkich stron postępowania, niezależnie od ich statusu, co jest zgodne z zasadą równości wobec prawa. Zawężenie tego uprawnienia wyłącznie do konsumentów nie znajduje uzasadnienia, gdyż prowadziłoby do nierównego

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			wartości przedmiotu sporu albo przedmiotu zaskarżenia. W tym miejscu pojawia się wątpliwość, czy regulacji tej nie sprzeciwia się zasada sprawiedliwości społecznej oraz skutek zniechęcający z art. 6 i art. 7 dyrektywy 93/13, skoro interes ekonomiczny banków stosujących nieuczciwe klauzule umowne byłby zaspokojony na etapie zwrotu opłaty od pozwu albo środka zaskarżenia. W mojej ocenie rekomendowanym jest zawężenie stosowania zaproponowanego przepisu jedynie do konsumentów.	traktowania uczestników postępowania w identycznej sytuacji procesowej i marginalizowałoby znaczenie praktyczne przepisu. Argument dotyczący sprzeczności z zasadą sprawiedliwości społecznej oraz dyrektywą 93/13 nie jest przekonujący, ponieważ zwrot opłaty nie osłabia efektu odstraszającego wobec banków stosujących nieuczciwe klauzule umowne, a jedynie stanowi zachętę do zakończenia sporów na wcześniejszym etapie. Ponadto, rozwiązanie to sprzyja ugodowemu załatwianiu spraw i odciążeniu wymiaru sprawiedliwości, co leży w interesie publicznym.
	NRA	Art. 15	Proponowana nowelizacja k.p.c. rozszerza zakres umocowania pełnomocnika procesowego, ograniczając zarazem możliwość umownego zawężenia tego zakresu, we wszystkich sprawach cywilnych, nie tylko w procesach dotyczących zawartych z konsumentami umów o kredyt powiązanych z walutą obcą. W szczególności wprowadzone zostaje umocowanie ex lege, pełnomocnika procesowego do składania oraz przyjmowania oświadczeń woli związanych z prowadzoną sprawą, powództwem wzajemnym, skargą kasacyjną, skargą o wznowienie postępowania i wniesieniem interwencji głównej przeciwko mocodawcy. Umocowanie to obejmuje zatem (jak się wydaje) nie tylko czynności procesowe, lecz „związane z nimi" oświadczenia woli prawa materialnego. Rozważać można, czy tak szerokie zakreślenie kategorii czynności cywilnoprawnych, do których z mocy samego prawa, umocowany ma być pełnomocnik procesowy, we wszystkich sprawach cywilnych, jest konieczne. A tym bardziej, czy	Wersja projektu skierowana do opiniowania nie zawiera tego rozwiązania. Art. 15 projektu nie dotyczy tej kwestii.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			konieczne jest wyłączenie możliwości ograniczenia tego umocowania. Mając na uwadze rozwiązania przyjęte w Projekcie, zrozumiała jest potrzeba wskazania expressis verbis, że pełnomocnik procesowy uprawniony jest do przyjmowania oświadczeń woli o potrąceniu. Można uznać za celowe umocowanie do składania oświadczeń o potrąceniu. Nie jest jasne, do jakich innych czynności materialnoprawnych umocowany powinien być, ex lege pełnomocnik procesowy.	
	RPO	Art. 16	Zgodnie z zaproponowanym w art. 16 ust. 1 projektu ustawy rozwiązaniem, powództwo w sprawach o roszczenia związane z zawartą z konsumentem umową kredytu denominowanego lub indeksowanego do franka szwajcarskiego (CHF), o ile konsument ten jest stroną postępowania, wytacza się wyłącznie przed sąd, w którego okręgu powód ma miejsce zamieszkania. Jeżeli powód nie ma miejsca zamieszkania w Polsce, powództwo wytacza się według ostatniego miejsca zamieszkania. W uzasadnieniu do projektu ustawy wskazano, że wprowadzenie tego przepisu ma na celu kompleksową regulację postępowania w sprawach frankowych, tj. projekt ustawy zakłada, że unormowanie właściwości sądu w sprawach frankowych z art. 18 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 614) przenosi się do projektowanego art. 16 ustawy. Ponadto, jak wskazano dalej w uzasadnieniu do ustawy, uzupełnienie stanowi zdanie drugie art. 16 ust. 1, które ma na celu usunięcie luki prawnej polegającej na tym, że obowiązujący przepis – przewidujący właściwość wyłączną według miejsca zamieszkania powoda – nie przewiduje obecnie sytuacji, w której powód w dacie wytaczania powództwa nie ma miejsca zamieszkania w Polsce. W ocenie uczestników seminarium, przepis ten nie	**Uwaga niezasadna.** W przypadku osób, które nigdy nie miały miejsca zamieszkania w Polsce znajduje zastosowanie art. 45 kpc.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			reguluje kwestii właściwości miejscowej w sprawach frankowych w sposób kompleksowy. Jego zakresem podmiotowym nie zostali bowiem objęci konsumenci, którzy nigdy nie mieli w Polsce miejsce zamieszkania, a z informacji przekazanych Rzecznikowi przez przedstawicieli konsumentów wynika, że grupa takich konsumentów może być znaczna. Należy zwrócić uwagę, że łącznik normy z art. 16 ust. 1 projektu ustawy dotyczy wyłącznie miejsca zamieszkania powoda. Jednocześnie z przepisu nie wynika, jak należy rozumieć, miejsce zamieszkania, a w szczególności czy zastosowanie ma znajdować regulacja Kodeksu cywilnego zawarta w art. 25, stosownie do której za miejsce zamieszkania należy uznać miejscowość, w której osoba fizyczna przebywa z zamiarem stałego pobytu. Jeżeli okaże się, że na moment wytoczenia powództwa konsument będący powodem nie przebywa w Polsce z zamiarem stałego pobytu, i nigdy z takim zamiarem nie przebywał w Polsce, to regulacja art. 16 ust. 1 konsekwentnie nie może znaleźć zastosowania. W tej sytuacji pojawia się otwarte pytanie, czy do tej grupy konsumentów, którzy nigdy nie mieli w Polsce miejsca zamieszkania, będą miały zastosowanie przepisy kodeksu postępowania cywilnego o właściwości ogólnej, przemiennej lub umownej. Ponadto, w kontekście uregulowania właściwości miejscowej sądu, ustawodawca doprowadził do niezrozumiałego zróżnicowania sytuacji powodów ze względu na ich miejsce zamieszkania. Konsumenci mający domicyl w Polsce w okresie obowiązywania art. 16 ust. 1 ustawy mogą wytoczyć powództwo wyłącznie według swojego miejsca zamieszkania, co nie musi być zawsze rozwiązaniem dla nich dogodnym. Tymczasem konsumenci mieszkający poza granicami kraju, którzy nigdy w Polsce nie mieszkali, wobec spowodowanych niedoregulowaniem ustawodawcy wątpliwości interpretacyjnych, mogą zyskać możliwość wytoczenia	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			powództwa według korzystnej w ich ocenie właściwości ogólnej, przemiennej lub umownej. To może prowadzić do swoistej dyskryminacji powodów mających miejsce zamieszkania w Polsce.	
	KIRP	Art. 16	Za zbędną należy uznać regulację art. 16 Projektu Ustawy wprowadzającego wyłączną właściwość miejscową sądu właściwego do rozpoznawania spraw frankowych, opartą na łączniku miejsca zamieszkania powoda. Wydaje się, że obecna regulacja art. 37(2) k.p.c. jest w tym zakresie wystarczająca, poza tym daje powodowi prawo wyboru sądu właściwego do rozpoznania sprawy. Nie zawsze bowiem sąd miejsca zamieszkania powoda będzie w jego ocenie „najlepszy" do rozpoznania danej sprawy. Powód może z rożnych względów być zainteresowany tym, aby sprawę rozpoznał sąd właściwy według przepisów o właściwości miejscowej ogólnej.	Uwaga niezasadna. Celem przepisu jest rozłożenie spraw frankowych między wiele sądów. Brak projektowanej normy mógłby prowadzić do dalszego obciążenia sądów warszawskich sprawami frankowymi.
	UOKiK	Art. 16	Z punktu widzenia konsumentów należy uznać za korzystne zaproponowane rozwiązanie, jednak nie rozwiązuje ono wszystkich problemów praktycznych. Należy bowiem zwrócić uwagę, że art. 16 ust. 1 projektu pośrednio obliguje powoda do wykazania swojego miejsca zamieszkania, co może być utrudnione w sytuacji zniesienia ustawowego obowiązku meldunkowego, czy też (jak zauważył projektodawca), wyprowadzki konsumenta poza granice kraju. W związku z powyższym, proponuję nadanie następującego brzmienia art. 16 ust. 1 projektu: „Powództwo konsumenta w sprawach, o których mowa w art. 1 ust. 1, wytacza się wyłącznie przed sąd, w którego okręgu powód ma miejsce zamieszkania, ostatnie miejsce zamieszkania lub miał miejsce zamieszkania w momencie zawarcia umowy kredytu indeksowanego lub denominowanego do franka szwajcarskiego". Zaproponowana zmiana dotyczy zatem	Uwaga niezasadna. Celem przepisu jest rozłożenie spraw frankowych między wiele sądów. Brak projektowanej normy mógłby prowadzić do dalszego obciążenia sądów warszawskich sprawami frankowymi. W przypadku kilku powodów kwestię właściwości rozwiązuje art. 43 § 1 kpc.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			uzupełnienia zdania pierwszego w art. 16 ust. 1 projektu oraz wykreślenia zdania drugiego w tym przepisie. Przyjęcie takiego rozwiązania dawałoby konsumentowi korzystną dla niego alternatywę, a dodatkowo pozwoliłoby w sposób łatwy wykazać właściwość sądu (informacja o miejscu zamieszkania kredytobiorcy jest każdorazowo zwarta w umowie kredytu). Proponuję również rozważenie zastąpienia w projektowanym art. 16 ust. 1 (przy założeniu, że przelew wierzytelności ma nie wpływać na właściwość miejscową sądu) wyrazu „powód" wyrazem „konsument", tak aby ust. 1 był kompatybilny z ust. 2: powództwo wytacza się przed sąd, w okręgu którego konsument ma miejsce zamieszkania (lub miał miejsce zamieszkania w momencie przelewu). Ponadto, zaproponowane rozwiązanie wymaga doprecyzowania - czy ustawodawca różnicuje przelew wierzytelności przed wytoczeniem i po wytoczeniu powództwa? I co w sytuacji gdy powodów jest kilku i posiadają miejsca zamieszkania w różnych okręgach (np. byli małżonkowie po rozwodzie)?	
	Sąd Okręgowy w Gdańsku	Art. 17	Należałoby rozważyć obligatoryjność postepowania mediacyjnego w tego typu sprawach ; z doświadczenia Sądu Okręgowego w Gdańsku wynika, że banki we wszystkich sprawach odmawiają skierowania sprawy do mediacji.	**Uwaga niezasadna.** Obligatoryjne przystąpienie do mediacji nie gwarantowałoby zawarcia ugody, a mogłoby utrudnić dochodzenie roszczeń przez konsumentów.
	Rzecznik Finansowy	Art. 17 pkt 2) – dodanie nowej jednostki redakcyjnej	**Należy dodać:** W art. 183^8 literę c) § 4 otrzymuje brzmienie „§ 4. Przewodniczący lub referendarz sądowy może wezwać strony do udziału w spotkaniu informacyjnym dotyczącym polubownych metod rozwiązywania sporów, w szczególności mediacji. Spotkanie informacyjne może prowadzić sędzia,	**Uwaga niezasadna.** Nie planuje się proponowanego rozwiązania. Nie miałby znaczenia z punktu wiedzenia celów projektu.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			referendarz sądowy, urzędnik sądowy, asystent sędziego lub stały mediator.” Uzasadnienie W projekcie ustawy przewidziane jest nowe uprawnienie dla referendarza sądowego w postaci wydania postanowienia o skierowaniu stron do mediacji (art. 183^8 § 1 zdanie 2), a zatem tym bardziej zasadne będzie przyznanie dodatkowej kompetencji w postaci wezwania stron na posiedzenie informacyjne dot. ADR. Takie rozwiązanie może przyspieszyć trwającą sprawę sądową, a ponadto odciążyć przewodniczącego. Warto zwrócić uwagę, że posiedzenie informacyjne już teraz może prowadzić referendarz.	
	Rzecznik Finansowy	Art. 17 pkt 4) i 5)	**Należy nadać brzmienie:** 4) w art. 185 § 3 zdanie trzecie otrzymuje brzmienie: „Przepis art. 223 § 1 zdanie trzecie - 1b stosuje się odpowiednio.”; 5) w 205^8 § 2 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu: „Przepis art. 223 § 1 zdanie trzecie -1b stosuje się odpowiednio.”;	**Uwaga niezasadna.** Regulację przeniesiono do projektu ustawy UDER5. Planuje się możliwość zawierania ugód mediacyjnych w wyniku złożenia kwalifikowanego podpisu elektronicznego.
	Rzecznik Finansowy	Art. 17 pkt 6)	**Należy dodać w pkt 6):** „W art. 223 dodaje się § 1a oraz § 1b w brzmieniu: „§ 1a. Jeżeli do zawarcia ugody dochodzi w ramach posiedzenia zdalnego, przed stwierdzeniem niemożności podpisania ugody w protokole, przewodniczący odczytuje stronom treść ugody oraz odbiera od nich oświadczenie, iż usłyszały i zrozumiały treść odczytanej ugody”. „§ 1b. Jeżeli do zawarcia ugody dochodzi w ramach posiedzenia zdalnego, sąd z urzędu doręcza stronom	**Uwaga niezasadna.** Regulację przeniesiono do projektu ustawy UDER5. Nie planuje się tego typu instrukcyjnych rozwiązań w KPC. Do rozważenia w Regulaminie urzędowania sądów powszechnych.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			postanowienie o umorzeniu postępowania wraz z protokołem rozprawy z osnową ugody. Termin na złożenie zażalenia na postanowienie o umorzeniu postępowania biegnie od dnia doręczenia stronie postanowienia wraz z protokołem z osnową ugody." Uzasadnienie W przypadku zawarcia ugody na posiedzeniu zdalnym należy dołożyć starań, aby każda ze stron znała całą treść zawartego porozumienia. Podkreślenia wymaga, iż przypadki zawierania ugód na posiedzeniu zdalnym mogą dotyczyć szerokiego zakresu spraw o zróżnicowanym stopniu skomplikowania w związku z czym istotne jest, aby strona zawierająca ugodę miała pełną wiedzę co do treści zawieranego porozumienia.	
	Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie	Art. 17	Dokonując zmian w zakresie kierowania spraw do mediacji należy zastanowić się, czy w ogóle jest to czynność która powinna wymagać wydania postanowienia przez sąd (lub referendarza), a nie jedynie zarządzenia przewodniczącego. Skoro mediacja może być wszczęta na wniosek strony, bez udziału sądu, to nie ma potrzeby, aby o skierowaniu do mediacji orzekać w formie postanowienia, w szczególności że nie jest to rozstrzygnięcie o prawach i obowiązkach stron, a czynność techniczna, której strona może się sprzeciwić. Zmiana formy kierowania do mediacji na zarządzenie przewodniczącego umożliwiałaby wykonywanie tej czynności również przez asystentów sędziów (art.47^2 k.p.c.).	**Uwaga niezasadna.** Regulację przeniesiono do projektu UDER5. Nie planuje się zmian w zakresie sposobu kierowania stron do mediacji.
	SO w Warszawie	Art. 17	Pozytywnie należy ocenić zwiększenie kompetencji referendarzy sądowych w zakresie kierowania spraw do mediacji. Oczywiście należy rozważyć, czy tego rodzaju	**Uwaga niezasadna.** Regulację przeniesiono do projektu ustawy UDER5. Czynności sądu i stron na posiedzeniu

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			rozstrzygnięcia to zadania z ochrony prawnej, czy jednak zadanie z zakresu wymiaru sprawiedliwości. Obawy budzi jedynie możliwa praktyka, że referendarze sądowi mogliby wydawać takie postanowienia w sprawach, bez uprzedniego uzgodnienia tego z sędzią referentem. W takiej sytuacji sędzia mógłby na jakiś czas tracić nadzór nad sprawą, która bez jego wiedzy zostałaby wysyłana do mediatorów. Utrzymanie dobrowolności mediacji przez zatrzymanie dla strony prawa sprzeciwienia się mediacji, jest prawidłowym rozwiązaniem. Wątpliwości budzi natomiast kwestia zawierania ugód w trybie zdalnym, bez podpisów stron. O ile sam kierunek jest trafny, to proponowane rozwiązanie może w przyszłości budzić obawy co do zakresu ostatecznie uzgodnionych warunków ugodowych. Dlatego każda ze stron powinna zaakceptować warunki ugody w formie podpisu elektronicznego (np. za pośrednictwem ePuap).	zdalnym są rejestrowane (w przypadku posiedzenia przygotowawczego mogą być rejestrowane).
	Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie	Art. 18	Niezrozumiały jest zwrot całej opłaty od apelacji jedynie w sytuacji, w której zawarto ugodę przed mediatorem, a nie również w innych sytuacjach, w których strony osiągnęły porozumienie. W szczególności niezrozumiałe jest zróżnicowanie ugody przed mediatorem a ugody przed sądem w postępowaniu odwoławczym (w tym ostatnim przypadku zwrotowi podlega jedynie połowa opłaty).	**Uwaga niezasadna.** Regulację przeniesiono do projektu ustawy UDER5. Przepis przewiduje zwrot ¾ opłaty.
	Rzecznik Finansowy	Art. 20	**Należy nadać brzmienie:** „Art. 20. Do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe”.	Uwaga niezasadna. Natychmiastowe działanie nowych przepisów do spraw w toku pozwoli na szybsze rozpoznanie spraw, które obecnie znacząco obciążają wymiar sprawiedliwości, co leży w interesie zarówno konsumentów jak i banków

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
				oczekujących na rozstrzygnięcie ich sporów.
	Prezes Sądu Apelacyjnego w Szczecinie	Art. 20 ust. 1	Szczególnie krytycznie należy ocenić przepisy międzyczasowe (art. 20 ust 1). Zakładać bowiem należy, ze w większości spraw rozpoznawanych w dacie wejścia w życie ustawy przed sadem pierwszej instancji, natychmiast (niezależnie do etapu postępowania) pojawią się wnioski, o których mowa w art. 7 projektu, co niewątpliwie przedłużać będzie te postepowania. Zarówno konieczność nadania pismu biegu (a więc usuwanie braków formalnych i fiskalnych a następnie jego doręczenie i umożliwienie powodowi odniesienia się do wniosku), jak i ewentualna konieczność przeprowadzenia postępowania dowodowego ustalającego wartość roszczenia powoda, czy też przeprowadzenia z urzędu badania przesłanek istnienia wzajemnych należności odsetkowych spowodować musi istotny nakład czasowy nieobojętny dla biegu i czasu jednostkowego postępowania. Prognozować więc należy, że zwłaszcza konieczność równoległego podjęcia analogicznych czynności w wielu sprawach powodować będzie istotne globalne wydłużenie czasu postępowań	**Uwaga niezasadna.** Natychmiastowe działanie nowych przepisów do spraw w toku pozwoli na szybsze rozpoznanie spraw, które obecnie znacząco obciążają wymiar sprawiedliwości, co leży w interesie zarówno konsumentów jak i banków oczekujących na rozstrzygnięcie ich sporów. Zrezygnowano z dotychczasowego rozwiązania z art. 7.
	RPO	Art. 20 ust. 2	W art. 20 ust. 2 przewidziano uregulowanie intertemporalne, zgodnie z którym, „jeżeli w sprawie, o której mowa w art. 1 ust. 1 ustawy, doręczenie pozwu konsumenta nastąpiło przed dniem jej wejścia w życie, skutki określone w art. 2 ust. 1 i 3 następują z dniem wejścia ustawy w życie”. Tymczasem nie widać żadnych podstaw dla wyłączenia z tego odesłania przepisu art. 2 ust. 2. Odesłanie powinno zatem wskazywać, że chodzi o skutki określone w art. 2 ust.	**Uwaga niezasadna**. Ust. 2 art. 2 nie określa skutków z tego względu odesłanie byłoby niezasadne.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			1 – 3. Takiej treści odesłanie zawarte zostało zresztą w uzasadnieniu projektu.	
	Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie	Art. 20 ust 3 pkt 1	Brakuje przecinka (chyba) po słowach „art. 2 ust. 3”.	**Uwaga niezasadna.**
	UOKiK	Art. 20 ust. 3	Zaproponowane rozwiązanie należy ocenić pozytywnie. Jednak powinno ono zostać uzupełnione o rozwiązanie obligujące sąd do zwrotu opłaty od wniosku o udzielenie zabezpieczenia. W praktyce tego rodzaju opłaty są ponoszone w przypadku wniesienia wniosku o udzielenie zabezpieczenia poza pozwem (poza pozwem złożenie wniosku o zabezpieczenie generuje po stronie powoda obowiązek uiszczenia opłaty w kwocie 100 zł).	**Uwaga niezasadna.** Obowiązek zwrotu opłat generowałby dodatkowe czynności sądu. Celem proponowanego rozwiązania jest odciążenie sądów.
	UKNF	Art. 20 ust. 2 i nast.	W związku z uwagą dotyczącą mechanizmu wstrzymania obowiązku spłaty kredytu zgodnie z art. 2 projektu ustawy, zgłaszamy także uwagę względem rozwiązań przewidzianych w art. 20 ust. 2-4 projektu ustawy (jako ściśle powiązanych z mechanizmem zawieszenia spłaty wyłączającym konieczność uzyskania zabezpieczenia). Niezależnie od tego, nawet przy założeniu funkcjonowania mechanizmu zawieszenia spłaty kredytu, rozwiązaniem nieproporcjonalnym wydaje się uskutecznienie go względem umów, co do których doręczenie pozwu konsumenta nastąpiło przed dniem wejścia ustawy w życie (art. 20 ust. 2 projektu ustawy). Przedmiotowe rozwiązanie wydaje się ponadto naruszać prawo przedsiębiorcy do sądu (mając na względzie przewidziane w art. 20 ust. 3 umorzenie postępowania w przedmiocie zażalenia na postanowienie o udzieleniu	**Uwaga niezasadna.** Przewidziane w art. 2 rozwiązanie ma charakter materialnoprawny. Nie narusza prawa do sądu przedsiębiorcy, ponieważ zachowa możliwość wystąpienia z powództwem z art. 189 KPC. Konieczność rozpoznawania zażaleń od postanowień w przedmiocie zabezpieczenia w sprawach frankowych w istotny sposób wpływa na możliwości rozpoznawania innych spraw przez sądy apelacyjne, zwłaszcza przez Sąd Apelacyjny w Warszawie. Obciążenie sądów apelacyjnych, które muszą rozpatrywać znaczną liczbę zażaleń w sprawach

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			zabezpieczenia przez wstrzymanie obowiązku spełniania przez konsumenta świadczeń wynikających z umowy kredytu).	frankowych, stanowi realny problem systemowy. Proponowane rozwiązanie ma charakter kompleksowy i upraszcza postępowanie, eliminując potrzebę wydawania tysięcy analogicznych postanowień i rozpatrywania kolejnych tysięcy zażaleń w sprawach o bardzo zbliżonym charakterze.
	Sąd Okręgowy w Gdańsku	Art. 20	Przepis godzi w fundamentalną zasadę lex retro non agit.	**Uwaga niezasadna.** Przepisy projektu ustawy co do zasady zawierają przepisy procesowe. W polskim postępowaniu cywilnym w zakresie przepisów intertemporalnych obowiązuje zasada bezpośredniego działania nowego prawa procesowego (zasada aktualności – „tempus regit actum"). Oznacza to, że nowe przepisy procesowe stosuje się również do postępowań wszczętych przed ich wejściem w życie, a jeszcze niezakończonych. W przypadku rozwiązania materialnoprawnego z art. 2 proponuje się przepis szczególny – art. 20 ust. 2 projektu.
	UKNF	Artykuł 21	W związku z uwagą dotyczącą mechanizmu wstrzymania obowiązku spłaty kredytu zgodnie z art. 2 projektu ustawy, zgłaszamy uwagę także względem art. 21 projektu ustawy (jako ściśle powiązanego z mechanizmem zawieszenia spłaty oraz brakiem możliwości udostępnienia informacji o niespełnieniu świadczeń wynikających z umowy kredytu – przewidzianym w art. 2 ust. 3 projektu ustawy).	Uwagę omówiono przy rozpatrywaniu uwagi do art. 2.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Sąd Najwyższy	Art. 23	Mimo, że cała opiniowana ustawa ma charakter wyjątkowy, to można zaryzykować stwierdzenie, że rozwiązanie zaproponowane w jej art. 23 jest zupełnie szczególne. *De facto* może ono zostać uznane za wprowadzenie kolejnego szczebla postępowania przed Sądem Najwyższym oraz podważanie mocy wiążącej orzeczeń Sądu Najwyższego. W myśl bowiem tej regulacji, w odniesieniu do spraw, których dotyczy projekt, z mocy prawa ma zostać dokonany ich ponowny przedsąd przez Sądem Najwyższym. Ustawodawca w istocie uchyla moc wiążącą postanowień Sądu Najwyższego o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania, nakazując ponowne zbadanie każdej sprawy pod kątem zasadności przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dotyczy to każdej sprawy rozpoznanej na przedsądzie, bowiem przed zastosowaniem normy wynikającej ze wskazanego przepisu niezbędna jest w każdej sprawie ocena, czy jest to przypadek, gdy w sprawie nie występuje już zagadnienie prawne lub nie istnieje potrzeba wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. O ile można zrozumieć względy stojące za tym rozwiązaniem, o doniosłym znaczeniu, bowiem służące zapewnieniu możliwości realizacji swoich zadań przez Sąd Najwyższy, to jednak takie rozwiązanie jest zbyt daleko idące. Po pierwsze, może ono silnie nadszarpnąć autorytet władzy sądowniczej, a w szczególności Sądu Najwyższego. Stanowi bowiem niebezpieczny precedens, aczkolwiek dobrze uzasadniony, gdy władza ustawodawcza bezpośrednio ingeruje w toczące się postępowania sądowe w taki sposób, że umożliwia uchylanie konkretnych orzeczeń w nich zapadłych. Po drugie,	**Uwaga częściowo zasadna.** Zmodyfikowano treść przepisu i ograniczono jedynie do skarg kasacyjnych złożonych przez kred. Rozwiązanie jest usprawiedliwione skalą napływu skarg kasacyjnych w sprawach frankowych do SN oraz rozwiązaniem szeregu kwestii prawnych przez SN i TSUE w tych sprawach.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			choć w przypadku tego rodzaju spraw, których dotyczy ta ustawa, ich skala jest bardzo duża, to jednak sam problem jurydyczny występuje też w innych kontekstach. Niejednokrotnie zdarza się i może się zdarzyć, że skarga kasacyjna zostaje przyjęta do rozpoznania, a przed jej rozpoznaniem zostaje wyjaśnione zagadnienie prawne, które to uzasadniało. Istotne jest wszak to, że ocena skargi kasacyjnej w każdym etapie postępowania przed Sądem Najwyższym następuje na chwilę orzekania, co proponowana regulacja przekreśla. Po trzecie, wprowadza ona zasadę działania prawa wstecz i to w odniesieniu do normy postępowania cywilnego. O ile w przypadku norm prawa cywilnego materialnego nie jest to wykluczone *a limine*, lecz zawsze powinno być szczególnie dobrze uzasadnione, to w przypadku norm postępowania cywilnego nie wydaje się nawet w przypadkach nadzwyczajnych zasadne regulowanie tych faz (etapów) postępowania, które już się zakończyły (dokonały) z chwilą wejścia w życie nowych przepisów. Reasumując, mimo pragmatycznego waloru proponowanego rozwiązania z perspektywy funkcjonowania Sądu Najwyższego, ze względu na jego godzenie w istotę systemu postępowania cywilnego i pozycji oraz orzeczeń Sądu Najwyższego, należy zdecydowanie opowiedzieć się za rezygnacją z powołanego mechanizmu. Gdyby jednak ustawodawca był zdeterminowany do wprowadzenia go, to niezbędne byłoby obwarowanie tego dodatkowymi gwarancjami proceduralnymi dla stron. Po pierwsze, nietrafne wydaje się, że tego rodzaju ponownej kontroli zasadności przyjęcia skargi kasacyjnej miałby dokonywać Sąd Najwyższy	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			w składzie jednego sędziego na posiedzeniu niejawnym. Oznaczałoby to, że jeden sędzia samodzielnie uchylałby orzeczenie innego sędziego. Należałoby być może przewidzieć, że takie szczególne, ponowne postępowania „przedsądowe" musiałby zapadać w składzie trzech sędziów Sądu Najwyższego. Po drugie, ze względu na znaczenie komunikacyjnych funkcji Sądu Najwyższego trzeba by rozważyć wprowadzenie reguły, zgodnie z którą takie postanowienia Sądu Najwyższego powinny być uzasadniane z urzędu, a obligatoryjnym elementem merytorycznym uzasadnienia musiałoby być precyzyjne wskazanie, dlaczego zagadnienia wcześniej uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania już tego nie uzasadniają (np. przez powołanie i omówienie konkretnego stanowiska TSUE).	
	Sąd Okręgowy w Warszawie	Uwaga ogólna	Pożądana byłaby nowelizacja art. 9 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw polegająca na przedłużeniu stosowania art. 479(43) k.p.c. na okres kolejnych 10 lat. W rejestrze klauzul niedozwolonych znajduje się kilka klauzul przeliczeniowych stosowanych przez banki (vide: pozycje nr 3178, 3179, 5743 i 7770), które w oparciu o powyższy przepis mogą być uznawane za niedozwolone postanowienia umowne bez potrzeby przeprowadzania obszernego postępowania dowodowego. Stanowisko to ma oparcie w orzecznictwie SN i TSUE (vide: uchwała składu 7 sędziów SN z 20.11.2015 r., III CZP 17/15, a także wyroki TSUE z: 26.04.2012 r., C-472/10, Invitel, pkt 44; 26.04.2012r., C-119/15, pkt 47; 21.09.2023 r., C-139/22, pkt 40-46).	**Uwaga niezasadna.** W tym zakresie istnieje utrwalone orzecznictwo sądów i nie ma potrzeby odwoływania się do rejestru klauzul niedozwolonych.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Sąd Apelacyjny w Warszawie	Uwaga ogólna	Biorąc pod uwagę cel przedstawionego projektu, samo jego przedłożenie ocenić należy pozytywnie. Projektowane przepisy nie wykorzystują jednak wszystkich możliwości, które mogłyby służyć osiągnięciu tego celu w zakresie organizacji postępowania, czynności procesowych stron, wykorzystania instrumentów z zakresu polityki fiskalnej (tj. kosztów sądowych). Istnieje zatem obawa że przedłożone propozycje nie pozwolą na osiągnięcie celów stawianych regulacji. W szczególności przedłożony projekt nie zawiera rozwiązań, które mogłyby doprowadzić do radykalnego zmniejszenia liczby już toczących się postępowań, a proponowane rozwiązania nie pozwolą na osiągnięcie takich celów – w szczególności brak rozwiązań skutecznie promujących ugodowe załatwienie spraw. Projekt nie zawiera także rozwiązania problemu skupienia nadmiernej liczby spraw w nielicznych sądach, w szczególności w sądach odwoławczych. Niektóre rozwiązania budzą też wątpliwości w zakresie zgodności z regulacjami wyższego rzędu – Konstytucją RP oraz EKPCz.	**Uwaga ogólna.** Nie zawiera propozycji rozwiązania zdiagnozowanego stanu rzeczy.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	UKNF	Dodanie nowej jednostki redakcyjnej	Proponuje się rozszerzenie projektu ustawy o zmianę brzmienia **art. 183[12] § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego** (Dz. U. z 2024 r. poz. 1568, z późn. zm.) polegającą na zastąpieniu zdania drugiego i trzeciego odpowiednio zmodyfikowanym postanowieniem, o jakie projekt uzupełnia art. 233 § 1 ww. ustawy, tj. o zdanie „Jeżeli do zawarcia ugody dochodzi w ramach posiedzenia zdalnego, a także, jeżeli podpisanie ugody jest z innych przyczyn niemożliwe, mediator stwierdza niemożność podpisania ugody w protokole.”. Artykuł 17 pkt 6 projektu ustawy przewiduje wprowadzenie zmiany w przepisach ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, zgodnie z którą, jeżeli do zawarcia ugody dochodzi w toku posiedzenia zdalnego, a także gdy podpisanie ugody jest z innych przyczyn niemożliwe, sąd stwierdza niemożność podpisania ugody w protokole. Ponieważ postępowanie mediacyjne prowadzone w trybie pozasądowym odbywa się zasadniczo zdalnie, odpowiedni przepis powinien się znaleźć także w art. 183[12] § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego.	**Uwaga niezasadna.** Projektowane przepisy umożliwiają zawieranie ugód mediacyjnych z wykorzystywaniem kwalifikowanego podpisu elektronicznego (UDER5).
	KIRP	Uwaga ogólna	Przyspieszeniu i uproszczeniu postępowania w sprawach frankowych mogłoby służyć wprowadzenie systemu prekluzji w zakresie koncentracji materiału procesowego. Rozwiązanie to korespondowałoby z możliwością rozpoznawania spraw na posiedzeniach niejawnych, przesłuchiwania na piśmie stroń i na podstawie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego – odbieranie na piśmie zeznań od świadków i zapobiegało	**Uwaga ogólna.** Część proponowanych rozwiązań zawiera projekt. Ich wykorzystywanie pozostawiono sądom. Nie dostrzega się problemu z koncentracją materiału dowodowego w sprawach frankowych.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			nadmiernemu przedłużaniu postępowania przez nielojalne strony, które mając świadomość ryzyka przegranej, mogą składając różne pisma, w tym zawierające wnioski dowodowe, dążyć do przedłużenia postępowania.	
	RF	Uwaga ogólna – tytuł ustawy	Należy nadać brzmienie: USTAWA z dnia … o szczególnych rozwiązaniach w zakresie rozpoznawania spraw dotyczących zawartych z konsumentami umów kredytu denominowanego lub indeksowanego do waluty obcej oraz pożyczki hipotecznej denominowanej lub indeksowanej do waluty obcej. Uzasadnienie poprawki: Zaproponowano zmianę tytułu ustawy poprzez dodanie słów: „lub pożyczki hipotecznej denominowanej lub indeksowanej” oraz zastąpienie słów „franka szwajcarskiego” słowami „waluty obcej”. Stanowić to będzie wyraźną wskazówkę interpretacyjną, że zakresem ustawy nie są objęte wyłącznie umowy o kredyt denominowany lub indeksowany, ale także umowy pożyczki hipotecznej indeksowanej lub denominowanej. Ponadto będzie to stanowić wskazówkę interpretacyjną, że chodzi o kredyty i pożyczki denominowane oraz indeksowane nie tylko do franka szwajcarskiego, ale do każdej waluty obcej.	**Uwagę częściowo uwzględniono.**
	RPO	Uwaga ogólna	W myśl art. 76 Konstytucji RP konsument podlega szczególnej ochronie przez władze publiczne. Dyrektywa ta skierowana jest także do władzy ustawodawczej, tworzącej lub zmieniającej prawo dotyczące konsumentów, na której to spoczywa „obowiązek uchwalenia ustaw zapewniających dostateczny zakres ochrony”2. Analiza niniejszego	**Uwaga częściowo zasadna.** Projekt nie przewiduje uszczuplanie praw obywateli. Projektodawca przy formułowaniu propozycji ustawowych musi uwzględniać również interes publiczny, wyrażający się w

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			projektu pozwala na postawienie zarzutów odnośnie do konstytucyjności przewidzianych rozwiązań. W celu sprostania zasadom sprawności i szybkości postępowania, by umożliwić rozpoznawanie spraw bez zbędnej zwłoki innych skarżących, przewiduje się wprowadzenie rozwiązań naruszających prawa kredytobiorców frankowych. Proponowane regulacje mogą bowiem prowadzić do naruszenia zasady równości tej grupy konsumentów w dochodzeniu praw przed sądami (art. 32 ust. 1 Konstytucji RP), przez wprowadzenie nowych i odmiennych zasad, m.in. w zakresie możliwości podniesienia zarzutu potrącenia czy ponownego przedsądu. Naruszone może zostać prawo do sądu przyznające każdemu prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP). Władze publiczne zobowiązane są do tego, by zapewnić obywatelom dostęp do sądu, ale nie może to następować przez uszczuplanie praw jednej grupy obywateli. Nadto, jednorazowe wprowadzenie regulacji ograniczających prawo do sądu jednej grupy obywateli rodzi uzasadnione obawy, czy w przyszłości państwo ponownie nie sięgnie do takiej epizodycznej ustawy w celu regulowania innego obszaru, kosztem jakiejś grupy społecznej. Wątpliwości natury konstytucyjnej budzi uregulowanie przewidujące możliwość złożenia wniosku o rozliczenie – za zgodą powoda – nieważnej umowy kredytu na etapie postępowania przed sądem drugiej instancji. Regulacja ta	potrzebie zapewnienia dostępu do sądów dla wszystkich obywateli i zapewnieniu sprawności postępowania sądowego, zwłaszcza w kategorii spraw, które są powtarzalne i w których większość problemów prawnych zostało już wyjaśnionych w orzecznictwie sądów powszechnych, SN i TSUE. Wycofano się z części kwestionowanych rozwiązań. Część zostanie zaproponowana w innym projekcie ustawy dotyczącym stricte zmiany KPC.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			pozbawia konsumentów możliwości poddania kontroli odwoławczej zgłoszonego na *de facto* końcowym etapie postępowania wniosku, przez co może pozostawać w sprzeczności z art. 176 ust. 1 Konstytucji RP, statuującego zasadę co najmniej dwuinstancyjności postępowania sądowego. Tożsamą uwagę należy odnieść do regulacji umożliwiającej zgłoszenie zarzutu potrącenia aż do zamknięcia rozprawy przed sądem drugiej instancji lub do wydania wyroku przez sąd drugiej instancji, gdy sprawa podlega rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Do naruszenia zasady demokratycznego państwa prawnego i wywodzonej z niej zasady zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa (art. 2 Konstytucji RP) może dojść przez wprowadzenie instytucji ponownego przedsądu w sprawach kasacyjnych. Nie można również pominąć faktu, iż ustawą epizodyczną dokonuje się zmian kodeksowych (*vide* mediacja i postępowanie pojednawcze). Wprawdzie w świetle orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego oraz postanowień Konstytucji RP, nie przyznaje się kodeksom szczególnego miejsca w hierarchii źródeł prawa, to jednak „Zasady prawidłowej legislacji wymagają […], by ustawodawca nader rozważnie podejmował nowelizację kodeksów, a w każdym razie, by powstrzymywał się od nowelizowania ich drogą pośrednią, gdy pozornie niezmieniony tekst kodeksu zostaje wydrążony z treści postanowieniami ustaw szczegółowych. Jest to szczególnie ważne, gdy nowelizacja ma dotyczyć kodeksowych unormowań o charakterze zasadniczym, przesądzających	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			samą istotę poszczególnych instytucji danej gałęzi prawa" (Wyrok TK z 19.09.2008 r., K 5/07 oraz cytowane orzeczenie TK z 18.10.1994 r., K 2/94). W literaturze podnosi się także, że „Rola kodeksów jest jednak wyjątkowa. Polega bowiem nie tylko na wyczerpującym uregulowaniu obszernej dziedziny spraw, ale i na usystematyzowaniu poszczególnych działów prawa, ustaleniu ich przewodnich zasad, a także stabilizacji stanu prawnego w danej dziedzinie, a w konsekwencji – umocnieniu zaufania i szacunku obywateli do prawa"3. Zasadniczym pozostaje zatem pytanie, czy pojawienie się niniejszej ustawy epizodycznej jest korzystnym rozwiązaniem dla konsumentów, którzy zawarli umowę kredytu denominowanego lub indeksowanego do franka szwajcarskiego.	
	Prokurator Regionalny w Gdańsku	Uwaga ogólna	Zasadne byłoby uregulowanie kwestii zwolnienia strony powodowej od kosztów związanych z wniesieniem pozwu.	**Uwaga niezasadna.** Przepisy ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych zawierają już preferencyjne rozwiązania dotyczące opłaty sądowej wnoszonej przez konsumenta pozostającego w sporze z bankiem.
	Prezes Sądu Apelacyjnego w Szczecinie	Uwaga ogólna	Projekt nie wydaje się być poprzedzony odpowiednią i pogłębioną analizą praktyki w sprawach wynikających z udzielania kredytów indeksowanych/denominowanych do walut obcych, a przyjęte rozwiązania jawią się raczej, jako poszukiwanie (kosztem rzetelnej legislacji) środków, które w zamyśle projektodawcy mogą ograniczyć liczbę spraw z powództwa banków o zwrot świadczenia spełnionego na	**Uwaga niezasadna.** Wycofano się z rozwiązania przewidzianego w art. 7. Dla zmniejszenia obciążenia sądów konieczne jest wprowadzenie rozwiązania, które umożliwiałoby możliwość rozpoznania wzajemnych roszczeń stron bez konieczności mnożenia ilości postępowań.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			podstawie nieważnej umowy. Całość regulacji zdaje się zmierzać do skłonienia banków do zgłaszania swoich roszczeń w sprawach zawisłych z powództw kredytobiorców czy to w formie wniosku z art. 7 projektowanej ustawy, czy też zarzutu potrącenia (odpowiednio zliberalizowanego na potrzeby sporów „frankowych", jeśli chodzi o przesłanki dopuszczalności, a także ograniczenie co do terminu zgłoszenia) zarzutu potrącenia i równoległego cofania powództw w sprawach wytaczanych o zwrot kapitału. Przy uwzględnieniu wynikającej z jego art. 14 „zachęty" w postaci istotnego zredukowanych opłaty sądowej od wniosku pozwanego regulowanego w art. 7 oraz przewidzianego w art. 15 rozszerzenia obowiązku zwrotu części opłaty od cofniętego pozwu, apelacji i skargi kasacyjnej, całość projektu zdaje się zmierzać raczej do osiągnięcia li tylko wyniku statystycznego. Tak należy oceniać dążenie do zakończenia umorzeniem postępowania części spraw wywoływanych powództwami banków. Trudno jest natomiast przyjąć, by rozwiązania projektu rzeczywiście służyć mogły rozwiązaniu problemu wynikającego z istotnie przeciążającego system sądowy wpływu spraw z tej kategorii, powodującego istotne ograniczenie prawa do sądu nie tylko stron tych postępowań sądowych, ale też innych podmiotów oczekujących na rozstrzygnięcia w sprawach cywilnych niezwiązanych z obrotem bankowym. Połączenie w jednym postępowaniu kilku roszczeń nie wpływa na skrócenie tego postepowania. Przeciwnie – powodować będzie skutki w postacie jego istotnego skomplikowania i przedłużenia.	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Prezes Sądu Apelacyjnego w Szczecinie	Uwaga ogólna	Podstawową wadą projektu jest brak jakichkolwiek rozwiązań pozwalających na sankcjonuje w procesie praktyki przedsiębiorców polegającej na nierespektowaniu wiążącej wykładni prawa dokonywanej w orzecznictwie TSUE i opartego na niej orzecznictwa sądów krajowych. Chodzi tu nie tylko o uproszczenie postępowania w tych miejscach, które są rzeczywiście najbardziej czasochłonne z perspektywy sądu (sędziego) uniemożliwiając równoległe rozpoznanie większej liczby spraw. Brak jest też takich regulacji, które pozwalałyby sankcjonować masową praktykę przedsiębiorców bankowych polegającą na ignorowaniu skutków orzeczeń TSUE i lekceważeniu orzecznictwa krajowego. To właśnie zaś taka praktyka powoduje rosnącą zaległość i czasochłonność postępowań sądowych w kategoriach spraw objętych projektem generując rosnące koszty społeczne. Projekt nie zawiera więc takich postanowień, które w skali globalnej mogły pozwolić na istotne rozwiązanie problemu liczby spraw związanych z omawianą problematyką i wynikającego stąd wydłużającego się czasu oczekiwania na rozstrzygnięcie. Analizując kolejne projektowane regulacje, nie sposób oprzeć się wręcz wrażeniu, że niektóre rozwiązania zmierzają w swojej istocie do „sanowania" negatywnych dla banków skutków procesowych przyjętej powszechnie przez przedsiębiorców bankowych strategii procesowej, która polegała na swoiście pojmowanej konsekwencji w ignorowaniu orzecznictwa TSUE i działaniu w każdej sprawie w sposób sugerujący, że przyjęto cel ujmowanego globalnie maksymalnego wydłużenia postępowań i odwleczenia uzyskania prawomocnego rozstrzygnięcia.	**Uwaga niezasadna.** Proponowane przepisy wychodzą z założenia, że banki mają prawo do obrony swoich interesów przed sądem. Projekt zawiera propozycje uproszczenia rozwiązań proceduralnych, które w zamyśle projektodawców mają odciążyć sądy i umożliwić szybsze rozpoznawanie spraw frankowych.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Prezes Sądu Apelacyjnego w Szczecinie	Uwaga ogólna	Rozważać należy też wprowadzenie takich regulacji, które sankcjonować wyraźnie będą postawę podmiotów profesjonalnych ignorującą (pod pozorem wykonywania prawa do obrony) dotychczasową wykładnię prawa w utrwalonym i znanym powszechnie podmiotom bankowym orzecznictwo TSUE a także utrwalone orzecznictwo krajowe. Najprostszym rozwiązaniem, jakie jawi się w świetle praktyki jest odpowiednie ukształtowanie obowiązku ponoszenia kosztów procesu. W tym zakresie odwołać się można i wyraźnie inkorporować do prawa krajowego oraz odpowiednio rozwinąć np. konstrukcję złej wiary przedsiębiorcy (akceptowaną w orzecznictwie TSUE na tle pytań prejudycjalnych zadawanych zwłaszcza przez sądy hiszpańskie na tle spraw dotyczących dyrektywy 93/13 - por. np. wyrok TSUE z 22.09.2022 C-215/21, wyrok TSUE z 13.07.2023 r., C-35/22). W orzecznictwie tym wskazuje się na wynikający z art. 7 Dyrektywy obowiązek egzekwowania od przedsiębiorcy stosowania się także w praktyce przedprocesowej do ocen związanych z abuzywnością wzorców umownych wynikających z utrwalonego orzecznictwa. Warto przy tym zwrócić uwagę tez na to, że w orzecznictwie TSUE przyjęto, że „w dziedzinie nieuczciwych warunków w umowach zawieranych przez przedsiębiorcę z konsumentem, będącej przedmiotem bogatego orzecznictwa krajowego, należy oczekiwać również od instytucji bankowych, że podejmą inicjatywę polegającą na zwróceniu się do swoich klientów, których umowy zawierają takie warunki, przed wytoczeniem przez nich jakiegokolwiek powództwa do sądu, w celu uchylenia skutków tych	**Uwaga niezasadna.** Obowiązujące przepisy zawierają już możliwość podwyższenia wynagrodzenia pełnomocnika występującego w sprawie (§ 16 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz § 16 rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie).

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			warunków” (por. pkt. 32 cytowanego wyżej wyroku TS z 13.07.2023 r., C-35/22). Formułuje się więc obowiązek pozytywnego działania przedsiębiorcy w sytuacji gdy z orzecznictwa tego wynika, iż umowy zawarte przy użycie wzorca zastosowanego przez tego przedsiębiorcę zawierają postanowienia abuzywne a ich skutkiem jest nieważność stosunku prawnego. Zaniechanie tego obowiązku powoduje złą wiarę przedsiębiorcy, która skutkuje konieczności poniesienia przezeń kosztów procesu należnych konsumentowi niezależnie do wyniku sprawy. W ramach ustawy epizodycznej poprzez odpowiednią modyfikację art. 103 k.p.c. można więc wprowadzić regulację nakładającą obowiązek poza procesowego stosowania się do utrwalonego orzecznictwa, sankcjonowany np. przyjęciem domniemania, że odmawiając uwzględnienia przed procesem (albo w toku postępowania poza procesem) uzasadnionych roszczeń i żądań konsumenta, pozwany przedsiębiorca prowadzi proces w złej wierze i niezależnie od jego ostatecznego wyniku jest zobowiązany do pokrycia całości kosztów konsumenta. Rozważać można w tej płaszczyźnie np. związanie spisem kosztów lub umową konsumenta z pełnomocnikiem opiewająca na kwotę przekraczającą minimalne wynagrodzenie pełnomocnika (mieszczącą się w stawkach maksymalnych, przewidzianych w rozporządzeniach dotyczących wynagrodzeniem adwokatów i radców prawnych). Regulacja ta nie będzie uznana za naruszającą równość stron, zwłaszcza w odniesieniu do banków, biorąc pod uwagę ich pozycję ekonomiczną i instytucjonalną. Natomiast zagrożenie obowiązkiem zapłaty	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			podwyższonych kosztów w szerokiej skali odpowiedniej do liczy spraw prowadzonych przez poszczególne banki, może stanowić element ekonomiczny zwiększający rozwagę przy podejmowaniu decyzji, co do linii obrony.	
	Prezes Sądu Apelacyjnego w Szczecinie	Uwaga ogólna	Istotny wpływ na zwiększenie liczby rozpoznawanych postępowaniach apelacyjnych spraw dotyczących kredytów z opcjami walutowymi, miałoby wprowadzenie w przypadku oddalenia apelacji, rozwiązania polegającego na możliwości powołania się w uzasadnieniu wyroku sądu odwoławczego na oceny prawne zaprezentowane w uzasadnieniu wyroku sądu pierwszej instancji bez potrzeby przytaczania własnej argumentacji prawnej, analogicznie, jak to ma miejsce w przypadku ustaleń faktycznych, które sąd drugiej instancji może przyjąć za własne (art. 387 § 21 pkt 1 k.p.c.). Niezależnie od tego, celowym wydaje się też wdrożenie rozwiązania polegającego na odstąpieniu od uzasadnienia wyroku oddalającego apelację banku również wówczas, gdy sąd odwoławczy w całości podzieliłby argumenty strony powodowej przytoczone w odpowiedzi na apelację (na wzór regulacji z art. 357 § 6 k.p.c.).	**Uwaga niezasadna.** Takie rozwiązanie stanowiłoby istotne naruszenie prawa stron do rzetelnego procesu oraz podważałoby sens kontroli instancyjnej w sprawach frankowych. Sąd odwoławczy ma obowiązek samodzielnie rozważyć wszystkie zarzuty apelacji i odnieść się do nich we własnym uzasadnieniu, ponieważ to właśnie szczegółowa analiza tych zarzutów jest istotą postępowania apelacyjnego. Automatyczne odesłanie do uzasadnienia sądu pierwszej instancji bez przedstawienia własnej analizy prawnej uniemożliwiałoby stronom poznanie rzeczywistych motywów rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji. Jednocześnie z uwagi na powtarzalność problemów prawnych sądy z reguły posiadają już opracowane poglądy dotyczące pojawiających się problemów w tych sprawach.
	Prezes Sądu Okręgowego w Opolu	Uwaga ogólna	Propozycja, aby dyspozycję art. 357 § 6 kpc rozszerzyć o sytuacje, gdy wyrokiem w sprawie objętej ustawą uwzględniono powództwo w całości. W sytuacji, gdy oddalono powództwo w części - by wyrok był uzasadniany	**Uwaga niezasadna.** Wyjaśnienie jak w uwadze wyżej.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			(niezależnie od wniosków stron) tylko w części objętej oddaleniem. Uzasadnienie: konieczność sporządzania obszernych uzasadnień obejmujących wszystkie zarzuty (strony sporadycznie ograniczają zakres żądanego uzasadnienia), w sytuacji, gdy orzecznictwo jest już ugruntowane, jest czynnikiem w największym stopniu wpływającym na czas rozpoznawania spraw.	
	Prezes Sądu Okręgowego w Częstochowie	Uwaga ogólna	Projekt ustawy jest spóźniony i nie rozwiązuje problemów sporów sądowych w sprawach przedsiębiorca – konsument. Kluczowe dla rozwiązania tych problemów są zmiany w przepisach prawa bankowego. Postępowania sądowe i rozstrzygnięcia w sporach kredytów powiązanych z walutą obcą są powszechnie znane i wynikają z utrwalonego orzecznictwa TSUE, Sądu Najwyższego i sądów powszechnych. Ignorowanie ze strony banków prawomocnych orzeczeń sądów, negatywnie wpływa na organizacje pracy w sądach. Brak nowych regulacji w przepisach prawa bankowego uwzględniających orzecznictwo Trybunału i Sądów i dostosowujących polski system zawierania umów profesjonalista – konsument nieuchronnie doprowadzi do nowej o potencjale znacznie większym niż spory na tle umów powiązanych z walutą obcą fali wpływu sporów dotyczących sankcji kredytu darmowego czy też sporów opartych na wskaźnikach referencyjnych.	Uwaga niezasadna. Sprawy frankowe dotyczą umów zawartych w przeszłości, do których bliżej niesprecyzowane zmiany nie mogłyby znaleźć zastosowania.
	Prezes Sądu Okręgowego w Łodzi	Uwaga ogólna	Kredytobiorcy oczekiwali na ustawowe rozwiązanie stosunków spornych w sytuacji, w której linia orzecznicza jest już ukształtowana. Ustawodawca winien zatem rozważyć możliwość poszerzenia pozasądowego rozwiązania sporów z	**Uwaga niezasadna.** Zamknięcie lub ograniczenie prawa konsumenta do dochodzenia roszczeń przed sądem stałoby w sprzeczności z dyrektywą Rady

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			bankami, a nie pozostawiać stronom wyłącznie sądowej drogi dochodzenia roszczeń.	93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich.
	Prezes Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim	Uwaga ogólna	Ustawa winna zawierać usprawnienie procedury cywilnej w zakresie uproszczenia formy uzasadnień sporządzanych przez Sąd I Instancji np. w formie blankietowej z ograniczeniem części rozważań prawnych.	**Uwaga niezasadna.**
	Prezes Sądu Apelacyjnego w Gdańsku	Uwaga ogólna	- ustawa w minimalnym stopniu przyspiesza tok postępowania w sprawach z powództw konsumentów; - zaproponowane rozwiązania powodują, że w sprawach z powództw konsumentów niejednokrotnie nakład pracy sędziego będzie większy, gdyż konieczne stanie się rozliczanie całego kredytu indeksowanego lub denominowanego tj. roszczeń obu stron umowy podczas gdy do tej pory badano tylko roszczenia kredytobiorców - brak instrumentów realnie skracających czas postępowania	**Uwaga niezasadna.** Nawet jeśli nakład pracy sędziego w pojedynczej sprawie się zwiększy w związku z koniecznością rozpoznania wzajemnych roszczeń, to z uwagi na zmniejszenie liczby spraw zakłada się zmniejszenie obciążenia sędziów i pracowników sądów obowiązkami związanymi z rozpoznawaniem spraw frankowych.
	SO w Bydgoszczy	Uwaga ogólna	Uwaga dotycząca objęcia proponowaną ustawą także innych walut, do których kredyty są denominowane i indeksowane, nie tylko waluty CHF, oraz – przede wszystkim Możliwość sporządzania uproszczonych uzasadnień do orzeczeń wydawanych w takich sprawach, np. w postaci formularza ze wskazaniem jedynie odpowiednich przepisów prawa i orzecznictwa, zastosowanego w sprawie	**Uwaga niezasadna.** Wyjaśnienie lp 154.
	SO w Słupsku	Uwaga ogólna	Ustawa nie uwzględnia w ogóle wielokrotnych wskazań TSUE, który nakazuje wydanie przepisów krajowych wykonawczych w stosunku do Dyrektywy 93/13, które będą zawierały zarówno sposób (procedurę) stwierdzania	**Uwaga niezasadna.** Przepisy umożliwiające stwierdzenie abuzywności przed sądem postanowień umowy zawierają KC i KPC.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			abuzywności przepisów/nieważności umowy jak i określone przez TSUE skutki takiej abuzywności/ nieważności – vide w szczególności teza 55 wyroku C-472/20, teza 61,68 i 70 wyroku C-520/21, teza 39 wyroku C-287/22.	
	Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie	Uwaga ogólna	Przyspieszeniu rozpoznawania spraw, nie tylko dotyczących kredytów indeksowanych/denominowanych i uniknięciu podejmowania zbędnych czynności służyłaby zmiana treści art. 89 § 1 zd. 2 k.p.c. dotycząca uprawnienia pełnomocnika będącego adwokatem albo radcą prawnym do poświadczenia odpisu pełnomocnictwa. Zgodnie z dominującym poglądem osoby te mogą same uwierzytelnić odpis udzielonego im pełnomocnictwa, nie zaś pełnomocnictwa udzielonego innej osobie. Wyjątkowo dopuszcza się możliwość uwierzytelnienia przez pełnomocnika substytucyjnego dokumentu pełnomocnictwa głównego. W sprawach objętych projektem ustawy, po obu stronach sporu, działają często wieloosobowe kancelarie, szereg pełnomocnictw udzielanych jest też wielu pełnomocnikom równocześnie (przy czym składany jest odpis poświadczony przez tego pełnomocnika, który dokonuje konkretnej czynności, niewystarczający do wykazania umocowania pozostałych). Umożliwienie adwokatom i radcom prawnym skutecznego poświadczenia każdego odpisu pełnomocnictwa udzielonego przez reprezentowaną stronę zwolniłoby sądy od żmudnego i czasochłonnego analizowania prawidłowości poświadczania odpisów wykazujących kolejne pełnomocnictwa, a następnie wzywanie do uzupełnienia dostrzeżonych braków Przyznanie takiej kompetencji	**Uwaga dotyczy problemu znajdującego się poza zakresem projektu.** Stosowna zmiana powinna zostać zaproponowana w przepisach modyfikujących KPC, albowiem opisany problem nie dotyczy wyłącznie spraw frankowych.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			usunęłoby nieuzasadnioną odrębność w zasadach poświadczenia odpisów pełnomocnictw oraz zasadach poświadczenia odpisów innych dokumentów (regulacje prawa o adwokaturze i ustawy o radcach prawnych).	
	Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie	Uwaga ogólna	Proponowana ustawa jest miejscem, w którym należałoby uregulować niekorzystne dla konsumentów skutki, jakie wiążą się z treścią art. 9 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw, zgodnie z którą w odniesieniu do postanowień wzorca umowy, które zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umów uznanych ze niedozwolone, stosuje się art. 47943 k.p.c. przewidujący skuteczność wobec osób trzecich wyroku SOKIK jedynie nie dłużej niż 10 lat od dnia wejścia w życie ustawy (tj. 17 kwietnia 2016 r.). Szereg orzeczeń dotyczy klauzul przeliczeniowych, a oczywiste jest, że spory na tym tle nie zakończą się do 2026 r.	**Uwaga niezasadna.** W tym zakresie istnieje utrwalone orzecznictwo sądów i nie ma potrzeby odwoływania się do rejestru klauzul niedozwolonych.
	Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie	Uwaga ogólna	Przed uregulowaniem w 2021 r. właściwości przez wskazanie jako sądu właściwego sądu miejsca zamieszkania konsumenta, umiejscowienie siedzib banków w czterech ośrodkach (Warszawa, Gdańsk, Wrocław, Łódź) spowodowało znaczny wpływ spraw do sądów w okręgach sądów odwoławczych z siedzibą w tych miastach. W konsekwencji 2-4 lata później (tyle zazwyczaj trwają postępowania w I instancji) nastąpił znaczący wzrost liczby spraw wpływających do tych sądów odwoławczych, z których znaczna część nie odpowiada miejscu zamieszkania konsumenta. Powoduje to znaczne przedłużenie czasu trwania postępowania apelacyjnego (pojawiają się już informacje o możliwości wyznaczenia terminu rozprawy w 2030 r.). Odpowiedni przepis	**Uwaga niezasadna.** Wprowadzenie proponowanego rozwiązania spowodowałoby dezorganizacje pracy sądów i rozpoznawania spraw frankowych, w których złożono apelację.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			epizodyczny powinien umożliwić konsumentowi złożenie wniosku o przekazanie sprawy do sądu odwoławczego właściwego ze względu na jego miejsce zamieszkania (przy czym można rozważyć nałożenie na sądy obowiązku publikowania aktualizowanych, np. kwartalnie, informacji o liczbie spraw pozostających do rozpoznania).	
Uwagi do uzasadnienia projektu				
	UOKiK	Uwaga ogólna	W treści uzasadnienia do projektu ustawy brak wskazania przyczyn nadania wyrokowi zasądzającemu na rzecz konsumenta rygoru natychmiastowej wykonalności bez konieczności składania stosownego wniosku. Jest to dość znaczne odstępstwo od zasad KPC i nie wydaje się być uzasadnione szczególną sytuacją ogółu konsumentów.	**Uwaga bezprzedmiotowa.**
	Sąd Okręgowy w Warszawie	Art. 9	Uzasadnienie projektu nie zawiera pogłębionej argumentacji odejścia od ogólnych zasad natychmiastowej wykonalności wyroków. Proponowany przepis stanowiłby wyjątek od zasady, że wykonalne są wyroki prawomocne. Nie można wykluczyć, że sądy zostaną obciążone wpływem dużej ilości wniosków o nadanie klauzul wykonalności wyrokom. Ponadto, rozwiązanie to może skłonić banki do zwiększania liczby wytaczanych powództw o zwrot kapitału.	**Uwaga bezprzedmiotowa.** Zrezygnowano z tej regulacji.
Uwagi do Oceny Skutków Regulacji				